

www.veritas.org.rs

Билтен

184 Август 2024.

29 ГОДИНА ПОСЛИЈЕ

ДАНИ ТУГЕ И СЈЕЋАЊА

**СЈЕЋАЊЕ НА ИЗГОН СРБА ИЗ РСК
У АВГУСТУ 1995.**

● ИЗМЕЂУ ДВИЈЕ ГОДИШЊИЦЕ	3
● САОПШТЕЊЕ ПОВОДОМ ГОДИШЊИЦЕ СТРАДАЊА СРБА У АГРЕСИЈИ ХРВАТСКЕ ВОЈСКЕ НА РСК У АВГУСТУ 1995. ГОДИНЕ („ОПЕРАЦИЈА ОЛУЈА“)	4
● ИНИЦИЈАТИВЕ	6
● ПРИЧЕ ИЗ КОЛОНЕ – 29 ГОДИНА ПОСЛИЈЕ	18
● ГОДИШЊИЦЕ, ПОМЕНИ, ПАРАСТОСИ- АВГУСТ 2023.	28
● ГОДИШЊИЦЕ, ПОМЕНИ, ПАРАСТОСИ - АВГУСТ 2023. – ЈУЛ 2024.	23
● ПОГИНУЛИ И НЕСТАЛИ	72
● ПРОЦЕСУИРАЊЕ	85
● ПРИМЈЕНА ЗАКОНА О ЦИВИЛНИМ СТРАДАЛНИЦИМА У ДОМОВИНСКОМ РАТУ	171
● ОДЛУКА ХРВАТСКЕ ВЛАДЕ О ОТПИСУ ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПАРНИЧНИХ ТРОШКОВА	174
● СУДСКИ ПОСТУПЦИ ПРЕД ЕВРОПСКИ СУДОМ ЗА ЉУДСКА ПРАВА (ЕСЉП)	176
● ХРВАТСКИ ЗАКАОН О РЕХАБИЛИТАЦИЈИ ОСУЂЕНИКА	180
● ХРВАТСКИ ПЕНЗИОНЕРИ И СТАЖ ОСИГУРАЊА	183
● ПОВРАТАК И ЖИВОТ У РХ	186
● СУОЧАВАЊЕ СА ПРОШЛОШЋУ	187
● ПОКУШАЈИ ОЖИВЉАВАЊА ХРВАТСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ	193
● ИНТЕГРАЦИЈА	196
● ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ У ХРВАТскоЈ	199
● НОВА ИЗДАЊА	203
● IN MEMORIAM	214

У Билтену су пренесени изворни текстови из разних медија из региона. ДИЦ „Веритас“ се оирађује од њојединих формулација, термина и стилова, који могу изазвати нејачивне конфузије у јавности и код читаоца

ISBN 978-86-7092-007-1

Издавач: ДИЦ „Веритас“ Книн-Београд-Бања Лука, ПРЕДСТАВНИШТВО У БАЊАЛУЦИ
 За издавача: Саво Штрбац, председник
 Гл. и одговорни уредник: Јанко Велимировић
 Сарадници: Корана Штрбац, Биљана Трифуновић, Ангелина Марковић,
 Радомир Кужет и Слободан Перић
 Графички дизајн и ирелом: Корана Штрбац и Јанко Велимировић
 Штампа: СКАНДИ, Бања Лука
 За штампарују: Младен Спасојевић
 Тираж: 500

E-mail: dicveritasbanjaluka@gmail.com

www.veritas.org.rs

veritas-dokumentaciono informacioni centar

Издавање овој Билтена суфинансирано је средствима Управе за сарадњу с дијаспором и Србима у региону Министарства спољних послова Републике Србије

ПРОГРАМ ОБИЉЕЖАВАЊА

двадесетдевете годишњице страдања Срба у агресији
хрватске војске на РСК у августу 1995. године (Операција „Олуја”)

СУБОТА, 3. АВГУСТ 2024.

БЕОГРАД И БАЊА ЛУКА

10,00 – Веритасово саопштење за јавност

НЕДЈЕЉА, 4. АВГУСТ 2024.

БАЊА ЛУКА

9,00 – Храм Христа Спаситеља – Света архијерејска литургија, након
литургије ПАРАСТОС за све пострадале у операцији „Олуја”

ПОНЕДЈЕЉАК, 5. АВГУСТ 2024.

БАЊА ЛУКА

11,00 – Полагање вијенаца на споменик погинулим Далматинцима
(Пердуово гробље)

12,00 – Полагање вијенаца на гробу Боре Мартиновића на Новом гробљу

19,00 – Трибина „Дани туге и сјећања” и промоција нових издања
Веритаса (Велика сала АНУРС)

УТОРАК, 6. АВГУСТ 2024.

НОВИ ГРАД

10,00 – Храм Св. Апостола Петра и Павла – ПАРАСТОС

10,45 – Паљење свијећа према „мосту спаса” и спуштање вијенаца с моста
у ријеку Уну

СВОДНА

12,00 – Помен и полагање вијенаца на Спомен крст у Сводни

СРИЈЕДА, 7. АВГУСТ 2024.

ПЕТРОВАЧКА ЦЕСТА (ЈАЊИЛЕ-БРАВСКО)

11,00 – ПАРАСТОС и полагање вијенаца на Спомен крст на Петровачкој цести

ДРИНИЋ

12,00 – Посјета Спомен соби у Дринићу

*Све манифестације организује ДИЦ Веритас у сарадњи са локалним
заједницама и Српском православном црквом*

Између двије годишњице

Од прошлог до овог августа десили су се неки догађаји који заслужују да се истакну у уводном тексту овогодишњег Билтена.

Премијера документарног филма „Петровачка цеста”, ауторке Тихане Бајић, одржана је 8. августа прошле године истовременим приказивањем и на каналима РТС и на РТРС.

Како ауторка филма истиче, у филму говори десет саговорника, али причу носи Јованка Вуковић, жена која је у том нападу на колону изгубила сина и супруга. Други саговорник је Саво Стијеља, дечко који је тада изгубио оца и деду, а касније је изгубио мајку, која је била у деветом месецу трудноће.

„У првом налету страдало је десет цивила, а међу њима је било четворо деце. Оно што је заиста страшно јесте да троје од њих четворо, у том тренутку, није било са својим родитељима. Родитељи су за њихову погибију сазнали преко телевизије, а неки од пријатеља. То је било заиста страшно”, изјавила је ауторка филма пред премијерно приказивање.

Још један документарца заслужује да га споменемо на овом мјесту. То је историјско-документарни филм „Свједок”, аутора Дениса Бојића, постхумно посвећеног лику и дјелу чувеног патолога са ВМА, проф. др Зорана Станковића. Филме је премијерно приказан 3. јула ове године у Бањој Луци.

По ријечима режисера, „овај филм представља својеврсну колективну исповијест српског народа о његовом страдању, те истовремено причу о човјеку који се игром судбине нашао у вихору ратних дешавања, човјеку који је радећи часно свој посао, на себе и кроз себе преузео свједочанство о ужасима рата”.

Узимајући у обзир „Поворку сјећања” у Београду, у филму је добровољно учествовало више од 8.000 људи. Ради се махом о члановима и пријатељима породица погинулих и несталих цивила и војника ВРС.

„Веритас” је сарађивао са ауторима оба филма стављајући им на располагање своју архивску грађу, а аутор овог текста појављује се у оба филма, у првом видљиво а у другом у „Поворци сјећања” у Београду.

И Тихани и Денису и њиховим екипама и продуцентима велико хвала за њихова велика дјела. С поносом истучем да су и Тихана и Денис порјеклом Срби из СРХ, она из Петриње, он из Бјеловара, који су услед ратних околности као дјеча морали напустити мјеста рођења.

Ријечи захвалности, међутим, не могу упутити Одељењу за ратне злочине Вишег суда у Београду. Ево и зашто:

Након два одржана припремна рочишта у октобру и новембру и једног за главни претрес у децембру 2022,

процес против четворице високих хрватских официра и пилота због гранатирања избјегличких колона крајишких Срба 7. и 8. августа 1995, на Петровачкој и Приједорској цести пред Одељењем за ратне злочине Вишег суда у Београду, и даље мирује „док се претходно не утврди да ли су оптуженима позиви за та рочишта уручени или им је покушана достава истих”, иако је Хрватска на сајту Владе објавила саопштење да не признаје оптужницу и да неће поступати по замолници из Србије!?

За то вријеме судски процеси у предметима ратних злочина против припадника бивших ЈНА и СВК пред хрватским судовима одвијају се у континуитету, и у присуству и у одсуству оптуженика. Само у првој половини јула ове године пред четири жупанијска суда у Хрватској у предметима ратних злочина рочишта за главни претрес била су заказана у 16 предмета у којима је обухваћено укупно 48 оптуженика, сви припадници бивших ЈНА и СВК, осморице се суди у присуству, од којих су двојица у истражном затвору, а осталима се суди у одсуству. Сва ова суђења одржавају у потпуној медијској тишини.

Влада Републике Хрватске је на сједници, одржаној 28. децембра 2023, усвојила Одлуку о отпису тражбина трошкова парничног поступка досуђених Републици Хрватској, тражбина с наслова накнаде штете и других тражбина досуђених Републици Хрватској, у одређеним поступцима. То значи да ако тужитељи (то су углавном Срби који су изгубили спорове по тужбама за накнаду штете против РХ) до сада нису платили поменуте парничне трошкове држави Хрватској, неће их ни морати платити, а ако су их платили, исти износ би им требало бити враћен без камата ако у року од године дана од усвајања одлуке поднесу захтев за поврат.

По овој одлуци, међутим, и свим правоснажно осуђеним припадницима сопствених оружаних снага и полиције, осуђеним за ратне злочине над Србима, држава такође отписује потраживања, а оно што су уплатили до сада по регресним тужбама, вратиће им се из државног буџета.

Како ће се идуће године обиљежавати 30-та годишњица од Великог крајишког егзодуса, покренули смо више иницијатива да нам се придруже и званичне институције, академије и научне установе Србије и Републике Српске како би се о овом пресудном догађају објективно и научно проговорило и оцијенило, уважавајући и временску дистанцу.

У овогодишњем Билтену, поред истакнутих догађаја, као и предходних година, налазе се информације и подаци о поменима, ексхумацијама, идентификацијама, сахранама, процесуиранима, ухапшенима, накнадама штета, умрлима, новим издањима...

Саво Штјрбац

Саопштење поводом годишњице стварања Срба у агресији хрватске војске на РСК у августу 1995. године („Операција Олуја”)

ЧЕТВРТОГ АВГУСТА 1995. ГОДИНЕ ОРУЖАНЕ СНАГЕ РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ, УЗ ОДОБРЕЊЕ САДА И ПОДРШКУ НАТО-А, У САДЕЈСТВУ СА СНАГАМА ХРВАТског ВИЈЕЋА ОДБРАНЕ (ХВО) И АРМИЈЕ БиХ (А БиХ), ИЗВРШИЛЕ СУ АГРЕСИЈУ НА СРПСКУ АУТОНОМНУ ОБЛАСТ Крајина (с. Далмацију, Лику, Кордун и Банију), у саставу тадашње Републике Српске Крајине (РСК).

Агресија је извршена упркос чињеницама да је та област била под заштитом УН-а (УНПРОФОР, сектори „Југ” и „Сјевер”), и да су представници РСК дан прије у Женеви и Београду прихватили приједлог међународне заједнице о мирном рјешењу сукоба.

Против крајишких Срба (око 230.000 житеља са око 30.000 војника) ангажовано је око 200.000 војника, од којих је директно у операцији учествовало 138.500 припадника ХВ-а, МУП-а и ХВО-а. Ако се томе додају снаге А БиХ и НАТО, агресора је било више него становника у САО Крајини, а омјер војника био је најмање 7:1 у корист агресора.

За неколико дана неравноправне борбе сломљен је отпор Српске војске Крајине (СВК). Народ САО Крајине, њих преко 220.000, поучен „историјским искуством”, креће у дотад највећу српску „сеобу”, на исток браћи по вјери и нацији. И кад је престао сваки отпор СВК, агресор је убијао људе који нису хтјели или могли са својих вјековних имања, али и оне у избјегличким колонама, и до Уне и преко Уне, дубоко у територију тадашње Републике Српске (РС).

На евиденцији Веритаса налазе се имена 1.903 погинулих и несталих Срба из ове акције и последице ње, од чега 1.246 (65%) цивила, од којих су око три четвртине били старији од 60 година. Међу жртвама се налази 563 (30%) жена, од којих су око четири петине биле старије од 60 година, што представља један од „црних” рекорда грађанског рата

деведесетих прошлог вијека на просторима претходне Југославије.

Одкупног броја жртава до сада је расвијетљена судбина 1.280 (67%) лица, док се на евиденцији несталих води још 623 (33%) лица, од чега 472 (76%) цивила, међу којима 241 (51%) жена.

Око 1.500 припадника СВК преживјело је заробљавање, од којих су многи суђени и осуђени на дугогодишње казне затвора због кривичних дјела ратног злочина. Око 3.200 старих и немоћних, који нису хтјели или нису могли напустити огњишта, на силу су интернирани у логоре за цивиле. Крајина је опустошена, опљачкана па порушена и запаљена. Нису били поштеђени ни црквени, културни, историјски српски, као ни антифашистички споменици.

Ова агресија, под кодним називом „Олуја”, спровођена је, као уосталом и оне које су јој претходиле („Миљевачки плато”, „Масленица”, „Медачки цеп” и „Бљесак”), по тактици „спржене земље”, што је половином новембра 1995. године досегло размјере потпуног затирања српске заједнице у Крајини.

Иако је било очигледно да је хрватска власт предузела ову агресију због оптирања територије без српске већине која је на њему живјела, Савјет безбједности УН-а, осим „снажне осуде хрватске војне офанзиве великих размјера” (Р 1009/95), није доносио, ни овога пута, било какве казнене мјере против агресора.

Четврт вијека касније, амерички амбасадор у Хрватској из времена „Олује”, Питер Галбрајт, објелоданио је да је он лично прије састанка у Женеви Хрватима дао „зелено свјетло” за напад на САО Крајину због процјене да се Срби из РС и РСК спремају да нападну заштићену енклаву „Бихаћки цеп”, па су тако Американци, бирајући између двије зоне под заштитом УН-а, као „мање зло”, жртвовали Србе у Крајини зарад муслимана у Бихаћу.

Од неколико до сада процесуираних припадника сопствених оружаних снага за ратне злочине над Србима из времена „Олује“, хрватски судови су правоснажно осудили двије особе: етничког Албанца Божу Бачелића алијас Рецу Ђинђића (случај „Прукљан и Мандићи“), и етничког Србина Рајка Кричковића (случај „Кијани“).

И суд БиХ судио је и осудио једног припадника 5. МК А БиХ, Шефика Алића, за ратни злочин над четворицом припадника СВК, које је по заробљавању на Сувој међи (Банија) на територију тадашње РСК, уз његову сагласност, убио муџахедин из састава исте јединице.

Кривично ванпретресно вијеће Одељења за ратне злочине Вишег суда у Београду 3. јуна 2022. године потврдило је оптужницу Тужилаштва за ратне злочине због гранатирања избјегличке колоне крајишких Срба 7. и 8. августа 1995. на Петровачкој и Приједорској цести, подигнуте против четворице високих хрватских официра и пилота због извршења кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва у саизвршилаштву. Међутим, након одржана два припремна рочишта у октобру и новембру и једног за главни претрес у децембру 2022. године пред Одељењем за ратне злочине Вишег суда у Београду, процес је застао док се предходно не утврди да ли су оптуженима позиви за та рочишта уручени или им је покушана достава истих, иако је Хрватска на сајту владе објавила саопштење да не признаје оптужницу и да неће поступати по замолници из Србије!?

За злочине над Србима у „Олуји“ судило се и тројици хрватских генерала пред Међународним кривичним судом за бившу Југославију (МКСЈ). Претресно вијеће је једногласно закључило да су двојица од тројице оптужених генерала (Анте Готовина и Младен Маркач) били учесници удруженог злочиначког подухвата, чија је заједничка сврха била трајно уклањање српских цивила из Крајине силом или пријетњом силом, и осудило их на дугогодишње казне затвора, али је Жалбено вијеће, тијесном већином, са три према два, поништило првостепену пресуду и ослободило оптужене генерале по свим тачкама оптужбе.

Међународни суд правде (МСП) је кроз образложење своје пресуде из фебруара 2015. године операцију „Олуја“ квалификовао као акцију етничког чишћења – Хрвати су хтјели српску територију без Срба очекујући да они сами оду, а не да их „униште у цјелости или дјелимично“. А да би их натјерали да напусте своја вјековна огњишта, гранатирани су њихове градове и избјегличке колоне, убијали и

физички и психички зостављали заостале цивиле и војнике и спријечавали им повратак, али ни то све скупа, по оцјени суда, није досегло ниво геноцида (недостаје „геноцидна намјера“).

Крајишници окупљени око „Веритаса“ очекују да ће Србија као странка у поступку против пресуде МСП уложити захтјев за ревизију у законском року од десет година, који би се могао заснивати на новим чињеницама: неколико стотина ексхумираних и идентификованих лешева из времена „Олује“ послуже доносиоца пресуде; више десетина пресуда домаћих и међународних судова о накнадама штете као последицама разних злочина над Крајишницима почињених у овој акцији; све гори положај преосталих Срба, чији број се драстично смањује и због похрваћења и покатоличења; велик број дискриминирајућих прописа који спречавају или отежавају повратак Срба; покушаји оживљавања хрватске православне цркве из времена НДХ; ревизија догађаја из Другог свјетског рата, посебно у вези са злочинима почињеним у усташком логору „Јасеновац“ (све поменуто траје у континуитету); поновно враћање култа личности усташких вођа и усташких симбола у свакодневни јавни простор, укључујући Сабор и Владу; недавно ултимативно избацивање легално изабраних представника српске мањине из свих структура власти...

Очекујемо да би све наведене чињенице, протумачене у околностима нових глобалних геополитичких кретања, укључујући и ратове у Украјини и Гази, могли увјерити МСП да је планирањем и извођењем акције „Олуја“ права намјера Хрватске у то вријеме била „коначно рјешење“ српског питања у Хрватској договореног још 4. јуна 1941. у Загребу између представника НДХ и Њемачке, што је подразумијевало барем и дјелимично физичко и биолошко уништење Срба, а што се неспорно уклапа у дефиницију геноцида из Конвенције о спречавању и кажњавању злочина геноцида.

Подношењем захтјева за ревизију пресуде МСП-а и отварањем „закључаног“ предмета „Петровачка цеста“ пред Одељењем за ратне злочине Вишег суда у Београду, Република Србија би показала како у пракси функционише Декларација Свесрпског сабора од 8. јуна 2024. године.

У Београду и Бањалуци, 3. августа 2024. године

ПРЕДСЈЕДНИК

Саво Шћрбац

ИНИЦИЈАТИВЕ

ПОЛИТИКА

Саво Штрбац:

9. јули 2024.

Неопходна историјска дистанца за научни скуп

„Одељење историјских наука САНУ је на свом 3. редовном скупу, одржаном 27.03.2024. ГОДИНЕ, РАЗМАТРАЛО ИНИЦИЈАТИВУ ДОКУМЕНТАЦИОНО ИНФОРМАТИВНОГ ЦЕНТРА „ВЕРИТАС“. ОДЕЉЕЊЕ ЈЕ КОНСТАТОВАЛО, НА ОСНОВУ МИШЉЕЊА ЧЕТВОРО СВОЈИХ НАЈИСТАКНУТИЈИХ ПОЗНАВАЛАЦА САВРЕМЕНЕ ИСТОРИЈЕ, ДА ЈЕ У ПИТАЊУ ВАЖНА ТЕМА, АЛИ ДА ЈЕ ЗА ЊЕНО СТРУЧНО РАЗМАТРАЊЕ НЕОПХОДНА ИЗВЕСНА ИСТОРИЈСКА ДИСТАНЦА. С ОБЗИРОМ НА СЕЛЕКТИВНОСТ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ О ТОЈ ПРОБЛЕМАТИЦИ КОЈА ЈЕ ДОСТУПНА ИСТРАЖИВАЧИМА, ЗАКЉУЧЕНО ЈЕ ДА У ОВОМ ТРЕНУТКУ НИЈЕ МОГУЋЕ ДА СЕ ЗАДОВОЉЕ НАУЧНЕ ОСНОВЕ ОВАКВООГ ЈЕДНОГ НАУЧНОГ СКУПА КАКО БИ СЕ САНУ УКЉУЧИЛА У ЊЕГОВУ ОРГАНИЗАЦИЈУ. ОСИМ ТОГА, ПРЕДЛОЖЕНИ ПРОФИЛ СКУПА НЕ ОДГОВАРА СТАНДАРДИМА НАУЧНИХ СКУПОВА КАКВЕ ОРГАНИЗУЈЕ САНУ.

Извршни одбор САНУ је на својој 17. седници од 13.06.2024. године подржао став Одељења историјских наука САНУ.“

Ово је одговор Извршног одбора Српске академије наука и уметности од 19. јуна о.г. на Иницијативу Документационо информативног центра „Веритас“ из фебруара ове го-

дине да се у САНУ, у последњој недељи јуна или првој недељи јула 2025. одржи Међународни научни скуп под називом „30 година по завршетку рата на подручју РХ 1995-2025. (Тридесет година после хрватског напада на УНПА секторе Запад, Сјевер и Југ - кодни називи 'Бљесак' и 'Олуја')“.

У тој „Веритасовој“ иницијативи пише:

„Срби из Хрватске и бивше Републике Српске Крајине (РСК) су међу највећим губитницима на просторима СФРЈ у рату 1991-1995. То је резултат великог броја избеглих и прогнаних (око пола милиона) који су се распршили по целом свету, али и страдалих у рату (преко осам и по хиљада) и умрлих после рата од туге за изгубљеним завичајем, као и по католичавања и похрваћивања оних који су остали или се вратили у Хрватску.

Оно што није пошло за руком Анти Павелићу за време НДХ, од 1941. до 1945, остварио је Фрањо Туђман у времену 1990-1995. у РХ. У томе му је помогла међународна заједница, али и Срби са простора предходне Југославије својим нејединством у најкритичнијим моментима своје историје.

Будакову формулу за уништење Срба „једну трећину побити, једну трећину

Српска имовина, укључујући и целокупну културну и духовну баштину, је опљачкана, оштећена или потпуно уништена. У Хрватској се примењује низ дискриминирајућих закона према Србима, који им отежавају или онемогућавају поврат имовине, остварење стечених права, право гласа, повратак на огњишта, сахрањивање мртвих, употребу писма, исповедање вере..., који их сврставају у грађане другог реда“.

Туђманов режим је Србе, од конститутивног народа, свео на минорну, обесправљену, прогањану и уплашену мањину. Хрватска је држава у којој је највећи грех бити Србин. Етничко чишћење Срба у Хрватској је реализовано али не и окончано.

Крајишници окупљени око ДИЦ „Веритас“, основаног 1993. у Книну, а од 1995. са седиштем у Београду, сматрају да је 30 година довољан временски одмак од завршетка рата на простору РХ да се организује један међу-

протерати и једну трећину прекрстити у католичку веру“, Туђман је модификовао (не намерно), тако што је око 3/4 протерао, нешто више од 1 процента побито, а оне што су остали или се вратили, још увек његови наследници прекрштавају, похрваћују и процењују за сваковрсне ратне злочине.

народни научни скуп који би био посвећен настанку, трајању и престанку РСК, односно узроцима и последицама хрватско - српског сукоба на подручју бивших СФРЈ и СРХ у првој половини деведесетих прошлог века. А с обзиром на још увек велике разлике у тумачењима тих догађаја, који директно или индиректно утичу и на садашњост и

на будућност великог броја Срба из Хрватске, и оних у дијасори и оних који тренутно живе у Републици Хрватској, али и на односе Хрватске и Србије, сматрамо да би научни скуп остварио циљ ако би га организовала и иза њега стајала реномирана установа као што је САНУ.

Због изложеног, били смо слободни да вам проследимо ову иницијативу с молбом да прихватите организацију научног скупа. Такође смо били слободни да вам доставимо и предлог могућих тема и потенцијалних учесника за овај научни скуп (у прилогу)."

Веритасову иницијативу и одговор САНУ, објављујем првенствено због „неопходне извесне историјске дистанце“ за стручно разматрање теме као што је ова о којој је реч.

У мојој правничкој струци и науци временска дистанца има другачије значење од историјске. И историчари и правници (судије) на основу доказа и чињеница доносе одређене закључке (пресуде). У мојој струци за доношење валидне оцене неког догађаја, за разлику од историјске, пожељна је што краћа временска дистанца од предметног догађаја. Ако су у питању персонални докази у правилу више поклањамо веру исказима (сећањима) датим ближе предметном догађају, док вередостојност материјалних доказа, ако су оригинални, и не зависи од временске дистанце по њиховом настанку.

Дакле, за материјалне доказе најважније је да су доступни и судијама и историчарима. Но, и једни и други, на основу истих доказа могу извести потпуно различите закључке (пресуде), што је општепознато.

Међународни судови су у вези са ратом на подручју бивше Југославије, па тако и за рат на подручју Хрватске и бивше РСК, већ завршили посао. При том мислим на Међународни кривични суд за бившу Југославију (МКСЈ), који је донио 93 пресуде о ратним злочинима укључујући и геноцид, и на Међународни суд правде (МСП), који је такође судио и донио одлуке у предметима по тужби БиХ против Србије (пресуда из 2007) и по узајамним тужбама Хрватске и Србије (пресуда из 2015), оба предмета у основи имају геноцид.

Документационо-информативни центар „Веритас“
Господин Саво Штрбац, председник

Дечанска 8/4,
Београд

Поштовани господине Штрбац,

Извршни одбор САНУ је на својој ранијој 6. седници од 29.2.2024. године донео одлуку да иницијативу Документационо-информативног центра „Веритас“ да се у Српској академији наука и уметности, у последњој недељи јуна или првој недељи јула 2025. године одржи Међународни научни скуп 30 година по завршетку рата на подручју РХ 1995–2025 (Тридесет година после хрватског напада на УНПА секторе Западна Сјever и Југ – кодни називи Бљесак и Олуја) достави Одељењу историјских наука САНУ на мишљење.

Одељење историјских наука САНУ је на свом 3. редовном скупу, одржаном 27.3.2024. године, разматрало иницијативу Документационо информативног центра „Веритас“. Одељење је констатовало, на основу мишљења четворо својих најистакнутијих познавалаца савремене историје, да је у питању важна тема, али да је за њено стручно разматрање неопходна извесна историјска дистанца. С обзиром на селективност документације о тој проблематици која је доступна истраживачима, закључено је да у овом тренутку није могуће да се задовоље научне основе оваквог једног скупа како би се САНУ укључила у његову организацију. Осим тога, предложени профил скупа не одговара стандардима научних скупова какве организује САНУ.

Извршни одбор САНУ је на својој 17. седници од 13.6.2024. године подржао став Одељења историјских наука САНУ.

С поштовањем,

ИЗВРШНИ ОДБОР САНУ
академик Небојша Лалић, генерални секретар САНУ

И пред националним судовима у државама насталим на развалинама СФРЈ, донесено је много правоснажних пресуда, и у кривичним (само у Хватској више од 700) и у грађанским предметима, а све у вези рата деведесетих. И Европски суд за људска права донио је (и још увек доноси) стотине пресуда такође у вези са ратом деведесетих на подручју Хрватске и бивше РСК. Пред Федералним судом у Чикагу шест пуних година (2010-2016) вођен је поступак по тужби Крајишника против америчке организације МПРИ ради накнаде штете на име душевних боли због изгубљеног завичаја по основу саучесништва у геноциду над Србима из Крајине у акцији „Олуја“, који је завршио нагодбом.

И међународни и национални судови користили су све доступне персоналне и материјалне доказе, који су преко њих већ годинама доступни и историчарима. Посебно им је доступна грађа из архива МКСЈ, у којем се налази највећи део релевантне архивске грађе из националних држава региона, које су биле у обавези да том суду доставе сву расположиву грађу, што су и урадили, милом или силом (оно што су неки успели да сакрију, неће,

бојим се, скоро, а можда и никад, бити доступно јавности).

Архивска грађа по међународном стандарду, којег су преузеле и државе региона у своју легислативу, по истеку 30 година од дана њеног настанка мора бити (уз неке изузетке) доступна јавности. Но, и тај рок је већ истекао за прве три године рата деведесетих на подручју Хрватске и бивше РСК, док ће за преостале две истећи ове и наредне године.

Међутим, како већ рекох, за догађаје из рата деведесетих, с обзиром на деловање свих горе поменутих међународних и националних судова, имајући у виду и како су долазили до доказа из националних институција држава из региона, мало се шта може открити по истеку тог рока што већ није доступно. Општепознато је да је сва архивска грађа из свих државних институција и органа РСК доспела у посед Хрватске, која ју је и јавно објавила, а никад није ни имала ознаку тајности.

Често смо и у политичким и у научним круговима могли да чујемо изјаве да нам ни међународни ни национални судови неће „писати историју“. Нажалост, за рат деведесетих већ су је написали кроз хиљаде пресуда. Углавном на штету Срба. Ту „правосудну историју“ рата деведесетих са свим њеним последицама живећемо док је историчари не демантују. А могли би је стручно разматрати тек кад прође „неопходна извесна историјска дистанца“, за коју је још увек неизвесно када ће доћи. А кад (и ако) дође време у којем ће бити, по критеријумима Одељења историјских наука САНУ, „задовољене научне основе“ за одржавање оваквог једног научног скупа, бојим се да неће више бити могуће исправити последице „правосудне историје“. То илуструје (и опомиње) и недавно у Генералној скупштини УН-а усвојена Резолуција о Сребреници.

ПОЛИТИКА Саво Штрбац:

11. јуни 2024.

'Коначно решење' српског питања у Хрватској

УСКОРО ЋЕМО ОБЕЛЕЖАВАТИ 29. ГОДИШЊИЦУ СТРАДАЊА КРАЈИШКИХ СРБА У АГРЕСИЈИ ХРВАТСКЕ ВОЈСКЕ НА ЗАПАДНЕ ДЕЛОВЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ КРАЈИНЕ (РСК), ПОЗНАТУ ПОД КОДНИМ НАЗИВОМ)ОЛУЈА). ПО 29 ПУТ ЋЕ МО ПОНАВЉАТИ ДА СУ ЧЕТВРТОГ АВГУСТА 1995. ОРУЖАНЕ СНАГЕ РХ, УЗ ОДОБРЕЊЕ САД И ПОДРШКУ НАТО-А, И У САДЕЈСТВУ СА СНАГАМА ХВО И АРМИЈЕ БиХ, СА ВИШЕСТРУКО БРОЈНИМ СНАГАМА ИЗВРШИЛЕ АГРЕСИЈУ НА САО КРАЈИНУ, УПРКОС ЧИЊЕНИЦАМА ДА ЈЕ ТА ОБЛАСТ БИЛА ПОД ЗАШТИТОМ УН-А И ДА СУ ПРЕДСТАВНИЦИ РСК ДАН РАНИЈЕ У ЖЕНЕВИ ПРИХВАТИЛИ ПРЕДЛОГ МЕЂУНАРОДНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ О МИРНОМ РЕШЕЊУ СУКОБА НА ОСНОВАМА)ПЛАНА 3-4".

Спомињаћемо да је преко 220.000 Крајишника са подручја западне Крајине, поучени историјским искуством", кренуло у дотад највећу српску сеобу, на исток браћи по вери и нацији и да је агресор, и кад је престао сваки отпор крајишке војске, убијао људе који нису хтели или могли са својих вековних имања, али и оне у избегличким колонама и до Уне и преко Уне. На парастосима широм света помињаћемо имена више од 1.900 крајишких жртава из те агресије, међу којима је 65 процената цивила и 30 процената жена, углавном старије доби. Присећаћемо се слика опустошених, опљачканих па порушених и запаљених предела северне Далмације, Лике, Кордуна и Баније, који и данас зјапе запуштени и пусти.

Поново ћемо јадиковати да за злочине над Крајишницима у)Олуји" скоро нико није кривично одговарао ни пред домаћим ни пред међународним судовима. Управо ми је и намера да уочи 29. годишњице погрома и прогона Крајишника са њихових)вековних огњишта" потсетим какви су и против кога вођени или се још

воде процеси за злочине почињене у овој агресији.

Од неколико до сада процесуираних припадника сопствених оружаних снага за ратне злочине над Крајишницима из времена)Олује", хрватски судови су правоснажно осудили само две особе: етничког Албанца Божу Бачелића (случај)Прукљан и Мандићи"), и етничког Србина Рајка Кричковића (случај)Кијани").

И суд БиХ судио је и осудио једног припадника 5. МК А БиХ Шефика Алића, за ратни злочин над четворицом припадника СВК, које је по заробљавању на Сувој међи на територију тадашње РСК, уз његову сагласност, убио муџахедин из састава исте јединице.

Кривично ванпретресно веће Одељења за ратне злочине Вишег суда у Београду 3. јуна 2022. потврдило је оптужницу Тужилаштва за ратне злочине због гранатирања избегличких колона крајишких Срба 7. и 8. августа 1995, на Петровачкој и Приједорској цести, подигнуте против четворице високих хрватских официра и пилота због извршења кривичног дела ратног злочина против цивилног становништва у саизвршилаштву. Међутим, након одржана два припремна рочишта у октобру и новембру и једног за главни претрес у децембру 2022. пред Одељењем за ратне злочине Вишег суда у Београду, процес је застао)док се предходно не утврди да ли су оптуженима позиви за та рочишта уручени или им је покушана достава истих", иако је Хрватска на сајту владе објавила саопштење да не признаје оптужницу и да неће поступати по замолници из Србије!?

Ако не можемо утицати на органе гоњења у РХ да процесуирају у већем броју припаднике сопствених оружаних снага за злочине над Србима у акцији)Олуја", могли бисмо (и морали би) наставити)умировљени" поступак против хрватских пилота.

Чињенице да предмет мирује већ годину и по дана, а да судије које су (би) по закону требале одлучити о предлогу за суђење у одсуству и даље обављају судијске функције, поткрепљују сумњу да поступајуће судије само извршавају налог онога који их и штити.

Крајишници веома цене и поштују одржавање Дана сећање на жртве)Олује" који се, почев од 2015, сваког 4. августа обележава у организацији влада Републике Србије и Републике Српске уз учешће СПЦ, али би га још више ценили и поштовали када би ту манифестацију пратило и процесуирање разноразних кривичних дела над цивилима у тој акцији и после ње, укључујући и злочин на Петровачкој и Приједорској цести, за што Србија има све потребне правне алате.

За злочине над Србима у)Олуји" судило се и тројици хрватских генерала пред Међународним кривичним судом за бившу Југославију (МКСЈ). Претресно веће је једногласно закључило да су двојица (Анте Готовина и Младен Маркач) од тројице оптужених генерала били учесници удруженог злочиначког подухвата, чија је заједничка сврха била трајно уклањање српских цивила из Крајине силом или претњом силом, и осудило их на дугогодишње казне затвора, али је Жалбено веће, тесном већином, поништило првостепену пресуду и ослободило оптужене генерале по свим тачкама оптужбе. Иако је било незадовољно другостепеном пресудом, хашко тужилаштво, у законском року од године дана, упркос обећањима да ће то учинити, није уложило ревизију, па се та пресуда више не може мењати.

Влада Србије је 4. јануара 2010, као одговор на тужбу Хрватске, Међународном суду правде (МСП) поднела контратужбу против Хрватске са предлогом да суд утврди да је РХ за време и после операције)Олуја", у на-

мери да уништи етничке Србе који су живели у регији Крајина (у УНПА-зонама)Север” и)Југ“), убијањем припадника те групе, узроковањем тешких физичких и менталних повреда припадницима те групе и намерно их подвргавајући таквим животним условима који доводе до њиховог уништења, прекршила обавезе из Конвенције о спречавању и кажњавању злочина геноцида.

МСП је кроз образложење своје пресуде из фебруара 2015 операцију)Олуја” квалификовао као акцију етничког чишћења – Хрвати су хтели српску територију без Срба очекујући да они сами оду, а не да их)униште у целости или делимично“. А да би их натерали да напусте своја вековна огњишта, гранатирани су њихове градове и избегличке колоне, убијали и физички и психички злостављали заостале цивиле и војнике и спречавали им повратак, али ни то све скупа, по оцени суда, није досегло ниво геноцида (недостаје)геноцидна намера“).

Једини правни лек против пресуде МСП је ревизија пресуде, која се може тражити само ако се открије таква чињеница која би могла бити одлучујућа а која приликом изрицања пресуде није била позната суду нити спорној страни која ревизију

тражи, под условом да непознавање ове чињенице није последица немарности, те да се захтев за ревизију поднесе у року од шест месеци по открићу нове чињенице и да није истекао рок од десет година од дана доношења пресуде. Пошто је пресуда МСП-а донесена 3. фебруара 2015, апсолутни рок застаре за ревизију истиче 3. фебруара 2025.

Крајишници окупљени око)Веритаса” сматрају да би Србија као странка у поступку требала активирати Правни тим који је већ радио на овом предмету и да што пре почне са припремама за подношење захтева за ревизију, који би се могао заснивати на следећим чињеницама: неколико стотина ексхумираних и идентификованих лешева из времена)Олује”, више десетина пресуда домаћих и међународних судова о накнадама штете као последицама разних злочина над Крајишницима почињених у овој акцији; све гори положај преосталих Срба, чији број се драстично смањује и због похрваћења и покатличења; велик број дискриминирајућих прописа који спречавају или отежавају повратак Срба; покушаји оживљавања хрватске православне цркве из времена НДХ; ревизија догађаја из Другог светског рата, посебно у вези са злочинима почиње-

ним у усташком логору)Јасеновац” (све поменуто траје у континуитету); поновно враћање култа личности усташких вођа и усташких симбола у свакодневни јавни простор, укључујући Сабор и Владу, недавно ултимативно избацавање легално изабраних представника српске мањине из свих структура власти...

Очекујемо да би све наведене чињенице, протумачене у околностима нових глобалних геополитичких кретања, укључујући и ратове у Украјини и Гази, могли уверити МСП да је планирањем и извођењем акције)Олуја” права намера Хрватске у то време била)коначно решење” српског питања у Хрватској договореног још 4. јуна 1941. у Загребу између представника НДХ и Немачке, што је подразумевало барем и делимично физичко и биолошко уништење Срба, а што се неспорно уклапа у дефиницију геноцида из Конвенције о спречавању и кажњавању злочина геноцида.

Подношењем захтева за ревизију пресуде МСП-а и отварањем)закључаног” предмета)Петровачка цеста” пред Одељењем за ратне злочине Вишег суда у Београду, Република Србија би показала како у пракси функционише Декларација Свесрпског сабора од 8. јуна 2024. године.

ДОКУМЕНТАЦИОНО ИНФОРМАТИВНИ ЦЕНТАР
VERITAS

CENTRE FOR COLLECTING DOCUMENTS AND INFORMATION
VERITAS

Број: 97/24
Београд, 25.06.2024.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО СПОЉНИХ ПОСЛОВА
п/р МИНИСТРА МАРКА ЂУРИЋА

Предмет: Иницијатива за ревизију пресуде МСП-а од 3. фебруара 2015.

Влада Србије је 4. јануара 2010, као одговор на тужбу Хрватске, Међународном суду правде поднела контратужбу против Хрватске са предлогом да суд утврди да је РХ за време и после операције "Олуја", у намери да уништи етничке Србе који су живели у регији Крајина (у УНПА-зонама "Север" и "Југ"), убијањем припадника те групе, узроковањем тешких физичких и менталних повреда припадницима те групе и намерно их подвргавајући таквим животним условима који доводе до њиховог уништења, прекршила обавезе из Конвенције о спречавању и кажњавању злочина геноцида.

Међународни суд правде је кроз образложење своје пресуде из фебруара 2015. операцију "Олуја" квалификовао као акцију етничког чишћења - Хрвати су хтели српску територију без Срба очекујући да они сами оду, а не да их "униште у целости или делимично". А да би их натерали да напусте своја вековна огњишта, гранатирани су њихове градове и избегличке колоне, убијали и физички и психички злостављали заостале цивиле и војнике и спречавали им повратак, али ни то све скупа, по оцени суда, није досегло ниво геноцида (недостаје "геноцидна намера").

Једини правни лек против пресуде Међународног суда правде је ревизија пресуде, која се може тражити само ако се открије таква чињеница која би могла бити одлучујућа а која приликом изрицања пресуде није била позната суду нити спорној страни која ревизију тражи, под условом да непознавање ове чињенице није последица немарности, те да се захтев за ревизију поднесе у року од шест месеци по открићу нове чињенице и да није истекао рок од десет година од дана доношења пресуде. Пошто је пресуда Међународног суда правде донесена 3. фебруара 2015, апсолутни рок застаре за ревизију истиче 3. фебруара 2025.

Крајишници окупљени око "Веритаса" сматрају да би Србија као странка у поступку требала активирати Правни тим који је већ радио на овом предмету и да што пре почне са припремама за подношење захтева за ревизију, који би се могао заснивати на следећим чињеницама: неколико стотина ексхумираних и идентификованих лешева из времена "Олује" после доношења пресуде; више десетина пресуда домаћих и међународних судова о накнадама штете као последицама разних злочина над Крајишницима почињених у овој акцији; све гори и гори положај преосталих Срба у Хрватској, чији број се драстично смањује и због похрваћења и покатоличења; велик број дискриминирајућих прописа који спречавају или отежавају повратак Срба;

- 2 -

покушаји оживљавања хрватске православне цркве из времена НДХ; ревизија догађаја из Другог светског рата, посебно у вези са злочинима почињеним у усташком логору "Јасеновац" (све поменуто траје у континуитету); поновно враћање култа личности усташких вођа и усташких симбола у свакодневни јавни простор, укључујући Сабор и Владу; недавно ултимативно избацавање легално изабраних представника српске мањине из свих структура власти...

Очекујемо да би све наведене чињенице, протумачене у околностима нових глобалних геополитичких кретања, укључујући и ратове у Украјини и Гази, могли уверити Међународни суд правде да је планирањем и извођењем акције "Олуја" права намера Хрватске у то време била "коначно решење" српског питања у Хрватској договореног још 4. јуна 1941. у Загребу између представника НДХ и Немачке, што је подразумевало барем и делимично физичко и биолошко уништење Срба, а што се неспорно уклапа у дефиницију геноцида из Конвенције о спречавању и кажњавању злочина геноцида.

Са овом иницијативом обраћамо се Наслову и због чињенице да је Правни тим Републике Србије који је заступао интересе Србије у спору пред Међународним судом правде деловао у оквиру Министарства спољних послова. Правни тим Србије је, по оцени многих признатих светских ауторитета, попут Вилијама Шабаса, веома професионално и успешно предводио г. Саша Обрадовић, који је, колико нам је познато, и даље запослен код Наслова.

С обзиром на сложеност и обимност предмета, а имајући у виду и преостало време до истека рока за подношење ревизије као и ауторитет који г. Обрадовић ужива међу члановима Правног тима, мишљења смо да би он и сада био најподеснија особа да окупи тим, који би, ако се прихвати ова иницијатива, радио на припреми захтева за ревизију.

При том треба имати на уму да и Република Хрватска у истом року има право на улагање ревизије на исту пресуду, којом је одбијен и њихов главни тужбени захтев који је био уперен против Републике Србије. Познајући систематичност рада хрватских државних институција, посебно када су у питању спорови пред међународним судовима, није искључено да и они припремају ревизију те пресуде.

Свесни смо да Република Србија као странка у спору пре него се почне било шта радити по питању ревизије мора донети политичку одлуку о томе. Подношењем захтева за ревизију пресуде Међународног суда правде од 3. фебруара 2015. године, Република Србија би показала како у пракси функционише Декларација Свесрпског сабора од 8. јуна 2024. године, тим више што се истек апсолутног рока за ревизију пресуде поклапа и са 30. годишњицом од Великог крајишког егзодуса изаваног хрватском акцијом познатом под кодним називом "Олуја".

"Веритас" са свим својим људским потенцијалом и архивском грађам стоји на располагању Правном тиму.

За све додатне информације у вези ове иницијативе можете нас контактирати 011-3236-486; моб: 064-1870-261, емаил: veritas@yubc.net

С поштовањем

“Zna se ko nam je 2014. oduzeo gotovo sva prava” Borci nekadašnje Srpske vojske Krajine o Dodikovom obećanju

srpska info 6. avgust 2023.

Slobodan Perić, koji je zajedno sa hiljadama krajiških Srba protjeran iz Hrvatske, odnosno rodne Like, ističe da nekadašnji borci RSK već dugo traže da im se izjednače prava sa borcima Srpske. Problem je, kaže, u zakonima koji trenutno diskriminišu borce RSK.

– Predsjednik Dodik je sada obećao i vjerujem da čvrsto stoji iza toga, ali treba prvo promijeniti, prije svega, Zakon o PIO, a onda i Zakon o pravima boraca. Tamo ima odredba u kojoj piše da su borci pripadnici VRS i JNA, dok se borci Republike Srpske Krajine ne pominju. To treba dodati u zakon i onda smo i mi izjednačeni – kaže Perić.

Dodaje da krajiški Srbi nemaju pravo na borački dodatak ili na garantovanu penziju i sve ono što imaju borci VRS.

– Dakle, stvari su jasne. Treba promijeniti zakone. To je jedino rješenje. Ništa se ne rješava obećanjima. To smo pokušavali da izmijenimo više puta do sada. Ministri su nam obećavali ali niko ništa nije činio da ispuni obećanje – kategoričan je Perić.

ПРИЈЕДОР, 4. АВГУСТА /СРНА/ - Председник Републике Српске Милорад Додик изјавио је у Приједору да су његов одлучили да изједначе статус борцима Војске Републике Српске Крајине са борцима Републике Српске.

DA LI JE RIJEČ O JOŠ JEDNOM NEISPUNJENOM OBEĆANJU DATOM KRAJIŠKIM SRBIMA OD STRANE POLITIČARA SA OBJE STRANE DRINE, TE ZBOG ČEGA NI 28 GODINA NAKON PROTJERIVANJA IZ HRVATSKE STATUS BORACA IZ REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE NIJE RIJEŠEN SAMO SU NEKA OD PITANJA O KOJIMA SE U JAVNOSTI OVIH DANA RASPRAVLJA.

Krajiški Srbi sa kojima smo razgovarali mahom kažu da su se naslušali raznih obećanja u proteklih 28 godina, te da ostaje da se vidi da li će ovo biti ispunjeno.

Ističu da su za Republiku Srpsku oni trenutno paravojna formacija, koja nema nikakva prava kao da su „ratovali” po, kako kažu, Siriji.

A da je to tako vidljivo je i iz Zakona o pravima boraca, vojnih invalida i porodica poginulih boraca Republike Srpske, gdje u članu 2 stoji da status borca imaju oni „koji su učestvovali u

oružanim akcijama, odnosno oružanoj borbi na teritoriji bivše SFRJ u sastavu oružanih snaga i snaga državne bezbjednosti SFRJ i vojnih formacija pod komandom tih snaga, u periodu od 17. avgusta 1990. do 18. maja 1992. godine, za odbranu SFRJ, odnosno Republike Srpske, kao i oni koji su u ratu u bivšoj SFRJ, odnosno BiH u periodu od 19. maja 1992. godine do 19. juna 1996. godine, kao pripadnik oružanih snaga Republike Srpske, obavljali vojne i druge dužnosti za odbranu Republike Srpske).

Zanimljivo je da status borca uživaju čak i osobe koje su učestvovalе u anti-fašističkoj i oslobodilačkoj borbi tokom 20. vijeka kao pripadnik Srpske, Crnogorske ili Jugoslovenske vojske, ili kao borac Narodnooslobodilačkog rata, ali ne i Republike Srpske Krajine.

Vojni invalidi

Doduše, RSK se spominje u članu 5 koji govori o ratnim vojnim invalidima. Tamo se kaže da status RVI ima osoba

koja je kao pripadnik oružanih snaga Republike Srpske Krajine, a za odbranu Republike Srpske, zadobilo vojni invaliditet.

To u prevodu znači da mu se priznaje taj status ako je ranjen na području BiH. Sadašnji zakon ne priznaju prava po osnovu rane, povrede ili pogibije u slučaju da su se desila na području RSK, odnosno izvan područja BiH.

Pripadnicima Srpske Vojske Krajine jedino je priznato učešće u JNA i Vojsci Jugoslavije od 17. avgusta 1990. do 19. maja 1992. godine, kao i ono što su neki borci iz Srpske Krajine ostvarili u vojnim poštama VRS.

Sagovornik Srpskainfo, koji nije želio da mu otkrivamo ime, jedan je od mnogobrojnih boraca Srpske vojske Krajine, koji su, bježeći od Oluje”, stigli u Republiku Srpsku i ovdje i ostali.

Revizija

On kaže da je Dodikova priča o tome kako će u pravima biti izjednačeni borci Vojske Republike Srpske i Srpske voj-

ske Krajine, čista ubleha (podvala, nebulozna), jer su njemu i njegovim saborcima, kako tvrdi, upravo za Dodikove vladavine ukinuta boračka prava koja su do tada imali.

– Bio sam pripadnik Srpske vojske Krajine od prvog do posljednjeg dana, do)Oluje“. Učestvovao sam i u borbama za proboj Koridora. Bio sam borac prve kategorije, takav sam status imao u Republici Srpskoj, sve do 2014. godine – kaže naš sagovornik.

Objašnjava da je sve do 2014, kada su pozvani na reviziju, borci iz RSK bili izjednačeni sa borcima VRS i Vojske Jugoslavije.

– Imao sam dupli staž, borački dodatak, status borca prve kategorije. A onda su mi 2014. godine nakon revizije sve to oduzeli. Ostao mi je priznat samo borački staž za vrijeme dok je na području bivše Republike Srpske Krajine bila JNA, a to je potrajalo 3 mjeseca – kaže ovaj krajiški ratni veteran iz okoline Benkovca.

– Kad sam dobio rješenje, kojim mi se oduzimaju sva prava bio sam šokiran. Otišao sam u Boračku organizaciju u Laktašima da mi objasne šta se dešava. Rekli su mi, eto, propisi su se promijenili, Srpska vojska Krajine je po tim propisima paravojna formacija i ne možete dobiti nikakva prava – priča ovaj Dalmatinac.

Dodaje i da se dobro sjeća ko je tada bio na vlasti i ko je krojió sudbinu i njemu i njegovim zemljacima – Milorad Dodik je bio predsjednik Republike Srpske, a

Petar Đokić ministar za rad i boračko invalidsku zaštitu RS.

„Ni domovine, ni otadžbine“

– Pošto smo izgubili sva prava i u Hrvatskoj, kao)pobunjenici“, čak i pravo na penziju, stanove nad kojima smo imali stanarsko pravo i vaučere za privatizaciju, mi smo, eto, ostali bez ičega. Ni domovine, ni otadžbine – zaključuje demobilisani borac Srpske vojske Krajine. Njegov saborac **Branko Vujić**, koji je tokom rata teško ranjen, pohvalio je Dodikovo obećanje, dodajući da svake godine sluša ista obećanja. On ističe kako je sramno da nakon 28 godina Srbi iz ovog dijela Hrvatske nemaju status borca.

– To je za pohvaliti što obećava Dodik ali je to nama obećavano, ne od strane njega, nego drugih političara i naših predstavnika godinama. Sramno je da nakon 28 godina mi nemamo status kakav imaju borci Republike Srpske – kaže ovaj ratni veteran.

Da će stotine Srba iz Srpske vojske Krajine ostati bez ikakvih prava u Republici Srpskoj upozoravali su još 2012. godine prilikom izrade novog zakona o pravima boraca predstavnici Udruženja rezervnih vojnih starješina bivše RSK u Republici Srpskoj.

Apeli bez odjeka

Oni su tada uputili brojne apele prema Ministarstvu rada i boračko-invalidske zaštite RS na čijem čelu je bio Petar Đokić, tražeći da se novim zakonom izjednače status srpskih boraca iz nekadašnje RSK s onim koji imaju njihovi

saborci iz Vojske RS. Njihovi apeli nisu urodili plodom.

– Nedopustivo je da se u nacrtu novog zakona o pravima boraca nigdje ne pominje veliki broj sadašnjih državljana Srpske koji su bili pripadnici vojske bivše RSK. Zbog ove diskriminacije nekoliko hiljada srpskih boraca našlo se u gotovo bezizlaznoj situaciji. Jedino ovim ljudima oduzeto je elementarno pravo da ostvare status koji su uspjeli da regulišu pripadnici svih vojski koje su učestvovala u građanskim ratovima na području bivše Jugoslavije – upozorio je tadašnji predsjednik Udruženja rezervnih vojnih starješina bivše RSK u Republici Srpskoj, **Zoran Brkić**.

On je tada pojasnio da su jedno vrijeme ratnim veteranima iz nekadašnje Srpske Krajine vlasti Srpske priznavale određena prava koja su ih izjednačavala sa pripadnicima VRS, ali da su ta prava poslije ukinuta.

Delegati Boračke organizacije grada Prijedora u Skupštini BORS poručili su prije par dana da će tražiti da se pripadnicima Vojske i Ministarstva unutrašnjih poslova RSK sa prebivalištem na području Srpske, odnosno BiH, priznađu status i prava kao i pripadnicima Vojske i MUP Republike Srpske.

Zakon jači od obećanja

Predsjednik Boračke organizacije grada Prijedora, **Vojislav Kondić**, naveo je da će inicijativa ići iz Prijedora ka BORS, a da konačnu riječ daje Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite Republike Srpske.

3. августу
2023.

Kondić: Izjednačiti borce Krajine sa borcima Srpske u svim pravima

DELEGATI BORAČKE ORGANIZACIJE GRADA PRIJEDORA U SKUPŠTINI BORAČKE ORGANIZACIJE REPUBLIKE SRPSKE /BORS/ ZATRAŽIĆE DA SE PRIPADNICIMA VOJSKE I MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA /MUP/ REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE /RSK/ SA PREBIVALIŠTEM NA PODRUČJU SRPSKE, ODNOSNO BIH, PRIZNAJU STATUS I PRAVA KAO I PRIPADNICIMA VOJSKE I MUP-A REPUBLIKE SRPSKE.

PREDSJEDNIK BORAČKE ORGANIZACIJE GRADA PRIJEDORA VOJISLAV KONDIĆ NAVEO JE DA ĆE INICIJATIVA IĆI IZ PRIJEDORA KA BORS-U, A DA KONAČNU RIJEČ DAJE MINISTARSTVO RADA I BORAČKO-INVALIDSKE ZAŠTITE REPUBLIKE SRPSKE.

)Radićemo na tome jer su to naši punopravni saborci. Bio je to sistem spojenih posuda. Oni su čuvali nas, mi njih. Oni su probijali Koridor sa nama, zajedno ginuli i zajedno krvarili i na tome ćemo insistirati”, rekao je Kondić Srni. On je podsjetio na to da je Skupština grada Prijedora u decembru prošle godine usvojila rezoluciju za rješavanje pitanja o pravima boraca, ratnih vojnih invalida, porodica poginulih boraca i umrlih ratnih vojnih invalida i boraca Odbrambeno-otadžbinskog rata.

Prema njegovim riječima, rezolucija je donesena da bi bila upućena republičkim nivoima vlasti, a sadrži šest konkretnih prijedloga od kojih se jedan tiče nepravičnog položaja pripadnika Vojske i MUP-a RSK koji žive u BiH, budući da sada nije propisano da

im se prizna učešće u ratu poslije 19. maja 1992. godine.

)Isto tako nije propisano da se priznaju ni prava po osnovu rane, povrede ili pogibije u slučaju da su se desila na području RSK, odnosno izvan područja BiH. Mišljenja smo da je učinjena velika nepravda ovim građanima Republike Srpske i BiH, pa se ovim prijedlogom nepravda pokušava ispraviti”, piše u rezoluciji.

Kondić je imao 21 godinu kada je kao rezervni vojni starješina sa činom potporučnika otišao u zapadnu Slavoniju, tada u sastavu Šeste krajiške brigade JNA.

)Tada nije bilo nacionalnih ciljeva već je zadatak bio očuvanje Jugoslavije. Vremenom, stvara se RSK kao garant opstanka Srba u Hrvatskoj. Jedan

sam od hiljada očevidaca koji saosjećaju s tim narodom. Žao mi je što je RSK nestala, a pogotovo na takav način – egzodusom kojem je i Prijedor svjedočio tih nekoliko dana avgusta 1995. godine”, istakao je Kondić.

On podsjeća na to da su preko Prijedora išle izbjegličke kolone naroda sa Banije i Korduna iz pravca Novog Grada i naroda iz Like i Sjeverne Dalmacije iz pravca južno od rijeke Sane.

)Te kolone slivale su se u Prijedor danima. Bili smo svjedoci užasnih i jezivih scena gdje su ljudi i umirali. Sjećam se da je desetak tijela predato da se po skraćenom postupku sahrane na Pašincu. Kasnije su ih porodice ekshumirale i sahranjivale u mjestima gdje su u međuvremenu našle novo mjesto za život, uglavnom u Srbiji”, rekao je Kondić...

ПОЛИТИКА

Саво Штрбац:

23. јули 2024.

Право Крајишника на статус борца

У последње време „Веритасу” се јавило више Крајишника због проблема у поступку признавања статуса борца по Закону о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица («Сл. Гласник РС» 18/20). Један од њих је и Љубан Дурман. Њему је решењем центра Министарства одбране (МО) Нови Београд Уп-1. бр. 543-1. од 22. априла 2024, које је потврђено решењем МО Регионалног центра Нови Београд број: Уп-2 бр. 20-2. од 29. маја 2024, одбијен захтев за издавање уверења о учешћу у оружаним акцијама у периоду од 20. јуна 1991. до 28. јануара 1993. које време је провео у саставу ВП 9143 Двор на Уни.

У решењу се наводи да је одлучујућа чињеница за решење ове управне ствари та да се доказивање статуса борца врши на основу писмених података којима располаже надлежни орган Републике Србије: „На основу података које смо добили од Управе за обавезе одбране Сектора за људ-

ске ресурсе, Министарства одбране Републике Србије, утврђено је да ВП 9143 Двор на Уни није била у организацијском саставу оружаних снага СФРЈ, СРЈ, СЦГ и Републике Србије и да нема правног следбеника у војсци Србије. Евиденција се води на основу података о учешћу у рату, које су доставиле војне јединице. Уколико војне јединице нису доставиле податке, надлежни центар МО за локалну самоуправу не може издати предметно уверење јер нема података у службеној евиденцији.)

Можда би Љубан и прихватио такву одлуку управних органа да његов саборац Драган Штрбац није добио позитивну одлуку. Наиме, Регионални центар МО Београд, Центар Министарства одбране решењем број: Уп-1 бр. 673-2. од 12. јула 2023. године: „Потврђује да је Штрбац Миле Драган, стално настањен у Земуну, као војни обвезник учествовао у оружаним акцијама на територију СФРЈ у саставу ВП 9832 Двор у периоду од 26.06.1991. до 27.04.1992.

године, што укупно износи 307 дана. Уверење се издаје на основу службене евиденције, података из образаца евиденције војних обвезника и има значај јавне исправе у смислу чл. 29. став 2. Закона о општем управном поступку, а служи у сврху признавања статуса борца и остваривања осталих права која по закону припадају, те се у друге сврхе не може користити.)

Решењем Одељења за друштвене делатности и локални економски развој, Одсека за друштвене делатности, Групе за борачко-инвалидску заштиту ГО Земун број: 580-307/2023. од 17. јула 2023. „Штрбац Драгану из Земуна, признаје се статус борца I (прве категорије).

Драган и Љубан су из села Јаворањ, општина Двор на Уни, и од првог до задњег дана били су у истој војној јединици, с тим да је Драган, са чином резервног поручника, Љубану био и претпостављени старешина, док је Љубан био обичан војник.

7. август 2023.

Жарковић: Признавање статуса борцима Крајине знак да нису апатриди

ПРЕДСЈЕДНИК УДРУЖЕЊА СРВА ПРОТЈЕРАНИХ ИЗ ЗАПАДНЕ СЛАВоније Крсто ЖАРКОВИЋ ИЗЈАВИО ЈЕ ДА УДРУЖЕЊЕ ПОЗДРАВЉА ИЗЈАВУ ПРЕДСЈЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ МИЛОРАДА ДОДИКА ДА ЋЕ СРПСКА ПРИЗНАТИ СТАТУС БОРЦИМА НЕКАДАШЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ КРАЈИНЕ, ШТО ЋЕ ЗА ЊИХ ВИТИ ДОКАЗ ДА ВИШЕ НИСУ АПАТРИДИ.

- За нас добијање овог статуса значи да нисмо апатриди и терористи, већ борци који смо учествовали у грађанском рату који је на идентичан начин вођен на тадашњем простору бивше

Југославије - рекао је Жарковић за Срну.

Он је рекао да ће статус борца у Републици Српској бити признат борцима бивше Републике Српске Крајине који тренутно бораве у Српској.

Жарковић је подсетио да је на иницијативу овог удружења 1. маја у Републици Српској донесена политичка одлука председника Додика да ће бити изједначен статус бораца некадашње Републике Српске Крајине са припадницима Војске Републике Српске од 1991. до 1995. године.

Председник Републике Српске Милорад Додик изјавио је 4. августа

у Приједору да је одлучено да буде изједначен статус борцима некадашње Војске Републике Српске Крајине са борцима Републике Српске.

Драган је, као прави комшија, друг и старешина, и допратио Љубана до «Веритаса», где су мени и мојим сарадницима дали на увид горе поменути документацију, укључујући и њихове војне књижице, у којима је обојица била уисана ВП 9143 Двор на Уни. Обојица су се чудили како се Драгану признаје а Љубану не признаје статус борца.

Прегледавајући и упоређујући документацију двојице сабораца, уочио сам да је Драгану у документу којим му се признаје статус борца написана друга ВП од оне која обојици стоји у војним књижицама, што ни један ни други нису ни приметили. Како је дошло до те замене ознаке ВП нисам могао наћи објашњење у образложењима прегледане документације, нити су ми њих двојица могли објаснити.

Задовољан што сам открио у чему је проблем, посаветујем Љубана да оде тамо где су му одбили захтев и да им једноставно предочи Драганову документацију, коју му је овај великодушно уступио, и да ће тако кратким путем и брзо решити свој проблем. Кад ето Љубана сутрадан поново у «Веритасу» с објашњењем да су му у том органу рекли да они нису у могућности ништа мењати јер је његов случај правоснажно окончан у управном поступку те да може искористи-

ти право на покретање управног спора пред надлежним судом, као што му и пише у правној поуци другостепеног органа.

Знајући да поступци пред управним судовима трају и по неколико година, саветовао сам Љубану да поднесе захтев за понављање поступка у којем ће Драганову документацију користити као нове чињенице и доказе који нису били познати управним органима који су одлучивали раније о његовом захтеву и који би, сами или у вези са раније изнетим чињеницама или изведеним доказима, могли да доведу до позитивног решења његовог захтева. Уз помоћ мојих сарадника, Љубан је и поднео поменути правни лек. Остало је и њему и нама да сачекамо нову одлуку првостепеног органа којим ће му признати статус борца или барем дати логично образложење зашто се Драгану признаје, а Љубану не признаје статус борца.

И Драган и Љубан су потврдили да и други њихови саборци из исте јединице имају слична искутва - некима се признаје статус борца, а некима не.

Други случај је Тешо Тешић. Тешо је дана 14. марта 2024. поднео захтев да му се призна својство ратног војног инвалида по основу оштећења организма као последице рањавања,

које се десило 28. октобра 1991. док је био припадник ТО Новска, која је у оружаним акцијама била у садејству са јединицама и под командом ЈНА.

Уз захтев је приложио уверење ВП 9162 Окучани, изјаве двојице сабораца, оверену фотокопију своје војне књижице, оверену фотокопију легитимације службеног лица (резервни састав) Министарства Републике Српске Крајине издану 20. јануара 1995, медицинску документацију из 2023. и 2024.

Првостепени орган је по службеној дужности прибавио обавештење Министарства одбране Републике Србије, Центра Министарства одбране Сремска Митровица број 3069-2 од од 4. априла 2024. године, у коме је наведено да је захтев Теше Тешића за издавање уверења о учешћу у рату, решењем тог Центра број: Уп-1 број 819-2 од 18. јуна 2023. одбијен као неоснован.

У образложењу решења се наводи да је у поступку решавања захтева утврђено да је Тешо Тешић до 19. маја 1992. године био учесник оружаних акција у саставу јединица Територијалне одбране РСК и јединица полиције које нису биле у организацијском саставу бивше ЈНА, ВЈ и Војске СЦГ, на основу чега је донео рјешење којим је захтев за издавање уверења о учешћу одбијен.

Покрајински секретеријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова решењем број: 001490118 2024 99361 000 000 000 001 од 28. маја 2024. поништио је првостепену одлуку и предмет вратио првостепеном органу на поновни поступак, од којег је Тешо 27. јуна 2024. добио опширно упутство о томе какве све доказе мора приложити у поновљеном поступку, уз упозорење да «изјава странке и других лица, без обзира у ком облику је дата не сматра се доказним средством у смислу чл. 141., 142. и 143. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица («Сл. Гласник РС» 18/20). Упис у војну књижицу извршен без позива на одговарајућу службену евиденцију не сматра се доказним средством»,

Да би дошао до статуса ратног војног инвалида, Тешо ће и у поновљеном поступку предходно морати доказати статус борца. А како кад је једино меродавно оно што пише у службеним евиденцијама Министарства одбране, а они су се већ изјаснили: признају му учешће у оружаним акцијама у саставу јединица ТО РСК и јединица полиције, које нису биле у организацијском саставу бивше ЈНА, ВЈ и Војске СЦГ (!?). што није довољно да му се призна статус борца.

Тешо је већ у жалби на првостепену одлуку навео да је «општепозната чињеница да су се све оружане акције на територији бивше Југославије искључиво обављале под контролом војске ЈНА, те да су ТО и ЈНА биле компоненте оружаних снага СФРЈ, у супротном би се ТО сматрала терористичком организацијом».

И Тешо тврди да су и неки његови саборци остварили статус борца, па сам му саветовао да прибави њихова решења о признању тог статуса, да посебно обрати пажњу на коју ВП су добили то признање, и да их свакако достави као доказ о постојању двојних евиденција о војним јединицама или о дуплим аршинима код одлучивања о статусу борца.

И Љубан и Тешо убеђују ме да им је много више стало до признања статуса борца него до евентуалних бенефита које тај статус доноси. Са њима се слаже и Драган, који каже да се не може хвалити са својим статусом борца док такав исти статус не добију и његови саборци. Верујем и Љубану и Теши и Драгану. Још само да им поверују и они који одлучују. А требали би. Ако је проблем у прописима, треба их мењати.

Имена погинулих и несталих бораца Крајишника биће уписана на Централни споменик погинулим борцима Одбрамбено-отаџбинског рата Војске Републике Српске

Veritas - Spisak poginulih i nestalih uniformisanih lica RSK od 1991. do 1996. godine - cir Примљено x

janko velimirović <dicveritasbanjaluka@gmail.com>
коне boracko.invalidska

29. 5. 2024. 01:47 ☆ 😊 ↶ ⋮

Poštovani,

prema dogovoru, u Prilogu vam dostavljamo Spisak DIC "Veritas"-a poginulih i nestalih uniformisanih lica TO, JNA, SVK, milicije RSK i dobrovoljaca vezanih za rat od 1991. do 1996. godine na području bivše RSK, Republike Srpske, AP Zapadna Bosna i Hrvatske. Na spisku su navedena lica srpske i drugih nacionalnosti koja su učestvovala u borbenim dejstvima a porijeklom su s prostora bivše RSK i Hrvatske ali i s prostora drugih dijelova SFRJ, posebno iz sastava jedinica JNA koje su učestvovalе u borbenim dejstvima tokom 1991. i 1992. godine. Postoji mogućnost da se istа imena nalaze i spiskovima Vojske Republike Srpske pa vas molimo da ne te okolnosti obratite posebnu pažnju.

Веритас је Одјељењу за борачко-инвалидску заштиту доставио списак погинулих и несталих униформисаних лица српске и других националности везаних за ратна дешавања 1991-1996. на подручју бивше РСК, РС, АП Западна Босне и Републике Хрватске.

2 прилога • Скенирао Gmail

Веритасова подршка Иницијативи за формирање Института за нестала лица Републике Српске

ВЕРИТАСДОКУМЕНТАЦИОНО-ИНФОРМАЦИОНИ ЦЕНТАР
КНИН-БЕОГРАД-БАЊА ЛУКА

ДОКУМЕНТАЦИОНО ИНФОРМАЦИОНИ ЦЕНТАР „ВЕРИТАС“
КНИН-БЕОГРАД-БАЊА ЛУКА
ПРЕДСТАВНИШТВО У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ – БАЊА ЛУКА
CENTRE FOR COLLECTING DOCUMENTS AND INFORMATION „VERITAS“
KNIN-BEOGRAD-BANJA LUKA
OFFICE IN REPUBLIKA SRPСКА – BANJA LUKA

E-mail: dicveritasbanjaluka@gmail.com

mob. +38766364022

Број: 15/24

Бања Лука 10.05.2024.

РЕПУБЛИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ПОРОДИЦА ЗАРОБЉЕНИХ И
ПОГИНУЛИХ БОРАЦА И НЕСТАЛИХ ЦИВИЛА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА

Поштовани,

Документационо-информациони центар „Веритас“ Книн-Београд-Бања Лука са сједиштем у Београду и Представништво Бања Лука подржавају вашу иницијативу да се у Републици Српској формира посебно стручно тијело за тражење несталих лица из разлога што још увијек велики број породица које живе у Републици Српској а поријеклом су из Републике Хрватске и бивше Републике Српске Крајине а још нису пронашли своје нестале чланове из протеклог рата.

ДИЦ „Веритас“ и заинтересоване породице имале су веома успјешну сарадњу с Комисијом за тражење несталих и заробљених лица РС и Оперативним тимом Републике Српске за тражење несталих лица. Формирањем Института за нестала лица БиХ процес тражења несталих лица српске националности готово је симболичан и тиме не задовољава потребе породица несталих лица. Такође, сматрамо да није било оправдано гашење Оперативног тима и „утапање“ у новоформирану Републички центар за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих лица крајем 2012. године.

Сматрамо изузетно оправданим да се што прије покрене процедура у Народној скупштини Републике Српске за формирање Института Републике Српске за нестала лица како би се унаприједио процес тражења који је најжалост у великом застоју.

С поштовањем,

Координатор ДИЦ „Веритас“ у РС

Јанко Велимировић

Јанко Велимировић

ПРИЧЕ ИЗ КОЛОНЕ – 29 ГОДИНА ПОСЛИЈЕ

вечерње
НОВОСТИ
online

4. август 2023.

КОЛОНА ИЗ „ОЛУЈЕ” ОЧИМА ДЕВОЈЧИЦЕ:

Срећна јер поново миришем и једем медањаке

Тридесешестогодишња **Јована Ђаковић** из Приједора до своје осме године живела је у селу Врбник код Книна и 4. августа 1995. године највише се сећа по томе што јој нису дали да понесе бицикл, своју “понику”, а тек је научила да га вози.

– Сама учила, нема ко да ти помогне, мама, медицинска сестра у книнској болници, мобилисана, тата на ратишту, исто од првог дана, у кући још бака и млађа сестра. Нема од мањег ка већем бициклу, нема помоћних точкића, кршила сам се ја, падала, али напослетку научила, само пар дана пре тог датума. И молим маму, а она каже да не долази у обзир – говори Јована за Срну.

Она се сећа да је и раније било ситуација да се село окупи крај радија прикопчаног на акумулатор, да се прича да се треба склонити негде на пар

дана док нешто не прође, да је мама након неког од тих позива спаковала ствари у једну плаву велику торбу коју су тата и она купили на путовању у Пољску, некад пре рата, и да је тата због тога галамио.

– А нама је све било игра – и кад нема струје и кад се пуца и кад се чују гранате. Татине одласке и доласке не могу пребројати, само се добро сећам да је једном дошао и на мој рођендан. Некад бане и усред ноћи, купи шта треба, окупа се, некад спава, некад не, поново оде. За ту торбу био је толико љут да је све своје ствари из ње повадио. После ће нас у колони возити у маминим распертланим старкама и у њеној мајици – прича Јована.

Њени су родитељи средином осамдесетих година прошлог века почели правити кућу, у коју су се уселили непосредно пред рат, обоје су били запослени, добили двоје мале деце, купили аутомобил – срећен живот.

– Ма, само још остало да се бира место за викендицу, али, уместо тога, у нашег `фићу` тог 4. августа седамо стриц, мама, стричев син, сестра и ја. Плава торба је на крову. Мама каже мени и сестри да понесемо по једну лутку. Сестру убедим да понесе своју унакажену, ошишану, нашминкану, да је као затуримо негде у шуми, па кад се вратимо кажемо да се изгубила и тако мама не открије да смо

је уништиле. Увек ми сестра приговарала да је провела избеглиштво с најгором од толико лепих лутака. Соња се та њена звала – сећа се Крећу у предвечерје, колона је већ формирана. Спуштају се ка Книну, тврђава гори. На бензинској пумпи под тврђавом хаос, људи покушавају да сипају гориво, проваљена је пумпа, ко стигне, сипа.

– Гледам из аута. Мама има дугу, коврцаву косу. Неки човек у униформи засипа је горивом, у руци држи упаљач и пали га. Мама му из руке отргне пиштољ и сипа гориво. После стрицу прича да му је опсовала, да је рекла зар он да је спречава да иде, док је њој муж на ратишту. Сестра усред тог хаоса само пита кад ћемо јести. Јер је видела да је мама у зобницу стрпала једну топлу погачу и пршут. Мама види да не може на посао, да нема ништа од тога, да је враг однео шалу, да то није како је речено да ћемо се мало склонити па вратити, него, овај... да је Книн пао – застаје Јована док изговара последње речи. Кад “фићо” буде стао на некој узбрдици, путници ће се распоредити где стигну. Јована, сестра и мама седају у “рено” иза њих који је возила мамина пријатељица, а који је био пун деце.

– Сјећам се да су повраћала по нама. Остаде `фићо` с том плавом торбом, мама је преbacила само онај канистер с горивом. Уза се је имала два динара и 30 пара, толико је, отприлике, коштао један хлеб. У некој кафани успут није могла две кафе платити, него ће једну, па тета Гоци и себи по пола. И човек из те кафане да им кафе, свој деци сокове, без пара.

„И ми ћемо за вама још мало“, после препричавају да је рекао. Авиона не знам да ли се сећам или не разликујем сећање од каснијих прича о Петровачкој цести – прича Јована.

Она се сећа да ће ту ноћ преспавати у касарни у Бањалуци, а сутрадан на ливади испред касарне. Ту влада хаос – гужва, војници, деца која плачу, још људи који пристижу из колоне и са ратишта.

– Мама стално иде до капије, остави нас с тета Гоцом, у мојим, сечијим очима то је далек пут. Неко јој довикне, с неког камиона, да иде Бакоња с `фићом`. То је татин надимак. Онда све чешће иде до капије, врати се, обиђе нас, па опет. Већ пада ноћ, заспале и сестра и ја, сјећам се само да ме зажари нешто по образима. Дошао тата – каже Јована.

Она ће касније сазнати да отац 5. августа ујутро долази са Динаре, улази у празно село. Успут пушта стоку, нађе само једног комшију, који је волео попити и који је све то преспаво. Отац је одатле кренуо запрегом и наишао на „фићу“, те наставио истим путем којим је породица прошла дан раније.

– Из Бањалуке крећемо даље. Сећам се тих татиних жуљева, да више чизме није могао обути, па само онако назуо те мамине патике. Од касарне идемо ка бензинској пумпи. Не палиш ауто, него гураш, миц по миц. Тако сви. И мама ту успут у једној кући замоли да окупа децу. Ми онако знојаве, прљаве, воњ оног повраћања. Млада жена је била, нађе нам и чисту одећу, још на тавану чувам ту сукњицу, онако, морнарску. Спакује нам за пут неких ствари, тоалет папира, четкице за зубе и штошта. И медањак! Човече, слаткиш! Плаче жена, плаче мама, захваљује се. А ја, срећна! Поново сам мирисала и јела сам медањак! – смеје се Јована.

У колони ка Србији Јована се сећа како тата повремено диже увис обе руке с волана, опсује, пита шта је ово, где они то иду. У Лозници спавају у школи, онда пар дана код стрица у Земуну, па на кратко код мамине родбине у Србобран, па седам година у селу Бачина код Крушевца, прво у кући мамине родбине, а онда у згра-

ди намењеној за сеоске лекаре и учитеље.

– У једном стану ми, у другом једна породица из Книна. Ту кад смо ушли, ни сијаличног грла није било, у тоалету само рупа. Мамин стриц нам дао две пластичне столице и четири пластична тањира. Немамо где ни спавати. Срећујемо то мало по мало. Неко куца. Ја сам отворила и само видим кутије наслане. Постелине, суђа, свега. Ни дан–данас не знамо ко је то донео – говори Јована.

Јованини родитељи су тада без посла, раде за дневнице, чисте куће и уређују дворишта у једном селу румунских Рома гђе је већина њих углавном у иностранству, богати су веома и долазе повремено кући.

– Баш су нас криво хранили. Радил сам и ја. Сећам се своје прве дневнице, имала сам 12 година, мама ми погодила да једну кућу очистим сама – додаје она.

Кад је Јована завршила основну школу, породица се сели у Панчево, где она уписује средњу медицинску, мама добија посао у болници, а тата у каменорезачкој радњи. Две године касније они ће се доселити у Приједор, на позив деде, маминог очуха, који је ту избегао из Лике и почео правити кућу.

– Мама увек каже да је дошла овде с двоје деце, а да данас има осморо унучади – смеје се Јована.

Први пут у Книн после `Олује` отишао је након три или четири године.

– Враћа се, носи албум, изгажен и прљав, моју плетеницу, ошишану кад сам добила вашке, сестрине папуче са животињама и камен. Да, камен, један далматински камен. Камен, човече, која је то била емоција! И дан–данас нам стоји на витрини. И кад смо `фићу` продали, исто смо плакали. К`о и кад смо у тај камен гледали. `Фићо` се све више квари, нема више делова набавити, нека прирубница стално оде. КНН 4901, а свог аута данас не знам табле – прича она.

У Книн је Јована први пут отишла након више од 20 година после прогона.

– Оплакала сам кад сам сконтала колико је то близу. Један резервоар горива. Кућу смо раније продали, да можемо градити ову у Приједору. Стала сам пред њу. Сестра ми је рекла да не идем сама, да ће ми бити тешко. Она која је у колони о пршуту и погачи само мислила. И јесте било тешко, била сам у грчу. Мама је била са мном, деца исто. Сећам се да сам говорила, па ово је све малено, како је ово овако малено. Та `поника`, мени је то од нас до кумове куће био далек пут, а оно кућа је ту, одмах, види се – препричава Јована.

Обележавање Дана сјећања на све страдале и прогнане Србе у Погрому „Олуја“ биће одржано у Приједору, 4. августа, у 19.00 часова на Тргу мајора Зорана Карлице.

– После тога, ево, сад, 13. августа, црква на Врбнику организује скупљање свих Врбничана, од Аустралије до Канаде. Надам се, само ако ми мајстор поправи ауто, да ћу отићи. Врагили су се да живе махом старији. Али лети су и сви млађи тамо. Мало ту, мало до мора, на дан, Карин, Водице. Книн је лети пун – завршава своју причу Јована, мајка четворо малолетне деце.

Глас Српске

3. август 2023.

Драган Маленчић о страхотама које је проживио током акције „Олуја“:

Сјећам се ријечи брата: „Јеси жив?“

ПРИЈЕДОР – ДЈЕЦА, НАС ДВАДЕСЕТАК, ИГРАМО СЕ ПОРЕД КОЛОНЕ КОЈА ЈЕ ЗАСТАЛА НА ПЕТРОВАЧКОЈ ЦЕСТИ. ОДЈЕДНОМ ЧУЈЕМО КАКО АВИОН НАДЛИЈЕЋЕ. ПОМИСЛИХ, ТО СУ НЕКИ ПРИЈАТЕЉИ, ДОШЛИ ДА НАМ ПОМОГНУ. АЛИ ТУ РАДОСТ УБРЗО ПРЕКИДЕ ЕКСПЛОЗИЈА КОЈА НАС БАЦИ НА ЗЕМЉУ. СЉЕДЕЋЕ ЧЕГА СЕ СЈЕЋАМ СУ РИЈЕЧИ МОГ БРАТА: „ЈЕСИ ЛИ ЖИВ, ПОВРИЈЕЋЕН?“

Овим ријечима с тугом у гласу присјећа се дешавања из избјегличке колоне настале током „Олује“ Драган Маленчић, тада 12-годишњи дјечак.

Ни данас, након 28 година, као одраслом човјеку није му лако да се сјећа дешавања од 4. августа 1995, када је започела хрватска војно-полицијска акција на Републику Српску Крајину.

– Било је мучно. Тај 4. август остао ми је урезан у сјећање. Са родитељима сам живио у Кореници, али тог дана нисам био код куће, већ код баке која је живјела у селу Врело. Ту је био и чешки батаљон УНПРОФОР-а. Као дјечак помислих: „Добро је да сам код баке, овдје је сигурно, Хрвати нас неће гранатирати“ – присјећа се Маленчић за „Глас Српске“.

Међутим, ускоро се добро зачуо хук граната, на основу којих су закључи-

ли да су хрватски војници пробили линију јер су гранате падале близу чешке базе УНПРОФОР-а.

– Да је тако било, убрзо смо се увјерили јер смо добили информацију да су они пробили линију и да су ушли дубоко у територију Републике Српске Крајине. Гранатирања су била све чешћа. И ја, заједно са братом и његовом супругом која је тада била трудна, одлазим до села Језерца у нади да тамо неће бити гранатирања. Међутим, око 20 часова тог 4. августа речено нам је да је Република Српска Крајина пала и да морамо да идемо – сјећа се Маленчић.

У сумрак те вечери долазе аутобуси по људе из села Језерца, а он се заједно са братом и његовом супругом враћа до баке, која са њима креће до Коренице, гдје затичу празну породичну кућу.

– Мојих родитеља није било. Кућа је била празна. Нисам тада ни знао гдје су. Тада, те вечери, креће пут пун неизвјесности. Након Коренице дошли смо до Лапца. Ја сам био у аутомобилу са баком и тетком. Брат и његова супруга су отишли испред нас. Међутим, нама се аутомобил покварио па ме тетка пребацује код неких људи, које и не познајем. Даље пут настављам с њима и након не-

колико сати стижемо у Доњи Лапац, гдје сам угледао своје родитеље на трактору и њима се придружио – присјећа се Маленчић.

Најтрауматичније искуство за њега било је гранатирање колоне на Петровачкој цести.

– Стојимо у колони и чекамо. Не знам зашто смо застали. Угледао сам дјецу како се играју поред колоне. Придружио сам им се, али нашу игру прекинула је експлозија. То је било свега неколико метара од нас. Та експлозија бацила нас је на земљу и осјетио сам топлину. Сљедеће чега се сјећам су ријечи брата: „Јеси ли жив, повријеђен“ – наводи Маленчић и додаје да слике мртвих и рањених ни данас не блиједе.

Како прича, људи у колони углавном су били гладни, а трактори и аутомобили остајали без горива.

Да постоји људскости, осјетили су у Санском Мосту, гдје су стигли 8. и 9. августа. Ту су им, присјећа се, људи убацивали храну у приколице, али и звали их на ручак, док су, с друге стране, у појединим мјестима затварали врата кућа.

– Негдје пред Београдом тешко сам се разболио, након чега ме преузимају тетка и тетак. Завршио сам у болници. Након пет, шест дана пробудио сам се. Наравно, прошло је много од тог буђења до састанка са родитељима јер су они завршили у Ваљеву, гдје смо провели неколико мјесеци. Након тога се враћамо у Приједор, одакле је родом мој отац. Ту смо и данас – наводи Маленчић.

Додаје да оде понекад у Кореницу, али то није то.

– Ту више не живи мој народ, већ други људи. Није то то. Страшно је то што нам се десило, а то зло није кажњено како заслужује – закључио је Маленчић.

ПОЛИТИКА

ИСПОВЕСТ ДЕЦЕ СА ПЕТРОВАЧКЕ ЦЕСТЕ:

5. август 2023.

Гледали смо како отац и деда горе у „мерцедесу“

САВО СТИЈЕЉА, ПОЛИЦАЈАЦ ЗАПОСЛЕН У МУП-У СРБИЈЕ ИМАО ЈЕ ОСАМ, А ЊЕГОВА СЕСТРА АЛЕКСАНДРА ТРИ И ПО ГОДИНЕ КАДА ЈЕ 4. АВГУСТА 1995. ГОДИНЕ ПОЧЕЛА ВОЈНОПОЛИЦИЈСКА ОПЕРАЦИЈА „ОЛУЈА“. ЊИХОВА МАЈКА ВЕДРАНА ВИЛА ЈЕ У ДЕВЕТОМ МЕСЕЦУ ТРУДНОЋЕ. РОЂЕНИ СУ У БЕНКОВЦУ, А ЖИВЕЛИ СУ У СЕЛУ ЗАГРАД СА РОДИТЕЉИМА, БАБОМ И ДЕДОМ.

Када су гранате почеле да падају по Бенковцу, а реке избеглица из околних села да се сливају у главну избегличку колону, која се кретала од Книна према Босни и Херцеговини, по двориштима и ливадама села Заград падали су леци. На њима је писало да Главни штаб Војске Републике Српске Крајине позива народ да се евакуише у рејон Дрвара. Касније се испоставило да је летак био обмана Хрватске војске, а докази о томе постоје у бази Хашког трибунала који није сматрао да је „Олуја“ била злочин.

На хрватском радију и телевизији емитоване су вести да је у току војноредарствена операција, да је уочено да грађани српске националности беже у БиХ, али да их Влада Хрватске позива да остану на својим огњиштима. Касније ће се испоставити да је и то био део

Туђмановог плана са брионске седнице да се Срби тобож позивају да остану, а у ствари им се даје информација куда да се извлаче и одлазе, који је пут проходан, па кад пође њихова војска, за њима ће и народ.

Тако су у страху који се панично ширио и мештани Заграда 5. августа возилима, тракторима, запрегама, а неки и пешке, кренули ка путу који води у Босну. Комшије су сместиле старе и децу својих суседа код себе у возила, сналазили се како су знали и умели. На изласку из села на главни пут, којим се од Книна већ целу ноћ и дан кретала густа колона избеглица, чекали су неколико сати да се, корак по корак, укључе.

„Колона је била непрегледна. Када се напред укаже узбрдица не види се чело колоне, а када се окренете назад не видите крај. У колони трактори, коњска запрега, мали камионети, путничка возила, али и пешаци. Кретала се споро. Када се неко возило поквари или се заустави, цела колона иза стане док се то не рашчисти. Изгледа да се људи у паници нису сетили да понесу воду, а многи ни храну“, присећа се Саво Стијеља.

Памти да је код оца и деде применио олакшање када су прешли у Босну.

„Не сећам се места где смо ушли, али сам касније сазнао да је то био Кулен Вакуф. Туда је пролазио једини пут од Книна ка Бањалуци. И људи су тада стајали поред пута, по ливадама да се одморе, сматрајући да су сада у другој држави безбедни. Тако смо, после једне паузе, мајка која је била трудна, сестра, бака и ја прешли у велики камион који се кретао све време испред нас, а деда и отац су остали у аутомобилу. Придружио им се један комшија који је пошао

пешке. У камиону је било наших рођака, жена и деце који су седели на клупама, а за трудну мајку је било боље јер је могла да лежи на даскама“, прича Саво Стијеља.

Једног тренутка, а касније ће сазнати да је то било након што су прошли Босански Петровац и већ дубоко ушли у Босну, затресао се камион. Зачула се јака експлозија. Подигла се прашина и црни дим.

„Настала је вриска и цика, запомагање, лелеци. Неко ме је вукао за руку, тога се сећам, јако ме је вукао. Нашли смо се на цести и то испред 'мерцедеса' мога оца који је горео. Лева врата су била отворена а унутра су у пламену седели мој отац Мирко и иза њега мој деда Бранко. То је онај 'мерцедес' који се види како гори на снимцима. То је слика која ми се урезала и коју носим све ове године“, говори Саво.

Сећа се и да су бежали ка шумици у брду изнад пута и тамо се сакрили. Мајка је била рањена у руку и везали су јој неке крпе. Затим су полицајци дошли по њих. Вратили су их на пут, а она иста непрегледна колона наставила је даље, заобилазећи возила у плану.

Касније је сазнао да је мајка превезена у Бањалуку, па у Нови Сад, где је родила њихову млађу сестру Татјану која сада има 28 година. Нажалост, одмах по порођају, Ведрана је преминула. Лекари су говорили да је узрок смрти очигледно јак стрес услед бомбардовања и страх за опстанак нерођеног детета. До порођаја њу је одржавао само надљудски напор за очување живота детета.

„Моја породица се тако угасила, а сада имам своју. Био сам у родном месту после окончања рата. То је сада пуштахија. Нема народа, осим у гробовима. Ипак, човека вуку корени. Када тамо крочим, осећам се некако уземљено, као да сам на своме и као да сам већ сто година ту, а нисам био дуже од првих осам. Моја породица нико-

га не мрзи, али спознали смо шта се десило и зашто, и памтимо, јер заборав би нас одвео наивности понављања већ доживљеног”, наставља Саво.

Не мрзи, каже, ни оне који су пуцали на колону, ни оне који су то наредили, омогућили и све ове године ћутали.

„Али сматрамо да је неопходно да се злочин пресудом жигоше и одговорни осуде како би се у будућности неки други теже одлучили на слично. Тиме би и жртве своје ране превиле и утеху добиле. То би била правда без које нема суживота међу људима и народима”, закључује Саво.

Његова сестра Александра која данас живи са породицом у Немачкој, имала је три и по године и мало тога памти.

„Сећам се мајчиног врло јаког загрљаја и вриска жена. Данас када ме неко мало јаче, пријатељски загрли, обузме ме страх, што је изгледа последица трауме. Следеће што памтим је да гледам у аутомобил како гори. То је, касније схватам, возило у којем су страдали

отац и дека. Бака ми је причала да наредних годину и по дана скоро сваки пут када нешто поједем, повратим. Када сам одрасла и спознала шта се ту десило, када сам после 20 година посетила родно село у опљачканој кући нашла сам на прозору мале патикице за које ми је тетка рекла да су моје”, прича Александра.

Она често јавно говори о Петровачкој цести.

„Видим да се многе жртве плаше Хрватске која јесте моћна земља. Чујем да се и неке судије плаше да суде овај случај. Разумем то. Србија је још слаба држава, али полако. Ја за сваку годишњицу 'Олује' објавим неку фотографију и будем из Хрватске засута салвом увреда и монструозних озбиљних претњи, али не одустајем. Људи треба да знају шта се догодило и да верују у коначну правду, иако је живот човеков ненадокнадив”, каже Александра Стијеља.

Dirљiva priča o keruši koja je posle Oluje putovala 139 dana kako bi pronašla svoju porodicu

DENA PREŠLA 500 KILOMETARA DO KUĆE

4. januar 2024.

Nakon 29 godina od operacije Oluja u kojoj je ubijeno hiljade ljudi, a proterano više od dvesta hiljada, još uvek isplivavaju tužne i potresne priče onih koji su prošli kroz užase rata, izbeglištva, gubitka članova porodice... U moru takvih, izdvojila se i jedna

herojska, dirљiva, a njen glavni актер keruša Dena, postala je poznata širom sveta.

Dokaz da večnu ljubav između psa i čoveka, ne može da prekine čak ni rat je Denin poduhvat u kojem je prešla 500 kilometara, nekoliko desetina gradova

kao štene od komšija, a njihova deca nadenula su joj ime. Kuća Radanovića postala je njen dom.

Međutim, četiri godine kasnije, nastupila je Oluja, ali i borba za goli život, te su kolone srpskih izbeglica iz Hrvatske, hrlile ka Srbiji, a Dena je u svom tom haosu, ostala u dvorištu kuće u Petrinji sama.

Radanovići su se obreli u izbegličkom centru u Rumi, pokušavajući da organizuju normalan život. Glava porodice Milan se zaposlio kao vozač autobusa i nekako su sastavljali kraj s krajem. Ipak, tuđa za Denom bila je velika, i njihova sreća nikada nije bila potpuna. Mislili su da je više nikada neće videti.

i nekoliko reka kako bi došla do svojih Radanovića. Njeni vlasnici, porodica Radanović živela je u Petrinji, gradu u blizini Zagreba, gde su je 1991. dobili

Keruša Dena nije mislila tako. Nakon nakon 139 dana lutanja i pređenih 500 kilometara od Petrinje do Rume, Dena je uspjela da pronađe svoje vlasnike koji nisu u tom egzodusu stigli da je povedu sa sobom. Prošla je kroz gradove Dvor, Novi, Prijedor, Banjaluka, Prnjavor, Derventa, Modriča, Brčko, Bijeljina, Bogatić, Sremska Mitrovica. Na putu su joj se isprečile reke Una, Sana, Vrbas, Bosna, Drina, Sava. Prepreke su bile male kakva je ljubavi koja ju je vukla da pronađe svoje vlasnike.

– Pred novu 1996. godinu, tačno 22. decembra, u sobu je utrčao sin Goran i beskrajno uzbuđen rekao: Mama, došla nam je Dena! – ispričala je Dušanka, i dodaje da u prvom trenutku kerušu nije mogla da prepozna jer je mnogo smršala, a šape su joj bile krvave i bez noktiju.

U Rumi se Dena oštenila i donela na svet petoro kućića. Štenad su poklonjena Rumljanima, a ona

je odletela u Kanadu sa svojim vlasnicima.

– Deca su jasno rekla da bez nje neće da idu. To sam i saopštio službenici u kanadskoj ambasadi u Beogradu, koja me i iznenadila i obradovala u isto vreme svojim odgovorom: «Mi o vašoj keruši sve znamo i sve ćemo učiniti da

i ona putuje sa vama, ništa ne brinite». Tako je i bilo – rekao je Milan.

Nažalost, Dena je uginula, ali Radovanovići i dalje čuvaju njen pepeo u svom domu.

(LUFTIKA)

ELTA HD

„OLUJA“ JE BILA I PROŠLA:

Priča o Marku, čovjeku koji je na kraju došao svojoj kući!

Srpska Cafe

8. juni 2024.

U ove dane kada se s jedne strane slavi „Oluja“ a s druge rida nad tužnom sudbinom jednog naroda koji je nekada živio na „Olujnom području“, nekoliko kolega novinara pitalo me, koja je to priča koja danas ponajbolje oslikava stanje u dijelovima Hrvatske u kojima

je do posljednjeg rata i do „Oluje“ živjelo srpsko stanovništvo: u Lici, Dalmaciji, na Baniji i Kordunu. Puno smo, kao redakcija serijala „Putokazi“ priča snimili. Puno smo ljudskih priča zabilježili. Od Ravnih kotara, preko Kistanja, Orlića, Knina, Strmice,

jezera Peruča, do Gračaca, Medka, Smiljana, Korenice, Udbine i Vrhovine, pa skroz do Vojnića, Krnjaka, Gline, Petrinje i Karlovca. Ali ipak jedna se priča izdvaja. Zabilježili smo ju u Donjoj Suvaji. Na imanju porodice Jovanić. Naime, Marko Jovanić se

nakon dugogodišnjeg izgnanstva u Srbiji na kraju vratio na dedovinu. U svoje rodno selo. Na spaljeno ognjište. Razlog, nikako u Srbiji nije uspio sastaviti kraj s krajem i nije uspio riješiti svoje stambeno pitanje. Nisu se tamo u dalekoj Srbiji snašli, a ljubav prema rodnoj grudima bila je prevelika. Zato se kaže vratio. Marko je mlad čovjek. A ovo je priča je ovo u kojoj smo sve vidjeli: vjeru, marljivost, trud, prkos. Sve ono što jedan Ličanin ima.

– Bavim se uzgojem krava, imam i nešto koza. U suštini bavim se proizvodnjom mlijeka, mesa. Imam i tržište – kaže na početku priče Marko Jovanić iz Donje Suvaje u Lici.

– Tek sada, nakon nekoliko godina, a počeo sam gotovo od nule, praktično se može preživjeti. Da li je bilo teško? Bilo je. Mnogo – i tu Marko na tren zastane. Uzdah iz grudi krene, ali brzo ide dalje.

– Sve je bilo uništeno, zaraslo, zapušteno, trebalo je, veli koliko–toliko dovesti u stanje od prije rata. Da bi bar koliko koliko uspio dovesti imanje do neke svrhe, bar za napasanje, stoke. Kod mene je sve bilo uništeno – kaže Marko.

– Sve je išlo malo po malo, ponavlja Marko. Radiš od jutra do mraka, pa othraniš tele, pa prodaš, pa nešto malo napraviš, pa opet tako. Ja sam ovdje trenutno sam. Da li je teško? Pa je. Jeste – zbori Marko.

– Da bi nešto napravio, na spaljenoj rodnoj grudima, čovjek mora imati veliku želju, ja sam imao veliku želju kada sam se odlučio na taj korak, da dođem ovdje da živim. Došao sam s tim ciljem da tu ostanem. Zbori Marko. Šta je prelomilo? Prelomilo je to što nismo uspjeli dok smo živjeli u Srbiji riješiti svoje stambeno pitanje. Tako se čovjeku s godinama nakupi. Kod mene se nakupilo, prezeo sam i – došao kući, zbori opet uz uzdah Marko.

– A Suvaja kao Suvaja je bila fino mjesto. Do Oluje. Bila se oporavila. Bile su tu i trgovine, i kafane. Za sada sve ovo što se desilo, nije kao nekad. Samo Osnovna škola u koju sam ja išao u školu, i generacija dvije mlađe od mene, mi smo bili posljednji učenici te škole. Tužno – sa sjetom će naš domaćin.

Na kraju upitamo ga, da li mlad čovjek ima danas u Suvaji perspektivu? Marko odgovara:

– Iskreno, ima. Ali trebaš imati neki svoj cilj. Vjerovati. I raditi puno. Za sada je to samo poljoprivreda, ko zna, možda će to za koju godinu se bazirati na turizam. Vidjećemo – kaže Marko Na pitanje, da li su predstavnici Srba na ovim prostorima učinili dovoljno, da srpskom stanovništvu na ovim prostorima, da povratnici, žive bolje, Marko odgovara:

– Ha, uvijek može bolje. Sad koliko je to u njihovoj moći, ne znam, ali uvijek bi moglo bolje. Ne znam. U svakom slučaju, ja ostajem ovdje. Ja sam ovdje došao kad je bilo gore, a kamoli sad negdje da idem od toga nema ništa – govori na kraju prilice, sa suzom u oku Marko Jovanić, ali ipak dostajenstven, ponosan i prkosan, čovjek koji je ispričao priču, koju vam danas na ovim prostorima mnogi ispirčati mogu, samo je pitanje da li ćete ju razumjeti, da li ćete ju shvatiti, da li će doprijeti do vas.

Jer to su iskrene priče, to su priče stradalničkog naroda, koji se nigdje skrasio nije, kojeg niko razumio nije, sve dok, kao Marko, nije, na kraju priče, došao – svojoj kući.

ВАЊА ПОСЛЕ ВИШЕ ОД 20 ГОДИНА ПОНОВО ЖИВИ У ИСЛАМУ ГРЧКОМ:

Вратила живот огњишту предака

5. август 2023.

ЧЕСТО, ВАШ ЧЕСТО ПОМИСЛИМ ШТА ВИ МОЈ ДЕДА МИЛОШ РЕКАО КАД ВИ ЗНАО ДА САДА ЖИВИМ ОВДЕ, У ИСЛАМУ ГРЧКОМ, СА СУПРУГОМ И СИНОМ. ДА ЛИ ВИ МУ СРЦЕ БИЛО ПУНО? ДА ЛИ ВИ СЕ СА ПОНОСОМ БЛАГО ОСМЕХНУО ИЛИ ВИ МУ ИСКРА СА СУЗОМ РАДОСНИЦОМ ЗАСЈАЛА У ОКУ? ИЛИ, МОЖДА, СВЕ ОДЈЕДНОМ... НЕ ЗНАМ, АЛИ ЗНАМ ДА СМО МЛАДЕН, МАТИЈА И ЈА СРЕЋНИ У НАШЕМ ИСЛАМУ ГРЧКОМ, КАО ШТО СМО И У БЕОГРАДУ И НОВОМ САДУ, ДА СМО И ОВДЕ У ДАЛМАЦИЈИ СВОЈИ НА СВОМЕ КАО ШТО СМО И У СРБИЈИ.

Овако за „Новости“ говори Вања Толмач (31), рођена Јокић, из Ислама Грчког. А ово је прича о будућности која има дубоке корене у прошлости. Прича о нераскидивој вези са преци-

ма и вери потомака да са прадедовског огњишта могу корачати напред у живот, ма колико да је, донедавно, то изгледало немогуће.

Книг 1992. године. Зло, ратно доба. Јокићима, доктору Невену, запослеником у книнској Болници, и његовој супрузи Богданки, рађају се близнакиње, Вања и Андреја. Радост велика, околности тешке. Девојчице са мајком расту у селу својих прадедова, у Исламу Грчком, упијају сваки тренутак живота у божанственом равнотарском селу... И тако до 4. августа 1995, до злокобне „Олује“... У колони српских прогнаника су и Јокићи: Богданка са две малене кћери... О супругу и оцу Невену две недеље ништа не знају. Ниоткуда ни слова ни речи о њему. После вишедневне патње, стрепње, суза, исцр-

пљени, стигли су у Србију. Смештају се у Борчу где им се касније придружио и супруг и отац. И крећу даље, с мало, врло мало неке луде наде да ће једном опет, барем на одмор, одлазити у завичај.

– Одрастале смо уз приче о Исламу Грчком – каже нам Вања. – Деда Милош, који није доживео да му се врати јер је преминуо 2003, са бескрајним поносом и чини ми се још већом тугом причао нам је о свом селу. И тати је све почињало и завршавало се са Исламом Грчким. Тако смо Андреја и ја стварале своју слику о нашем селу, заволеле га, а памтиле смо тек понеку слику.

На свега пола сата боравиле су у њему 2003. Први пут после оне страшне 1995. Оно што су затекли остави-

ВЕНЧАЊЕ

ВАЊА и Младен су били први пар из Ислама Грчког који се, после рата, венчао у Цркви Светог Илије у суседном селу Кашићу, богомољи која је била разорена током грађанског рата деведесетих. Младен је, заправо, испунио Вањину девојачку жељу да када се уда црквено венчање буде баш у тој светињи.

ло их је без речи. Три куће Јокића, једна уз другу разорене, обрасле шибљем нису се ни виделе, а ни у дворишта није могло да се уђе...

– Ништа није било ни налик лепоти из очевог и дединог сећања, ни налик слици коју смо нас две створиле – прича Вања. – Било је страшно, а ми смо били очајни, тужни и немоћни. Гледала сам тату: заплакао би да нас две нисмо биле ту. Али то је, знам, био и трен када је одлучио да ћемо све обновити.

Тако је и било. Корак по корак, враћала се ватра на огњиште Јокића кућа. Већ 2007. први пут су летовали у делимично обновљеној кући, уз агрегат за струју и без воде. У Србији, Вања се школовала, радила, удала се, 2019. родила Матију, али и размишљала да оде у иностранство. Били су на корак од одласка у Аустралију. Зауставила их је епидемија ковида 19. У тим «месецима короне» родила се идеја да у кући, у Исламу Грчком уреде апартмане и баве се туризмом и пољопривредом. Вањи

Матијино босоного детињство

МАЛЕНИ Матија једино је дете у Исламу Грчком. Његов најбољи друг, каже нам Вања, јесте деда Але Кожул који има 84 године. Помислили бисмо да је усамљен, да није једно живо, раздрагано, радознано дете које, чини нам се, све зна, које босо хода по дворишту, здраво расте... Матија нас је, као и његови родитељи, оставио без речи. На крају нас је одвео и на извор хладне воде коју је пио из своје ручице... Мало деце данас има тако безбрижно, босоного детињство...

је остало «само» да у то убеди и супруга Младена, правог Лалу, рођеног Зрењанинца, који је од своје десете године живео у Новом Саду.

– Почело је убеђивање. Било је и нетезања, а онда је Младен једног дана рекао: „Ајде“ – прича Вања.

Тако се породица Толмач преселила у Ислам Грчки.

– Требало је уредити апартмане. Радиле су нам и мајстори, али и ми смо добро засукали рукаве. Младен је, верујте ми, радећи крв овде оставио.

Радиле смо три године, уређивали, сређивали... Било је и заиста тешких тренутака, изазова и одрицања, али ево дошли смо до циља, овог јула смо примили прве госте. Дошли су нам из Данске – прича Вања.

Упоредо са туризмом, Вања и Младен се баве и пољопривредом...

И мора да је Вања осим дивљења према њеном и Младеновом подвигу «прочитала» и безброј питања у нашим погледима. Сама је на њих одговорила:

– Знам да смо донели праву одлуку. Од пресељења у Ислам Грчки, променили су ми се приоритети у животу. Верујте, ништа ми не недостаје: ни кафићи, ни ресторани, ни изласци... Само понекад пријатељи и блиски рођаци, али они често дођу па макар и на дан-два... Ми смо овде у Исламу Грчком срећни и верујем да ће тако и остати, да нас будућност неће изневерити.

вечерње
НОВОСТИ
online

13. јули 2024.

ГДЕ ГОД ДА САМ ЖЕГАР МИ ЈЕ У СРЦУ:

Бојана је од детета из колоне српских прогнаника из Крајине постала веома цењен хотелски менаџер на Кипру

ДРАГО ми је што сте овде, јер први пут неком из Србије представљам комплекс у ком радим, па сам много срећна што могу да говорим на матерњем језику, рекла је Бојана Милић групи новинара из наше земље приликом недавне посете Републици Кипар. Она је менаџер продаје и један од руководилица града-хотела, луксузног ризорта, недалеко од Пафоса.

По акценту „сместили” смо је у Војводину, али то је било делимично тачно:

– Рођена сам 1987. у Задру, одрасла сам у Жегару, у Далмацији, а од августа 1995. у Србији.

Све нам је рекла...

– Мора да сте род чувеном диплому и ојачачу Обраду Милићу, чије је

извођење српске музичке баштине из Жегара, целог буковичког краја и Крајине део трајних записа Радио Београда – питала сам је радознано.

Потврдан одговор био је Бојанин широки осмех, који је отворио и врата поверења у овом посве случајном сусрету. Касније, слушах сведочанство, животну причу још једног српског детета из Крајине, чије су детињство обележили погром нашег народа у злогласној акцији хрватске војске и полиције „Олуја”, борба за голи живот у колони прогнаника, долазак у Србију, потом одлазак у једну породицу у Грчку...

Летњи распуст 1995, тада осмогодишња Бојана је проводила у Жегару са браћом Марком и Милошем, мамом Надом, бабом и дедом. Тата Мирко био је у редовима Војске РСК. А, онда је дошла страшна ноћ између 4. и 5. августа.

– Нека тешка сећања су моја, а неке слике су ми се вратиле из онога што су ми касније причали браћа и родитељи – каже. – Око два ујутру комшиница нам је куцала на прозор и рекла: „Морамо да идемо”. Мислили смо да је на дан-два... Трактором смо

ОБНОВУ КУЋЕ ПОЧЕЛИ 2004.

БРАЋА су већ са 16–17 година почела да раде. Кад су добили прилику отишли су у Немачку. Тамо су се одлично снашли, имају грађевинску фирму и дали су јој име по брду изнад наше куће у Жегару. Кад су први наши људи почели да се враћају у Жегар и ми смо одлучили да обновимо кућу. Почели смо 2004. Лети идемо тамо: родитељи и оба брата са породицама обавезно. А, свима нам је бескрајно важно што њихова деца обожавају да долазе у наше Милиће у Жегару – каже наша саговорница.

ДЕТИЊСТВО
Са браћом Марком и Милошем
у Жегару

нас троје с мајком дошли до центра села, баба и деда су остали у кући. Тата је био са војском... Човек, који је возио воду у цистерни узео нас је у кабину. Укупно је у њој било 11 жена и деце. Тако смо ишли до Петровца, где смо срели војника Бранка, сина нашег комшије. Преузео нас је и возио негде у Босну одакле су нас усмерили на аутобус за Рачу. Помало хлеба смо добијали успут, људи су нам га практично добаћивали, сећам се

Са родитељима Мирком и Нагом, који живе у Руменки

аута преврнутог у провалији, плача, очаја... До Србије смо путовали осам дана, било је страшно... О оцу ништа нисмо знали, а сазнали смо да су и баба и деда кренули, али одвојено, да нам је кућа уништена и опљачкана, да су од ње остали само зидови... Од свега је остао само један албум за слике... И сада се питам, а 29 година је отац, како је у тим данима било мојој мајци са нас троје деце, како је издржала?

Са Раче су пребачени у Лозницу. Преспавали су у једној школи на струњачама:

– Ујутру је дошао стриц који је из Ријеке 1991. отишао у Руменку, и повео нас код себе. У међувремену су стигли и баба и деда и тата. Неколико недеља живели смо код њега, а онда нас је у Риђицу код Сомбора позвао татин рођак. Ту сам поново кренула у школу. Била сам стидљива, повучена... Онда је Црвени крст из Србије и Грчке организовао акцију за децу која су у рату изгубила родитеља да иду у грчке породице. Из наше школе био је један дечак, па су рекли да могу и деца избеглице. Изабрали су нас три. Мама је била збуњена, ишла је код директорке школе и у Црвени крст да се увери да ћу бити на сигурном....

– Прва три месеца било ми је тешко, али сам имала срећу да ме је примила дивна породица Карудзос: супружници Вула и Димитрис са

децом Вагелисом и Јотом. Прихватили су ме отворена срца, а њихова деца су била посебно пажљива. Родитеље сам често звала телефоном и зато су имали разумевања. Карудзоси су ми организовали крштење и били ми кумови. Много смо се заволили и била је велика туга када сам се у јулу 1996. вратила у Србију. Димитрис је на расанку први пут заплакао. Већ у августу су дошли у Риђицу да ме виде. Угостили су их моји родитељи и браћа, али су Вула и Димитрис видели колико ми тешко живимо... – искрена је Бојана.

У децембру су се возом упутили у Грчку. Бојана је са још 19 малишана и учитељицом Вером из Суботице распоређена у град Нафплио на Пелопонезу. Ту су похађали школу на српском, а два пута недељно учили су и грчки језик.

Сваког лета одлазила је, каже, својој другој породици у Грчку. Са њима се

ГРЧКИ ЈЕЗИК БРЗО НАУЧИЛА

НЕВЕРОВАТНО је са којом сам лакоћом учила грчки језик. најбрже од нас 20 српске деце смештене у породицама у граду Нафплио. После три месеца била сам свима преводац. Кад нас је примио градоначелник, снимала је телевизија, па сам и ту преводила. Из ТВ екипе нису могли да верују да тако добро говорим грчки – сећа се Бојана.

и сада чује готово свакодневно. Родитељи, Нада и Мирко, чинили су све да се скуће. До 2003. су живели у Риђици, потом су у Руменки изнајмили кућу док су мало-помало, како и колико су могли зидали ново огњиште.

– Дивим се родитељима. Тек кад сам одрасла схватила сам муке кроз које смо сви прошли. Грчки сам усавршавала, завршила гимназију „Јован Јовановић Змај“ у Новом Саду, а потом и ПМФ, смер менаџмент у хотелијерству. На трећој години имала сам праксу на Родосу, где сам и радила наредних неколико сезона. На Кипар сам први пут дошла 2015. и почела да радим у једном хотелу, а већ наредне године позвана сам у други. Постепено сам напредовала у служби и, ево, сада сам овде – каже Бојана.

– Браћа са својим породицама живе у Немачкој. Сви заједно смо у Руменки за славу, али се окупљамо где можемо: и у Немачкој и на Кипру. И, наравно у Жегару, јер где год да смо Жегар је са нама, у нашим срцима.

Растале смо се са посебним осећајем победе живота над великим страдањем и трпљењем које он уме да донесе. Бојана је још казала:

– Никада ником, чак ни мојој најбољој другарици Јовани коју сам за цео живот стекла по доласку у Риђицу августа 1995, нисам испричала то тешко сећање на прогон...

ГОДИШЊИЦЕ, ПОМЕНИ, ПАРАСТОСИ

АВГУСТ 2023. – РЕПУБЛИКА СРПСКА

Вучић:

**„Олуја” највеће етничко
чишћење
у Европи од 1945.**

Додик:

**Нећемо дозволити да било
ко омаловажава наше
страдање**

ЦЕНТРАЛНА ЦЕРЕМОНИЈА ОБЕЛЕЖАВАЊА ДАНА СЕЋАЊА НА СРБЕ СТРАДАЛЕ И ПРОГНАНЕ У ОРУЖАНОЈ АКЦИЈИ "ОЛУЈА" ОДРЖАНА ЈЕ У ПРИЈЕДОРУ. СВЕДОЦИ СМО ЛИЦЕМЕРЈА И ДВОСТРУКИХ СТАНДАРДА ВЕЛИКИХ СИЛА ПРЕМА СРБИМА, ПОРУЧИО ЈЕ ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ И ИСТАКАО ДА ЈЕ "ОЛУЈА" НАЈВЕЋЕ ЕТНИЧКО ЧИШЋЕЊЕ У ЕВРОПИ ОД 1945. ГО-

ДИНЕ. ПРЕДСЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ МИЛОРАД ДОДИК НАВЕО ЈЕ ДА ЈЕ "ОЛУЈА" БИЛА УДРУЖЕНИ ЗЛОЧИНАЧКИ ПОДУХВАТ, КАО И ДА НЕЋЕМО ДОЗВОЛИТИ ДА БИЛО КО ОМАЛОВАЖАВА СРПСКИ НАРОД И НАШЕ СТРАДАЊЕ. НАКОН СЛУЖЕЊА ПАРАСТОСА ПАТРИЈАРХ ПОРФИРИЈЕ НАГЛАСИО ЈЕ ДА БОЛ НЕМА НИ НАЦИЈУ НИ ВЕРУ.

Вучић: Двоструки стандарди великих сила, “Олуја” је највеће етничко чишћење од 1945.

Председник Србије Александар Вучић рекао је у обраћању окупљенима да смо последњих дана сведоци лицемерја и двоструких стандарда великих сила према Србима.

За “Олују” се, каже, користе разни изрази, али не желе да кажу да је то највеће етничко чишћење у Европи од 1945. године.

Подсетио је да, поводом оптужнице која је подигнута у Београду у случају ратног злочина на Петровачкој цести, нико из света није рекао, ни из једне земље са Запада, да је српско тужилаштво одрадило одличан посао, и да дечја смрт не сме да буде накажњена.

“Зато је важно да ми Срби будемо јединствени, да се држимо заједно и да кажемо шта је то што се догодило, и да од тога не одустајемо”, поручио је Вучић.

Приједор је, истакао је, био прва станица колоне прогнаних, негде на путу ка слободи, знајући да им под онима који су им децу убијали нема опстанка.

Када је реч о санкцијама против челника Републике Српске, истакао је да је данас дошао и због тога.

Никада више Србија неће да затвара своје путеве за свој народ, нема више баријера за наш народ, нема блокада, увек ћемо бити уз наш народ у Републици Српској, поручио је председник.

„Посао Србије, наш задатак, наша обавеза, наша дужност, наша света дужност је да будемо уз народ Републике Српске када је тешко, када вам најмоћнија сила уводи санкције. Да, ми ћемо да кажемо, једна мала слободарска Србија неће да уводи санкције и помоћи ће Републици Српској на сваки могући начин”, поручио је председник.

Зато ће Србија, додао је Вучић, онолико колико може улагати у све општине у РС и помагати свом народу, а сигуран је да ће и Српска помагати Србији.

На крају обраћања, поручио је Крајишницима да су Србија и РС добили вредне и поштене људе, који подижу и Србију и Српску.

„Неки кажу изгубили сте територију, али смо добили вредне и поштене људе. Добили смо људе који нам данас доносе медаље са такмичења у математици. Добили смо људе који данас имају своју децу која носе бакљу слободе, који су најуспешнији спортисти, који су највреднији и најмарљивији радници. Добили смо људе који подижу Србију, који подижу Српску, који заједно са нама никада неће заборавити оно што се догодило, али који ће да гледају будућност и који ће да чувају то једно мало слободарско племе у срцу Европе, које зна шта значи слобода и вредно је више од свега”, рекао је Вучић.

Додик: “Олуја” је била удружени злочиначки подухват

Председник Републике Српске Милорад Додик поручио је да је акција “Олуја” била удружени злочиначки подух-

ват САД заједно са коришћењем хрватске војске како би етнички очистили тај простор.

“То је злочиначки подухват који је био планиран, који није рефлекс. Хрвати су ангажовали преко 200.000 војника, а становника је било 200.000. Значи, на свако немоћно дете, жену, старца, ангажован је по један војник са огромном техником донираном од стране САД”, рекао је Додик.

Указао је да је одласком наших људи командовао амерички амбасадор у Загребу “који није имао срама да се склопи и ућути, него је све учинио да то буде успешна акција како су они то звали”...

Јована Ђаковић: Книн носимо у срцу и усадили смо га у срца наше деце

Јована Ђаковић поделила је са окупљенима своја сећања на “Олују”, коју је преживела као осмогодишња девојчица.

Сећа се да је из Книна ишчупана са свог игралишта и од својих другара, и да је наступило сивило.

Нови дом је са породицом нашла код Крушевца, потом у Панчеву, а живот их је потом послао у Приједор.

“Книн носимо у срцу и усадили смо га у срца наше деце”, рекла је Ђаковићева.

На Богу је да опрости, каже Ђаковићева, али она не може да заборави.

Патријарх Порфирије: Бол нема ни нацију ни веру

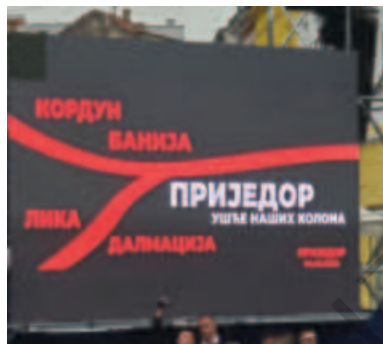
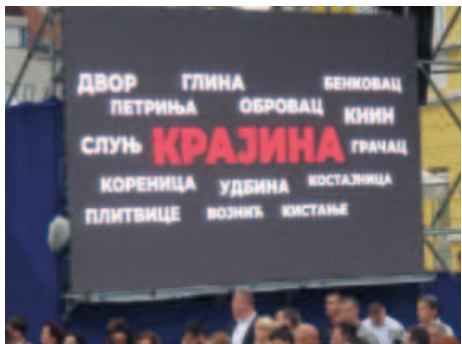
У обраћању окупљенима, патријарх Порфирије је рекао да смо данас сабрани у молитвеном сећању на прогнане.

„И овог лета приносимо наше молитве за покој души пострадалих у протеклим ратовима”, додао је патријарх.

Поручио је да нико нема ексклузивно право на љубав према својој кући и ближњима.

“Нико нема ексклузивно право на љубав према својој кући, ближњима, родитељима, браћи и сестрама, народу, нико нема за себе резервисано право на јединство свог

народа, ексклузивно право на бол, на тугу, на сећање. Неки су се ипак одважили да мере бол и да кажу да неки бол није бол“, истакао је патријарх. Нагласио је да бол нема ни нацију ни веру – бол је бол, ма чији био.

„Нека Бог прости душе страдалих у војној операцији Олуја, невиних жртва, деце, старца, а свима нама нека да мир свој“, рекао је патријарх српски.

Парастос страдалима служи патријарх Порфирије
 Централна церемонија обележавања Дана сећања на Србе страдале и прогане у оружаном акцији „Олуја“ први пут се одржава у Републици Српској – у Приједору.

Председник Србије Александар Вучић и председник Републике Српске Милорад Додик положили су данас венце на спомен-обележје на Петровачкој цести, месту страдања Срба из избегличке колоне. У Ваљалуци је одржана заједничка седница Влада Републике Српске и Србије. Заседао је и Савет за сарадњу који чине сви чла-

нови влада, председници скупштина и председници република. Потписан је и Меморандум о сарадњи на реализацији пројекта изградње два меморијална центра посвећена Јасеновачким жртвама Градина и Београд. Након тога, двојица председника, Вучић и Додик, обратили су се медијима.

Помени у Бањалуци

5. август 2023.

БАЊАЛУКА – Свештеници Епархије бањалучке данас су у Бањалуци у Саборном храму Христа Спаситеља служили парастос за страдале у Погрому “Олуја”.

Парастос страдалима у хрватској агресији на Републику Српску Крајину организовао је Документационо-информациони центар “Веритас”.

Директор Документационо-информационог центра “Веритас” Саво Штрбац је након парастоса позвао породице страдалих у Погрому “Олуја” који нису идентификовани да отворе захтјеве и ураде све што је

потребно како би се извршила идентификација.

Он је навео да се у Загребу налази више од 330 посмртних остатака жртава “Олује” који нису идентификовани.

– Нису идентификовани, јер породице нису отвориле захтјев код домаћег или међународног црвеног крста, што је потребно да ураде, као и да дају крв за анализу – рекао је Штрбац новинарима у Бањалуци.

Навео је да није разјашњен случај 631 лица које је страдало у “Олуји”, односно ти посмртни остаци нису преузети.

Јутрос су положени вијенци на Пердуовом гробљу за девет Крајишника страдалих на Динари.

На Пердуовом гробљу у Бањалуци подигнут је споменик за деветорицу Далматинаца које су 26. јула 1995. године на Динари заборили припадници Хрватске војске и ХВО-а.

Скелети њих шесторо су извучени из вртача на Динари 11. новембра 1998. године, док су три скелета ексхумирана из масовне гробнице у селу Камен код Гламоча у априлу 1996. године.

5. август 2023.

Вујадиновић: АКЦИЈА ОЛУЈА СПРОВЕДЕНА УЗ ПОДРШКУ НАТО

Акција хрватске војске и полиције “Олуја” у којој је протјерано 220.000 Срба, а побијено око 2.000, спроведена је уз сагласност, логистичку и другу подршку НАТО снага, рекао је историчар Жељко Вујадиновић.

Вујадиновић је на трибини “Дани туге и сјећања”, коју је у оквиру обиљежавања 28 година од страдања Срба у “Олуји” организовао Документационо-информациони центар “Веритас”, истакао да је српски народ у овој злочиначкој акцији изгубио простор на којем је вијековима живио.

Он је истакао да се скоро три деценије након акције “Олуја” може рећи да је та операција спроведена у плановима САД који су водили завршетку рата у тадашњим околностима, а чија је најважнија компонента била национално разгра-

ничење становништва на простору бивше Југославије.

Вујадиновић је објаснио да се то односило прије свега на разграничење између Срба и Хрвата, док је за Бошњаке било предвиђено оно што је то било дефинисано преговорима из 1994. године у Вашингтону да они, како се каже, “иду са Хрватима у Европу”.

“Према томе, Олуја је била саставни дио тих процеса и то је њена основна историјска суштина”, рекао је Вујадиновић на трибини, која је одржана у просторијама Академије наука и умјетности Републике Српске.

Осим трибине, промовисан је и билтен “Веритаса” под називом “28 година послје”.

Главни уредник “Веритасовог” билтена Јанко Велиминовић ре-

као је да се он сваке године припрема са прегледом догађања између два обиљежавања погрома Срба у “Олуји”.

“Пратимо сва догађања која се тичу и обиљежавања и догађања од прошле године, а већи дио је посвећен догађајима везаним за процесуирање ратних злочина, тражењу несталих, евидентирању лица која до сада нису била евидентирани у бази података”, рекао је Веселиновић новинарима у Бањалуци.

У оквиру обиљежавања 28 година од погрома Срба у “Олуји” данас је у Бањалуци служен парастос за све страдале Србе у тој акцији хрватске војске и полиције, а положени су и вијенци на споменик деветорици Далматинаца страдалих на Динари у јулу 1995. године.

Крајишници положили цвијеће на гроб Боре Мартиновића

Делегација “Веритаса” и пријатеља Боре Мартиновића (1949-2001) положила је данас цвијеће на његов гроб и запалиле свијеће у захвалност за све што је за живота Боро урадио да помогне избјеглим земљацима послје “Олује”.

Нови Град обиљежава 28 година од страдања Срба у „Олуји“

6. август 2023.

Операција хрватске војске и полиције „Олуја“ 1995. године била је злочиначка о чему говори скоро 2.000 српских жртава, док податак о више од 220.000 прогнаних из Републике Српске Крајине указује да је била и етничко чишћење, рекао је данас директор Документационо-информационог центра „Веритас“ Саво Штрбац.

Штрбац је данас са начелником општине Нови Град Мирославом Дрљачом спустио вијенац у ријеку Уну са моста у Новом Граду, гдје је у августу 1995. године из Републике Српске Крајине прешло више од 100.000 прогнаних Срба.

Директор „Веритаса“ истиче да мост на Уни зову „Мост спаса“, јер је преко њега у августу 1995. године прешло више од 100.000 Срба са Кордуна, Баније и Лике.

„Други Мост спаса“ налази се узводно у Мартин Броду преко кога је, та-

кође, прешло више од 100.000 Срба из Далмације и Лике. Да није је било тих мостова, да су прије тога срушени, ко зна колико би било жртава у великом крајишком егзодусу коју Хрвати зове операција „Олуја“, рекао је Штрбац новинарима.

Он каже да је „Веритас“ документовао скоро 2.000 српских жртава у операцији „Олуја“ међу којима је 65 одсто цивила.

Штрбац каже да је међу жртвама 29 одсто жена, њих 557, те да је четири петице жена било старије од 60 година.

„Од укупног броја погинулих и несталих, трагамо за 631 лицем међу којима је 51 жена и 75 одсто цивила. Те бројке говоре да је акција „Олуја“ била злочиначка, а бројка да је протјерано више од 220.000 људи да је било етничко чишћење“, навео је Штрбац.

Он каже да је Међународни суд правде рекао да је акција „Олуја“ етничко чишћење.

„Почињени су ратни злочини, али управо за-

хваљујући мостовима спаса преко којих се народ извукао, није дошло до нивоа геноцида“, рекао је Штрбац.

Дрљача је рекао да се у августу обиљежавају трагични догађаји за српских народ из протеклих ратова.

„Осим сјећања на старадале у Олуји 1995. године, Нови Град обиљежава и годишњицу страдања Срба на Илиндан у Другом свјетском рату. Ово говори о континуитету чињења злочина над српским народом“, рекао је Дрљача.

Он каже да је егзодус Срба у Погрому „Олуја“ промјенио слику Хрватске, гдје никад више неће бити Срба у значајном броју.

„Њихова огњишта су празна и пушта и Хрватска се нема чиме поносити“, рекао је Дрљача.

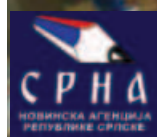
Новом Граду данас се обиљежава 28 година од страдања Срба у погрому „Олуја“.

У Храму Светих апостола Петра и Павла у Новом Граду служена је литургија, а потом су уз саобраћајницу према „Мосту спаса“ на ријеци Уни прислужене свијеће.

У Сводни служен помен Србима страдалим у погрому Олуја

6. август 2023.

У Сводни код Новог Града, гдје је Хрватска авијација гађала српску избјегличку колону 1995. године, данас је служен помен за шест страдалих цивила.

Након помена који је служио парох Зоран Благојевић, представници Документационо-информационог центра "Веритас" и општине Нови Град положили су вијенци на спомен-крст.

Директор "Веритаса" Саво Штрбац рекао је да је порука са данашњег окупљања да Срби не смију заборавити своја страдања, посебно она деведесетих година.

"Народ који заборавља своју прошлост ризикује да му се понове ружне ствари. Срби су често заборављали да су им се догађали погроми и раније. Онда нам се понављају још гори догађаји", рекао је Штрбац.

Он је навео да се помени организују тамо гдје су се дешавали злочини како би остали упамћени у генерацијама које долазе.

Штрбац је рекао да има документ који свједочи да је у Новом Граду 18. августа 1995. године покопано 19 Крајишника, од којих девет без имена.

"Замолићу да видимо шта је са овим људима који немају имена. Ми њих имамо на списку, трагамо за њима, а они су можда овдје. Помени се обављају именима, не бројевима и покушаћемо да од сада тако буде, можда нам се јави неко од породица за чијим члановима трагамо", рекао је он.

Помен Крајишницима погинулим у хрватском ракетирању на Петровачкој цести

7. август 2023.

У мјесту Јањила на Петровачкој цести служен је парастос и положени вијенци код спомен-крста, гдје је хрватска авијација прије 28 година током војно-полицијске акције Олуја бомбардовала српску избјегличку колону.

Према подацима Веритаса приликом бомбардовања хрватска авијација на лицу мјеста убила је десеторо људи, међу којима је четворо дјеце, дјевојка од 20 година, а неколико десетина Срба је тешко рањено, након чега је двоје је подлегло.

Парастос српски страдалницима је поред спомен-обиљежја и будућег комплекса са капелом у Јањили код

магистралног пута Босански Петровац-Кључ служио архимандрит Варнава Дамјановић уз саслужење свештенства и свештенмонаштва Епархије бихаћко-петровачке.

Невино страдалим Крајишницима на Петровачкој цести почаст су одале бројне делегације међу којима и општина Дринић и Босански Петровац, Борачке организације Републике Српске и других општина, делегација Документационо-информационог центра Веритас, ратни ветерани из Рибника, али и бројни Личани.

За бомбардовање на Петровачкој цести, као и дан касније, у Сводни код Новог Града, нико није осуђен.

7. август 2023.

Одавање поште војницима ВРС изгинулим у отаџбинском и Другом светском рату у Дринићу

СВАКЕ ГОДИНЕ, ПА И ОВЕ ЗАВРШЕТАК КОМЕМОРАТИВНИХ ДАНА ТУГЕ И СЈЕЋАЊА 7. АВГУСТА ЈЕ У ДРИНИЋУ, НАЈХРАВРИЈОЈ НАЈМАЊОЈ ОПШТИНИ НА СВЕТУ КОЈА ЧУВА ПАМЋЊЕ НА ЈУНАКЕ КОЈИ СУ У ДРУГОМ СВЕТСКОМ РАТУ, КАО И РАТУ ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКО НАСЛЕЂЕ БРАНИЛИ И ОДБРАНИЛИ СРПСКО СТАНОВНИШТВО БОСАНСКЕ КРАЈИНЕ. У Дринићу су положени венци и цвеће на споменик палим војницима ВРС, а затим се у посети спомен-соби ВРС подсетило на јунаке и њихову борбу за опстанак Срба у овом делу Републике Српске. Домаћини су на крају дружења припремили трпезу љубави за госте који ће и следеће године после помена на Петровачкој цести обићи и овај део Петровачког краја.

АВГУСТ 2023 – СРБИЈА, РЕГИОН, СВИЈЕТ

ПНЕВНИК СЕЋАЊЕ НА НЕВИНО СТРАДАЛЕ

4. август 2023.

На Банстолу одржан парастос жртвама „Олује“

У ЦРКВИ МАРИЈЕ МАГДАЛИНЕ – БЛАГЕ МАРИЈЕ НА БАНСТОЛУ ДАНАС ЈЕ ЕПИСКОП СРЕМСКИ ВАСИЛИЈЕ СЛУЖИО СВЕТУ АРХИЈЕРЕЈСКУ ЛИТУРГИЈУ, А ПОТОМ И ПАРАСТОС ЗА СТРАДАЛЕ У АКЦИЈИ „ОЛУЈА“, КОЈИМА ЈЕ ТА ЦРКВА И ПОСВЕЋЕНА.

Том приликом обележена је и слава тог храма. Литургији и помену присуствовало је око стотинак мештана Банстола који су током 1995. населили тај део Срема.

Овогодишња кума славе је председница Српске странке Заветници Милица Ђурђевић Стаменовски.

– Председник Републике Српске Милорад Додик је прошле године Душку Ђутилу и мени предао колач и ми смо ове године захвални на тој части да будемо кумови овог храма. Данас на Блугу Марију сећамо се и невино страдалих жртва, нејачи, стараца, оних који су били крви само због тога што су били Срби. Ми данас овде тугујемо, одајемо пошту и памтимо, док неки славе победу, а победа је ваљда иживљавање над слабимја. Српски народ је увек у свом вредносном систему гајио чојство и оно је било важније и од јунаштва. Гајио је милосрђе. Срби у Крајини су веровали у човека, а не у идеологије и нису могли ни да замисле да ће њихове комшије који су им долазили на славама, сутрадан постати целати – казала је Ђурђевић Стаменовски.

Поменула је и спомен „Крајишка суза“ на Банстолу и рекла да он најбоље говори о томе да је тај догађај рана коју српски народ никада неће зацелити.

– Олуја је злочин који никада нећемо заборавити и као Хришћани праштамо онима којима су се покајали али немамо права да заборавимо оне који су положили свој живот чувајући своја огњишта и свој кућни праг. – рекла је Ђурђевић Стаменовски.

Душко Ђутило кум славе је подсетио на то да се данас навршава 28 година од злочиначке хрватске акције „Олуја“ у којој је са својих вековних огњишта протеран српски народ из северне Далмације, Лике, Кордуна и Баније.

– Тај народ је протеран само зато што има српско име и презиме и што је вековима на тим просторима чувао своја огњишта. Нећемо и не смемо да заборавимо четвртину милиона, 250.000 протераних и 2.000 несталих и настрадалих. Верујем да данас тугују сви Срби поједнако где год живели. Управо на оваквим местима треба да се окупимо и да никада овакве злочине не заборавимо али са друге стране да будемо заједно и јединствени како би смо у некој будућности извукли поуке и не дозволити да се икада више десе овакве погроми – казао је Ђутило.

4. август 2023.

Одржан парастос ѓртвима „Олује“ у Цркви Светог Марка

Gradonačelnik Beograda Aleksandar Šapić je rekao da se u toj „zločinačkoj akciji desilo najveće etničko čišćenje posle Drugog svetskog rata“, napominjući da je „izuzetno važno gajiti kulturu sećanja na naše ѓrtve i da ne zaboravimo na stradanje kako nam se ne bi ponovo desilo“.

„Moramo da znamo, osim za зло koje se desilo tog dana читавом srpskom narodu i ko su neupitni krivci za to, da smo sigurno negde pogrešili kad smo dozvolili da nam se to desi“, naglasio je Šapić.

У ЦРКВИ СВЕТОГ МАРКА У БЕОГРАДУ ОДРЖАН ЈЕ ПАРАСТОС СРБИМА УБИЈЕНИМ У ХРВАТСКОЈ ВОЈНО-ПОЛИЦИЈСКОЈ АКЦИЈИ "ОЛУЈА", ЗАПОЧЕТОЈ 4. АВГУСТА 1995. ГОДИНЕ, У КОЈОЈ ЈЕ ПРОТЕРАНО ВИШЕ ОД 200.000 СТАНОВНИКА ТАДАШЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ КРАЈИНЕ, А УБИЈЕНО ИЛИ НЕСТАЛО ОКО 2.000.

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЕПАРХИЈА БУДИМСКА СЕНТАНДРЕЈА

4. август 2023.

Парастос у Темишвару жртвима Олује

У ПЕТАК, 04. АВГУСТА 2023. ГОДИНЕ, ЊЕГОВО ПРЕОСВЕШТЕНСТВО ЕПИСКОП БУДИМСКИ И ТЕМИШВАРСКИ Г. ЛУКИЈАН СЛУЖИО ЈЕ У САБОРНОЈ ЦРКВИ У ТЕМИШВАРУ ПАРАСТОС ЗА СВЕ ПОСТРАДАЛЕ СРБЕ У ЗЛОЧИНАЧКОЈ АКЦИЈИ ХРВАТСКЕ ВОЈСКЕ ПОД НАЗИВОМ ОЛУЈА. ПАРАСТОСУ ЈЕ ПРИСУСТВОВАО И Њ.Е. ГЕНЕРАЛНИ КОНЗУЛ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У ТЕМИШВАРУ Г. ВЛАДАН ТАДИЋ.

У једном веку два пута исти злочин; исти убица – Хрватска држава, иста је и жртва – Срби. Злочин почињен на овај дан није био у неком забаченом углу планете него у срцу Европе и пред очима Уједињених нација.

Наоружани као и њихови очеви, приликом првог геноцида оружјем из Немачке и других суседних земаља, и уз благослов својих римокатоличких духовника, Хрвати су почели палити српска села и ловити и убијати Србе у Српској Крајини – и људе и жене и децу и старце. Око 300.000 Срба кренуло је у збег док су их хрватски ловци убијали из авиона. Овај пут је био толико крвав да, ка-

да су покупили мртве, Хрвати су цистернама воде прали српску крв. И то је својевремено приказано на тадашњој ТВ Загреб. Песник Скендер Куленовић написао је: „Освету, секо, освету!“ а наш Патријарх је рекао: „опростити морамо АЛИ заборавити не смемо.“

Данас док цела Хрватска држава пева Danke Deutschland над мртвим српским селима и градовима Српске Крајине, Српска православна црква као старозаветна Рахилја оплакује своју децу молитвом: Вјечнаја памјат децо Српске Крајине. – нагласио је у беседи Владика Лукијан.

Помен за страдале у „Олуји“ у Цркви Светог Ђорђа у Подгорици

ПОВОДОМ 28 ГОДИНА ОД ЗЛОЧИНАЧКЕ АКЦИЈЕ „ОЛУЈА“, УЗ БЛАГОСЛОВ СВЕШТЕНСТВА СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ СРПСКИ НАЦИОНАЛНИ САВЈЕТ ЦРНЕ ГОРЕ, КАО И ПРЕТХОДНИХ ГОДИНА, ОРГАНИЗОВАО ЈЕ ПОМЕН ЗА СТРАДАЛЕ У ЦРКВИ СВЕТОГ ЂОРЂА У ПОДГОРИЦИ.

Парастос жртвама злочиначке акције Олуја у цркви Светог Ђорђа у Подгорици обавили су архијерејски намјесник подгоричко-колашински Гојко Перовић и протојереј-ставрофор Драган Станишић парох подгорички.

Глас Српске

8. август 2023.

У Шибенику и манастиру Крка служен парастос жртвама

ШИБЕНИК – У ПРАВОСЛАВНОМ ХРАМУ СВЕТОГ СПАСА У ШИБЕНИКУ И МАНАСТИРУ КРКА ДАНАС СУ СЛУЖЕНИ ПАРАСТОСИ СРПСКИМ ЖРТВАМА ПОГРОМА "ОЛУЈА".

Парастосу жртвама "Олује" у Шибенику присуствовао је и Његово преосвештенство епископ далматински Никодим, саопштено је из Епархије далматинске.

Глас Српске

8. август 2023.

Владика Никодим: Посветимо се молитви и сјећању на све страдале

СКРАДИН – Његово преосвештенство епископ далматински Никодим рекао је у бесједи након Свете архијерејске литургије у Храму Светог Спиридона у Скрадину да је данас дан жалости за православне Србе овог краја када се присјећају свих невино страдалих у "Олуји".

Епископ Никодим је истакао да се православни Срби данас сјећају догађаја који је тако страشان да би требали да га проведу у тихој молитви. "Данас смо се сабрали да прослаavimo дан посвећен Светом Спиридону, али исто тако за нас ово је дан жало-

сти који је на многе начине потресан и када се сећамо свих који су невино пострадали у вријеме "Олује". Постоји једна црквена пјесма која се пјева у Страсној недељи, пред сам Васкрс, а која каже – да ућути свака твар", рекао је владика Никодим.

Епископ Никодим је рекао да православни Срби треба данас да моле Господа да опрости њихове гријехе али и да опрости онима који су чинили злочине.

Свету литургију данас у Скрадину служили епископ шабачки Јеротеј и епископ далматински Никодим.

8. август 2023.

Високи Дечани: Да се погром Олуја никада не понови

ВИСОКИ ДЕЧАНИ – БРАТСТВО МАНАСТИРА ВИСОКИ ДЕЧАНИ СА ОПШТИЛО ЈЕ ДА БОЛ И ПАТЊА КОЈУ СУ ПРЕТРПЈЕЛИ СРПСКИ ЦИВИЛИ ТОКОМ ВОЈНЕ АКЦИЈЕ “ОЛУЈА” НЕ БИ ТРЕБАЛО ДА БУДУ ПРЕДМЕТ РАЗМЕТЉИВОГ НАЦИОНАЛИСТИЧКОГ СЛАВЉА У ХРВАТСКОЈ, ВЕЋ ПОВОД ЗА ДУБОКО РАЗМИШЉАЊЕ, РАЗУМИЈЕВАЊЕ И ПОСВЕЋЕНОСТ ДА СЕ ОВАКВЕ ТРАГЕДИЈЕ НИКАДА НЕ ПОНОВЕ И ДА СВЕ ЗАЈЕДНИЦЕ У ТОЈ ЗЕМЉИ ЖИВЕ ДОСТОЈАНСТВО, У ЈЕДНАКОСТИ И МИРУ.

Поводом 28 година од страдања српског народа у Погрому “Олуја” када је из Хрватске протјерано 220.000 Срба, а око 2.000 убијено, из братства манастира указују да се главни извршиоци и организатори одговорни за огромна страдања цивила нису суочили са правдом, док је веома

малом броју српских избјеглица дозвољено да се врате у своје домове.

“Прослава тог догађаја као државног празника у Хрватској, која је сада земља ЕУ, представља оштар подсетник како се историја може извртати и манипулисати”, наглашавају из Братства.

Операција “Олуја, како подвлаче, до данас остаје озбиљна препрека за успостављање бољих и односа већег повјерења између Срба и Хрвата...

Ову операцију, додају из Братства,

многи описују као циљано етничко чишћење српског становништва и као једну од најгорих те врсте од Другог светског рата...

Срби у Чикагу одржали парастос жртвама Олује

10. август 2023.

Парастос страдалима у Олуји је на територији Чикаго организовало Удружење крајишких Срба Прело, а одржан је у цркви Светог Јована Крститеља у чикашком насељу Белвуд. Скоро сви присутни су и сами избегли из Крајине у Олуји 1995. године.

Служили су старешина храма отац Саво Босанац и протођакон др Јован Аничич.

“Данас је тужан један дан, сетићемо се оних страдалника, мајки и отаца, браће и сестара, деце наше”, поручио је отац Саво Босанац.

“Већ сада приближава се скоро тридесет година када су непрегледне колоне ишле путевима безнађа”, додао је протођакон Јован.

После парастоса сви су позвани на заједнички ручак у друштвену салу цркве.

Питамо Илију Трбојевића да ли после 28 година сећања бледе или је бол још већа због свега што се десило.

“Сваки пут је она већа. То не може избледети док смо ми живи”, каже Илија.

“Тужна су размишљања након 28 година, кад се сјетим оних дана кад смо отуда ишли.

Мислим, то је стварно тужно, посебно жртве које су пале и које су остале тамо. И сам сам жртва Олује”, додаје Петар Кулић.

“Наставићемо ово, да се се знаде ко смо и што смо и одакле смо, и чијег смо рода и порода”, каже Богдан Јакиш.

“То што се десило на Петровачкој цести је неколико километара, односно неколико минута удаљено од моје куће, тако да се добро сјећам тих дана. И, пратио сам и тај скуп

у Приједору и Бањалуци и на неки начин нас радује што се, по мом мишљењу сваке године спомиње све више и више то што нам се десило. Јер, то не сме да падне у заборав”, каже председник Удружења крајишких Срба Петар Кутлић.

У Удружењу крајишких Срба Прело кажу да у данашње време Крајишника који су преживели Олују има широм Америке и Канаде, али да их је највише управо у Чикагу и широј околини.

ГОДИШЊИЦЕ, ПОМЕНИ, ПАРАСТОСИ

АВГУСТ 2023 – ЈУЛИ 2024.

СИСАК – ЦАПРАШКА СЕЛА

21. август 2023.

32 ГОДИНЕ ОД ДИВЉАЊА „ЗЕНГИ” ПО ЦАПРАШКИМ СЕЛИМА:

Убијено 15 српских цивила, више десетина рањено, нико није одговарао

ЈЕДАН ОД НАЈТЕЖИХ ЗЛОЧИНА НАД СРБИМА НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ СИСАК У РАТУ ДЕВЕДЕСЕТИХ ДЕСИО СЕ 22. АВГУСТА 1991, У РАНИМ ЈУТАРЊИМ ЧАСОВИМА, КАДА СУ ПРИПАДНИЦИ МУП-А И ЗНГ-А, У ТРАНСПОРТЕРИМА СА ОЗНАКАМА ЈНА ПРОТУТЊАЛИ КРОЗ СРПСКА СЕЛА БЛИЊСКИ КУТ, КИЊАЧКА, БРЂАНЕ, ЧАКАЛЕ, БЛИЊСКА ГРЕДА, БЕСТРМА И ТРЂАНИ, НАСУМИЦЕ ПУЦАЈУЋИ НА ЛОКАЛНО СТАНОВНИШТВО. ТОМ ПРИЛИКОМ СУ УВИЛИ 15 ЦИВИЛА И ВИШЕ ДЕСЕТИНА РАНИЛИ, ПОДСЕЋА „ВЕРИТАС”.

– У том крвавом походу на српска села зауставили су их мештани села Брђани, који су се, чувши пуцњаву кроз друга села, на брзину организовали и поставили успешну засједу – наводи Саво Штрбац из Документационо-информационог центра „Веритас”.

Најмлађа међу убијенима била је Жељка Боиновић (23), по занимању текстилна радница, која је упуца-

на кроз прозор у соби у Трњанима, у кући свог деде Милоша Вранешевића. Сви убијени, осим Жељке, били су ожењени. Иза њих је остало 32 деце.

После овога догађаја Срби из цапрашких српских села више нису одлазили на посао у Сисак, већ су организовали одбрану својих села и кућа, а ускоро су формирали и општину коју су назвали Цапраг, по подручју на којем се налазе поменута села, са седиштем у Градуси, која је била у саставу РСК.

– До сада нико није кривично одговарао за злочин у цапрашким селима. Кривичну пријаву, коју су поднеле породице убијених против четвориче „зенговаца” због кривичног дела ратног злочина против цивилног становништва, у септембру 2006. године одбацило је Жупанијско државно тужилаштво у Сиску. Образложење је било да су њихови рођаци „убијени у оружаном сукобу између паравојних група тзв. САО Крајине и Хрватске војске или су колатерална

штета тог оружаног сукоба” – наводи Штрбац.

Тужбе за накнаду штете породица убијених хрватски судови су одбили због застаре и недостатка доказа о суделовању припадника ХВ-а у догађају, с тим да су породице држави дужне да надокнаде парничне трошкове који се крећу и до више хиљада евра.

Неки од тих поступака доспели су и пред Европски суд за људска права у Страсбуру, али их је суд одбацио због протекла рока од шест месеци између „последње истражне радње или њихова сазнања о неефикасности истраге на националном нивоу” и подношења захтева том суду.

– Према „Веритасовим” подацима, у Сиску и околним местима, у лето и јесен 1991. године, ликвидирано је најмање 119 лица српске националности, од чега 97 цивила, међу којима 11 жена. Од укупног броја ликвидираних тек их је 40 сахрањено, а за посмртним остацима осталих и даље се трага – констатује Штрбац.

ГРУБОРИ

28. август 2023.

Сећање на stravična ubistva u plavanjskom zaseoku Grubori

У селу Plavno, и његовом zaseoku Grubori, održana је комеморација за 32 српских цивила убијених у том месту током последњег рата. Шест цивила, времеšних старца из zaseoka Grubori, убијени су hicима из ватре-

ног оружја или spaljeni у својим домовима двадесет дана након војно-полицијске акције „Олуја”.

Комеморативни skup у Plavnu održan је у организацији Српског народног већа и Већа српске националне

манјине Šibensko-kninske županije у знак сећања на 25. avgust 1995. године, када су pripadnici antiterorističke јединице Lučko ушли у Grubore и убиле шестеро српских цивила. Toga дана убијени су Marija Grubor

(90), Miloš Grubor (80), Jovan Grubor (73), Jovo Grubor (65), Milica Grubor (51) i Đuro Karanović (45). Neke od žrtava ubijene su hicima iz vatrenog oružja, neke zaklane, a neke zapaljane u vlastitim kućama. Nakon parastosa za sve žrtve sela Plavno, ukupno njih trideset i dvoje iz ovog mesta, koji su služili sveštenici Eparhije dalmatinske ispred spomen krsta za sve postradale civile, politički predstavnici i meštani Plavna uputili su se u zaselak Grubori gde je izvršen pomen za šestoro srpskih civila nad kojima je, u tom zaseoku, izvršen stravičan zločin. Generalni sekretar Srpskog narodnog veća iz Zagreba Saša Milošević, prisetio se pred okupljenima kako je u svojstvu službenika Kancelarije za ljudska prava Ujedinjenih naroda došao na mesto zločina neposredno nakon što je počinjen zločin u Gruborima 25. avgusta.

– U Grubore smo došli bez namere. Bili smo u susednom selu, mislim da se zove Zečevići. Videli smo dim, čuli pucnjavu sa susednog brda i krenuli u tom pravcu. Ja sam tek kasnije saznao da se to mesto zove Grubori. Na uskom izlazu iz sela jedva nas je mimoišlo nekoliko policijskih džipova. Gledali smo se hladno, prazno, kroz prozore automobila. Moj iskusniji kolega iz UNHCR-a požurio je da zapiše njihove registracije. Evo osećaja i slika koje su mi ostale od tada. Bez plana, potpuno nespemni na očaj koji ćemo videti, nespemni uprkos iskustvu od prethodnih dana, idemo od kuće do kuće. U jednoj od njih, u dvorištu kuće, ostaci dvoje ljudi zavezanih ruku oko jednog drveta. U drugoj, na spratu, starac u plavičastoj pidžami sa krvavom rupom na potiljku. Dalje, leš u poluizgoreloj kući kojeg izvlačimo. Gledaju me potpuno ukočene, raširene, ustrašene oči mojih kolega, jednog Amerikanca i jednog Finca. Idemo do Knina, tražeći hitan sastanak sa generalom, civilnim upravnikom područja – prisetio se Milošević zastrašujućih scena koje je i sam zatekao dolaskom tog avgusta u Grubore.

Drugi dolazak u Grubore bio je sa UN-ovom ekipom koja je snimila

sve prizore koje su zatekli na terenu, i zahvaljujući kojoj postoje javno dostupni i vidljivi dokazi, video materijali, o zločinu i mestu stradanja srpskih civila u Gruborima, ali, nažalost, ni to nije pomoglo u dokazivanju krivice u optužnici počinocima zločina.

Županijsko državno tužilaštvo u Zagrebu podiglo je krajem 2010. godine optužnicu protiv trojice bivših pripadnika hrvatske Specijalne policije zbog ratnog zločina u Gruborima.

Franjo Drlje, koji je bio komandir grupe, Božidar Krajina i Igor Beneti optuženi su da su 25. avgusta 1995. godine u Plavlanskoj dolini, tokom akcije pretraživanja terena nazvanoj „Oluja obruč“, ušli u zaselak Grubori, ubili šest preostalih srpskih civila i zapalili sve kuće.

Županijski sud u Zagrebu je 2014. godine doneo oslobađajuću presudu, jer je zaključio da nema dokaza da su Drlje i Krajina počinili zločin koji im se stavlja na teret...

Vrhovni sud Hrvatske je 2016. godine, nakon žalbe Tužilaštva, ukinuo presudu i vratio predmet na ponovljeno suđenje, ali je ono 2016. godine ponovo završeno oslobađajućom presudom. Tu presudu hrvatski Vrhovni sud je potvrdio 2019. godine.

O ishodu suđenja svedoči i rezime čitavog slučaja kojim je svoje obraćanje završio Milošević.

– Dvojica optuženih su oslobođeni, dok je treći tokom istrage navodno počinio samoubistvo, mada postoje brojne i uverljive indicije da se radilo o ubistvu pokajnika, mogućeg saradnika suda. General, tadašnji upravnik kninskog područja, jedan je od najvećih hrvatskih privrednika, poznat po trgovini naftom i zapošljavanju političara. General broj dva, tadašnji zapovednik jedinice „Lučko“ danas je direktor policijske Akademije. General broj tri, onaj što je između ostalog diktirao lažne izveštaje, ugledan je član hrvatskoga Sabora. Ne samo što je oslobođen na sudu, već je kasnije on tužio državu, tražeći odštetu, te mu je 2017. bilo nepravomoćno dosuđena odšteta od 75.000 kuna. A jedan od rođaka je tražio obeštećenje od te države, za ubijenog oca i baku. Država je odbila zahtev i morao joj je platiti 35.000 kuna sudskih troškova. Šest ubijenih civila su na obližnjem groblju – zaključio je na kraju svog govora sekretar SNV-a.

МИРЛОВИЋ ПОЉЕ

Serbian Times

5. septembar 2023.

POUBIJALI CELO SELO PRED OČIMA UNPROFORA: Zločin nad Srbima u Mirlović Polju već 30 godina bez kazne!

DOKUMENTACIONO INFORMATIVNI CENTAR VERITAS OGLASIO SE POVODOM 30 GODINA OD STRADANJA SRBA U MIRLOVIĆ POLJU, A NJIHOVO SAOPŠTENJE PRENOSIMO U CELOSTI:

Šestog septembra 1993. godine, ujutro oko 6:30 časova u selo Mirlović Polje, u blizini Drniša, koje se nalazilo pod kontrolom vlasti Republike Srpske Krajine (RSK), upala je diverzantsko-teroristička grupa iz sastava Hrvatske vojske (HV) i izmasakrirala sedam srpskih civila. Selo je bilo mešovito hrvatsko – srpskog nacionalnog sastava, ali je većina stanovništva, upravo zbog blizine fronta, ranije napustila selo, tako da se u vrijeme ovog događaja u njemu nalazilo nešto srpskih civila, koji su, ohrabreni prisustvom UNPROFOR a, koji je godinu i po dana ranije preuzeo ulogu zaštitnih snaga na području RSK, ostali da čuvaju kuće i stoku.

Marija Trzin kći Ilije (1928) i njena komšinica Ljubica Trzin kći Stevana (1938) toga jutra pognale su ovce na ispašu i kada su počele padati granate po selu sklonile se u podrum jedne kuće. Čuvši kucanje na podrumskim vratima krenule su da provjere ko to kuca i čim su se otvorila vrata, jedan hrvatski vojnik je u podrum ubacio bombu, koja je na licu mjesta usmrtila Ljubicu, a Mariju teško izranjavala. Tek uveče Mariju ju je pokupila grupa srpskih vojnika i odvezla u kninsku bolnicu i tako joj spasili život.

Sutradan je u selo došla civilna zaštita RSK u pratnji pripadnika Civilne policije UN-a radi asanacije terena. Pored tijela Ljubice Stevanove pronašli su i tijela ostalih 6 civila: na zgarištu njihovih kuća pronašli su zapaljene leševe Milana Bibića (1926) i njegove supruge Vasilije (1926), te Ljubice Trzin kćeri Petra (1937), koje je još dogorjevalo, dok su tijela Bože Bibića (1907), njegove supruge Božice (1912) i Marte Šarac (1907) pronašli kod seoske lokve. Ubi-

jena Šarac Marta je rođena sestra ranjenoj Mariji Trzin, kojoj je i muž Ilija (1924) poginuo u februaru iste godine u rodnom selu od ispaljene granate sa hrvatskih položaja.

Istoga dana sva tijela su i pokopana na mjesnom groblju bez obdukcije. Desetak dana kasnije, po nalogu istražnog sudije Okružnog suda u Kninu, u prisustvu vojnih posmatrača UN-a i vojnog ljekara britanskog bataljona u sastavu snaga UN-a, izvršena je ekshumacija a potom i sudsko medicinski pregled tijela od strane sudskog vještaka Karan Željka iz Banjaluke, koji je sačinio kompletan vještački nalaz, u koji su imali uvid i predstavnici UNPROFOR-a.

Iako se ovaj događaj odigrao pred očima mnogobrojnih pripadnika UNPROFOR-a, do sada, ni pred međunarodnim ni pred domaćim sudovima, niko nije procesuiran za zločin nad Srbima počinjen u Mirlović Polju.

Na osnovu informacija do kojih je došao „Veritas“, napad na Mirlović Polje izvela je Deveta bojna „Rafael vitez Boban“, jedinica Hrvatskih obrambenih snaga (HOS), koja je dobila ime po ustaškom pukovniku i generalu iz Drugog svjetskog rata, koja je u to vrijeme bila u sastavu 114. brigade HV-a, kojom je komandovao Marko Skejo iz sela Ružić kod Drniša.

To je isti onaj lik koji je godinama na državnoj proslavi „Oluje“ u Kninu, bez ikakvih posljedica, marširao sa svojim crnokošuljašima, sa ustaškim emblemima na uniformama, uzvikujući ustaški pozdrav „Za dom spremni“, osim ove godine kada ga je policija, iako je bio pozvan od organizatora (Vlade), nevoljko sprečila da uđe u Knin. Razlog promjeni stava organizatora prema Skeji nalazimo u ovogodišnjem predsjedavanju Hrvatske sa Međunarodnom asocijacijom za sjećanje na holokaust.

U novembru 2011. godine „Veritas“ je Tužilaštvu za ratne zločine Srbije, na njihov zahtjev, dostavio svu raspoloživu dokumentaciju za ovaj zločin, koje je nakon sprovedenog predkrivičnog postupka, predmet ustupilo hrvatskom tužilaštvu, pred kojim se istraga još uvijek vodi protiv NN.

Upravo zbog neefikasnosti istrage pred hrvatskim pravosuđem, porodice ubijenih Mirlovićpoljčana, pravdu traže, na osnovu člana 2. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu.

U Mirlović Polju je 1991. godine živjelo 188 Srba. U septembru 2023. godine u Mirlović Polju ne živi nijedan Srbin.

МЕДАЧКИ ЦЕП

Три деценије од злочина хрватске војске над Србима у Медачком цепу

8. септембар 2023.

Три деценије од масакра над 88 Срба у селима у Медачком цепу, који је пред очима Унпрофора починила Хрватска војска, навршиће се сутра, саопштио је Информационо-документациони центар Веритас.

Хрватска војска је од изненадног напада на српска подвелебитска села Дивосело, Читлук и Почитељ 9. септембра до повлачења 17. септембра 1993. године систематски пљачкала, палила, рушила куће, тровала бунаре, убијала и масакрирала заробљене и рањене људе, побила домаће животиње.

Према подацима Веритаса, убијено је 88 Срба, од којих 46 војника, шест милиционера и 36 цивила, међу којима 17 жена. Сва три села сравњена су са земљом по систему „спржене земље“.

Међу цивилима је 26 људи било старије од 60 година, а иза хрватске војске није преостало живих српских рањеника. Као нестало се води још 11 људи, од којих су четири жене.

Трагедија Медачког цепа одвијала се пред очима Унпрофора, који овај пут није био само пасивни посматрач, већ је узео и активно учешће у покушају да преузме контролу над овим подручјем и спријечи убијање што им је и успјело након тродневних борби са хрватском војском и полицијом.

Хрватска је по завршеној акцији предала српској страни 52 тијела, а припадници Унпрофора су, након што су у директној борби ушли у ово подручје, извукли још 18 тијела, два тијела извукли су припадници Српске војске Крајине, а једно је пронађено у априлу 1994. године.

Још 11 лешева, скривених у једној септичкој јами у Госпићу, пронашли су седам година касније, у мају 2000. године, истражиоци Хашког трибунала. Неидентификовано је још се-

дам пронађених тијела.

Резултати прегледа тијела на српској страни показали су да су убијеним Србима разбијане лобање, да су задобили многобројне прострелне ране из непосредне близине, као и да су им одсјецани дијелови тијела и да су живи бацани у ватру.

Командант Унпрофора генерал Жан Кот је 19. септембра 1993. године, после комплетног обиласка помених села, изјавио: „Нисам нашао знакова живота, ни људи, ни животиња у неколико села кроз која смо данас прошли. Разарање је потпуно, систематско и намјерно“.

За злочине почињене у овој акцији Тужилаштво Хашког трибунала оптужило је тројицу хрватских генерала Рахима Адемија, Јанка Бобетка и Мирка Нораца, док је истрага против Петра Стипетића обустављена пошто је, по ријечима главног тужиоца, успио доказати „паралелну линију командовања“.

Бобетку због болести оптужница није ни уручена, а од изручења Хагу спасила га је смрт у априлу 2003. године.

Предмет „Адеми/Норац“ Хашки трибунал је у септембру 2005. године пребацио у надлежност хрватског правосуђа, али их је хрватска оптужница теретила за убиство свега 28 цивила и пет војника, те за уништавање 300 различитих објеката, комплетно убијање стоке и тровање бунара.

Адеми, који је био вршилац дужности комаданта Зборног подручја Госпић, ослобођен је свих оптужби,

док је Норац, као командант операције „Цеп `93“ проглашен кривим за неспречавање убиства укупно четири цивила и пљачкање имовине, те убијање и мучење по једног ратног заробљеника.

Норац је осуђен на јединствену казну затвора од седам година, коју му је Врховни суд Хрватске смањио на шест година.

Хрватско правосуђе оптужило је и још тројицу припадника Хрватске војске.

Командир извиђачке чете Девете гардијске бригаде ХВ-а Јосип Крмпотић осуђен је само за наређивање паљења и рушења српских кућа на три године затвора, док су припадници његове јединице Велибор Шолаја и Јосип Мршић, који су оптужени за убиство старије неидентификоване женске особе, осуђени на пет, односно три године затвора.

Веритас истиче да, иако је у поменутим судским поступцима неспорно утврђено да су у запаљеним кућама изгорјеле и четири жене, за њихово паљење нико није одговарао.

У априлу 1991. године у Дивоселу је живјело 344, у Почитељу 307, а у Читлуку 129 житеља, скоро сви српске националности, а у септембру ове године у Дивоселу не живи нико, у Почитељу двије старице, а у Читлуку четири породице са укупно 10 чланова.

КОРАНСКИ МОСТ

ПОЛИТИКА Тридесет две године од злочина на Коранском мосту

21. септембар 2023.

На данашњи дан припадници Зенги масакрирали су 13 резервиста ЈНА и блокирали касарну „Логориште“ остављајући војску без хране и воде. Ова јединица је показала изузетну храброст и успела да се пробије из окружења, што је био јединствен подухват у минулом рату на простору СФРЈ

Корански мост у Карловцу место је над којим је људско зло 21. септембра 1991. године одиграло своју злосутну игру. На том прелазу што спаја две обале хрватске паравојне снаге народне гарде – зенге, зверски су убиле и масакрирале 13 припадника резервног састава Југословенске народне армије, који су пошли да помогну људству у блокираној касарни.

О овом злочину у близини касарне „Народни херој Стјепан Милашинчић – Шиљо“ или „Логоришта“, како је у Карловцу називају, није се пуно причало. Тек последњих година у јавности се стидљиво појавила информација о убиству резервиста и блокади касарне у којој су војници данима били остављени без воде и хране. Али ова јединица из „Логоришта“ показала је изузетну храброст и успела да се пробије из овог окружења, што је био јединствен подухват у минулом рату на простору СФРЈ.

Причу о злочину на мосту и блокади војне јединице јавности је представио пуковник Бора Ерцеговац, командант касарне „Логориште“, у својој књизи „Логориште и Корански мост“, а о њему је писао и наш новинар Мирослав Лазански.

– Злочину и опсади претходио је читав низ догађаја, а први од њих био је долазак на власт коалиције Хрватске демократске заједнице (ХДЗ) и Хрватске сељачке странке (ХСС) у мају 1990. године. Од тог тренутка у Карловцу у коме је живео велики број Срба, ситуација се почела мењати, а Срби шиканирати. Посебно су на удару биле породице стареши-

на ЈНА. Наредне године у јуну, јулу и августу почињу рушења српских кућа, кафића, локала... Увелико траје осматрање војних објеката, прати се сваки корак војног кадра, а почиње и врбовање појединаца из редова војске. Дана 1. априла дошло је до борби код Плитвичких језера између јединица хрватског МУП-а и милиције Српске Крајине. Из „Логоришта“ је ка Плитвицама упућен батаљон, а у касарни је остало само нас 40. Због тога сам, чим су почела разарања у граду морао да повећам број војника. Јер за извлачење људства и технике из касарне на Кордун, од надређених нисам добио зелено светло – прича Ерцеговац.

Он истиче да је за одбрану касарне попут „Логоришта“ у коју је по процени могло да се смести око 7.000 људи било потребно најмање 500, 600 обучених људи. На крају њу је бранило само њих 96, јер је из оближњих српских места дошло само 56 резервиста.

Прва блокада касарне почела је 1. септембра када су зенге поставиле бункере и митраљеска гнезда.

– Дао сам им ултиматум и рекао да ћу, ако не склоне бункере, дејствовати по Карловцу, након чега су се и повукли. То су једини бункери у Карловцу са којих су се зенге морале повући. Први напад золама на касарну уследио је 19. септембра и то

са гробља Света Доротеја. А онда је освануо 21. септембар – најтужнији дан у мом животу. Тог дана из касарне су кренула два возила да из села Крњак доведу резервисте. На вези са њима смо били око 10.30 часова, али тада нагло губимо везу. Око 17 часова креће јака ватра из минобацача и снајпера по касарни. У међувремену смо успели да накратко ступимо у контакт са људима који су из Крњака кренули ка „Логоришту”. Пошто је падао мрак наложио сам им да преноће у касарни у Мекушју. Та моја наредба до њих, нажалост, није никада стигла. Они су већ кренули ка „Логоришту”. Зенге су их пресреле и опколиле. Преко радио-везе успели смо само да чујемо како убрзано траже помоћ и гараве (тенкове). Иако под сталном ватром, дејствовали смо из минобацача ка мосту и извукли два тенка да им пруже подршку, али је све било касно – сећа се Ерцеговац.

Зенге су, како се могло реконструирати, одмах разоружале војнике из једног возила и наредиле и резервистима из другог возила да ураде исто. Та пат позиција трајала је извесно време, а онда су зенге кренуле у крвави пир. Вођа, злочинаца, како наводе извори, био је Михајло Храстов, кога су хрватски судови због овог злочина осудили само на четири године. Масакрирано је 13 резервиста, једног војника на одслужењу војног рока су пустили, један резервиста се спасао тако што је скочио с моста у реку, а 11 резервиста је одведено у заробљеништво. Касније су они размењени за усташке заробљенике. Од тог дана почела је потпуна блокада касарне која је трајала до 4. новембра.

Војници су остављени на милост и немилост минобацачима и снајперима. Нису имали хлеба, воде, па су пили кишницу и то по два гутљаја

дневно, грејања (те године хладни дани су поранили), струје, медицинског особља да помогну рањенима, телефонске везе... Једино што су успели да одрже је радио-веза са нашом командом. Тако је и договорено да се крене са извлачењем људства. Операција пробоја из касарне под шифром „Вихор” трајала је два дана. У помоћ војницима притекла је 9. зајечарска бригада и две чете територијалне одбране Кордуна. Борци су са тенковима успели да се извуку преко понтонског моста и то на месту где зенге нису очекивале.

– Остављени као „жртвена јагњад” војници из „Логоришта” показали су да су хероји. Нису се предали, нису изневерили ни себе, ни свој народ, ни претке, а ни заклетву дату ЈНА – истиче Ерцеговац.

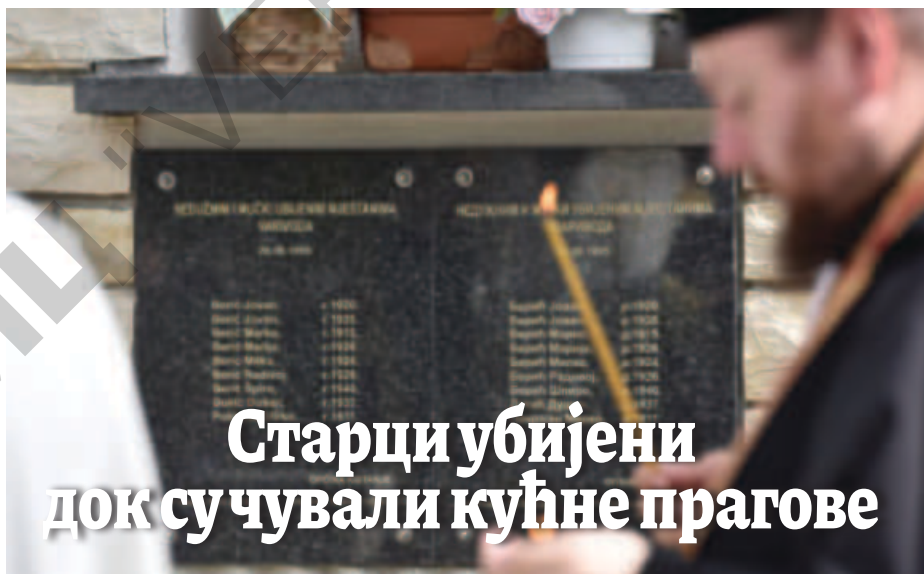
ГОШИЋ И ВАРИВОДЕ

28. септембар 2023.

ДАНА 28. СЕПТЕМБРА 1995, ГОТОВО ДВА МЕСЕЦА ПО ЗАВРШЕТКУ „ОЛУЈЕ”, У СЕЛУ ВАРИВОДЕ, ТАДА У ОПШТИНИ КНИН, УБИЈЕНО ЈЕ ДЕВЕТ МЕШТАНА СРПСКЕ НАЦИОНАЛНОСТИ, ПОДСЕЋА САВО ШТРБАЦ, ДИРЕКТОР ДОКУМЕНТАЦИОНО-ИНФОРМАЦИОНОГ ЦЕНТРА „ВЕРИТАС”. НАЈМЛАЂИ ЈЕ ИМАО 54, А НАЈСТАРИЈИ 84 ГОДИНЕ.

Тог дана убијени су: Јован Берић (75), Шпиро Берић (55), Радивој Берић (69), Марија Берић (69), Мирко Покрајац (84), Душан Дукић (59), Марко Берић (82), Милка Берић (67) и Јован Берић (56). Око или истог дана убијен је и десети мештанин, Угљеша Илијашевић (54), чије тело је касније пронађено у једној густирни и чијег имена не-

ма на споменику жртвама тога села.

Месец дана раније, 27. августа, у оближњем селу Гошић убијено је седам мештана, такође српске националности: Саво Борак (70), Васиљ Борак (68), Гроздана Борак (75), Марија Борак (81), Косовка Борак (77), Милка Борак (75) и Душан Борак (56).

– Сви убијени у оба села били су цивили, а у тим селима, ни у време рата, ни у време уби-

става, није било никаквих ратних активности. Остали су зато што нису хтели да напусте своја огњишта и јер су поверовали Туђмановим позивима да свима који нису „окрвавили руке” гарантује имовинску и личну сигурност. А сви су убијени ватреним оружјем из непосредне близине, у својим дворишћима, на кућним праговима или у кућама – каже Штрбац.

Он додаје да их је хрватска полиција, у намери да прикрије

злочине, тајно покопала на книнском гробљу, под ознаком „непознат”, иако су знали њихов идентитет. Њихова тела су у пролеће 2001. ексхумирали хашки истражитељи, међу 301 посмртним остатком, колико их је било покопано на Книнском гробљу, сви из времена „Олује” и „постолује”. Породице су их идентификовале 2002, а сахрањени су у родним селима, где су им општина Кистање и Српско народно вијеће подигли споменике, који су више пута били скрнављени.

Под притиском међународне заједнице и организација за заштиту људских права, ова убиства су релативно брзо процесуирана, па је Жупанијско државно тужилаштво у Задру већ 1996. подигло оптужницу против шесторице бивших хрватских војника (Никола Рашић,

Иван Јаковљевић, Перо Перковић, Ивица Петрић, Златко Ладовић и Недиљко Мијић) због кривичног дела убиства из користољубља.

Исте године Жупанијски суд у Задру, иако су четворица оптуженика у истрази признали почињење дела, ослобађа их оптужбе у недостатку доказа. Врховни суд РХ је укинуо првостепену ослобађајућу пресуду и случај вратио на поновно суђење.

Током поновљеног суђења пред Жупанијским судом у Шибенику, заступник оптужбе је 13. фебруара 2002. одустао од оптужнице против свих оптужених, уз образложење да су дошли до сазнања ко би могао да буде починилац убиства у Вариводама и Гошићу, најавивши нову истрагу. Међутим, до данас не-

ма ни оптужених ни осуђених за ова, као ни за многа друга убиства српских цивила у „постолујним” временима у суседним селима.

По попису становништва у РХ из 1991, у Вариводама је живело 477 житеља: 472 Србина, два Југословена, један Хрват и двоје осталих. По истом попису у Гошићу је живело 107 житеља: 106 Срба и један остали. По попису становништва у РХ из 2021, у Вариводама је живјело 61 житељ, а у Гошићу 21, без података о националној припадности. У Вариводама нема никог млађег од 25 година, док их је 31 млађе од 65, од чега је само четворо млађих од 40 година. У Гошићу нема никог млађег од 40, док их је четворо млађих од 65 година, подсећа Веритас.

КАСАРНА БЈЕЛОВАР

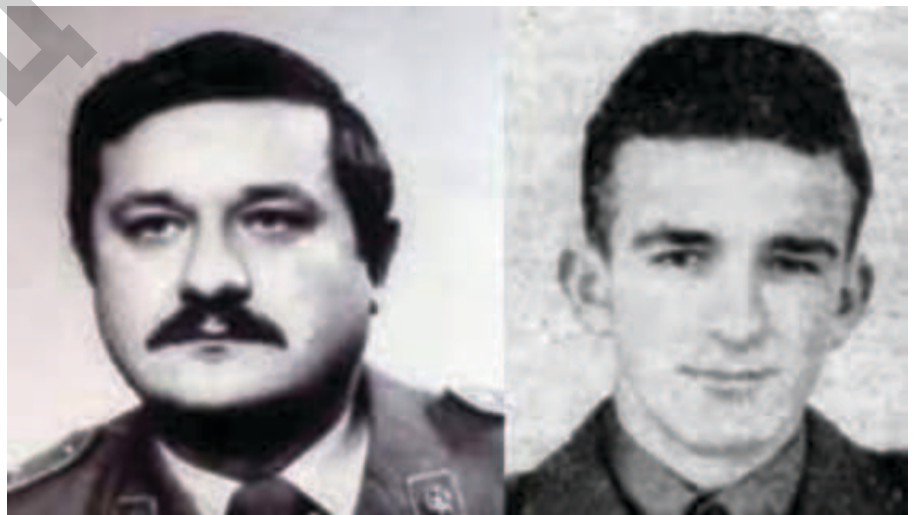

29. septembar 2023.

Na današnji dan 1991, poginuli major JNA Milan Tepić i vojnik Stojadin Mirković

Dokumentaciono informativni centar „Veritas” saopštio je da su na današnji dan 1991. streljani oficiri u kasarni u Bjelovaru, dok je major Milan Tepić minirao kasarnu i poginuo, kako oružje ne bi palo u ruke pripadnicima Zbora narodne garde (ZNG) Republike Hrvatske.

Veritas piše da su pripadnici ZNG (zenge) napale kasarnu „Božidar Adžija” u Bjelovaru i da je na kraju dana komandant 265. mehanizovane brigade JNA, pukovnik Rajko Kovačević, naredio obustavu dalje odbrane, odlaganje oružja, predaju vojnika i starešina i njihovo postrojavanje u krugu kasarne. „Nakon toga su oko 19.00 časova pripadnici ZNG ušli u kasarnu iz koje se više nije pružao nikakav otpor. Po ulasku u kasarnu, Jure Šimić je, u svojstvu predsednika

Kriznog štaba Bjelovara, naredio da se streljaju komandant Kovačević i njegovi pomoćnici, potpukovnik Miljko Vasić i kapetan prve klase Dragiša Jovanović”, podseća Veritas u saopštenju.

Dok je trajala borba za kasarnu, major JNA Milan Tepić (34), komandant skladišta borbenih sred-

stava „Barutana” u selu Bedenik, nedaleko od Bjelovara, s ciljem sprečavanja njegove predaje pripadnicima ZNG, minirao ga je sa 170 tona eksplozivnih sredstava, kojom prilikom su stradali i on i vojnik Stojadin Mirković (19), koji, uprkos Tepićevoj naredbi, nije hteo da se preda.

Hrvatska strana je potvrdila gubitak 11 svojih vojnika, zbog čega su, posle predaje, iz osвете, streljali komandira straže na tom objektu, starijeg vodnika Ranka Stevanovića iz Prokuplja.

U kasarni „Božidar Adžija”, pored pomenutih oficira, poginula su još šestorica pripadnika JNA (Zoran Krstić, Šukri Keljani, Ljubiša Lazić, Nedeljko Jovetić, Berdoli Ejup i Goran Radovanović), a zarobljeno je 59 oficira, podoficira i građanskih lica na službi u JNA i oko 250 vojnika, koji su, nakon

fizičkih i psihičkih zlostavljanja u logorima u Bjelovaru, razmenjeni 9. novembra iste godine u Bosanskom Šamcu.

Za opisane zločine nad pripadnicima JNA još niko nije osuđen.

Županijski sud u Rijeci presudom od 2. oktobra 2019. nepravosnažno je oslobodio Juru Šimića, a tu je presudu početkom septembra ove godine potvrdio i Vrhovni sud RH.

Hrvatski sudovi oslabljuju presudu optuženom Juri Šimiću

zasnivaju na iskazima njegovih saboraca da je on u vreme zauzimanja kasarne bio u prostorijama kriznog štaba i na mišljenju hrvatskih veštaka sudsko-medicinske i balističke struke da su uzrok smrti trojice oficira JNA eksplozivne povrede.

Predsedništvo SFRJ je 19. novembra 1991. proglasilo majora Milana Tepića, rodom iz Komlenca kod Bosanske Dubice, narodnim herojem, jedinim u ratu devedesetih.

29. septembar 2023.

IME NARODNOG HEROJA MILANA TEPIĆA MORA SE IZGOVARATI SA POŠTOVANJEM JER JE DRŽAO SVOJU RIJEČ I SVOJOM ŽRTVOM POSTAO SIMBOL I PONOS POTKOZARJA, IZJAVIO JE MINISTAR RADA I BORAČKO-INVALIDSKE ZAŠTITE REPUBLIKE SRPSKE DANIJEL EGIĆ.

„Major Milan Tepić je simbol i ponos ovog kraja, Potkozarja. Nažalost, jedan od mnogih narodnih heroja ovih krajeva”, rekao je Egić danas novinarima na pomenu povodom obilježavanja 32 godine od pogibije majora Tepića u Bjelovaru.

Egić je zahvalio predstavnicima Srbije koji su danas odali počast majoru Tepiću i najavio da će Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite raditi na tome da ovaj pomen bude događaj ko-

jim se daje veći značaj njegovom herojskom djelu.

Zamjenik predsjednika Odbora Skupštine Srbije za dijasporu i Srbe u regionu Milimir Vujadinović rekao je da je major Milan Tepić simbol srpskog borca, te da je potkozarski kraj u srpskoj istoriji poznat kao prevashodno stradalnički od ustaških i fašističkih ruku, a zatim i kao junački kraj i kraj otpora.

„Logičan slijed događaja u svemu tome bio je da se pojavi ličnost poput Milana Tepića, koja će biti personifikacija onoga što je karakteristika ljudi u Potkozarju, gledano kroz istoriju. Milan Tepić je simbolika i slika otpora koji je ovaj kraj pružao prema onima koji su bili nosioci nekog novog zla devedesetih godina”, rekao je Vujadinović.

On je dodao da je major Tepić i slika otpora koji je srpski narod u cjelini, od Vranja do Novog Grada, nosio tih teških devedesetih godina.

Vujadinović je rekao da njegovo prisustvo pomenu majoru Tepiću govori o jedinstvu državnog vrha Srbije i Republike Srpske i jedinstvu naroda sa obje strane Drine.

„Srbija na majora Tepića gleda kao na heroja na isti način na koji to gleda Republika Srpska i njen narod. Zvaničan Beograd i Srbija su se majoru Tepiću odužile tako što smo na jednom od najljepših i najprometnijih mjesta u Beogradu podigli spomenik našem narodnom heroju”, naglasio je Vujadinović.

On je podsjetio da je na inicijativu predsjednika Aleksandra Vučića Vlada Srbije pomogla ovaj kraj i opštinu Kozarska Dubica.

Učesnike pomena majoru Tepiću na mjesnom groblju u Komlencu danas je putem telefona pozdravio ministar rada i boračko-invalidske zaštite Srbije Nikola Selaković, koji se na taj način

obratio porodici majora, prijateljima i zvaničnicima.

Predsjednik Boračke organizacije Republike Srpske Radan Ostojić rekao je da djelo i hrabrost majora Tepića zaslužuju počast i zahvalnost, te da je njegov čin simbol slobode, herojstva, stradanja i žrtve za slobodu srpskog naroda.

„Ono što je uradio major Milan Tepić inspirisano je junačkim i herojskim djelima naših predaka kroz istoriju ratovanja koje je, nažalost, srpski narod morao da vodi za slobodu, ali i njegovom vojničkom obavezom i oficirskom riječju i čašću i obavezom prema budućim generacijama”, rekao je Ostojić.

Predsjednik Boračke organizacije opštine Kozarska Dubica Nenad Bulić rekao je da pomenom majoru Milanu Tepiću završava program „Septembarских дана одбране” Kozarske Dubice.

„I kao ljudi osjećamo potrebu da svake godine ovdje dođemo i odamo počast jednom od najboljih od nas. Potkozarje je imalo svoje heroje u svim teškim situacijama”, rekao je Bulić.

Pomen narodnom heroju Milanu Tepiću na mjesnom groblju u Komlencu danas je služio paroh dubički sveštenik Branko Repaja, u prisustvu Tepićeve sestre Milke Nikolić, koja je novinarima ispričala da su sve godine od njegove pogibije obilježene gorčinom.

„Sve ove godine nastojim da živim sa tom tragedijom, ali da prihvatim tu zlu sudbinu – to ne mogu. Postoji ponos, ali je i on iza tuđe”, rekla je Nikolićeva.

Vijence i svijeće u pomen majoru Milanu Tepiću danas su položili Milimir Vujadinović narodni poslanik i zamjenik predsjednika Odbora za dijasporu i Srbe u regionu Narodne Skupštine Republike Srbije, Dragan Brdar poslanik u Narodnoj Skupštini Republike Srpske, Danijel Egić ministar rada i boračko–invalidske zaštite Republike Srpske, načelnik opštine Kozarska Dubica Radenko Reljić, predstavnici Trećeg pješadijskog Republika Srpska puka, predsjednik Boračke organizacije Republike Srpske Radan Ostojić sa predstavnicima boračkih organizacija Regije Prijedor, delegacija Opštinske boračke organizacije Kozarska Dubica, Milka Nikolić sestra majora Milana Tepića, predstavnici Organizacije porodica poginulih i zarobljenih boraca i nestalih civila grada Prijedora, Organizacije starješina Vojske Republike Srpske, Udruženja veterana posebnih jedinica policije, delegacije političkih partija opštinskih odbora Saveza nezavisnih socijaldemokrata predsjednik Igor Savković i Darijan Babić i Partije demokratskog progresa predsjednik Perica Bundalo i Pero Karan, rodbina i prijatelji majora Tepića.

Major Milan Tepić prije 32 godine poginuo je u Bjelovaru kada je tokom borbi sa hrvatskim paravojnim jedinicama digao u vazduh kasarnu JNA, ne želeći da neprijatelju preda skladište sa oružjem.

U septembru 1991. godine major tadašnje Jugoslovenske narodne armije Milan Tepić našao se u centralnom skladištu ubojitih sredstava u selu Bedeniku u blizini Bjelovara, gdje je bio primoran da se sa svojim vojnicima povuče i organizuje odbranu od hrvatskih paravojnih jedinica koje su opkolile bjelovarsku kasarnu.

Tepić je poginuo 29. septembra 1991. godine nakon što je digao u vazduh vojno skladište i sebe, ne želeći da prepusti neprijatelju oružje kojim bi ubijao njegove vojnike. Stradali su on i devetnaestogodišnji vojnik Stojadin Mirković, koji, uprkos Tepićevoj naredbi, nije htio da se preda.

Za taj čin major Tepić je odlukom Predsjedništva Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije posthumno odlikovan Ordenom narodnog heroja.

Njemu u čast, Republika Srpska je ustanovila Orden za posebne zasluge u ratu, a odlukom Skupštine opštine Kozarska Dubica 29. septembar proglašen je Danom sjećanja na narodnog heroja Milana Tepića.

Jedna ulica u Kozarskoj Dubici nosi ime Milana Tepića, a u parku Narodnih heroja podignuta je bista sa njegovim likom.

„Jednom ljudi daju riječ – ona ostaje ili se pogazi. Ja sam dao riječ da ću da branim ovu zemlju ako joj bude teško”, napisao je u posljednjem pismu major Milan Tepić.

УБИСТВО НОВИНАРА НА БАНИЈИ

9. октобар 2023.

НА ДАНАШЊИ ДАН, 9. ОКТОБРА 1991. ГОДИНЕ, ДОК СУ ИЗВЕШТАВАЛЕ СА РАТИШТА У ХРВАТскоЈ, ПОГИНУЛЕ СУ НАШЕ КОЛЕГЕ ИЗ ШАПЦА. У СЛУЖБЕНОМ АУТОМОБИЛУ, НА БАНИЈИ, УБИЈЕНИ СУ ЗОРАН АМИЦИЋ, УРЕДНИК И НОВИНАР ДОПИСНИШТВА РТС-А, БОРА ПЕТРОВИЋ, СНИМАТЕЉ, ДЕЈАН МИЛИЋЕВИЋ, АСИСТЕНТ СНИМАТЕЉА И СРЕТАН ИЛИЋ, УРЕДНИК У РАДИО ШАПЦУ. ЗА ТАЈ ЗЛОЧИН ЈОШ НИКО НИЈЕ ОДГОВАРАО.

Са новинарског задатка у Хрватској, Амица, Бора, Дејан и Сретан нису се вратили у свој Шабач. На путу између Петриње и Глине, из заседе, на аутомобил који се враћао са снимања, испалено је више од 200 метака. На Банији је

Прошле су 32 године од убиства новинарске екипе РТС-а из Шапца

остала незавршена репортажа, а 32 године касније породице, пријатељи и колеге, још чекају истину и одговор на питање: коме и зашто је новинарска екипа била мета?

Зоран Амићић, Бора Петровић, најмлађи међу њима, 25-годишњи Дејан Милићевић и Сретан Илић оставили су неизбрисив траг у свом граду. Испред зграде у којој су радили подигнуто је спомен-обележје. На иницијативу колега, и улица из које

су отишли на последњи професионални задатак названа је по њима.

Командант III батаљона 544 моторизоване бригаде ЈНА Јово Илић је за УНС-ов „Досије о убијеним и несталим новинарима” раније рекао да су новинари убијени у време када је на снази било примирје. Нико од војних ни цивилних власти Илића није контактирао, иако је први био на лицу места и превезао рањеног Сретана Илића до бригадне болнице у Глини, наводи Удружење.

Подаци из Амићићеве новинарске бележнице и документације коју је имао код себе убрзо после убиства појавили су се у хрватском листу Слободни тједник. У том листу, осам дана после убиства, појавио се текст под насловом „Пуцати на шпијуне без заустављања”.

Из текста се види да је аутор, потписан са Јован Кубура, користио бележницу и документа која је код себе имао Амићић када је убијен.

ГОСПИЋ

16. октобар 2023.

32 године након убиства 125 Срба у Госпићу пронађени остаци свега 57

ИАКО СЕ НАВРШАВАЈУ 32 ГОДИНЕ ОД УБИСТВА НАЈМАЊЕ 125 СРПСКИХ ЦИВИЛА У ГОСПИЋУ, ДО САДА СУ САХРАЊЕНИ ПОСМРТНИ ОСТАЦИ ТЕК 57 ЖРТАВА, А ПОРОДИЦЕ ДОДАТНО БРИНЕ ШТО СЕ НИШТА НЕ ПРЕДУЗИМА У ПРОНАЛАЗЕЊУ ПОСМРТНИХ ОСТАКА ОСТАЛИХ, САОПШТЕНО ЈЕ ИЗ ДОКУМЕНТАЦИОНО ИНФОРМАЦИОНОГ ЦЕНТРА „ВЕРИТАС”.

Породице ликвидираних госпићких Срба посебно узнемирава сазнање да су одавно на слободу Тихомир Орашковић, Мирко Норац и Стјепан Грандић осуђени за овај злочин пред Жупанијским судом у Риједи из марта 2003. године.

Из „Веритаса” поручују да остаје отворено питање зашто нису процесуирани и остали припадници хрватске војске и полиције за које је ван сваке сумње у ранијем судском поступку утврђено да су планирали, хапсили и учествовали у ликвидацијама госпићких Срба по командној или индивидуалној одговорности.

Наведено је да је таквих више десетина, од којих су неки и данас на високим функцијама и положајима у хрватској војсци, полицији и власти,

као што се то ради у другим случајевима и у другим државама региона.

Из ове организације је наглашено да је од 16. до 18. октобра 1991. године скоро половина Срба убијена, а међу њима укупно 39 жена, 10 брачних парова и четири пара по једног родитеља и дјетета.

Оубистивма српских цивила био је упознат цијели политички, војни и полицијски врх хрватске државе, а под притиском међународне заједнице тадашњи предсједник Хрватске Фрањо Туђман је наредио истрагу.

Случај је, међутим, без обзира на доказе који су указивали на наредбодавце и извршиоце тих убиства, стављен ад акта, а тијела убијених су из примарних премјештана у секундарне гробнице.

Тужилаштво Хашког трибунала убрзо по оснивању започело је интензивну истрагу о овим злочинима, али је случај уступљен хрватском правосудју прије него што је подигнута оптужница.

Жупанијско државно тужилаштво у Риједи је у марту 2001. године подигло оптужницу против пет припадника хрватске војске и полиције због ратног злочина против цивилног

становништва, које су теретили за безразложно хапшење и ликвидацију најмање 50 лица.

Правоснажном пресудом Жупанијског суда у Риједи осуђени су Тихомир Орашковић, Мирко Норац и Стјепан Грандић.

Суд је, како је образложено, због недостатка доказа ослободио Норца, Орешковића и Ивицу Рожића за ликвидацију тројице Срба из Карлобага, који су 25. октобра 1991. године одвезени и убијени на локалитету Црни Дабар на Велебиту, док је одбио оптужбу против Милана Чанића због одустанка тужиоца.

У граду Госпићу је, према попису становништва из 1991. године, живјело 9.025 становника, међу којима је било 36 одсто Срба и три одсто Југословена.

Према попису становништва из 2021. у граду Госпићу, који, поред мјеста са истим именом, обухваћа још 49 насеља, живјело је укупно 11.502 људи, међу којима је 412 Срба.

ПОЖЕШКА КОТЛИНА

Тридесет двије године од етничког чишћења Срба из Пожешке котлине

16. октобар 2023.

СУТРА СЕ НАВРШАВАЈУ 32 ГОДИНЕ ОД ЕТНИЧКОГ ЧИШЋЕЊА СРБА ИЗ 26 СЕЛА ПОЖЕШКЕ КОТЛИНЕ У ХРВАТскоЈ, ОД КОЈИХ СУ 23 ПОТПУНО УНИШТЕНА, НА ОСНОВУ ПИСАНЕ НАРЕДБЕ ДРЖАВНОГ ОРГАНА, ПРВОЈ И ЈЕДИНОЈ ТЕ ВРСТЕ У ЕВРОПИ НАКОН ДРУГОГ СВЈЕТСКОГ РАТА, ЗА ШТА НИКО НИЈЕ ПРОЦЕСУИРАН НИ ПРЕД МЕЂУНАРОДНИМ, НИ ПРЕД ДОМАЊИМ СУДОВИМА.

Тачно у подне 29. октобра 1991. године припадници цивилне заштите и полиције Хрватске почели су спроводити државну наредбу о евакуацији свих мјештана из 26 села, са искључиво или претежно српским становништвом, смјештених у Пожешкој котлини, подно Папука и Псуња, коју је дан раније донио Кризни штаб општине Славонска Пожега, саопштено је из Документационо-информативног центра „Веритас“.

У наредби, коју је као предсједник кризног штаба потписао Анте Багарић и која је дан раније постављена на јавним мјестима, писало је да се евакуација спроводи „с циљем заштите њихових живота“ и ради „омогућавања успјешније одбране одбрамбених положаја

хрватских снага на том подручју од четничких терористичких снага“, а требало ју је спровести у року од 48 часова из села у којима је, према попису становништва из 1991. године, живјело 2.120 лица, наведено је у саопштењу.

Из „Веритаса“ је истакнуто се већина становника ових села одазвала наредби и напустила своје куће, потражила уточиште код рођака у оближњим селима, а мањи број у хрватским селима означеним као рејони прикупљања.

Иако је становништву приликом евакуације обећано да ће, када се врате, наћи све како су и оставили, одмах по њиховом одласку почело је систе-

матско паљење и минирање српских кућа с очитим циљем да се прикрију трагови пљачке и да се становници напуштених села више никада не врате.

– Дио старијих људи, који није хтио или могао, усљед старости и болести, да напусти своја села, страдао је приликом систематског паљења и минирања њихових кућа – истакнуто је у саопштењу.

Да би се хрватској и међународној јавности „објаснило“ зашто су опљачкана и запаљена српска села, у јавност је пуштена теза да су то урадили сами Срби приликом повлачења како то не би пало у хрватске руке, наведено је у саопштењу.

– Видјевши шта се десило са њиховим имањима, у страху за сопствене животе, већина Срба из евакуисаних села је кренула за БиХ, која у то вријеме још није била обухваћена ратом, одакле су наставили пут за Србију или Источну Славонију, коју су контролисали Срби – наведено је у саопштењу и додато да је мањи број људи уточиште нашао у српским селима Горњи Врховци, Вучјак Чечавски и Шњегавић, која су одбила наредбу о евакуацији, и у којима су формиране јединице Територијалне одбране, организујући сеоске страже и одбрану својих села.

Из „Веритаса“ су подсјетили да су у зору 10. децембра 1991. године јединице Хрватске војске /ХВ/ из састава 121. бригаде из Нове Градишке и 123. бригаде из Славонске Пожеге почеле напад на „непокорна“ српска села, која су пала без отпора, а становништво се, заједно са припадницима Територијалне одбране, повукло према БиХ.

У чишћењу „непокорних“ села, укључујући и неколико сусједних, према „Веритасовим“, још непотпуним подацима, убијено је 71 лице српске националности, од којих 42 старија од 60 година, међу њима и 33 жене. У тим селима су, након што је народ исељен, припадници ХВ-а опљачкали, минирали и попалили 616 стамбених и 590 привредних објеката, док су без кућа остала 1.492 лица.

У саопштењу је истакнуто да је у децембру 2000. године из масовне гробнице у селу Шњегавић ексхумирано 13 посмртних остатака, од којих је до сада 11 идентификовано као житељи Шњегавића и Вучијака Чечавског.

– Од свих жртава, породице су до сада пронашле, идентификовале и сачувале тек 26 посмртних остатака, док се на списку несталих још води 45 особа – наведено је у саопштењу Документационо-информативног центра „Веритас“.

ИСТОЧНА БИЛОГОРА „ОТКОС”

28. октобар 2023.

ОД ПРОГОНА СРБА СА ПОДРУЧЈА ИСТОЧНЕ БИЛОГОРЕ СУТРА СЕ НАВРШАВАЈУ 32 ГОДИНЕ, АЛИ ЗА ТО ВРИЈЕМЕ ЗА УБИСТВО 65 ЛИЦА, МЕЂУ КОЈИМА ЈЕ 41 ЦИВИЛ, ОДГОВАРАО ЈЕ САМО ЈЕДАН ПРИПАДНИК ХРВАТСКИХ СНАГА КОЈЕ СУ ИЗВРШИЛЕ ЕТНИЧКО ЧИШЋЕЊЕ.

Подсјетивши да је 31. октобра напад на Територијалну одбрану Грубишно Поље почела акција хрватске паравојске под кодним називом „Откос 10”, Документационо-информациони центар „Веритас” истакао је да је за два дана протјерано 4.000 људи из 38 насеља.

„Веритас” у саопштењу указује да се у избјегличкој колони према БиХ нашло и 250 Хрвата, Чеха, Мађара и Рома.

На подручју источне Билогоре, области која се налази у троуглу између Бјеловара, Дарувара и Вировитице, убијен је 41 цивил. Од њих је 17 убијено прије акције „Откос 10”, док су двојицу Срба, који су остали у хрватској војсци и полицији, ликвидирали „саборци”.

Послије повлачења Срба из источне Билогоре, улиједила су убиства преосталих становника, пљачке, паљевине и минирања кућа, укључујући

и села у којима раније није ни било отпора.

– У најбољој усташкој традицији из 1941. године настављено је рушење православних храмова, тако да су до темеља изгорјеле цркве билогорског стила, јединствени споменици културе нулте категорије под заштитом Унеска. Ријеч је о храму Светог Димитрија у Растовцу и Цркви Успенија Пресвете Богородице у Доњој Рашеници – наводи „Веритас”.

За злочине почињене у акцији „Откос 10” до сада је осуђен само припадник Збора народне гарде /ЗНГ/ Вељко Марић из Грубишног Поља.

Марића је Вијеће за ратне злочине у Београду осудило на 12 година затвора због ратног злочина против цивила зато што је 31. октобра 1991. године у селу Растовац убио Петра Слијепчевића /65/ у породичној кући.

Док је Марић у српским затворима издржавао казну, против њега је српско правосудје отворило још једну истрагу због сумње да је током септембра 1991. у Грубишном Пољу ликвидирао Мићу Васиљевића и Владимира Кучеру, као и да је мучио Звјездана Мачка.

КИП И КЛИСА

30. октобар 2023.

Trideset dve godine od zločina u Kipu i Klisi za pet tela još se traga

НИ 32 ГОДИНЕ ОД ЗЛОЧИНА У СЕЛИМА КИП (ДАРУВАР) И КЛИСА (ПАКРАЦ) ТЕЛА ПЕТОРО УБИЈЕНИХ ЦИВИЛА НИСУ ПРОНАЂЕНА. ПРИПАДНИЦИ ХРВАТСКЕ ВОЈНЕ ПОЛИЦИЈЕ УХАПСИЛИ СУ 24 СРПСКА ЦИВИЛА ИЗМЕЂУ 12. И 18. НОВЕМБРА 1991. ГОДИНЕ У ОВИМ СЕЛИМА, У ПРВОМ СЛУЧАЈУ ПОД СУМЊОМ

ДА СКРИВАЈУ ОРУЖЈЕ ВОЈНОГ ПОРЕКЛА, А У ДРУГОМ РАДИ „ИЗМЕШТАЊА” СТАНОВНИШТВА.

Ухапшене су одвели у Марино село, где су их држали у подруму инпривозованог затвора „Рибарска колиба” и ту их психички и физички малтретирани. Мучили су их потапањем у во-

ду, прикључивањем на индукторску струју, одсецањем ушију, сечењем по грудима и сољењем рана, гажењем ногама, ударањем металним шипкама и дрвеним палицама. Само су шесторица преживела, док су осамнаесторица ликвидирани. За телима петорице још се трага.

За ликвидацију ових цивила Жупанијски суд у Осијеку је у јуну 2011. од шесторице оптужених припадника војне полиције ЗНГ осудио двојицу (Томицу Полето на 15 година и Жељка Тутића на 12 година затвора), док је тројицу, у недостатку доказа, ослободио. Против једног је оптужбу одбио због застареле кривичног гоњења. Пресуду је потврдио Врховни суд РХ у децембру исте године. У периоду од 8. октобра 1991. до 29. марта 1992. у логорима „Рибарска колиба“ у Марином селу и „Стара циглана“ у Пакрачкој Пољани, које је основала јединица за посебне намене МУП-а Хрватске, под командом Томислава Мерчепа, ликвидирано је, према ВЕРИТАС-овим подацима, више од 100 жртава, углавном српских цивила. Већина ликвидираних потиче из западнославонских насеља са подручја Пакраца и Дарувара, али и са територија општина Гарешница, Кутина, Бјеловар и Загреб. Сва ова насеља налазила су се ван подручја у којима се српско становништво оружјем супротставило насиљу хрватских оружаних формација.

После хапшења, према речима Саве Штрпца, без судског налога, Срби су довођени у поменуте логоре, појединачно или у мањим групама, где су задржавани неколико дана и после

страховите тортуре, уколико нису подлегли мукама, извођени на стражишта и ликвидирани.

Жупанијски суд у Загребу је 2005, после дугогодишњег поступка, правоснажно осудио петорицу припадника МУП-а Хрватске (Муниба Суљића, Синушу Римца, Игора Микола, Миру Бајрамовића и Бранка Шарића) на казне затвора од три до 12 година, због убиства непознатог мушкарца и незаконитог лишавања слободе и изнуде тројице Срба. Они су у октобру 1991. из Загреба доведени у Пакрачку пољану, где су их ликвидирала непозната лица.

Жупанијски суд у Загребу је у мају 2016. године неправоснажно осудио и Томислава Мерчепа, тадашњег команданта резервне јединице МУП-а РХ и саветника у МУП-у РХ, на пет и по година затвора због тога што „није спречио себи подређене да врше незаконита хапшења, злостављања и убијања 31 цивила доведених из Загреба, Кутине, Рибњака, Јање Липе, Бујавице, Међурића, Збјеговаче и Пакрачке Пољане, од којих је 23 усмрћено“, док су из чињеничног описа пресуде изостављене жртве (20) за које се није могло утврдити ко их је хапсио и ликвидирао. Врховни суд је, пресудом из фебруара 2017, преиначио првостепену пресуду тако што је оптуженом повећао казну на

седам година затвора, коју је уместо у затворској ћелији, повремено „издржавао“ у елитној бањи Крапинске топице.

У марту 2020. године хрватски Врховни суд донео је одлуку да се осуђени Мерчеп пусти на условну слободу после издржане три четвртине затворске казне због: знатно погоршаног здравственог стања, раније кривичне неосуђиваности, потпуног придржавања кућног реда и што је дотадашњим издржавањем казне „у целости остварена сврха кажњавања“.

На данашњи дан исте године медији у региону објавили су вест да је ратни злочинац Мерчеп умро у 69. години живота.

– У првом великом егзодусу Срба из западне Славоније у сукобу деведесетих, који је кулминирао након оснивања поменутих логора, на подручју општина Дарувара, Грубишног поља, Подравске Слатине, Пакраца, Новске, Ораховице и Вировитице, етнички је очишћено 193 насеља (10 градских и 183 сеоска), у којима је уништена већина кућа и имовине, уништено је или оштећено и 27 православних храмова, док је ово подручје напустило 52.320 Срба – каже Штрбац...

„КРАЈИШКА СУЗА“ У КАНАДИ

Споменик настрадалим и несталим Србима током ратова деведесетих постављен у порти Виндзорске Грачанице

22. новембар 2023.

СПОМЕНИК „Крајишка суза“ откривен је у Виндзору, у канадској држави Онтарио. Обележје постављено у порти цркве Виндзорска Грачаница, посвећене Успењу Пресвете Богородице, подигнуте 1952. године, освештао је епископ канадски др Митрофан у присуству многобројних Срба који живе у овом крају Канаде, али и САД.

Бели крст са сузом дар је виндзорских Крајишника, у спомен и ради молитвеног сећања на све невино

пострадале Србе из Босне и Херцеговине, Крајине, Далмације, Лике, Кордуна, Баније, Јасеновца, Косова и Метохије, Јадовна и наше сународнике по небројеним страшиштима, који нису имали друге кривице осим што су били православни Срби.

Пре освећења служена је вечерња служба, а потом и парастос свим нашим невино пострадалим сународницима, са надом да се неправда тих

размера никада и нигде више неће поновити.

После освећења Крста, за све присутне, Крајишници настањени у Виндзору уприличили су трпезу љубави у Српском центру. Том приликом истакнуто је да је „Крајишка суза“, иако именован „Крајишка“, посвећена небројеним српским жртвама кроз историју, као и да су крст и суза два симбола страдалног српског народа.

Споменик у Виндзору је реплика „Крајишке сузе“ подигнуте у Банстоу на Фрушкој гори, јуна 2017. То обележје, посвећено свим страдалим и несталим Крајишницима у ратовима деведесетих, финансирала је, од зарађеног новца за своју књигу „Дивани личких споменика“, Личанка Милена Чанковић, која живи и ради у Швајцарској. Аутор споменика је Димитрије Мирко Ђелић, вајар и фрескописац из Пригревице.

ПОРОДИЦА ЗЕЦ

PORUKA TOMAŠEVIĆA

Na Sljemenu spomen-ploča za ubijenu obitelj Zec: 'Nitko za to nije odgovarao i to je sramota'

Piše Veronika Miloševski, četvrtak, 07.12.2023. u 23:04

Tog 7. prosinca 1991. godine Aleksandra Zec je imala 12 godina. Ja sam imao nepunih 10 godina i bili smo gotovo vršnjaci. Ubijice koje su počinile taj strašni zločin iako su ga priznali nikada nisu za to odgovarali – i to je sramota, rekao je gradonačelnik Tomislav Tomašević na postavljanju spomen-ploče u čast obitelji Zec.

Zagrebački gradonačelnik Tomislav Tomašević naglasio je kako je spomen-ploča podsjetnik i 'mračna us-

pomena' uvijekovječena u kolektivnoj memoriji i povijesti Zagreba na strašan zločin kako se više nikada ne bi ponovio.

Dvanaestogodišnju Aleksandru i njezine roditelje Mariju i Mihajla u prosincu 1991. ubili su pripadnici pričuvne postrojbe MUP-a čiji je zapovjednik bio Tomislav Merčep, a za taj zločin nitko nije odgovarao.

– Kao gradonačelnik sam već treću godinu na ovaj tužan dan na ovom

tužnom mjestu. Prije točno 32 godine dogodio se zločin ubojstva obitelji Zec. Prije godinu dana sam rekao da ćemo na ovom tužnom mjestu postaviti spomen ploču i želim svim partnerima zahvaliti jer su to omogućili kako bi se to ovdje postavilo i obilježilo, rekao je Tomašević.

Poručio je i kako je Zagreb otvoreni grad, grad razlika i različitosti, grad u kojem nitko nije i nikada ne smije biti diskriminiran po ni kojoj osnovi.

– Ova spomen ploča nas treba podsjećati na zločin prošlosti, ali i da nas podsjeća da u budućnosti Zagreb treba i dalje biti otvoren grad. Grad razlika i gdje smo svi ravnopravni i gdje se

nikoga ne diskriminira. Gdje građani s ponosom govore da je to njihov grad, poručio je.

Postavljanju spomen-ploče prisustvovali su i predsjednik Srpskog narodnog vijeća Milorad Pupovac i Nikola Vučkobratić.

– Svi oni koji su godinama inzistirali na tome, večeras izražavaju svoju zahvalnost Gradu Zagrebu koji je podržao podizanje ovog znamenja. To je značajno za grad i za zemlju, kao pokazatelj kako se treba sjećati, kako treba završavati s ratnim strahotama i kako treba graditi toleranciju i mir među ljudima, poručio je predsjednik Srpskog narodnog vijeća Milorad Pupovac.

Istaknuo je i kako je mjesto ubojstva 12-godišnje Aleksandre Zec, njezine majke Marije te njihovog supruga i oca Mihajla prije 32 godine konačno dostojno obilježeno.

– Mogli bismo i imali bi puno pravo na ovom mjestu danas govoriti o nepravdi, ali želio bih večeras govoriti o hrabrosti. Stravična smrt obitelji Zec mogla je ostati samo simbol tragedije srpske zajednice u Zagrebu. Moglo je ostati skućeno među granicama jedne zajednice. Bitno je da se na ovaj dan prisjetimo i onih koji su doživjeli sličnu sudbinu bez obzira na njihovu nacionalnost. Trebamo izgraditi mir i zajedničku budućnost, rekao je Vučkobratić.

ПАУЛИН ДВОР

11. децембар 2023.

Нема кажњених за убиства цивила у Паулин Двору ни након 32 године

ИАКО СУ ПРОТЕКЛЕ 32 ГОДИНЕ ОД КАДА СУ ПРИПАДНИЦИ ХРВАТСКЕ ВОЈСКЕ У ПАУЛИН ДВОРУ КОД ОСИЈЕКА УБИЛИ 17 СРПСКИХ И ЈЕДНОГ МАЂАРСКОГ ЦИВИЛА, ПРАВОСУЂЕ ХРВАТСКЕ ЗА ОВАЈ ЗЛОЧИН ЈОШ НИКОГА НИЈЕ ПРОЦЕСУИРАЛО ПО КОМАНДНОЈ ОДГОВОРНОСТИ, КАО НИ ОНЕ КОЈИ СУ ПРИКРИВАЛИ, ОДНОСНО НАРЕДИЛИ, ОРГАНИЗО-

ВАЛИ И РЕАЛИЗОВАЛИ ПРЕМЈЕШТАЊЕ ПОСМРТНИХ ОСТАКА ЖРТАВА.

Информационо-документациони центар „Веритас“ подсјећа да је међу убијеним у ноћи између 11. и 12. децембра 1991. године у Паулин Двору било осам жена и четири брачна пара. Само из породице Катић убијени су Дмитар /82/, његови синови Ми-

лан /59/ и Петар /54/, снаха Босиљка /47/ и рођака Драгиња /69/.

Након мучног убиства недужних цивила, 17 посмртних остатака је одвезено са мјеста злочина и скривено на простору војног складишта Луг код Чепина, гдје су тијела прекривена старим возилима, док је на мјесту злочина остављен скалпирани леш

Даре Вујновић /57/, која је затечена и убијена ван „куће смрти”.

Да би уништили траг злочина, они су ујутро експлозивом сравнили са земљом кућу Андрије Буквића.

Истога дана из своје куће, која је била под стражом, нестала је болесна и непокретна старица Милка Лапчевић /81/, чије је тијело почетком марта 1992. године пронађено смрзнуто у јарку у близини села Храстин, на удаљености од око два и по километра од њене куће.

Командант оперативне зоне пуковник Карл Гориншек убрзо је сазнао за злочин, обавијестио Главни штаб Хрватске војске „про форме” наредио истрагу, која се претворила у строго чувану тајну.

О овом злочину се поново почело говорити тек крајем новембра 1996. године када су се око складишта Луг почели врзмати хашки истражиоци, због чега је тадашњи командант Другог зборног подручја, генерал Ђуро Дечак, од тадашњег шефа Хрватске извјештајне службе /ХИС/, Мирос-

лава Туђмана, тражио мишљење о прелокацији посмртних остатака.

Под надзором Сигураносно-информативне службе /СИС/, на чијем је челу тада био пуковник Анте Гугић, и уз пратњу и знање Криминалистичког сектора Војне полиције, којем је на челу био бојник /мајор/ Анте Главан, транспорт посмртних остатака, спакованих у бијелу пластичну бурад, средином јануара 1997. године обавила је Карловачка инжењеријска бригада ХВ-а.

Посмртне остатке паулиндворских жртава, на локацији Ризвануша на Велебиту у близини Госпића, око 500 километара удаљеној од примарне гробнице, пронашли су и ексхумирали истражиоци Хашког трибунала у мају 2002. године.

Годину дана касније, породице су их идентификовале у Заводу за судску медицину у Загребу и већину од њих сахраниле у заједничку спомен гробницу у свом селу, коју су сами изградиле и финансирале.

Посмртни остаци Милке Лапчевић ексхумирани су у јуну 2006. године са Централног гробља у Осијеку, а идентификована је у октобру исте године и сахрањена на истом гробљу.

Због ратног злочина против цивилног становништва извршеног у Паулин Двору, у марту 2003. године, оптужена су само двојица припадника 130. бригаде ХВ као непосредни извршиоци.

На суђењу, које је потрајало све до 2013. године, правоснажно су осуђена обојица оптуженика Никола Иванковић на 15 и Енес Витешкић на 11 година затвора.

У Паулин Двору је 1991. године, према попису становништва у Хрватској, живјело укупно 168 становника: 147 Срба, девет Југословена, четири Хрвата и осморо осталих.

Према попису становништва у Хрватској из 2021. године, у том селу живио је укупно 71 житељ, 29 мушкараца и 42 жене, без навођења националне припадности.

МАШИЋКА ШАГОВИНА

18. децембар 2023.

НИКОЉДАНСКИ ПОКОЉ КОД НОВЕ ГРАДИШКЕ БЕЗ КАЗНЕ: У акцији „зенги” пре 32 године убијено 55 Срба, за Хрвате овај злочин – херојска битка!

У ноћи између 18 и 19. ДЕЦЕМБРА 1991. ГОДИНЕ, ПРИПАДНИЦИ 108. И 121. БРИГАДЕ ЗБОРА НАРОДНЕ ГАРДЕ (ЗНГ) И СПЕЦИЈАЛЦИ ИЗ ГРУПЕ „СВИЛЕНИ”, ЊИХ УКУПНО 363 ВОЈНИКА, ИЗВРШИЛИ СУ ПЕШАДИЈСКИ НАПАД НА СРПСКО СЕЛО ШАГОВИНА МАШИЋКА КОД НОВЕ ГРАДИШКЕ, СМЕШТЕНО НА ЛУЖНИМ ОБРОНЦИМА ПСУЊА.

Село је бранило укупно стотинак припадника ТО из овога и суседних српских села и добровољаца из Србије, саопштава Информационо-документациони центар Веритас.

У току борбе за „проклету утврду”, како су Хрвати, због њеног изузетног геостратешког положаја звали Шаговину Машићку, „зенге” су у току дана, док су мештани славили Светог Николу, овладали целим местом, када су, према српским изворима, ликвидирали најмање 55 људи, међу којима 31 цивила и припадника ТО из овог села, док их је неколико десетина прошло вишемесечну тортуру у хрватским казаматима.

Према сведочењима преживелих логораша, „зенге” су пред собом редом палили куће и убијали и цивиле и

браниоце после одбацивања оружја и предаје. Према хрватским изворима, акцију је испланирао бригадир Јосип Микшић, тадашњи командант 121. бригаде, а нападом командовао пуковник Анте Шолић, тадашњи командант Самосталне интервентне сатније (чете) при 121. бригади. Међу убицама цивила и заробљеника, преживели мештани препознали су Здравка Паритана, Стевана Кулића, обојица из Церничке Шаговине, и Ивана Клепића из Нове Градишке.

По налогу хрватске војске, у Шаговини Машићкој је покопано 28 убијених Срба, већина под именом, а скупљали су их и сахрањивали њихови рођаци, међу којима и Цветанка Милосављевић, која је морала да сахрани два сина – Тихомира (20) и Драгана (23). Са ове локације је у појединачним ексхумацијама до 2013. ексхумирано и предато српској страни најмање шест посмртних остатака, уз објашњење да су „страдали у борби”. У октобру 2013. са ове локације ексхумирани су посмртни остаци 19 жртава, од којих је до сада 14 идентификовано. За остале жртве још се не зна ни место укопа. Село је комп-

летно опљачкано и спаљено, изузев Задружног дома у коме се налазила хрватска војска све до доласка војника УН-а.

У Хрватској се ова акција котира као „једна од првих херојских битака Домовинског рата, у којој су четници претрпели велике губитке – око стотину мртвих”, док су хрватски губици износили 13 погинулих и више десетина рањених. Иако су у овој акцији убијани цивиле и заробљеници, категорије које су у оружаним сукобима заштићене Женевским конвенцијама, иако су позната имена особа које су испланирале и извеле акцију, као и непосредни починиоци убиства, за овај злочин још нико није одговарао ни пред домаћим, ни пред међународним судовима, објашњавају у Веритасу.

У Шаговини Машићкој је по попису становништва из 1991. живело 209 становника од чега 189 Срба, 16 Хрвата и четири Југословена. Тридесет година касније, по попису из 2021, у овом селу је пописано пет житеља, два мушкарца и три жене, без ознаке националне припадности.

ГОРЊИ ГРАХОВЉАНИ

5. јануар 2024.

GORNJI GRAHOVLJANI: SEĆANJE NA NEDUŽNE SRPSKE ŽRTVE Hrvati zatrli celo selo

Pripadnici hrvatskih paravojskih formacija počinili su veliki broj ratnih zločina na teritoriji Zapadne Slavonije. Ubijeno je više od 1200 ljudi a prvi zločini nad Srbima počinjeni su

već u proleće i leto 1991. godine. Najteže su prošli Srbi sa područja opštine Pakrac gde su postojali zloglasni logori u kojima su mučeni, zlostavljani i ubijani zatočeni srpski civili.

Tokom trajanja terora mnoge žene srpske nacionalnosti su zlostavljane, mučene i silovane a brojne torture prošao je i veliki broj dece, od kojih neka nisu dočekala živa završetak

rata. Nakon stravičnih masakra u Čovcu, Gređanima, Klisi, tog decembra 1991. usledili su pokolji u Voćinu, Šlavonskoj Požegi, Mašičkoj Šagovini...na red je stiglo i selo Gornji Grahovljani koje je opljačkano i zapaljeno 29. decembra 1991. godine prilikom čega je ubijeno osamnaestoro srpskih civila, uglavnom žena i staraca.

Preživeli Srbi ovog kraja podsećaju da su pripadnici hrvatske vojske gotovo svaki dan upadali u srpske kuće po pakračkim selima i masakrirali stanovništvo, silovali i mučili žene, ubijali staro i nemoćno, maltretirali čak i decu što je sve unosilo dodatnu nesigurnost među preostali srpski živalj koji nije stigao da se evakuiše i izbegne na vreme. Upadi u srpska sela bili su svakodnevna pojava i baš niko nije bio zaštićen. Vladala je atmosfera opšteg straha!

Krajem 1991. godine, nakon povlačenja pripadnika teritorijalne odbrane sa šireg područja pakračke opštine, u strahu da im se ne ponovi 1941. godina, većina srpskog stanovništva napustila je svoja ognjišta sklonivši se u Srbiju, Bosnu ili delove pakračke i okučanske teritorije koje su još bile pod srpskom kontrolom. Srpsko stanovništvo je bilo izloženo brojnim pretnjama i pod velikim pritiskom;

U nekim selima kao što je to slučaj sa Grahovljanima, manji broj, uglavnom starijih meštana, odlučio je da ne napušta kuće, nadajući se da im niko neće nauditi jer nikome nisu učinili zlo ili kakvu nepravdu. Neumorni borac za istinu i pravdu i slobodno možemo reći borac za ljudska prava Savo Štrbac, direktor dokumentaciono-informacionog centra VERITAS zajedno sa svojim vrednim kolegama, izdao je saopštenje i podsetio javnost na ovaj zaboravljeni i još uvek nekažnjeni zločin nad

srpskim civilima. Svoja saznanja o žrtvama ovog masakra hrabri Savo je podelio i sa širokom javnošću, tokom gostovanja u TV emisiji „Srpski svijet“ 2021. godine vrativši na taj način dostojanstvo ovim svirepo ubijenim ljudima – po minjanjem i sećanjem!

Žrtve ubijene u Gornjim Grahovljanima:

Branko Arsenić (58), Jevrosima Barjaktar (79), Bosiljka Bosanac (60), Jovo Bosanac (36), Bojana Jovanović (58), Dragica Komlenac (53), Jovo Komlenac (64), Radovan Komlenac (21), Zdravko Komlenac (44), Milan Končar (29), Branko Marić (53), Pavle Marić (73), Stanko Marković (63), Ana Pavić (62), Dušan Vidić (57), Boro Vujanić (52), Stoja Vujčić (65), Blagoja Žarković (78).

U Gornje Grahovljane hrvatske „Zenge“ su ušle u rano jutro 29. decembra 1991. godine, opkolile selo i sakupili sve žitelje, njih 18 (16 iz Gornjih i 2 iz Srednjih Grahovljana), te ih, uz psovke i kundačenje, sproveli do šume nedaleko sela, gdje su ih razapinjali i zakivali čavlima kroz ruke i noge na debla drveća, a na kraju ih likvidirali iz vatrenog oružja. Među žrtvama je bilo i 6 žena, prosečne starosti oko 63 godine. Među likvidiranim je i Radovan Komlenac (21), njegova majka Dragica Komlenac (53) i njena majka Jevrosima Barjaktar (79). Sve je to, skriven iza jednog stabla, posmatrao petnaestogodišnji dečak Slobodan Vidić, unuk likvidiranog Dušana Vidića (57), koji od straha nije mogao ni da beži ni da govori, navodi se u saopštenju DIC Veritas-a

Opazivši dečaka, očevidca zločina, ubice su se prepirale šta uraditi sa njim, likvidirati i njega ili ga povesti sa sobom. Prevladalo je ovo drugo, pa su ga odveli u kasarnu u Slavon-

skoj Požegi, odakle ga je, nakon nekoliko meseci, izbavio policajac iz Pakraca Ivo Pedić, Hrvat oženjen Srpkinjom, i odveo ga u svoje rodno selo Jakšić. Naime, Ivina supruga Radmila je Srpkinja rodnom iz Gornjih Grahovljana i bila je u bliskom srodstvu sa Slobodanom. Pošto su komšije pretile Ivi da će mu baciti bombu u kuću zbog toga što čuva „četničko derište“, Slobodana su nakon pola godine ponovo vratili u požešku kasarnu, gde ga je u toku 1993. pronašao pripadnik civilne policije UNPROFOR-a, Kanadanin kapetan D.B. Nikolson (Nicholson), i preveo ga na srpsku stranu, kada je i ispričao kako su likvidirani njegovi meštani.

Nikolson i Slobodan su obišli mesto zločina. Na deblima stabala našli su zabijene čavle i tragove metaka, ali ne i posmrtno ostatke. Uverivši se da Slobodan govori istinu, Nikolson je narednih nekoliko meseci intenzivno tragao sa posmrtnim ostacima grahovljanskih Srba. Jedan trag je vodio u šumu u kojoj su i likvidirani, a drugi prema ribnjacima u Marinom selu kod Pakračke Poljane, gde je bio jedan od najzloglasnijih logora smrti u ratu devedesetih. Zbog opstrukcije i pretnji sa hrvatske strane, mesto ukopa ipak nije pronašao.

Kapetan Nikolson je naprasno morao napustiti UNPROFOR i vratiti se u Kanadu, odakle je uskoro Srbima u Okučane poslao mnogo dokaznog materijala u vezi zločina u Gornjim Grahovljanima, uz napomenu da je isti materijal predao i svojoj komandi. Bez obzira na sve to, zemni ostaci grahovljanskih Srba ni do danas nisu pronađeni.

Slobodan Vidić je 1994. ubijen od strane muslimanskih snaga na području Bihaća, pa je sa njegovom tragičnom smrću ujedno nestao i jedini svedok

zločina u Gornjim Grahovljanima, za koji do danas niko nije odgovarao, ni pred domaćim ni pred međunarodnim sudovima.

Da stvar bude još tužnija, devojčica Milka Bosanac, ćerka ubijenog Jove Bosanca, takođe je ubijena u napadu hrvatske vojske na selo Šeovica 2. maja 1995. za vreme zločinačke akcije „Bljesak“. Tom prilikom su ranjene i njena majka i sestra. Milka je imala samo 15 godina. Njena majka Jela je od zadobijenih povreda nedugo potom i preminula.

Tokom akcije „Bljesak“ poginula je takođe i dvanaestogo-

dišnja devojčica Željka Komlenac, inače rođaka Komlenaca ubijenih 1991. u Grahovljanima.

Pripadnici hrvatske vojske ubili su na području Pakraca više od dve stotina lica (uglavnom) srpske nacionalnosti, najviše tokom 1991. i 1992. godine. Ovo područje ponovo se našlo na meti zločinaca i u proleće 1995. tokom akcije „Bljesak“ kada je ovaj prostor etnički očišćen od srpskog stanovništva. Tela mnogih civila pronađena su u pojedinačnim i masovnim grobnicama otkopanim tokom i nakon završetka građanskog rata. Mnoge

žrtve se i danas nalaze na listi nestalih, budući da Republika Hrvatska odbija da započne sa pretragom terena za koje postoji indicija da skrivaju masovne grobnice ubijenih Srba. Osim Srba, hrvatski vojnici su u ovom kraju usmrtili i pojedine Mađare, Rusine, Čehe pa čak i Hrvate.

Po zvaničnom popisu stanovništva iz 1991, u Gornjim Grahovljanima živjelo je 136, u Donjim 188, a u Srednjim 43 žitelja. Po zadnjem popisu iz 2011, u Gornjim Grahovljanima živjelo je 8 žitelja, u Donjim 33, a u Srednjim nije bilo nikoga.

МАСЛЕНИЦА

22. јануар 2024.

Масленица, злочин без казне: Хрватска слави, Срби тугују и оплакују своје жртве

У НАПАДУ НА ЗОНУ ПОД ЗАШТИТОМ УН УБИЈЕНО 348 СРБА, МЕЂУ ЊИМА 44 ЦИВИЛА КОЈИ СУ У ПРОСЕКУ ИМАЛИ 60 ГОДИНА

У акцији хрватских оружаних снага „Масленица“, која је изведена на данашњи дан, 22. јануара 1993. године на подручју Равних Котара и Малог Алана у јужним деловима тадашње Републике Српске Крајине, убијено је или је нестало 348 Срба, међу њима су била и 44 цивила који су у просеку имали 60 година.

За злочине почињене у тој акцији, до дан данас нико није одговарао, из године у годину подсећају из Документационо-информативног центра Веритас.

У цркви Светог Марка у Београду данас ће бити служен помен Србима страдалим пре 31 годину у операцији коју су у зони под заштитом Унпрофора планирали и извели генерали Анте Готовина, Јанко Бобетко, Мирко Норац, Младен Маркач и Анте Росо, под непосредном контролом

тадашњег председника Хрватске Фрање Туђмана.

Међу убијенима тада су биле и 34 жене, троје деце млађе од 12 година, више од 10.000 Срба је протерано.

Операција, чији је циљ било подручје под заштитом Уједињених нација, почела је у зору 22. јануара 1993. у задарском залеђу, нападом из више праваца. За неколико дана хрватске „војно-редарствене снаге“ заузеле су више десетина квадратних километара на подручју Равних Котара, аеродром Земуник као и неколико висова на Велебиту. Преузета је и контрола над браном хидроелектране „Перућа“.

Операција је, иначе, изведена у току реализације тзв. „Венсовог плана“ којим је Република Српска Крајина стављена под заштиту мировних снага УН и била је трећа по реду агресија војних и полицијских снага Хрватске на заштићена подручја УН. Посебно су на удару била српска села Ислам Грчки, Кашић, Смоковић, која су потпуно уништена, спаљена,

порушена, као и села са мешовитим становништвом Ислам Латински, Мурвица, Земуник Горњи. Десетине Срба из тих села побијени су, неки су прогнани, други одведени у логоре. По заузимању села следила је пљачка, оскрнављена су, порушена, девасптирана многа српска гробља на том подручју. На удару су били и Двори Јанковић Стојана у Исламу Грчком са црквом Светог Георгија која је освештана 1675. године и у којој је сахрањен књижевник Владан Десница. Девастирана су и цркве Светог Георгија у Смоковићу из 1567. године и Светог Илије у Кашићу из 1872. године.

Првог дана напада, на превоју Мали Алан на Велебиту, близу снага Унпрофора, припадници специјалне полиције из заседе су побили а затим и масакрирали 22 припадника Војске РСК.

У Исламу Грчком мучени су па масакрирани супружници Јово (60) и Стана (59) Деспот. Како је касније утврђено убијени су хладним оружјем, а затим је у њихова тела

испаљено више метака. У истом селу, на кућном прагу убијен је Мишо Узелац (48), а његова мајка, тешко покретна Ана (81) одведена је у један од хрватских логора где је страховито мучена, па убијена. У селу Доња Јагоња у својој кући убијене су Невенка Црнобрња (33) и њена ћерка Сњежана која је имала само 12 година. У нападу артиљерије на село Буковић убијени су Миленко Гагић, његова петогодишња ћерка Милена и две године старији син Милан, а мајка деце – Бранка тешко је повређена.

У згради основне школе у Карину, од последица гранатирања, убијене су Наташа Јокић (17) и њена тетка Сока Арчаба (43) као и Софија Цупаћ (79). У Смоковићу је у својој кући масакрирана Божица Простран (74)...

Према званичним резултатима пописа, у селу Кашић 1991. године, пред почетак рата, живело је 765 мештана од којих су 99 посто били Срби, у

Смоковићу 1.029 становника – 96 посто Срби, у Исламу Грчком 1.139 становника – од који су 87 посто били Срби. Према попису од пре три године, у Кашићу је било 69, Смоковићу 162 а у Исламу Грчком 15 житеља, пописаних без ознака националне припадности.

У Хрватској ће „тридесет и прва обљетница војно редарствене акције Масленица” бити обележена свечано, низом манифестација, улицама Задра биће организован мимоход припадника ОС у МУП-а са ратним заставама, уследиће концерти, изложбе фотографија...

ПОРОДИЦА ОЛУЈИЋ – ЦЕРНА КОД ЖУПАЊЕ

Годишњица убиства породице Олујић у Славонији

18. фебруар 2024.

УДРУЖЕЊЕ „ВЕРИТАС“ ПОДСЕЋА НА СТРАДАЊЕ ПОРОДИЦЕ ОЛУЈИЋ У ЦЕРНИ КОД ЖУПАЊЕ 17. ФЕБРУАРА 1992, КОЈУ СУ ЛИКВИДИРАЛИ ПРИПАДНИЦИ ИЗВИЂАЧКО-ДИВЕРЗАНТСКЕ САТНИЈЕ „ХРВАТСКИХ ОБРАМБЕНИХ СНАГА“ ПОД КОМАНДОМ ТОМИСЛАВА МАДИЈА, А КОЈИ СУ УБИЛИ РАДОМИРА (38), ЊЕГОВУ СУПРУГУ АНИЦУ (37) И ЊИХОВУ МАЛОЛЕТНУ ДЕЦУ МИЛЕНУ (16) И МАРКА (13).

Кобног дана, у предвечерњим сатима, у Комлетинцима, у згради основне школе, Мади је издао наредбу припадницима чете Марију Јурићу, Зорану Поштићу, Давору Лазићу и непознатој особи надимком „Босанац“ да оду у Церну и „побију четнике за које он зна“, иако је, тврде у „Веритасу“, знао да се ради о цивилним особама.

„Одмах после хладнокрвне ликвидације четворо чланова породице Олујић, убице Поштић и Лазић у њиховој кући пронашли су и узели ловачку пушку, патроне, 1.500 тадашњих немачких марака, беретку, ланчић боје злата с привеском детелине с четири листа и пар златних наушница с три плава каменчића, наводи „Веритас“.

„Потом су и кућу покушали да минирају, али због нестручног руковања до експлозије није дошло. Убице су украдене ствари и новац предасли Мадију“, додаје се у саопштењу.

Напомињу да је тек 29. децембра 2006. Жупанијско државно тужилаштво у Вуковару подигло оптужницу против припадника ХОС-а због кривичног дела ратног злочина над цивилним становништвом, по којој их је Жупанијски суд у Вуковару 15. фебруара 2008. године, неправоснажно осудио на укупно 57 година затвора, Мадија на 20, Јурића на 12, Поштића на 8, Лазића на 7 и Старчевића на 10.

Врховни суд Републике Хрватске је 25. марта 2009. Јурићу и Лазићу казну потврдио, док је осталим смањено, Мадију на 15, Поштићу на седам, а Старчевићу на осам година затвора. „Једна од најмонструознијих ликвидација“

Убиство породице Олујић из Церне спада у најмонструозније ликвидације једне породице у рату деведесетих због њихове етничке припадности, указује „Веритас“ наводећи још

ликвидације трочлане породице Зец у Загребу у децембру 1991. и четворочлане породице Ченгић у Ервенику код Книна у јануару 1992.

Наиме, како објашњавају, супружници у све три породице били су мешовитог хрватскокрпског састава.

У саопштењу које је у име „Веритаса“ потписао председник Удружења Саво Штрбаћ, подсећа се и да су убице породице Олујић били припадници „Хрватских обрамбених снага“ (ХОС), које је крајем јуна 1991. основала Хрватска странка права (ХСП), а који су се у јануару 1992. потпуно интегрисале у Хрватску војску.

Званичне ознаке ХОС-а су исте оне које су биле и за време Павелићеве НДХ-а, које и данас њени припадници легално и несметано користе у комеморативне сврхе широм Хрватске, указује „Веритас“.

ПОРОДИЦА РАДОСАВЉЕВИЋ

Данас се навршавају 32 године од убиства породице Радосављевић у Дарувару

25. фебруар 2024.

Данас се навршавају 32 године од убиства четворочлане српске породице Радосављевић у Дарувару.

Убијени су Раде /36/, његова супруга Јованка /32/ и њихова два малолетна сина Дејан /14/ и Ненад /10/, са-

општено је из Документационо-информационог центра „Веритас“.

Ово кривично дјело оквалификовано је као класично убиство, а не као ратни злочин.

За убиство породице Радосављевић на 15 година затвора осуђен је некадаши припадник хрватске војске Јожица Мудри, који је одавно изишао из затвора и данас живи у Дарувару као „угледан домаћин и заслужни учесник Домовинског рата”.

„Веритас” наводи да Мудри не пропушта прилику да се Милици, сестри убијеног Радета, приликом сусрета насмије у лице.

Мудри је 25. фебруара 1992. године убио чланове српске породице Радосављевић у њиховој кући, пуцајући им из непосредне близине из пиштоља у главу.

Пошто је дјечак Дејан и након пуцњава давао знакове живота, Мудри му је кухињским ножем задао још осам убодних рана по грудном кошу и стомаку.

Убица је минирао кућу породице Радосављевић пластичним експлозивом, а претходно је опљачкао.

Мудри је 7. јануара 1994. године проглашен кривим за четири убиства, тешко дјело против опште сигурности и за крађе, те правоснажно осуђен на јединствену казну од 13 година затвора, коју је касније Врховни суд преиначио казну на 15 година.

Убица је у току кривичног поступка тврдио да се на ликвидацију Радосављевића

одлучио након што му је његов командир Мирослав Губеровић у једном локалу, у који је навратио и убијени Раде Радосављевић, рекао „да вечерас мора ликвидирати тог смрада”.

Мудри је тврдио да му је командир у ту сврху дао и кола на располагање и припадника њихове јединице Мирослава Моулиса да му покаже Радетову кућу.

Радетов отац Петар и сестра Милица по правоснажности пресуде поднијели су тужбу

против Хрватске ради накнаде штете, али у међувремену је Петар умро, док је захтјев сестре Милице одбијен, и морала је да плати трошкове парнице од 25.000 евра.

Хрватски Врховни и Уставни суд су у обрлазожењу одбијања захтјева образложили да Милица у тренутку смрти није живјела са братом и његовом породицом, те да јој не припада ни право на нематеријалну штету као насљедници оца Петра.

И мајка убијене Јованке, Пела Медковић, такође, је тужила Хрватску за накнаду штете због убијене кћери и два унука, јер је војник-убица дјело починио оружјем, чији је власник држава Хрватска.

Међутим и њена тужба је одбијена, уз образложење да „штетна радња није ни у каквој вези са обављањем војне службе”, а Пела је морала да плати судске трошкове 1.300 евра.

„Веритас” напомиње да су у то вријеме у Хрватској ликвидирани и четворочлана породица Козбашић у Петрињи у новембру 1991. године, трочлане породица Зец у Загребу у децембру 1991. године, четворочлана породица Ченгић у Ервенику код Книна у јануару 1992. године, као и четворочлана породица Олујић из

Церне код Жупање у фебруару 1992. године.

У саопштењу се оцјењује да убиство породице Радосављевић из Дарувара спада у најмонструозније ликвидације породица у рату деведесетих, због њихове етничке припадности.

Супружници у овим породицама били су мјешовитог хрватско-српског састава, осим породице Радосављевић у којој су оба супружника били српске националности.

ПЛИТВИЦЕ

Навршиле се 33 године од 'крвавог Ускрса' на Плитвичким језерима

30. март 2024.

На данашњи дан прије 33 године извршен је упад хрватских специјалаца на подручје Националног парка „Плитвице“, познат као „крвави Ускрс“, када је убијен српски територијалац Рајко Вукадиновић из Коренице, а 17 Срба заробљено и мучено до размјене, саопштено је из Документационо-информационог центра „Веритас“.

Из „Веритаса“ подсећају да је у фебруару 1991. године Хрватска донијела одлуке о неважењу савезних закона на њеној територији и раздруживању од СФРЈ, а након тога и Српска аутономна област /САО/ Крајина доноси Резолуцију о раздруживању од Хрватске.

Средином марта исте године, ЈНА тражи од Предсједништва СФРЈ да се у држави уведе ванредно стање, што, усљед противљења представника Хрватске, БиХ и Македоније, не пролази.

У контексту таквог стања, крајишки Срби су 25. марта организовали митинг истине на Плитвицама са захтјевом да Национални парк „Плитвичка језера“ остане у саставу САО Крајине.

Два дана касније, на улазима у национални парк на јарболима су постављене српске и југословенске заставе, а сједећи дан „мартићевци“ из Книна заузимају управне зграде Националног парка.

У раним јутарњим часовима 31. марта из Загреба је према Плитвицама у неколико аутобуса, комбија, приватних возила и једном транспортеру кренула колона од око 400 хрватских специјалаца „ради увођења уставно-правног поретка на подручју Националног парка“.

У том моменту у плитвичким хотелима било је око 400 туриста, међу којима и група хрватских специјалаца, који су се дан раније с намјером да препадом изнутра, у координа-

цији са онима извана, савладају крајинске територијалце и „мартићевце“, са оружјем у коферима, помјешали са туристима.

Срби су очекивали напад хрватских специјалаца па су их на прилазима Плитвицама од Слуња сачекали у засједи и са барикадама од порушених стабала. Пушкарање је започело ујутро између 6.00 и 7.00 часова.

Бројчано надмоћнији хрватски специјалци, уз помоћ оних камуфлираних у госте, успјели су да заузму хотеле и до поднева успоставе контролу над националним парком, а даљу ескалацију сукоба спријечила је ЈНА која се између супростављених страна поставила као тампон зона.

На хрватској страни погинуо је полицајац Јосип Јовић /22/ из Аржана код Макарске, док их је двадесетак рањено.

На српској страни погинуо је територијалац Рајко Вукадиновић /32/ из Коренице, а 17 заробљених је крвнички пребијано све до размјене 13. августа исте године.

Хрватска је погинулог Јовића прогласила за прву жртву „домовинског рата“ и сваке године на високом нивоу обиљежава годишњицу његове погибије, иако је тадашњи министар унутрашњих послова Јосип Бољковац више пута јавно говорио и у својој књизи „Истина мора изаћи ван“ записао да је обдукција показала да је погођен метком из „такоз-

ване пумпарице, јуришне америчке аутоматске пушке увезене из Сингапура, каквих је имала хрватска полиција“.

Послије ове акције, хрватска полиција је на Плитвицама формирала полицијску станицу која се одржала до краја августа те године када је расформирана због немогућности функционисања усљед контроле ЈНА, након чега контролу над Националним парком преузимају крајинске власти и задржале су је све до августа 1995. године.

Плитвички догађај се, према многим изворима, узима као почетак рата у Хрватској деведесетих година прошлог вијека.

Тог дана православни вјерници су славили Цвијети, а католици Ускрс, због чега су медији овај догађај и назвали „крвави Ускрс“.

КУПРЕС

Ни након 32 године нико није одговарао за голготу купрешких Срба

6. април 2024.

Навршиле су се 32 године од како су хрватске јединице, састављене од припадника Збора Народне гарде, Хрватских одбрамбених снага и Хрватског вијећа одбране, 3. априла 1992. напале српска села на купрешкој висоравни у југозападној БиХ, а за голготу, убиства и мучења Срба још нико није одговарао.

Документационо-информациони центар „Веритас“ саопштио је да за голготу купрешких Срба, иако се знају имена свих жртава и више од 100 учесника у њиховом страдању, још нико није одговарао.

У саопштењу се наводи да су хрватске снаге брзо напредовале, јер са српске стране није ни било организоване одбране.

Бројчано надмоћнији, боље наоружани и са искуством из рата у Хрватској, до 6. априла заузели су сва српска села, укључујући и општински центар градић Купрес.

За неколико дана хрватска војска убила је 54 српска цивила и територијалца, а око 150 одвела у логоре у западној Херцеговини и Хрватској у којима су прошли праву голготу.

Припадници ових хрватских формација су 6. априла у ресторану фирме „Квалитет“ у Купресу окупили шездесетак територијалаца и цивила и одмах по предаји, пред осталим заробљеницима, убили Стеву Лугоњу /26/ и Драгана Челебића /26/.

Наредног јутра, хрватски војници су заробљене Србе, полуголе, по снијегу и хладноћи, тјерали пјешнице према 23 километра удаљеној Шујици и на том путу из ватреног оружја ликвидирали Жарка Живанића /46/.

Од Шуице су их истог дана камионом превозили до Сплита и успут их физички и психички жестоко малтретирали, а по доласку у Сплит један хрватски војник је, ничим изаз-

ван, палицом ударио Петра Спремену /47/, који је од ударца пао и ударио главом о ивичњак, због чега му је пјена ударила на уста.

У Сплиту су их заточили у злогласни логор „Лора“, а са њима је био и Петар Спремо који је неколико дана касније, од задобијених повреда, преминуо у затвору.

Ту су затекли десетак комшија заробљених у Доњем Маловану и још неке Србе из Пребиловаца и Мостара.

У „Лори“ је услиједио наставак мучења, спајање на индукторску струју пољског телефона, „самоударање“ главом у зид, међусобно ударање заробљеника...

Након шест дана проведених у „Лори“ камионима их довозе у Задар, гдје их раздвајају у двије групе, а понављају се већ виђени „третмани“ из „Лоре“.

Након два дана проведена у Задру, поново их товаре у камионе, с тим да су претходно издвојили осморицу Срба – браћу Љупка /51/ и Ратка Милића /54/, Спасоја Канлића /35/, Славка Драгољевића /46/, Душана Никића /41/, Мирка Чивчића /30/, Душана Милишића /33/ и Јову Марића /49/.

Остале довозе у Еминово село код Дувна, гдје су поново доживљавали малтретирања и иживљавања.

Након два дана одвозе их у Вргорац, при чему су опет издвојили осам Срба – браћу Драгана /32/ и Миљивоја /38/ Машића, браћу Радована /40/ и Марка Машића /41/, те Ратка Лугоњу /30/, Ђоку Марића /60/, Николу /35/ и Душана /27/ Дувњака.

У Вргорцу су услиједила малтретирања као и на претходним локацијама.

Од батина је у хелији умро Миле Спремо звани Мигац /47/ којег су логораша морали покопати у оближњем каменолому.

Након шест дана проведених у Вргорцу, преживјеле заробљенике одвозе у Љубушки, гдје остају још двадесетак дана и гдје су опет изложени мучењу као у претходним логорима.

Дана 14. маја 1992. године доводе их у Житнић код Дрниша, гдје је извршена размјена, тако да је на носилма размјењен и Стојан Зубић /67/ који је трећи дан по размјени, од задобијених повреда, умро у книнској болници.

Купрешки свештеник Зоран Перковић /33/, који је заробљен са осталим Купрешацима и један од најжешће малтретираних, размјењен је на истом мјесту девет дана раније, а на размјену је дошао са осам сломљених ребара.

Посмртни остаци двојице Спрема предати су српској страни у новембру 1993. године, а од 16 Срба издвојених у Задру и Еминову селу, до данас нема ни трага ни гласа.

Од оних који су преживјели голготу хрватских и херцеговачких казама, многи су у међувремену помрли, а они који су још живи, осакаћени су и физички и душевно.

Од око 5.000 Срба, према попису из 1991. године, на Купрешкој висоравни их сада живи 500 до 600.

ИЗБЈЕГЛИЧКО НАСЕЉА „МАЈА” НА КИМ

20. април 2024.

У ноћи 20/21. априла 1999. године НАТО авиони су бомбардовали избегличко насеље „МАЈА”, смештено у објектима пољопривредног газдинства „Ероник”, у селу Бестражин недалеко Ђаковице, у којем су биле смештене избеглице из Републике Српске Крајине и Босне и Херцеговине. Напад је уследио у три сата ноћу, а на насеље од седам објеката испалено је око 50 пројектила, од којих су неки директно погодили објекте док су други падали око њих. У једном објекту, који је директно погођен, пронађена су беживотна тела: Гордане Илић из Госпића (35) и браће Дарка (28) и Давора (26) Воларевић из села Радашиновци код Бенковца, док је осмогодишњи дечак Миодраг Иванчевић из Грачаца још показивао знакове живота али је и он преминуо у току указивања лекарске помоћи.

У записнику о увиђају, којег је обавио истражни судија Општинског

Годишњица страдања избеглица из Крајине од НАТО бомбардовања избегличког насеља „Маја” на КИМ

суда у Ђаковици Александар Рајевић, констатује се да је дечакова смрт настала „експлозивним примарним дејством јаког експлозивног таласа и дејством секундарних ефеката (затрпавањем)”; Гордани су „пројектили пресекли стомак из кога су испали унутрашњи органи”; Даркова смрт је настала „као резултат деструктивног дејства силе огромне разорне моћи, а на глави недостаје мождана маса великог мозга”, док је Даворова смрт „резултат деструкције можданог ткива и крварења у лобањи и мозгу”. Недалеко од тог објекта лежала су и четири угинула коња „са одсеченим деловима глава и распореним трбусима”, које су такође погодиле бомбе НАТО авијације.

И тако животи људи и коња постадоше колатерална штета у „хуманитар-

ној мисији” апсурдног и циничног назива „Милосрдни анђео”.

Посмртни остаци крајишких избеглица сахрањени су на православној гробљу Пискоте у Ђаковици, далеко од њихова завичаја, којег напустише у августу 1995. године спашавајући главе пред хрватском војском у акцији под кодним називом „Олуја” на западне делове РСК, који су се у то време налазили под заштитом мировних снага УН-а.

За отети завичај и изгубљене животе избеглица из Далмације и Лике још нико није одговарао.

БЉЕСАК

27. април 2024.

У Градишци обиљежено 29 година од егзодуса Срба из западне Славоније

Код СПОМЕН-ОВИЉЕЖЈА У ГРАДИШЦИ ДАНАС СУ ПОЛОЖЕНИ ВИЈЕНЦИ И ЦВИЈЕЋЕ ЗА СРПСКЕ ЦИВИЛЕ И ВОЈНИКЕ ИЗ ЗАПАДНЕ СЛАВОНИЈЕ ПОГИНУЛЕ У ХРВАТској ОПЕРАЦИЈИ ЕТНИЧКОГ ЧИШЋЕЊА СРБА – „БЉЕСАК”, 1. МАЈА 1995. ГОДИНЕ.

Претходно је служен помен за 283 убијена Србина у овој злочиначкој акцији.

Из западне Славоније прије 29 година у хрватској акцији „Бљесак” за само 36 часова протјерано је преосталих 15.000, а убијено 283 Срба, од којих 107 цивила међу којима и 12 дјеце.

Хрватске оружане снаге су под кодним називом „Бљесак” 1. маја 1995. године извршиле агресију на српску област Западна Славонија, у саставу Републике Српске Крајине, у вријеме када је ова област била под заштитом УН. Против Срба у западној Славонији, односно око преосталих

15.000 становника и око 4.000 војника, кренуло је више од 16.000 припадника ХОС-а.

У нападу је заробљено око 1.450 припадника Српске војске Крајине, већина на превару уз помоћ заштитних снага УН, од којих су многи касније прошли тешка психичка и физичка малтретирања у Бјеловару и Вараждину.

Вијенце су положили председник Републике Српске Милорад Додик, министар рада и борачко-инвалидске заштите Српске Данијел Егић, делегација Народне скупштине Српске, изасланик српског члана Председништва БиХ, вицеконзул Конзулата Србије у Бањалуци, српски представници у институцијама БиХ, руководство Градишке и сусједних градова и општина.

На спомен-обиљежје вијенце су положили и породице Срба страдалих у западној Славонији, те представници Удружења Срба протјераних из западне Славо-

није, удружења проистеклих из Одбрамбено-отаџбинског рата, делегација Трећег пјешадијског (Република Српска) пука, те представници градских удружења и грађана.

Председник Удружења Срба протјераних из западне Славоније Крсто Жарковић рекао је данас у Градишци да је у првом егзодусу 1991. године простор западне Славоније напустило 68.000 Срба под притиском хрватских снага.

Жарковић је у обраћању на обиљежавању 29 година од егзодуса Срба у хрватској акцији „Бљесак” рекао да је данас у западној Славонији, према попису Хрватске, око 17.000 Срба, од којих најмање 10.000 не живи трајно на том подручју.

Председник Српске Милорад Додик истакао је да је најгоре што нико није одговорао за злочин над Србима у Западној Славонији.

Градоначелник Бањалуке Драшко Станивуковић истакао је у обраћању да је важно да се подржи пројекат визуелног архива српског страдања јер свијет треба да види колективну српску жртву и да су Срби опет ти који гледају у будућност.

Комеморацији су присуствовали и председници Савеза логораша Републике Српске Анђелко Носовић, Удружења жена жртава рата Републике Српске Божица Живковић Рајилић, Републичке организације породица заробљених, погинулих бораца и несталих цивила Исидора Граорац, руководства Градишке и сусједних градова и општина.

Агресију на српску област Западна Славонија, која је била у саставу Републике Српске Крајине и под заштитом УН извршиле су хрватска војска, полиција и паравојне снаге, 1. маја 1995. године.

1. мај 2024.

У ЦРКВИ СВЕТОГ МАРКА У БЕОГРАДУ ДАНАС ЈЕ СЛУЖЕН ПАРАСТОС ПОГИНУЛИМ СРБИМА У АКЦИЈИ ХРВАТСКЕ ВОЈСКЕ И ПОЛИЦИЈЕ „БЉЕСАК“ ИЗВЕДЕНЕ 1995. ГОДИНЕ.

Удружење породица страдалих и несталих „Суза“ и Удружење избеглих, расељених и досељених лица „Завичај“ Београд организовали су служење парастоса, а осим чланова породица страдалих Срба, присуствовали су и представници других удружења и чланови делегација, као и представници Комесаријата за избеглице и миграције Србије.

Представници Комесаријата су положили венац на споменик жртвама ратова деведесетих година прошлог века у Ташмајданском парку, саопштио је Комесаријат, преноси Танјуг.

У раним јутарњим часовима 1. маја 1995. започео је напад хрватских снага на Србе у Западној Славонији, познат као операција „Бљесак“ током које су убијене 283 особе српске националности, а протерано је најмање 15.000 Срба.

Војно полицијска акција названа „Бљесак“, којом су хрватске снаге запоселе део Западне Славоније који се налазио у саставу Републике Српске Крајине, била је заправо завршетак етничког чишћења Срба из Славоније који је већим делом остварен током 1991. године.

У Цркви Светог Марка у Београду парастос за погинуле Србе у акцији „Бљесак“

Глас Српске

4. мај 2024.

Преживјели Срби са болом се сјећају злочина у Медарима

„И да памтимо жртве и да наставимо даље“

МЕДАРИ – Тог првог маја 1995. хрватски војници ушли су у Медаре. Од 24 цивила српске националности, убили су њих 22. Те велике трагедије са болом у срцу и данас дан се присећа Гордана Љубишић из сусједне Трнавe.

– Десило се то што се десило. Пуно је народа побијено. Пуно је исељено. Пуно је дјеце страдало. У овом селу четверо. Доста је људи заклано. Ми смо се спасили тако што су у аутобусу ишле мајке и дјеца. Организовано је било да се иде, тако да смо дошли до Нове Тополе. Тамо смо били неко

вријеме, из Тополе смо преко Раче за Источну Славонију. Тамо смо били три и по године. Онда смо се поново вратили овдје у своје село. Како данас живимо? Па солидно. Солидно. Не могу се жалити, дјеца су отишла својим путем, ја сам остала, дочекуј, испраћај и тако.

Гордана каже да за злочин који се десио овдје у Медарима, нико никада није одговарао. И то је оно што их, каже, јако пуно боли, поготово када дође мај. Ипак, каже живот тече даље.

– Мора се! Корак по корак. Некако смо ми то све надвадали. Односи са комшијама Хрватима су данас одлични. Барем из мог угла гледано. Гледајте, мало када дођу ови дани, мало се дистанцирамо, али су иначе односи одлични. Истина, неко је био поломио крст овдје, али и то је стало, више се не дешавају ни те глупости – каже Гордана.

У Медарима се десио стравичан злочин, каже нам то Марица Шеатовић. Само двије дјевојке су преживјеле од 24 цивиља колико их је тада живјело овдје.

Спасио их је један хрватски војник. Међу убијенима било је 12 жена.

Најстарија жртва била је у осамдесет и осмој години живота. До данас нико није одговарао за све ово што се десио у Медарима у мају 1995, збори Марица, иначе предсједница Удружења „Против заборав“.

– Није, на жалост, нико одговарао. Као што су многи други злочини остали некажњени. Ране, ја бар тако мисли, овдје још увијек нису зарасле. Неки су можда, хајде да тако кажем, остали са стране, али кад дође мај, када дођу ови дани, онда се људи сјете, тешко је свакоме уопште да то поново проживи. Овакве комеморације су јако битне. И да се сјетимо жртава и да наставимо даље, каже Марица Шеатовић чији је супруг на почетку рата убијен у Новској.

И поред свега, мора се живјети даље. На оваквим обиљежавањима требали би видјети заједно и Србе и Хрвате како би будуће генерације избјегле понављање историје. Млади из иницијативе младих за људска права Хрватске кажу да осјећају одговорност за све оно што се десио у мају деведесет и пете.

– Апсолутно. Иако мислим да треба бити јако опрезан и разликовати одговорност од кривице. Одговорност је једна ствар, кривња друга, али често се деси да људи мијењају те двије ствари. Тако се деси да када ја кажем да као припадница хрватског народа имам одговорност долазити на оваква мјеста, обиљежавати, и памтити

ове жртве, онда је најчешћи одговор како нисам ја крива за рат, али ту постоји велика разлика јер мислим да је наша одговорност да ми изградимо друштво које ће бити здраво, које неће понављати грешке из прошлости. Да ли је то реално у овом тренутку? Па мислим да увијек треба тражити немогуће, ја бих рекла.

Можда сада у овом тренутку није реално, али се не смијемо ни помирити са ситуацијом која је тренутно јер мислим да она није добра, ми може довести до поновних сукоба. Људи са којима сам ја окружена и који вјерују у идеју да је помирење уопште могуће, да је изградња тог ткива уопште могуће раде на томе да се то деси. То није лако, и то не долази преко ноћи, каже Сенна Шимек из Иницијативе младих за људска права Хрватске, напомињући да је пут у инклузивну толеранту будућност јесте да се сјећамо свих жртава и да се ту не прави разлика.

Да се мора даље, говори нам то и замјеник начелника општине Окучани Синиша Мартиновић. Позивајући се на став цркве, поручио је: „Не смијемо заборавити жртве. Али, морамо опростити“, преноси Елта ТВ.

СУРДУЛИЦА

27. април 2024.

Годишњица масакра у Сурдулици НАТО пилоти били су, или слепи или хладнокрвне убице

НА ГУСТО НАСЕЉЕНИ ДЕО ГРАДА, 2,5 КИЛОМЕТРА ОД НАЈБЛИЖИХ ВОЈНИХ ОБЈЕКТА, ИСПАЉЕНО ЈЕ 14 ПРОЈЕКТИЛА, УБИЈЕНО ЈЕ 20 ЉУДИ, СТОТИНЕ КУЋА СУ СРУШЕНЕ ИЛИ ОШТЕЋЕНЕ, ПОВРЕЂЕНО ЈЕ 100 МЕШТАНА

Само у кући Милића близу центра Сурдулице НАТО пројектил велике разорне моћи 27. априла 1999. године убио је деветоро људи. Шесторо чланова породице и тројицу комшија који су спас од бомби потражили учврсто грађеној кући са три бетонске плоче. Бомба је пробила све

три, експлодирала у подруму, међу несрећним људима.

Новинари који су предвече стигли у Сурдулицу написали су да је НАТО пилот који је тог дана бомбардовао сиромашни град на југу Србије био или слеп, или се радило у суровом, безочном, хладнокрвном убици.

Спасиоци и мештани који су први стигли на лице места испричали су да у бомбардованом насељу нису имали кога да спасавају. Ретко које тело било је читаво. Она у подруму куће Милића у Змај Јовиној улици раскомадана, људи који су видели приказ у подруму причали су касније да су имали утисак да је бомба експлодирала право између несрећних људи.

Убијени су Александар и Весна Милић, обоје су имали по 37 година, њихова ћерка Миљана којој је било 15 и син Владимир (12), Александрова мајка Стаменка и сестрић Миомир (17). Побијени су и Драган Ивановић (37), Станиша Ђорђевић (32) и Станиша Рашић (48) који су се затекли у подруму.

На данашњи дан 27. априла 1999. године, око поднева, на мети авиона Северноатлантске алијансе било је централно језгро, најгушће насељени део Сурдулице, насеља Чубрине ливаде и Пискавица. Тог дана на становнике насеља бачено је 14 ракета и авионских бомби.

У масакру, апокалипси која се обрушила на главе невиног народа сурово је побијено 20 цивила, међу њима

било је и 12 деце од пет до 15 година. Повређено је 100 мештана, порушено више од 500 породичних кућа.

Зашто, то осим оних који су наредили и спровели у дело напад, нико не зна. Најближи војни објекат је на око 2,5 километра од овог насеља, до најближих војних магацина има непуних шест. Када су се слике масакра појавиле у јавности, из централе НАТО хладно је изјављено да је у питању био један погрешно усмерени пројектил. Мештани су тог поподнева и наредних дана причали да су најпре чули две удаљене експлозије а да је онда уследило бомбардовање њиховог насеља, да се чуло најмање десетак експлозија од којих се тресла земља.

Погођена је тог дана и још једна кућа, близу дома Милића, ни од ње није остало ништа, само рупа која се наредних дана полако пунила водом.

Сурудулица је и шест дана раније, 21. априла била мета НАТО авијације. Бомбе су тада пале на избегличко насеље у коме су живели расељени из Републике Српске и Крајине. Погинуло је десеторо, рањено најмање 20 цивила. Међу погинулима тада је било шесторо деце.

У сулудом, за нормалног човека необјашњивом пиру, Сурдулица је мета била и тридесетак дана касније, 31. маја 1999. када су погођени Санаторијум за плућне болести, Геронтолошки центар и павиљон са избеглицама. Побијено је 20 људи, а 95 је рањено.

На павиљону у коме су биле избеглице из РСК пала су два пројектила, још један на павиљон старачког дома.

У старачком дому убијени су Стана Рашић (66) из Криве Феје, Босна Милановић (68) из Власина Округлице, Десанка Величковић (67) из Калиманца и Стамен Рангелов (61) из Божице.

У павиљону са избеглицама побијено је 19 људи, било је и неколико десетина повређених.

Убијени су су Босиљка Малобабић (53) и њена деца Милена (20), Раде (19) и Миленко (16), Мила Слијепчевић (90), Душан Манојловић (72) и Милица Манојловић (77), сви су били из Сјеничака код Карловца.

Побијени су и Драгић Напијало (70) из Војнића, Богданка Јањанин (74) из Маличке у општини Вргин Мост, Славко Поповић (60) из Доњег Скрада у општини Крњак, Петар Будисављевић (60) из Врховина, Ђорђе Павковић (45) из Павковића у општини Крњак, Раде Жигић (52) из Тука у општини Кореница, Даница Малешевић (61) из Тушиловића у општини Крњак и Миланка Вучковић (65) из Косјерског у општини Дуга Реса.

Троје избеглица остало је неидентификовано – Милица Манојловић, браћа Раде и Миленко Малобабић.

У три напада на Сурдулицу погинуло је 50 мештана, њих 204 је повређено.

МИЉЕВАЧКИ ПЛАТО

Глас Српске

21. јуни 2024.

Злочин на Миљевачком платоу некажњен 32 године

НАВРШЕНЕ СУ 32 ГОДИНЕ ОД ЈОШ НЕКАЖЊЕНОГ ЗЛОЧИНА ХРВАТСКЕ ВОЈСКЕ НА МИЉЕВАЧКОМ ПЛАТОУ КОД ДРНИША КОЈА ЈЕ У ЗОНИ ПОД ЗАШТИТОМ УН НАПАЛА И УБИЛА 40 СРПСКИХ ТЕРИТОРИЈАЛЦА, ОД КОЈИХ ЈЕ ВЕЋИНА МАСАКРИРАНА НАКОН ШТО СУ СЕ

ПРЕДАЛИ, САОПШТЕНО ЈЕ ИЗ ДОКУМЕНТАЦИОНО-ИНФОРМАЦИОНОГ ЦЕНТРА „ВЕРИТАС“.

Уочи напада хрватска страна је од српске затражила суздржавање од евентуалних провокација због одржавања „Међународног фестивала дјетета“, који

је тог дана требало да почне у Шибенику, да би то исто јутро, 21. јуна 1992. године безобзирно напала српске положаје и заузела седам села.

Био је то први већи напад војних снага Хрватске на Републику Српску Крајину (РСК) након што је УНПРОФОР преузео уло-

гу заштитних снага на подручју РСК.

Савјет безбједности УН 30. јуна исте године донио је Резолуцију 762 којом је осудио акцију и тражио повлачење хрватских снага на почетне положаје, што је Хрватска игнорисала без икаквих посљедица.

Умјесто да њихова тијела врате породицама, хрватске власти присиле су српске заробљенике да их баце у крашку јаму у коју је бацано смеће, док је Хрватска радиостаница Сплит, у маниру крајњег цинизма, више пута емитовала имена погинулих српских бораца уз звуке српске националне химне са разним псовкама.

Тек мјесец дана касније, од 17. јула до 1. септембра исте године, хрватска страна је српској посредством УНПРОФОРА предала 21 тијело, које је било несахрањено или сахрањено ван крашке јаме, док су из јаме кости извађене уз помоћ спелеолога.

Извађене људске кости помијешане са костима животињског поријекла спаковане су у 20 врећа, што је умногоме отежало идентификацију.

Од дијелова костију и дијелова тијела српска страна саставила је 40 посмртних остатака, од чега је 28 идентификовано и сахрањено у породичне гробнице, док је 12 неидентификованих покопано у заједничку гробницу на Новом гробљу у Книну, гдје се и данас налазе.

Послије пада РСК ни међународна заједница, ни хрватска држава нису показали никакав интерес да ти посмртни остаци буду ексхумирани и идентификовани савременијом ДНК-а методом.

Седамнаест преживјелих заробљеника су, након мучења у затворима „Кулине“ у Шибенику, „Лора“ у Сплиту и „Керестинац“ у Загребу, размијењени у

Неметину 14. августа 1992. године.

Злочин на Миљевачком платоу су починиоци забиљежили и на видео-траци, која се непосредно послије тога, као својеврсни хорор филм, изнајмљивала по видео-клубовима широм Европе.

Након дугогодишњег вођења кривичног поступка, Жупанијски суд у Сплиту је у септембру 2014. године осудио

двојицу припадника Хрватске војске Анту Бапца на три године и осам мјесеци и Мишу Јаковљевића на три године затвора, због убиства једног ратног заробљеника – Мирослава Суботића, припадника ТО РСК из книнског села Ервеник.

Та казна је потврђена и пресудом Врховног суда Хрватске од 6. септембра 2017. године.

За злочин на Миљевачком платоу, без обзира на обиље валидних доказа, који су достављени свим релевантним домаћим и међународним организацијама и институцијама које се баве заштитом људских права и ратним злочинима, пред Хашким трибуналом нико није процесуиран, наводи „Веритас“.

СИСАК

13. јули 2024.

У Храму у Сиску служена литургија поводом новоканонизоване Свете дјеце мученика јастребарских и сисачких

НА ПРАЗНИК НОВОКАНОНИЗОВАНЕ СВЕТЕ ДЈЕЦЕ МУЧЕНИКА ЈАСТРЕБАРСКИХ И СИСАЧКИХ СЛУЖЕНА ЈЕ АРХИЈЕРЕЈСКА ЛИТУРГИЈА.

ЛИТУРГИЈУ ЈЕ СЛУЖИЛО СВЕШТЕНСТВО ПРЕДВОЂЕНО

ЕПИСКОПОМ БУЕНОСАЈЕРСКИ И ЈУЖНО-ЦЕНТРАЛНО АМЕРИЧКИ КИРИЛОМ КОЈИ ЈЕ И АДМИНИСТРАТОР МИТРОПОЛИЈЕ ЗАГРЕБАЧКО-ЉУБЉАНСКЕ.

Ово је прва литургија посвећена новоканонизованој Светој дјечи мученика јастребарских и сисачких служена на овај датум.

Литургији су присуствовали Невенка Кончар, рођена у селу Милошеву у Градишци 1937.

године, преживјели логорашу дјечијем логору у Сиску и Јастребарском, Мирјана Олујић, замјеник жупана Сисачко – мославачког из реда српског народа, Јелена Милић, амбасадорка Србије у Хрватској, Милорад Пуповац СДСС и Милорад Арлов предсјеник Одбора за помоћ КиМ из Српске.

Након литургије, обишли су дјечије гробље у Сиску, гдје су се окупљени помолили за невино страдалу српску дјецу у Другом свјетском рату.

У парку Дијана Будисављевић, помен и вијенац за 2.000 српске дјеце, положила је Јелена Милић, амбасадор Србије у Хрватској.

Дјечији логор у Сиску је отворен 3. августа 1942. године, када је доведено око 1.300 дјеце из логора Млаке и Старе Градишке.

Логор је био смјештен у основној школи у Сиску, солани Реис, самостану сестара реда Светог Винка и Соколском дому.

У неколико транспорта до краја октобра 1942. године у Сисак је стигло више од 7.000 српских малишана са подручја Козаре, Баније, Лике, Кордуна и Славоније.

Један од најпотреснијих објављених докумената који говори о умирању недужне дјеце у Јастребарском је биљезница чувара мјесног гробља Фрање Иловара, који је поступајући према наређењима данима сахрањивао мртве малишане и о томе водио дневник.

Кроз дјечији логор Јастребарско од 11. јула 1942. до 26. августа 1942. године, према неким документима, прошло је 3.336 махом српске дјеце, од тога више од 2.000 са Козаре.

За непуних мјесец и по дана у овом логору је према „званичним“ подацима уморено 768 дјеце узраста од неколико мјесеци до 14 година.

На споменику је наведен број од 468 уморених заточеника дјечјег логора, али права истина можда никада неће ни бити откривена.

Дјечији логор у Јастребарском, код Карловца, био је један од неколико логора за српску дјецу у Независној Држави Хрватској. Основан је под именом „Прихватилиште за дјецу избјеглица“ са задатком да се у њему из осталих логора сакупе дјеца и одгајају у усташком духу, по узору на јаничаре.

Комплекс логора налазио се на три локације у граду Јастребарском.

ПОГИНУЛИ И НЕСТАЛИ

29. август 2023.

Саопштење поводом Међународног дана НЕСТАЛИХ

И ове године поводом обиљежавања Међународног дана несталих (30. августа) износе се подаци да се из ратова деведесетих са подручја бивше Југославије трага за још више од 10.000 особа. Број несталих варира у зависности од критерија који се користе за стављање неке особе на списак несталих али и ставова политичких елита у државама региона.

Јавна База података активних случајева особа несталих у сукобима на подручју бивше Југославије, која је доступна од новембра прошле године, а којом управља Група за нестале особе која је мултилатерални механизам за регионалну сарадњу у оквиру Берлинског процеса за западни Балкан, тренутно садржи 11.364 случајева несталих особа.

На сајту Управе за заточене и нестале, која делује при хрватском Министарству за бранитеље, наводи се податак да је још увек "непозната судбина 1.418 особа те место укопа посмртних остатака 394 смртно страдалих особа", што укупно даје број од 1.812 нерасветљених случајева са подручја Хрватске, што укључује и подручје бивше РСК.

Хрватска страна полази од података наведених у последњој Књизи несталих на подручју Хрватске, коју је Међународни комитет Црвеног крста (МКЦК) објавио 2015. године, у којој се на дан 1. маја 2015. налазило 2.138 нерасветљених судбина (1.716 несталих и 422 особе чији се посмртни остаци траже).

У Бази података активних случајева особа несталих у сукобима на подручју бивше Југославије, у тренутку објављивања на подручје Хрватске и РСК односило се око 2.200 уноса, од чега их се половина подударала са Веритасовом евиденцијом.

На данашњи дан, према Веритасовим подацима, међу 7.713 до сада верификованих жртава Срба са подручја Хрватске и бивше РСК из рата деведесетих, налази се 1.517 особа чије судбине још нису расветљене, међу којима је 1.083 (71%) цивила и 424 (28%) жена. Највише их је нестало у последњој ратној години – 750 (49%), а затим у првој – 607 (40%).

Међутим, више од трећине са тог списка не налази се у поменутој Књизи несталих за подручје Хрватске а више од четвртине у поменутој Бази података активних случајева особа несталих у сукобима на подручју бивше Југославије.

Почев од 2000. године из заједничких, масовних и појединачних гробница, укључујући и ексхумације у организацији самих породица, ексхумирано је укупно 1.637 посмртна остатка Срба са подручја Хрватске и бивше РСК, укључујући и оне који су са њима живели и ратовали на њиховој страни, од чега је до сада идентификовано 1.292 посмртна остатка, док их још 345 чека на идентификацију.

ВЕРИТАС тренутно располаже подацима за више десетина познатих места укопа са више од 150 посмртних остатака на подручју Хрватске, покопаних углавном под ознаком "непознат", који и двадесет осам година по престанку рата, искључиво због опструкције хрватске стране, чекају на ексхумацију.

Породице несталих особа имају право сазнати истину о судбини својих најмилијих, друштво има правну и моралну обавезу помоћи им у њиховом трагању. То је могуће само уз активну сарадњу породица несталих са надлежним организацијама и институцијама.

Међународни дан несталих је прилика и да се јавност подсети на патњу и бол породица несталих, али и позив породицама да изврше и своју обавезу – отворе захтев за тражење и дају крв за ДНК, без чега нема успешне потраге.

ПРЕДСЈЕДНИК
Саво Штрбац

КОМИСИЈА ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА

18. juni 2024.

Одржан округли сто „Вапаји чланова породица жртава”

10. јуна 2024. године Удружење породица киднапованих и несталих је одржало округли сто са темом „Право породица жртава на истину и правду”. Поред председника Комисије за нестала лица Владе Републике Србије Вељка Одаловића и чланова удружења породица, присуствовали су му и представници Јавног тужилаштва за ратне злочине, Међународне комисије за нестала лица, УН-ДП, као и делегације Европске уније у Републици Србији за тематику несталих лица.

Циљ организовања округлог стола јесте да се уз помоћ представника надлежних институција учине напори како би се процес трагања за несталим лицима поново покренуо и како би се помогло породицама да остваре своја права. Иако је, како

наглашава Вељко Одаловић, решавање питања несталих лица тренутно заустављено и састанци Радне групе за нестала лица се не одржавају, ипак постоји спремност да се процес настави уколико Приштина за то покаже политичку вољу.

Породице су послале поруку јавности да ни после пуних 25 година од тра-

гичних дешавања на Косову и Метохији немају информације о судбини својих најмилијих и да неће одустати од права на истину и правду које им припада како би достојанствено сахранили посмртне остатке својих ближњих и омогућили им да почивају у миру.

Istraživanje ljudskih gubitaka dugogodišnji je program Documente usmjeren na dokumentiranje sudbine stradalih i nestalih, kojim se nastoji pružiti faktografska osnova za razumijevanje rata u Hrvatskoj. Istraživanje se sastoji od provođenja intervjua na terenu, sakupljanja, analize i usporedbe podataka iz izvora različite provenijencije – javno dostupnih popisa, monografija, sudskih optužnica,

zapisnika te presuda, različitih uvjerenja te druge dokumentacije. Do sada smo identificirali preko 20.000 žrtava.

Budući da kvaliteta podataka dostupnih za pojedine žrtve i stradalnike izrazito varira uslijed nedostatka ili nepouzdanosti izvora, potrebna nam je svaka pomoć da popis poboljšamo: bilo dodavanjem detalja, bilo ispravljanjem grešaka.

Objavljeni rezultati istraživanja „Ljudski gubici 1991-1995. u Hrvatskoj” za područje Osječko-baranjske županije

28. februar 2024.

U srijedu, 28. veljače 2024. godine objavljeni su nadopunjeni podaci za žrtve koje su stradale ili nestale na području Osječko-baranjske županije, ili su tamo imale prebivalište. Nakon dodatnih terenskih provjera, prikupljanja i analize nove

dokumentacije te obrade podataka, objavljeni su rezultati istraživanja za 2276 osoba, od kojih su 2036 osobe potvrđene kao žrtve rata, 181 osoba za koju nedostaju dodatni izvori da bi se potvrdio identitet ili stradanje, 53 osobe s prebivalištem u / građani SR Jugoslavije (Srbija i Crna Gora) ili BiH objavljena od strane FHP-a ili u Bosanskoj knjizi mrtvih te 6 osoba za koje je utvrđeno da nisu žrtve rata, odnosno da smrt ni na koji način nije vezana za rat.

Iako ove rezultate ne smatramo konačnima, te ćemo i dalje raditi na unapređenju ovog popisa, kao što nastavljamo istraživanje i za druga područja Republike Hrvatske, podsjećamo kako ni više od trideset godina od početka rata 1991., u Hrvatskoj ne postoji jedinstveni i javno dostupan popis ubijenih i nestalih građana i građanki Republike Hrvatske.

Radi se o civilizacijskoj obavezi kojom se odaje počast žrtvama, a ujedno se pokušava stvoriti realan i činjenično utemeljen pregled njihovih stradanja. Smatramo da dostupnost takvih podataka može blagotvorno utjecati na raspravu o ratu, biti snažan podsjetnik na to da su prava žrtava i stradalnika te njihovih srodnika još uvijek

zanemarena, te u konačnici, ovi podaci upozoravaju i na nerazjašnjenu sudbinu velikog broja nestalih osoba.

Spisak dostupan na sledećem linku: https://documenta.hr/wp-content/uploads/2024/02/documenta_osijek_2024_skupna_tabela_fin_p.pdf

Objavljeni rezultati istraživanja „Ljudski gubici 1991.-1995. u Hrvatskoj” za područje Karlovačke županije

27. juni 2024.

U četvrtak, 27. lipnja 2024. godine objavljeni su rezultati istraživanja za žrtve koje su stradale ili nestale na području Karlovačke županije, ili su tamo imale prebivalište.

Nakon dodatnih terenskih provjera, prikupljanja i analize nove dokumentacije te obrade podataka, objavljeni su rezultati istraživanja za 1814 osoba, od kojih je 1487 osoba potvrđeno kao žrtve rata, za 288 osoba nedostaju dodatni izvori da bi se potvrdio identitet ili stradanje, 53 osobe imale su prebivalištem u/

su bili građani SR Jugoslavije (Srbija i Crna Gora) ili BiH objavljeni od strane FHP-a ili u Bosanskoj knjizi mrtvih, te smo zabilježili 39 osoba za koje je utvrđeno da nisu žrtve rata, odnosno da smrt ni na koji način nije vezana za rat.

Iako ove rezultate ne smatramo konačnima, te ćemo i dalje raditi na unapređenju ovog popisa, kao što nastavljamo istraživanje i za druga područja Republike Hrvatske, podsjećamo kako ni više od trideset godina od početka rata 1991., u Hrvatskoj ne postoji jedinstveni i javno

dostupan popis ubijenih i nestalih građana i građanki Republike Hrvatske. Radi se o civilizacijskoj obavezi kojom se odaje počast žrtvama, a ujedno se pokušava stvoriti realan i činjenično utemeljen pregled njihovih stradanja. Smatramo da dostupnost takvih podataka može blagotvorno utjecati na raspravu o ratu, biti snažan podsjetnik na to da su prava žrtava i stradalnika te njihovih srodnika još uvijek zanemarena, te u konačnici, ovi podaci upozoravaju i na nerazjašnjenu sudbinu velikog broja nestalih osoba.

Spisak dostupan na sledećem linku: <https://documenta.hr/wp-content/uploads/2024/06/>

НОВИ УПИСИ ПОГИНУЛИХ, УБИЈЕНИХ И НЕСТАЛИХ ЛИЦА ОД 1. АВГУСТА 2023. ДО 31. ЈУЛА 2024.

1. **АЈДИНОВИЋ МИЛА**, кћи Милоша и Евице, дјевојачко Мутић, рођена 19.07.1905. у Блатуши код Вргинмоста, живјела у Подгорју кбр. 72. За вријеме акције „Олуја” кренула у избјеглштво и на подручју Доњег Жировца јој се губи траг. (Извор: Документа, МУП РХ и унук Ајдиновић Божо);

2. **АЛАВАЊА МИЛИЦА**, кћи Аћима, рођена 21.06.1914. године у Зеленграду код Обровца, живјела у Карину Горњем кбр. 117. За вријеме акције „Олуја” кренула у избјеглштво и на релацији Босански Петровац – Бања Лука губи јој се траг. (Извор: Институт за нестале особе БиХ и унук Алавања Милош);

3. **АРБУТИНА МИЛАН**, син Мише и Стоје, рођен 19.07.1924. године у Горњем Жировцу код Двора, гдје је и живио. За вријеме акције „Олуја” убијен код

своје куће у Горњем Жировцу заједно са Вујаклија Миланом. Неколико мјесеци послије „Олује” његова кћер, која живи у РХ, је дошла у село и пронашла његове посмртне остатке, те је случај пријавила полицији, која је покупила и покопала посмртне остатке на гробљу у Глини. Приликом ексхумације гробља у Глини у априлу 2017. године његови посмртни остаци су ексхумирани и на основу ДНК-а идентификовани у Загребу на Заводу за судску медицину у току 2022. или 2023. године, те од стране породице преузети и сахрањени на гробљу у Глини. (Извор: Documenta „Страдалници сисачко-мославачке жупаније”, објављен децембру 2023. године и братаница Арбутина Даница);

4. **БАСТА МИЛИЦА**, кћи Васе, рођена 17.04.1926. године у Пакрацу, гдје је и живјела. Погинула је 19.11.1991. године на подручју Пакраца. (Извор:

<https://zrtveratovasfrj.info/site/list/hr> и допис Ту-жилаштва за ратне злочине Републике Србије – Списак грађана који су погинули и рањени на подручју општине Пакрац);

5. **БЕРОЊА ЈАЊА**, кћи Јове, рођена 08.03.1912. године у Градини код Велике Кладуше, живјела у Градини засеок Курјашница. За вријеме акције „Олуја“ кренула у избјеглиштво и код Жировца је нестала приликом пресецања избјегличке колоне. (Извор: књига „Тромеђа на којој Срба више нема, Босанска крајина, Банија и Кордун“ и снаха Бороња Стана)

6. **БРАДАРИЋ СЛАВКО**, син Стеве и Миље, рођен 24.03.1954. године у Шашу код Костајнице, гдје је и живио. Славко је 05.01.1992. године извршио самоубиство у Шашу. (Извор: Документа „Страдалници сисачко-мославачке жупаније“, објављен у децембру 2023. године и мјештани села Шаш);

7. **БУЈИЊАЦ ВОЈИСЛАВ**, син Теодора и Саве, рођен 1959. У Бујињи код Двора на Уни, гдје је и живио. За вријеме акције „Олуја“ избјегао у Србију, гдје се смјестио на Косову у мјесту Исток, Бања, хотел „Термал“, гдје је погинуо 10.06.1999. године приликом НАТО бомбардовања. (Извор: Документа „Страдалници сисачко-мославачке жупаније“, објављен у децембру 2023. године и <https://www.glaszrtava.org/wp-content/uploads/2021/04/ГНР-ККР-1998-2000-BHS.pdf>)

8. **ДЕВЕТАК ЈУЛИКА** кћи Мирка, рођена 1909. године у Средњој Меминској код Костајнице, живјела у Свиници кбр. 149. За вријеме акције „Олуја“ кренула у колони у избјеглиштво и негдје на подручју Брчког јој се губи сваки траг. (Извор: Документа „Страдалници сисачко-мославачке жупаније“, објављен децембру 2023. године и мјештани);

9. **ДЕСИЋ ЉУБИЦА**, кћи Ђуре, зв. Сека, рођена 1922. Дубовац код Окучана, гдје је и живјела. Убијена је 01.08.1991. док је стајала испред куће и разговарала са комшиницом. Неко је пуцао из аута и погидио Љубицу. Њени посмртни остаци су сахрањени на гробљу у Окучанима. (Извор: изјава Царић Милорада дата 25.07.1995. године на записник истражном судији Општинског суда у Вуковару и снаха Десић Рада);

10. **ДОЕР БОСИЉКА-ЈОВАНКА**, рођена 1926. године у Београду, живјела у Затону код Дубровника. Погинула 21.05.1992. године на подручју Затон Велики. (Извор: https://documenta.hr/wp-content/uploads/2023/12/documenta_dubrovnik_2023_fin.pdf и Dubrovnik.net, 21.05.2021.)

11. **ЕЛЕЗОВИЋ ПЕРО**, син Данила, рођен 1952. у Солину код Дубровника, живио у мјесту Млини код Дубровника. Погинуо 17.10.1991. године на подручју Млини, хотел „Астареа“. (Извор: https://documenta.hr/wp-content/uploads/2023/12/documenta_dubrovnik_2023_fin.pdf и <https://anka.duper.org/index.php/2008/12/25/ratni-dnevnik-iz-domovinskog-rata/>);

12. **ГРБА МИЛКА**, кћи Пере, рођена 1946. године у Плашком, гдје је и живјела. Погинула је 29.09.1991. године приликом артиљеријског напада на Плашки међу првим цивилним жртвама заједно са Грба Смиљом. (Извор: Документа „Страдалници карловачке жупаније“, објављен 26.06.2024. године и часопис „Под заставом отаджбине број 1/1995);

13. **ГРБА МИЛОРАД**, син Милана, рођен 01.04.1940. године у Плашком, живио у Плашком. Погинуо 01.03.1992. године на подручју Кунић – Буквар. (Извор: Документа „Страдалници карловачке жупаније“, објављен 26.06.2024. године и мјештани);

14. **ГРБА СМИЉА**, кћи Раде, рођена 1914. године у Плашком, гдје је и живјела. Погинула је 29.09.1991. године приликом артиљеријског напада на Плашки међу првим цивилним жртвама заједно са Грба Милком. (Извор: Документа „Страдалници карловачке жупаније“, објављен 26.06.2024. године и часопис „Под заставом отаджбине број 1/1995);

15. **ГВОЗДИЋ АНЂЕЛИЈА**, рођена 1936. године у Блатуши код Вргинмоста, гдје је и живјела. Убијена 25.06.1993. године заједно са супругом Милом и сином Ђорђем од стране комшије Тркуља Раде. (Извор: Списак „Демографски губици карловачке жупаније 1991-1995. и Ђуро Шкаљац);

16. **ГВОЗДИЋ ЂОРЂЕ**, син Миле, рођен 1959. године у Блатуши код Вргинмоста, гдје је и живио. Убијен 25.06.1993. године заједно са мајком Анђелијом и оцем Милом од стране комшије Тркуља Раде. (Извор: Списак „Демографски губици карловачке жупаније 1991-1995. и Ђуро Шкаљац);

17. **ГВОЗДИЋ МИЛЕ**, рођен 1934. године у Блатуши код Вргинмоста, гдје је и живио. Убијен 25.06.1993. године заједно са супругом Анђелијом и сином Ђорђем од стране комшије Тркуља Раде. (Извор: Списак „Демографски губици карловачке жупаније 1991-1995. и Ђуро Шкаљац);

18. **ГРИЈАКОВИЋ ДАНИЦА**, кћи Павла и Анђелије, рођена 30.10.1910. године у Банским Моравцима код Карловца, живјела у Млаковцу кбр. 11 код Крњака. Даница је за вријеме акције „Олуја“ кренула у избјег-

лиштво и на подручју Маје погођена је на тракторској приколици гелером гранате приликом гранатирања колоне и од тада јој се губи траг. Том приликом је рањен и њен син Јанко, који је неколико година касније преминуо од посљедица рањавања. (Извор: Documenta „Страдалници сисачко-мославачке жупаније“, објављен децембру 2023. године и унук Гријаковић Жељко);

19. **ИНЧИЋ ЂУКА**, зв. Зута, рођен 1946. године у Батињанима код Пакраца, гдје је и живио. Погинуо у јесен 1991. године на подручју Турковаче. (Извор: мјештани села Батињани)

20. **ЈЕКИЋ ЉУБИЦА**, кћи Аненија, рођена 1915. године у Брњеушки код Глине, гдје је и живјела. За вријеме акције „Олуја“ убијена код своје куће у Брњеушки. (Извор: Documenta „Страдалници сисачко-мославачке жупаније“, објављен децембру 2023. године и мјештани Брњеушке);

21. **КАРАИЦА МИЛОШ**, рођен 19.04.1925. у Великом Градцу код Глине, живио у Великом Градцу кбр. 140. Нестао за вријеме акције „Олуја“ на подручју Тргова код Двора. (Извор: <https://nestali.gov.hr/nestale-osobe-403/403> и мјештани Великог Градца);

22. **КЕСИЋ ПЕТАР**, син Душана, рођен 1960. године у Кијанима код Грачаца, живио у Карловцу. Петар је до рата радио у Карловцу на жељезници. У току 1992. године погођен из снајперског метка на радном мјесту на жељезничкој станици у Карловцу. Његови посмртни остаци су сахрањени на гробљу у Карловцу. (Извор: сестра од тетке Маринковић Душанка)

23. **КОСАНОВИЋ АЛЕКСАНДАР**, син Јове, рођен 06.04.1975. године у Плашком, гдје је и живио. Погинуо 19.06.1995. несретним случајем у школи Плавча Драга – Кунић. (Извор: Documenta „Страдалници карловачке жупаније“, објављен 26.06.2024. године и часопис „Под заставом отаџбине број 1/1995);

24. **КОСИЋ ЉУБАН**, син Ђуре, рођен 15.10.1943. године у Дубовцу код Окучана, гдје је и живио. Убијен 19.09.1991. године код своје куће на подручју Дубовца. (Извор: изјава Царић Милорада дата 25.07.1995. године на записник истражном судији Општинског суда у Вуковару и мјештани села Дубовац);

25. **КОСТРИЋ ПАВА**, кћи Илије, рођена 27.02.1929. године у Календерима код Костајнице, живјела у Селишту код Костајнице. Убијена у врту Говорчиновић Милана 02.09.1991. године у Селишту. (Извор: Documenta „Страдалници сисачко-мославачке жупаније“, објављен децембру 2023. године и Муникравић Душан Муња);

26. **КРОХМАН МАРИЈА**, кћи Микете, рођена 30.07.1914. године у Брези код Бјеловара, живјела у Сиску. Нестала 01.08.1991. године на подручју Сиска. (Извор: Documenta „Страдалници сисачко-мославачке жупаније“, објављен децембру 2023. године и мјештани);

27. **КУЛАШ РАНКО**, син Вује, рођен 24.02.1922. у Кукуњевцу код Пакраца, гдје је и живио. Погинуо 01.12.1991. на подручју Кукуњевца. (Извор: Књига МКЦК 2015. и мјештани);

28. **МАНДИЋ ПРЕДРАГ**, син Милоша, рођен 08.03.1939. године у Колу код Бања Луке, живио у Пакленици код Пакраца. Погинуо 07.10.1991. на подручју Старог Грабовца код Новске. (Извор: Documenta „Страдалници сисачко-мославачке жупаније“, објављен децембру 2023. године и мјештани);

29. **МАРИНКОВИЋ МАРИЈА**, рођена 1930. у Ратковцу код Окучана, гдје је и живјела. Убијена за вријеме акције „Бљесак“ на подручју Ратковца. (Извор: изјава Царевић Милорада дата 25.07.1995. пред истражним судијом Општинског суда у Вуковару и мјештани);

30. **МАРТИНОВИЋ СОФИЈА**, рођена 04.07.1909. године у Дреновцу Банком код Глине, живјела у Блињском куту кбр. 1 код Костајнице. Нестала 29.10.1991. на подручју Блињског кута. (Извор: Documenta „Страдалници сисачко-мославачке жупаније“, објављен децембру 2023. године и <https://nestali.gov.hr/nestale-osobe-403/403>);

31. **МИТИЋ МИЛЕ**, син Симе, рођен 1905. године у Горњем Селишту код Глине, живио у Балинцу кбр. 52. За вријеме акције „Олуја“ остао у Балинцу у кући Мрђеновић Славка и од тада му се губи траг. (Извор: Documenta „Страдалници сисачко-мославачке жупаније“, објављен децембру 2023. године и синовац Митић Илија);

32. **МЛАДЕНОВИЋ СТОЈАН**, рођен 1949. године у Косовској Кеманици, живио у Белом Манастиру. Пуковник Стојан Младеновић је погинуо 27.11.1996. године заједно са својим возачем Мачинко Јованом тако што су наишли на минско поље на подручју Кнежева. Његови посмртни остаци су сахрањени на гробљу у Сомбору. (Извор: мјештани Белог Манастира);

33. **МРЂЕНОВИЋ СТЕВАН**, син Љубана, рођен 13.10.1940. у Сиску, живио у Сјеверовцу кбр. 24, Сисак. Нестао 31.01.1992. у болници у Петрињи, гдје се налазио на лечењу. (Извор: Documenta „Страдалници сисачко-мославачке жупаније“, објављен децембру 2023. године и син Мрђеновић Мићо);

34. **РАДОШЕВИЋ МИКА**, кћи Станка, рођена 1934. године у Буковици код Вргинмоста, гдје је и живјела. Нестала за вријеме акције Олуја на подручју Горње Чемернице – Криж. (Извор: Documenta „Страдалници сисачко-мославачке жупаније“, објављен децембру 2023. године и мјештани села Горња Чемерница);
35. **СКОРУПАН АЛЕКСА**, син Марије, рођен 07.01.1949. године у Плашком, гдје је и живио. Погинуо 01.02.1994. године на подручју Плашког. (Извор: Documenta „Страдалници карловачке жупаније“, објављен 26.06.2024. године и часопис „Под заставом отаджбине број 1/1995);
36. **СОЛАР НИКОЛА**, син Стојана, рођен 1928. године у Шибинама код Глине, гдје је и живио. Извршио самоубиство 01.09.1993. године код своје куће у Шибинама. (Извор: Documenta „Страдалници сисачко-мославачке жупаније“, објављен у децембру 2023. године и мјештани);
37. **ТРАМОШЉАНИН МИРКО**, син Симе, рођен 29.07.1936. године у Бабинцу код Босанске Дубице, живио у Кукуњевцу код Липика. Нестао 01.10.1991. за вријеме ратних збивања на путу између Говеђег Поља и Кукуњевца. (Извор: <https://nestali.gov.hr/nestale-osobe-403/403> и мјештани);
38. **ШЋУР ГОРАН**, син Владимира, рођен 1971. у Петровцима код Вуковара, гдје је и живио. Горан је по народности Словак, активни официр, инжењерац, потпоручник. Погинуо 25.04.1995. године на подручју Берка приликом припреме за минирање. (Извор: <http://www.hlc-rdc.org/db/ljg/index.html> и мјештани)
39. **ВРАЊЕШ РАДЕ**, син Дане, рођен 30.01.1952. године у Борку код Скендер Вакуфа, живио у Новој Градишци, ул. Ивана Горана Ковачића бр. 98. Убијен 10.06.1992. године код своје куће у Новој Градишци. Његови посмртни остаци су покопани на гробљу Нова Градишка. (Извор: син Врањеш Здравко)

ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ ОД 1. АВГУСТА 2023. ДО 31. ЈУЛА 2024.

30. август 2023.

Саопштење поводом идентификације посмртних остатака припадника СВК у Бањалуци

Јуће су у Заводу за судску медицину Републике Српске у Бањалуци, у организацији Републичког центра за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих лица, у присуству члана породице, идентификовани посмртни остаци Мирослава Ђуре Миловића (1953) из далматинског Грачаца, општина Шибеник, чији је прелиминарни идентитет утврђен методом анализе ДНК 17. фебруара ове године у лабораторији Међународне комисије за нестале особе (ICMP).

Мирослав је био припадник Српске војске Крајине (СВК), којег је агресија оружаних снага Републике Хрватске на западне делове тадашње Републике Српска Крајине (РСК), позната под кодним називом „Олуја“, која је започела 4. августа 1995. године, затекла на положају „Мали Бат“ на Динари. У насталом сукобу Мирослав је смртно погођен метком кроз шлем у главу. Након погибије саборци су га у шаторском крилу понели са собом повлачећи се према Босни и Херцеговини, али су га, због изложености непријатељској ватри, оставили у близини места погибије.

Мирослављеви посмртни остаци пронађени су 23. јула 2003. год. од стране Комисије за нестала лица Републике Српске приликом асанације терена на планини Динари на локалитету Рисовац, општина Босанско Грахово, недалеко од границе са Републиком Хрватском. Уз посмртне остатке пронађен је и шлем са рупом која је настала дејством пројектила, а унутар шлема пронађен је и фрагмент лобање, по чему су форензичари и потврдили причу његових сабораца да је непосредни узрок смрти метак испален из стрељачког оружја кроз шлем у главу. Иако су узорци кости са посмртних остатака изузети у марту 2006. године, коначна идентификација је каснила због тога што су чланови породице узорке крви за ДНК дали тек у августу и септембру прошле године.

Мирослављеви посмртни остатке породица ће преузети и сахранити у породичној гробници у селу Братишковци, општина Скрадин, код цркве Св. Николе, у другој половини септембра ове године.

Почев од 2000. године из заједничких, масовних и појединачних гробница, укључујући и ексхумације у организацији самих породица, ексхумирано је укупно 1638 посмртних остатака Срба са подручја Хрватске и бивше

РСК, укључујући и оне који су са њима живели и ратовали на њиховој страни, од чега је до сада идентификовано 1.293 посмртна остатака, док их још 345 чека на идентификацију.

Тренутно се на ВЕРИТАС-овом списку несталих налази 1.516 особа чије судбине још нису расветљене, међу којима је 1.083 (71%) цивила и 424 (28%) жена. Највише их је нестало у последњој ратној години – 749 750 (49%), а затим у првој – 607 (40%).

ВЕРИТАС тренутно располаже подацима за више десетина познатих места упока са више од 150 посмртних остатака на подручју Хрватске, покопаних углавном под ознаком „непознат“, који и двадесет осам година по престанку рата, искључиво због опструкције хрватске стране, чекају на ексхумацију.

ПРЕДСЈЕДНИК

Саво Штрбац

Ovaj tjedan identificirano šest osoba nestalih u Domovinskom ratu

23. februar 2024.

“OVAJ TJEDAN IDENTIFICIRALI SMO ŠEST OSOBA NESTALIH U DOMOVINSKOM RATU ČIME SU NJIHOVE OBITELJI, NAKON VIŠE OD TRI DESETLJEĆA, PRONAŠLE SVOJ MIR I IMAT ĆE MJESTO NA KOJEM MOGU ZAPALITI SVIJEĆU SVOJIM NAJMILIJIMA, ŠTO ZASLUŽUJU SVE OBITELJI I SVI NAŠI NESTALI”, REKAO JE MINISTAR MEDVED

Ministarstvo hrvatskih branitelja je ovaj tjedan na Zavodu za sudsku medicinu i kriminalistiku u Zagrebu organiziralo dvije završne identifikacije posmrtnih ostataka nestalih i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu čime su završno identificirani posmrtni ostaci šest osoba čiji je preliminarni identitet utvrđen metodom analize DNA.

U ponedjeljak su identificirani posmrtni ostaci tri osobe pronađene i ekshumirane na području Ličko-senjske i Zadarske županije, dok su danas identificirani posmrtni ostaci dvije osobe pronađene i ekshumirane na području Sisačko-moslavačke županije te posmrtni ostaci jedne osobe koji su preuzeti s područja Bosne i Hercegovine.

Današnjoj identifikaciji nazočio je potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, ravnateljica Uprave za zatočene i nestale Ministarstva hrvatskih branitelja Ivona Paltrinieri i prof. dr. sc. Milovan Kubat sa Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku u Zagrebu.

Izražavajući sućut obiteljima identificiranih osoba ministar Medved je istaknuo punu predanost Ministarstva hrvatskih branitelja u rješavanju sudbina osoba nestalih tijekom Domovinskoga rata.

“Ovaj tjedan identificirali smo šest osoba nestalih u Domovinskom ratu čime su njihove obitelji, nakon više od tri desetljeća, pronašle svoj mir i imat će mjesto na kojem mogu zapaliti svijeću svojim najmilijima, što zaslužuju sve obitelji i svi naši nestali. Zato nećemo posustati u našim naporima u traganju za osobama nestalim u Domovinskom ratu – to je naš prioritet i naša dužnost”, rekao je ministar Medved. Naglasio je ustrajnost i predanost Ministarstva hrvatskih branitelja u traganju za nestalima i pohvalio međuresornu suradnju nadležnih tijela i službi, kao i suradnju s obiteljima i udrugama koje ih okupljaju.

I ovom prigodom, ministar je uputio apel svima koji imaju informacije i mogu pomoći u pronalasku nestalih osoba, da svoja saznanja podijele s Ministarstvom hrvatskih branitelja ili drugim nadležnim tijelima kako bi pridonijeli rješavanju ovog prioritetnog humanitarnog pitanja koje je posljedica velikosrpske agresije na Republiku Hrvatsku.

Hrvatska traga za još 1.797 nestalih u Domovinskom ratu

Od 2016. godine proces traženja osoba nestalih u Domovinskom ratu intenzivirao se i ojačao u svim segmentima, posebno u pogledu institucionalnog i sustavnog pristupa te osnažene međuresorne suradnje, kao i kroz partnerstvo s udrugama koje okupljaju obitelji nestalih osoba.

Prvi put od hrvatske samostalnosti, 2019. godine, u partnerstvu i suradnji s braniteljskim i stradalničkim udrugama koje okupljaju obitelji nestalih je donesen Zakon o osobama nestalima u Domovinskom ratu kojim se Republika Hrvatska obvezuje tražiti nestale i kada oni nemaju živućih srodnika, sve dok se ne pronađe i posljednja osoba s popisa nestalih. Ovaj Zakon predviđa nagradu za one čije informacije dovedu do rješavanja sudbine nestalih osoba, ali i prekršajne odredbe za one koji znaju i skrivaju te informacije.

U proteklih osam godina provedena su terenska istraživanja na 387 lokacija te je pretraženo više od 900.000 metara četvornih terena, pronađene su tri masovne i niz pojedinačnih grobnica te su identificirane 263 osobe, hrvatski branitelji i civili.

Tri masovne grobnice pronađene su na širem vukovarskom području, kod Marinaca (2018.) iz koje su ekshumirane i identificirane četiri osobe, kod Bobote (2022.) iz koje je ekshumirano 13, a identificirano 12 osoba, te Šarviz Dola (2023.) iz koje su ekshumirani i identificirani posmrtni ostaci 11 osoba.

Na području Vukovara već duže vrijeme pretražuje se i sumnjivo područje na Petrovačkoj Doli i drugim lokacijama, a sustavne pretrage terena provode se i na ostalim područjima hrvatskog Podunavlja, Banovine, zapadne Slavonije te na drugim ranije okupiranim područjima Republike Hrvatske.

Nakon identifikacija provedenih ovoga tjedna, 19. veljače i 23. veljače, Republika Hrvatska putem Ministarstva hrvatskih branitelja traga za još 1.797 osoba nestalih i smrtno stradalih tijekom Domovinskoga rata.

29. фебруар 2024.

Саопштење о идентитету три идентификоване особе прошле недјеље у Загребу

Према званичном саопштењу Министарства хрватских бранитеља прошле недјеље на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу проведена је коначна идентификација посмртних остатака шест особа несталих и смртно страдалих у „домовинском рату“, чији је прелиминарни идентитет утврђен методом анализе ДНК, који су пронађени и екshумирани на подручју Личко-сењске жупаније и Задарске жупаније (3), Сисачко-мословачке жупаније (2) и посмртни остаци који су преузети с подручја Босне и Херцеговине (1), без навођења имена идентификованих жртава.

Због Веритасова залагања за принцип да свака жртва, без обзира којој је страни за живота припадала, мора имати име које се мора јавно навести и када се идентификују и сахрањују њени посмртни остаци, објављујемо основне личне податке те околности, начин, вријеме и мјесто страдања трију идентификованих особе са Веритасовог списка несталих у рату деведсетих на подручју РХ и РСК, док нам идентитет остале три идентификоване особе још није познат.

Према Веритасовим сазнањима идентификовани су:

- БЈЕЛОБАБА Дане ПЕТАР (48) из Радуча код Госпића, гдје је и живио. У августу 1995, за вријеме хрватске акције „Олуја“, одведен је из куће у зесоку Дреновац у Радучу од стране припадника Хрватске војске, наводно да им покаже пут, и од тада му се губи сваки траг. Породица ће Петрове посмртне остатке сахранити у породичној гробници у родном селу 9. марта о.г. И његова мајка Бјелобаба Томислава Милка (90) је такође убијена у истој акцији. Њени посмртни остаци екshумирани су са гробља у Житнику и идентификовани у току 2008. године, те сахрањени у породичну гробницу у Радучу.

- ЈАПУНЦИЋ Ђуре МИЛЕНКО (77), из Рудопоља код Грачаца, гдје је и живио. За вријеме хрватске акције „Олуја“ са супругом Смиљаном остао је код своје куће. Смиљана је заробљена и одведена у сабирни логор у Задар, док се Миленку изгубио траг у селу. Смиљана је из Задра након извјесног времена преко Загреба избјегла у Србију, одакле се након неколико година вратила у Рудопоље, гдје је и умрла 2004. Петнаестак година касније, Миленкове кости су пронађене у близини његове куће и пребачене на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу због ДНК-а анализе. Његове посмртне остатке породица ће сахранити у породичну гробницу у Рудопољу.

- ВУЈНОВИЋ Томе АНКИЦА (59) из Дивосела код Госпића. Убијена је 9. септембра 1993. године приликом напада на подвелебитска села Дивосело, Читлук и Почитељ – у хрватској акцији „Медачки џеп“. Истом пригодом убијен је и њен супруг ВУЈНОВИЋ Дмитра МОМЧИЛО (57). Момчило је био Србин родом из Дивосела, а Анкица Хрватица, дјевојачко презиме Мордуш, родом из Купчине Жумберачке, општина Јастребарско.

Вујновићи су имали стан у загребачком Максимиру и повремено су боравили и у Дивоселу. Момчило се почетком рата затекао у родном Дивоселу из којег због болести није био у стању отићи у стан у Загребу,

у којем је остала Анкица са сином из првог брака, који је био припадник хрватске војске. Анкица је више пута тих ратних година из Загреба, преко Мађарске, Србије и Босне, долазила у Дивосело доносећи мужу храну, одјећу и љекове, гдје ју је и затекао хрватски напад у септембру 1993. Када су хрватски специјалци из куће извели болесног Момчила, Анкица је потрчала за њима вичући да је Хрватица и да јој пуне болесног мужа, и показивала им хрватске документе, што је "специјалце" додатно испровоцирало па су јој отсјекли главу, распорили утробу и у њу стрпали главу.

У тој акцији је убијено 32 Дивосељана, од којих су свједоци 28 идентификовали, међу њима и Момчила али не и Анкицу због изнакажености њеног тијела.

Анкичин син и Момчилов посинак за хрватске медије је изјавио: "Црвени крст ми је крајем 1993. доставио писмо очухове сестре Јаге Витас, у којем је она написала следеће: "Ваша писма сам преузела ја, јер их није имао ко преузети. Тату смо сахранили 10. октобра, а мама се води као нестала особа."...

ПРЕДСЈЕДНИК
Саво Штрбац

СПИСАК ИДЕНТИФИКОВАНИХ ЛИЦА ОД 1. АВГУСТА 2023. ДО 31. ЈУЛА 2024.

1. БЈЕЛОБАБА ПЕТАР, син Дане, зв. Пеко, рођен 27.10.1947. године у Радучу код Госпића, гдје је и живио. У августу 1995, за вријеме хрватске акције „Олуја“, одведен је из куће у зесоку Дреновац у Радучу од стране припадника Хрватске војске, наводно да им покаже пут, и од тада му се губи сваки траг.

Његови посмртни остаци су ексхумирани са појединачне локације у предјелу села Папуча 2. јуна 1998. године.

Идентификован ДНК-а методом 19.02.2024. године на Заводу за судску медицину у Загребу.

Његови посмртни остаци су сахрањени 09.03.2024. године на гробљу у Радучу у породичној гробници.

И његова мајка Бјелобаба Томислава Милка (90) је такође убијена у истој акцији. Њени посмртни остаци ексхумирани су са гробља у Житнику и идентификовани у току 2008. године, те сахрањени у породичну гробницу у Радучу.

2. БОЖИЋ-ВЛАДИЋ ДУШАН, син Милића и Ранке, рођен 01.01.1963. године у Дуњаку код Војнића, живио у Новом Београду.

Душан је до прије рата деведесетих догину живо и радио код војске у Словенији, гдје је и живио са супругом и кћерком. Почетком деведесетих добио је прекоманду за Београд. У току 1993. године одлази у посјету оцу и брату на Кордун у село Дебело Брдо, гдје остаје и пријављује се у милицију Крајине. Нестао је за вријеме акције "Олуја" између села Батнога и Цетинград.

Дана 14.09.2011. године стигао је позитиван ДНК-а налаз за тијело које је ексхумирано са Градског гробља Хумци у Бихаћу 20-26.10.2009. године НН број 6.

У међувремену су му преминули и отац и брат који су се били вратили на Кордун, тако да сада нема ко да преузме и сахрани Душанове посмртне остатке.

Посмртни остаци су званично идентификовани 20.09.2023. године у просторијама Идентификационог центра Шејковача у Санском Мосту, безприсуства чланова породице.

Присутни су били чланови из Републичког центра за истраживање рата, ратних злочина и тражење посмртних остатака, који су преузели посмртне остатке.

Посмртни остаци се налазе у "Спомен костурници" у Бања Луци, гдје ће се налазити све док их неко од чланова породице не преузме.

3. ЈАПУНЦИЋ МИЛЕНКО, син Ђуре, рођен 1918. године у Рудопољу код Грачаца, гдје је и живио. За вријеме хрватске акције "Олуја" са супругом Смиљаном остао је код своје куће. Смиљана је заробљена и одведена у сабирни логор у Задар, док се Миленку изгубио траг у селу. Смиљана је из Задра након извјесног времена преко Загреба избјегла у Србију, одакле се након неколико година вратила у Рудопоље, гдје је и умрла 2004.

Петнаестак година касније, Миленкове кости су пронађене у близини његове куће и пребачене на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу због ДНК-а анализе.

Идентификован ДНК-а методом 19.02.2024. године на Заводу за судску медицину у Загребу.

Његови посмртни остаци су сахрањени у марту 2024. године на гробљу у Рудопољу у породичној гробници.

4. МИЛОВИЋ МИРОСЛАВ, син Ђуре и Манде, рођен 04.08.1953. у Далматинском Грачацу код Шибеника, гдје је и живио. Мирослав је мобилисан у 2. ПБР из Ђеврсака и послат на Динару на положај Мали Бат. Страдао је од гелера који му је пробио шљем и забио се у главу. Његови саборци су покушали да извуку његове посмртне остатке и ставили су га у шаторско крило, али због опасности за сопствени живот оставили су његово мртвено тијело мало даље од мјеста погибије.

Његови посмртни остаци пронађени су на босанској страни Динаре на предјелу Рисовац у току 2003. године, када су са истих узети узорци за ДНК-а анализу. У току 2022. узети су узорци крви и од сродника за ДНК-а анализу како би се ишло на циљану идентификацију.

Дана 17.02.2023. године стигао је позитиван налаз за ДНК. Мирославови посмртни остаци су коначно идентификовани од стране породице 28.08.2023. године у Бања Луци у организацији Републичког центра за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих лица.

Мирославови посмртни остаци су предати члановима породице и 19.10.2023. године сахрањени у породичну гробницу у Братишковцима код цркве Светог Николе, гдје су сахрањени и посмртним остацима његових родитеља.

Мирославови родитељи Ђуро и Манда за вријеме акције "Олуја" нису хтјели кренути у избјеглиштво јер су чекали сина да дође по њих. Први дан "Олује" Манда је отишла да нахрани стоку и кад се вратила пронашла је Ђуру убијеног у кући. Уз помоћ комшија неколико дана послје успјела га је сахранити у породичну гробницу у православној гробљу у Братишковцима. Послије свега

Манда је остала да живи сама у селу, гдје је умрла и сахрањена 2002. године.

5. ВУЈНОВИЋ АНКИЦА, кћи Томе, рођена 19.03.1934. године у Купчини Жумберачкој код Јастребарског. Убијена је 9. септембра 1993. године у хрватској акцији "Медачки џеп" приликом напада на подвелебитска села Дивосело, Читлук и Почитељ. Истом пригодом убијен је и њен супруг Вујновић Дмитара Момчило, рођен 1936. године у Дивоселу.

У тој акцији је убијено 32 Дивосељана, од којих су свјedoци 28 идентификовали, међу њима и Момчила али не и Анкицу због унакажености њеног тијела.

Њени посмртни остаци су ексхумирани са гробља у Метку.

Идентификована ДНК-а методом 19.02.2024. године на Заводу за судску медицину у Загребу.

Располажемо информацијом да су њени посмртни остаци сахрањени у породичну гробницу у Метку.

ЕСХУМАЦИЈЕ ОД АВГУСТА 2023. ДО ЈУЛА 2024.

ПОЛИТИКА

6. мај 2024.

Хрвати не желе да идентификују српске борце сахрањене у истом гробу у Книну

Загреб – Питање несталих у рату деведесетих година прошлог века једно је од најважнијих која оптерећују политичке односе Србије и Хрватске. У Осјеку је у организацији удружења Документа – Центра за суочавање с прошлошћу, одржан округли сто с темом „Решавања судбине несталих у рату – отворена питања и изазови”.

На округлом столу је било деветоро учесника, али није било представника Републике Србије. „Документа” је једна од малобројних организација које подједнако поштују жртве из редова српског и хрватског народа, тако да је на скупу говорила и Марија Ловрић, чијег су супруга Бранка, једног од директора осјечке поште, 1991.

заједно с групом угледнијих осјечких Срба убили етнички чистачи Осјека. Тело Бранка Ловрића, кога су одвели из куће усред бела дана, никад није нађено, али су непосредни починиоци барем осуђени за његово убиство. Налогодавци нису. Они су и даље на слободи.

Посебно је занимљиво што се на скупу појавила и Вишња Билић, начелница сектора за тражење заточених и несталих особа у Домовинском рату при Управи за заточене и нестале Министарства хрватских бранитеља, јер представници хрватских теља која се баве овом проблематиком ретко иступају у јавности. Билићева

је истакла да Хрватска потражује још 1.803 нестале особе.

„Проток времена нам је јако велики непријатељ. Све информације до којих долазимо захтевају све дуготрајнију истрагу и претрагу терена. Биолошки разлози чине своје, имамо све мањи број живих крвних сродника, тако да се све оно што чинимо усложњава и захтева неупоредиво више времена”, објаснила је Билићева

Важно је истаћи да је медицина данас толико напредовала да се идентитет несталих може утврдити и преко крвних узорака њихових даљих рођака, док је раније требало добити крвне узорке само најближих чланова породице.

Стога је Вишња Билић још једном поновила апел да се породице несталих активније укључе и да имају више поверења у институције:

„Да нам се јаве породице које можда још нису дале крвне узорке за потребе идентификације и да конкретно допринесемо решавању случајева њихових најближих и решавању питања неидентификованих посмртних остатака. Исто тако, било би врло драгоцено да сви они који располажу информацијама или неким другим сазнањима о особама које можда располажу информацијама о могућим местима сахране, те информације поделе с Министарством хрватских бранитеља”, апеловала је Билићева.

Проблем с последњим делом изјаве представнице Министарства бранитеља је у томе што би, у случају да су

на округлом столу учествовали представници удружења несталих Срба или представници Комисије за нестала лица Владе Републике Србије тај део изјаве у којем тражи да се јаве појединци који знају место сахране несталих особа био сматран помало лицемерним, јер су из Комисије за нестала лица и из разних удружења више пута од хрватских органа тражили да се ексхумирају појединачна гробна места у којима леже убијени српски војници и цивили, а која се налазе по целој Хрватској и има их на десетине.

Можда је најконкретнији пример намерне аљкавости хрватских органа кад је реч о Србима несталим у рату гробље у Книну, на којем почива 12 војника страдалих у борбама против хрватске војске на Миљевачком платоу 21. јуна 1992. Њихова те-

ла и тела њихових сабораца који су носили униформе крајишке војске побацана су у једну јаму и на њих је набацано доста крупног отпада из Шибеника, тако да су тела несрећне дванаесторице била уништена до непрепознатљивости, па су покопана у Книну. Од уласка хрватске војске у Книн 1995. и од почетка утврђивања идентитета ексхумираних тела ДНК анализом породице дванаесторице сахрањених у Книну траже од хрватских власти ексхумацију, тако да је помало увредљиво за њихове породице и породице бројних других Срба чија се гробна места знају, али Хрватска из политичких разлога не жели да их ексхумира, да данас, десетинама година после рата, представница хрватског Министарства бранитеља тражи да им се јаве особе које знају где су тела несталих.

Terenske aktivnosti vezano uz potragu za osobama nestalim u Domovinskom ratu

19. mart 2024.

Republika Hrvatska, putem Ministarstva hrvatskih branitelja, još uvijek traga za 1797 nestalih i smrtno stradalih osoba za koje nije poznato mjesto ukopa, od kojih je 500 na području Vukovarsko-srijemske županije

U organizaciji Ministarstva hrvatskih branitelja, od 20. ožujka 2024. započet će terensko istraživanje u blizini Vukovara u potrazi za posmrtnim ostacima osoba nestalih u Domovinskom ratu.

Na osnovu informacije dobivene prošloga tjedna o mogućoj lokaciji grobnice, Ministarstvo je, kao što je to uobičajeno, u najkraćem mogućem roku provelo sve prethodne radnje kako bi započelo terensko istraživanje.

U suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova obavljen je terenski izvid indiciranoga područja te se započinje s daljnjim aktivnostima. Uz ovu najnoviju lokaciju, na području Vukovarsko-srijemske županije Ministarstvo hrvatskih branitelja provodi terenska istraživanja na lokalitetima Petrovačka dola kod Vukovara i u Negoslavcima, o čijim ćemo ishodima pravodobno izvijestiti javnost.

Republika Hrvatska, putem Ministarstva hrvatskih branitelja, još uvijek traga za 1797 nestalih i smrtno stradalih osoba za koje nije poznato mjesto ukopa, od kojih je 500 na području Vukovarsko-srijemske županije, a 374 je hrvatskih branitelja i civila nasilno odvedenih i nestalih na području Vukovara i u pokušaju proboja iz neprijateljskog obruča u studenom 1991. godine.

U proteklih osam godina provedena su terenska istraživanja na 387 lokacija te je pretraženo više od 900 tisuća metara četvornih terena, pronađene su tri masovne i niz pojedinačnih grobnica te su identificirane 263 osobe, hrvatski branitelji i civili. U Vukovarsko-srijemskoj županiji provedeno je sustavno terensko istraživanje 128 lokacija, pri čemu su pronađene tri masovne grobnice (Marinci, Bobota, Šarviz dola) i veći broj pojedinačnih grobnica, iz kojih su ekshumirani posmrtni ostaci 46 osoba.

Podsjećamo da je 2019. godine stupio na snagu Zakon o osobama nestalima u Domovinskom ratu kojim je propisano da je svatko dužan pružiti Ministarstvu ili drugim nadležnim tijelima sve informacije i dokumentaciju kojom raspolaže za rješavanje slučajeva osoba nestalih i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te ponovno apeliramo na sve one koji imaju informacije da ih podijele s nadležnim tijelima.

U Bogdanovcima pronađeni posmrtni ostaci iz Domovinskog rata

19. mart 2024.

Pronađeni su i ekshumirani posmrtni ostaci najmanje dvije osobe iz razdoblja Domovinskoga rata koji će, radi daljnje obrade i identifikacije, biti prevezeni u Nacionalnu memorijalnu bolnicu „Dr. Juraj Njavro“ u Vukovaru. U organizaciji Ministarstva hrvatskih branitelja 15. travnja 2024., u Bogdanovcima su započela terenska istraživanja u potrazi za osobama nestalim u Domovinskom ratu, na temelju saznanja zaprimljenih od Ministarstva unutarnjih poslova.

Provedbom terenskih istraživanja pronađeni su i ekshumirani posmrtni ostaci najmanje dvije osobe iz razdoblja Domovinskoga rata koji će, radi daljnje obrade i identifikacije, biti prevezeni u Nacionalnu memorijalnu bolnicu „Dr. Juraj Njavro“ u Vukovaru.

Ministarstvo hrvatskih branitelja, u suradnji s drugim nadležnim tijelima Republike Hrvatske, nastavlja s provedbom istraživanja na svim lokacijama za koje prikupljena saznanja ukazu da su moguća mjesta prikrivenih grobnica iz Domovinskoga rata.

Uz aktivnosti na području Bogdanovaca, u tijeku su i aktivnosti na lokalitetima „Petrovačka dola“ kod Vukovara i Bobota, smetlište.

Republika Hrvatska, putem Ministarstva hrvatskih branitelja, još uvijek traga za 1797 nestalih i smrtno stradalih osoba za koje nije poznato mjesto ukopa, od kojih je 500 na području Vukovarsko-srijemske županije, a 374 je hrvatskih branitelja i civila nasilno odvedenih i nestalih na području Vukovara i u pokušaju proboja iz neprijateljskog obruča u studenom 1991. godine.

U proteklih osam godina provedena su terenska istraživanja na 387 lokacija te je pretraženo više od 900 tisuća metara četvornih terena, pronađene su tri masovne i niz pojedinačnih grobnica te su identificirane 263 osobe, hrvatski branitelji i civili.

U Vukovarsko-srijemskoj županiji provedeno je sustavno terensko istraživanje 128 lokacija, pri čemu su pronađene tri masovne grobnice (Marinci, Bobota, Šarviz dola) i veći broj pojedinačnih grobnica, iz kojih su ekshumirani posmrtni ostaci 46 osoba.

Podsjećamo da je 2019. godine stupio na snagu Zakon o osobama nestalima u Domovinskom ratu kojim je propisano da je svatko dužan pružiti Ministarstvu ili drugim nadležnim tijelima sve informacije i dokumentaciju kojom raspolaže za rješavanje slučajeva osoba nestalih i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te ponovno apeliramo na sve one koji imaju informacije da ih podijele s nadležnim tijelima.

Na Petrovačkoj doli kod Vukovara otkrivena masovna grobnica s posmrtnim ostacima najmanje deset osoba

24. juni 2024.

Obiteljima nestalih ministar Medved je poručio da se u procesu pronalaska nestalih osoba iz Domovinskog rata Hrvatska neće nikada umoriti, a počiniteljima zločina da će odgovarati za svoja zlodjela. Nakon pune dvije godine od početka pretraživanja vukovarskog odlagališta otpada Petrovačka dola, na kojem probna iskapanja u potrazi za nestalima iz Domovinskog rata traju od travnja 2022., pronađena je masovna grobnica s najmanje deset tijela, potvrdio je potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved.

Prema prvim preliminarnim nalazima radi se o žrtvama iz Domovinskog rata, pored koji su pronađeni i civilni odjevni predmeti, što ne znači i da se radi o civilima jer je poznato da su mnogi hrvatski branitelji nakon sloma obrane Vukovara bili u civilnoj odjeći, kazao je ministar Medved.

Dodao je kako je analizom zemljišta utvrđeno da je riječ o sekundarnoj, moguće i tercijarnoj grobnici, o čijem je mogućem postojanju Ministarstvo hrvatskih branitelja izvijestila Sigurnosno-obavještajna agencija krajem 2021. godine.

"Svo ovo vrijeme u protekle dvije godine s nama su bili i predstavnici Državnog odvjetništva i Ministarstva unutarnjih poslova te će oni, kada mi završimo svoj dio posla, odraditi posao oko utvrđivanja počinitelja i odgovornosti kao i podizanja optužnica", kazao je Medved te zahvalio svima na suradnji, a posebno Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci, čiji pripadnici neumorno pretražuju teren u svim vremenskim uvjetima.

Naveo je kako je tijekom probnih iskapanja na Petrovačkoj doli pregledano i uklonjeno više od 90 tisuća kubičnih metara raznog materijala i otpada, a pretražena dubina doseže i do 14 metara, te je dodao da će se pretraga terena nastaviti dokle god bude potrebno.

Preliminarnim istraživanjima i saznanjima utvrđeno je da se radi o žrtvama čiji su posmrtni ostaci s primarne lokacije na Petrovačku dolu preseljeni u prvoj polovici 1992. godine, u vrijeme privremene okupacije grada Vukovara.

Podsjetio je da su na širem području Vukovara u proteklih osam godina pronađene četiri masovne grobnice, sve u Vukovaru i okolici, a ova na Petrovačkoj doli je peta. Na širem području Hrvatske pronađen je i veći broj pojedinačnih grobnica, ekshumirano je 178 posmrtnih ostataka, a identificirane 263 osobe, što je, kako je ustvrdio, rezultat sustavnog institucionalnog pristupa.

Obiteljima nestalih je poručio da se u procesu pronalaska nestalih osoba iz Domovinskog rata Hrvatska neće nikada umoriti, a počiniteljima zločina da će odgovarati za svoja zlodjela.

„Ganut sam riječima ministra hrvatskih branitelja da se nikada neće umoriti u pronalaženju krivaca i saznavanju istine za ova nedjela koja su počinjena i u tome ćete imati punu podršku Državnog odvjetništva RH“, izjavio je glavni državni odvjetnik Ivan Turudić, koji je također bio kod mjesta otkrivene masovne grobnice na Petrovačkoj doli.

Istaknuo je da je sudac istrage Županijskog suda u Osijeku prije dvije godine dao nalog za ekshumaciju, te da se dvije godine mukotrpno radilo da bi se tek u posljednjih mjesec dana došlo do prvih rezultata, poručivši da odgovornost za počinjene zločine snose počinitelji, ali i oni koji su sve ove godine znali za njih, a šutjeli su i danas šute.

Posmrtni ostaci, nakon obrade u Nacionalnoj i memorijalnoj bolnici "Dr. Juraj Njavro" u Vukovaru, prevezeni su u Zavod za sudsku medicinu i kriminalistiku u Zagrebu, gdje će se provesti potrebne analize i pokušati utvrditi identitet žrtava, a zatim krenuti prema počinitelja, poručio je Turudić te također poručio obiteljima nestalih da potraga na njihovim najmilijima neće stati.

Predsjednica Saveza udruga obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata Ljiljana Alvir kazala je da još 373 obitelji s područja Grada Vukovara traga za odgovorima gdje su njihovi najmiliji.

Zahvalila je Ministarstvu hrvatskih branitelja i ministru Medvedu na predanom i odgovornom radu, kao i na suradnji i posvećenosti obiteljima, čije povjerenje, istaknula je Alvir, i nadalje imaju, izrazivši nadu da će dio obitelji napokon saznati istinu o sudbini svojih najmilijih.

O svom mukotrpnom traganju za sinom svjedočio je i Mato Gombović, koji je i sam bio zatočenik srpskih koncentracijskih logora, kao i njegova supruga, a sin Mirko u trenutku nestanka imao je 21 godinu i njegova sudbina još uvijek je nepoznata.

Petrovačka dola - najzahtjevnija i najdugotrajnija istraživana lokacija masovne grobnice

Republika Hrvatska putem Ministarstva hrvatskih branitelja traga za još 1797 osoba nestalih u Domovinskom ratu, od kojih 500 s područja Vukovarsko-srijemske županije. Pretraga terena i iskapanja na Petrovačkoj doli se nastavljaju, a istodobno traju i probna iskapanja na odlagalištu otpada u Boboti, također kod Vukovara.

Nakon obilaska Petrovačke dole, ministar Medved i glavni državni odvjetnik Turudić zajedno s predstavnicima drugih tijela uključenih u proces traženja nestalih osoba sastali su se s obiteljima koji traže svoje bližnje u Memorijalnom centru Domovinskog rata u Vukovaru, gdje su ih upoznali s najnovijim saznanjima, kao i s dosadašnjim tijekom pretrage te najzahtjevnije i najdugotrajnije istraživane lokacije masovne grobnice.

ПРОЦЕСУИРАЊЕ РАТНИХ ЗЛОЧИНА ПОЧИЊЕНИХ ТОКОМ РАТА У ХРВАТСКОЈ 1991-1995.

Судски поступци пред Међународним резидуалним механизмом за кривичне судове (МРМКС)

**NOVOSTI
НОВОСТИ**

14. juni 2024.

Brammertz Milanovića svrstao među negatore ratnih zločina

Tužitelj IRMCT-a Brammertz u izvještaju Vijeću sigurnosti UN-a navodi da je Hrvatska na stranputici kada je riječ o procesuiranju ratnih zločina. Zamjera joj se znatno pogoršanje suradnje s drugim državama u predmetima ratnih zločina, a naponi domaćeg pravosuđa koncentrirani su na kazneni progon etničkih Srba u odsutnosti

Hrvatska je na stranputici kada je riječ o procesuiranju ratnih zločina. Zaključak je to izvještaja tužitelja Međunarodnog rezidualnog mehanizma za kaznene tribunale (IRMCT) Sergea Brammertza objavljenog u utorak, a podnesenog Vijeću sigurnosti UN-a. Dokument se odnosi na razdoblje od sredine studenog prošle do sredine svibnja ove godine, a riječ je o redovitom izvještaju. Brammertz navodi da je „uzimajući u obzir Strategiju okončanja rada MKSJ-a“ Hrvatska „daleko od pravog puta“. Tužiteljstvo zbog toga poziva hrvatsku Vladu da posluži kao model kakav treba biti, ispuni svoje međunarodne obveze i osigura pravdu za „brojne žrtve koje još uvijek očajnički čekaju da vide odgovornost za one koji su počinili zločine nad njima“.

Pišući o nijekanju i glorifikaciji zločina i zločinaca u cijeloj postjugoslavenskoj regiji Brammertz navodi i predsjednika Republike Zorana Milanovića. Navodi da je u Hrvatskoj „predsjednik ponovno odlikovao nekoliko osumnjičenika za ratne zločine, uključujući i pojedince koje su kao počinitelji identificirani u presudama MKSJ-a“. Te osumnjičene hrvatske vlasti još nisu istražile, a može se očekivati da će takva javna odlikovanja koja dodjeljuje šef države na pravosudni proces imati obeshrabrujući učinak, navodi se u izvještaju. U tom je odjeljku Milanović u društvu predsjednika Republike Srpske Milorada Dodika koji i dalje negira genocid u Srebrenici te više vladinih dužnosnika Srbije koji javno i snažno negiraju genocid u Srebrenici i glorificiraju osuđene ratne zločince.

Hrvatskoj se zamjera to što je u posljednjem desetljeću njena suradnja s nacionalnim pravosuđima drugih zemalja u regiji u predmetima ratnih zločina znatno pogoršana, a naponi hrvatskog pravosuđa koncentrirani su na kaznenogonjenje etničkih Srba u odsutnosti. Zbog toga žrtve ne dobivaju „smislenu pravdu“, a počinitelji „uživaju nekažnjivost“. Tužilaštvo je i u prijašnjim izvještajima istaknulo velik broj neriješenih

zahtjeva koje su druge države regije, posebno BiH, podnijele hrvatskim vlastima. Taj velik zaostatak je „rezultat hrvatske politike da ne surađuje s drugim zemljama u regiji u predmetima ratnih zločina protiv osumnjičenika koji su hrvatski državljani“. Lani se činilo da je ta situacija razriješena, Ministarstvo pravosuđa obvezalo se obraditi sve neriješene zahtjeve za pomoć iz BiH, ali u međuvremenu je njihov broj povećan na skoro 90. Posljedica toga je onemogućena regionalna pravosudna suradnja i promicanje nekažnjivosti za zločine koje su u BiH počinili hrvatski državljani, navodi Brammertz. Većina neriješenih zahtjeva odnosi se na izravne počinitelje zločina, ljude koji su ubijali, otimali, silovali i činili druge zločine. „Teško je razumjeti zašto Hrvatska ne pomaže i ne pridonosi pravdi za žrtve tih zločina“, navodi tužitelj.

Brammertz upozorava da je pravosudna suradnja između zemalja bivše Jugoslavije ključna za to da odgovorni za ratne zločine odgovaraju. Regionalna pravosudna suradnja u predmetima ratnih zločina između zemalja bivše Jugoslavije je na najnižoj razini u posljednjih nekoliko godina, rezignirano zaključuje tužitelj Brammertz.

Процесуирање ратних злочина над Србима у Хрватској

ПЕТРОВАЧКА И ПРИЈЕДОРСКА ЦЕСТА – СЛУЧАЈ „ХРВАТСКИ ПИЛОТИ”

ПОЛИТИКА

Саво Штрбац:

04. август 2023.

Одлазак сведока злочина

Почетком августа ове године „Веритас” ће са више манифестација обележити 28. годишњицу Великог крајишког егзодуса, једног од најтрагичнијих и најтужнијих догађаја у историји прекоунских Срба, који је започео на Благу Марију 1995, када су оружане снаге Републике Хрватске, уз одобрење САД и подршку НАТО-а, у садејству са снагама Хрватског вијећа одбране и Армије БиХ, под кодним називом „Олуја” извршиле агресију на Српску аутономну област Крајина (с. Далмацију, Лику, Кордун и Банију), у саставу тадашње Републике Српске Крајине (РСК).

За неколико дана неравноправне борбе сломљен је отпор Српске војске Крајине (СВК). Народ западне Крајине, њих преко 220.000, поучен „историјским искуством”, креће у дотад највећу српску „сеобу”, на исток браћи по вери и нацији. И кад је престао сваки отпор СВК, агресор је убијао људе који нису хтели или могли са својих вековних огњишта, али и оне у избегличким колонама, и до Уне и преко Уне, дубоко у територију тадашње Републике Српске (РС).

Дана 7. августа 1995. на Петровачкој цести код Бравскога, места које се налази између Петровца и Кључа, у авио-гранатирању хрватских авиона у избегличкој колони погинуло је десет особа (међу њима четворо деце и двадесетогодишња трудна девојка), док их је неколико десетина израњавано. Ова избегличка колона кренула је из северне Далмације и Лике и преко „моста спаса” на реци Уни у Мартинброду прешла у Републику Српску.

На петнаестогодишњицу овог трагичног догађаја „Веритас” је на месту злочина подигао спомен-обележје у облику стилизованог православног крста, са краковима висине шест и ширине три и по метра, израђеног од нерђајућег челика (ростфрај), по пројекту тад младог бањалучког архитекте и сценографа Марка Билбије, који је постављен на раније подигнуто постоље на којем су се налазиле и мермерне плоче са именима страдалих. Од тада на дан и на месту злочина поред спомен-обележја „Веритас” организује парастос страдалницима, службу је држало свештенство Бишаћко-петровачке епархије.

Догађају на Петровачкој цести посветио сам више текстова и на овим страницама. Писао сам да је од последица рањавања на овој цести убрзо умрло још најмање две особе, чија имена нису ни исписана на поменику обележју. Писао сам и о проблему (не)пријављивања рањених и накнадно преминулих из страха да би њихови рођаци, који су остали или се вратили у стари завичај под хрватску власт, могли имати проблема. Писао сам и о истрази о овом злочину, која се још увек води пред Тужилаштвом БиХ против непознатих особа и о оптужници која је прошле године управо пред годишњицу подигнута против хрватских официра и пилота по командној одговорности. И кад сам помислио да смо у „Веритасу” завршили посао на прикупљању података о погинулим и рањеним на овом друму и да ће ускоро злочин добити епилог у судском процесу пред Одељењем за ратне злочине Вишег суда у Београду, јави ми се још један рањеник са петровачког друма, чијег имена до тада није

било ни на једном списку, укључујући и „београдску оптужницу”.

Јавио ми се телефоном 27. јула прошле године. Рекао ми је да се зове Душан Дракулић и да се и он као шеснаестогодишњак оног кобног 7. августа 1995. затекао у избегличкој колони на Петровачкој цести, да се у тренутку гранатирања колоне налазио у приколици иза камиона који је погођен ракетом испаљеном из хрватског „мига 21”, и да се један гелер гранате забио у његову десну ногу испод колена. Причао ми је да је после рањавања пребачен у болницу у Кључу, одакле је након неколико дана премештен у болницу у Бањалуку, а одатле на ВМА у Београд, где су му из ноге извадили комад метала; од последица рањавања нога му се почела сушити, а десно стопало и прсти одузимати; неколико година после „Олује”, са породицом се вратио у родно Језерце код Плитвичких језера; по повратку из избеглиштва се оженио са Оливером Жигић из Градине Кореничке и са њом добио два сина, Драгана (2010) и Данијела (2014); у току 2002. године државним органима Републике Хрватске поднео је захтев за признање цивилне жртве рата али су га одбили уз образложење да се догађај збио ван подручја Хрватске и да због тога није у њиховој надлежности.

Испричао ми је да је коначно скупио храбрости да посети место рањавања које је до сада избегавао и због онога што се њему десило и због сцена искаспаљене деце које је видео на том месту. А кад је чуо за београдски процес за злочин на Петровачкој цести, пожелео је да сведочи и помогне да се злочинци казне.

Пошто је тај разговор уследио непосредно пред одржавање парастоса

на Петровачкој цести, позвао сам га да и он дође тога дана, да понесе документацију са којом располаже и да ћемо још попричати и о његовом накнадном укључивању у београдску оптужницу.

И срели смо се 7. августа прошле године на месту злочина. Лако сам га препознао у групи од стотинак присутних, од којих сам скоро све познавао из ранијих сусрета на том истом месту. Стајао је по страни у друштву са једним дечачићем. Деловао ми је некако бојажљиво и уплашено. Кад су нам се погледи срели кренули смо истовремено један према другом. Видно је шепао на десну ногу, што га је чинило још мршавијим и ситнијим него што је био у стварности. Док смо се руковали пришао је и онај дечак који је много личио на Душана па ми није било тешко закључити да су у крвном сродству.

„То је мој старији син Драган. Дванаест му је година. Повео сам га да му покажем где му је отац рањен и где је могао изгубити главу”, па показујући ми комадић црног метала

неправилног облика и оштрих рубова, настави: „Ево то сам зарадио на овом месту. Тешко је тачно 22 грама. Дали ми доктори на ВМА након што су га извадили из моје ноге. Од тад се не растајем од њега. Носим га као амајлију.”

Пришли су нам и новинари. Привукло их је потпуно ново лице и необичан комадић метала којег ми је показивао. Рекао сам му да би било корисно да исприча своју причу пред камерама. Није хтео пред камере. Нисам ни инсистирао. Разумео сам га. Он се са Петровачке цесте враћао у своје Језерце, где га је чекао остатак породице, мајка, супруга и осмогодишњи син Данијел. Плашио се за њих.

Разговарао је и са београдским адвокатом Душаном Братићем, који је са своја два сина такође дошао на Петровачку цесту да се поклати сенима страдале деце. По његовој кривичној пријави, Тужилаштво за ратне злочине у Београду отворило је истрагу против хрватских пилота, што је резултирало и подношењем оптуж-

нице због тог злочина, и који заступа већину оштећених у том процесу. Ту на месту злочина Душан Дракулић му је предао медицинску документацију и потписао пуномоћ за заступање у београдском процесу.

Договорили смо се да ћемо се видети, ако не у Београду на суђењу хрватским пилотима, онда догодине на овом истом месту. У Београду се нисмо видели јер се београдски процес за злочин на Петровачкој и Приједорској цести негде деноуо из нама обичним смртницима непознатих разлога.

Нажалост, нећемо се видети ове године ни на месту злочина. Крајем новембра прошле године у „Веритас” је стигла тужна вест да је Душан Дракулић изненада преминуо у 44. години. Кажу од срчаног удара. Заборавише шта му се десило и шта је све видео на петровачком друму оног кобног 7. августа 1995. И тако Душанови синови у тинејџерским годинама остадоше без оца а „београдски процес” без сведока из прве руке.

Глас Српске

12. јануар 2024.

Адвокат Душан Братић за „Глас”: У ТУЖИЛАШТВУ БИХ РАДЕ И БИВШИ ХРВАТСКИ ОБАВЈЕШТАЈЦИ

Случај „Петровачка цеста”, када је у августу 1995. године хрватска војска бомбардовала беспомоћну колону српских избјеглица из Крајине, за Хрватску представља стратешко питање. И то је не само због очувања изграђеног мита о „Олуји” већ и самог домовинског рата. Евентуално суђење разоткрило би све те митове и показало да се, у ствари, радило о класичном удруженом злочиначком подухвату, који је имао за циљ етничко чишћење Срба са тих простора.

Каже ово у интервјуу за „Глас Српске” београдски адвокат Душан Братић, заступник породица жртава са Петровачке цесте, откривајући да Хрватска у посљедње вријеме отворено Србији предлаже трговину, односно нуди на продају свој најважнији предмет у историји – случај „Бански двори”, у којем су официри ЈНА оптужени за атентат на Фрању Туђмана, у замјену за одустајање од суђења хрватским пилотима у случају „Петровачка цеста”.

– Сви прикупљени докази говоре о злочиначкој намери. Обе избегличке колоне осмишљене су на брионском састанку. Оне нису биле случајне и спонтан чин српског народа. Како не би оставили крваве трагове у Хрватској,

њихово гранатирање извршено је у БиХ. То је, између осталог, била порука Србима да више нису пожељни и да не размишљају о евентуалном повратку. Погледајмо само транскрипте разговора хрватских генерала са Туђманом, а које сте, колико ми је познато, и ви објављивали. Сви они руше наводну чистоту домовинског рата и недвосмислено указују да је постојала геноцидна намера. Извођење ових доказа пред судом имало би несагледиве последице по Хрватску. У Загребу су свесни тога, те на све начине желе спречити суђење у Београду, па у

последње време предлажу и поменути трговину – каже Братић.

ГЛАС: Зашто овај судски предмет више од годину дана тапка у мјесту?

БРАТИЋ: Веће за ратне злочине Вишег суда у Београду одбило је да одлучује о суђењу хрватским пилотима у одсуству. И то је највећи проблем. Суд одлуке доноси решењима и пресудама. Службеним белешкама се не суди. Ово веће је било дужно да донесе одлуку којом се одбија предлог тужилаштва или прихвата. Нема трећег. Они су уместо тога службеном белешком вратили овај предмет фактички на почетак, док Хрватска не обавести српске власти да је уручила осумњиченим пилотима судске позиве. Такво поступање овог већа има елементе кривичног дела, јер оно свесно игнорише то што су хрватске власти већ одбиле нешто тако. Хрватска не признаје оптужницу против четворице пилота за ракетирање српске избегличке колоне. Будући да је тако, логичан је след да

власти одбијају предати судске позиве људима који се у њој терете по командној одговорности. Оно што, међутим, није јасно јесте зашто се тим пилотима не суди у одсуству.

ГЛАС: Да ли је можда неко умијешао прсте са стране?

БРАТИЋ: Ради се о специфичном виду утицаја и то веома ефикасном у ово данашње време. И Хрватска је вешта у томе. То се у пракси зове – психолошки контакт. Када представници Хрватске, која је чланица Европске уније, перманентно путем медија Србији шаљу поруке како ће она бити кажњена због тога што се дрзнула да покрене овај судски поступак, шта онда можемо очекивати од судија? Само то је довољно да морално нестабилне и плашљиве судије поклекну, а да не говоримо и о другим стварима, о којима у овом тренутку можемо само да нагађамо.

[...]

Велько Зельковић

Нобило: „Петровачка цеста” – ратни злочин за који нема оправдања

14. април 2024.

Хрватски адвокат Анто Нобило изјавио је да је случај „Петровачка цеста”, када је у августу 1995. године гранатирана колона српских избеглица, ратни злочин за који нема оправдања, као ни за понашање данашњих хрватских власти које не само да нису покренуле истрагу, већ су прекинуле правосудну сарадњу са српском страном по том питању.

– СЛУЧАЈ НА ПЕТРОВАЧКОЈ ЦЕСТИ ЈЕ ЧИСТИ РАТНИ ЗЛОЧИН. АВИОНИ СУ ГРАНАТИРАЛИ ЦИВИЛНУ ИЗБЈЕГЛИЧКУ КОЛОНУ И ЗА ТО НЕМА ОПРАВДАЊА – РЕКАО ЈЕ НОБИЛО.

Он сматра да још мање оправдања има за понашање данашњих хрватских власти које, како је навео, не само да саме нису покренуле истрагу, већ су поводом ове оптужнице фактички прекинуле правосудну сарадњу са српском страном у области процесуирања починилаца ратног злочина.

- Са друге стране и српско тужилаштво је подигло шупљу оптужницу без ваљаних доказа. На примјер, уопште нису утврдили који пилоти су извели напад на цивиле, а за оне које су оптужили немају ваљаних доказа. То ме наводи на закључак да је оптужница подигнута из неких мотива који нису чисте кривичноправне природе – рекао је Нобило за „Политику”.

Хрватска авијација је 1995. године у погрому „Олуја” бомбардовала српске избегличке колоне на путу у селу Јањила код Босанског Петровца. Правосуђе Србије покренуло је поступак против четворице хрватских пилота оптужених да су у августу 1995. године гранатирани колону избеглица на Петровачкој цести када је погинуло 13 људи, од којих шесторо дјеце, а повријеђене су 24 особе.

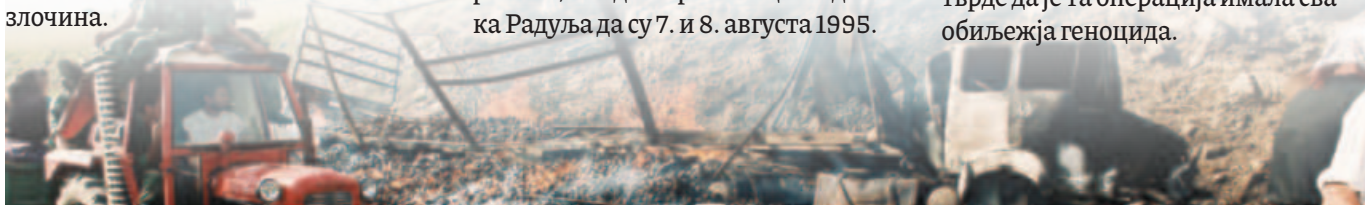
Оптужница терети хрватске пилоте Жељка Јеленића, Данијела Боровића, Владимира Микца и Зденка Радуља да су 7. и 8. августа 1995.

наредили гранатирање колоне избеглица на Петровачкој цести.

Према подацима „Веритаса”, током „Олује” протјерано је више од 220.000 Срба, а на евиденцији се налазе имена 1.869 погинулих и несталих Срба, од којих 1.220 цивила.

Међународни суд правде је у пресуди из фебруара 2015. године „Олују” оквалификовао као етничко чишћење, али не и као геноцид, мада свјетски експерти за ту област тврде да је та операција имала сва обиљежја геноцида.

КИЈАНИ – СЛУЧАЈ „Р. КРИЧКОВИЋ”

17. avgust 2023.

Potvrđena odgovornost

Ustavni sud odbacio je tužbu Rajka Kričkovića, osuđenog zbog ubojstva tri srpska civila 1995. u selu Kijani kod Gračaca

USTAVNI SUD ODBACIO JE TUŽBU RAJKA KRIČKOVIĆA, JEDNOG OD DVOJICE PRAVOMOĆNO OSUĐENIH ZA RATNE ZLOČINE POČINJENE U AKCIJI „OLUJA”. TOG BIVŠEG PRIPADNIKA 118. DOMOBRANSKE PUKOVNIJE HRVATSKE VOJSKE ŽUPANIJSKI SUD U RIJECI SVOJEVREMENO JE OSUDIO NA DESET GODINA ZATVORA ZBOG UBOJSTVA TRI SRPSKA CIVILA, RADOMIRA, MIRE I MARE SOVILJ, 1995. U SELU KIJANI KOD GRAČACA. Presudu je 2021. godine potvrdio Vrhovni sud, pri čemu mu je kao otegotna okolnost uzeto što je „lišio života tri osobe koje je poznao od ranije i koje nikako nisu ugrožavale vojne akcije”, odnosno „sigurnost pripadnika vojske kojoj je pripadao”.

Kričkovićev odvjetnik Veljko Miljević tu je presudu pokušao osporiti pred Ustavnim sudom, tvrdeći u tužbi da je osuđenom za ratni zločin povrijeđen niz prava: na sud osnovan zakonom, branitelja po vlastitom izboru, pravično suđenje, na načelo jednakosti postupovnih oružja... Međutim, vijeće sudaca predvođeno Mariom Jelušićem sve je prigovore ocijenilo kao neosnovane i rješenjem, koje je nedavno objavljeno na stranicama Ustavnog suda, odbacilo tužbu.

„Ustavni sud ocjenjuje da, suprotno tvrdnjama podnositelja, ni u presudi Vrhovnog suda ni u presudi Županijskog suda u Rijeci nema nikakvih elemenata koji bi upućivali na proizvoljnost u odlučivanju. Obje osporene presude sadrže

dostatne i relevantne razloge za ocjenu o podnositeljevoj kaznenoj odgovornosti”, navodi se u rješenju.

Tokom ranijeg postupka utvrđeno je da je Rajko Kričković u kolovozu 1995. godine, na predjelu Ljubovića, sudjelovao u izvlačenju poginulih suboraca iz minskog polja te prisustvovao njihovom pokopu u Zagrebu.

Nakon toga se vratio u svoju postrojbu u Liku i obišao rodno selo gdje je zatekao zapaljenu vlastitu kuću. Zatim je pred susjednom kućom vidio sumještane Radomira (43 godine) i Miru (45) Sovilj te u njih pucao iz automatske puške, dok su oni pokušali pobjeći u obližnji šumarak. Njihovu majku Maru, tada 73-godišnjakinju, potom je spalio živu s kućom u kojoj se nalazila.

БЈЕЛОВАР – СЛУЧАЈ „Ј. ШИМИЋ”

EKSKLUZIVNO

Jure Šimić pravomoćno oslobođen optužbi za ratni zločin protiv JNA oficira

6. septembar 2023.

VRHOVNI SUD U ZAGREBU PRAVOMOĆNO JE OSLOBODIO JURU ŠIMIĆA, BIVŠEG RATNOG PREDSEDNIKA KRIZNOG ŠTABA GRADA BJELOVARA, OPTUŽBI ZA RATNI ZLOČIN PROTIV RATNIH ZAROBLJENIKA, EKSKLUZIVNO DOZNAJE REGIONALNI PORTAL BJELOVAR.LIVE KOJI JE U POSJEDU OSLOBAĐAJUĆE PRESUDE.

Vrhovni sud odbio je žalbu državnog odvjetnika i potvrdio presudu Županijskog suda u Rijeci od 2. listopada 2019. godine.

Njome je Šimić oslobođen optužbi za ratni zločin protiv ratnih zarobljenika koji se navodno dogodio prilikom oslobođenja bjelovarske vojarne '91.

Optužen da je naredio likvidaciju JNA oficira

Šimića se teretilo da je nakon oslobođenja bjelovarske vojarne tadašnjeg imena "Božidar Adžija" 29. rujna 1991. godine, od 18 do 19.30 sati, iz kolone zarobljenih 60 oficira i 150 vojnika JNA izdvojio tri vojna lica.

Bio je to zapovjednik 265. mehanizirane brigade pukovnika Rajko Kovačević, potpukovnik Miljko Vasić te kapetan 1. klase Dragiša Jovanović.

Šimića se teretilo da je nepoznatoj grupi naoružanih pripadnika hrvatsko-ređarstvenih snaga naredio da trojicu vojnih lica odvedu na stranu i zatim ubiju, što su ovi učinili pucanjem iz vatrenog oružja.

Agonija duga 14 godina

Istraga protiv Šimića je, podsjetimo, pokrenuta tijekom 2009. godine temeljem kaznene prijave PU bjelovarsko-bilogorske.

Početkom studenog 2010. godine Šimić biva uhićen u Bjelovaru pod sumnjom u ratni zločin.

Tijekom 2014. godine Županijsko državno odvjetništvo u Rijeci protiv njega podiže optužnicu kojom ga je tereti za kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodno pravo, odnosno ratni zločin protiv ratnih zarobljenika. Zbog toga mu je prijetila kazna od 5 do 20 godina zatvora.

Šimić nikome nije mogao zapovijedati

Vrhovni sud je tijekom odlučivanja o žalbi državno odvjetništva utvrdio kako je prvostupanjski sud u Rijeci pravilnom ocjenom dokazne građe s pravom utvrdio da optuženi Jure Šimić nije imao nikakve uloge u zapovijedanju akcijom oslobađanja vojarnе, kao niti u zapovijedanju kako vojnim postrojbama, tako niti jedinicama Ministarstva unutarnjih poslova, bilo temeljene ili specijalne policije.

Samim time nije mogao u tom smislu naređivati, već je njegova funkcija bila isključivo politička.

Vještaci: Oficiri su stradali od eksplozivnih ozljeda

Prvostupanjski sud u Rijeci je kao relevantan dokaz uzeo rezultate sudsko-medicinskog i balističkog vještačenja tijela trojice smrtno stradalih JNA oficira u bjelovarskoj vojarni te na temelju toga, između ostalog također oslobodio Šimića.

Mišljenje vještaka nedvojbeno je prihvatilo i Vrhovni sud te potvrdio prvostupanjsku oslobađajuću presudu.

Naime, rezultatima obdukcije mrtvih tijela oficira JNA nedvosmisleno proizlazi da su sva trojica oštećenika umrli nasilnom smrću, ali od posljedica zadobivenih eksplozivnih ozljeda, a ne i strijelnih ozljeda.

Šimić je uspio dokazati nevinost

Vrhovni sud je na koncu odbio žalbu državnog odvjetnika ocijenivši ju neosnovanom te time potvrdio prvostupanjski presudu Županijskog suda u Rijeci čime je okončana 14 godina duga mučna, životno – pravosudna Šimićeva bitka da dokaže svoju nevinost.

Nakon presude vrhovnog suda Jure Šimić danas sa sigurnošću može reći ka-

ko je slobodan čovjek, bez ijedne mrlje iz Domovinskog rata, odnosno perioda kada je sudjelovao u oslobođenju svog Bjelovara.

Odvjetnik Krivačić: Vjerovali smo u branjenikovu nevinost

Šimića koji je danas slobodan čovjek, od samog početka je branio poznati bjelovarski odvjetnički par Zorislav Krivačić i Dalibor Divić koji danas imaju sva-ki svoju odvjetničku praksu.

Kako smo pisali OVDJE, od trenutka kada su preuzeli obranu Šimića, vjerovali su da će sudski proces završiti u korist njihova branjenika.

– Tijekom ovog maratonskog procesa saslušano je 30-ak svjedoka od koji je većina potvrdila iskaz našeg branjenika da se na dan kada je oslobođena vojarna ondje nije nalazio. Dio svjedoka, a tu mislim na one s druge strane granice protiv kojih su podignute pravomoćne optužnice, iskazivalo je protiv Šimića, a priča im je svaki put bila drugačija. Dakle, njihovim iskazima sud nije mogao vjerovati iz više razloga. Kolega Divić i ja smo od prvog trenutka čvrsto vjerovali u nevinost našeg branjenika, a to se na koncu tako i pokazalo – kazao je za Regionalni portal Bjelovar.live odvjetnik Krivačić.

Šimićev slučaj jedinstven takav u Hrvatskoj?

Zanimljivost ovog slučaja, ističe, jest taj da je Šimićev slučaj možda i jedini takav u Hrvatskoj da je jedna osoba optužena za ratni zločin oslobođena već na sudu prvog stupnja.

– U slučajevima optužbe za ratni zločin donose se presude pa se ukidaju i tako po nekoliko puta. To su višegodišnji procesi koji traju. No, u ovom slučaju je već Županijski sud u Rijeci kao prvostupanjski sud donio oslobađajuću

presudu, što je zaista rijetkost – kazao je Krivačić.

Prije Šimićevog slučaja vodio je još jednu pravnu bitku u kojoj je branio klijenta optuženog za ratni zločin. I njega je također uspješno, a što je najbitnije pravomoćno, oslobodio krivnje.

Jedan od utemeljitelja bjelovarskog HDZ-a

Inače, Šimić je bio utemeljitelj HDZ-a u Bjelovaru još 1989. godine, da bi nakon prvih demokratskih izbora, u proljeće 1990. godine bio izabran za predsjednika Izvršnog vijeća Skupštine Općine Bjelovar.

U srpnju 1991. godine kad je srbijanska agresija prerasla u totalni rat protiv Hrvatske, Šimić je odlukom Franje Tuđmana postavljen za predsjednika Kriznog štaba Bjelovarsko-bilogorske regije, a u rujnu je imenovan za predsjednika Kriznog štaba Općine Bjelovar.

Nakon što je izdao knjigu – novi problem

Bio je svojevremeno i član Središnjeg odbora HDZ-a, a nakon što se u to vrijeme javno, politički, a kasnije u svojim knjigama otvoreno suprotstavljao kriminalnim djelatnostima koje su bujale unutar nove-stare vladajuće strukture, postupno je eliminiran iz upravljačke strukture.

Novi problemi po Šimića su krenuli 1997. godine, nakon što je objavio knjigu "Bjelovar u Domovinskom ratu" u kojoj je imenima i prezimenima spominje osobe koje su prema Hrvatskoj postupale kao prema Domovini, a koje kao prema potencijalnoj i željenoj imovini.

Ali to je neka posve druga priča...

ПОЛИТИКА

12. септембар 2023.

Саво Штрбац: Нова брука хрватског правосуђа

„ВРХОВНИ СУД У ЗАГРЕВУ ПРАВОСНАЖНО ЈЕ ОСЛОБОДИО ЈУРУ ШИМИЋА, БИВШЕГ РАТНОГ ПРЕДСЕДНИКА КРИЗНОГ ШТАВА ГРАДА БЈЕЛОВАРА, ОПТУЖБИ ЗА РАТНИ ЗЛОЧИН ПРОТИВ РАТНИХ ЗАРОБЉЕНИКА КОЈИ СЕ НАВОДНО ДОГОДИО ПРИЛИКОМ ОСЛОБОЂЕЊА БЈЕЛО-

ВАРСКЕ КАСАРНЕ 1991”, КАО ЕКСКЛУЗИВУ 6. СЕПТЕМБРА О.Г. ОБЈАВИО ЈЕ РЕГИОНАЛНИ ПОРТАЛ „БЈЕЛОВАР ЛАЈВ”, КОЈИ ТВРДИ И ДА ЈЕ У ПОСЕДУ ОСЛОБАЂАЈУЋЕ ПРЕСУДЕ, ШТО СУ ПРЕНЕЛИ И СКОРО СВИ МЕДИЈИ У РЕГИОНУ.

Злочин у бјеловарској касарни и покушаје његовог процесуирања пратим такорећи од кад се злочин десио, о чему сам писао и на овим страницама (текст „Суђење за убиство официра ЈНА”, објављен 16. априла 2015), па да се још једном потсетимо и на

злочин и на покушаје његовог процесуирања.

По Шимићевој наредби, грађани Бјеловара обилазили заузету касарну, у којој су били изложени лешеви убијених официра, које су у мимоходу скрnavили пљувањем и мокрењем по њима.

На основу годинама прикупљаних доказа, међу којима се налазе и изјаве непосредних учесника у предметном догађају са којима сам лично разговаро и сирови видео-запис са лица места којег је снимила хрватска страна, дошли смо до следећег сценарија догађаја који се одиграо 29. септембра 1991. у бјеловарској касарни „Божидар Аџија“:

Тога дана, ујутро, припадници ЗНГ РХ отпочели су општи напад на све војне објекте ЈНА у гарнизону Бјеловар, који је већ 15 дана био под тоталном блокадом. Пошто је изостала помоћ виших команди ЈНА, а ситуација на измаку дана није давала никакву шансу за даљу успешну одбрану, командант 265. механизоване бригаде, пуковник Рајко Ковачевић, наредио је обустављање даље одбране, одлагање оружја и предају војника и старешина, након чега су припадници ЗНГ-а ушли у касарну из које се више није пружао никакав отпор.

По уласку ЗНГ у касарну, Јуре Шимић је, у својству председника Кризног штаба Бјеловара, наредио да се стрељају командант Ковачевић и његови помоћници, потпуковник Миљко Васић и капетан прве класе Драгиша Јовановић, док су остали, 59 официра, подофицира и грађанских лица на служби у ЈНА и око 250 војника, заробљени. Сутрадан су, по Шимићевој наредби, грађани Бјеловара обилазили заузету касарну, у којој су били изложени лешеви убијених официра, које су у мимоходу скрnavили пљувањем и мокрењем по њима.

Посмртни остаци убијених официра су после извесног времена предати њиховим породицама ради сахране, а заробљеници су, након физичких и психичких злостављања у логорима у Бјеловару, размењени 9. новембра исте године у Босанском Шамцу.

Војно тужилаштво у Београду је 1992. године подигло оптужницу против Јуре Шимића и његових сарадника, која му је, преко Већа за ратне злочине у Београду, достављена тек у августу 2011, што је „испровоцирало“ Хрватски сабор да у октобру 2011. донесе Закон о ништавости одређених правних аката правосудних тела бивше ЈНА, бивше СФРЈ и Републике Србије, који је спречио даље поступање по њој.

Породица покојног капетана прве класе Драгише Јовановића је у јулу 1998. упутила захтев Хашком трибуналу за покретање службене истраге против Јуре Шимића и његових сарадника, али Тужилаштво тог суда никада није отворило службену истрагу.

Жупанијско тужилаштво у Бјеловару, у мају 2006, након што им је Хашки трибунал уступио документацију, затражило је спровођење истражних радњи о убиствима официра ЈНА у бјеловарској касарни против непознатих починилаца.

Након што су 2006. године, на годишњицу тог догађаја, телевизије у региону емитовале снимке на којима се виде злочини почињени над припадницима ЈНА у бјеловарској касарни, и након што су видео-запи-

си доспели у надлежне правосудне установе у Србији и Хрватској, Жупанијски суд у Бјеловару је против Јуре Шимића, у новембру 2010. покренуо истрагу због основане сумње на почињење кривичног дела ратног злочина против ратних заробљеника и одредио му притвор, из којег је после 11 дана пуштен да се брани са слободе. Због спорости и неефикасности, истрага против Шимића је у међувремену пребачена на делегираног Жупанијски суд у Риједи, која је коначно окончана подизањем оптужнице у априлу 2015. године.

Оптужницом Жупанијског државног тужилаштва у Риједи, Шимић се терети да је као председник регионалног Кризног штаба за Билогорско-подравску регију, након уласка хрватских војно-редарствених снага у касарну „Божидар Аџија“ на Војновићу, у којој се предало шездесетак официра и 150 редовних војника ЈНА, разоружаних и постројених на полигону унутар касарне, те обучених само у поткошуље и панталоне, издвојио из групе прозивањем тројицу заробљеника: команданта пуковника Ковачевића и његове помоћнике, потпуковника Миљка Васића и капетана прве класе Драгишу Јовановића, затим наредио групи од више наоружаних за сада непознатих припадника хрватских војно-редарствених снага да их одведу десетак метара даље и лише живота, што су они и учинили хицима из ватреног оружја.

Жупанијски суд у Риједи је, наконведеног претреса, не журећи много, 2. октобра 2019. Шимића неправоснажно ослободио оптужбе. Председница већа, судија Јесенка Ковачић, у усменом образложењу пресуде је, међу осталим, навела да је оптужница измењена у кључном делу – на који су начин убијени оштећени, односно да је у оптужници изостављен битан елемент о начину страдања оштећених, као и да је седморо вештака утврдило да су узрок њихове смрти експлозивне повреде, односно деловање минско-експлозивних средстава, за што се Шимић не тере-

ти. Навела је да суд није утврдио да би Шимић, у ситуацији када се пуцало по граду, због неких изговорених или неизговорених речи, починио кривично дело те да сведоци тврде да је цели дан провео у кризном штабу. (Наравно, то тврде Шимићеви саборци, а сведоцима припадницима ЈНА, који тврде да су га видели у касарни, априори се не верује.)

Врховни суд је током одлучивања о жалби државног тужилаштва констатовао како је првостепени суд у Риједи правилном оценом доказне грађе с правом утврдио да оптужени Јуре Шимић није имао никакве улоге у командовању акцијом ослобађања касарне, као нити у командовању како војним, тако јединицама МУП-а. Самим тим није могао у том смислу наређивати, већ је његова функција била искључиво политичка. У потпуности се сагласио и са

мишљењем вештака о узроку смрти оштећених.

Хрватско правосуђе се поново обрукало. За оно бјеловарско било је јасно још и онда када су због „спорости и неефикасности” предмет изместили у Ријеку, које се прославило до тада јединим објективним суђењем „мангупима” из сопствених редова (случај „Госпић ‘91”). Међутим, и ријечко правосуђе се обрукало у овом предмету, како непотребним растезањем процеса тако и са закључним ставом према разлозима за ослобађајућу пресуду. А онда је на ту правосудну фарсу „шлаг” ставио и ВС својом оценом да оптужени, као председник Кризног штаба није могао наређивати ни војсци ни полицији.

Такав закључак се противи и стварном стању и здравој логици. Барем нама који памтимо ратне деведесете не могу продавати „м... за бубреге”. Наиме, у почетку рата деведесе-

тих постојали су кризни штабови на свим странама, у чијој надлежности је био целокупан живот на подручју које су покривали, што укључује и војна питања. А то значи да су председници тих штабова били надређени и војним и полицијским и цивилним структурама. Може ли ико нормалан замислити да би Шимић пропустио да присуствује историјском догађају као што је предаја касарне са комплетном техником и људством, које им је 15 дана пружало фанатични отпор?

А веродостојност вештака? Ако се злочин десио по предаји око триста официра и војника, који су видели чин одвођења њихова команданта и његових помоћника на десетак метара од строја одакле су се чули пуцњи из стрељачког оружја и њих више није било међу живима, одакле онда експлозивне повреде? Ма, брука и за струку и за науку.

РАКИТЈЕ – СЛУЧАЈ „Б. ТУНИЋ”

ИЗРЕЧЕНА ПРЕСУДА ЗА РАТНИ ЗЛОЧИН У РАКИТЈУ: Бранко Тунић осуђен за мучење ратних заробљеника у загребачком логору

25. април 2024.

БРАНКО ТУНИЋ ОСУЂЕН ЗА МУЧЕЊЕ РАТНИХ ЗАРОБЉЕНИКА У ЗАГРЕБАЧКОМ ЛОГОРУ

БРАНКО Тунић, католички Албанац, осуђен је данас у Суду за ратне злочине у Београду на 8 година затвора због почињеног ратног злочина над 16 заробљених војника ЈНА у загребачком логору Ракитје у септембру 1991. године. Он није доступан српским правосудним органима, тако да му је ова првостепена пресуда изречена у одсуству.

Ово је иначе прва пресуда за злочине у неком од логора у Хрватској током рата у првој половини деведесетих година. Ракитје је иначе био први логор формиран у августу 1991. године. Председавајућа Судског већа судија Снежана Николић Гаротић казала је да је Тунић крив што је као припадник Збора народне гарде у сукобу

ЈНА и хрватских оружаних снага, у више наврата заробљене војнике мучио, застрашивао, телесно повређивао на изразито понижавајући начин и на крају и убио Марка Утржана (20) из Кикинде.

Међутим, иако су у пресуди навели да је Тунић убио Утржана, Веће га није осудило за то дело, јер му је већ суђено у Хрватској и прихваћена је правоснажна пресуда Врховног суда Хрватске 2001. године, којом је Тунић ослобођен за ово убиство, како су они рекли у нужној одбрани.

– Окривљени је заробљене војнике тукао кундаком по телу и глави, гуменом палицом по телу, табанима и длановима, везивао их лисицама, обарао на под, где их је газио и скакао по њима, гасио им цигарете по телу, претио пиштољем и ножем, који-ма им је кружио око очију и по лицу

– навела је судија Гаротић. – Злочин је починио са умишљајем, био је свестан да су они ратни заробљеници, а видео је и њихове године, да су то голобради младићи у развоју од 18 до 21 године. Показао је упорност, безобзирност и бахатост.

Судија је објаснила да је неспорно утврђено и да је постојао сукоб две стране, са су оштећени били војници на редовном служењу војног рока у Пречецу, где су пали у руке хрватских снага.

– Иако је био договор да се предају и да ће их пустити кућама, они су заробљени и одведени у логор Ракитје. Налазе се на списку ратних заробљеника и на списку размењених ратних заробљеника. Срби су раздвојени на једну страну, а све остале националности на другу. Мучили су их и тукли, а у свему је предњачио окривљени

Тунић. Сви га описују на исти начин и препознају га на сликама – образложила је судија Гаротић, наводећи да је казна сразмерна тежини дела и броју оштећених, као и устаљеној судској пракси.

Она је подвукла да је Марко Урџан убијен 30. септембра и уместо да га породица дочека живог и загрли, добили су његово тело у сандуку, а касније сазнали шта се догодило. Према исказима других оштећених, он је био весео и добар, али и на мети тешких напада окривљеног Тунића. Убијен је у подруму.

Сви заробљени војници српске националности били су у Ракитју од 14. септембра до 1. октобра, јер су после убиства Марка Урџана пребачени у

други логор у Селској улици у Загребу. Према њиховим сведочењима ту их нису тукли и мучили. Размењени су 8. новембра 1991. године.

Војници ЈНА других националности, Муслимани, Хрвати, Албанци и Словенци, који су били у касарни у Пречесу одмах су пуштени након предаје 14. септембра 1991. године.

МЕЛЕМ НА РАНУ ЖРТВАМА ПУНОМОЋНИК породице Урџан и више оштећених преживелих војника Душан Братић сматра да је ова пресуда мелем на рану жртвама и њиховим сродницима на који су чекали 30 година.

– Она је и друштвено-морална осуда злочина и опомена свима који би опет у ратно време могли ослободи-

ти своје злочиначке нагоне – каже Братић. – Она показује и да после дуго година самодеструкције Република Србија коначно поново има своје тужилаштво и свој, а не страни суд, и да у тим органима има људи који имају моралних закона у себи и чврст и постојан карактер кадар да се одупре сваком искушењу и притиску, и споља и изнутра, да се не суди за злочине које су извршили они који су разбијали тадашњу Југославије и животни простор на којем је живео српски народ, чиме је и све почело. Братић наглашава да је то у условима наметнуте колективне кривице српском народу изузетна храброст и да такви људи треба да воде српско правосудје.

ОСИЈЕК, „ГАРАЖА И СЕЛОТЕЈП” – СЛУЧАЈ „Б. ГЛАВАШ И ДР.”

JutarnjiLIST

25. oktobar 2023.

7 GODINA ZA RATNI ZLOČIN: Glavaš osuđen, bijesno izašao iz sudnice: ‘Sram Vas bilo, nabijem na k**ac Vas i Vaš sud’

IAKO JE OSUĐEN NA SEDAM GODINA ZATVORA, GLAVAŠ NIJE ODMAH ODVEDEN U PRITVOR

Županijski sud u Zagrebu danas je na ponovljenom suđenju u slučajevima ‘selotejpa’ i ‘garaža’ nepravomoćno osudio Branimira Glavaša na sedam godina zatvora za ratni zločin nad osječkim Srbima 1991. godine, dok su njegovi suoptuženici također dobili bezuvjetne zatvorske kazne.

Za ratni zločin protiv civilnog stanovništva te ubijanje i nečovječno postupanje prema civilima – šest muškaraca i jednoj ženi koji su odvođeni i ubijeni na rijeci Dravi – Branimir Glavaš osuđen je na sedam godina zatvora, Gordana Getoš Magdić na četiri godine, a Dino Kontić je dobio tri godine kao i Zdravko Dragić.

Nepravomoćnu presudu bivšem političaru koji je najprije bio u HDZ-u, a potom osnovao i vlastitu stranku te njegovim suoptuženicima objavio je predsjednik sudskog vijeća Dražen Kevrić. Predsjedniče moram li ja ovo slušati?, prekinuo je izlaganje suca Kevrića u

jednom trenutku Glavaš. – Ne morate, rekao je sudac.

Nakon toga je Glavaš ustao i rekao ‘sram Vas bilo, nabijem na k**ac Vas i Vaš sud’ i izišao iz sudnice.

Iako je nepravomoćno osuđen na sedam godina zatvora, Glavaš, suprotno dosadašnjoj praksi za osuđenike koji su dobili kazne od pet godina zatvora i više, nije odmah odveden u pritvor. Naime, istražni zatvor Glavašu nije određen zbog odluke Ustavnog suda iz 2015. prema kojoj je već odslužio više od 5,5 godina kazne.

Glavaš i Getoš Magdić bili su na izricanju presude koju je objavio sudac Dražen Kevrić, no Kontić i Dragić nisu se pojavili u sudnici.

Nekadašnji zapovjednik obrane Osijeka i njegovi suoptuženici ponovili su na početku ‘zadnje runde’ ponovljenog suđenja sredinom siječnja ove godine na zagrebačkom Županijskom sudu da nisu krivi za ratni zločin nad osječkim Srbima 1991. u slučajevima za koje je optužnica izmijenjena zbog smrti dvojice optuženika – Ivice Krnjaka i Tihomira Valentića.

Kazna Glavašu godinu manja nego na prvom suđenju

Na prvom suđenju 2009. Glavaš i ostali osuđeni su na višegodišnje za zatvorske kazne, ali je pravomoćnu presudu ukinuo Ustavni sud. Glavaš je do tada odradio i većinu osmogodišnje kazne u zatvorima u BiH gdje je otišao uoči izricanja prve presude.

No Ustavni sud je u siječnju 2015. ukinuo pravomoćnu osuđujuću presudu te je suđenje Glavašu i njegovim suoptuženicima ponovno započelo 2017., a koje je još jednom iz početka krenulo u listopadu 2021.

Vrhovni sud je početkom 2020. ukinuo odluku izvanraspravnog vijeća zagrebačkoga Županijskog suda iz ožujka 2019. prema kojoj se ponovljeno suđenje Glavašu trebalo odvojiti od postupka njegovim suoptuženicima.

Zagrebačko Županijsko državno odvjetništvo odbacilo je u listopadu 2021. kaznenu prijavu koju je Glavaš podnio protiv nekadašnjeg krunskog svjedoka Krunoslava Fehira zbog ubojstva Čedomira Vučkovića u Osijeku u kolovozu 1991. godine.

Fehir od krunskog postao 'običan' svjedok

Fehir je tijekom prvog suđenja Glavašu bio krunski svjedok tužiteljstva s obzirom da je u dobi od 16 godina u kolovozu 1991. kao pripadnik tzv. Prištapske bojne, među ostalim, bio svjedokom mučenja Čedomira Vučkovića kojega su tjerali da pije kiselinu iz akumulatora u

jednoj od garaža tadašnjeg Sekretarijata za narodnu obranu u centru Osijeka.

Na ponovljenom suđenju Fehir više nije imao status krunskog nego običnog svjedoka, a Glavaš njegovo svjedočenje smatra lažnim.

Štoviše, upravo njega smatra odgovornim za Vučkovićevo ubojstvo, zbog čega ga je i prijavio, a prijavu je potkrijepio i nalazom sudskomedicinskog vještaka

Đorđa Alempijevića iz Beograda, koji je ustvrdio da su za Vučkovića kobni bili hici koje je u njega ispalio Fehir, a ne ispijena kiselina.

Odbacivanje Glavaševe prijave je ponukalo Fehira da protiv Glavaša podnesu kaznenu prijavu za lažno prijavljivanje kaznenog djela.

Dušan Miljuš

Саво Штрбац о пресуди Бранимиру Главашу Казне злочинцима непримерено мале

27. октобар 2023.

ПРЕСУДЕ ИЗРЕЧЕНЕ БРАНИМИРУ ГЛАВАШУ И ОСТАЛИМ САОПТУЖЕНИМА, МИНИМАЛНЕ СУ ИЛИ ЧАК ИСПОД МИНИМУМА, ДАЛЕКО МАЊЕ НЕГО ШТО БИ БИЛА ПРИМЕРЕНА КАЗНА ЗА ДЕЛА КОЈА СУ ПОЧИНИЛИ. СУД ИМ ЈЕ, ПРАКТИЧНО, ИЗРЕКАО КАЗНУ ТОЛИКУ ДА ПОКРИЈЕ ВРЕМЕ КОЈЕ СУ ВЕЋ ПРОВЕЛИ У ПРИТВОРУ И ЗАТВОРУ ПО ПРВОЈ ПРЕСУДИ, КОЈА ЈЕ У МЕЂУВРЕМЕНУ УКИНУТА, ТАКО ДА ЋЕ ВЕЋ СУТРА БИТИ СЛОБОДНИ ЉУДИ – КАЖЕ ЗА „НОВОСТИ“ САВО ШТРБАЦ, ПРВИ ЧОВЕК ДОКУМЕНТАЦИОНО-ИНФОРМАЦИОНОГ ЦЕНТРА ВЕРИТАС И НЕКАДАШЊИ СУДИЈА.

Он додаје да је следећа година у Хрватској изборна и сигуран је да ће Главаш, као политичар, то капитализовати. Такође, ће капитализовати, каже, и своје понашање у судници, током изрицања пресуде, када је судија одбио да га пусти да изађе и не слуша образложење, а он га бахато опсовао. – Све ово и даље пролази код дела бирачког тела – констатује Штрбац и додао:

– Максимална казна за дело за које су гоњени јесте 20 година, а минимална пет. Главаш је добио осам, Гордана Гетош Магдић четири, преостала двојица по три. Не видим које су то биле нарочито олакшавајуће околности у време извршења дела које би оправдале санкцију испод законског минимума!

Чини ми се да су проглашени кривим искључиво због међународне заједнице, али су казне такве да ће већ сутра, ако не и данас, бити слободни. Штрбац још додаје да је чак и две деценије затвора мало за убијање српских цивила и бацање у Драву везаних руку, ногу и селотејпа залепљеног преко уста, да случајно не испливају (случај „Селотејп“). Па ипак, иако је два пута погођен рафалом у главу и бачен у воду, Ратослав Ратковић је успео да се спасе и преживи да би сведочио.

- Две деценије је мало и за мучење и смрт Чедомира Вучковића, ког су натерали да пије киселину за акумулатор. Људи су после причали да је од страховитог бола, јер су му горели једњак и утроба, успео немогуће – да развали закључана врата гараже и излети, да би га у дворишту устремили. Упркос свему, не верујем ни да ће им ове симболичне казне остати. Ценим да ће уложити жалбе, па

ће можда поступак бити враћен на поновно одлучивање или ће се отегнути и ко зна колико трајати, да Главаш и остали никада не доживе правоснажну пресуду и да формално остану невини – закључује Штрбац.

ПОЕНИ ПРЕД ИЗБОРНУ ГОДИНУ

НОВУ пресуду Главашу Штрбац посматра и кроз политички контекст, додајући да је следећа година у Хрватској изборна, и сигуран је „да ће Главаш, као политичар, то капитализовати“. Такође ће, каже, капитализовати, и своје понашање у судници, током изрицања пресуде, када је судија одбио да га пусти да изађе и не слуша образложење, а он га бахато опсовао.

– Све ово и даље пролази код дела бирачког тела – констатује Штрбац.

Многи од сведока су у међувремену умрли, многи су мењали исказе, а многи који су били информисани о тим стравичним догађајима више не желе о њима да говоре. Главаш је све време тврдио да је невин и да није био информисан о злочинима који му се стављају на терет.

Цео случај је најбоља слика хрватског правосуђа према ратном злочину и злочинцима јер ни тридесет две године после тих догађаја није донесена правоснажна пресуда.

Аналитичар и бивши хрватски амбасадор и политичар Божо Ковачевић каже да је очекивао овакву пресуду и да није изненађен:

– Мислим да је ова пресуда шамар Уставном суду који се, по мом мишљењу, супротно својим овлашћењима, умешао у суштину вођења судског процеса и поништио казну која је била готово већ одслужена.

Саво Штрбац, први човек Документационо-информационог центра Веритас и некадашњи судија, оценио је за „Новости“ да су пресуде изречене Бранимиру Главашу и саоптуженима, минималне или чак испод минимума, далеко мање него што би била примерена казна за дела која су починили:

– Суд им је, практично, изрекао казну толику да покрије време које су већ провели у притвору и затвору по првој пресуди, која је у међувремену укинута, тако да ће малтене већ сутра бити слободни људи.

Максимална казна за дело за које су гоњени јесте 20 година, а минимална пет, а сви заједно су добили мање од максималне казне, укупно 17 година:

– Не видим које су то биле нарочито олакшавајуће околности у време извршења дела које би оправдале санкцију испод законског минимума! Чини ми се да су проглашени кривим искључиво због међународне заједнице, али су казне такве да ће већ сутра, ако не и данас, бити слободни.

Штрбац још додаје да је чак и две деценије затвора мало за убијање српских цивила и бацање у Драву везаних руку, ногу и селотејпа залепљеног преко уста, да случајно не испливају (случај „Селотејп“).

Иако је два пута погођен рафалом у главу и бачен у воду, Ратослав Ратковић је успео да се спасе и преживи Глава-

шеве стравичне операције у Славонији, о чему је и сведочио.

– Две деценије је мало и за мучење и смрт Чедомира Вучковића, ког су натерали да пије киселину за акумулатор. Људи су после причали да је од страховитог бола, јер су му горели једњак и утроба, успео немогуће – да развали закључана врата гараже и излети, да би га у дворишту упуцали. Упркос свему, не верујем ни да ће им ове симболичне казне остати. Ценим да ће уложити жалбе, па ће можда поступак бити враћен на поновно одлучивање или ће се отегнути и ко зна колико трајати, да Главаш и остали никада не доживе правоснажну пресуду и да формално остану невини – закључује Штрбац.

В. Црњански Спасојевић

JutarnjiLIST

10. novembar 2023.

NOVČANU KAZNU DUŽAN JE PLATITI U ROKU OD 15 DANA PO PRAVOMOĆNOSTI RJEŠENJA, A ŽALITI SE MOŽE U ROKU OD TRI DANA OD PRIMITKA RJEŠENJA

Nakon što je prošli petak na objavi presude za ratne zločine Branimir Glavaš predsjedniku vijeća uputio uvredljive riječi „Vi ste govno, nabijem na ku**c vas i vaš sud“ i nakon toga napustio sudnicu, sudac Dražen Kevrić kaznio ga je s

VRIJEĐAO SUD

Glavaš zbog incidenta na izricanju presude kažnjen s 5000 eura: ‘Vi ste govno, nabijem na ku**c vas i vaš sud!’

5000 eura (37.672,50 kuna) zbog ometanja reda u sudnici, a novčanu kaznu dužan je platiti u roku od 15 dana po pravomoćnosti rješenja.

Maksimalna kazna je 50.000 kuna, a Glavaš se može u roku od tri dana od primitka rješenja žaliti i žalbu će rješavati Visoki kazneni sud.

Podsjetimo, Županijski sud u Zagrebu na ponovljenom suđenju u slučajevima „Selotejп“ i „Garaža“ nepravomoćno je osudio Glavaša na sedam godina zatvora za ratni zločin nad osječkim Srbima 1991., dok su njegovi suoptuženici također dobili bezuvjetne zatvorske kazne.

OSIJEK – SLUČAJ „A. GUDELJ“

NOVOSTI НОВОСТИ

Uvjetni otpust za ubojicu Reihl-Kira

28. juni 2024.

ODNOS DRUŠTVA PREMA JOSIPU REIHL-KIRU I SVIMA KOJI SU SE USPROTIVILI RATU 1990-IH NIJE ZADOVOLJAVAJUĆI. PROBLEMATIČNO JE ŠTO GUDELJ NIJE IZRAZIO KAJANJE I NIJE SE ISPRIČAO OBITELJIMA ŽRTAVA. USTO, JOŠ UVIJEK NISU POZNATI NARUČITELJI OVOG UBOJSTVA, KAŽE SENNA ŠIMEK POVODOM VIJESTI DA JE VISOKI KAZNENI SUD POTVRDIO ODLUKU O PUŠTANJU ANTUNA GUDELJA

Uoči 33. godišnjice ubojstva načelnika osječke policije Josipa Reihl-Kira te

predstavnik lokalne vlasti u Tenji Gorana Zobundžije i Milana Kneževića, Visoki kazneni sud potvrdio je odluku sisačkog Županijskog suda o uvjetnom otpustu iz Lepoglave počinitelja zločina Antuna Gudelja. Odluka je nastupila 27. juna, točno 30 godina otkako je Gudelju prvi put suđeno za zlodjelo, i to u odsutnosti. Prošao je tri suđenja na osječkom sudu za smaknuće mirovnog pregovarača i njegovih suradnika te za teško ranjavanje Mirka Tubića. Te 1994. Gudelj je osuđen na 20 godina zatvora, a nakon što je uhićen u Njemačkoj i izručen Hrvatskoj, 1996. po-

novno mu se sudilo. Na njega je 1997. primijenjen Zakon o oprost.

Država je Gudelja obilato počastila: bježao je od zakona, eskivirao kaznu, da bi nakon šest godina od ubojstva bio bezrazložno pomilovan. Iza rešetaka, po svoj prilici, ne bi nikad završio da Jadranka Reihl-Kir, načelnikova udovica, ustavnom tužbom nije potaknula treće suđenje. Gudelj je 2007. izručen hrvatskom pravosuđu, da bi godinu dana kasnije dobio nepravomoćno 20 godina zatvora. Pravomoćnost je nastupila tek 2009.

Visoki kazneni sud sada je ocijenio da je Gudelj „narocito uspješan u pojed-

načnom programu izvršavanja kazne zatvora te da uredno koristi izvankaznioničke pogodnosti, dok je vjerojatnost kriminalnog povrata procijenjena manje vjerojatnom". Počinitelj nikad nije izrazio kajanje niti je uputio ispriku obiteljima žrtava. Ipak, kako objašnjava VKS, „odnos prema članovima obitelji ubijenih žrtava nije jedina ili odlučujuća okolnost kojom se sud rukovodi prilikom donošenja odluke o uvjetnom otpustu". Pravosuđe ne mari kako će uvjetna sloboda za trostrukog ubojicu utjecati na obitelji žrtava, na lokalnu zajednicu u Osijeku i Baranji, ali i na cjelokupno društvo.

Senna Šimek iz Inicijative mladih za ljudska prava govori da traženje uvjetne slobode za zatvorenika jest pravno utemeljeno, ali da se zaboravlja koja je svrha zatvorske kazne. Objašnjava da postoji razlika između specijalne prevencije i opće odnosno generalne prevencije.

- Po ovome što tvrde Visoki kazneni sud i županijski sud, on ima pravo na rehabilitaciju koja bi trebala nastupiti izlaskom iz zatvora. No, problematično je što Gudelj nije izrazio kajanje i nije se ispričao obiteljima žrtava. Također, kod ove se odluke zanemaruje opća prevencija. Svrha zatvora nije samo da pojedinca, koji je počinio kazneno djelo, spriječi da kazneno djelo ponovi. Opća prevencija bi trebala ići u smjeru da se pošalje poruka društvu, da bude jasna osuda takvog čina i što se u vladavini prava ne smije tolerirati. To se, u slučaju Gudelja, nije postiglo. Odnos društva prema Josipu Reihl-Kiru i svima koji su se usprotivili ratu 1990-ih nije zadovoljavajući. Usto, još uvijek nisu poznati naručitelji ovog ubojstva, do danas je otvoreno pitanje je li to Gudelj napravio na svoju inicijativu ili je imao nalogodavce. U svijesti građana nije ukorijenjeno kako treba tretirati ovakva

kaznena djela i kako ih treba kažnjavati – smatra Šimek.

Ona smatra da većinu ljudi ne zanimaju ni Reihl-Kir ni Gudelj ni uvjetni otpust.

- Kira se malobrojni sjete 1. srpnja. Ipak, može se dogoditi da ova odluka Visokog kaznenog suda da više prostora Kiru, da se više govori o danu kada je ubijen i okolnostima njegovog stradanja – govori Senna Šimek.

U obrazloženju presude navedeno je da je Antun Gudelj 1. jula 1991. znao tko se nalazi u automobilu Milana Kneževića. Bio je „ljut na Reihl-Kira i Zobundžiju što kao Hrvati idu na pregovore sa Srbima Kneževićem i Tubićem". Iako je Gudelj vidio rotirajuće svjetlo, prišao je cesti i s deset metara udaljenosti iz kalesnjikova u automobil rafalno ispalio 30 metaka.

Процесуирање ратних злочина над Србима у Хрватској

ИСТОЧНА СЛАВОНИЈА – СЛУЧАЈ „Љ. СТЕВАНОВИЋ”

1. август 2023.

Саопштење поводом хапшења Србина Љубодрага Стевановића из Вуковара

Од ЈУТРОС сви медији у Хрватској преносе саопштење МУП-а РХ да је проведеним криминалистичким истраживањем утврђено постојање основане сумње да је у априлу 1992. године, осумњичени, тада 15-годишњак, као наоружани цивил, заједно с другим починиоцима, припадницима српских паравојних формација, искористио околности рата те је у Вуковару судјеловао у физичком злостављању и силовању тада 19-годишњакиње, излажући је патњи и понижењу, те да је након довршеног криминалистичког истраживања предан притворском надзорнику ПУ осјечко-барањске док је кривична пријава против њега због сумње да је починио ратни злочин против цивилног становништва поднесена Жупанијском државном одвјетништву у Осijekу, без навођења његовог имена.

Према Веритасовим сазнањима, ухапшени и осумњичени се зове Љубодраг Стевановић, рођен 1976. године у Вуковару, гдје је живио и радио као конобар до пре неколико година, када је за бољим животом, као и многи житељи Хрватске, отишао у Шведску. У суботу је са супругом и кћерком авионом из Осла долетео на београдски аеродром „Никола Тесла”, одакле је кренуо за Вуковар али га је на граничном прелазу Товарник ухапсила хрватска полиција по некој њиховој интерној потерници.

У очекивању одлуке надлежног тужилаштва о полицијској кривичној пријави због кривичног дела ратног злочина, Срби из Вуковара у првим реакцијама наводе да је мало вероватно да би неко ко је силовао у ратним приликама, годинама остао да живи у Вуковару и да би му се редовно враћао и по одласку у иностранство.

Много вероватније је да се овим хапшењима наставља тренд застрашивања преосталих Срба и у источној Славонији и у целој Хрватској, који се у правилу сваке године интензивира у предсезони и сезони годишњих одмора, са крајњим циљем да се они који су отишли не враћају а они преостали да се натерају на одлазак.

На такав закључак упућује и (не)познавање сопствених прописа од стране хрватске полиције по којима се „пунољетној особи која је навршила двадесет и једну годину не може судити за кривично дело које је починила као млађи малолетник“.

Од почетка ове године, поред поменутог Вуковарца, ухапшено је још шест особа српске националности са подручја Хрватске, тројица су ухапшена по хрватским међународним потерницама ван Хрватске (Југослав Видић у САД, Војислав Бузаковић у Ирској, Миленко Марић у Великој Британији, последња двојица већ и изручени у РХ), двојица из Барање који су у селу Дарда живели и пре и у току и после рата (Милан Рајшић и Радослав Кошевић) и један приликом уласка из Србије у Хрватску (Чедо Смиљанић).

У мају ове године хрватски медији су пренели податке ДОРХ-а (државно тужилаштво) да је због злочина почињених у „домовинском рату“, кривични поступак у протекле три деценије покренут против укупно 4.000 особа, од којих је до сада осуђено 707, пресуду их чека још 499, а истрага се води против 139 особа.

По „Веритасовој“ анализи, међу процесуиранима је око три процента припадника хрватских оружаних снага, а сви остали су припадници бивших ЈНА и СВК и понеки добровољац, од којих је у присуству процесуирано тек око 13 процената.

На основу међународних потерница које је расписао Биро Интерпола у Загребу, широм света је до сада, по „Веритасовој“ евиденцији, ухапшено најмање 188 Срба, од којих су 74 екстрадирана у Хрватску. Тренутно се у хрватским затворима због кривичних дела ратних злочина налази 34 особе српске националности, од којих је 16 правоснажно осуђено, док су остали под истрагом, оптужбом или чекају правоснажност пресуда.

У Београду и Бањој Луци, 01.08.2023.

ПРЕДСЈЕДНИК
Саво Штрбац

ŽUPANIJSKO
DRŽAVNO
ODVJETNIŠTVO
OSIJEK

Doneseno rješenje o provođenju istrage protiv okrivljenog 47-godišnjaka

1. avgust 2023.

ŽUPANIJSKO DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO U OSIJEKU JE 27. SRPNJA 2023., DONIJELO RJEŠENJE O PROVOĐENJU ISTRAGE PROTIV HRVATSKOG DRŽAVLJANINA (1976.) ZBOG OSNOVANE SUMNJE NA POČINJENJE KAZNENOG DJELA PROTIV ČOVJEČNOSTI I MEĐUNARODNOG PRAVA ODNOSNO RATNI ZLOČIN PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA IZ ČL. 120. ST. 1. OKZ-A RH.

Postoji osnovana sumnja da je okrivljeni 47-godišnjak počinio navedeno kazneno djelo 3./4. travnja 1992. u Vukovaru, tijekom privremene okupacije teritorija istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema, prema prethodnom dogovoru i zajednički s drugim pripadnicima srpskih paravojskih formacija. Osnovano se sumnja da je u nakani da nanese teške fizičke i psihičke boli oštećenici (hrvatska nacionalnost, 1973.) nečovječno postupao prema njoj odnosno postupao je protivno pravilima međunarodnog običajnog ratnog i humanitarnog prava o zaštiti civila za vrijeme rata i okupacije.

Okrivljeni 47-godišnjak je uhićen i nalazi se u istražnom zatvoru zbog opasnosti od bijega.

Osumnjičeni Ljubodrag Stevanović na slobodi

2. avgust 2023.

PREMA VERITASOVIM SAZNANJIMA, OSUMNJIČENI SE ZOVE LJUBODRAG STEVANOVIĆ. ISTOG DANA KADA JE DONESENO RJEŠENJE O PROVOĐENJU ISTRAGE, ŽUPANIJSKI SUD U OSIJEKU PO SUDIJI ISTRAGE, NA PRIJEDLOG ŽDO U OSIJEKU, DONIO JE I RJEŠENJE KOJIM JE

UKINUO ISTRAŽNI ZATVOR TE JE PUŠTEN NA SLOBODU. U obrazloženju pomenutog rješenja navodi se da je protiv osumnjičenog rješenjem sudije istrage od 26.07.2023. određen istražni zatvor u trajanju od mjesec dana. Dalje se navodi da je ŽDO u Osijeku

01.08.2023. sudiji istrage dostavilo prijedlog za ukidanje istražnog zatvora protiv osumnjičenog jer su prestali zakonski osnovi zbog kojih je određen taj istražni zatvor, odnosno da se prema odredba-

ma Zakona o sudovima za mladež punoljetnoj osobi koja je navršila 21 godinu života ne može suditi za krivično djelo koje je počinila kao mladi maloljetnik.

МЕДВИЂА – СЛУЧАЈ „Д. ШКОРИЋ И ДР.”

7. septembar 2023.

Sjednica optužnog vijeća u predmetu protiv Dušana Škorića i dr. zbog krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva

PRED ŽUPANIJSKIM SUDOM U SPLITU ZA DANAS JE ZAKAZANA SJEDNICA OPTUŽNOG VIJEĆA U PREDMETU PROTIV OPT. DUŠANA ŠKORIĆA (1959), BOGDANA MILANKO (1967), MILADINA MILANKO (1974) I MILENKA ŠKORIĆA (1951) ZBOG KRIVIČNOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA.

Optužnicom Županijskog državnog odvjetništva iz februara 2023. godine optuženi se terete da su kao pripadnici milicije tzv. RSK, u Medviđi, opština Obrovac, počinili i to:

Svu četvoricu opt. se tereti da su 9. maja 1992., petsto metara od njihove porodičnekuće kod Ograde Zelića, ubili bračni par Šimu i Iku Srdarević koji su tada imali 80, odnosno 66 godina. U Šimu su ispalili najmanje devet metaka iz pištolja, a u Iku dva metka iz automatske puške. Njihovo stado od 150 koza i ovaca su odveli, a porodičnu kuću zapalili.

Bogdana Milanka se tereti da je 9. februara 1993. u Medviđi, zaseoku Erstići, ubio devet osoba prezimena Erstić, a jednu teško ranio.

Bogdan Milanka i Dušana Škorića tereti se da su 31. januara 1993. u Medviđi sačekali 49-godišnjeg Marka Gendu, kojeg su zavezali i odveli do jame Golubinka te ga na neutvrđeni način ubili, a tijelo bacili u jamu dubine osam metara. Nakon toga dolaze do kuće Soke Genda, supruge ubijenog Marka, iz čije kuće su, koristeći traktorsku prikolicu, ukrali 500 kilograma pšenice, svu rakiju, vino, ulje i brašno, da bi potom kuću zapalili. Tereti ih se i da su 21. februara 1993. iz novosagrađene kuće Mirka Mršića, koji je prethodno od straha s porodicom pobjegao u šumu, ukrali sav namještaj, a potom mu zapalili staru kuću i pušnicu.

Optužen Dušan Škorić tereti se da je neutvrđenog dana 1992. došao u mjesto Medviđu te je zatekao u polju 82-godišnjeg Božu Demu, odveo ga je do jame, pucao u njega i potom njegovo tijelo bacio u tu jamu, duboku petnaest metara.

Optuženima se sudi u odsustvu pošto su nedostupni hrvatskim organima krivičnog gonjenja.

ИСТОЧНА СЛАВОНИЈА – СЛУЧАЈ „Ч. ШТРБАЦ”

12. septembar 2023.

Zakazano pripremno ročište za glavni pretres oficira JNA zbog ratnog zločina Čede Štrpca zbog ratnog zločina protiv civilnog stanovništva

Optužnicom Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku od 27. decembra 1995. optuženi se tereti da je u vremenu između 17. maja i 12. oktobra 1995. godine, u okupiranoj Tenji, kao komandant srpske paravojne jedinice tzv. 43. brigade Vojske Srpske Krajine, koja je nakon oružanog napada Srbije i tzv. JNA na Republiku Hrvatsku zajedno sa drugim srpskim paravojsnim jedinicama okupirala dijelove istočne Slavonije, u više navrata naredio da se s okupiranog područja iz različitog oružja i bez ikakve vojne potrebe

puca na grad Osijek i druga neokupirana naselja iza linija razdvajanja s Hrvatskom vojskom, što je bilo protivno odredbama člana 51. i člana 52. Dopunskog protokola uz ženevske konvencije od 12. avgusta 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba (Protokol I).

Pošto je optuženi nedostupan hrvatskim organima gonjenja, postupak mu se vodi u odsustvu.

ЗАГРЕБ, БАНСКИ ДВОРИ – СЛУЧАЈ „Љ. БАЈИЋ И ДР.”

ПОЛИТИКА

Одложен почетак суђења за напад на Банске дворе

19. септембар 2023.

ЖУПАНИЈСКИ СУД НИЈЕ УТВРДИО ДА ЛИ СУ НЕКАДАШЊИ ПРИПАДНИЦИ РАТНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА БИВШЕ ЈНА ПРИМИЛИ СУДСКЕ ПОЗИВЕ

Суђење шесторици некадашњих припадника ратног ваздухопловства бивше ЈНА због ракетирања Банских двора 7. октобра 1991. године, које је јуче требало да почне пред Жупанијским судом у Загребу, одложено је јер није утврђено да ли су примили позиве за суђење.

Председница судског већа Мирна Бановић, казала је пред почетак претреса да је телефоном контактирала Службу за међународну правну помоћ у кривичним стварима како би утврдила да ли су окривљени примили позив, али да то до почетка суђења није могло да се установи. Након ове констатације, судија Бановић је списе предмета проследила Кривичном ванрасправном већу суда које би требало да донесе одлуку о томе да се окривљенима суди у одсуству.

Жупанијско тужилаштво у Загребу, подсетимо, за напад на Банске дворе терети тадашњег заповедника Петог

ваздухопловног корпуса Љубомира Бајића (81), начелника за ваздушну подршку Слободана Јеремића (71), начелника 105. ловачко-бомбардерског пука Ђуре Миличића (65), референта тадашње контраобавештајне службе при некадашњем ратном ваздухопловству и противваздушној одбрани Чедомира Ковачевића (69) и два пилота која су извршила напад, Ратка Допуђе (63) и Дамира Лукића (62).

Бајићев бранилац Душан Братић каже за „Политику” да окривљени у Хрватској нису водили приватни рат ни против Туђмана, ни Хрватске како то загребачка оптужница тврди, већ су спасавали живот хиљаде голобрадих војника српске, црногорске, ромске, мађарске националности које су по Туђмановој наредби од 12. септембра 1991. у окруженим касарнама без струје, воде и хране, мучки минобацачком и стрељачком ватром убијали припадници паравојне формације Збора народне гарде, изводећи оружану сецесију и разбијање Југославије.

– Судски поступак у Загребу је део националне стратегије одбране Хрват-

ске којом су обавезани сви државни органи да перманентно предузимају радње на одбрани „научно доказане истине о домовинском рату”. Тако узимају догађаје истргнуте из контекста оружане сецесије и организованих убиства војника сопствене државе и појединачним случајевима утичу на емоције људи, чиме лаж претварају у истину. Лаж је њихова стратегија, а Бански двори место за њихов нови мит – казао је Братић.

Предмет „Бански двори” умногоме подсећа на поступак који се против четворице хрватских официра води због оптужби да су у августу 1995. године ракетирали колону избеглица на Петровачкој цести. Наиме, у оба предмета на оптуженичкој клупи нашли су се војни официри за које није утврђено да ли су примили позиве српског, односно хрватског суда за почетак главног претреса. Такође, није донета одлука да ли ће се поступци против окривљених водити у њиховом одсуству с обзиром на то да су недоступни правосудним органима.

КНИН, ЗАТВОР „СТАРА БОЛНИЦА” – СЛУЧАЈ „С. ПЛЕЈО И ДР.”

Ročište za glavni pretres u predmetu protiv opt. Plejo Steve i dr.

21. septembar 2023.

PRED ŽUPANIJSKIM SUDOM U SPLITU ZA DANAS JE ZAKAZANO ROČIŠTE ZA GLAVNI PRETRES U PREDMETU PROTIV PLEJO STEVE (1964), GRBIĆ ŽELJKA (1966) I POTKONJAK SRĐANA (1965) ZBOG KRIVIČNOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV RATNIH ZAROBLJENIKA:

Županijsko državno odvjetništvo u Splitu optužnicom od 31. avgusta 2022. godine tereti ih:

Prvooptuženom Grbić Željku se stavlja na teret da je, protivno odredbama međunarodnog humanitarnog prava, od 29. septembra 1991. do 2. novembra 1991. u Kninu, tokom oružanog sukoba između oružanih sna-

ga Republike Hrvatske i naoružanih agresorskih srpskih paravojnih jedinica tzv. SAO Krajine, kao pripadnik SUP-a Knin, raspoređen na osiguranju zarobljenih pripadnika MUP-a RH u bolnici u Kninu, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba, mučio ratne zarobljenike. Nakon što su u bolnicu u Kninu dovedena četvorica zarobljenih ranjenih pripadnika (1969, 1967, 1967. i 1969) MUP-a RH, prvooptuženi je, tereti ga se, između ostalog, fizički i psihički zlostavljao prvog pripadnika (1969), odnosno tukao ga kundakom puške po cijelom tijelu i glavi, čelu, nosu

i između nogu. Tereti ga se da je fizički zlostavljao drugog pripadnika (1967), dok je trećeg pripadnika (1969) tjerao da pije vruću vodu prijeteći mu da će ga ubiti ako to ne učini, a četvrtog pripadnika (1967) je tukao kundakom tražeći mjesta na kojima je ranjen. Tereti ga se da je dozvoljavao da u sobu, u kojoj su ležali ranjeni zarobljenici, dolaze druge osobe i maltretiraju ih, a on ih je i psihički maltretirao, pri čemu su zarobljenici pretrpjeli fizičke povrede i psihičke patnje.

Drugooptuženom Stevi Pleji i trećooptuženom Srđanu Potkonjaku se optužnicom stavlja na teret da su od 14. oktobra 1991. do 2. novembra 1991. u Kninu, tokom oružanog sukoba između oružanih snaga Republike Hrvatske i naoružanih agresorskih srpskih paravojskih jedinica tzv. SAO Krajine, počinili navedeno krivično djelo.

Drugooptuženi se tereti da je u svojstvu upravitelja Okružnog zatvora u Kninu, formalno odgovornog za primjenu propisa međunarodnog ratnog prava, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba, iako je bio dužan, propustio spriječiti da se ratni zarobljenici muče. Trećooptuženi se tereti da je kao zatvorski stražar, kršeći pravila međunarod-

nog prava za vrijeme oružanog sukoba, mučio ratne zarobljenike. Nakon što su u Okružni zatvor u Kninu iz bolnice u Kninu dovedena dvojica zarobljenih pripadnika MUP-a RH (1969. i 1967) drugoopt. se tereti da je, znajući da njemu podređeni zatvorski čuvari, pa tako i trećoopt, fizički i psihički muče i maltretiraju zarobljene pripadnike hrvatske policije, uslijed čega su oni zadobili višestruke tjelesne povrede s posljedicom trajno narušenog zdravlja, nije poduzeo ništa da takva protuzakonita postupanja spriječi i kazni. Tereti ga se da je time pristao na to da njemu podređene osobe nastave s protupravnim radnjama i njihovim posljedicama. Trećoopt. se tereti da je osobno fizički tukao zarobljenog prvog pripadnika MUP-a RH (1969) nanijevši mu tjelesne povrede.

U optužnici je predloženo da se, nakon potvrđivanja optužnice, ovaj postupak spoji sa postupkom na osnovu potvrđene optužnice protiv drugoopt. i trećoopt. zbog krivičnog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika i da se protiv okrivljenih provede postupak suđenja u odsustvu.

Vjerovatno je prihvaćen prijedlog ŽDO u Splitu o spašavanju predmeta.

ОПШТИНА ГЛИНА – СЛУЧАЈ „Д. ЈОВИЋ И ДР.”

Nastavak glavnog pretresa protiv opt. Jović Dušana i dr. zbog ratnog zločina

22. septembar 2023.

PRED ŽUPANIJSKIM SUDOM U ZAGREBU ZA DANAS JE ZAKAZANO ROČIŠTE ZA NASTAVAK GLAVNOG PRETRESA PROTIV OPTUŽENIH: JOVIĆ DUŠANA (1942), PASPALJ MILE (1954), ČUPOVIĆ VLADE (1941) I VRCELJ MARKA (1950) ZBOG KRIVIČNOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA I RATNIH ZAROBLJENIKA.

Županijsko državno odvjetništvo u Sisku optužnicom od 30. jula 2010. godine tereti ih da su i to: Dušan Jović od 03.05.1991. do aprila 1992. godine na području opštine Glina, kao predsjednik ratnog predsjedništva i glavni komandant pobunjenih Srba na području Gline, isplanirao i naredio napade jedinica TO Glina i njima potčinjene Milicije SAO Krajine na sela nastanjena pretežno hrvatskim stanovništvom, a Divjakinja, Čupović, Vrcelj i Kovačević, u svojstvu komandanata vojnih jedinica, izvršili napade na mnoga naselja na području Gline, bez izbora cilja, pri čemu je smrtno stradalo 185 osoba a 7 je teško povređeno, te zastrašivali i protuzakonito pritvarali stanovništvo pri čemu je 60 osoba odvedeno u nepoznatom pravcu i vode se kao nestali, zatim pljačkali imovinu civilnog

stanovništva, te razorili, uništili ili spalili 1.041 kuću i dvije stambene zgrade, a oštećeno je i razoreno 8 crkava i župnih dvorova.

Paspalj se posebno tereti da je od početka avgusta do kraja 1991. godine, kao pomoćnik komandanta štaba TO Glina za moralno – politički rad, naredio da se uhapšeni civili i ratni zarobljenici u logoru KPD Glina podvrgavaju fizičkom i psihičkom mučenju i zlostavljanju da bi se od njih iznudilo priznanje, te su 3 zatvorenika umrli u logoru od posljedica mučenja, a 4 civila je odvedeno na obližnje brdo i ubijeno.

Divjakinja Stanka zv. Čane nema na novijim spiskovima procesuiranih. Protiv Jović Dušana, Paspalj Mile, Čupović Vlade, Vrcelj Marka i Jose Kovačevića, temeljem izmjena Zakona o primjeni Statuta MKSJ, predmet je na postupanje dostavljen Županijskom sudu u Zagreb kao stvarno i mjesno nadležnom sudu.

Protiv optuženog Josipa Kovačevića krivični postupak je obustavljen zbog smrti. Glavna rasprava je počela 16. marta 2021. godine. Optuženima se sudi u odsustvu pošto su nedostupni pravosudnim tijelima RH.

ДОЊЕ ПРИМИШЉЕ – СЛУЧАЈ „Р. БЈЕЛОПЕТРОВИЋ И ДР”

6. oktobar 2023.

Nastavak glavnog pretresa u predmetu Donje Primišlje

PRED ŽUPANIJSKIM SUDOM U RIJECI ZA DANAS JE ZAKAZANO ROČIŠTE ZA NASTAVAK GLAVNOG PRETRESA U PREDMETU „DONJE PRIMIŠLJE” PROTIV OPT. RADE BJELOPETROVIĆA I DR. ZBOG KRIVIČNOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA.

ŽDO u Rijeci optužnicom od 20. maja 2017. godine optužilo je Bjelopetrović Radu (1958), Lisica Radu (1964), Kurjega Boru (1968) i Kurjega Predraga (1965), a terete se da su od jula 1992. do 30. avgusta 1995. godine u Donjem Primišlju na području Slunja, kao pripadnici srpske paravojne jedinice TO Donje Primišlje i 13. pješadijske brigade, protivno odredbama međunarodnog ratnog i humanog prava, obučeni u maskirne uniforme i naoružani puškama, u namjeri ponižavanja i izivljavanja nad civilnim

stanovništvom, u najmanje dva navrata zlostavljali Dušana i Anku Adžibaba, presreli ih u neposrednoj blizini mlina u kojem su boravili i da su ih 6. jula 1992. godine udarali puškama pa je od siline udaraca Anka Adžibaba izgubila svijest nakon čega su je, zajedno s danas dvoje pokojnih srpskih državljana, silovali, dok su oštećenika Dušana Adžibabu udarali kundacima.

Okr. Predrag Kurjega se tereti da je 20. jula 1993, s danas pokojnicima Nikolom Bjelopetrovićem i Zdravkom Novakovićem, ponovno presreo oštećenike te ih razdvojio nakon čega je tukao i udario kundacima oštećenicu sve dok nije izgubila svijest nakon čega su je silovali.

Postupak se vodi u odsustvu optuženih pošto su nedostupni hrvatskim organima gonjenja.

ДРНИШ – СЛУЧАЈ „Д. ВУЈНОВИЋ”

23. oktobar 2023.

Novo suđenje za ratni zločin u Drnišu, ali bez okrivljenog

VRATIO SE U SAD

Zaključci splitskog suda za sada su preuranjeni

UKINUTA JE OSLOBAĐAJUĆA PRESUDA DUŠKU VUJNOVIĆU ZBOG RATNOG ZLOČINA NAD CIVILIMA U DRNIŠU. KONCEM 2021. OSLOBOĐEN JE U SPLITU U OBNOVI POSTUPKA KOJU JE DOBIO NAKON ŠTO JE UHIĆEN U SR NJEMAČKOJ PRIJE LETA ZA SRBIJU. NA KRAJU SUĐENJA OSLOBOĐEN JE ZBOG NEDOSTATKA DOKAZA I PUŠTEN NA SLOBODU, NO VISOKI KAZNENI SUD DRŽI DA SU ZAKLJUČCI SPLITSKOG SUDA ZA SADA PREURANJENI.

Vujnović je još 1997. godine u Šibeniku pravomoćno osuđen na 10 godina zatvora s još dvojicom okrivljenika. Sudilo mu se u odsutnosti. Nakon rata skrasio se u SAD-u gdje radi kao kućni majstor s plaćom od 3.000 dolara, a dobio je i američko državljanstvo. Stoga je vrlo upitno kako će se osigurati njegova nazočnost na ponovljenom suđenju.

Predmet postupka je zlostavljanje civila Ivana Radasa, kojem su, prema optužnici, Vujnović i još dvojica 12. studenog 1993. upali u kuću u Drnišu te za-

tražili vino. Kada im je rekao da nema, izudarali su ga rukama, nogama i kundacima pušaka po tijelu. Jovo Matić mu je nožem odrezao lijevo uho.

Nakon što su izašli iz kuće, uhitili su ih pripadnici Stanice javne bezbjednosti Drniš. Radas je zadobio teške tjelesne ozljede, prijelom niza rebara, mnogobrojne podljeve po glavi i tijelu. S obzirom na njegovo inače loše zdravstveno stanje, preminuo je od posljedica zlostavljanja idućeg dana u kninskoj bolnici.

СЛУЊ – СЛУЧАЈ „М. БОСНИЋ”

2. novembar 2023.

Glavni pretres u predmetu protiv opt. Mile Bosnića zbog ratnog zločina

PRED ŽUPANIJSKIM SUDOM U RIJECI ZA DANAS JE ZAKAZANO ROČIŠTE ZA GLAVNI PRETRES U KRIVIČNOM PREDMETU PROTIV OPT. MILE BOSNIĆA (1958), ZBOG KRIVIČNOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA.

Županijsko državno odvjetništvo u Karlovcu istragu protiv os. Mile Bosnića otvorilo je 20.06.2003. zbog krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, a proširilo je 02.04.2010, dok je protiv okr. Petra Mirčića i Željka Krmara proširena 31.10.2010. zbog ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

Teretilo ih se da su od 16. novembra 1991. pa do kraja 1992, nakon okupacije grada Slunja, prvookrivljeni kao predsjednik po njemu osnovanog ratnog predsjedništva „samoproglašene opštine Slunj“, a drugookrivljeni i trećeokrivljeni kao članovi tog ratnog predsjedništva zaduženi za zatvor odnosno za određivanje radnih obveza na području grada Slunja, iako su bili dužni voditi računa o zaštiti života i osobne sigurnosti ljudi i imovine na tom području, osnovali zatvor u kojem je drugookrivljeni držao i zatvorio veći broj civila uglavnom hrvatske nacionalnosti u hladnim prostorijama na oskudnoj hrani, dopuštajući da njemu podređeni pripadnici i drugi vojnici u zatvoru psihički i fizički maltretiraju zatvorene civile. Trećeokrivljenika se tereti da je Hrvate koji su ostali na području Slunja prisiljavao na obavljanje raznih poslova koji nisu bili nužni za potrebe paravojske i javne interese, tražeći od njih da nose posebne bijele trake na ruci, dozvoljavajući pritom da ih prilikom obavljanja javnih radova pripadnici paravojskih jedinica psihički i fizički maltretiraju.

Okrivljene se terete da su propustili preduzeti mjere u cilju da se takvo nezakonito postupanje spriječi,

a počinitelji kazne, pristajući time na posljedice takvog protivpravnog ponašanja, a prvookrivljenika se tereti i da je uz navedeno obavio i rekviziciju imovine preduzeća koja su u vlasništvu Republike Hrvatske i koja su se nalazila na tom području, kao i privatne imovine građana koji su izbjegli iz Slunja.

Temeljem izmjena Zakona o primjeni Statuta MKSJ, predmet je na postupanje dostavljen ŽS u Rijeci kao stvarno i mjesno nadležnom sudu.

Rješenjem ŽDO Rijeka broj: K-DO-38/2014. (Is-DO-5/2015.) od 15.12.2016. nastavljen je postupak provođenja istrage prekinut rješenjem ŽDO u Rijeci 02.06.2016. godine.

ŽDO u Rijeci je, nakon provedene istrage, podiglo pred ŽS u Rijeci optužnicu 24.12.2019. godine.

Rješenjem ŽDO Rijeka broj: K-DO-38/2014. (IsDO-5/2015.) od 15.12.2016. nastavljen je postupak provođenja istrage prekinut rješenjem ŽDO u Rijeci 02.06.2016. godine.

ŽDO u Rijeci je, nakon provedene istrage, pred Županijskim sudom u Rijeci podiglo optužnicu 20. decembra 2019. godine. protiv Mile Bosnića.

Protiv optužnice opt. Mile Bosnića je, preko branioca po službenoj dužnosti Gorana Marijanovića, advokata iz Rijeke, podnio odgovor na optužnicu.

ŽS u Rijeci je 17. marta 2022. potvrdio optužnicu ŽDO u Rijeci broj: K-DO-38/14. od 20. oktobra 2020. godine.

ШАМАРИЦА – СЛУЧАЈ „С. ЈАЊАНИН”

Sisacko-moslavacka-policija.gov.hr

Ratni zločin protiv civilnog stanovništva na sunjskom području

9. novembar 2023.

POLICIJA JE PROTIV TROJICE OSUMNJIČENIH, KOJI SU NEDOSTUPNI TIJELIMA KAZNENOG PROGONA REPUBLIKE HRVATSKE, PODNIJELA KAZNENU PRIJAVU ŽUPANIJSKOM DRŽAVNOM ODVJETNIŠTVU U ZAGREB

Policijски службеници Policijske uprave sisačko-moslavačke su, u koordinaciji s Odjelom za ratne zločine Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu, dovršili kriminalističko istraživanje vezano uz kazneno djelo „Ratni zločin protiv civilnog stanovništva“, počinjeno tijekom listopada 1993. godine na štetu hrvatskog državljanina na sunjskom području.

Provedenim kriminalističkim istraživanjem utvrđena je osnovana sumnja kako su tada 46-godišnjak i dvo-

jica tada 48-godišnjaka, u prostorijama bivšeg Spomen-doma na Šamarici, postupali suprotno odredbama međunarodnog ratnog i humanitarnog prava kao visoko pozicionirani članovi tzv. „39. Banijskog Korpusa VSK“ i koji su imali formalne i stvarne ovlasti zapovijedanja i nadzora nad svim pripadnicima jedinica smještenim u sklopu navedenog prostora.

Naime, iako su znali da se u priručnom, neadekvatnom zatvoru uspostavljenom u prostoru bivše kuglane u sklopu bivšeg Spomen-doma na Šamarici, zlostavlja i muči civil hrvatske nacionalnosti i da u takvim radnjama sudjeluju njima podređeni pripadnici jedinica, nisu poduzeli ništa da ovakve nezako-

nite radnje podređenih sankcioniraju i kazne niti su poduzeli sve mjere koje su im bile na raspolaganju kako bi osigurali i zaštitili fizički i psihički.

Time su pristali da njima podređene osobe nastave s takvim protupravnim radnjama i na posljedice takvih radnji, uslijed čega je u navedenom razdoblju fizički i psihički zlostavljan tada 50-godišnji hrvatski državljani (civil), koji je zarobljen 9. listopada 1993. godine na sunjskom području, u tadašnjoj tzv. „UNPA“ zoni, od strane pripadnika tzv. „Izviđačko-diverzantski odreda 39. Banijskog korpusa VSK. Uslijed fizičkog i psihičkog zlostavljanja, tada 50-godišnji zarobljeni hrvatski državljani (civil) je 14. listopada 1993.

godine preminuo od posljedica takvog zlostavljanja, nakon čega su njegove posmrtno ostatke zakopali u neoznačeni grob u blizini Spomen-doma Šamarica, koji do sada nije pronađen. Policija je protiv trojice osumnjičenih, koji su nedostupni tijelima kaznenog progona Republike Hrvatske, podnijela kaznenu prijavu Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu.

Po saznanjima Veritas-a radi se o:

Janjanin Stevanu (1945),
Aleksandru Aleksiću (1945) i
Tanasić Željku (1967)

ШКАБРЊА – СЛУЧАЈ „М. ГЊИДИЋ“

**SLOBODNA
DALMACIJA**

29. novembar 2023.

Još jedna oslobađajuća presuda: Za zločin u Škabrnji nema dokaza?! ‘Sud ne može nedvojbeno utvrditi...’

ŠEST GODINA NAKON PODIZANJA OPTUŽNICE ZA SUDJELOVANJE U RATNOM ZLOČINU U ŠKABRNJI, NA SPLITSKOM ŽUPANIJSKOM SUDU OSLOBOĐEN JE ODGOVORNOSTI DANAŠ 55-GODIŠNJI MILAN GNJIDIĆ ZVANI ZEKO IZ BANJE LUKE KOJE MU SE SUDILO U ODSUTNOSTI.

Teretilo ga se da je 18. studenog 1991. godine oko 11.30 sati u Škabrnji, kao pripadnik tzv. 2. specijalnog voda T.O. Benkovac, znanog kao i „Dobrovoljački vod“ – a nakon što je ta postrojba, provodeći politiku velikosrpske agresije na Hrvatsku, slomila otpor branitelja mjesta Škabrnja, nakon čega je došlo do masovnog uništavanja stambenih i gospodarskih objekata u mjestu te mučenja, zlostavljanja i ubijanja zarobljenih osoba – zajedno sa sada pokojnim Ljubišom Vučićevićem i više nepoznatih osoba iz svog voda, zlostavljao i ubio zarobljenog hrvatskog vojnika Antu Ražova.

U dva dana, 18. i 19. studenoga, četnici su nakon pada Škabrnje i Nadina ubili 48 ljudi

Po optužnici, zarobljenog su vojnika pripadnici četničke postrojbe na pre-

djelu Krčmetina bacili na pod te ga tukli nogama i kundacima po cijelom tijelu, gazili po njemu nogama i udarali mu glavom o asfalt te ga gušili.

SVJEDOKINJA UMRLA

U jednom trenutku, dok je Ražov ležao i jaukao od bolova, Zeko mu je prišao i odsjekao mu nožem lijevo uho, a onda mu je sada pokojni Ljubiša Vučićević iz vatrenog oružja ispalio u glavu hitac. Zbog zadobivenih ozljeda zarobljena je žrtva preminula.

Jedini svjedok ovog zločina bila je mještanka Škabrnje Jurka Miljanić, u međuvremenu preminula, a koja je u svoja dva iskaza kazala da se onog dana kada je pala Škabrnja s 20-ak drugih mještana skrivala u podrumu. Kad je izašla iz podruma, vidjela je više maskiranih i izmazanih četnika koji su ih vodili u koloni prema izlazu iz sela, a dolaskom na predio zvani Krčmetina oni su ih zadržali sve do večeri, kada su prebačeni u Benkovac.

Dok su čekali na Krčmetini, dvojica četnika, koje nije prepoznala jer su bili zamazani po licu, dovukla su Ražova koji nije mogao hodati, te su ga tukli, udarali mu glavom o asfalt, gazili po

njemu nogama, tukli ga puškama, a on je jaukao od bolova. U jednom trenutku dok je tako teško pretučen, ali živ ležao na cesti, prišao mu je jedan od četnika i nožem mu otkinuo uho koje je zamotao u novine i spremio u džep. Kada Ante više nije davao znakove života, uhvatili su ga za noge i tako ga odvukli preko ceste i bacili u jedan grm, nakon čega su njih ostale odveli u Benkovac.

- Ispitana svjedokinja koja je bila neposredni očevidac inkriminiranog događaja nije prepoznala optuženika kao aktera ovog zločina ni po izgledu, a ni po imenu, već samo navodi da se radilo o dvojici nepoznatih maskiranih i izmazanih četnika...

Dokument oficira JNA

Sud je dužan relevantne činjenice u pogledu kaznenopravne odgovornosti optuženika utvrditi s takvim stupnjem sigurnosti koji nedvojbeno upućuju na osobu optuženika, a u konkretnom slučaju u postupku je za optuženog Milana Gnjidića nesporno utvrđeno samo da se u inkriminirano vrijeme nalazio na benkovačkom području, no niti jedan drugi izvedeni dokaz, bilo

materijalni ili personalni, nije na nedvojbен начин ukаzао nа optужеnоg kао посhителја оvоg kаznenоg djела – nаvоdи се u оslobађајусјој пресуди.

Naime, postojala je indicija da bi se moglo raditi о Gnјidісјu kао sudioniku оvоg zloсhina, а to је dokument oficira JNA, kapetаnа kоrvete Sime Rosісја i

majora Milivoја Ostoјісја, kоји su u ime JNA истражујусји zloсhин sаstаvili zаbіlјešku u kојој stојi dа је „Gnјidісј оskrnаvіо lеš” muškаrсја stаrоg 35 godinа kојег је рrіје ubіо Vuсhісјevісј. Utvrdіlі su і dа su ubојstvа u nаvedenіm mјestimа „іzvršаvаlі рrіpаdnicі specіјalnе јedіnісје TO Benkоvас, оdnосnо dobro-

volјсјi iz Srbіје, s tіm dа su dobrovolјсјi iz Srbіје ubіјаlі u mјestu Škаbrnjа”.

- To pіsmeno іmа sаmо spоznајnu snаgu dа bі посhителјі іnkrimіnіrаnоg kаznenоg djела bіlі pok. Lјubіšа Vuсhісјevісј і optужenі Milan Gnјidісј, nо onо sаmо по sebі nіје dokаz – stојi u пресуді.

ОПАТОВАЦ – СЛУЧАЈ „П. БОЈКО”

29. novembar 2023.

Otvorena istraga protiv osumnjičenog Petra Bojka (1960) zbog krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva

ŽUPANIJSKO DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO U

OSIJEKU, RJEŠENJEM BROJ: Kis-DO-37/2023 OD 27 NOVEMBRA, OTVORILO JE ISTRAGU PROTIV OSUMNJIČENOG PETRA BOJKA (1960) ZBOG KRIVIČNOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA.

Osumnjičeni se tereti da је od oktobra 1991, tokom оружане агресіје snаgа JNA і srpskіh parавојnіh formасја nа Rеpublіku Hrvatsku, nаoružаn, kао рrіpаdnik parавојnе formасје pobunjenіh Srba, іskоріstіо оkоlnоstі rаtа і рrіvremenu оkupасіју mјestа Opatovac kоd Vukovаrа, tе zајednо s drugіm рrіpаdnicimа srpskіh parавојnіh formасја, bez posebnоg povоdа рrіvоdіо nа іnformаtіvne rаzgоvоrе cіvіlе hrvatske

nacionalnosti te pri tome teško fizički zlostavljao sedam državljana Republike Hrvatske, kršeći tako одredbe čl. 3. st.1. тас. А Ženevske kоnvencіје о zаštіtі grаđаnskіh оsоbа u vrіјemе rаtа оd 12. avgusta 1949. godіne, tе оdredbe čl. 75. st. 1. і 2. tсс. А, аlіneјe (II) dopunskog protokоlа Ženevskіm kоnvencіјаmа о zаštіtі žrtаvа međunarоdnіh оруžаnіh sukоbа оd 8. јunа 1977. godіne.

Osumnjičeni је rјешenje о otvarаnjу іstrаgе рrіmіо 29. novembra 2023. godіne nа kuсnu аdresu u Srbіјі redovnom poštom, іаkо se sudskа pіsmenа iz druge дрžаvе mоrајu dostаvlјаtі dіplоmаtskіm putem, što bі mоrаlі znаtі і svі poštarі.

ВАРДАРАЦ – СЛУЧАЈ „М. ТРИВУНОВИЋ”

9. децембар 2023.

У Затворској болници у Загребу преминуо Србин Милорад Тривуновић

ДАНА 28. НОВЕМБРА 2023. У ЗАТВОРСКОЈ БОЛНИЦИ У ЗАГРЕБУ, НАКОН КРАЋЕ И ТЕШКЕ БОЛЕСТИ, ПРЕМИНУО ЈЕ СРБИН МИЛОРАД ТРИВУНОВИЋ (1961) ИЗ НОВОГ ЧЕМИНЦА, ОКОЛИНА БЕЛОГ МАНАСТИРА.

Милорад је са породицом 1998. године напустио родну Барању и настанио се у Србији, гдје је живио све до 7. фебруара 2022. године када је ухапшен од стране хрватске полиције на граничном прелазу приликом покушаја уласка из Србије у Хрватску, по раније расписаној полицијској потјерници због наводно почињеног ратног злочина против цивилног становништва.

Жупанијско државно тужилаштво у Осијеку је против Тривуновића, након проведене истраге, 2. августа 2022. године подигло оптужницу којом га се терети да је 15. марта 1992, као припадник Секретеријата за унутрашње послове Барање, са још двојицом коле-

га (Гораном Бјеливуком и Зораном Мајсторовићем), у штабу ТО Вардарац, учествовао у физичком малтеретирању Бошка Дудаша (1945), који је преминуо након што га је Горан Бјеливук (сада покојни) ударио више пута ножем у предјелу главе и горњег дијела груди. Вијеће Жупанијског суда у Осијеку 13. фебруара 2023. године прогласило га је кривим због наведеног кривичног дјела и осудило га на казну затвора у трајању од шест година.

Пошто је осуђен на више од 5 година затвора продужен му је истражни затвор до правоснажности пресуде.

Опт. Тривуновић се жалио против првостепене пресуде, али одлуку другостепеног суда није дочекао.

Породица га је сахранила 5. децембра 2023. у Ђурђеву, општина Жабал, гдје је живио са породицом од 1998. године.

ВУКОВАР, ВЕЛЕПРОМЕТ – СЛУЧАЈ „НН”

12. decembar 2023.

POLICIJSKI SLUŽBENICI POLICIJSKE UPRAVE VUKOVARSKO-SRIJEMSKE, U SURADNJI SA ŽUPANIJSKIM DRŽAVNIM ODVJETNIŠTVOM U OSIJEKU, DOVRŠILI SU KRIMINALISTIČKO ISTRAŽIVANJE NAD 73-GODIŠNJIM HRVATSKIM DRŽAVLJANINOM ZBOG SUMNJE DA JE POČINIO KAZNENO DJELO RATNI ZLOČIN PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA IZ ČLANKA 120. STAVKA 1. OSNOVNOG KRIVIČNOG ZAKONA REPUBLIKE HRVATSKE.

Provedenim kriminalističkim istraživanjem utvrđeno je kako je u studeno-

Prijavljen za zločin protiv civilnog stanovništva iz 1991. godine

me 1991., tijekom oružane agresije snaga JNA i srpskih paravojnih formacija na Republiku Hrvatsku, osumnjičeni, tada 41-godišnjak, naoružan, kao pripadnik paravojne formacije pobunjenih Srba, iskoristio okolnosti rata i privremenu okupaciju Vukovara te u dvorištu poduzeća „Velepromet” teško fizički zlostavljao tada 35-godišnjaka i 56-godišnjaka, kršeći tako odredbe čl. 3. st.1. toč. A Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine, te odredbe čl. 75. st. 1. i 2. toč. A, alineje (II) dopun-

skog protokola Ženevskim konvencijama o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba od 08. lipnja 1977. godine (Protokol I), stoji u priopćenju policije.

Protiv osumnjičenog 73-godišnjaka je podnesena kaznena prijava nadležnom Županijskom državnom odvjetništvu u Osijeku.

Osumnjičenik je trenutačno nedostupan redarstvenim vlastima Republike Hrvatske, zaključuje policija. Identitet osobe nije naveden.

МАЊАЧА – СЛУЧАЈ „Р. АНДРИЋ”

13. decembar 2023.

Sjednica drugostepenog vijeća u krivičnom predmetu protiv opt. Ratka Andrića zbog kriv. djela ratnog zločina

PRED VISOKIM KAZNENIM SUDOM U ZAGREBU ZA DANAS JE ZAKAZANA SJEDNICA DRUGOSTEPENOG VIJEĆA U KRIVIČNOM PREDMETU PROTIV OPT. RATKA ANDRIĆA (78) ZBOG KRIV. DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV RATNIH ZAROBLJENIKA.

Državljanin Srbije Ratko Andrić zvan Čiča, osuđen je 9. novembra 2022. godine nepravosnažno na Županijskom sudu u Zagrebu na 15 godina zatvora jer da je kao potpukovnik JNA i komandant logora ratnih zarobljenika „Manjača” tokom 1991. držao u nehumanim uslovima zarobljenog 221 pripadnika ZNG i MUP-a RH od kojih je jedan, radi izostanka nužne medicinske brige, i preminuo. Sudsko vijeće Andrića je osudilo u odsustvu te mu je ujedno naložilo i plaćanje 59.037 kuna sudskih troškova u što je ukalkulisano sudsko-medicinsko vještačenje, trošak tumača, svjedoka i njegova branoca. Određen mu je i istražni zatvor.

U svojoj odbrani, koju je iznio na Odeljenju za ratne zločine Višeg suda u Beogradu 2013. godine, optuženi Andrić je negirao krivicu. Tom prilikom je, prema pisanju Jutarnjeg lista, naveo i:

„Poznato mi je da se u Zagrebu protiv mene vodi krivični postupak. Ja u Manjači nisam uopšte bio komandant logora. Mene je rat zatekao u Sloveniji te sam bio u inspekciji tamo. Kad sam se

vratio s jedinicama JNA iz Slovenije, otišao sam jer sam radio u Upravi bezbednosti i vodio sam Resor obuka formacija i opremanja jedinica vojne policije u JNA. Poslali su me u Manjaču rekavši mi da imaju problema sa zarobljenicima. Bio sam profesor i 15 godina sam radio u Vojnoj pošti Pančevo. U Manjači sam po dolasku vidio ljude kako su smješteni, bili su to pripadnici HVO-a koji su se predali u Kostajnici pripadnicima JNA. I bili su vrlo loši uslovi smještaja odnosno smještaj je bio u štalama koje su bile prazne. Sve to sam evidentirao, otišao u komandu korpusa i rekao da nemaju uslova da prezime, da se mora nabaviti slama, ćebad i odjeća. Pomoćnik komandanta mi je na to rekao: ‘Nemoj se sekirati, oni svakako idu u razmjenu’. Na kraju sam napisao da pripadnici vojne policije ne smiju dolaziti u kontakt s ljudima koji su se predali” – branio se Andrić napominjući da je bilo zabranjeno u logor unositi oružje niti se smjelo ulaziti bez njegova odobrenja. Što se tiče, pak, Stanka Baltića, optuženi je naveo da nije bio njegov prethodni komandant već samo starješina.

„Mene su u logoru nazvali komunjarom te mi se i fizički prijetilo pa sam otišao pomoćniku komandanta za moral i rekao mu da mi ugovori sastanak u mjesnoj zajednici jer da mi ljudi, koji se smatraju

iznevjerenima, prijete. Ljudi su se na kraju predali prema pripremljenim popisima. A kad je došlo opet do komplikacija, ponovno sam otišao u Manjaču te su mi rekli da se na logor cijelu noć pucalo pa je komanda bila zabrinuta i napravio se plan obezbjeđenja pet kilometara od mjesta. Predviđena je zatim bila razmjena, da će autobusima ići do Karlovca na inženjerskom poligonu. Bilo nam je teško zarobljene pripadnike HVO-a i MUP-a voditi kroz područje gdje su ratovali. Ali na kraju, kad smo došli u Mekušja, nije bilo ništa od razmjene, a navečer sam gledao televiziju i čuo kako u parlamentu Hrvatska izjavljuje kako neće prihvatiti razmjenu bojovnika. A kako sam ja bio pomoćnik komandanta korpusa za vojnu policiju, imao sam

zadaću organizovati jedinice vojne policije jer su sve bile B formacije, a neke čak i C, dok je A formacija u vojsci značila punu popunjenost – rekao je još optuženi navodeći da je organizovao ta formiranja, obuku i obezbjeđenje.”

Takođe je naveo i da delegacije Crvenog krsta nikada nisu imale primjedbe ali da je danska delegacija rekla da se ljudi moraju kupati. Na to im je Andrić kazao da će „svi u tim zimskim uslovima dobiti tuberkulozu” usput se šaleći i da je „bolje da budu prljavi nego mrtvi”.

Na pitanje ima li saznanja o maltretiranju u logoru, Andrić je kazao da mu je šef bezbjednosti – starješina rekao da su poneki vojnici bili željni izživljavanja i da se žele tući.

КРИЧКЕ – СЛУЧАЈ „Б. ХРШУМ”

Šešeljevcu 12 godina za ratni zločin u Kričkama:

23. oktobar 2023.

УПАО ЈЕ У КУЋУ ТРАЖЕЋИ НОВАЦ. КАДА ГА НИЈЕ НАŠАО, УСТРИЈЕЛИО ЈЕ СТАРЦА ХИЦЕМ У ГЛАВУ Sudilo mu se u odsutnosti

У СПЛИТУ ЈЕ НА 12 ГОДИНА ЗАТВОРА ЗА РАТНИ ЗЛОЧИН НАД ЦИВИЛИМА НЕПРАВМОЋНО ОСУЂЕН 61-ГОДИШНИ ЂОРЂЕ ХРШУМ ИЗ СОМБОРА. НАИМЕ, 16. ВЕЛЈАЧЕ 1993. КАО ДОБРОВОЛЈАК ПАРАВОЈНЕ ПОСТРОЈБЕ ИЗ СР ЈУГОСЛАВИЈЕ ШЕШЕЛЈЕВЦИ УПАО ЈЕ У КУЋУ 66-ГОДИШЊЕГ НИКЕ БАРИШИЋА. ДОЗНАО ЈЕ ДА ИМА НОВАЦА ПА ЈЕ НАОРУЖАН АУТОМАТСКОМ ПУШКОМ ИСПРЕТУРАО И РАЗБАЦАО СТВАРИ ПО СОБАМА. КАДА НИЈЕ НИШТА ПРНА-

ШАО, УСТРИЈЕЛИО ГА ЈЕ ХИЦЕМ У ГЛАВУ И НА МЈЕСТУ УСМРТИО.

Sudilo mu se u odsutnosti. S obzirom na visinu izrečene kazne, određen mu je istražni zatvor.

Optužba je tražila maksimalnu kaznu. Pozvali su se na iskaze svjedoka koji su naveli kako je Hršum priznao da je pucao u Barišića i ubio ga. Kazao im je da na njega krenuo odvijaćem. Kasnije je tvrdio da uopće nije bio u Kričkama.

Branitelj po službenoj dužnosti zaključio je da nije dokazano da bi Hršum počinio ovo kazneno djelo jer je po njegovoj vojnoj knjižici u inkriminiranom razdoblju bio u BiH. Istaknuo je i kako su nakon ubojstva susjedi pretražili kuću ubijenog te u njegovim hlačama pronašli novac. Nelogično mu je da je cijeli tragičan događaj bio motiviran pljačkom jer bi u tom slučaju napadač uzeo taj novac.

ВУКОВАР И ШИРА ОКОЛИЦА – СЛУЧАЈ „М. ЦРЕВАР И ДР.”

19. decembar 2023.

Dvojica prijavljena za ratni zločin nad vukovarskim civilima, neslužbeno doznajemo o kome se radi

CREVAR I FOT BILI SU I SVJEDOCI NA SUĐENJU ZA RATNI ZLOČIN NA OVČARIMA KOJE SE VODILO NA OKRUŽNOM SUDU U BEOGRADU

Zbog fizičkog zlostavljanja i nanošenja tjelesnih ozljeda uslijed kojih su preminula sedmorica zarobljenih civila, policija je podnijela kaznenu prijavu za ratni zločin nad civilima u Vukovaru

1991. godine protiv dvojice tadašnjih pripadnika TO Vukovar. Neslužbeno doznajemo da je riječ o Marku Crevaru (59) i Darku Fotu (64).

“Policijski službenici Radne skupine Ravnateljstva policije su, u suradnji sa Županijskim državnim odvjetništvom u Osijeku, proveli kriminalističko istraživanje nad dvojicom osumnjiče-

nih (1964. i 1959.) zbog sumnje da su počinili kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva tijekom Domovinskog rata na štetu sedmorice zarobljenih hrvatskih civila s područja grada Vukovara i šire okolice,” navodi se u priopćenju MUP-a u kojem se ističe kako su osumnjičeni zarobljenim civilima “zajedno s drugim pripadnici-

ma srpskih paravojnih jedinica, teško fizički zlostavljali i nanosili im ozljede tjelesnog integriteta te sudjelovali u radnjama koje su dovele do njihova usmrćivanja.“

Osim toga, Crevar je kazнено prijavljen i zbog sumnje da je “u razdoblju od rujna do studenoga 1991. godine, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba, zajedno s drugim pripadnicima srpskih paravojnih jedinica, protuzakonito zatvorio 14 hrvatskih civila s područja grada Vukovara, koje je prinuđivao na rad i pri tome ih teško fizički zlostavljao, nanosio im oz-

ljede tjelesnog integriteta te sudjelovao u radnjama koje su dovele do usmrćivanja pet civila, pri čemu se za posmrtnim ostacima njih troje još uvijek intenzivno traži.“

Obojica osumnjičenih su, inače, nedostupni hrvatskim tijelima kaznenog progona. Crevar je već ranije Tužiteljstvo za ratne zločine Srbije optužilo da je kao čuvar u zatvoru u Sremskoj Mitrovici tijekom veljače 1992. godine tukao i mučio dvojicu pripadnika ZNG-a zarobljenih u Vukovaru 18. studenoga 1991. “tražeći da priznaju optužbe koje su im stavljene na teret

i otkriju podatke od vojnog značaja.“ Crevar je do pada Vukovara bio pripadnik TO Vukovar, a nakon toga je prešao u miliciju tzv. SAO Krajine. U optužnici je navedeno i da je “odlučivao koji će zarobljenici biti odvedeni u zatvor, jer je većinu njih poznao, budući da je radio kao policajac u Vukovaru.“ Svjedoci su iskazivali i kako je iz kolone koja je napuštala Vukovar, izdvajao pojedince koji su zadržani u zarobljeništvu. Inače, Crevar i Fot bili su i svjedoci na suđenju za ratni zločin na Ovčari koje se vodilo na Okružnom sudu u Beogradu.

ПАКРАЦ – СЛУЧАЈ „НН”

Požeško-slavonska-policija.gov.hr

19. decembar 2023.

Prijavljen za ratni zločin protiv ratnih zarobljenika Protiv osumnjičenog 54-godišnjaka je podnesena kaznena prijava nadležnom ŽDO u Zagrebu

POLICIJSKI SLUŽBENICI PU POŽEŠKO-SLAVONSKE SU U SURADNJI SA ŽUPANIJSKOM DRŽAVNIM ODVJETNIŠTVOM IZ ZAGREBA DOVRŠILI KRIMINALISTIČKO ISTRAŽIVANJE I UTVRDILI DA JE 54-GODIŠNJAK POČINIO KAZNENO DJELO RATNI ZLOČIN PROTIV RATNIH ZAROBLJENIKA IZ ČL. 122. OSNOVNOG KRIVIČNOG ZAKONA REPUBLIKE HRVATSKE.

Provedenim kriminalističkim istraživanjem utvrđena je osnovana sumnja da je u listopadu 1991. osumnjičeni, tada 22-godišnjak, kao pripadnik paravojnih srpskih postrojbi, iz vatrenog oružja usmrtio zarobljenog 24-godišnjeg pripadnika 76. pakračkog bataljuna Hrvatske vojske, čiji posmrtni ostatci do danas nisu pronađeni i vodi se kao nestala osoba.

Protiv osumnjičenog 54-godišnjaka je podnesena kaznena prijava nadležnom Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu.

Osumnjičenik je trenutačno nedostupan redarstvenim vlastima Republike Hrvatske.

ВУКОВАР, ГЕЛЕСОВА ДОЛА – СЛУЧАЈ „В. БИЛЕК”

19. decembar 2023.

Predložen istražni zatvor za osumnjičenog za ratni zločin u Vukovaru

OSJEČKO ŽUPANIJSKO DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO ISPITALO JE 50-GODIŠNJEG OSUMNJIČENIKA ZA RATNI ZLOČIN PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA U VUKOVARU 1991. GODINE TE JE PREDLOŽILO ODREĐIVANJE ISTRAŽNOG ZATVORA, IZVIJESTILO JE TUŽITELJSTVO U PETAK. – PIŠE HRT.

Sumnja se da je okrivljenik kazнено djelo počinio 15. rujna 1991. u Vukovaru tijekom oružanog napada JNA i srp-

skih paravojnih formacija na vukovarsko naselje Sajmište, kao pripadnik paravojne formacije odred „Petrova Gora”. Tereti ga se da je, tijekom napada, došao do kuće u Ulici Svetozara Markovića, u kojoj se u podrumskim prostorijama sklonilo više civila, i da je zajedno s još desetak pripadnika spomenutog odreda, uz prijetnju bacanja bombi u podrum, istjerao na dvorište sve osobe koje su bile u podrumu.

Prema Veritasovim saznanjima osumnjičeni se zove VOJO BILEK rodom iz Petrovaca.

Tužiteljstvo okrivljenika sumnjiči da je s ostalim pripadnicima srpskih paravojnih postrojbi sedmorici muškaraca zapovjedio da legnu na zemlju licem prema tlu, a da su ih zatim na dvorištu, pred ženama i djecom, zajedno zlostav-

ljali, udarali rukama, nogama i kundacima pušaka po tijelu.

Nakon zlostavljanja su zajednički, uz prijetnju oružja, istjerali sve odrasle muškarce iz dvorišta i odveli ih izvan naselja u smjeru tzv. Gelesove dole, od kuda se ubrzo začula pucnjava iz vatrenog oružja, pri čemu su ubijeni

24-godišnji, 33-godišnji, 35-godišnji, i dvojica 37-godišnjih civila, dok se od tog trenutka 27-godišnjem civilu gubi svaki trag i još uvijek se vodi kao nestala osoba.

U toj pucnjava je teško ranjen 55-godišnji civil, ali je uspio preživjeti i tijekom

noći se vratio u kuću iz koje je prethodno prisilno odveden.

Sucu istrage osječkog Županijskog suda tužiteljstvo je predložilo određivanje istražnog zatvora protiv osumnjičenog 50-godišnjaka, zbog opasnosti od bijega i ometanja istrage te zbog opasnosti od ponavljanja djela.

ВУКОВАР, САЈМИШТЕ – СЛУЧАЈ „НН. 1964. И 1959”

29. decembar 2023.

ŽDO u Osijeku:

Doneseno rješenje o provođenju istrage protiv dvojice okrivljenika zbog ratnog zločina protiv civilnog stanovništva

ŽUPANIJSKO DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO U OSIJEKU DONIJELO JE RJEŠENJE O PROVOĐENJU ISTRAGE PROTIV DVOJICE DRŽAVLJANA REPUBLIKE HRVATSKE (1964. I 1959.) ZBOG OSNOVANE SUMNJE NA POČINJENJE KAZNENOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA IZ ČLANKA 120. ST. 1. OKZ-A RH.

Postoji osnovana sumnja da su dvojica okrivljenika 15. rujna 1991. u Vukovaru, tijekom oružanog napada udruženih snaga tzv. JNA i srpskih paravojnih formacija na vukovarsko naselje Sajmište, kao pripadnici srpskih paravojnih formacija, postupili protivno pravilima međunarodnog običajnog ratnog i humanitarnog prava o zaštiti civila. Osnovano se sumnja da su došli do jedne kuće u Vukovaru i uz prijetnju oružja izveli na dvorište sve osobe iz podruma kuće (1964., 1967., 1958., 1954., 1954., 1956. i 1936.) među kojima su neke bile s maloljetnom djecom.

Osnovano se sumnja da su okrivljenici zajedno s ostalim pripadnicima paravojnih postrojbi, nakon fizičkog zlostavljanja zarobljenih muškaraca, odveli zarobljene muškarce prema polju gdje su ih sve usmrtili osim oštećenika (1936.) koji je preživio, ali su ga narednih dana nepoznati pripadnici srpskih paravojnih formacija pronašli i ubili.

Postoji osnovana sumnja da je prvookrivljenik od kraja kolovoza pa do 15. studenog 1991. u Vukovaru, tijekom oružanog napada udruženih snaga tzv. JNA i srpskih paravojnih formacija na grad, kao pripadnik srpskih paravojnih formacija, postupio protivno pravilima međunarodnog običajnog ratnog i humanitarnog prava o zaštiti civila, odnosno nezakonito lišavao slobode civilno stanovništvo, zatvarao civile i pri tome fizički zlostavljao oštećenike (1966., 1959., 1969., 1945., 1932., 1961.), a dvojici se oštećenika (1969. i 1973.) gubi svaki trag.

Okrivljenici nisu dostupni tijelima kaznenog progona Republike Hrvatske.

ОБРОВАЦ, МЕКИ ДОЦИ – СЛУЧАЈ „ЖЕЉКО БАЦА”

3. januar 2024.

Dignuta optužnica za ubojstvo djeda Luke Modrića, okrivljeni je u Australiji

Zločin se dogodio 18. prosinca 1991. godine

ŽUPANIJSKO DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO PODIGLO JE OPTUŽNICU ZA RATNI ZLOČIN PROTIV ŽELJKA BADŽE, DANAS 63-GODIŠNJAKA, OTPRIJE 10 GODINA NASTANJENOG U AUSTRALIJI. BIVŠEG MILICAJCA NA SLUŽBI U DUBROVNIKU TEREĆE ZA NIZ LIKVIDACIJA CIVILA NA OKUPIRANOM PODRUČJU KONCEM 1991. GODINE, ME-

ĐU OSTALIM I DJEDA NOGOMETNOG REPREZENTATIVCA LUKE MODRIĆA, KOJI JE UBIJEN 18. PROSINCA U MJESTU ZATON OBROVAČKI U BLIZINI STARE CESTE KOJA VODI PREMA ZASEOKU MEKI DOCI I DALJE PREKO VELEBITA PREMA SVETOM ROKU.

Badža je bio zapovjednik specijalnog voda Stanice javne bezbednosti Obro-

vac. Zajedno s nepoznatim pripadnicima svoje jedinice presreo je 61-godišnjeg Luku Modrića koji je bio na ispaši koza u blizini svoje stare obiteljske kuće. Bez ikakvog razloga zapucali su prema njemu i usmrtili ga. Potom su se odvezli do zaseoka Meki Doci i otvorili vatru na civile koje su zatekli na putu.

Pobili su šestero ljudi u poodmakloj dobi.

Postupak protiv Badže iniciran je kaznenom prijavom PU zadarske iz srpnja 2020. godine. Traženo je ispitivanje u Australiji, ali tome nije udovoljeno, no sin okrivljenog je obavijestio australsku policiju da mu je otac u Hrvatskoj i da je kontaktirao branitelja. Krajem prošle godine određen mu je istražni zatvor jer je nedostupan pravosudnim tijelima RH.

Krucijalan iskaz koji Badžu tereti za ubojstvo Luke Modrića je onaj njegovog nećaka koji se zatekao u blizini. Ujak Luka mu je nosio hranu dok se on

skrивao u šumi. Tako je bilo i tog dana. Kratko su se vidjeli kroz grane, a onda se Luka Modrić vratio kozama na poziciju udaljenu oko 200 metara. Svjedok je vidio kako iz Obrovca dolaze Land Rover i policijska marica. Iz vozila je čuo pjesmu.

Čuo je kako su se vozila zaustavila i kako je netko viknuo: 'Ajde vamo!', a malo kasnije i 'Idi napred!'. Nije vidio komu viču, ali pretpostavlja da je bila riječ o ujaku jer je on jedini bio tamo. Nakon nekoliko trenutaka čuo je rafale iz automatskog oružja, a potom i jedan pucanj iza kojeg je nastupila tišina. Čuo je kako se vozila pale i odlaze prema selu. Cijeli

dan je stajao na istom mjestu i onda je predvečer čuo kako se vozila vraćaju.

Tijekom večeri se spustio u kanjon Zrmanje. Majka mu je donijela večeru i rekla da su Luku našli ubijenog s prostrjelnim ranama glave. Pokraj njege je ležala nekakva bajuneta. Nakon dva dana majka mu je rekla da su pobijeni Dočani, odnosno, mještani zaseoka Meki Dolci i da organiziraju autobus kako bi napustili selo i okupirano područje. Javnim pogovorom saznao je da su tog dana pripadnici Specijalnog vođa pobili mještane i da im je zapovjednik bio Željko Badža.

ПОДРУЧЈЕ СИЊА – СЛУЧАЈ „СРЕТЕН ЕГЕРИЋ”

**SLOBODNA
DALMACIJA**

10. januar 2024.

Optuživali ga 30 godina da je pucao po Splićanima pa odustali. DORH ne zna je li Egerić bio šef Vojne policije JNA

TRIDESET GODINA NAKON ŠTO JE ŽUPANIJSKO DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO SPLIT PODIGNULO OPTUŽNICU ZA RATNI ZLOČIN PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA PROTIV SRETEGA EGERIĆA, DANAS 58-GODIŠNJEG UMIROVLJENOG PUKOVNIKA VOJSKE SRBIJE, A TADA PORUČNIKA, ISTI TAJ ŽDO ODUSTAO JE OD DALJNJEG PROGONA.

Razlog? Nedostatak dokaza, slijedom čega je splitski Županijski sud prije tri dana donio presudu kojom se protiv njega odbija optužba. Istom optužnicom bili su obuhvaćeni i Bore Poznanović, Ilija Miletić i Atila Sekereš, no protiv njih su obustavljeni progoni, i to protiv Miletića i Sekereša još 2009. godine, a protiv Poznanovića u ožujku 2022. godine.

Dakle, ostao je bio tek Egerić, kojeg se teretilo da je u noći 20./21. rujna 1991. godine, kao zapovjednik bataljuna Vojne policije Dračevac, sa ostalim pripadnicima JNA i srpskih paravojnih jedinica, na području opštine Sinj protjerivali stanovništvo, pljačkali kuće i industrijske objekte, zatim iste palili i minirali)

ВУКОВАР (СИЛОВАЊЕ) – СЛУЧАЈ „И. ХУСНИК”

13. januar 2024.

Саопштење поводом пресуде Србину Ивану Хуснику у Хрватској

Јуче је Ивана Хусника алијас Ивицу Атанасијевића (63) претресно веће Жупанијског суда у Осијеку у обновљеном поступку поново прогласило кривим због кривичног дела ратног злочина против цивилног становништва и осудило га на казну од седам година затвора. Ивана Хусника, родом из Вуковара, са последњим боравиштем у Крушедолу, општина Ириг, Република Србија је 7. јула 2022. године, након проведеног екстрадиционог поступка, изручила Хрватској на основу молбе Министарства правосуђа РХ од 12. априла 2017. године ради издржавања казне затвора у трајању од 8 година која му је изречена пресудом Жупанијског суда у Осијеку од 4. новембра 1997. године, којом су он и још пет особа (Живојин Црногорац, Мишел Хусник, Касим Хекић, Сава Радовић и Светислав Радовић) у одсуству проглашени кривим да су у арпилу 1992. године, као „припадници војних формација тзв. ЈНА” у Вуковару, у више наврата, под претњом силовали једну женску особу и правоснажно осуђени од 8 до 14 година затвора. Касиму Хекићу, Мишелу Хуснику и Живојину Црногорцу обновљен је поступак у присуству пред Жупанијским судом у Вуковару, који је пресудом из 2002. против Црногорца обуставио поступак због грешке у идентитету, док је Мишела Хусника и Касима Хекића најприје ослободио а затим на поновљеном поступку у марту 2007. осудио на по 7 година затвора, коју казну им је Врховни суд РХ преиначио на по 10 година затвора сваком. Мишел Хусник, иначе рођени брат Иванов, је за време издржавања казне у фебруару 2009. и умро у за-

творској болници у Загребу. Иван Хусник је под именом Ивица Атанасијевић у Србији правоснажно осуђен и за ратни злочин на „Овчари“ на казну затвора у трајању од 15 година, коју је издржавао у КПЗ Сремска Митровица. Ивица Хусник је, и под једним и под другим именом, од 2008. до 2016. МУП-у Србије подносио захеве за стицање држављанства Србије, али је решењем од 3. августа 2020. одбијен уз образложење да је „Министарство оценило да постоје безбеденосни разлози од интереса за Р. Србију због којег захтев именованог треба одбити“.

Против решења о одбијању захтева за стицање држављанства, Хусник је 28. септембра 2020. поднио тужбу Управном суду Србије у Београду, у којој је предложио да наведено решење МУП-а поништи, наводећи да испуњава све законске услове за добијање држављанства Р. Србије: припадник је српског народа, пунољетан је, није му одузета пословна способност, након окончања рата у Хрватској, у којој је рођен, избегао је у Р. Србију, дао је и писмену изјаву да Р. Србију сматра својом државом, био је у браку са С.Д. са којом има двоје сада пунолетне деце и све троје су држављани Р. Србије, мајка му је рођена у Крушедолу 1931, која је такође држављанка Србије и српске националности, о којој није одлучено до његовог изручења (а по Веритасовим сазнањима, није ни до данас). А да је усвојен његов захтев за стицање држављанства Р. Србије прије изручења, Србија га, према важећим домаћим прописима и међудржавном уговору не би ни смела изручити Хрватској.

Хусник је по изручењу у Хрватску, с обзиром да је суђен у одсуству, затражио и добио обнову поступка, којег је спровео Жупанијски суд у Осијеку. У обновљеном поступку бранио га је бранилац по службеној дужности адвокат из Осијека Перо Јурић. Након изрицања пресуде у обновљеном поступку, истражни затвор, у којем се налази од екстрадиције продужен му је до правоснажности пресуде.

На основу међународних потерница расписаних од хрватских правосудних органа, широм света је до сада, по „Веритасовој“ евиденцији, ухапшено најмање 189 Срба, од којих су 74 екстрадирана у Хрватску. Од екстрадираних против 31 особе поступак је обустављен или је оптужба одбијена, углавном након преквалификације дела ратног злочина у оружану побуну, што има за последицу губитак обештећења за време проведено у притвору, док су остали правоснажно осуђени или су им поступци још у току.

У Београду и Бањалуци, 13.01.2024.

ПРЕДСЈЕДНИК
Саво Штрбац

СЈЕВЕРНА ХРВАТСКА – СЛУЧАЈ „М. ТОМИЋ И ДР.”

Sjednica optužnog vijeća u predmetu protiv opt. Milana Tomića i dr. zbog ratnog zločina

9. januar 2024.

PRED ŽUPANIJSKIM SUDOM U ZAGREBU ZA DANAS JE ZAKAZANA SJEDNICA OPTUŽNOG VIJEĆA U KRIVIČNOM PREDMETU PROTIV OPT: MILANA TOMIĆA (1950), MILORADA TOMIĆA (1953), VLADIMIRA PRELIĆA (1959), ĐORĐA ČONEVSKOG (1965), SLAVKA VINAJI (1960), RANKA BOLTE (1964) I DRAGANA BRANIMIRA (1957) ZBOG KRIVIČNOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA.

Optužnicom Županijskog državnog odvjetništva u Bjelovaru od 09.10.1992. god. optuženima se stavlja na teret da su kao komandanti bivše JNA, naređivali bombardovanje civilnih objekata na području opština Daruvar, Pakrac, Garešnica, Grubišino Polje, Virovitica, Križevci i Bjelovar u kojima je stradalo više osoba te ih je više teško povređeno a nastala je i materijalna šteta velikih razmjera.

Temeljem izmjena Zakona o primjeni Statuta MKSJ, predmet je na postupanje dostavljen Županijskom sudu u Zagrebu kao stvarno i mjesno nadležnom sudu, a zastupanje optužbe je preuzelo Županijsko odvjetništvo u Zagrebu.

Optuženima s sudi u odsustvu pošto su nedostupni hrvatskim organima krivičnog gonjenja.

Po Veritasovim informacijama u međuvremenu je (2015) umro opt. Milorad Tomić.

Prema Veritasovim podacima opt. Ranko Bolta na osnovu međunarodne potjernice raspisane od strane hrvatskog pravosuđa, uhapšen je dana 24.07.2009. godine na području BiH, ali je protiv njega obustavljen ekstradicioni postupak pošto je utvrđeno da posjeduje državljanstvo BiH.

18. januar 2024.

Припремно роčiште u predmetu protiv opt. Milana Tomića i dr. zbog ratnog zločina

PRED ŽUPANIJSKIM SUDOM U ZAGREBU ZA DANAS JE ZAKAZANO PRIPREMNO ROČIŠTE U KRIVIČNOM PREDMETU PROTIV OPT: MILANA TOMIĆA (1950), MILORADA TOMIĆA (1953), VLADIMIRA PRELIĆA (1959), ĐORĐA ČONEVSKOG (1965), SLAVKA VINAJI (1960), RANKA BOLTE (1964) I DRAGANA BRANIMIRA (1957) ZBOG KRIVIČNOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA...

НН ? – СЛУЧАЈ „Д. АРАМБАШИЋ”

23. januar 2024.

Glavni pretres u predmetu protiv opt. Dražena Arambašića zbog ratnog zločina

PRED ŽUPANIJSKIM SUDOM U ZAGREBU ZA DANAS JE ZAKAZANO ROČIŠTE ZA GLAVNI PRETRES U PREDMETU PROTIV OPT. DRAŽENA ARAMBAŠIĆA ZBOG KRIVIČNOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA.

Veritas ne raspolaže podacima o opisu inkriminiranog krivičnog djela.

Veritas ne raspolaže ni informacijom da li se optužnom sudi u prisustvu ili u odsustvu.

ВУКОВАР, САЈМИШТЕ (СЕВЕР) – СЛУЧАЈ „С. ВУЈАНОВИЋ”

24. januar 2024.

Glavni pretres u krivičnom predmetu protiv opt. Stanka Vujanovića zbog krivičnog djela ratnog zločina

PRED ŽUPANIJSKIM SUDOM U OSIJEKU ZA DANAS JE ZAKAZANO ROČIŠTE ZA GLAVNI PRETRES U KRIVIČNOM PREDMETU PROTIV OPT. STANKA VUJANOVIĆA ZBOG KRIVIČNOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA.

Županijsko državno odvjetništvo u Vukovaru optužnicom od 8. juna 2003. tereti ga da je, kao pripadnik TO u sastavu tadašnje JNA, 14.09.1991. u podrumu porodične kuće porodice Sever u vukovarskom naselju Sajmište, zajedno sa neidentifikovanim naoružanim muškarcem, učestvovao u ubistvu četiri osobe i teškom ranjavanju jedne osobe.

Temeljem izmjena Zakona o primjeni Statuta MKSJ, predmet je na postupanje dostavljen Županijskom sudu u Osijeku kao stvarno i mjesno nadležnom sudu.

Na osnovu Sporazuma o saradnji i progonu učinilaca krivičnog dela ratnih zločina, zločina protiv čovečnosti i genocida između TRZ i DORH od 13. oktobra 2006. ovaj predmet je Državno odvjetništvo RH ustupilo Tužilaštvu za ratne zločine Srbije.

TRZ RS podiglo je optužnicu 31.03.2010. protiv opt. Vujanovića zbog istog kriv. djela.

Veće za ratne zločine Višeg suda u Beogradu presudom od 1.11.2010. optuženog je proglasilo krivim i izreklo mu kaznu od devet godina zatvora.

Optuženom je uzeta u obzir ranija presuda istog suda od 20 godina zatvora za zločin na Ovčari, tako da mu je izrečena jedinstvena kazna u trajanju od 20 godina. U martu 2011. Apelacioni sud je potvrdio prvostepenu presudu.

Apelacioni sud u Beogradu donio je 13.01.2022. rešenje po kojem je Stanko Vujanović nakon izdržane dvije trećine kazne pušten na uslovnu slobodu.

S obzirom da mu se za isto djelo za koje je pravosnažno osuđen u Beogradu sudi pred Županijskim sudom u Osijeku, za pretpostaviti je da Hrvatska nije priznala presudu suda u Srbiji.

Optuženom Vujanoviću pred ŽS u Osijeku sudi se u odsustvu pošto im je optuženi nedostupan.

ОПШТИНА ДАРУВАР, ЧЕТЕКОВАЦ И ЧОЈЛУГ – СЛУЧАЈ „М. ЛОНЧАР И ДР.”

7. februar 2024.

Сједница оптужног вијећа у предмету против опт. Милана Лончара и др. због кривичног дјела ратног злочина

Пред Жупанијским судом у Загребу за данас је заказана сједница оптужног вијећа у кривичном предмету против оптуженог Милана Лончара, Стојана Мишћевића, Крсте Жарковића, Николе Марића, Чедомира Ускоковића, Стеве Ратковића, Ненада Бурсаћа, Љубомира Бањеглава, Милана Романића, Ненада Мајића, Сретена Кулића, Василија Павковића, Петра Курице, Боре Томића, Рајка Глумца, Милана Чалића, Радоја Бојчића, Душка Боројевића, Ђуре Јечменице, Боре Комленића Мише Марића, Миливоја Максића, Милоша Босанца и Милана Шопаловића због кривичног дјела ратних злочина против цивила и ратних заробљеника.

Терете се да су од августа 1991. па надаље током ратних операција на подручју тадашње општине Дарувар, у оквиру заједничког плана који је садржавао основне поставке за издвајање дијела територије РХ, издавали наредбе или сами проводили свакодневна полицијска и војна привођења цивилног становништва тога краја, затварали цивиле хрватске националности и припаднике хрватске војске и држали као таоце, одводили их прво у затвор у Бијелу, а потом неке и у Бучје, гдје су били злостављани, мучени и убијани.

Оптужени су недоступни хрватским органима гоњења те им се суди у одсуству.

БАЛИНЦИ, ЧЕТЕКОВАЦ И ЧОЈЛУГ – СЛУЧАЈ „В. ВУКЕЛИЋ И ДР.”

9. februar 2024.

Glavni pretres u predmetu protiv opt. Veljka Vukelića i dr. zbog ratnih zločina

PRED ŽUPANIJSKIM SUDOM U ZAGREBU ZA DANAS JE ZAKAZANO ROŠIŠTE U KRIVIČNOM PREDMETU PROTIV OPT. VELJKA VUKELIĆA, DRAGOMIRA KELEUE, ZORANA MIŠČEVIĆA, LJUBOMIRA MAKARIĆA, ILIJE DRAGIČEVIĆA, GORANA ROMIĆA, SLAVKA DRAGIČEVIĆA, RAJKA IVKOVIĆA, MILE ŠVONJE, DALIBORA DESANČIĆA, MIRKA GRAVONJE, MOMČILA GRAONJE, BOŽE ŠVONJE, DUŠANA DRAGIČEVIĆA, MIRKA BOSANCA I RELJE DRAGIČEVIĆA ZBOG KRIVIČNIH DJELA RATNIH ZLOČINA PROTIV CIVILA I RATNIH ZAROBLJENIKA.

Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu optužnicom od 20.05.2020, tereti ih da su 4. septembra 1991. u mjestima Balinci, Četekovac i Čojlug, prema zajedničkom planu u namjeri nasilnog obaranja državnog i društvenog uređenja na dijelu teritorije RH, tokom nemeđunarodnog oružanog sukoba između oružanih snaga RH s jedne strane i s druge strane oružanih snaga bivše JNA s pridruženim naoružanim paravojnim formacijama pobunjenog srpskog stanovništva, i to Mišćević Zoran, Keleuva Dragomir, Vukelić Veljko, Makarić Ljubomir, Dragičević Ilija i Jurčić Milan, djelujući kao komandanti vojnih jedinica na širem području mjesta Balinci, Četekovac i Čojlug,

ovlašteni za izdavanje komandi svojim podređenim i odgovorni za primjenu ratnih humanitarnih propisa međunarodnog prava o bezbjednosti i zaštiti civila i ratnih zarobljenika, naredili, osobno učestvovali i znali da njima podređeni (Romić Goran, Dragičević Slavko, Ivković Rajko, Švonja Mile, Desančić Dalibor, Gravonja Mirko, Gravonja Momčilo, Švonja Božo, Dragičević Dušan, Bosanac Mirko i Dragičević Relja) s još nekim nepoznatim pripadnicima srpskih paravojnih jedinica, nezakonito postupaju uzimajući taoce, pljačkajući pokretnu imovinu, zlostavljajući, mučeći, tjelesno povređujući civile, paleći i minirajući porodične kuće, privredne i sakralne objekte i ubijajući civilne osobe i ratne zarobljenike, nisu preduzeli potrebne mjere da takva njihova nezakonita postupanja spriječe i suzbiju, prihvaćajući da podređeni pripadnici njihovih jedinica nastave s takvim radnjama, kao i na njihove posljedice, usljed čega su pripadnici njima podređenih jedinica nezakonito uzimali taoce, pljačkali, bestijalno i svirepo zlostavljali i ubili velik broj civilnih osoba i ratnih zarobljenika.

Optuženima se sudu u odsustvu pošto su недоступni hrvatskom pravosuđu.

ТРПИЊА – СЛУЧАЈ „3. ВАЈИЋ”

13. februar 2024.

Zoranu Vajiću 20 godina za ubojstvo civila u Trpinji 1991.

ZA UBOJSTVO ZAROBLJENIH CIVILA U RUJNU 1991. U TRPINJI, ZORAN VAJIĆ NEPRAVOMOĆNO JE NA OSJEČKOM ŽUPANIJSKOM SUDU OSUĐEN NA 20 GODINA ZATVORA.

Deset osoba 2016. pravomoćno je osuđeno za uhićenje, mučenje i ubijanje civila, a Vajić je uhićen u pariškoj zračnoj luci 2019. te potkraj 2022. izručen Hrvatskoj. Tijela ubijenih civila nikad

nisu pronađena, a riječ je o većinom starijim osobama i ženama.

Uz svjedočenje zaštićenih svjedoka tijekom suđenja dokazano je da se Vajić dragovoljno javio za izvršenje likvidacije.

- Na upit Steve Pantića tko želi ići s njima na strijeljanje zarobljenika, kao pripadnici milicije dobrovoljno se javili osuđeni Milosav Atanasković i okrivlje-

ni Zoran Vajić, koji je iz stanice milicije uzeo automatsku pušku, nakon čega su svi zajedno, uz prijetnju oružjem utjerali zarobljenike u tovarni sanduk kamiona TAM, zatim ih odvezli izvan sela na nepoznatu lokaciju kod Bobotškog kanala te ih tamo poubijali iz vatrenog oružja, rekao je sudac Županijskog suda u Osijeku Davor Mitrović.

ВУКОВАР, САЈМИШТЕ – СЛУЧАЈ „Ч. СМИЉАНИЋ”

14. februar 2024.

Glavni pretres u predmetu protiv opt. Čede Smiljanića zbog kriv. djela ratnog zločina

Pred Županijskim sudom u Osijeku za danas je zakazano ročište za glavni preres u predmetu protiv opt. Čede Smiljanića zbog krivičnog djela ratnog zločina protiv civila

Optužnicom Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku optuženi se tereti da je u septembru 1991. godine, tokom „čišćenja” dijela Vukovara zvanog „Sajmište”, kao pripadnik srpskih paravojnih jedinica, kršeći pravila međunarodnog humanitarnog prava, zajedno s drugim pripadnicima srpskih paravojnih jedinica, protuzakonito zatvarao civilno stanovništvo, istima nanosio povrede fizičkog integriteta, te sudjelovao u

radnjama koje su dovele do usmrćivanja civila.

Smiljanić je uhapšen 21. maja 2023. godine na graničnom prelazu Bačka Palanka – Ilok prilikom ulaska iz Srbije u Hrvatsku.

Postupak protiv opt. Smiljanića vodi se u prisustvu pošto se i dalje nalazi u istražnom zatvoru.

Према Веритасовим сазнањима на овом рочишту за главни претрес тужилац је одустао од оптужбе против оптуженог након чега је суд одбио оптужбу и укинуо му истражни затвор.

КНИНСКО ПОЉЕ – СЛУЧАЈ „М. ЗЕЛЕНБАБА”

15. februar 2024.

Glavni pretres u predmetu protiv opt. Milenka Zelenbabe zbog krivičnog djela ratnog zločina

PRED ŽUPANIJSKIM SUDOM U SPLITU ZA DANAS JE ZAKAZANO ROČIŠTE ZA GLAVNI PRETRES U PREDMETU PROTIV OPT. MILENKA ZELENBABE (1958) ZBOG KRIVIČNOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA.

Županijsko državno odvjetništvo u Splitu optužnicom od 14.01.2017. tereti ga da je dana 03.01.1992. godine u Kninskom polju, u svojstvu načelnika SUP-a Knin, naredio da se u zaseocima Marići i Velići, u kojima su živjeli isključivo građani hrvatske nacionalnosti, provede racija i pretraže njihove kuće, sve s ciljem zastrašivanja, terorisanja i konačnog protjerivanja i rukovodio

tom akcijom. Pretražili su sve kuće, a iz kuće Marić Andrije uzeli i odnijeli oko par hiljada DEM, svu zlatninu i zadnju platu njegove kćeri Marić Zlate, po kući Marić Ante razbijali inventar i namještaj, civile Marić Andriju, Marić Branka, Marić Antu, Velić Branka i Marić Mihovila lišili slobode i priveli u SUP Knin, te u zaseoku Marić ranili civila Čaćić Joška, a kad je on pao na zemlju, ubili ga pucajući u njega iz neposredne blizine.

Optuženom Milenku Zelenbabi sudi se u odsustvu pošto je nedostupan hrvatskim organima gonjenja.

ВРЛИКА – СЛУЧАЈ „М. БАБИЋ”

6. juni 2024.

Glavni pretres u predmetu protiv opt. Miloša Babića zbog ratnog zločina

PRED ŽUPANIJSKIM SUDOM U SPLITU ZA DANAS JE ZAKAZANO ROČIŠTE ZA GLAVNI PRETRES U KRIV. PREDMETU PROTIV OPT. MILOŠA BABIĆA (1947) ZBOG KRIVIČNOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA. Tereti se da je kao pripadnik srpskih parovojnih snaga, u periodu između septembra i kraja oktobra 1991. u mjestu Vrlika opština Sinj, sa više drugih osoba, učestvovao u bombardovanju i granatiranju mjesta Vrlika, te maltretirao i pljačkao nesrpsko stanovništvo te podmetali požare u objektima. Optuženom se sudi u odsustvu pošto je nedostupan hrvatskim organima krivičnog gonjenja.

ДУБРОВНИК – СЛУЧАЈ „Б. ВУЧУРЕВИЋ”

5. mart 2024.

SLUČAJ BOŽIDARA VUČUREVIĆA Ima 88 godina, optužen je 2008. i sada je odlučeno da će mu se za razaranje Dubrovnika suditi u odsutnosti

ISTRAGU PROTIV VUČUREVIĆA TADAŠNJI OKRUŽNI SUD U DUBROVNIKU POKRENUO JE JOŠ 1993., KADA MU JE BIO ODREĐEN ISTRAŽNI ZATVOR. ZA NJIM JE 2002. BILA RASPISANA I TJERALICA, ZATIM INTERPOLOVA TJERALICA I KASNIJE I EUROPSKI UHIDBENI NALOG

Da je pravda spora svi znaju, a kada su optužbe za ratne zločine u pitanju često je i – nedostižna. Kako ta nedostižnost izgleda u praksi, svjedoči još jedan primjer iz našeg pravosuđa. Pa je tako, Županijski sud u Splitu, nedavno odlučio da će se Božidaru Vučureviću, ratnom gradonačelniku Trebinja, koji je u Hrvatskoj 2008. optužen za ratni zločin, suditi u odsutnosti. Dake, 16 godina od podizanja optužnice, odlučeno je da će se čovjeku optuženom za nedjela iz 90-ih suditi u odsutnosti, jer je nađen pravosuđu nedostupan. Suvišno je reći da je iluzorno očekivati da će taj postupak biti pravomoćno okončan u nekom razumnom roku. Izvjesnije je čak, da će s obzirom na Vučurevićevu životnu dob (88), biologija biti brža od pravde...

Postupak protiv Vučurevića jedan je od onih postupka iz kojih je kristalno jasno zašto suđenja za ratne zločine toliko dugo traju. Jer istrage su davno pokrenute, optuženici su nedostupni, mijenjale su se nadležnosti sudova, međunarodna pravna pomoć ne funkcionira jer države bivše Jugoslavije

međusobno ne surađuju... Uglavnom, Vučurevića se tereti za ratni zločin protiv civilnog stanovništva na području Dubrovnika i uništavanje kulturnih i povijesnih spomenika između 1991. i 1995. optužnici, tereti ga se da je kao predsjednik Skupštine općine Trebinje, predsjednik Srpske autonomne oblasti Hercegovine, predsjednik Kriznog štaba i ratnog štaba općine Trebinje te kao predsjednik Ratnog predsjedništva Trebinja, tijekom 1991. pa do 29. listopada 1995. djelujući individualno i u suradnji s predsjednikom Republike Srpske Radovanom Karadžićem, planirao, poticao, naredio i na drugi način pomogao u provođenju ideje stvaranja tzv. Velike Srbije na prostoru bivše Jugoslavije. Da bi ostvario tu ideju proveo je okupaciju i pripajanje dijelova teritorija Hrvatske te je protjerivao hrvat-

ske stanovništvo, navelo je tužiteljstvo u optužnici iz 2008.

Inače, istragu protiv Vučurevića tadašnji Okružni sud u Dubrovniku pokrenuo je još 1993., kada mu je bio određen istražni zatvor. Za njim je 2002. bila raspisana i tjeralica, zatim Interpolova tjeralica i kasnije i europski uhidbeni nalog. Čak je po hrvatskoj tjeralici bio i uhićen 4. travnja 2011. na graničnom prijelazu u Srbiji. Hrvatska i BiH, u kojoj je također bio optužen za razne zločine, no ta je istraga kasnije obustavljena, tražili su njegovo izručenje te je sud odobrio da ga se izruči Hrvatskoj. Međutim, Vučurević je u pritvoru u Srbiji bio dva mjeseca, nakon čega je pušten uz mjere opreza.

Trebao je ostati u Srbiji te se javljati policiji. No umjesto toga on je u rujnu

2011. bez problema napustio Beograd i prešao srbijansko-bosanskohercegovačku granicu te došao u Trebinje gdje i sada živi bez straha. Nakon toga Privredni sud u Beogradu krajem 2011. pre-

inačio je raniju odluku o njegovom izručenju Hrvatskoj kazavši da za izručenje nema uvjeta jer Vučurević nije na teritoriju Srbije. Jer je u Trebinju. U kojem živi od 2011. te u kojem će sada doznati

da će mu se u Hrvatskoj, 16 godina od podizanja optužnice ipak suditi, ali u odsutnosti.

ГЛИНСКА ПОЉАНА – СЛУЧАЈ „С. МИТИЋ И ДР.”

Ročište za glavni pretres u predmetu protiv opt. Sime Mitića i dr. zbog ratnog zločina

11. mart 2024.

Pred Županijskim sudom u Zagrebu za danas je zakazano ročište za glavni pretres u krivičnom predmetu protiv optuženih: Sime Mitića (1953) i Dragana Podunavca (1958) zbog krivičnog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva.

Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu optužnicom od 2. novembra 2022., optužene tereti da su krajem oktobra 1991. godine u Glinskoj Poljani, tokom trajanja međunarodnog oružanog sukoba između re-

gularnih policijskih i vojnih jedinica Republike Hrvatske i oružanih formacija SAO Krajine, kao pripadnici Teritorijalne obrane Dvor, nakon što su uhvaćena dvojica civila hrvatske nacionalnosti (1939. i 1964.) postupili protivno Ženevskoj konvenciji o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata i Dopunskom Protokolu Ženevskoj konvenciji, odnosno da su uhvaćene civile odveli i usmrtili ih hicima iz vatrenog oružja.

Optuženi su nedostupni hrvatskom pravosuđu pa im se sudi u odsustvu.

НОВСКА, НОВО БРДО – СЛУЧАЈ „Ј. ШАЈАТОВИЋ И ДР.”

Glavni pretres u predmetu protiv opt. Jure Šajatovića i dr. zbog kriv. djela ratnog zločina

11. mart 2024.

PRED ŽUPANIJSKIM SUDOM U ZAGREBU ZA DANAS JE ZAKAZANO ROČIŠTE ZA GLAVNI PRETRES U PONOVLJENOM POSTUPKU PROTIV OPT. JURE ŠAJATOVIĆA (1950), MILENKA BAJIĆA (1962) I ŽIVKA KRAGUJEVIĆA (1960) ZBOG KRIV. DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA.

Županijsko državno odvjetništvo u Sisku optužnicom od 30. juna 2009. tereti ih da su 19. marta 1993. godine u popodnevним satima, na privremeno okupiranom području Novske zvanom Novsko brdo, Šajatović kao načelnik obavještajno bezbjednosnog organa i zapovjednik izviđačko diverzantskog odreda 18. Korpusa Srpske Vojske Krajine, Bajić kao načelnik bezbjednosti 54. pješadijske brigade Srpske Vojske Krajine, Kragujević kao načelnik organa bezbjednosti 98. pješadijske brigade Srpske Vojske Krajine, naredili Bijeliću i Kneževiću, pripadnicima izviđačko diverzantske grupe Branislava Miščevića, da zajedno sa Branislavom Miščevićem i Željkom Vrljanovićem, maskirani u uniforme pripadnika HV-a i naoružani automatskim pištoljima „Škorpion” s prigušivačima, istog dana sa okupiranog područja uđu u grad Novsku i likvidiraju Stjepana Grgića, „dozapovjednika” privremene formacije novljanske domobranske čete te članove njegove porodice, pa su na temelju naredbe došli do kuće porodice Grgić, hicima iz

navedenog naoružanja usmrtili Stjepana Grgića, njegovu suprugu Tomislavu Grgić, sina Ivana Grgića i kćerku Anamariju Grgić, nakon čega su, pretražujući stvari po kući, pronašli ključeve automobila marke „Isuzu” te ga odvezli.

Na osnovu izmjena Zakona o primjeni Statuta MKSJ, predmet je na postupanje dostavljen Županijskom sudu u Zagrebu kao stvarno i mjesno nadležnom sudu, gje je postupak protiv optuženika započeo u junu 2020, u odsustvu optuženika.

Presudom ŽS u Zagrebu od 28.10.2020. svi optuženi su osuđeni svaki na po 20 godina zatvora.

Vrhovni sud Republike Hrvatske u sjednici održanoj 17. novembra 2022. prihvatio je žalbe odbrane optuženog Jure Šajatovića, optuženog Milenka Bajića i optuženog Živka Kragujevića, a u povodu tih žalbi i po službenoj dužnosti, ukinuo prvostupanjsku presudu u odnosu na optuženog Juru Šajatovića, optuženog Milenka Bajića i optuženog Živka Kragujevića te je predmet u tom dijelu upućen sudu prvog stepena na ponovno suđenje i odluku. Odbio je žalbe odbrane optuženog Ljubinka Bijelića te optuženog Dragana Kneževića kao neosnovane te je u pobijanom, a neukinutom dijelu, potvrdio presudu suda prvog stepena. Optuženima se i u ponovljenom postupku sudi u odsustvu.

БРАНА ПЕРУЋА – СЛУЧАЈ „Б. ЂУКИЋ”

**SLOBODNA
DALMACIJA**

19. mart 2024.

Major JNA ponovno osuđen za miniranje brane Peruća. Svi se pitali zašto ga nema na izricanju presude, razlog je bizaran

UMIROVLJENI GENERAL-MAJOR BIVŠE JNA BORISLAV ĐUKIĆ (76) U UTORAK JE NA SPLITSKOM ŽUPANIJSKOM SUDU, U TREĆEM PONOVLJENOM POSTUPKU KOJI SE PROTIV NJEGA VODIO ZBOG MINIRANJA BRANE PERUĆA 1993. GODINE, PONOVRNO NEPRAVOMOĆNO OSUĐEN NA DESET GODINA ROBIJE!

ODLUČILO JE TAKO SUDSKO VIJEĆE SUCA DINKA MEŠINA, KOJE GA JE VEĆ JEDNOM, U PROSINCU 2020. GODINE, OSUDILO NA ISTU KAZNU. NO I NJU JE, KAO I PRVU PRESUDU OD DEVET GODINA KOJU JE KRAJEM 2018. GODINE DONIO DANAS POKOJNI SUDAC SLAVKO LOZINA, UKINUO VRHOVNI SUD.

ĐUKIĆA NISU DOVEZLI

U utorak Đukića iz splitskog zatvora nisu doveli na Županijski sud iako nas je njegov odvjetnik Željko Ostojica uvjeravao da je on to svakako želio. Ni sudac ni njegovi odvjetnici nisu imali apsolutno nikakvih informacija zašto Đukić, koji svakako ima to pravo ako želi biti na izricanju presude, nije doveden i zašto nitko o tome nije obaviješten.

Neformalno se moglo čuti da splitskom zatvoru nedostaje kombija za prijevoz?!

Zbog njegova nedolaska sudac Mešin nije ni obrazlagao svoju odluku, kazavši tek kako je razlog ovakvoj odluci isti kao i zadnji put i da će sve biti detaljno obrazloženo u pisanoj odluci.

Optužnica ŽDO-a teretila je Đukića da je kao zapovjednik tzv. 221. motorizirane brigade JNA organizirao rušenje brane HE Peruća kako bi potopio Sinj, Omiš i Trilj, pri čemu bi poginu-

lo 50-ak tisuća stanovnika te bila uništena njihova imovina. Zato je naredio da se u temelje brane, tzv. galerije, te pod most i upornjake preljevnog kanala na četiri mjesta umetne 20 do 30 tona TNT eksploziva, koji je bio povezan 812 metara dugim telefonskim kabelom s indukcijskim strojem.

Kad je to spojeno, po optužnici, Đukić je 28. siječnja 1993. godine, u 10.45, zapovjedio povlačenje svoje vojske i aktiviranje eksploziva. Zbog eksplozije je došlo do urušavanja i oštećenja brane po cijeloj dužini i širini, odnosno rušenja tornja, mosta, postrojenja za reguliranje razine vode, urušavanja „galerija” i prodora vode koja je uvelike oštetila postrojenja hidroelektrane i upravnu zgradu.

Do potpunog potapanja planiranog područja te ugroze stanovnika i imovine nije došlo, stajalo je u optužnici, zbog pravodobne intervencije HEP-ovaca, koji su nasipanjem materijala u nastale otvore i otvaranjem ustava spriječili naglo prodiranje vode iz akumulacijskog jezera i tako ublažili pritisak na branu.

Umirovljeni general u svojoj je vrlo opširnoj obrani, naoko vrlo argumentirano, pokušao uvjeriti sudsko vijeće da tada nije bio na brani ni blizu nje, da nije organizirao postavljanje eksploziva u i na branu, niti je bio uključen u sistem zapovijedanja... Osvrnuo se i na iskaze ključnih svjedoka koji su ga teretili.

– Svjedoci Marko Rnić, Simo Gajica i Živojin Ognjenović su Srbi koji su pod različitim okolnostima, torturom, pritiscima ili darovanjem raznih olakšica davali u istrazi svoje iskaze. Rnić je ratni zarobljenik i njegov je iskaz iznuđen, što je potvrdio na svjedočenju videolinkom u lipnju 2018. godine, kada je negirao ranije danu izjavu u istrazi 7. prosinca 1995. godine, navodeći da me nikada nije upoznao, vidio, niti da sam u inkriminirano vrijeme bio na brani Peruća.

Simo Gajica, sada pokojni, prije davanja iskaza pred sudskim vijećem dobio je stan u Šibeniku, a radilo se o osobi s nizom poroka...

Montiranom i lažnom iskazu svjedoka Živojina Ognjenovića u istrazi tužiteljstva je ovo vijeće dalo veliku vjerodostojnost, a isti taj svjedok je zbog teških prevara Srba u Kninu i okolici osuđen na višegodišnju kaznu zatvora koju je izdržao. Podmetanje je i lažno konstruiranje da sam ja organizirao rušenje i miniranje brane, jer on sam u iskazu kaže: „Nikada nisam rekao da je Borislav Đukić naredio da se ruši brana.”

Podmetanje i lažno konstruiranje njegova iskaza je samo puka mašta ŽDO-a Šibenik koji se zapleo u vlastitim lažima stavljajući u usta ovom svjedoku ono što nije rekao izmišljajući i događaje i sudionike, a koji se nisu ni dogodili – branio se, među ostalim, Đukić.

Naveo je i da ga nije prepoznao ni krunski svjedok optužbe Ivan Buljan, hrvatski vojnik koji je bio zarobljen na brani Peruća poslije ranjavanja i koji je kazao da Đukić nije osoba s kojom je tada razgovarao.

ROGULJIĆEV ZAPIS

Premda nije bilo sudskog obrazloženja, jasno je da sud nije prihvatio svjedočenje tadašnje Đukićeve daktilografinje Zore Zec, koja je tek tijekom trećeg suđenja prvi put saslušana preko videolinka. Ona je izričito navela da general tog inkriminiranog dana nije bio ni blizu mjesta događaja, već se nalazio 60 kilometara daleko u Kninu jer ga je osobno vidjela oko 8.30 na ispraćaju

minibusa kojim je njezin suprug odlazio na liječenje u Beograd, a vidjela ga je i dan prije.

– Molim sudsko vijeće da posebnu pozornost posveti iskazu svjedoka tužiteljstva, visokog oficira sigurnosti u zapovjedništvu 126. brigade HV-a Ivica Roguljića, koji je iznio dvije krucijalne odlučne činjenice. Prva, da je nakon obavljanja preko 50 informativnih razgovora i drugim operativnim saznanjima utvrdio da JNA, Komanda 9. Kninskog korpusa i njene jedinice nisu nikada planirale, niti organizirale miniranje i rušenje brane.

Drugo, da su pobunjeni Srbi, pristalice dr. Milana Babića, lidera SDS-a, pa-

ralelna struktura JNA i Srpskoj vojsci Krajine, ilegalnim putem nabavili manju količinu eksploziva, čuvali ga na tajnoj lokaciji u Borkovića blagi u neposrednoj blizini brane i da je taj eksploziv najvjerojatnije upotrijebljen za rušenje brane. Od ove izjave tužiteljstvo bježi... Ne svojom voljom uključen sam u taj rat na osnovu Ustava SFRJ i Zakona o vojsci i evo po treći put izjavljujem svim žrtavama rata sućut. Molim da uzmete u obzir da sam osam i pol godina što u ekstradicijskom, što u istražnom zatvoru, i teško sam se razbolio, a teško patim zbog odvojenosti od obitelji – govorio je Đukić, no ništa nije pomoglo, presuda je ostala ista.

СИВЕРИЋ, БАДАЊ И ДРНИШ – СЛУЧАЈ „З. ИВАЗ И ДР.”

7 DNEVNO

22. mart 2024.

Đorđe i Zlatko sumnjiče se za sulud ratni zločin:

Doista je suludo što su radili s otvorenim plamenom

SPLITSKO TUŽITELJSTVO POKRENULO JE ISTRAGU PROTIV ZLATKA IVAZA (60) ZVANOG ŠUŠLJE IZ SIVERIĆA I DRNIŠANINA ĐORĐA MIRČETIĆA (58) ZBOG SUMNJE DA SU POČINILI RATNE ZLOČINE PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA, A SPLITSKI SUDAC ISTRAGE IM JE NA PRIJEDLOG TUŽITELJSTVA ODREDIO ISTRAŽNI ZATVOR.

Ivazu i Mirčetiću na teret se stavlja da su se u rujnu i prosincu 1991., u privremeno okupiranom Siveriću, Badnju i Drnišu, a tijekom oružane agresije na Republiku Hrvatsku kao i tijekom oružanog sukoba JNA, paravojskih postrojbi milicije i teritorijalne obrane tvorevine tzv. SAO Krajine, kao pripadnici

JNA ogriješili o odredbe Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba.

Osim toga, smatra se da su postupali protivno odredbama Dopunskog protokola Ženevskim konvencijama jer su, nakon što su okupirali navedena tri mjesta s okolnim naseljima, iz istih protjerali većinu građana hrvatske nacionalnosti.

Ničim izazvani palili sve što su stigli

Također, sumnja se da su ničim izazvani bez ikakva povoda i razloga, otvorenim plamenom zapalili 21 kuću i drugi objekt u vlasništvu građana hrvatske nacionalnosti pričinivši ogromnu materijalnu štetu od preko 1,3 milijuna eura, točnije oko 1,370.000,00 eura.

Branitelji dvojice osumnjičenih ukazuju da u konkretnom slučaju nema nikakvih dokaza za osnovanu sumnju da bi počinili navedena djela, no tužiteljstvo je uvjeren u suprotno jer svoje tvrdnje zasnivaju iz sadržaja dokumentacije priložene kaznenoj prijavi šibenske policije, a od važnosti su im i svjedočki iskazi četiri osobe te obavijesna kazivanja osam presumptivnih svjedoka.

Također, iako osumnjičenikovi odvjetnici tvrde i da nema osnove za određivanjem istražnog zatvora, tužiteljstvo podsjeća da je osumnjičeni dvojac tijekom Vojnoredarstvene akcije Oluja prije 29 godina pobjegao iz Hrvatske u koju se više, iako imaju dvojno državljanstvo, nisu vraćali.

КПД ГЛИНА - СЛУЧАЈ „Б. ЗЛОНОГА И ДР.”

15 D DOCUMENTA
CENTAR ZA SUOČAVANJE S PROŠLOŠĆU

Zagreb, mart 2024.

ZLOČIN NA BRDU POGLEDIĆ KOD GLINE, OPT. ĐURO ZLONOGA I DR.

KAZNENI POSTUPAK PROTIV OPT. ĐURE ZOLONGE I OPT. ŽELJKA ZLOKASA ZA KAZNENO DJELO RATNOG ZLOČINA PROTIV RATNIH ZAROBLJENIKA IZ ČL. 122. OKZ RH.

Kaznenih postupak zbog istih radnji, odnosno predmeta inkriminacije, vođen je protiv opt. Rade Miljevića u razdoblju od 2007. – 2012. Nakon dvije osuđujuće presude, optuženik

je oslobođen optužbe. Vrhovni sud je potvrdio oslobađajuću presudu 21. siječnja 2014.

Na Županijskom sudu u Zagrebu, dvojica optuženika kojima se sudilo u odsutnosti, proglašena su krivima i osuđeni na po 12 godina zatvora.

Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu podignulo je optužnicu 3. prosinca 2020. godine protiv okrivljenika, državljana Republike Srbije, Đure Zlonoge i Željka Zlokasa za ubojstvo četvorice zarobljenih hrvatskih vojnika. Kazneni postupak vodio se i protiv naredbodavca, okr. Jose Kovačević, ali je postupak protiv njega obustavljen jer je u međuvremenu preminuo.

Optuženici su proglašeni krivima da su 20 rujna 1991. kao pripadnici Vojne policije Teritorijalne obrane Glina, iz glin-

skog Kazneno popravnog doma izveli četvoricu zarobljenih pripadnika HV-a pod izgovorom da ih vode u kninski zatvor, nakon čega su ih, prema unaprijed stvorenom planu, odveli na brdo Pogledić u Glini i usmrtili hicima iz vatrenog oružja. Rasprava u ovom predmetu započela je 17. ožujka 2023.

Identični činjenični opis kaznenog djela stavljao se na teret opt. Rade Miljeviću no, on je u trećem (drugom ponovljenom) postupku oslobođen optužbe. Vrhovni sud potvrdio je presudu u siječnju 2014.

ЈАГОДЊА ДОЊА, СТАБАЊ – СЛУЧАЈ „Ш. ЖАРКОВИЋ”

8. април 2024.

Главни претрес у предмету против опт. Шпире Жарковића због кривичног дјела ратног злочина

ПРЕД ЖУПАНИЈСКИМ СУДОМ У СПЛИТУ ЗА ДАНАС ЈЕ ЗАКАЗАНО РОЧИШТЕ ЗА ГЛАВНИ ПРЕТРЕС У ПРЕДМЕТУ ПРОТИВ ОПТ. ШПИРЕ ЖАРКОВИЋА (1955) ЗБОГ КРИВИЧНОГ ДЈЕЛА РАТНОГ ЗЛОЧИНА ПРОТИВ ЦИВИЛНОГ СТАНОВНИШТВА

Жупанијско државно тужилаштво у Сплиту оптужницом од 18. јула 2014. оптужила је Жарковић Мирка (1970) и Жарковић Шпиру да су 23.09.1991. у Јагодњи Доњој на предјелу Стабањ, као припадници милиције РСК, Блаженку Жепину, Хрватицу, тада стару 32 године и мајку четверо дјеце, која је тада живјела у РСК, натјерали да, претећи јој ватреним оружјем, оде у мјесто Врана пронаћи дјечака Радомира Тепшу који је предходног дана нестао, па је она бојећи се за своју породицу, дошла до контролног пункта с Хрватском и од једног војника на пункту сазнала да је дјечак погинуо у минском пољу, након чега се вратила до предјела Стабањ гдје ју је Шпиро Жарковић, претећи јој оружјем натјерао, натјерао да са тетком покојног дјечака крене преко минског

Према Веритасовим сазнањима опт. Шпиро Жарковић преминуо је у јулу 2022. у Новом Саду, гдје је и сахрањен.

поља како би преузели тјело страдалог дјечака а Блаженка је требала да буде јамац за сигурност дјецакове тетке.

Опт. Мирко Жарковић ухапшен је на граничном прелазу Батровци 21. јануара 2014, те му је одређен истражни затвор због пасносит од бијега, који му је укинут 23.02.2015. уз дато јемство. На расправи одржаној 14. септембра 2015. године државни одвјетник је измјенио оптужницу на начин да је раздвојио вођење кривичног поступка у односу на оптуженог Шпиру Жарковића.

Пресудом Жупанијског суда у Сплиту од 2. октобра 2015. опт. Мирко Жарковић је ослобађен од оптужбе због недостатка доказа, коју је потврдио и Врховни суд РХ.

БИЉЕ – СЛУЧАЈ „М. РАЈШИЋ И ДР.”

ŽUPANIJSKO
DRŽAVNO
ODVJETNIŠTVO
OSIJEK

29. фебруар 2024.

Podignuta optužnica protiv trojice okrivljenika zbog ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika

ŽUPANIJSKO DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO U OSIJEKU JE, NAKON PROVEDENE ISTRAGE, PODIGLO PRED ŽUPANIJSKIM SUDOM U OSIJEKU OPTUŽNICU PROTIV TROJICE DRŽAVLJANA REPUBLIKE HRVATSKE (1950., 1955. I 1972.) ZBOG POČINJENOG KAZNENOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV RATNIH ZAROBLJENIKA IZ ČL. 122. OKZ-A RH.

Okrivljenike se tereti da su 3. rujna 1991., u Bilju, kao pripadnici Teritorijalne obrane mjesta Darda počinili navedeno kazneno djelo tijekom oružane pobune lokalnog srpskog stanovništva protiv ustavnopravnog poretka Republike Hrvatske. Okrivljenike se tereti da su, zajedno s drugim nepoznatim pripadnicima teritorijalne obrane, postupili protivno pravilima međunarodnog ratnog i humanitarnog običajnog prava o postupanju s ratnim zarobljenicima, odnosno da su nakon zarobljavanja trojice pripadnika (1953., 1949. i 1959) Biljske satnije Zbora narodne garde prisilili ih da skinu odjeću sa sebe te ih u improviziranom špaliru udarali nogama i puškama po glavi i cijelom tijelu, nakon čega su pucanjem u glavu usmrtili oštećenika (1953.).

Prvookrivljenik i drugookrivljenik su uhićeni i nalaze se u istražnom zatvoru na osnovi rješenja o određivanju istražnog zatvora, dok je trećeokrivljenik u bijegu i nije dostupan državnim tijelima Republike Hrvatske.

Сједница оптужног вијећа у предмету против опт. Милана Рајшића и др. због ратног злочина

10. април 2024.

Пред Жупанијским судом у Осијеку за данас је заказано припремно рочиште у кривичном предмету против опт. Милана Рајшића (1950), Радослава Кошевића (1955) и Небојше Радановића (1972) због ратног злочина ратни злочин против ратних заробљеника.

Жупанијско државно одвјетништво у Осијеку оптужницом од 22. фебруара 2024. оптужене терети да су 3. септембра 1991. у Биљу (Барања) у улици Краља Томислава 63. током оружане побуне локалног српског становништва против уставоправног поретка Републике Хрватске као припадници ТО мјеста Дарда, заједно са другим непознатим припадницима ТО мјеста Дарда, противно правилима међународног ратног и

хуманитарног обичајног права о поступању са ратним заробљеницима, заробили Никицу Лучића, Стеву Гринфелдера званог „Швабо“ и Бранка Стрмечког, присилили их да скину одјећу са себе, те их у импровизованом шпалиру ударили ногама и пушкама по главу и цијелом тијелу, након чега су Никицу Лучића усмртили пуцањем у главу.

Милан Рајшић и Радослав Кошевић су ухапшени у јуну 2023. у Дарди у Хрватској, гдје су мирно живјели и коју ни за време, ни после рата нису напуштали, од када се налазе у истражном затвору у у Осијеку.

Опт. Небојши Радановићу суди се у одсуству и за њим је расписана међународна потјерница.

ЗАМЛАЋА, СТРУГА И КОЗИБРОД – СЛУЧАЈ „П. КРЊЕТА”

Главни пререс у крив. предмету против Пере Крњете због кривичног дјела ратног злочина

11. април 2024.

Пред Жупанијским судом у Загребу за данас је заказано рочиште за главни претрес у поновљеном поступку против опт. Пере Крњете (1960) због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва.

Жупанијско државно одвјетништво у Сиску оптужницом од 04.11.1994. оптужило је 35 припадника Милиције Крајине због кривичних дјела ратних злочина против цивилног становништва и против ратних заробљеника. Терете се да су дана 26.07.1991. као припадници паравојне формације тзв. „Милиције Крајине“ судјеловали у нападу на села Замлаћа, Струга и Козиброд, те да су приликом уласка у куће пљачкали су имовину, а већи број кућа и привредних објеката спалили или уништили; цивилно су становништво изводили из кућа и као „живи штит“ водили цестом Двор – Костајница; цивиле су путем стално физички малтретирали; доласком у село Козиброд на цивиле су отворили ватру и том приликом је убијен већи број цивила а већи број је задобио тешке тјелесне повреде.

Поступак је вођен пред Жупанијским судом у Сиску, али је предмет 2012. године, темељем измјена Закона о примјени Статута МКСЈ, у односу на опт. Леонарда Јанковића, Предрага Орловића, Милана Беговића, Недељка Пашића, Предрага Коризме, Ненада Коризме, Јана Јанковића и Пере Крњете, на поступање достављен ЖС у Загребу као стварно и мјесно надлежном суду.

Опт. Леонардо Јанковић је по ИП-овој потјерници ухапшен у Аустрији у јануару 2014, а у Хрватску је изручен у априлу 2014. Пресудом ЖС у Загребу. од 30. марта 2015.

осуђен је на десетогодишњу (10) казну затвора. Проглашен је кривим за почињење ратног злочина над цивилима те ратним заробљеницима. При томе је четворо цивила убијено док је њих петоро рањено, спаљено је и опљачкано мноштво кућа и господарских зграда, тројица заробљених хрватских полицајаца злостављано је и на крају убијено. ВС РХ пресудом од 13. јануара 2016. у цијелости је потврдио првостепену пресуду.

Оптужница је у међувремену спецификована у односу на осталу седморицу оптуженика. Терете се да су дана 26. јула 1991, у селима Замлаћа, Струга и Козиброд, претходно приступивши у паравојне формације тзв. „Милиције Крајине“, сви наоружани тешким наоружањем, а у циљу обарања новоуспостављеног демократског друштва у РХ, а настојећи одцијепити подручја општине Костајнице и Двор од РХ и припојити га парадржави „САО Крајини“ ушли у наведена села, протјерали становништво из тих села и то искључиво хрватске националности, водили га испред себе као живи штит, палили и експлозивним направама рушили куће, а затим из ватреног оружја ничим изазвани испаливали хице на голоруко становништво, при чему су усмртили многобројне цивиле.

Пресудом ЖС у Загребу од 21. јула 2022. године оптужени су у одсуству проглашени кривим и осуђени и то: Јанковић Јан и Пашић Недељко, сваки на по 10 година затвора, док су осталима изречене јединствене казне, те је сваки осуђен на по 15 година затвора. Осим за ратни злочин над цивилима, Орловић, Беговић, браћа Коризма и Крњета теретили су се и за ратни злочин

над ратним заробљеницима, јер су с другим неидентификованим припадницима српских паравојних јединица, тукли и мучили тројицу заробљених припадника МУП-а, које су затим натјерали да се скину, трче преко ливаде прије но што су их усмртили. Пашић је у том

дијелу неправоснажно ослобођен оптужби. Суд је свим оптуженима одредило и истражни затвор. Вјероватно је другостепени суд у односу на Перу Крњету укинуо првостепену пресуду и предмет вратио првостепеном суду на поновни поступак.

ГРАБОВАЦ – СЛУЧАЈ „НН: 1956., 1968., 1958., 1968., 1964., 1968., 1952. И 1969.”

Osjecko-baranjska-policija.gov.hr

Prijavljeni za ratni zločin u Grabovcu

11. april 2024.

OSAM PRIPADNIKA PARAVOJNIH FORMACIJA TERETI SE DA SU OD 22. KOLOVOZA DO 31. PROSINCA 1991. GODINE GRUBO FIZIČKI I PSIHIČKI ZLOSTAVLJALI CIVILNO STANOVNIŠTVO GRABOVCA I PRI TOME KOD NJIH IZAZVALI TJELESNE OZLIJEDE, INTENZIVNU PATNJU I BOL TE POVREDE TJELESNOG INTEGRITETA, A ŠTO JE IZAZVALO STRAH, RASELJAVANJE STANOVNIŠTVA, POKUŠAJE SAMOUBOJSTAVA I DRUGE OBLIKE PATNJE.

Policijски службеници Одјела ратних злочина, Полицијске управе осјечко-баранјске довршили су криминалистичко истраживање везано за догађања из Домовинског рата на подручју тада окупираног Грабовца. Нјиме је утврђено поčinjenje укупно 26 казnenих djela „Ратни злочин против цивилног становништва“ из чланка 120. Основног кривичног закона Републике Хрватске.

Наиме, истраживањем је утврђено да су припадници паравојних формација (годишта 1956., 1968., 1958., 1968., 1964., 1968., 1952. и 1969.), тада окупираног Грабовца и Кнежевих Винoграда, од 22. коловоза до 31. просинаца 1991. године грубо физички и психички злостављали цивилно становништво Грабовца и при томе код њих изазвали тјелесне озлиједe, интензивну патњу и бол те повредe тјелесног интегритета, а што је изазвало страх, раселјавање становништва, покушаје самоубојства и друге облике патње.

Нadalje, истраживањем је утврђено да су пријављени особно судјеловали у описаним злостављањима док је 72-годишњак описано казнено djelo поčinio и у веzi чланка 28. ставака 2. Основног кривичног закона Републике Хрватске, с обзиром да као „командант“ Територијалне обране Кнежеви Винoгради није подузео радње усмјерене спрјечавању поčinjenih казnenih djela или проналаску починитеља, иако је имао спознају да су djela поčinjena.

Казнена пријава поднијета је Жупанијском државном одвјетништву у Осijekу редовним путем, а у односу на пријављене починитеље подузимају се мјере трагања с обзиром да се не налазе на подручју Републике Хрватске.

ХРВАТСКА ДУБИЦА – СЛУЧАЈ „Ђ. РАТКОВИЋ И ДР.”

Рочиште за главни претрес у предмету против опт. Ђорђа Ратковића и др. због ратног злочина

12. април 2024.

ПРЕД ЖУПАНИЈСКИМ СУДО У ЗАГРЕБУ ЗА ДАНАС ЈЕ ЗАКАЗАНО РОЧИШТЕ ЗА НАСТАВАК ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА У ПОНОВЉЕНОМ ПОСТУПКУ ПРОТИВ ОПТ: ЂОРЂА РАТКОВИЋА, ЂУРЕ ЈЕРИНИЋА, СТЕВЕ РАДУНОВИЋА, ВЕЉКА РАДУНОВИЋА И МИЛОРАДА ШАРЦА ЗБОГ КРИВ. ДЈЕЛА РАТНОГ ЗЛОЧИНА ПРОТИВ ЗАРОБЉЕНИКА И КРИВ. ДЈЕЛА РАТНОГ ЗЛОЧИНА ПРОТИВ ЦИВИЛА.

Пресудом Жупанијског суда у Загребу од 17.05.2019. оптужени су проглашени кривима за почињење наведених кривичних те су им изречене казне затвора и то: Ђорђу Ратковићу, Ђури Јеринића, Стеви Радуновићу и Вељку Радуновићу од по 18 година, а Милораду Шарцу од 20 година.

Прва четворица опт. су проглашена кривима „да су, након што су 15. 09. 1991. припадници Територијалне обране Дубица заробили припадника хрватских оружаних снага и цивила хрватске националности те их све затворили у просторије УС-а пољопривредне задруге у Хрватској Дубици, гдје су цивили држани заточени без икаквог оправданог војног разлога, као припадници Територијалне обране Дубица, за вријеме оружаног сукоба између паравојних јединица тзв. САО Крајина с једне стране и оружаних снага Републике Хрватске с друге стране, противно одредбама међународног права, заједно с осталим припадницима Територијалне обране Дубица, у више наврата тукли цивиле да би их потом,

тачно неутврђеног дана у новембру 1991. године, ноћу насилно извели у двориште пољопривредне задруге, натјерали их да пјевају четничке пјесме и трче у круг по дворишту до изнемоглости и притом их ногама, жељезним те дрвеним палицама и пушкама ударили по свим дијеловима тијела.

Када заточеници због добијених батина и изнемоглости више нису могли трчати и падали су на тло, оптуженици су газили по њима, а сада покојни припадник Територијалне обране Дубица је из аутоматске пушке пуцао у припадника хрватских оружаних снага и једног цивила хрватске националности, а потом им пререзао гркљан.

Након тога су њихова тијела натоварили на тракторску приколицу и наредили двојици цивила хрватске националности да легну на њихова мртва тијела те су их четвртооптужени и петооптужени одвезли до моста на ријеци Уни и бацили у ријеку, а двојицу цивила хрватске националности су вратили у просторије пољопривредне задруге.

Петооптужен је проглашен кривим да је тачно неутврђеног дана у септембру 1991. године у Хрватској

Дубици, као припадник Територијалне обране Дубица, за вријеме оружаног сукоба између паравојних јединица тзв. САО Крајина с једне стране и оружаних снага Републике Хрватске с друге стране, противно одредбама међународног права; поступајући заједно с још два припадника јединице, цивиле хрватске националности, који су рањени током оружаног сукоба те су доведени ради пружања лијечничке помоћи у амбуланту у Хрватској Дубици, извели на простор испред амбуланте, везали жицом, изударали их, на њих набацали аутомобилске гуме и потом их живе запалили, и тако их усмртили”.

Врховни суд је, на сједници одржаној 16. 01. 2020. године, одлучујући о жалбама оптуженика поднесеним против пресуде Жупанијског суда у Загребу од 15. маја 2019, донио рјешење којим је прихватио жалбе бранилаца оптуженика, у поводу тих жалби и по службеној дужности, укинуо првостепену пресуду те предмет упutio првостепеном суду на поновно суђење и одлуку. Оптуженима се и у поновљеном поступку суди у одсуству.

ПРОМИНА – СЛУЧАЈ „Ч. ВУКАДИН И ДР.”

**SLOBODNA
DALMACIJA**

23. april 2024.

Dovršeno kriminalističko istraživanje nad dvojicom pripadnika vojske Srpske krajine koji su na području Promine počinili ratne zločine

NAKON DOVRŠENOG ISTRAŽIVANJA OSUMNJIČENI 65-GODIŠNJAK JE PREDAN PRITVORSKOM NADZORNIKU POLICIJSKE UPRAVE ŠIBENSKO-KNINSKE, DOK OSUMNJIČENI 76-GODIŠNJAK NIJE DOSTUPAN PRAVOSUDNIM TIJELIMA REPUBLIKE HRVATSKE, IZVIJESTILA JE ŠIBENSKA POLICIJA.

Полцијски службеници Одјела ратних злочина, Службе криминалистичке полиције, у сарадњи са Жупанијским државним одвјетништвом у Шибенику и Сплиту довршили су криминалистичко истраживање над двојicom држављана Републике Хрватске, 76-годишњаком и 65-годишњаком, због сумње да су у раздоблју од сijeчња до просинца 1993. године, у својству команданта и замијеника команданта 1. баталјона 75. моторизираних бригада војске RSK починили укупно 28 казnenih djela „Ратни злочин против цивилног становништва” из

чл. 120. ст 1. у веzi чл. 28. Основног кривичног закона Републике Хрватске на штету хрватског цивилног становништва.

Provedenim kriminalističkim istraživanjem je utvrđeno kako su osumnjičeni u navedenom vremenskom razdoblju, imali stvarnu i realnu ulogu u zapovijedanju i nadzoru nad pripadnicima jedinica s kojima su zapovijedali i koje su im bile podređene у јединици, а које су окупирале и заосјеле простор и мјеста Опćине Promina с припадацим насељима.

Utvrđeno je kako su osumnjičeni s okupiranog područja protjerali велики број хрватског цивилног становништва, те су били упознати с чињеницом да се тијekom напада и других борбених дјеловања њима подређених постројби на том подручју, цивилно пућанство хрватске националности мући, протузаконито затвара, те да су убийене 24 особе, старости од 43-87 година.

Према Веритасовим сазнањима осумњичени су: Никола Дујаковић (1948) и Чедомир Вукадин (1959).

Također je utvrđeno da su у истом вremenskom razdoblju припадници наведене постројбе, силовали двије женске особе а покушали силовати једну женску особу.

- Osumnjičeni 65-godišnjak je predan pritvorskom nadzorniku Policijske uprave šibensko-kninske, dok osumnjičeni 76-godišnjak nije dostupan pravosudnim tijelima Republike Hrvatske, а против обојице је казнена пријава достављена надлежном Жупанијском државном одвјетништву у Сплиту - казала је Sanja Baljkas, гласногoвoрница Полицијске управе шибенско-книнске.

24. април 2024.

Саопштење поводом хапшења Србина Чедомира Вукадина у Жупанијском суду у Сплиту

Јуче је хрватска полиција у згради Жупанијског суда у Сплиту ухапсила Србина Чедомира Вукадина (65) родом из села Врбника крај Книна на основу полицијске кривичне пријаве због наводно почињеног кривичног дјела ратног злочина у току деведесетих и то за вријеме док му се одржавало суђење на том суду такође због кривичног дјела ратног злочина из истог периода по ранијој оптужби, у ком предмету се бранио са слободе.

По Веритасовим сазнањима хапшење се десило прије објаве очекиване ослобађајуће пресуде за кривично дјело за које му се судило по оптужници Жупанијског државног одвјетништва (ЖДО) у Сплиту из 2015. године.

Према саопштењу ПУ шибенско-книнске осумњичени 76-годишњак и 65-годишњак (Чедомир Вукадин) терете се да су у раздобљу од јануара до децембра 1993. године, у својству команданта и замјеника команданта 1. батаљона 75. моторизоване бригаде војске РСК починили укупно 28 кривичних дјела „ратни злочин против цивилног становништва“ на штету хрватског цивилног становништва. Проведеним криминалистичким истраживањем је утврђено како су осумњичени у наведеном временском раздобљу, имали стварну и реалну улогу у командовању и надзору над припадницима јединица с којима су командовали и које су им биле подређене у јединици, а које су „окупирале и запосјеле простор и мјеста Опћине Промина с припадајућим насељима“. Утврђено је како су осумњичени с окупираног подручја протјерали велики број хрватског цивилног становништва, те су били упознати с чињеницом да се током напада и других борбених дјеловања њима подређених постројби на том подручју, цивилно становништво хрватске националности мучи, протузаконито затвара, те да су убијене 24 особе, старости од 43 – 87 година. Такође је утврђено да су у истом временском раздобљу припадници наведене постројбе, силовали двије женске особе а покушали силовати једну женску особу, наводи се у кривичној пријави.

Након хапшења, осумњичени Вукадин је, предан притворском надзорнику Полицијске управе шибенско-книнске, док осумњичени 76-годишњак није доступан правосудним тијелима Републике Хрватске, а против обојице је кривична пријава достављена надлежном Жупанијском државном одвјетништву у Сплиту, које је према сазнањима Веритаса, против обојице осумњичених отворило истрагу, док је судија истраге Жупанијског суда у Сплиту, на приједлог Жупанијског државног одвјетништва у Сплиту, осумњиченом Вукадину одредило истражни затвор у трајању од мјесец дана због опасности од бијега, с обзиром да има пребивалиште у Србији, чије држављанство, поред хрватског такође посједује.

Према подацима Државног одвјетништва РХ из маја 2023. године, због злочина почињених у „домовинском рату“ кривични је поступак у протекле три деценије покренут укупно против 4.000 особа, од чега их је правоснажно и неправоснажно осуђено 707, тренутно се пред надлежним судовима води кривични поступак против 499, а истрага против 139 особа.

Тренутно се у хрватским затворима због кривичног дјела ратних злочина налази 25 особа српске националности, од којих је 14 правоснажно осуђено, док су остали под истрагом, оптужбом или чекају правоснажност пресуде.

У Београду, 24.04.2024.

ПРЕДСЈЕДНИК
Саво Штрбац

КРИВИЧНО ВИЈЕЋЕ ЖС У СПЛИТУ УКИНУЛО ИСТРАЖНИ ЗАТВОР ОКР. ВУКАДИНУ

Према Веритасовим сазнањима, КВ Жујанског суда у Сплиту, одлучујући по жалби осумњиченог Вукадина против рјешења судије истраге истог суда од 23. априла 2024, којим му је одређен истражни затвор у трајању од мјесец дана „ради несмешаног одвијања истражних због кривичног дјела за које је прописана казна дужиој ратној истражи и код којих су околности почињења кривичног дјела посебно тешке“, рјешењем број Кв-Рз- 6/2024-2 06 06. маја 2024.

ириначује рјешење судије истраге на начин да се окривљеном укида истражни затвор те се окривљени има одмах пусти на слободу“. КВ одлуку о укидању истражног затвора образлаже чињеницама да се пред истим судом десетак година против осумњиченог окривљеника води истрага за истог кривичног дјела у ком истражнику окривљени није ометао истрагу па нема разлога да ће је ометао у овом истражничком поступку који је једнак само проширење оног првог.

ДРНИШ – СЛУЧАЈ „Н. ШЕАТ”**Наставак суђења опт. Николи Шеату због кривичног дјела ратног злочина**

15. април 2024.

Пред Жупанијским судом у Сплиту за данас је заказано рочиште за наставак главног пререса у кривичном предмету против опт. Николе Шета (1973) због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва.

Жупанијско државно одвјетништво у Сплиту оптужницом од 24.01.2014. терети Николу Шеата, Деана Беадера и Миловац Мирка да су 29.03.1995.

у Дрнишу као припадници војне полиције ухапсили Мирка Бузука и истог малтретирали и тукли, те дана 13.03.1995. у Дрнишу ухапсили Владу Зелића и истог малтретирали и тукли.

Поступак је раздвојен у односу на оптуженог Николу Шеата и суди му се у одсуству пошто је недоступан хрватским органима гоњења.

СКАКАВАЦ – СЛУЧАЈ „М. КРИВОКУЋА”**Главни претрес у поновљеном поступку против Миле Кривокуће због ратног злочина**

25. април 2024.

Пред Жупанијским судом у Ријеци за данас је заказано рочиште за наставак главног претреса у поновљеном поступку против опт. Миле Кривокуће због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва.

Оптужницом Жупанијског државног одвјетништва у Ријеци из 2017. терети се да је у октобру 1993, на подручју Карловца, у селу Скакавац, као припадник „паравојне јединице ТО Војнић” и припадник тзв. милиције „СаО Крајине”, наоружан аутоматском пушком, заједно са још два непозната припадника „милиције” дошао код кућног броја 14, гдје је, у намјери понижавања, насилног вршења сполног чина и отимања имовине, најприје пријетећи од једне женске особе затражио новац, при чему су сва тројица поразбацала ствари по кући, након чега је ушао у спаваћу собу у којој је на кревету заједно са седмогодишњим сином и трогодишњом кћерком спавала друга женска особа, те не нашавши новац, ову напао држећи јој

чврсто руке и пријетећи јој наредио да се скине, што је ова у страху за своју дјецу и престашена његовим поступањем и присутношћу још двије непознате наоружане особе, учинила, а потом је гурнуо на кревет, легао на њу и физички је спутавајући силовао пред седмогодишњим сином који се пробудио и плакао. Након тога је пронашао и отуђио 2.000,00 тадашњих њемачких марака те с двојцом непознатих наоружаних мушкараца напустио кућу.

Жупанијски суд у Ријеци пресудом од 14. децембра 2018. прогласио га је кривим и у одсуству га осудио на казну татвора од 12 година.

Врховни суд РХ рјешењем од 19. децембра 2019. године, по службеној дужности (почињена битна повреда одредаба кривичног поступка) укинуо је првостепену пресуду и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење и одлуку.

Поступак против оптуженог и у поновљеном поступку води се у одсуству оптуженог.

ОКЛАЈ – СЛУЧАЈ „Ч. ВУКАДИН”**У понедјелјак ухићен због ратног злочина у Промини, јучер осуђен на четири године затвора за исто дјело у Оклају**

25. април 2024.

НЕКАДАШЊИ ЗАМЈЕНИК ЗАПОВЈЕДНИКА 1. БАТАЛЈУНА 75. МОТОРИЗАНЕ БРИГАДЕ ВОЈСКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ КРАЈИНЕ 65-ГОДИШЊИ ЧЕДОМИР ВУКАДИН, КОЈИ ЈЕ РОЧЕТКОМ ТЈЕДНА УХИЋЕН И ДОВЕДЕН У СPLIT УЗ КАЗНЕНУ ПРИЈАВУ ЗА РАТНИ ЗЛОЧИН ПОЧИНЈЕН У PROMINI TIJEKOM 1993. GODINE, JUČER JE NA ŽUPA-

NIJSKOM SUDU OSUĐEN NA ČETIRI GODINE ZATVORA ZBOG RATNOG ZLOČINA U OKLAJU. DOK JE TRAJALO SUĐENJE, VUKADIN SE BRANIO SA SLOBODE I UREDNO SE POJAVLJIVAO NA RASPRAVI. U PONEDJELJAK MU JE ODREĐEN ISTRAŽNI ZATVOR ZBOG NOVOG KAZNENOG POSTUPKA ZA RATNI ZLOČIN U PROMINI.

Sa 75-godišnjim zapovjednikom bataljuna, koji je nedostupan tijelima progona, osumnjičen je za ukupno 28 kaznenih djela ratnog zločina nad civilnim stanovništvom. Kriminalističkim istraživanjem utvrđeno je kako su osumnjičenici imali stvarnu ulogu u zapovijedanju i nadzoru nad pripadnicima jedinica kojima su zapovijedali na

području Općine Promina s pripadajućim naseljima.

Utvrđeno je kako su s okupiranog područja protjerali veliki broj hrvatskog civilnog stanovništva te su bili upoznati da se civili hrvatske nacionalnosti muče, protuzakonito zatvaraju i da su ubijene 24 osobe starosti od 43 do 87 godina. Prijava obuhvaća i dva silovanja te jedan pokušaj silovanja pripadnika

jedinice srpske vojske. Obojica okrivljenika su hrvatski državljani.

Vukadin je dobio četiri godine zatvora jer je Branku Tankosiću, komandiru baterije PVO 1. bataljuna 75. motorizirane brigade, naredio privođenje preostalih stanovnika hrvatske nacionalnosti iz sela Matasi, Zelići, Lukari i Suknovci u komandu u Oklaju gdje su ih zatočili u podrumu kuće. Naredio je vojnicima

da ih fizički zlostavljaju. Udarali su ih šakama, nogama, kundacima i motikama po glavi i tijelu. Jedan od civila je od mučenja izgubio svijest. Slomili su mu ključnu kost i nekoliko rebara. Drogom su polomili zube pa bi mu navirala krv na usta svaki put kada bi ih otvorio. Civili su kamionima odvezeni u vojarnu Slavko Rodić u Kninu. Nakon nekoliko dana pušteni su kućama.

ГЛИНСКО НОВО СЕЛО – СЛУЧАЈ „В. ЧУПОВИЋ И ДР.”

RATNI ZLOČIN IZ 1991.

26. mart 2024.

Tužiteljstvo traži novo suđenje 'teritorijalcima' za ubojstva hrvatskih civila kod Gline 1991.

UZ ČUPOVIĆA, OPTUŽNICOM SU OBUHVAĆENI GEORGE NASHID KAMAL, BOGDAN JEDNAK, LJUBIŠA JUZBAŠIĆ...

Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu žalilo se na nepravomoćnu presudu Županijskog suda koji je oslobodio jedanaestoricu bivših srpskih „teritorijalaca” optuženih zbog ubojstva više od trideset hrvatskih civila iz Glinškog Novog Sela u listopadu 1991.

Državno odvjetništvo u petak je izvijestilo da je u žalbi predložilo ukidanje prvostupanijske presude i novo suđenje pred drugim raspravnim vijećem županijskog suda.

Navode da je zagrebački Županijski sud počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka jer je u odnosu na trojicu optuženika u oslobađajućoj presudi „obrazlagao nepostojanje činjenica i svojstava koja im se optužnicom nisu niti stavljali na teret”.

Državno odvjetništvo smatra i da je sud temeljem pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja donio i pogrešan zaključak kako nije dokazano da su jedanaestorica počinila ratni zločin za koji su optuženi.

U žalbi ističu da sud nije na ispravan način doveo u vezu iskaze svjedoka i materijalnu dokumentaciju zbog čega je pogrešno zaključio kako nema dokaza da bi polovicom listopada 1991. optuženici po zapovijedi prvooptuženoga ubili više od trideset stanovnika Glinškog Novog Sela.

Tužiteljstvo stoga smatra da je sud pogrešno zaključio da su te žrtve stradale u neodređenom razdoblju nakon što su Glinško Novo Selo okupirali „nepoznati pripadnici raznih neutvrđenih postrojbi neprijateljske vojske”.

„Kada se na ispravan način analiziraju provedeni dokazi vidljivo je da se ovaj ratni zločin zbog polovicom listopada 1991. i da postoje očevici koji navode

upravo jedanaestoricu optuženika kao počinitelje, kao i da postoje drugi svjedoci i dokumentacija koja na logičan način podupiru iskaze tih očevidaca”, tvrdi tužiteljstvo.

Obrazlažući oslobađajuću presudu sudsko vijeće je navelo da je sa sigurnošću utvrđeno jedino da je u vrijeme zločina prvookrivljeni Vlado Čupović doista bio zapovjednik Teritorijalne obrane Gline.

Uz nepravomoćno oslobođenog Čupovića, optužnicom su obuhvaćeni George Nashid Kamal, Bogdan Jednak, Ljubiša Juzbašić, Boro Miljević, dvojica Zorana Miljevića, Milan Kraguljac, Branko Bulat, Milan Karaica i Mile Paspalj.

Optužnica, podignuta u studenome 2015., tereti deset državljana Srbije i jednog hrvatskog državljanina da su kao pripadnici paravojnih formacija Teritorijalne obrane Gline, polovicom listopada 1991. u Glinškom Novom Selu, usmrtili 31 osobu, među kojima i maloljetnu djevojčicu.

ВУКОВАР, "БОРОВО КОМЕРЦ" – СЛУЧАЈ „М. ГОЈКОВИЋ”

15. april 2024.

Ponovljeno suđenje opt. Milanu Gojkoviću zbog ratnog zločina

PRED ŽUPANIJSKIM SUDOM U OSIJEKU ZAKAZANO JE ROČIŠTE ZA GLAVNI PRETRES PROTIV OPTUŽENOG MILANA GOJKOVIĆA ZBOG KRIVIČNOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA I RATNIH ZAROBLJENIKA.

Županijsko državno odvjetništvo iz Osijeka podiglo je optužnicu 28.12.1995. godine protiv okr. Milana Gojkovića i još trojice okrivljenika. Optužnica je u međuvremenu izmijenjena.

Okr. Milanu Gojkoviću je stavljen na teret učin tri krivična djela: ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika (izdvajanje i maltretiranje), ratni zločin protiv ratnih zarobljenika (ubijanje klanjem), pomaganje u izvršenju ratnog zločina protiv civilnog stanovništva (izdvajanjem civila, koji su nakon toga maltretirani). Navedena djela počinjena su 19. novembra 1991. godine nakon pada Borovo Commerce-a, nakon izlaska ranjenika, civila i zarobljenika.

Županijski sud u Osijeku donio je u odsutnosti okrivljenika prvostepenu presudu 4.12. 1996. godine, kojom je sve okrivljenike proglasio krivima i osudio na kazne zatvora i to: opt. Milanu Gojkoviću od 20 godina, dvojicu na po pet godina i jednog na 15 godina.

Prvostepena presuda postala je pravosnažna 27.02.1997. godine.

U obnovljenom postupku protiv opt. Dragana Lapčevića (osuđen na 5 godina zatvora) ŽDO-o iz Osijeka odustalo je od krivičnog progona progona, te je rješenjem od 10.12. 1999. godine postupak obustavljen.

Optuženi Vlado Tepavc (osuđen na 5 godina zatvora) vrtio se u RH. Protiv njega je krivični postupak obnovljen 2004. Nakon što je oslobođen krivnje presudom iz 2004. godine, Vrhovni sud je ukinuo presudu i predmet vratio na ponovno suđenje. 2008. godine postupak protiv njega je obustavljen zbog prekvalifikacije djela u oružanu pobunu.

RH je za opt. Gojkovićem 2002. godine raspisala međunarodnu potjernicu, na osnovu koje ga je Norveška

policija uhapsila 2003. godine, ali je odbila njegovo izručenje Hrvatskoj 2004. godine, s obrazloženjem da RH nije dala garancije da će obnoviti postupak protiv njega u njegovom prisustvu.

Po međunarodnoj potjernici opt. Milan Gojković je ponovo uhapšen u toku 2018. u Mađarskoj, koja ga je, nakon provedenog ekstradicionog postupka, izručila Republici Hrvatskoj u aprilu iste godine, gdje mu je dozvoljena obnova postupka, koji je započeo 10.04.2019. god.

Nepravomoćnom presudom Županijskog suda u Osijeku opt. Gojković kojom je proglašen krivim po dvije tačke optužbe – pomaganje u izdvajanju civila i ratnih zarobljenika. Za svaku od dvije tačke utvrđena mu je kazna u trajanju od 5 godina, te mu je izrečena jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 9 godina.

Za treću tačku optužbe – ubijanje ratnog zarobljenika Ivana Hižmana, pripadnika PU Varaždinske, oslobođen je zbog nedostatka dokaza primjenom načela „In dubio pro reo“.

Nepravosnažnom presudom stavljen je izvan snage presuda br. K-6/96 od 4.12. 1996. godine. Optuženom je produžen istražni zatvor do pravosnažnog okončanja postupka. U kaznu zatvora uračunato je vrijeme koje je proveo u ekstradicionom i u istražnom zatvoru od izručenja RH.

Vrhovni sud RH ukinuo je prvostepenu presudu Županijskog suda u Osijeku, te je predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

РАКЕТИРАЊЕ ЗАГРЕБА И КАРЛОВЦА – СЛУЧАЈ „М. МАРТИЋ И ДР.“

ПОЛИТИКА

Саво Штрбац: Случај 'Мартић' у вртлогу прописа

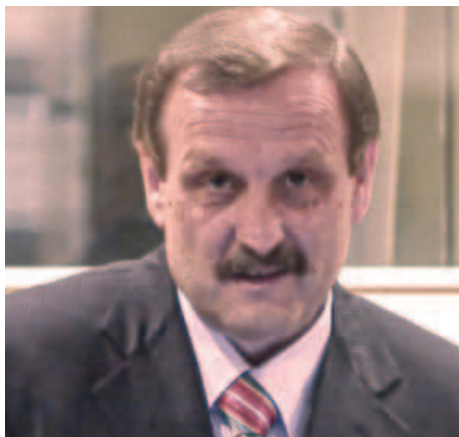
30. април 2024.

У КРИВИЧНОМ ПРЕДМЕТУ „МИЛАН МАРТИЋ И ДР.“ ПРЕД ХРВАТСКИМ ВРХОВНИМ СУДОМ 5. ЈУЛА 2023. ОДРЖАНО ЈЕ РОЧИШТЕ ПОВОДОМ ЖАЛБИ НА ПРВОСТЕПЕНУ ПРЕСУДУ ЖУПАНИЈСКОГ СУДА У ЗАГРЕБУ, О ЧЕМУ САМ НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ НА ОВИМ СТРАНИЦАМА ОБЈАВИО ТЕКСТ „СЛУЧАЈ 'МАРТИЋ' У КОЛОПЛЕТУ ПРОПИСА“. ТЕК ПРЕ НЕКОЛИКО ДАНА „БЕРИТАС“ ЈЕ ДОШАО У ПОСЕД ДРУГОСТЕПЕНЕ ПРЕСУДЕ КОЈУ ЈОШ НИКО, НИ У ХРВАТСКОЈ НИ ВАН НЕ, НИЈЕ КОМЕНТАРИСАО. МЕДИЈСКА ТИШИНА О ДРУГОСТЕПЕНОЈ ОДЛУЦИ И ЧИЊЕНИЦА ДА СЕ СУТРА (1. МАЈ) НАВРШАВА 29 ГОДИНА ОД АГРЕСИЈЕ ХРВАТСКИХ ОРУЖАНИХ СНАГА, ПОЗНАТЕ

ПОД КОДНИМ НАЗИВОМ „БЉЕСАК“, НА СРПСКУ ОБЛАСТ ЗАПАДНУ СЛАВониЈУ, С КОЈОМ ЈЕ У ДИРЕКТНОЈ УЗРОЧНО-ПОСЛЕДИЧНОЈ ВЕЗИ ПРЕДМЕТ „МИЛАН МАРТИЋ И ДР.“, ПОВОД СУ МОГ ПОНОВНОГ ОГЛАШАВАЊА О ОВОМ СЛУЧАЈУ.

А да би разумели ставове и закључке из другостепене одлуке, нужно се присетити и кривичног процеса против Мартића пред Међународним кривичним судом за бившу Југославију (МКСЈ), који га је одлуком Жалбеног већа из 2008. правоснажно осудио на 35-огодишњу затворску казну за наводне злочине почињене у Хрватској, између осталог, и за ракетирање Загреба. Након сазнања да

тужилаштво МКСЈ-а неће оптужити Милана Мартића за гранатирање Карловца и Јастребарског, Жупанијско државно одвјетништво (тужилаштво) у Загребу је још у јануару 2003. подигло оптужницу против Милана Мартића, тадашњег председника Републике Српске Крајине, и Милана Челекетића, тадашњег команданта Српске војске Крајине, због „осветничког ракетирања и гранатирања хрватских градова након војноредарствене акције Бљесак“, које је наредио Мартић, а извео Челекетић, према којој је: у нападима на Загреб ракетама „оркан“, 2. и 3. маја 1995, погинуло седам особа, већи број их је повређен, а изазване су и веће материјалне штете у средишту

Милан Мартић

Загреба; у гранатирању Карловца 1. и 2. маја и у ракетном нападу на Јастребарско 3. маја 1995, било је и рањених и материјалне штете, док „само случајем” није било погинулих.

Уз дужно жаљење свих ратних жртава, већ 29 година постављамо иста питања: ко то и зашто прави разлику између цивилних жртава у Загребу и Окучанима и по ком критеријуму међународни и национални судови процењују ко и када крши законе и обичаје који регулишу вођење рата?

Суђење оптуженима спроведено је у одсуству – Милан Мартић затворску казну од 35 година служи у Естонији, док Милан Челекетић пребива у Србији и недоступан је хрватским правосудним телима. Ни Мартић ни Челекетић не признају ни хрватски суд ни процес против њих, што значи да обојица имају браниоце по службеној дужности, који све процесне радње подузимају по свом нахођењу без икаквих консултација са њиховим брањеницама.

Неправоснажном пресудом Жупанијског суда у Загребу од 5. марта 2020. обојица оптужених проглашени су кривима, Мартић за гранатирање Карловца, Челекетић за ракетирање Загреба и гранатирање Карловца, и осуђени – Мартић на седам, а Челекетић на 20 година затвора, док су обојица ослобођени за гранатирање Јастребарског.

Против првостепене пресуде жалили су се и државни тужилац и браниоци Мартића и Челекетића, које жалбе је Врховни суд својом пресудом од 5. јула 2023. одбио као неосноване и потврдио првостепену пресуду у целисти, с тим да је првостепена пресуда у односу на Мартића постала

Милан Челекетић

правоснажна док Челекетић, с обзиром да му је иречена казна од 20 година затвора, има право и на жалбу трећестепеном суду.

У оном предходном тексту потенцирао сам два жалбена приговора Мартићевог браниоца загребачког адвоката Тихомира Рубеше: а) да је првостепеном пресудом повређен кривични закон тиме што Мартићево деловање није квалификовано као продужено кривично дело и б) на висину изречене казне.

Приговор под а) Мартићев бранилац је овако образложио: „Већ у тренутку подизања оптужнице пред МКСЈ било је јасно да се Мартић терети и за гранатирање Карловца, Сиска и других места у Хрватској, све на основу јединствене наредбе, но тај је суд одлуку донео само у односу на ракетирање Загреба. По мишљењу одбране у истој чињеничној правној ситуацији није било исправно применити различите концепте – у случају Челекетића продуженог кривичног дела, а у случају Мартића појединачног кривичног дела”.

А Врховни суд о том приговору каже: „Дакле, имајући у виду све околности ових напада односно чињеницу да се радило о различитим врстама напада (ракетном – град Загреб и артиљеријском – град Карловац), којом пригодом су кориштене и потпуно различите врсте наоружања (ракетни систем „Оркан” за град Загреб те хаубица од 105 мм, артиљеријски топ од 130 мм и тенк Т-55 за град Карловац), евидентно је да се радило о нападима који су били усмерени на потпуно различите и географски одвојене просторне локације те с различитим оруђем односно средствима

напада која су, управо због различитих својстава и карактеристика, требали изазвати и различите последице”. То значи да се у „конкретној ситуацији не ради о више одвојених радњи које у природном смислу чине јединствену целину, а како је то погрешно утврдио односно закључио првостепени суд. Међутим, како се у овоме делу пресуде ради о повреди кривичног закона у корист оптуженог Милана Челекетића, а у том правцу изостала је жалба државног одвјетника, овај другостепени суд је такву повреду у овом делу пресуде само констатовао, без преиначавања побијане пресуде у односу на правну ознаку и правну квалификацију дела”.

Приговор под б) Мартићев бранилац је овако образложио: Првостепени суд је Мартићу (кад већ није испоставио принцип пресуђене ствари) требао изрећи јединствену казну (и за Загреб и за Карловац) јер се он у то време већ налазио на издржавању казне коју му је изрекао МКСЈ. „Пропуст суда да то учини иде на штету осуђеника, који би у том случају након издржане прве казне морао у целисти одслужити и другу”, наводи се у жалби Мартићевог браниоца.

Ево шта по том приговору каже Врховни суд: „Наиме, нити једном одредбом Закона о примени статута међународног кривичног суда и прогона за кривична дела против међународног ратног и хуманитарног права није прописана могућност да се казна која је изречена правоснажном пресудом МКСЈ-а може објединити с казном која је истом оптуженику изречена у кривичном поступку који је вођен пред домицилним судом за неко друго кривично дело па суд првог степена, сагласно наведеном, није нити имао такве могућности.”

Већ сам у предходном тексту нагласио да је Мартићев бранилац по службеној дужности веома професионално детектовао и образложио оба жалбена приговора, први због чињенице да домицилни судови прије Мартића нису судили ниједном другом правоснажно осуђеном хашком оптуженику због ратног злочина, а други због чињенице да се према важећем кри-

вичном закону у Хрватској за ратне злочине из деведесетих може изрећи максимална (и јединствена за више кривичних дела) казна од 20 година затвора, а да му је само МКСЈ изрекао 35 година, од којих је већ издржао 22.

С друге стране сматрам да се хрватски Врховни суд у овом предмету није прославио ни професионалношћу ни иновативношћу, већ је одлучивао у предвидљивим и усконационалистичким оквирима, правећи својеврсни правни „салто мортал“ код првог жалбеног приговора како би оправдао (неоправдано) изречену казну.

Описаним ставовима и закључцима на истакнуте жалбене приговоре Мартићеве одбране, Врховни суд је оставио довољно простора одбрани да се са истим приговорима обрати хрватском Уставном суду а на крају и Европском суду за људска права, како би дошли до нових преседана, који би се могли, поред простора бивше СФРЈ, користити и на осталим просторима на којима тренутно букте (или ће буктати) крвави ратови.

Према „Веритасовим“ подацима у акцији „Бљесак“ убијено је 283 особе, укључујући 114 цивила, 56 жена и осморо деце, око 1.450 их је заробљено, од којих су многи малтретирани

и осуђени, око 15.000 их је протерано а њихова имања су опљачкана и девастирана. И за сва та (не)дела до сада нико није одговарао ни пред домаћим, ни пред међународним судовима.

Уз дужно жаљење свих ратних жртава, већ 29 година постављамо иста питања: ко то и зашто прави разлику између цивилних жртава у Загребу и Окучанима и по ком критеријуму међународни и национални судови процењују ко и када крши законе и обичаје који регулишу вођење рата?

ШИБЕНИК, ЗАЛЕЂЕ – СЛУЧАЈ „Н. ПОПОВИЋ”

14. мај 2024.

Главни претрес у предмету против Небојше Поповића због ратног злочина

Пред Жупанијским судом у Сплиту за данас је заказано рошиште за наставак главног претреса у предмету против опт. Небојше Поповића (1961) због кривичног дјела ратног злочина против ратних заробљеника.

Жупанијско тужилаштво у Сплиту оптужницом од 24.08.2015. терети га да је као командир вода Војне полиције при другој пјешадијској бригади СВК, 24.02.1993, на подручју Шибенско-книнске жупаније, најприје заједно са неколико припадника свог вода камионом довезао шесторицу заробљених

припадника 15. Домобранске пуковније ХВ и пропустио предузети дужне радње да спријечи већ је допустио да њему подчињени припадници јединице нечовјечно поступају према ратним заробљеницима, односно да их туку шакама, ногама и кундацима пушака по цијелом тијелу, којом приликом је од посљедица мучења преминуо заробљени хрватски војник.

Оптужени је недоступан хрватским властима па му се суди у одсуству.

ВУКОВАР, „ОВЧАРА” – СЛУЧАЈ „В. КРСТИЋ И ДР.”

15. мај 2024.

Главни претрес против опт. Војина Крстића и др. због ратног злочина

Пред Жупанијским судом у Осиеку за данас је заказано рочиште за главни претрес у предмету против опт. Војина Крстића (1972), Миливоја Ђорђевића (1974) и Драженка Ђокића (1957) због кривичног дјела ратног злочина против ратних заробљеника.

Жупанијско државно одвјетништво у Осиеку, оптужницом од 30.03.2021. терети их да су у поподневним и вечерњим часовима 20. новембра 1991. на пољопривредном добру „Овчара”, покрај Вуковара, поступили противно правилима међународног ратног и хуманитарног обичајног права о поступању с ратним заробљеницима (припадницима ЗНГ, МУП-а, добровољцима те мањег броја цивила, болесника и рањеника), односно да су као

припадници ТО Негославци и радници пољопривредног добра „Овчара”, заједно с другим припадницима српских паравојних јединица, судјеловали у нечовјечном поступању на начин којим се вријеђа њихово достојанство. Крстић и Ђорђевић су, терети их се, заједно с другим непознатим припадницима српских паравојних јединица, формирали шпалир кроз који је било приморано проћи од изласка из аутобуса до уласка у хангар најмање 200 заробљеника, које су потом сви заједно тукли кундацима пушака, дрвеним палицама, шипкама, штакама, рукама и ногама по различитим дијеловима њихових тијела.

Крстића се терети да их је ударао палицом и рукама, а Ђорђевића да их је ударао пушком и с њом их гурао пре-

ма хангару, а по њиховом уласку у хангар у њега су ушли Крстић и Ђокић те је Крстић, терети га се, рањеном заробљенику отео из руке штаку и с њом га ударао по глави и тијелу. Када је заробљеник пао на тло, окривљеник га је наставио тући псујући га, а Ђокић је пришао једном од

заробљеника који је стајао уз зид те га, терети га се, тукао црном пластичном водоводном цијеви по леђима. Ђокић и Крстић су ухапшени 08.11. а Ђорђевић 04.11.2020. и против њих је био одређен истражни затвор, из којег су пуштени крајем 2021. Сада се бране са слободе.

ПЕТРИЊА , „ГАВРИЛОВИЋ” – СЛУЧАЈ „Д. ОСТОЈИЋ”

16. мај 2024.

Сједница оптужног вијећа у кривичном предмету против Дмитра Остојића због кривичног дјела ратног злочина

Пред Жупанијским судом у Загребу за данас је заказана сједница оптужног вијећа у кривичном предмету против опт. Дмитра Остојића (1955) због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва.

Жупанијско одвјетништво у Загребу оптужницом од 7. октобра 2022. године терети га да је 16. 09.1991, у кругу предузећа „Гавриловић” у Петрињи, као припадник паравојне оружане јединице тзв. САО

Крајине, приликом напада на наведено предузеће, одјевен у војну униформу, након што су претходно припадници српске паравојске издвојили Илију Думбовића и Ивана Содића, и док су их водили ходником према управној згради, наводно издвојио Илију Думбовића и увукао га у једну од просторија тог дијела погона и усмртио га ножем. Поступак се води у одсуству оптуженог.

СРЕМСКА МИТРОВИЦА И СТАЈИЋЕВО – СЛУЧАЈ „В. МЕДИЋ”

DNEVNIK.hr

15. мај 2024.

Medić proglašen krivim za zločine nad Hrvatima: Poznato koliku je kaznu dobio

НА ЖУПАНИЈСКОМ СУДУ У ОСИЈЕКУ ЗАВРШЕНО ЈЕ СУЂЕЊЕ ВОЈИСЛАВУ МЕДИЋУ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ НАД ЗАРОБЉЕНИМ БРАНИТЕЛЈИМА ВУКОВАРА У СРПСКИМ КОНЦЕНТРАЦИЈСКИМ ЛОГОРИМА

На осјечком Жупанијском суду у сриједу Војислав Медић је проглашен кривим за ратне злочине против хрватских ратних заробљеника у србијанским логорима. Досуђено му је 14 година затвора, а на ову пресуду има право жалбе од 15 дана. Медићев одвјетник потврдио је да ће се жалити те изјавио да је Медића јавност осудила и prije пресуде.

Prema presudi, tijekom suđenja je utvrđeno je da Medić bio u štabu Blage Zadre iako je on to nijekao tijekom cijelog suđenja. Utvrđeno je i da se ne radi o zamijeni identiteta, što je također tvrdio na svakom ročistu, javlja novinarka Dnevnika Nove TV Matea Drmić.

Војислав Медић је ухићен у липњу прошле године на граници Хрватске и Србије, а туžителјство га је теретило да је казнено дјело починио од средине студеног 1991. па до 14. колovoза 1992. на подручју Србије, као испитивач у логорима Стајићево, Сремска Митровица и Ниш у које је из Хрватске доведено и заточено више сто-

тина заробљених припадника хрватских оружаног постојби.

Jedan od svjedoka bio je i saborski zastupnik i nekadašnji zatočenik srpskih logora Stipo Mlinarić koji je naveo da je zarobljen 19. studenog 1991. u Borovokomercu te skupa s ostalim zarobljenim braniteljima autobusima odveden u Sremску Mitrovicu i Stajicevo.

Stipo Mlinarić Ćipe je svjedočio kako su ih tijekom puta pripadnici JNA više puta tukli i zlostavljali, među ostalim i tijekom prolaska kroz tzv. špalir dugačak oko 20 metara, kada su ih vojnici udarali palicama, kablovima i kundacima pušaka.

17. мај 2024.

Саопштење поводом осуђујуће пресуде бившем припаднику ЈНА Војиславу Медићу

Прекјуче су сви медији у региону пренијели вијест да је Жупанијски суд у Осиеку, наконведеног главног претреса, неправоснажно на 14 година у присуству осудио некадашњег судију Војног суда у Београду Војисла-

ва Медића због кривичног дјела ратног злочина против ратних заробљеника почињеног од новембра 1991. до августа 1992. године.

Судско вијеће сматра да је тужилаштво доказало да је Војислав Медић био испитивач и да је зостављао хрватске војнике у логорима Сремска Митровица и Стајићево након пада Вуковара новембра 1991. Оптужени Медић се бранио д а никада није учествовао у мучењу хрватских војника, да никада није био на тим местима, да је све време у том периоду радио у суду у Београду и да се суди погрешној особи, и за ту тврдњу приложио више стотина материјаних и персоналних доказа. Суд је поверовао исказима сведока, уједно и оштећених, који су тврдили да их је управо оптужени испитивао и малтретирао. Међу свједоцима су била и два тек изабрана заступника у Хрватски сабор из про-ушашког „Домовинског покрета“, који се жестоко залаже да се још више непријатеља процесуира за ратне злочине. Пресуда је објављена истог дана када је објављено да ће ДП као коалициони партнер с ХДЗ-ом чинити парламентарну већину и учествовати у извршној власти са четири министра у новој влади. Медићев бранилац Томислав Филаковић, иначе Хрват и хрватски бранитељ, у изјави медијима наводи како је запрепаштен пресудом те да је било тешко бранити човјека који је „осуђен прије него што је подигнута оптужница, којег је осудила јавност па и ово судско вијеће“.

Поводом пресуде Медићу на јавном сервису огласио се и предсједник Републике Србије Александар Вучић изјавивши да је требало раније да се реагује и „сад и не можемо човеку да помогнемо много...“

Овај случај је добио оволику медијску пажњу управо захваљујући чињеници да је суђење редовно пратио РТС (а повремено и други медији), што није случај и са многим суђењима припадницима бивших ЈНА и СВК, којима се у континуитету суди већ више од три деценије, од којих велика већина пролази испод „медијског радара“.

Колико је Хрватска ефикасна у процесуирању почињоца ратних злочина види се и из саопштења Државног одвјетништва (тужилаштва) РХ из маја 2023, по којем је због злочина почињених у „домовинском рату“ кривични поступак у протекле три деценије покренут против скоро 4.000 особа, од чега их је правоснажно и неправоснажно осуђено 707, док се пред надлежним судовима води кривични поступак против 499, а истрага против 139 особа. По „Веритасовим“ истраживањима, међу процесуиранима око три процента су припадници оружаних снага РХ а сви остали су припадници „непријатељских снага“ (ТО, ЈНА, СВК, функционери Србије и РСК и понеки добровољац), од којих је тек за око 13 процената поступак вођен или се води у присуству а за све остале у одсуству.

На основу међународних потјерница, које је расписао Биро Интерпола у Загребу, широм свијета је до сада, по „Веритасвој“ евиденцији, ухапшено најмање 189 Срба, од којих су 77 и екстрадирана у Хрватску. Тренутно се у хрватским затворима због кривичног дјела ратних злочина налази 25 особа српске националности, од којих је 14 правоснажно осуђено, док су остали под истрагом, оптужбом или чекају правоснажност пресуде.

У мају ове године пред четири жупанијска суда у Хрватској у предметима ратних злочина рочишта за главни претрес заказана су у 18 предмета у којима је обухваћено укупно 54 оптуженика, сви припадници бивших ЈНА и СВК, деветорици се суди у присуству, од којих су петорица у истражном затвору, а осталима се суди у одсуству.

И тако хрватско правосуђе, из дана у дан, из године у годину, несметано, у скоро потпуној медијској тишини, хапси Србе широм света, отвара нове истраге, подиже нове оптужнице и доноси, не хајући много за валидне доказе, углавном осуђујуће пресуде припадницима бивших ЈНА и СВК, због сваковрсних ратних злочина (укључујући крађу бијеле технике, домаћих животиња, шамарање...), поткрепљујући на тај начин свој званични наратив рата деведесетих по којем су водили одбрамбени рат од злог „великосрпског агресора“, потпомогнутог од стране још „злогласније и крволочније“ ЈНА и локалних „српских побуњеника“.

Тако су Хрвати, без критичног медијског „ока“ створили аутентичан „модел“ процесуирања непријатеља за ратне злочине, којег као свој бренд, извозе по свијету, укључујући и Косово, гдје су већ почели да „штанцају“ оптужнице против протераних Срба, и Украјину, која је, према изјави украјинског државног тужиоца Андрија Костина од пре четири дана, „од почетка руске инвазије покренула истраге о више од 127.000 могућих случајева ратних злочина“.

У Београду, 17.05.2024.

ПРЕДСЈЕДНИК
Саво Штрабац

ВУКШИЋ И ПРОВИЋ – СЛУЧАЈ „Љ. ДРЧА И ДР.”

ŽS u Splitu

22. мај 2024.

Glavni pretres u predmetu protiv Ljube Drče zbog ratnog zločina

PRED ŽUPANIJSKIM SUDOM U SPLITU ZA DANAS JE ZAKAZANO ROČIŠTE ZA GLAVNI PRETRES U PREDMETU PROTIV OPT. LJUBE DRČE (1964) ZBOG KRIVIČNOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA.

Županijsko državno tužilaštvo u Splitu optužnicom od 11.12.2020. optužilo je Ljubu Drču i Radovana Mrdalja (1969) da su od 26. septembra 1991. do kraja 1991. godine kao pripadnici srpskih paravojskih jedinica tzv. SAO Krajine i bivše JNA u privremeno okupiranim mjestima Vukšić i Prović odjeveni u vojne uniforme i naoružani vatrenim oružjem, u cilju zastrašivanja i protjerivanja preostalog hrvatskog stanovništva te onemogućavanja njihovog povratka, upotrebom nepoznatog zapaljivog sredstva palili i uništavali imovinu osoba hrvatske nacionalnosti. terete se da su zapalili gospodarski objekt u vlasništvu A. N., kao i porodične kuće u vlasništvu V. N., A. N., M. N., S. R. i S. N., te da su uz pomoć bagera djelomično porušili porodičnu kuću, dvorišni zid i gospodarski objekt u vlasništvu Lj. K. Na taj način je mještanima Vukšića i Provića u Zadarskoj županiji prozrokovana materijalna šteta u iznosu od najmanje 1,6 milijuna kuna.

Sjednica optužnog vijeća održana je 10.02.2021, na kojoj je potvrđena optužnica.

Pošto je za danas zakazano ročište za glavni pretres samo protiv Ljube Drče, vjerovatno je došlo do razdvajanja postupka iz razloga što se Drča odaziva pozivima suda, dok se Mrdalju sudi u odsustvu.

ОПШТИНА КОСТАЈНИЦА – СЛУЧАЈ „Б. ДМИТРОВИЋ”

22. мај 2024.

Рочиште за главни претрес против опт. Бранка Дмитривића и др. због ратног злочина

ПРЕД ЖУПАНИЈСКИМ СУДОМ У ЗАГРЕБУ ЗА ДАНАС ЈЕ ЗАКАЗАНО РОЧИШТЕ ЗА НАСТАВАК ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА ПРОТИВ ОПТ. ДМИТРОВИЋ БРАНКА (1936) И БЕГОВИЋ НИКОЛЕ (1952) ЗБОГ КРИВИЧНОГ ДЈЕЛА ПРОТИВ ЦИВИЛА И РАТНИХ ЗАРОБЉЕНИКА.

Жупанијско државно одвјетништво у Загребу оптужницом од 13. децембра 2019. године терети их да су, Б. Дмитривић, као командант ТО Костајница, и Н. Беговић, као члан штаба ТО Костајница и командира Војне полиције при том штабу, имајући на тај начин формалне и стварне надлежности командовања и надзора над припадницима свих подређених им јединица ТО на подручју општине Костајница, од 12. па до неутврђеног дана у септембру 1991. године, на подручју Хрватске Костајнице и уже околине, након што је поменути штаб ТО 12. септембра 1991. године организовао и провео предају и заробљавање већег броја припадника МУП-а РХ и ЗНГ-а, као и цивила на локацијама на брду Дјед и мосту преко Уне према Б. Костајници, те након што су и идућих дана на околном подручју Х. Костајнице заробљавани поједини припадници МУП-а и ЗНГ-а и цивили, мјештани Х. Костајнице, поступали противно

одредбама међународног ратног хуманитарног права, знајући да се поједине ратне заробљенике и цивиле приликом предаје и разоружавања издваја и одводи у Менченчане, гдје се и налазио споменути штаб ТО, те знајући да се неке од њих и ликвидира и да се једна од ликвидација заташкава, иако со то били дужни, нису ништа предузели да незаконите радње својих подређених зауставе и спријече, а починиоце казне, свјесни да ће се овакви незаконити поступци према заробљеним цивилим и припадницима МУП-а и ЗНГ-а наставити, као и да им је управо због тих пропуста угрожен физички и психички интегритет, због којих пропуста су њима подређене особе настале с таквим протуправним радњама, па је тако усмрћено осам ратних заробљеника и двоје цивила на локацији Плавићевац те један цивил и један припадник ЗНГ-а на локацији Бабина Ријека, док се један припадник резервног састава МУП-а и један цивил, након заробљавања и краћег боравка у дијелу Х. Костајнице под називом Тирол, до данас воде као нестале особе.

Оптужени су недоступни хрватском правосудју па им се суди у одсуству.

БЕЛИ МАНАСТИР „НАСЕЉЕ ЦИГЛАНА” – СЛУЧАЈ „Б. ГРОЗДАНИЋ”

22. мај 2024.

ЖДО у Осијеку отворило истрагу против Бранка Грозданића због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва

Жупанијско државно одвјетништво у Осијеку рјешењем број: Кис-ДО-17/2024. од 22. маја 2024. отворило је истрагу против Бранка Грозданића зв. Баја (1966) због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва.

Терети се да је почетком септембра 1991. у насељу Циглана, након што су током оружане агресије на Републику Хрватску снаге ЈНА и српске паравојне формације окупирале Барању, као припадник српских паравојних формација, Специјалне јединице милиције СУП-а Бели Манастир, тзв. "Јарићеви специјалци", поступајући противно одредбама међународног обичајног, ратног и хуманитарног права, након што је наоружан аутоматском пушком заједно са другим припадницима паравојне јединице милиције дошао до куће породице Сокач, ушао је у двориште куће те физички насрнуо на тада малолетног Самуела Сокача на начин да га је рукама срушио на земљу те га затим кундаком аутоматске пушке више пута ударио по леђима након чега га је почео шутати ногама у прдјелу ребара при томе

му псујући мајку усташку и говорећи му како су сви усташе и да их све треба побити, да би затим Самуелу Сокачу на леђа прислонио аутоматску пушку у намјери да га усмрти, али је у томе спријечен од стране сусједа српске националности Милана Поповића, дакле, кршећи правила међународног права за вријеме рата и оружаног скоба нечовјечно поступао према цивилном становништву, наносио им велике патње и озледе тјелесног интегритета.

Окривљени живи у Србији. На кућну адресу је добио рјешење о отварању истраге иако се судска документа из друге државе шаљу дипломатским путем, о чему би пошта и поштари требали водити рачуна и такву пошту враћати пошиљаоцу прије него што стигне до адресата. Пошто је Грозданић примио пошту, писменим путем обратио се пошиљаоцу да му сву пошту убудуће доставља дипломатским путем, као што и пропису налажу, те да му се и ово рјешење и сва остала судска писмена достављају на ћирићичном писму и српском језику, на што, као Србин, такође има право.

ВУКОВАР – СЛУЧАЈ „Ј. РАДАН”

Danas

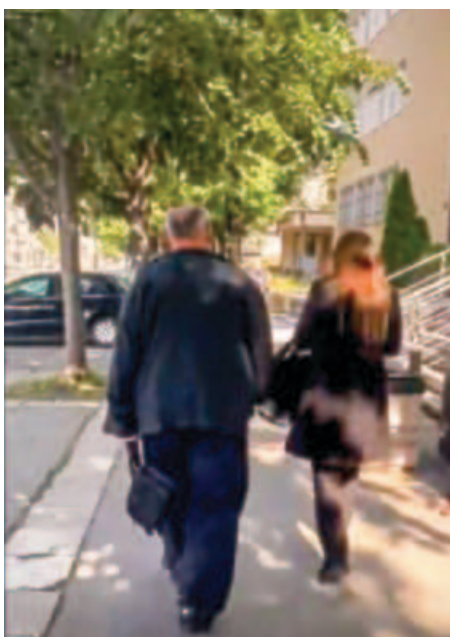
16. јули 2024.

„Nisam kriv): Sa suđenja Jovanu Radanu, optuženom za silovanje hrvatske državljanke 1991. u Vukovaru

СУЂЕЊЕ JOVANU RADANU, OPTUŽENOM ZA SILOVANJE HRVATSKE DRŽAVLJANKE 1991. U VUKOVARU ODLOŽENO JE ZA 27. SEPTEMBAR, IZ ZDRAVSTVENIH RAZLOGA, IAKO SE OPTUŽENI POJAVIO NA DANAŠNJEM PRETRESU I IZJASNIO DA NIJE KRIV.

Radanov advokat, Dragan Mikeš, kazao je da je njegov klijent u Hrvatskoj oslobođen u dva slučaja koja su vođena protiv njega, takođe zbog optužbi za zločine počinjene u ratu, te da će spise predmeta dostaviti beogradskom sudu.

Sudija Bojan Mišić, kazao je da će za ročište u septembru biti pozvani svjedoci iz Vukovara.

Ovo je drugi put da se Radanu odlaže ročište.

U maju, Radan se nije pojavio na pretresu jer mu je, prema rečima njegovog advokata, noć pre pozlilo, te je odvezen na Institut za kardiovaskularne bolesti u Sremskoj Kamenici.

Kako je svojevremeno pisalo Provjerenno, Jovan Radan je bio pripadnik srpske paravojne jedinice Teritorijalne odbrane Vukovara – osiguravao je preduzeće Velepromet, u koje su tzv. JNA i paravojne formacije dovele između deset i dvanaest hiljada zatočenih civila nakon okupacije grada.

СПЛИТ – СЛУЧАЈ „М. ВУЧЕЉИЋ И ДР.”

Главна расправа у предмету против Младена Вучељића и др. због кривичног дјела ратног злочина

3. јуни 2024.

Пред Жупанијским судом у Сплиту за данас је заказано рочиште за наставак главног претреса у поновљеном поступку против опт. Младена Вучељића, Недељка Столића, Бранислава Црнића, Драгише Лекића, Зорана Гилића, Миломира Шука, Мирослава Пејчића, Милана Ковача, Радослава Манојловића, Миљенка Јаковљевића и Милана Урошевића због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва.

Жупанијско државно тужилаштво у Сплиту оптужницом од 21.12.1992. године терети 31 припадника ЈНА да су, као команданти војних јединица ЈНА, у периоду од 14.09.1991. до 28.02.1992. наређивали бомбардовање по цивилним и индустријским објектима, односно наводили авионе према циљевима (градски водовод, вјерски објекти, одашиљач УН телевизије и др), односно дјеловањем војног брода по цивилним објектима, на који начин је убијено и рањено више цивила и почињена велика материјална штета. Пресудом ЖС у Сплиту број: К-54/92 од 13.09.1993. осуђени су у одсуству на казне затвора и то: Миле Кандић, Никола Ерцеговић, Дојчило Исаковић, Љубиша Беара, Јово Стругар, Томислав Стаматовић, Живомир Нинковић, Илија Брчић, Драган Јовин, на по 15 година затвора, Драгиша Лекић на 14 година, Петар Кољанин, Милан Урошевић, Зоран Гилић, Миломир Шука, Миљенко Јаковљевић, Дане Кокотовић, Радован Штетин, Драгутин Хорват на по 13 година, Никола Младенић, Недељко Столић, Бранислав Црнић, Мирослав Пејчић на по 12 година, Ристо Зекановић на 11 година, Драган Тарбук на 10 година, Павле Пантић и Младен Вучељић на по осам година, Никола Здравковић, Љубо Шекуљица, Милан Ковач, Радослав Манојловић на по седам година.

ВС РХ пресудом и рјешењем број И Кж 381/1994. од 7. септембра 1994. преиначио је првостепену пресуду у одлуци о кривичним санкцијама тако да су: – опт. Миле Кандић, Никола Ерцеговац, Дојчило Исаковић и Живомир Нинковић осуђени сваки на казну затвора

у трајању од 20 (двадесет) година; Никола Младенић на казну затвора у трајању од 10 година; – док је опт. Иван Томајић ослобођен оптужбе; – у односу на опт. Николу Здравковића, Недељка Столића, Бранислава Црнића, Драгишу Лекића, Зорана Гилића, Миломира Шуке, Мирослава Пејчића, Милана Ковача, Радослава Манојловића, Миљенка Јаковљевића, Павла Пантића, Младена Вучељића, Милана Урошевића, Данета Кокотовића, Драгана Тарбука, Радована Штетина и Ристу Зекановића укинута је првостепена пресуда и у односу на њих предмет је враћен суду првога степена на поновно суђење.

Опт. Илија Брчић је по ИП ухапшен у Италији дана 04.11.2007. приликом одласка на војну вјежбу НАТО-а у саставу делегације Министарства одбране Црне Горе. Надлежни суд Италије одбио је захтјев РХ за његову екстрадицију 24.07.2008, обуставио екстрадициони поступак и укинуо му екстрадициони притвор.

ЖС у Сплиту у јулу 2013. обуставио је кривични поступак против Николе Здравковића, Драгана Тарбука, Радована Штетина и Ристе Зекановића. Закључено је да нема основа за даљњи кривични прогон.

Опт. Павле Пантић је 29.12. 2015. ухапшен у Црној Гори, по ИП потјерници коју је расписао Биро ИП у Загребу 1993, а у Хрватску је изручен 20.04.2016. године. ЖС у Сплиту пресудом број К-рз-5/16 од 29.12.2016, у присуству осудио је Пантића на шест година затвора, коју је ВС РХ рјешењем број Кж-86/2017. од 16.05.2017. укинуо и вратио на поновно суђење пред првостепеним судом. ЖС у Сплиту дана 12.06.2018. на поновљеном суђењу у присуству и пред измјењеним вијећем поново је Пантића осудио на шест година затвора, у коју му урачунава и вријеме проведено у екстрадиционом притвору и истражном затвору, коју је ВС РХ потврдио 24. 10 2018. године. По Веритасовом сазнањима Пантић је казну издржавао у КПЗ Глина, а на условни отпуст је изишао у марту 2020. године.

ШИРЕ ПОДРУЧЈЕ СИСКА – СЛУЧАЈ „М. ЧЕЛЕКЕТИЋ И ДР.”

ŽS u Zagrebu **Dopuna priopćenja od 25. srpnja 2019. i 4. studenog 2020.**
– Donesena osuđujuća presuda protiv petorice optuženika
zbog ratnih zločina protiv civilnog stanovništva

7. јуни 2024.

ВИЈЕЋЕ ЖУПАНИЈСКОГ СУДА У ЗАГРЕБУ ЈЕ, НАКОН РАСПРАВЕ ПРОВЕДЕНЕ У ОДСУТНОСТИ ОПТУЖЕНИКА, 24. СВИБНЈА 2024.

ДОНИЈЕЛО, А 31. СВИБНЈА 2024. ОБЈАВИЛО ПРЕСУДУ ПРОТИВ ПЕТОРИЦЕ ДРЖАВЈАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ (1946., 1949.,

1946., 1947. i 1954.) ZBOG POČINJENIH KAZNENIH DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA IZ ČLANKA 120. STAVAK 1. OSNOVNOG KRIVIČNOG ZAKONA REPUBLIKE HRVATSKE, POČINJENIH GRANATIRANJEM SISKA I OKOLICE.

Sud je prvooptuženog 78-godišnjaka osudio na dvadeset godina zatvora, drugooptuženog 75-godišnjaka na deset godina zatvora, trećooptuženog 78-godišnjaka na dvadeset godina zatvora, četvrtooptuženog 77-godišnjaka na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od dvanaest godina i petooptuženog 70-godišnjaka na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od dvanaest godina.

Sud je, po zakonskoj osnovi iz članka 123. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku, protiv svih optuženika odredio istražni zatvor koji može trajati do pravomoćnosti presude, a nakon pravomoćnosti presude najdulje do pravomoćnosti rješenja o upućivanju na izdržavanje kazne zatvora.

Podsjetimo, a nastavno na optužnicu, sud je prvooptuženog 78-godišnjaka, drugooptuženog 75-godišnjaka, četvrtooptuženog 77-godišnjaka i petooptuženog 70-godišnjaka proglasio krivima da su 1. svibnja 1995., na privremeno okupiranom području Petrinje, počinili navedena kaznena djela.

Krivima su proglašeni prvooptuženi 78-godišnjak kao zapovjednik Glavnog štaba tzv. Srpske vojske Krajine, drugooptuženi 75-godišnjak kao zapovjednik 39. banijskog Korpusa tzv. Srpske vojske Krajine, četvrtooptuženi 77-godišnjak kao zapovjednik 31. petrinjske brigade u sklopu navedenog Korpusa, i petooptuženi 70-godišnjak kao zapovjednik Mješovitog artiljerijskog divizion 31. petrinjske brigade za djela počinjena u svibnju i kolovozu 1995. godine, odnosno da su tijekom oružanog sukoba između oružanih snaga Republike Hrvatske i oružanih snaga tzv. Republike Srpske Krajine; iako svjesni kako bi, zbog velike koncentracije civilnog stanovništva u gradu Sisku i okolnim naseljima, nasumična topnička paljba mogla prouzročiti prekomjerne ljudske gubitke i značajna oštećenja na civilnim objektima; naredili svojim podređenima da ispale više projektila iz haubica kalibra 105 i 155 mm na šire područje grada Siska. Podređeni vojnici učinili su to po njihovoj zapovijedi uslijed čega je pogođeno i oštećeno više civilnih objekata u blizini kojih nije bilo legitimnih vojnih ciljeva pri čemu su smrtno stradale četiri civilne osobe, a ranjeno je pet osoba.

Sud je trećooptuženog 78-godišnjaka, četvrtooptuženog 77-godišnjaka i petooptuženog 70-godišnjaka proglasio krivima da su 4. kolovoza 1995., na privremeno okupiranom području Petrinje; trećooptuženi 78-godišnjak kao zapovjednik 39. banijskog Korpusa tzv. Srpske vojske Krajine, četvrtooptuženi 77-godišnjak kao zapovjednik 31. petrinjske brigade u sklopu navedenog Korpusa, u svibnju i kolovozu 1995. godine te petooptuženi 70-godišnjak kao zapovjednik Mješovitog artiljerijskog divizion 31. petrinjske brigade; počinili navedena kaznena djela. Proglašeni su krivima da su tijekom oružanog sukoba između oružanih snaga Republike Hrvatske i oružanih snaga tzv. Republike Srpske Krajine, iako svjesni da bi zbog velike koncentracije civilnog stanovništva u gradu Sisku i okolnim naseljima nasumična topnička paljba mogla prouzročiti prekomjerne ljudske gubitke i značajna oštećenja na civilnim objektima, naredili svojim podređenima da ispale više projektila iz haubica kalibra 105 i 155 mm na šire područje grada Siska. Podređeni vojnici učinili su to po njihovoj zapovijedi uslijed čega je pogođeno i oštećeno više civilnih objekata u blizini kojih nije bilo legitimnih vojnih ciljeva te je smrtno stradala jedna civilna osoba, a ranjene su četiri osobe te je oštećeno nekoliko obiteljskih kuća.

Sud je trećooptuženog 78-godišnjaka proglasio krivim da je 4. kolovoza 1995.; iako svjestan da je prema odredbama međunarodnog prava uporaba improviziranih raketnih lansera zabranjena za korištenje u naseljenim mjestima; naredio svojim podređenima da na grad Sisak izvrše paljbu improviziranim raketnim lanserom u sklopu 39. korpusa. Podređeni pripadnici postrojbe su potom izvršili njegovu zapovijed pri čemu je jedna ispaljena raketa pogodila obiteljsku kuću u kojoj su poginule tri civilne osobe, a jedna je osoba je ranjena, dok je kuća u potpunosti uništena.

Према сазнањима Веритаса неправоснажно су осуђени: Милана Челекетић (1946), Слободан Тарбук (1949), Жарко Гачић (1946), Милорад Јанковић (1947) и Јован Павлица (1954)

ЛИЧКИ ОСИК – СЛУЧАЈ „М. МИРИЋ И ДР.”

6. јуни 2024.

Наставак главног претреса против опт. Милана Мирића и др. због ратног злочина

ПРЕД ЖУПАНИЈСКИМ СУДОМ У РИЈЕЦИ ЗА ДАНАС ЈЕ ЗАКАЗАНО РОШИШТЕ ЗА ГЛАВНИ ПРЕТРЕС У ПРЕДМЕТУ ПРОТИВ ОПТ: МИЛАНА МИРИЋА (1948), ЧЕДЕ БУДИСАВЉЕВИЋА (1966) И РАДОМИРА НАРАНЦИЋА (1964) ЗБОГ РАТНОГ ЗЛОЧИНА ПРОТИВ РАТНИХ ЗАРОБЉЕНИКА.

Жупанијско државно тужилаштво у Риједи оптужницом од 03.01.2018. године терети их да су од 13. до 17. октобра 1991. у Личком Осик (тада преименованом у Теслинград), Широкој Кули и околини, обављајући дужности команданта ТО Теслинград те дужности командира и замјеника командира Одјељења милиције Теслинград на територији САО

Крајине, иако су знали да припадници њихових јединица убајају преостало цивилно становништво хрватске националности, нису подузели ништа да се незаконита поступања спријече и сузбију те да се починиоци убиства открију и казне, него су допустили да њима подређени наставе с таквим радњама пристајући на посљедице њихових про-

туправних радњи. Тако су неутврђени припадници ТО Теслинград и ОМ Теслинград у наведеном раздобљу хицима из ватреног оружја усмртили 22 цивила на различитим локацијама у Широкој Кули те Буковцу Перушићком.

Оптужени су недоступни хрватским властима, па им се суди у одсуству.

ВУКОВАР, „БОРОВО КОМЕРЦ“ И „НОВА ОБУЋАРА“ – СЛУЧАЈ „Б. ПЕТРОВИЋ И ДР.“

6. јуни 2024.

Главни претрес у предмету против опт. Ђокице Петровића и др. због ратног злочина

Пред Жупанијским судом у Осијеку за данас је заказано рочиште за главни претрес у кривичном предмету против опт. Ђокице Петровића (1962) и Синеше Камберовића (1967) због ратног злочина против ратних заробљеника.

ЖДО у Осијеку оптужницом од 11. новембра 2017. године терети их да су 19. и 20. новембра 1991. године у Вуковару, Трпињи, Борову селу и Даљу, те у Богојеву и Сремској Митровици на подручју Републике Србије, након што су удружене снаге ЈНА, ТО и добровољаца из Србије заузеле Вуковар, а цивили и припадници ХВ-а и МУП-а, који су били у склопима у фабрици „Борово“, у зградама „Борово комерца“ и „Нове обућаре“ предали се снагама ЈНА, прво опт. као командант батаљона војне полиције 12. Новосадског корпуса ЈНА, а друго опт. као командир прве чете тога батаљона војне полиције, иако су били задужени за обезбјеђење простора у којем су били заробљени хрватски војници и цивили, те

за обезбјеђење транспорта заробљеника до логора на подручју Републике Србије, а цивила до подручја Републике Србије, иако су знали да припадници српских јединица улазе у круг склоништа „Борово комерца“ и „Нове обућаре“ како би издвајали заробљене хрватске војнике и цивиле, те да ће све издвојене особе из транспорта бити злостављане или убијене, нису обезбједили колону заробљеника, војника и цивила, која се по њиховој наредби кретала градом пјешнице, а у возилима све до логора на подручју Републике Србије, због чега су такве незаконите радње настављене током цијелог транспорта заробљеника до логора на подручју Републике Србије.

Уједно их се терети да нису подузели нужне мјере и активности да се починиоци злостављања заробљених војника и цивила казне.

Пошто се оптужени налазе на подручју Републике Србије и тренутно нису доступни државним органима РХ, суди им се у одсуству.

ШИБЕНСКО ПОДРУЧЈЕ – СЛУЧАЈ „Б. ЂУКИЋ И ДР.“

12. јуни 2024.

Рочиште за главни претрес против оптуженог Борислава Ђукића и др. због ратног злочина

Пред Жупанијским судом у Сплиту за данас је заказано рочиште за главни претрес у предмету против оптуженог пензионисаног генерала бивше ЈНА Борислава Ђукића (1948), Јована Грубића (1948), Милорада Радића (1956), Драгана Харамбашића (1946), Петра Андрића (1946), Владимира Давидовића (1949), Илије Прилића (1957) и Слободана Вујка (1961) због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва.

Жупанијско државно тужилаштво у Сплиту оптужницом од 14. октобра 2016. уз Борислава Ђукића, због кривичног дјела ратног злочина над цивилним становништвом оптужило је и четири пуковника и једног потпуковника бивше ЈНА (Грубић Јована, Радић

Милорада, Харамбашић Драгана, Андрић Петра и Давидовић Владимира) и два функционера СУП-а Книн (Пријић Илију и Вујко Слободана), који су недоступни хрватским органима гоњења, Тужилаштво их терети да су као заповједници ЈНА, ТО и САО Крајине издавали наредбе да се артиљеријом и пјешадијом нападају цивилна насеља на шибенском подручју. Тужилаштво тврди да су „оптужени знали да њихови подређени системски убијају, туку, злостављају и муче преостало становништво хрватске националности на окупираном подручју и да силују жене, пале и минирају стамбене и привредне објекте, као и католичке вјерске објекте“.

Оптужница покрива период од августа 1991. до истог месеца 1995. године.

Оптужени се терете да као заповједници нису предузели потребне радње како би спријечили такво понашање својих подређених, већ су такве радње допуштали, па су њихови војници, охрабрени таквим понашањем и држањем својих заповједника, наставили несметано с таквом праксом.

Убили су 118 цивила, пет жена силовали, а седам жена покушали да силују, тврди тужилаштво у оптужници, у којој стоји и да је протерано многобројно становништво и уништен велики број објеката.

Тужилаштво је навело да је оптужница подигнута након вишегодишњег рада полиције и хрватског држав-

ног тужилаштва, а испитано је 450 свједока и прикупљено 3.000 доказа.

Пензионисаног генерала бивше ЈНА Борислава Ђукића, држављанина Србије, Црна Гора је 2016. године изручила Хрватској, по оптужби за рушење бране Перућа и од тада се налази у истражном затвору у Сплиту. У предмету „Перућа“, ЖС у Сплиту је већ три пута доносио осуђујуће пресуде. ВС РХ укидао је прве двије и предмет враћао првостепеном суду, који му је у марту 2024. године изрекао и трећу неправоснажну осуђујућу пресуду.

ВОЋИН, ХУМ, КРАСКОВИЋ – СЛУЧАЈ „Р. БОЈЧИЋ И ДР.”

18. јуни 2024.

Наставак главног претреса у предмету против опт. Рајка Бојчића и др. због кривичног дјела ратног злочина

Пред Жупанијским судом у Загребу за данас је заказано рошиште за наставак главног претреса у предмету против оптужених: Бојчић Рајка (1948), Мишчевић Зорана (1966), Ергарац Маринка (1958), Црнобрња Миле (1954), Симић Митра (1944), Новаковић Љубишка (1944), Јоргић Зорана (1966), Богатић Миленка (1962), Цветић Јована (1963), Ергарац Милорада (1950), Вучковић Рајка (1963), Јокић Радисава (1963), Ђурић Ђуре (1963), Глушац Рицхарда (1970), Јовакарић Зорана (1968), Шимић Стеве (1955), Гркинић Милорада (1970), Босанац Предрага (1960), Томашевић Крсте (1960), Томашевић Борислава (1960), Босанац Давора (1966), Петрушић Веселка (1968), Лукић Бранка (1969), Ивановић Раде (1972), Ивановић Миленка (1971), Поповић Милутина (1947), Торковић Рајка (1969) и Томашевић Гојка (1940). због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва.

Рјешењем ЖС у Загребу број: Ков-рз-17/2016. од 16.10.2018. године одбијен је приједлог тужиоца за суђење у одсуству оптуженима, те је оптужница враћена ЖДО у Загреб ради бољег разјашњења ствари, те им је одређен рок од шест мјесеци за подизање нове оптужнице.

ЖДО у Загреб исправљеном оптужницом од 7. новембра 2019. године оптужене терети да су од средине јула до средине децембра 1991. године, у мјестима Воћин, Хум, Красковић и околини, према заједничком плану, у намје-

ри насилног обарања државног и друштвеног уређења на дијелу територије РХ, током немеђународног, а након 08. октобра 1991. међународног оружаног сукоба, између оружаных снага РХ и оружаных снага бивше ЈНА, с придруженим наоружаним паравојним формацијама побуњеног српског становништва, потпомугнутих добровољцима из Србије, Црне Горе и БиХ, дјелујући као команданти војних и милицијских јединица, те команданти цивилне власти на ширем подручју мјеста Воћин и Хум, овлашћени за издавање команди својим подређеним и одговорни за примјену ратних хуманитарних прописа, међународног права о безбједности и заштити цивила и ратних заробљеника, наредили, особно судјеловали, те иако су знали да њима подређени незаконито поступају према цивилном становништву и ратним заробљеницима, нису подузели потребне мјере да таква њихова незаконита поступања спријече и сузбију. Прихватајући да подређени припадници њихових јединица наставе с таквим радњама, као и на њихове посљедице, услјед чега су припадници њима подређених јединица незаконито лишавали слободе, узимали таоце, пљачкали, бестијално злостављали, мучили, тјелесно повријеђивали и убили велик број цивилних особа и ратних заробљеника.

Против свих оптуженика поступак се води у одсуству због недоступности хрватским органима гоњења.

КОРЕНИЦА – СЛУЧАЈ „П. УЗЕЛАЦ”

19. јуни 2024.

Главни претрес у предмету против опт. Предрага Узелца због кривичног дјела ратног злочина

Пред Жупанијским судом у Ријеци за данас је заказано рочиште за главни претрес у предмету против опт.

Предрага Узелца (1956) због крив. дјела ратног злочина.

НА ПРОТИВ ЦИВИЛНОГ СТАНОВНИШТВА И ПРОТИВ РАТНИХ ЗАРОБЉЕНИКА.

Жупанијско државно одвјетништво у Ријечи оптужницом од 17. 12.2018. терети га да је од 02.09. до 21.12.1991. у Кореници, као припадник паравојних јединица милиције на функцији начелника станице јавне безбједности Кореница у саставу МУП-а САО Крајине, одговоран за догађаје и поступање свих потчињених припадника милиције и других паравојних јединица у тој станици те одговоран за поштивање ратних хуманитарних прописа међународног права о сигурности и заштиту цивила као и ратних заробљеника за вријеме сукоба, знајући да припадници милиције, заједно с припадницима других паравојних јединица, хапсе и доводе заточене цивиле с подручја Коренице и других мјеста, те их смјештају у затворске просторије милицијске станице, а потом их на разне начине физички и психички злостављају, муче и вријеђају те да се држе у нехуманим условима, да их

се свакодневно на различите начине физички и психички мучи и кажњава, при чему је један од приведених цивила од задобијених батина у затвору и преминуо, ништа нија подузео да се таква поступања спријече и сузбију те да се открију и казне починиоци таквих злодјела.

Терети се да је на описани начин омогућио да њему подређени као и друге особе припадници паравојних формација, које се несметано без контроле улазили у Станицу јавне безбједности у Кореници, наставили чинити такве радње, пристајући на њихове посљедице, при чему је физички злостављано, мучено и психички малтретирано укупно 25 особа, од којих је 11 ратних заробљеника, а 14 цивилних затвореника. Један од цивилних затвореника је од задобијених повреда преминуо у затворским ћелијама милицијске станице.

Оптужени је недоступан тијелима РХ, те му се суди у одсуству.

ПЕТРИЊА – СЛУЧАЈ „Ј. ВИТОРАЦ И ДР.”

ŽS u Zagrebu **Dopuna priopćenja od 4. prosinca 2017. – Donesena osuđujuća presuda protiv trojice optuženika zbog ratnog zločina protiv civilnog stanovništva**

26. juni 2024.

ŽUPANIJSKI SUD U ZAGREBU JE 5. LIPNJA 2024., NAKON RASPRAVE PROVEDENE U ODSUTNOSTI OPTUŽENIKA, DONIO PRESUDU PROTIV TROJICE DRŽAVLJANA REPUBLIKE SRBIJE (1954., 1952. I 1948.) ZBOG POČINJENOG KAZNENOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA IZ ČLANKA 120. STAVAK 1. OSNOVNOG KRIVIČNOG ZAKONA REPUBLIKE HRVATSKE, POČINJENOG NA PODRUČJU GRADA PETRINJE.

Sud je prvooptuženog 70-godišnjaka osudio na kaznu zatvora u trajanju od deset godina, a drugooptuženog 72-godišnjaka na kaznu zatvora u trajanju od osam godina i trećooptuženog 76-godišnjaka na kaznu zatvora u trajanju od šest godina. Sud je nakon objave presude odredio istražni zatvor protiv trojice optuženika iz zakonske osnove članka 123. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku (visina izrečenih kazni u trajanju od pet i više godina).

Sud je optuženike proglasio krivima da su točno neutvrđenog dana krajem rujna 1991. godine, tijekom napada JNA i TO na grad Petrinju, za vrijeme trajanja oružanog sukoba Hrvatske vojske i JNA, TO te srpskih paravojnih formacija na području Republike Hrvatske, počinili navedeno kazneno djelo, odnosno da je drugooptuženik kao zapovjednik čete Donja Bačuga (odred TO Banski Grabovac) i prvooptuženik kao zapovjednik voda u navedenoj četi, postupili suprotno odredbama međunarodnog ratnog i humanitarnog prava. Nakon što su dvojica optuženika zajedno s pripadnicima svoje jedinice pronašli u jednoj od kuća u Petrinji civila, tereti ih se da su ga ispitivali i fizički zlostavljali, a potom su mu naredili da krene sadašnjom Kupskom ulicom prema kukuružištu na kraju ulice.

Sud je proglasio krivima drugooptuženika i prvooptuženika da su zapovjedili trećooptuženiku i drugim nepoznatim pripadnicima svoje jedinice da pucaju iz svog osobnog naoružanja u navedenog civila koji im je bio okrenut leđima, pa je prvookrivljenik zajedno s njima, ispalio više hitaca iz svog osobnog naoružanja uslijed čega je civil preminuo na mjestu događaja, a njegovo je mrtvo tijelo ostavljeno na rubu navedenog kukuružišta.

Podsjetimo, Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu je 30. studenog 2017., podiglo optužnicu protiv trojice optuženika zbog počinjenja kaznenih djela iz članka 120. stavak 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske.

Према сазнањима Веритаса неправоснажно су осуђени: ВИТОРАЦ ЈОВАН (1954), ЋОРКОВИЋ МИЛАН (1952) и ШУШЊАР ЂУРО (1948)

КАРАНАЦ – СЛУЧАЈ „Б. ЂУРКОВИЋ И ДР.”

ŽUPANIJSKO
DRŽAVNO
ODVJETNIŠTVO
OSIJEK

Podignuta optužnica protiv osmorice okrivljenika zbog ratnih zločina protiv civilnog stanovništva

26. juni 2024.

ŽUPANIJSKO DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO U OSIJEKU JE 17. LIPNJA 2024., NAKON PROVEDENE ISTRAGE, PODIGLO PRED ŽUPANIJSKIM SUDOM U OSIJEKU OPTUŽNICU PROTIV OSMORICE DRŽAVLJANA REPUBLIKE HRVATSKE (1935., 1967., 1969., 1960., 1957., 1959., 1959. I 1960.) ZBOG POČINJENIH KAZNENIH DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA IZ ČL. 120. ST. 1. U VEZI SA ČL. 28. OKZ RH I ČL. 120. ST. 1. OKZ RH.

Optužnicom se okrivljenike tereti da su od 15. kolovoza 1991. do 20. studenog 1991., u Karancu, nakon neprijateljske agresije i okupacije mjesta Karanca od tzv. JNA i srpskih paravojnih postrojbi, kao pripadnici srpskih paravojnih postrojbi počinili navedeno kazneno djelo, odnosno da su prvookrivljenik kao stvarni zapovjednik Teritorijalne obrane Karanca, a ostali okrivljenici kao pripadnici Teritorijalne obrane Karanca, postupili protivno pravilima međunarodnog ratnog i humanitarnog prava o zaštiti civilnog stanovništva. Tereti ih se da su zlostavljali ukupno sedamnaest civila (1961., 1954., 1960., 1957., 1952., 1937., 1964., 1955., 1958., 1951., 1956., 1958., ...) koji su zbog traume i straha od daljnjih zlostavljanja, sa svojim obiteljima iselili iz Karanca.

Prvookrivljenika se tereti da, iako je znao da njemu podređeni pripadnici teritorijalne obrane zlostavljaju civilno stanovništvo, nije poduzeo ništa kako bi spriječio takvo njihovo ponašanje i da se počinitelji kazne, već je i sam sudjelovao u nekima od tih radnji.

Prvookrivljenik, četvrtookrivljenik, petookrivljenik, sedmookrivljenik i osmookrivljenik nisu dostupni hrvatskom pravosuđu.

Drugookrivljenik i šestookrivljenik se nalaze u zatvorima u Republici Hrvatskoj s obzirom da su prethodno izručeni Republici Hrvatskoj zbog počinjenih drugih kaznenih djela. U odnosu na njih je zatraženo od država iz kojih su izručeni (Bosna i Hercegovina, Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske) dodatno izručenje kako bi se kazneni postupak u odnosu na njih mogao voditi i za ovo kazneno djelo. Državno odvjetništvo predložilo je u optužnici suđenje u odsutnosti u odnosu na sve njih.

Trećookrivljenik je izručen Republici Hrvatskoj na temelju europskog uhidbenog naloga izdanog u ovom predmetu i nalazi u istražnom zatvoru u Osijeku.

Prema Veritasovim saznažima optuženi su: Бошко Ђурковић (1935), Боро Марушић (1960), Жарко Стригић (1957), Миленко Марић (1959), Саво Јоковић (1967), Бошко Јоковић (1969), Душан Урукало, (1959) и Бранимир Инђић - Инђо (1960). У хрватским затворима налазе се Миленко Марић (изручен из В. Британије), Саво Јоковић (изручен из БиХ) и Бошко Јоковић (изручен из Њемачке).

КОНАВЛЕ И ЦАВТАТ – СЛУЧАЈ "М. КАТНИЋ"

27. juni 2024.

Katnić osumnjičen za ratne zločine u Cavtatu. On je negirao optužbe na saslušanju u SDT-u

BIVŠI GLAVNI SPECIJALNI TUŽILAC MILIVOJE KATNIĆ SASLUŠAN JE JUČE U SPECIJALNOM DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU (SDT) ZBOG OSNOVA SUMNJE DA JE IZVRŠIO KRIVIČNO DJELO - "RATNI ZLOČIN PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA" NA PODRUČJU CAVTATA TOKOM 1992. GODINE, SAZNAJU "VIJESTI".

KATNIĆ JE U SDT-U SASLUŠAN U SVOJSTVU OSUMNJIČENOG.

Prema informacijama "Vijesti", SDT Katniću stavlja na teret da je kao oficir JNA, tokom oružanog sukoba na području Cavtata, nečovječno postupao prema civilima hrvatske nacionalnosti. Katnić je juče na saslušanju u Specijalnom državnom tužilaštvu, pred tužiteljkom Tanjom Čolan-Deretić, negirao optužbe da ima bilo kakve veze sa ratnim zločinima.

"Specijalno državno tužilaštvo je, nakon ocjene dokaza prikupljenih od

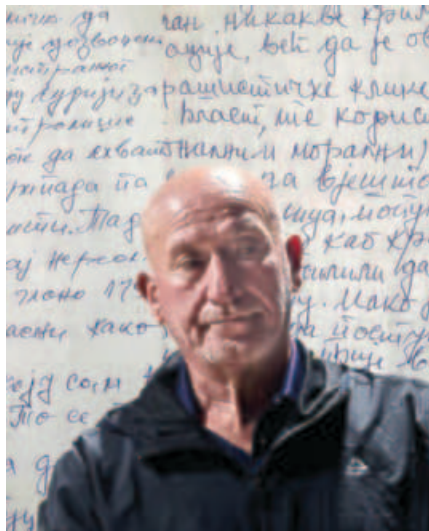
strane nadležnih organa Republike Hrvatske i pronađenih pretragom baza dokaznih materijala Tužilaštva Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove, danas donijelo naredbu o sprovođenju istrage protiv okrivljenog M.K., zbog postojanja osnovane sumnje da je izvršio krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva", navodi se u zvaničnom saopštenju SDT-a.

"Naredbom se okrivljenom M.K. stavlja na teret da je, na području Hrvatske, Opština Konavli, Cavtat, kao oficir Ju-

goslovenske narodne armije (JNA), postupajući suprotno odredbama IV Ženevske konvencije o zaštiti građanskih lica za vrijeme rata i Dopunskog protokola uz Ženevske konvencije, nečovječno postupao prema pojedinim civilima hrvatske nacionalnosti, tako što ih je napadao, mučio, tjelesno povrjeđivao, te vrijeđao ljudsko dostojanstvo i vršio nasilje nad mentalnim blagostanjem istih", saopštio je SDT.

Bivši GST, koji se od 14. aprila nalazi u pritvoru zbog druge istrage, u vrijeme ratnih dešavanja u Hrvatskoj je bio pomoćnik komandanta za pravne poslove u komandi JNA u Cavtatu.

Podaci u kojima se Katnić pominje da je moguće nečovječno postupao u komandi JNA u Cavtatu pojavili su se krajem 2011. godine kada su nevladine organizacije - Akcija za ljudska prava (HRA) i Centar za građansko obrazovanje (CGO) uz pomoć Fondacije Fridrih Ebert organizovale u Podgorici regionalnu konferenciju "Rat za mir - 20 godina kasnije" u znak sjećanja na 6. decembar 1991. godine koji je označen kao najkrvaviji dan opsade Dubrovnika od strane JNA.

Milivoje Katnić

Na tom skupu, nekadašnji zatvorenik logora "Morinj" Metodije Prkačin javno je optužio Katnića, tadašnjeg sudiju Apelionog suda, da je kao oficir KOS-a navodno bio odgovoran za paljevine i pljačke u Konavlima.

Katnić je tada reagovao i tvrdio da "Prkačin sve laže" te da mu "moral nije jača strana"...

Četiri godine kasnije, a u susret Katnićevom izboru za GST-a, HRA i CGO su pisale tadašnjem vrhovnom državnom

tužiocu Ivici Stankoviću da postoje sumnje u rad Katnića tokom ratnih dešavanja od jesen 1991. do jeseni 1992. godine.

Tokom agresije JNA na Dubrovnik, tadašnja vojska je napravila komandna mjesta u Konavlima, a veoma važnu ulogu tada je imao i oficir JNA Milivoje Katnić.

Novinar iz Dubrovnika Luka Brailo pisao je te 2015. godine, pozivajući se na dokumenta iz ratne arhive Hrvatske, da je komanda JNA u Konavlima funkcionisala od oktobra 1991. do oktobra 1992. godine.

Na osnovu tih podataka, pravnik JNA službovao je u hotelu "Makedonija", a lokalno stanovništvo je u izjavama tvrdilo da se u okupiranom Cavtatu i okolini od zime 1991. do naredne jeseni "ništa nije moglo uraditi bez znanja Katnića".

U ratnoj arhivi Hrvatske, na koju se poziva Brailo, posebno je zanimljiva izjava svjedoka I.P. iz Močića koji je iz Katnićeve kancelarije u decembru 1991. godine "izašao krvave glave"...

ОД ПРЕВЛАКЕ ДО СТОНА – СЛУЧАЈ "Р. ГРУБАЧ И ДР."

4. јули 2024.

Главни претрес у предмету против Радована Грубача и др. због кривичног дјела ратног злочина

Пред Жупанијским судом у Сплиту за данас је заказано рошиште за главни претрес у предмету против опт. Радована Грубача (1948) због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва.

Жупанијско државно тужилаштво у Дубровнику 08.06.2010. пред Жупанијским судом у Дубровнику подигло је оптужницу против Радована Грубача због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва.

Терети га се да је, као командант Херцеговачког корпуса војске Републике Српске, од 26.10.1992. до 29.10.1995, издао наредбе да се са ширег требињског подручја у БиХ гранатирају цивилни циљеви на подручју Хрватске од Превлаке до Стона.

У том је гранатирању погинуло седмеро цивила: М.П. (1912), А.Ч. (1957), К.К. (1913), А.Д. (1944), Д.С. (1970), О.Д. (1976), више је цивила тешко рањено те

Могуће је да су саоптужени: Јездимир Лакичевић, Мирослав Јунгић и Мишо Самарџић. А могуће је и да су спојени предмети против Радована Грубача и Бошидара Вучуревића против којег је већ било заказивано рошиште пред ЖС у Сплиту.

знатно оштећена цивилна имовина.

Против опт. Грубача предложено је одређивање притвора и расписивање потјернице.

Предмет против Грубача на основу измјена Закона о примјени Статута МКСЈ, достављен је на поступање Жупанијском суду у Сплиту као стварно и мјесно надлежном суду, гдје се води под бројем К-2/2012. Против опт. Грубача поступак се води у одсуству.

ДРНИШ – СЛУЧАЈ "П. БАЉАК И ДР."

5. јули 2024.

Главни претрес у предмету против опт. Петра Балјка и др. због кривичног djела ратног злочина против цивилног становништва

ПРЕД ЖУПАНИЈСКИМ СУДОМ У СПЛИТУ ЗА ДАНАС ЈЕ ЗАКАЗАНО РОЧИШТЕ ЗА ГЛАВНИ ПРЕТРЕС У КРИВИЧНОМ ПРЕДМЕТУ ПРОТИВ ОПУЖЕНИХ ПЕТРА БАЉАКА (1956), ГОРАНА УДОВЧИЋА (1971), ДРАГАНА ГЛИЋА (1965), ДРЈАНА ПАУНОВИЋА (1971), РИСТЕ ПОПОВИЋА (1962), МИЋЕ ЂОКИЋА (1955) И БОРЕ ЂОКИЋА (1965) ЗБОГ КРИВИЧНОГ ДЈЕЛА РАТНОГ ЗЛОЧИНА ПРОТИВ ЦИВИЛНОГ СТАНОВНИШТВА.

Жупанијско државно одвјетништво у Сплиту оптужницу је подигло 25. септембра 2013.

Оптужницом се једном припаднику бивше ЈНА, македонском држављанину (1956.), ставља на терет да је током децембра 1991. године у окупираном Дрнишу; током оружаног sukoba између легалних власти Републике Хрватске и паравојних формација tzv. Крајине и војске бивше ЈНА, у својству поручника, противно одредбама међународног права, наредио шесторици подређених војника да насилно уђу у кућу брачног пара хрватске националности.

Након тога је заједно с војницима ударао супружника рукама, ногома и kundacима пушака по читавом tijелу, а када је његова супруга стала запомогати, и нју су ударили

kundakом пушке. Оштећеник је задобио бројне крвне подlive, ране и напукнуће десне руке, а окривљеник је силом одвучао његову супругу у собу и силовао је, а по повратку у приземље је наредио војницима да претраже кућу и узму све што је вриједно, што су они и учинили.

Шесторицу припадника бивше ЈНА; од којих су тројца (1971., 1965. и 1955.) непознатог пребивалишта и држављанства, двојца (1965. и 1962.) држављани Босне и Херцеговине а један (1971.) држављанин Србије, се терети да су у наведеном догађају, кршећи правила међународног права, под командовањем истог поручника, наоружани пушкатама, заједно с њим ударили рукама, ногома и kundacима пушака по читавом tijелу супружника којег су тјелесно озлиједили, а потом су и његову супругу ударили kundakом пушке. Поступајући по наредби окривљеног поручника претражили су кућу ради присвајања вриједних предмета.

Против свих окривљеника је одређен притвор и издат налог за издavanje потјернице јер се налазе у бјегу и нису доступни правосудним tijелима Републике Хрватске.

ГРАБЕРЈЕ – СЛУЧАЈ "С. КОВАЧЕВИЋ"

5. јули 2024.

Главни претрес у предмету против опт. Стојана Ковачевића

ПРЕД ЖУПАНИЈСКИМ СУДОМ У ЗАГРЕБУ ЗА ДАНАС ЈЕ ЗАКАЗАНО РОЧИШТЕ ЗА ГЛАВНИ ПРЕТРЕС У КРИВИЧНОМ ПРЕДМЕТУ ПРОТИВ ОПУЖЕНОГ СТОЈАНА КОВАЧЕВИЋА (1964) ЗБОГ КРИВИЧНОГ ДЈЕЛА РАТНОГ ЗЛОЧИНА ПРОТИВ ЦИВИЛНОГ СТАНОВНИШТВА.

Жупанијско државно одвјетништво у Загребу оптужницом од 6. октобра 2022. терети опт. Стојана Ковачевића да је тачно неутврђеног дана крајем октобра 1991. године у Граберју, на привремено окупираном подручју општине Петриња, током трајања међународног оружаног sukoba између регуларних полицијских и војних јединица Републике Хрватске и оружаних формација САО Крајине, као припадник Територијалне обране Двор, наоружан аутоматском пушком дошао у двориште породичне куће у којој су живјеле двије женске цивилне особе хрватске националности (Катарина Ованин и Барица Кушан), те у циљу незаконитог одузимања трак-

тора, противно одредбама Женевске конвенције о заштити грађанских особа у вријеме рата и Допунског протокола Женевским конвенцијама, испалио више хитаца из аутоматске пушке и убио двије цивилне женске особе хрватске националности које су тамо становале и узео трактор у власништву једне од њих.

Против оптуженог Ковачевића поступак се води у одсуству пошто је недоступан хрватском правосудју. Опуштени је замолбеним путем испитан у Београду пред Тужилашвом за ратне злочине Србије, којом приликом је навео: „Колико је мени познато, Хрватска пуно људи који живе у Србији лажно оптужује. Но, моја је савјест чиста. Нисам то учинио. Немам више што за рећи, а на питања не желим одговарати“, било је све што је Стојан Ковачевић у свој одбрани хтио рећи, наводи се у хрватским медијима.

НН – СЛУЧАЈ "Ђ. АРБУТИНА"

Суђење опт. Ђури Арбутини због кривичног дјела ратног злочина

5. јули 2024.

Пред Жупанијским судом у Загребу за данас је заказано рочиште за главни претрес против оптуженог Арбутина Ђуре због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва. Оптужница је потврђена на сједници Оптужног

вијећа ЖС у Загребу одржаној 10. 02. 2022. године. Веритас не располаже описом инкриминираног дјела. Оптуженом се суди у одсуству.

ГОРЊА БУЧИЦА – СЛУЧАЈ „М. ТОВАРЛАЖА"

Главни претрес против оптуженог Мирка Товарлаже због ратног злочина

9. јули 2024.

Пред Жупанијским судом у Загребу за данас је заказано рочиште за главни претрес против оптуженог Мирка Товарлаже (1962) због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва.

Жупанијско државно одвјетништво у Загребу, оптужницом од 17.08.2021. терети оптуженог да је тачно неутврђеног дана у првој половини новембра 1991. године у Горњој Буцици, општина Глина, као командир вода у склопу тадашње ТО Глина, поступао противно одредбама Женевске конвенције о за-

штити грађанских особа у вријеме рата, односно да није подузео никакве радње да се спријечи убијање цивилног становништва, што је имало за посљедицу да су припадници јединице којом је командовао из њихови кућа извели двије мушке и двије женске цивилне особе хрватске националности те их одвели на скровито мјесто, гдје су их усмртили хицима из ватреног оружја.

Оптуженом се суди у одсуству.

ЗАТВОР "СТАРА ГРАДИШКА" – СЛУЧАЈ „М. ДРЕКОВИЋ И ДР."

Рочиште за главни претрес против опт. Миле Дрековића због ратног злочина над цивилним становништвом

12. јули 2024.

Пред Жупанијским судом у Осијеку за данас је заказано рочиште за главни претрес против Миле Дрековића (1956), Боре Делића (1948), Ранка Думоњића (1947), Душана Чичића (1953), Миле Оробабића (1949), Илије Гаћеше (1956), Милана Купрешанина, (1928), Стеве Баружије (1948) и Жељка Брауновића (1959).

ЖДО Славонски Брод оптужницом од 20. маја 2010. године терети их због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва.

Терети их се за малтретирање цивила хрватске националности за вријеме њихова боравка и испити-

вања у затвору Стара Градишка.

Темељем измјена закона о примјени Статута МКЦЈ, предмет је на поступање достављен Жупанијском суду у Осијеку као стварно и мјестно надлежном суду.

До недавно је првоптужени био опт. Саво Кузмић (1949). Пошто га више нема међу оптуженима, претпоставка је да је или преминуо или је тужилац одустао од оптужбе против њега.

Против свих оптужених поступак се води у одсуству пошто су недоступни хрватским органима гоњена.

БЕНКОВАЦ – СЛУЧАЈ „Ж. ОПАЧИЋ”**Заказано оптужно вијеће у предмету против
опт. Жељка Опачића**

19. фебруар 2024.

Пред Жупанијским судом у Сплиту за данас је заказано оптужно вијеће у предмету против Жељка Опачића (1963). ЖДО у Сплиту је 06.07.2016. подигло оптужницу против окривљеног због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва.

Окривљеног се терети да је: „... 31.01.1992. у Бенковцу, као припадник посебног вода милиције „Станице јавне безбјед-

ности” Бенковац, противно одредбама међународног ратног и хуманитарног права, затекавши у гостионици Б.З, прозвао га усташом, иако је знао да се ради о цивили, те је између њих двојице дошло до сукоба, након којег се Б.З. удаљио, а он је кренуо за њим те на њега прво физички насрнуо, потом га убо више пута оштрим предметом у предјелу прсног коша и трбуха, а затим га усмртио с више хитаца из ватреног оружја.” Суди му се одсуству.

**Главни претрес у предмету против опт. Жељка Опачића
због ратног злочина**

9. јули 2024.

Пред Жупанијским судом у Сплиту за данас је заказано рочиште за главни претрес у предмету против опт. Жељка Опачића (1963) због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва.

Жупанијско државно одвјетништво оптужницом од 06.07.2016. терети га да је 31.јануара 1992. у Бенковцу, као припадник посебног вода милиције „Станице јавне безбједности” Бенковац, противно одредбама међународног ратног и хуманитар-

ног права, затекавши у гостионици Б.З, прозвао га усташом, иако је знао да се ради о цивили, те је између њих двојице дошло до сукоба, након којег се Б.З. удаљио, а он је кренуо за њим те на њега прво физички насрнуо, потом га убо више пута оштрим предметом у предјелу прсног коша и трбуха, а затим га усмртио с више хитаца из ватреног оружја. Оптужени је недоступан хрватским органима кривичног гоњења, па му се суди у одсуству.

ПЕТРОВЦИ – СЛУЧАЈ „В. БУЗАКОВИЋ”**Главни претрес у предмету против опт. Војислава
Бузаковића због ратног злочина**

10. јули 2024.

Пред Жупанијским судом у Осијеку за данас је заказано рочиште за НАСТАВАК ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА У ПРЕДМЕТУ ПРОТИВ ОПТУЖЕНОГ ВОЈИСЛАВА БУЗАКОВИЋА ЗБОГ РАТНОГ ЗЛОЧИНА ПРОТИВ ЦИВИЛНОГ СТАНОВНИШТВА.

Према документацији којом располеже „Веритас”, против Бузаковића и још 8 особа, Жупанијско државно одвјетништво у Вуковару подигло је оптужницу 4. септембра 2007. године, која их терети да су од почетка августа 1991. до краја фебруара 1992. у Петровцима, у просторијама милиције САО Крајине, као припадници милиције и паравојних јединица, протуправно привођали, затварали, испитивали, тукли и на друге начине злостављали цивилне особе, с тим да се Бузаковић терети за учествовање у физичком малтретирању четири особе (Иринеја Нађорђа, Јанка Тиркајле, Михајла и Пере Харди). Поменутом оптужницом, поред Војислава Бузаковића, још су оптужени: Никола Радојчић, Мирослав Иван, Миленко Ђурђевић, Предраг Стојчевић, Драган Жакула и Душко Самарџић, сви у одсуству, те Жељко Вујић, у присуству. Браниоци по службеној дуж-

ности свих оптужених поднијели су приговоре против оптужнице, али их је Жупанијски суд у Вуковару рјешењем од 3. априла 2008. одбио као неосноване

Дана 9. јуна 2011. године, Изванпретресно вијеће Жупанијског суда у Вуковару раздвојило је кривични поступак у односу на оптуженог Жељка Вујића, али је, након првог рошишта за главни претрес, обуставило поступак против њега због смрти.

Предмет је у међувремену, због промјене у надлежности за процесуирање ратних злочина, уступљен Жупанијском суду у Осијеку, који је 12. јула 2022. за Бузаковића издао „европски налог за хапшење”, на основу којег је и лишен слободе у Ирској, гдје већ дуги низ година живи са породицом и чије држављанство је у међувремену стекао.

Предмет је у међувремену, због промјене у надлежности за процесуирање ратних злочина, уступљен Жупанијском суду у Осијеку, који је 12. јула 2022. за Бузаковића издао „европски налог за хапшење”, на основу којег је и лишен

слободе у Ирској, гдје већ дуги низ година живи са породицом и чије држављанство је у међувремену стекао. На основу хрватске међународне потјернице, 5. јануара 2020. на аеродрому у Малмеу, шведска полиција ухапсила је опт. Миленка Ђурђевића, који је, наконведеног екстрадиционог поступка, у августу 2020. године изручен у Хрватску. Неправоснажном пресудом Жупанијског суда у Осијеку од 14. фебруара 2022. Ђурђевић је проглашен кривим и осуђен на казну затвора у трајању од три (3) го-

дине. Жупанијски суд у Осијеку је против опт. Душка Самарџића и Драгана Жакуле 10. маја 2021. обуставио кривични поступак због преквалификације на кривично дјело оружане побуне. У ноћи 30/31. марта ове године Бузаковић је из Ирске, у потпуној медијској тишини, испоручен у Хрватску, од када се налазе у истражном затвору у Осијеку.

ДОБОШЕВИЦА И ТОПОЉЕ – СЛУЧАЈ „С. ОКАНОВИЋ“

10. јули 2024.

Главни претрес у поновљеном поступку у предмету против опт. Светозара Окановића због ратног злочина, изречена му и казна затвора од три године и осам мјесеци

Пред Жупанијским судом у Осијеку заказано је рочиште за главни претрес у поновљеном поступку у предмету против опт. Светозара Окановића (1963) због ратног злочина против цивилног становништва.

Жупанијско државно тужилаштво у Осијеку оптужницом од 13. јула 2005. године, којом су поред Окановића, оптужени и Илија Стојановић (1964) и Илија Плавшић (1949), сви из Кнежева, код Белог Манастира, терети их се да су у времену од септембра 1991. до маја 1992, у барањским селима Добошевице и Топољу, основали штаб ТО у намјери да на том подручју онемогуће опстанак Хрвата, протјерају их и наведена села учине етнички чистим српским подручјем тако што су несрпско становништво извржавали свакодневном физичком и психичком злостављању и застрашивању, набрајајући шта је који од њих конкретно учинио.

Опт. Окановићу се ставља на терет да је 10.09.1991. лишио слободе Петра Калинића и том приликом га ударио кундаком пушке у прса а мало касније шаком у лице и чело од чега је овај био ошамућен; 27.11. 1991. у просторијама Штаба ТО у Кнежеву Иву Свалину везао за столицу те га посјео на столицу предавши га осталим припадницима ТО да га туку и муче; 11.12.1991. у просторијама МЗ, гдје је приведен Матија Колар, испитивао га тражећи да призна да има радио станицу и притом му пријетио убиством и ударио га ногом обувеном у војничку чизму, задавши му тежу повреду уста; током јесени 1991 и зиме 1992. присиљавао становнике Кнежева, Добошевице и Топоља несрпске националности на обављање присилних радова на копању ровова за бункере (тројица Давор Биро, Тадију Јакшића и

Иву Свалину, током јуна 1992. год у штаб привео Давора Бироа и и присиљавао га да приступи у српске редове.

Окановића је 10. маја 2022. године норвешка полиција ухапсила у Ослу по хрватској потјерници, одакле је екстрадиран у Хрватску 28. јула исте године, од када се и налази у истражном затвору у Осијеку.

Пошто су остала двојица саоптуженика недоступна хрватском правосудју, поступак је раздвијен у односу на опт. Окановића.

Жупанијски суд у Осијеку 5. априла 2023. године објавио је пресуду којом је оптужени Окановић проглашен кривим због кривичног дјела против човјечности и међународног права – ратни злочин против цивилног становништва, те је осуђен на казну затвора у трајању од 3 (три) године.

Вијеће је донијело и рјешење, којим је продужен истражни затвор, а који може трајати до правоћности пресуде.

Високи казнени суд је, на сједници одржаној 19.03.2024., укинуо првостепену пресуду и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење "јер је суд испустио једну радњу због мале криминалне количине". Окривљени је задржан у истражном затвору.

По сазнањима Веритаса на данашњем рочишту, након завршеног доказног поступка и завршних ријечи странака, оптужени Окановић поново је проглашен кривим и изречена му је казна затвора у трајању од три године и осам мјесеци.

РОСУЉЕ – СЛУЧАЈ „Ј. БАЉАК“

JutarnjiLIST

11. јули 2024.

RATNI ZLOČIN

Jovan (64) je optužen pa oslobođen da je 1992. ubio civila i tijelo bacio u rijeku. Sad je VKS naložio novo suđenje

TUŽITELJSTVO ISTIČE DA JE PRIZIVNI SUD UPUTIO PREDMET ZAGREBAČKOM ŽUPANIJSKOM SUDU NA PONOVRNO SUĐENJE

Visoki kazneni sud ukinuo je nepravomoćnu oslobađajuću presudu zagrebačkog Županijskog suda Jovanu Baljku

(64), optuženom za ratni zločin protiv civilnog stanovništva u srpnju 1992. u

Rosuljama kod Hrvatske Kostajnice, izvijestilo je Državno odvjetništvo (DORH). Tužiteljstvo ističe da je prizivni sud uputio predmet zagrebačkom Županijskom sudu na ponovno suđenje i odluku nakon prihvaćene žalbe Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu.

DORH precizira da je prizivni sud prihvatio žalbu zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, navodeći da su činjenična utvrđenja prvostupanjskog suda, za sada, žalbom državnog odvjetnika dovedena u sumnju i predmet uputio na ponovno suđenje i odluku.

Baljak je, prema pisanju medija, nepravomoćno sloboden zbog nedostaka dokaza.

Teretilo ga se za ubojstvo civila kojeg je, uz prijetnju oružjem, kao pripadnik srpskih paravojnih postrojbi odveo iz kuće te ga na obali Une usmrtio hicima iz vatrenog oružja i potom tijelo bacio u rijeku.

Optuženi Baljak je uhićen koncem studenog 2021., dok je optužnica protiv njega podignuta u ožujku 2022. godine.

ДАЉ – СЛУЧАЈ „Ђ. ДРПА И ДР.“

ŽS u Osijeku

Glavni pretres protiv opt. Đorđa Drpe i dr. zbog ratnog zločina

11. juli 2024.

PRED ŽUPANIJSKIM SUDOM U OSIJEKU ZA DANAS JE ZAKAZAN NASTAVAK GLAVNOG PRETRESA PROTIV OPTUŽENIH: 1. DRPA ĐORĐA, 2. RAJKA VEIĆA I 3. GAVROVSKI PREDRAGA, SVI IZ DALJA, ZBOG RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA I RATNOG ZLOČINA PROTIV RATNIH ZAROBLJENIKA.

Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku, optužnicom od 07.04.2021. tereti ih da su od sredine novembra 1991. pa do 17. maja 1992. u Dalju, tokom oružanog sukoba između oružanih snaga Republike Hrvatske i srpskih paravojnih formacija, i to prva dvojica okriv. kao čuvari, a treće okriv. kao ekonom u zatvoru u Dalju; organizovanog u sklopu privremenog sjedišta suda u Vukovaru u sastavu Republike Srpske Krajine, protivno pravilima međunarodnog ratnog i humanitarnog običajnog prava o postupanju s civilima, nakon što su u zatvor u Dalju dovedena nezakonito uhapšena šestorica civila, među kojima i oštećenik (1954), sudjelovali u njegovom fizičkom zlostavljanju i uz to ga izlagali uvredljivim i ponižavajućim postupcima. Prvookriv. i drugookriv. se tereti da su ga prisilili da se provlači kroz uski otvor na vratima ćelije pri čemu su ga udarali, a kada se provukao natjerali su ga da se skine go i legne na pod raširenih nogu pa su ga udarali palicom po tabanima, udarali nogama obuvenim u čizme po genitalijama i ostalim dijelovima tijela, polijevali ga vodom kada je izgubio svijest. Oštećenik je zadobio povrede zbog kojih nije mogao stajati na nogama, nakon čega su ga nakratko vratili u ćeliju pa potom izveli u dvorište gdje su mu, tereti ih se, naredili da trči i bježi pri čemu je drugookrivljenik u rukama držao pušku koju je repetirao. Kada je oštećenik zbog ozljeda i nemoći odbio trčati, okrivljeni su ga zajedno udarali i odveli natrag u ćeliju, gdje ga je trećeokrivl. u više navrata stisnutom šakom udarao po glavi što je sve kod njega ostavilo posljedice po fizičko i psihičko zdravlje.

Trećeokrivljenika se tereti da je od sredine novembra 1991. pa do 17. maja 1992, u Dalju, tokom oružanog sukoba između oružanih snaga Republike Hrvatske i srpskih paravojnih formacija, kao ekonom u zatvoru u Dalju ustrojenog u sklopu privremenog sjedišta suda u Vukovaru u sastavu Republike Srpske Krajine, postupio protivno pravilima međunarodnog ratnog i humanitarnog običajnog prava o postupanju s ratnim zarobljenicima. Nakon što su u zatvor u Dalju dovedena osmorica zarobljenih pripadnika braniteljskih postrojbi, tereti ga se da je sudjelovao zajedno s još jednim pripadnikom paravojnih jedinica u fizičkom zlostavljanju ratnih zarobljenika (1965. i 1975) te ih izlagao uvredljivim i ponižavajućim postupcima što je sve kod njih ostavilo posljedice po fizičko i psihičko zdravlje. Nakon što ih je obojicu izudarao palicom po tijelu, a oštećenika (1975) i izuo, palicom ih je udarao po stopalima, uslijed čega su obojica izgubili svijest, a od jačine i broja udaraca zadobili tamne podljeve po cijelom tijelu. Ušao je potom u ćeliju u kojoj je bio zatvoren oštećenik (1965) te ga je, tereti ga se, snažno ošamario tražeći da prizna da je špijun i da je to razlog dolaska na područje SAO Krajine te ispitivao o pripadnosti i sudjelovanju u Hrvatskoj vojsci, što je sve kod obojice ostavilo posljedice po fizičko i psihičko zdravlje. Optuženima se sudi u prisustvu, a brane se sa slobode.

ОРОЛИК - СЛУЧАЈ „Д. БАЛИНОВИЋ И ДР.“

12. јули 2024.

Штрбац: Политичко хапшење којим Домовински покрет скупља поене и спроводи план потпуног прогона Срба

ДИРЕКТОР ДОКУМЕНТАЦИОНО ИНФОРМАЦИОНОГ ЦЕНТРА)БЕРИТАС" САВО ШТРБАЦ ИЗЈАВИО СРНИ ЈЕ ДА

ПОЛИТИЧКИМ ХАПШЕЊЕМ ПЕТОРИЦЕ СРБА ИЗ ОРОЛИКА КОД ВУКОВАРА ДОМОВИНСКИ ПОКРЕТ ИВАНА

ПЕНАВЕ ДОБИЈА НОВЕ ПОЛИТИЧКЕ ПОЕНЕ, А ИСТОВРЕМЕНО СПРОВОДИ СВОЈ ПЛАН ПОТПУНОГ ПРОГОНА СРБА.

Штрбац је указао да да је индикативно да су хрватски медији објавили фотографије ухапшених, што се није десило годинама уназад иако су имена због тајности истраге остала необјављена, осим од појединаца на друштвеним мрежама.

)Нисам на званичним сајтовима нашао пуна имена, објавили су године рођење, али оно што је драстичније јесте да умјесто имена објаве фотографије. То била порука Србима – оним који су остали у Хрватској да пакују ствари и одлазе, а оним који планирају тамо да иду – да нису добродошли”, нагласио је Штрбац.

Он је указао да се Хрватска налази у шпицу туристичке сезоне, да велики број Срба ради у тамошњем туризму и долазе тамо као туристи и да би свака нормална држава сачекала крај сезоне, али да је очигледно да иза свега стоји политика.

)Ово је шпиц сезоне. Они ухапшене терете за 1991. годину, а сада је 2024. година. Чекали су 33 године да ухапсе људе који су по свој прилици живјели у том селу. Нису нигдје бјежали, колико је видим и колико се може сазнати до сада. Порука је јасна- ту се добијају политички поени. / Андреј/ Пленковић и ХДЗ-а су били, рекао бих умјеренији, ово је, ипак, крајња десница”, рекао је Штрбац.

Он је подсетио да је први и ултимативан услов Домовинског покрета да уђе у коалицију са ХДЗ-ом након избора био да избаце Србе из Самосталне демократске српске странке Милорада Пуповца који су легално били изабрани.

)То су исти они који хоће сад да направе и направе брзо музеј жртава комунизма. Ми имамо Музеј жртава геноцида, а они хоће да имају и музеј жртава комунизма. Остварује се на овај начин та политика и коалициони споразум између ХДЗ-а и Домовинског покрета. То је та цијена коју Пленковић плаћа да би остао”, рекао је он.

Штрбац је као кривичар навео да се оно што се на терет ставља петорици ухапшених Срба не може бити квалификовано као ратни злочин ни по каквим критеријима ни међународним правним стандардима, а да чињеница да су они све вијеме мирно живјели на том подручју упућује на једну добро смишљену политику Домовинског покрета и њеног лидера Пенаве, који и као градоначелник Вуковара опстаја на мржњи према Србима.

)Али није то ни толика мржња након толико година него један прагматизам који доносе њима поене. Домовински покрет на овај начин показује својим бирачима, који су били љути

на њих што су се придружили ХДЗ-у, јер су прије тога говорили да никада неће са њима, да су изневјерили бираче, а ускоро иду предсједнички избори у Хрватској и да им пошаљу поруку – `нисмо вас изневјерили, наши највећи непријатељи су Срби и ми на овај начин поново показујемо колико држимо до наше политике и до наших бирача`, навео је он.

Штрбац је нагласио да су му током ноћи бројни Срби са тог подручја слали поруке са истим садржајем да им у Хрватској нема опстанка.)Они кажу – `Ово нам је порука – спасавај главу и бјежи, а гдје ћемо бјежати?!`, рекао је Штрбац и истакао да би они који би од тог хрватског налога за хапшење бјежали у ЕУ тамо могли бити опет ухапшени.

)Ако ови распишу потјерницу врло брзо ће их вратити назад, тако да им је једино бјежање у Србију, али претходно морају имати држављанство Србије да их она не би изручила. Ако немају држављанство, биће поново изручени”, рекао је он и додао да су посебно јаки притисци на Србе у Барањи и подручју Вуковара, гдје их је највише и остало.

Штрбац је рекао да у случају какав је овај није довољно да неки владајући политичар у Србији који се третирају као Србин из Крајине осуде тај чин и прозове Владу Србије и министар-

TEMA DANA VIJESTI

LIJEPA VIJEST ČETVRTKOM Za manje od 33 godine uhićena petorica zbog ratnog zločina u Oroliku!

11 srpnja, 2024 / Buzice Info

HRVATSKA DANAS **FOTO** Uhićeni srpski teritorijalci, 1991. su mučili Hrvate. Kod jednog nađen eksploziv

Srbijanska agresija: Uhićeno pet ratnih zločinaca, zlostavljali civile i dva ZNG-ovca

NAJBRŽI PRIJAVLJENI

Lica zločinaca: Petorka osumnjičena za ratne zločine '91. u Orioliku privedena na osječki sud

11.07.2024 19:00 58.4K

NAJBRŽI PRIJAVLJENI

Policajci koji istražuju Ovčaru uhitili petoricu 'teritorijalaca': U premetačini su nešto našli

Naslovica Vijesti

11. srpnja 2024. u 11:33

GLAVOM I BRADOM! Ovo su uhićeni srpski teritorijalci, 1991. mučili i zlostavljali Hrvate

OTKRIVAMO sve detalje o 'Odredu za Ovčaru': Traže ratne zločince, pala je petorka iz Orolika, no postoji problem

ства да треба нешто да ураде, а ови упорно ништа не раде”.

Дајте, да видимо коначно ко ће заштитити ове Србе! Ја сам ноћас добио десет порука од десет озбиљних људи који кажу – нама нема овдје опстанка, ми смо хтјели да живимо. Ово нам је порука – спасавај

главу и бјежи, а гдје ћемо бјежати?“, поновио је он.

Савез Срба из региона /ССР/ саопштио је раније данас идентитет Срба који су 10. јула у раним јутарњим часовима ухапшени у мјесту Оролик између Вуковара и Винкова-

ца у општини Стари Јанковци. Због наводног учешћа у злочину у мјесту Берак 1991. године у коме нико није смртно страдао ни теже повријеђен ухапшени су Бранко и Петар Мацура, Драгољуб Балиновић, Слободан Вучетић и Милан Мартић.

13. јули 2024.

ŽDO u Osijeku:

Doneseno rješenje o provođenju istrage protiv petorice okrivljenika zbog ratnih zločina

Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku je 12. srpnja 2024., donijelo rješenje o provođenju istrage protiv prvookrivljenika (državljanin Republike Hrvatske, Republike Srbije i Ujedinjenog Kraljevstva, 1957.) zbog osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. st. 1. OKZ-a RH te protiv drugookrivljenika (državljanin Republike Hrvatske, 1962.), trećeokrivljenika (državljanin Republike Hrvatske, 1952.), četvrtookrivljenika (1968.) i petookrivljenika (državljanin Republike Hrvatske, 1970.) zbog osnovane sumnje na počinjenje ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz članka 122. OKZ-a RH.

Postoji osnovana sumnja da je prvookrivljenik od kraja kolovoza do početka rujna 1991. godine, u Oroliku; nakon što je tzv. JNA tijekom oružane agresije na Republiku Hrvatsku okupirala navedeno mjesto i po formiranju njoj pridružene srpske paravojne formacije TO Orolik; kao pripadnik navedene oružane formacije postupio protivno odredbama međunarodnog običajnog ratnog i humanitarnog prava o zaštiti civila, odnosno sudjelovao u zlostavljanju mještana Orolika nesrpske nacionalnosti.

Osnovano se sumnja da je zajedno s još trojicom pripadnika TO Orolik, naoružan automatskim oružjem ušao u obiteljsku kuću oštećenika (1954.) te od njega i njegovih roditelja zatražio da im preda sav novac te ga potom lišili slobode odveli u prostorije TO Orolik gdje mu je zajedno s još dvojicom pripadnika TO Orolik zadao više udaraca šakama, rukama i nogama nanijevši mu brojne ozljede i prijelom lijevog kuka.

Osnovano se sumnja da je zajedno s još dvojicom pripadnika TO Orolik, iz prostorija svlačionice nogometnog kluba u Oroliku u kojoj je bilo zatočeno više mještana Orolika hrvatske nacionalnosti, izveo oštećenika (1969.) i udario ga, a potom su ga nastavili udarati rukama i nogama po cijelom tijelu nanijevši mu brojne ozljede.

Osnovano se sumnja i da je zajedno s još trojicom pripadnika TO Orolik, naoružani vatrenim oružjem, došao do kuće oštećenika (1942.) u Oroliku i zapovjedili mu da izađe nakon čega mu je, bez ikakvog povoda, udarcem puškom nanio ozljedu lijevog ramena.

Osnovano se sumnja da su trećeokrivljenik i četvrtookrivljenik 2. i 3. rujna 1991., u Oroliku; nakon što su prethodno združene snage tzv. JNA i srpske paravojne formacije TO Orolik prilikom napada na mjesto Berak zarobili više pripadnika Zbora narodne garde; kao pripadnici TO Orolik prilikom provođenja ratnih zarobljenika i njihovog dovođenja u Orolik, postupili protivno pravilima međunarodnog običajnog ratnog i humanitarnog prava o postupanju s ratnim zarobljenicima. Osnovano se sumnja da su zlostavljali zarobljene pripadnike ZNG-a iz Berka pa su prilikom odvođenja zarobljenika u Orolik, dok su se zarobljenici kretali u koloni, u trenutku kada su nepoznati pripadnici TO Orolik iz kolone izdvojili zarobljene branitelje (1930.) i (1969.) iz Berka, zajedno s drugim nepoznatim pripadnicima TO Orolik počeli ih udarati rukama, nogama i puškama po cijelom tijelu.

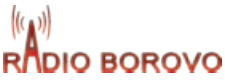
Osnovano se sumnja i da su u poslijepodnevnim satima ispred prostorija TO Orolik, dok je više zarobljenih branitelja iz Berka bilo prinuđeno ležati na tlu, a u trenutku kada je pristiglo vozilo iz kojeg je izveden zarobljeni branitelj (1962.), zajedno s još najmanje dva nepoznata pripadnika TO Orolik, počeli ga udarati rukama i nogama po cijelom tijelu.

Osnovano se sumnja da su drugookrivljenik, i petookrivljenik u Berku, prilikom izvođenja zarobljenika iz svlačionice nogometnog kluba u Oroliku, među kojima su bili i pripadnik ZNG-a (1969.) i njegov brat, prišli im te unatoč tome što su zarobljenicima ruke bile vezane na leđima, svaki od njih mu je zadao nekoliko udaraca nogom u glavu.

Okrivljenici su uhićeni i protiv njih je doneseno rješenje o određivanju istražnog zatvora.

Према Веритасовим сазнањима ухапшени су: Драгољуб Балиновић (1957), Слободан Вучетић (1962) Бранко Мацура (1952), Петар Мацура (1968) и Милан Мартић (1970).

Прва четворица ухапшени су у Берку, а Милан Мартић на граничном прелазу Товарник приликом уласка у Србију, гдје у мјесту Кукујевци има пребивалиште.

12. juli 2024.

SDSS o hapšenju petorice muškaraca osumnjičenih za ratni zločin u Oroliku

Pitanje objektivnosti u rešavanju ratnih zločina

umešanosti pojedinaca u pojedinim postupcima, a ne pristupati selektivno samo zato što su u pitanju pripadnici srpske zajednice.

– Županijska organizacija SDSS-a VSŽ izražava nezadovoljstvo zbog privođenja petorice pripadnika srpske nacionalne manjine. Dana 10.7.2024. u ranim jutarnjim satima u mestu Orolik pripadnici krim policije uhapsili su pet osoba zbog sumnje na počinjenje dela ratnog zločina. Treba spomenuti da se radi i ljudima koji su čitavo vreme od procesa mirne reintegracije živeli u

Oroliku i bili dostupni nadležnim organima ukoliko je postojala sumnja o njihovoj umešanosti u navedeni događaj. Institucije koje se bave ovom problematikom (DORH, Pravosuđe i policija) treba svoj posao da rade profesionalno, stručno i nepristrasno. Bojimo se da u ovom kao i u nizu prethodnih slučajeva privođenja nije uvažena činjenica da trebaju postojati objektivni dokazi o

17. juli 2024.

Saopštenje saborske zastupnice Dragane Jeckov povodom hapšenja meštana sela Orolik

A šta je sa ratnim zločinima prema Srbima?

POVODOM HAPŠENJA PETORICE MUŠKARACA 10. JULA, OSUMNJIČENIH ZA RATNI ZLOČIN U OROLIKU 1991. GODINE, OGLASILA SE I SABORSKA ZASTUPNICA DRAGANA JECKOV.

- Nije vreme da bilo ko, s bilo koje strane političkog spektra sakuplja jeftine političke poene gradeći atmosferu tenzije na ovakvim i sličnim postupcima. Moramo omogućiti pravosudnim institucijama da rade svoj posao u miru, bez ikakvih spoljnih uticaja. Generalni stav SDSS-a u postupcima koji se tiču ratnih zločina je jasan - svako ko je odgovoran za ratni zločin, bez obzira na nacionalnu ili versku pripadnost mora odgovarati za iste. Pitanje je samo koliki je nivo objektivnosti kad je u pitanju istraživanje zločina sa obe strane, koliko je detaljno provedenih istraga, podignutih optužnica, vođenih sudskih postupaka kad su u pitanju zločini u kojima su žrtve pripadnici srpske nacionalnosti. Jako malo. Nedovoljno – istakla je Jeckov, dodavši i kako nema spora da ratni zločini opterećuju naše društvo, odnose Srba i Hrvata, Srbije i Hrvatske te da su svi, pa i Srbi, nezadovoljni procesuiranjem ratnih zločina.

- Nažalost, do danas nije istražen, niti je podnesena optužnica, ni jedan slučaj nestanka i ubistva civila iz Vukovara srpske nacionalnosti u proleće i leto 1991. godine, takođe, nema pomaka kad su u pitanju drugi zločini nad civili-

ma srpske nacionalnosti. U sredinama u kojima su pripadnici srpske nacionalne manjine većina ovakvi postupci stvaraju svojevrsnu atmosferu straha, naročito od mogućeg neselektivnog kaznenog progona i traženja krivca po svaku cenu. Stvoreno je čvrsto uverenje da se Vukovarem i okolinom slobodno šetaju ubice i silovatelji, i takva atmosfera opterećuje odnose i normalan život. Postoje političke grupe koje svoj politički program zasnivaju upravo na netoleranciji i mržnji prema Srbima. Važno je imati na umu da nema niti sme biti kolektivne krivice. To je osnovni pravni postulat – poručila je Jeckov.

DRAGANA JECKOV O HAPŠENJIMA U OROLIKU

„Generalni stav SDSS-a je jasan, svako ko je odgovoran za ratni zločin, bez obzira na nacionalnu i versku pripadnost, mora odgovarati. Pitanje je samo kolika je razina objektivnosti kad je u pitanju istraživanje zločina s obe strane, kolika je detaljno provedenih istraga, podignutih optužnica, vođenih sudskih postupaka kad su u pitanju zločini u kojima su žrtve pripadnici srpske nacionalnosti. Jako malo. Nedovoljno.“

DRAGANA JECKOV O HAPŠENJIMA U OROLIKU

„Nedostatak do danas nije istražen niti jeftin slučaj nestanka i ubojstva civila iz Vukovara srpske nacionalnosti s proleće i leto 1991. godine, nema pomaka kad su u pitanju drugi zločini nad civilima srpske nacionalnosti. Srbi u Hrvatskoj strahuju od neselektivnog kaznenog progona i traženja krivca po svaku cenu. Stvoreno je čvrsto uverenje da se Vukovarem šetaju ubice i silovatelji. Takva atmosfera opterećuje odnose i normalan život. Postoje političke grupe koje svoj politički program zasnivaju upravo na netoleranciji i mržnji prema Srbima. Važno je imati na umu da nema niti sme biti kolektivne krivice.“

ХАПШЕЊА И ЕКСТРАДИЦИЈЕ КРАЈИШКИХ СРБА ПО ИНТЕРПОЛОВИМ ПОТЈЕРНИЦАМА

ИРСКА – СЛУЧАЈ „Д. РАКАНОВИЋ“

16. septembar 2023.

Ratni zločinac Dragan Rakanović pronađen i uhićen u Irskoj gdje se skrivao više od 10 godina

Tvrđi se da je maltretirao dvojicu policajaca koje su srpski nacionalisti držali u zarobljeništvu u Borovu Selu u svibnju 1991. godine

ИРСКА ПОЛИЦИЈА ЈЕ УШЛА У ТРАГ ДРАГАНУ РАКАНОВИЋУ У НЈЕГОВОМ ДОМУ У ПОРТЛАОИСЕУ, СО ЛАОИС – НЕКОЛИКО ДАНА НАКОН ШТО ГА ЈЕ ЈЕДИНИЦА ЗА ИЗРУЧЕЊЕ ГАРДА УХИТИЛА И ДОВЕЛА ПРЕД СУД.

Ово је тренутак у којем се Irish Mirror suočio с ратним злочинцем – који у ирском граду живи више од десет година.

Извори су дознали да је Ракановић ухићен након што је његово име унесено у рачунални систем „Garde PULSE“ због ситне непевезане ствари – а блјеснуло је упозорење да се за човјеком с тим именом трага због наводних ратних злочина у бившој Југославији.

Утврђено је да се тражи 56-годишњи Србин по имену Драган Ракановић због ратних злочина починjenih на подручју бивше Југославије прије више од 30 година.

Тврди се да је maltretirao двојицу полицајца које су српски националисти држали у зарobljeništvу у Борову Селу у свибњу 1991. године.

Многи вјерују да је тај инцидент изазвао крвави хрватски рат за неовисност, sukob који је коштао више од 20.000 живота, у којем су се Хрвати борили да се ослободе Југославије под српском доминацијом.

Извори кажу да је упозорење на саставу „Garda PULSE“ било дио schengenske sheme, на којој европске земље дијеле податке о људима које њихове државе траже због злочина.

Поллицајци су сазнали да се у Хрватској тражи човјек с његовим именом и де-

тективи Garda Jedinice за изручење у стоžеру полиције у Phoenix Parku у Дублину проšli су петак отпутовали у Portlaoise и ухитили га.

Ракановић је приведен на основу налога за изручење из Хрватске и појавио се пред Visokim sudом у Дублину почетком овог тједна.

Драган Ракановић (56) усликан испред своје куће у Portlaoiseу, тјеклом разговара с новинаром Michaelom O'Tooleom

Његов случај је одгођен и пуштен је уз јамчевину. Затим се вратио у своју обителјску кућу у четврти Fairgreen у Portlaoiseу – гдје су га новинари јучер sustigli.

Потврдио им је да се појавио на суду, али је његов син тада рекао да му отац слабо говори енглески и да обителј не žели ништа komentirati.

Његов цијели случај требао би бити саслушан на Visokом суду касније. Живи у Portlaoiseу најмање од 2013. године. Петорицу мушкарца оптужиле су хрватске власти због инцидента у Борову Селу, у близини Вуковара у истојној Хрватској.

Један мушкарца, Milan Marinković, осуђен је на три и пол године затвора 2012. године – али још четворци мушкарца који су наводно судјеловали у инциденту није се могло судити јер су били изван земље.

Сва петорица су наводно судјеловала у премацавању двојице хрватских полицајца које су заробили припадници српских паравојних постројби у тадашњој Југославији.

Инцидент је почео када су четвори полицајца у граду угледала југославенску заставу – и покушала је замјенити хрватском. То је довело до sukoba с мјештанима – при чему су сва четвори полицајца ранјена. Двојица су побјегла аутомобилом, али су друга двојица заробљена. Navodно су потом maltretirани у притвору. Хрватски шефови су слједечи дан послали спасилачку екипу – али ти су полицајци упали у засједу.

Дванаест чланова спасилачког тима и један српски паравојни борац погинули су у инциденту – прије него што је југославенска национална полиција интервенирала како би успоставила ред.

Инцидент је довео до погоршања односа између Срба и Хрвата – а Југославија се потом распала. Хрватска се тада у крвавом четворогодишњем рату изборила за неовисност.

Подјсетимо, послје година скривања у ноћи с 30. на 31. оžујка такођер из Ирске је у Хрватску испоручен и Србин Војислав Бузакловић, родом из Petrovacа код Вуковара, који се сумњићи да је починио казнено djело ратног злочина против цивилног становништва.

Бузакловић је испоручен по оптужници коју је Žупанијско државно одвјетништво у Вуковару подигнуло против Бузакловића и још 8 особа 4. рујна 2007. године.

Њих се терете да су почетком коловоза 1991. године па до краја veljače 1992. године у Petrovcима, у просторима милиције SAO Крајине, као припадници милиције и паравојних јединица, protуправно приводили, затварали, испити-

вали, tukli i na druge načine zlostavljali civilne osobe. Između ostalog Buza-ković se tereti i za sudjelovanje u fizičkom maltretiranju četiri osobe (Irine-ja Nađorđa, Janka Tirkajle, Mihajla i Pere Hardi).

Osim Vojislava Buzakovića u optuž-nicom se još terete Nikola Radojčić, Miroslav Ivan, Milenko Đurđević, Pre-drag Stojčević, Dragan Žakula i Duško Samardžić i Željko Vujić koji je jedini

bio dostupan hrvatskom pravosuđu, ali je postupak obustavljen radi smrti.

19. септембар 2023.

Саопштење поводом екстрадиционог поступка у Ирској против Србина Драгана Ракановића

Почетком септембра ове године, по „европском налогу за хапшење“ Жупанијског суда у Осијеку, ирска полиција ухапсила је Србина Драгана Ракановића (1967) због наводно почињеног ратног злочина у мају 1991. у бившој Југославији.

Ову информацију 9. септембра 2023. године објавио је ирски лист „Ајриш Дејли Стар“ са много детаља о откривању, хапшењу и појављивању пред Високим судом у Даблину, који је овај случај одгодио а Драгана уз јемство пустио да се брани са слободе, те како су га новинари посетили дан пре објаве текста у његовој породичној кући у месту Портлиш, где са породицом живи од најмање 2013. године.

О инкриминисаном догађају ирски лист наводи:

„Петорицу мушкараца оптужиле су хрватске власти због инцидента у Борову Селу, у близини Вуковара у источној Хрватској. Један мушкарац, Милан Маринковић, осуђен је на три и по године затвора 2012. године – али још четворици мушкараца који су наводно суделовали у инциденту није се могло судити јер су били изван земље. Сва петорица су наводно суделовала у премлаћивању двојице хрватских полицајаца које су заробили припадници српских паравојних јединица у тадашњој Југославији.

Инцидент је почео када су четири полицајца у граду угледала југославенску заставу – и покушала је заменити хрватском. То је довело до сукоба с мештанима – при чему су сва четири полицајца рањена. Двојица су побегла аутомобилом, али су друга двојица заробљена. Наводно су потом малтретирани у притвору. Хрватски шефови су следећи дан послали спасилачку екипу – али ти су полицајци упали у заседу.

Дванаест чланова спасилачког тима и један српски паравојни борац погинули су у инциденту – пре него што је југословенска национална полиција интервенисала како би успоставила ред. Инцидент је довео до погоршања односа између Срба и Хрвата – а Југославија се потом распала. Хрватска се тада у крвавом четворогодишњем рату изборила за неовисност“.

Ову информацију из ирског листа у задња три дана преносе и коментаришу и више хрватских медија уносећи и неке детаље супротне објављенима у ирском листу, али се слажу да је овај догађај предходно много чувенијем догађају који се десио истог дана, у којем је погинуло дванаест хрватских „редарственика“ и изражавају жаљење што нико није процесуиран и за тај догађај.

Према Веритасовој документацији, Жупанијско државно тужилаштво у Осијеку је у мају 2011. оптужило Драгана Ракановића (1967), Милана Маринковића (1947), Јована Јаковљевића (1955), Миленка Михајловића (1963) и Јовицу Вученовића (1959) да су, као припадници српских паравојних јединица, ноћу 1/2. маја 1991, док су патролирали кроз Борово Село запуцали на полицајце полицијске управе Осијек Звонимира Мековића и Далибора Крижановића, којом приликом су обојица рањени и заробљени а затим и малтретирани.

Један од оптужених, Милан Маринковић, је ухапшен у Борову Селу 11.11.2010. те му је суђено у издвојеном поступку. Пресудом Жупанијског суда у Осијеку од 1. фебруара 2012. осуђен је на три године и 6 месеци затвора, коју казну му је ВС РХ пресудом од 14. маја 2014. преиначио на три године затвора. Остали оптужени су били недоступни хрватским органима гоњења.

Према Веритасовим сазнањима, Драгана Ракановића је за исто дело, по хрватској међународној потерници, ухапсила и српска полиција 26. јула 2016. године приликом слетања на београдски аеродром. Том приликом је био задржан дан и ноћ у екстрадиционом притвору, а затим пуштен уз мере обезбеђења присуства српским органима гоњења, без изручења Хрватској.

А шта се десило у Борову селу 2. маја 1991? Једино је неспорно да се тога дана десио оружани сукоб између припадника хрватске полиције с једне и локалне српске формације потпомогнуте добровољцима из Србије с друге стране. Хрватска за овај догађај користи израз „покољ у Борову Селу“, док Срби користе назив „напад на Борово Село“. Неки теоретичари овај догађај узимају и као почетак рата у Хрватској 1991.

Од почетка ове године, поред поменутог Ракановића, ухапшено је још седам особа српске националности са подручја Хрватске: тројица су ухапшена по хрватским међународним потјерницама ван Хрватске (Југослав Видић у САД, Војислав Бузаковић у Ирској, Миленко Марић у Великој Британији, последња двојица већ и изручени у РХ); двојица приликом уласка из Србије у Хрватску (Чедо Смиљанић и Љубодраг Стевановић) и двојица из Барање који су у селу Дарда живјели и прије и у току и после рата (Милан Рајшић и Радослав Кошевић).

На основу међународних потерница расписаних од хрватских правосудних органа, широм света је до сада, по „Веритасвој“ евиденцији, ухапшено најмање 189 Срба, од којих су 74 екстрадирана у Хрватску. Од екстрадираних против 30-орице поступак је обустављен или је оптужба одбијена, углавном након преквалификације дела ратног злочина у оружану побуну, што има за последицу губитак обештећења за време проведено у притвору, док су остали правоснажно осуђени или су им поступци још у току.

Тренутно се у хрватским затворима због кривичних дела ратних злочина налази 33 особе српске националности, од којих је 16 правоснажно осуђено, док су остали под истрагом, оптужбом или чекају правоснажност пресуда.

У Београду и Бањалуци, 19.09.2023.

ПРЕДСЕДНИК
Саво Штрбац

САД – СЛУЧАЈ „А. ВИДИЋ“

14. decembar 2023.

Ratni zločinac Jugoslav Vidić proglašen krivim i u SAD-u, Ordo Iuris od hrvatske Vlade traži očitovanje

Protuzakonito je stekao zelenu kartu

У Хрватској осуђени ратни злочинац Југослав Видић признао је пред Савезним окружним судом у Охију кривњу за protuzakonito стјецанје зелене карте коју је добио прикривајући да је осуђен за ратни злочин против цивилног становништва у Петринји 1991. године.

Према судским документима, 55-годишњи Југослав Видић, подносећи захтев за сталним боравком у САД-у, лаžno је изјавио да никада није био осуђен за кршење закона, иако је знао за пресуду која је у Хрватској изречена против њега. Видић је такође лагао Америчкој уселјеничкој служби да је његова једина војна служба била у ЈНА од 1988. до 1989. године, изоставивши при том да је био 'добровољац' српских паравојних постројби које су заједно с ЈНА извршиле агесију на Хрватску 1991. године.

'Југослав Видић знао је да је осуђен за ратни злочин, сакрио је ту чињеницу од службеника за америчко уселјеништво како би могао ући у САД те је уживао законит статус у овој земљи готово двадесет година', рекла је вршителјца дужности помоћнице државног одвјетника Казненог одјела Министарства правосуда САД-а Nicole M. Argentieri.

'Зahvaljujući predanosti tužitelja, tijela za provođenje zakona i naših međunarodnih partnera, Vidić će odslužiti zatvorsku kaznu, a potom će biti udaljen iz ove zemlje', zaključila je Argentieri.

Naime, presudom Županijskog suda u Sisku od 4. prosinca 1998. Jugoslav Vidić proglašen je krivim što je 16. rujna 1991. u Petrinji u krugu Mesne industrije Gavrilović, kao pripadnik paravoјnih постројби tzv. SAO Krajine, s većim број неидентифицираних особа судјеловао у тјелесном и психичком зlostavljanju дјелатника наведене tvornice, a затим из skupine радника издвојио Stjepana Komesa i у namjeri да му се освети јер се овај руковао с предсједником Franjom Tuđmanom кад је овај био у посјету Petrinji, oštrim željezним предметом одsjekao десну руку, због које је повреде и непружанја медицинске помоћи Stjepan Komes ubрзо након тога преминуо.

Vidića је Županijski суд у Sisku осудио на двадесетогодишњу затворску казну која је потврђена 6. svibnja 1999. presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Jugoslava Vidića америчке су власти ухитиле почетком ове године, а у сриједу 13. prosinca 2023. Vidić се изјаснио кривим за посједовање потврде о реги-

Prema Veritasovim saznanjima objava presude Jugoslavu Vidiću, iako je bila najavljena za 29. maja 2024. godine, već je više puta odgađano. Zadnji put je odgođeno за крај avgusta 2024. године.

straciji странца, прибављене на основу материјално лаžних изјава. Kazna би му требала бити изречена 29. svibnja 2024. године, а висина казне може бити и до 15 година затвора.

Kao dio sporazuma о признанју кривње, Vidić је пристао на извршење судског налога о удаљаванју изван граница САД-а по одслушењу казне.

'Zaklada за правну культуру Ordo Iuris затражит ће од хрватског Министарства ванјских послова и Министарства правосуда очитовање о слједећим корацима које Хрватска намјерава учинити, а све с обзиром да се ради о ратном злочинцу којег су осудиле хрватске судбене власти и то прије Видићевог бјегу у САД.

Podsjećamo, Hrvatska i SAD potpisale су уговор о изручењу у Washingtonu 10. prosinca 2019. који је stupио на снагу 28. prosinca 2022. године', поручују из заклade.

ГРЧКА – СЛУЧАЈ „Ј. ЦВЕТИЋ“

INFORMER.RS

22. јуни 2024.

Српски heroj две године чами у затвору у коме га гризу бубе и где нема ваздуха! Potresna ispovest porodice Jovana Cvetića!

SUTRA SE NAVRŠAVA TAČNO DVE GODINE OD KAD JE JOVAN CVETIĆ UHAPŠEN NA GRANICI GRČKE PO POTERNICI HRVATSKE ZA RATNI ZLOČIN KOJI NIJE POČINIO. U EMISIJI "INFO JUTRO" GOVORILI SU ČLANOVI PORODICE CVETIĆ, SUPRUGA SVETLANA I ĆERKA VALENTINA, KAO I DRAGAN VASILJKOVIĆ IZ FONDACIJE "KAPETAN DRAGAN".

Svetlana Cvetić, supruga Jovana Cvetića ispričala je kako je izgledao dan kada su uhapsili i odveli njenog supruga

- Krenuli smo na odmor i došli smo na grčku granicu. Njeга su izveli iz autobusa i tada kreće pakao. Dali su mi dva minuta da ja odem do njeга da autobus ne чека. On je trenutno u Solunu i još uvek чекамо одлуку грчког министра да се изјасни поводом изручења. Прошле године сам га видела последњи пут. Ни један нормалан човек не би водио своје дете да зна да је крив. Он зна да ништа није урадио и зато је прелазео границу. Услови су тамо јако лоши. Данас имају

neku sterilizaciju. Jutros se probudio i ceo čaršav mu je krvav - rekla je Svetlana Cvetić.

- Mamu i tatu su izveli iz autobusa. Mama se vratila, a tata nije. Niko mi ne govori da mi je tata ratni zločinac. Kažem uvek isitnu oko toga da je on branio svoju zemlju - rekla je Valentina Cvetić.

Dragan Vasiljković iz fondacije Kapetan Dragan pokušava da pomogne Jovanu Cvetiću i njegovoj porodici

- Stav prema herojima i veteranima strašno se promenio i to na bolje. Naša fondacija neće stati iza zločinca ili kriminalca, ali za nekoga kao što je Jovan Cvetić, koji je ratni zločinac isto koliko i vi. Jovan Cvetić nema klima uređaj u njegovoj ćeliji. Njih desetoro deli ćeliju od dvadeset kvadrata. Bube imaju тамо, теško се дише. Он је рекао да му је чаршав сав крвав. За нјега рат никад није завршен. За нјега и за Сесу и Валентину тај рат и даље траје. Они направе неку оптужбу без проверљивих доказа. Мене су

devet i po godina držali u pritvoru, где сте скућени у малом простору и само чекате тамо. Он стварно не зна да ли ће икада угледати слободу. На оптужници пише да је починио ратне злочине у неком месту где никада није ни био. Они воле да хapse невинне људе јер то застрашује све невинне људе. То је њихова mantra. То сада раде на Косову - рекао је капетан Dragan.

Ukoliko želite da pomognete, to možete uraditi na sledeći način:

Fondacija Kapetan Dragan (za Jovana) Poenkareova 16/2 Beograd, Poštanska Štedionica a.d

Dinarski račun: 200-3213540101033-92

Devizni račun:

RS35200321354010100385

SWIFT: SBPORSBG

WU = Dragan Vasiljković +28165 3962574

РЕПУБЛИКА СРПСКА (БИХ), БАЊА ЛУКА – СЛУЧАЈ „С. ЈОКОВИЋ“

Глас Српске

8. мај 2021.

Загрепчанин ухапшен у Бањалуци због убиства из 1991. године

БАЊАЛУКА - САВО ЈОКОВИЋ (54) ИЗ ЗАГРЕБА УХАПШЕН ЈЕ У БАЊАЛУЦИ ПО ПОТЈЕРНИЦИ ИНТЕРПОЛА ЗАГРЕВ КОЈА ГА ТЕРЕТИ ЗА УБИСТВО.

Према сазнањима "Гласа Српске", потјерница га терети за убиство по-

чињено 1991. године на подручју Хрватске. Детаљи овог злочина нису саопштени.

Он је наводно бескућник, а након хапшења у суботу предат у Суд БиХ, ради предузимања мјера и радњи из њихове надлежности.

Према сазнањима Веритаса БиХ је изручила Саву Јокановића Хрватској (не располажемо податком када се то десило), где издржава казну због кривичног дјела убиства, за које је и иручен.

Жупанијско државно одвјетништво у Осијеку је 17. јуна 2024., након проведене истраге, подигло пред Жупанијским судом у Осијеку оптужницу против осморице држављана Републике Хрватске (1935.,

1967., 1969., 1960., 1957., 1959., 1959. и 1960.) због почињених кривичних дјела ратног злочина против цивилног становништва, а међу њима је и **Саво Јоквић (1967)**.

ЊЕМАЧКА – СЛУЧАЈ „Б. ЈОКОВИЋ“

Бошко Јоковић ухапшен у Њемачкој и изручен Хрватској

ПРЕМА САЗНАЊИМА ВЕРИТАСА ПОЧЕТКОМ ПРОШЛЕ ГОДИНЕ У ЊЕМАЧКОЈ ЈЕ УХАПШЕН БОШКО ЈОКОВИЋ (РОЂЕНИ БРАТ САВЕ ЈОКОВИЋА) ПО ХРВАТСКОЈ ПОТЈЕРНИЦИ ЗБОГ НАВОДНО ПОЧИЊЕНОГ РАТНОГ ЗЛОЧИНА У МЈЕСТУ КАРАНАЦ У ТОКУ 1991. ГОДИНЕ. ПОТЈЕРНИЦА ЈЕ РАСПИСАНА НАКОН ОТВАРАЊА ИСТРАГЕ У НОВЕМБРУ 2022. ГОДИНЕ.

Убрзо по хапшењу, након проведеног екстрадиционог поступка, Бошко Јоковић је изручен Хрват-

ској, гдје се налази у истражном затвору у Осијеку. Жупанијско државно одвјетништво у Осијеку је 17. јуна 2024., након проведене истраге, подигло пред Жупанијским судом у Осијеку оптужницу против осморице држављана Републике Хрватске (1935., 1967., 1969., 1960., 1957., 1959., 1959. и 1960.) због почињених кривичних дјела ратног злочина против цивилног становништва, а међу њима је и Бошко Јоковић (1969).

В. БРИТАНИЈА – СЛУЧАЈ „Б. МАРУШИЋ“

Боро Марушић ухапшен у Великој Британији

ПРЕМА САЗНАЊИМА ВЕРИТАСА У ТОКУ 2023. ГОДИНЕ У ВЕЛИКОЈ БРИТАНИЈИ ЈЕ УХАПШЕН БОРО МАРУШИЋ (1960) ПО ХРВАТСКОЈ ПОТЈЕРНИЦИ ЗБОГ НАВОДНО ПОЧИЊЕНОГ РАТНОГ ЗЛОЧИНА У МЈЕСТУ КАРАНАЦ У ТОКУ 1991. ГОДИНЕ. ПОТЈЕРНИЦА ЈЕ РАСПИСАНА НАКОН ОТВАРАЊА ИСТРАГЕ У НОВЕМБРУ 2022. ГОДИНЕ.

Екстрадициони поступак је у току. Коначну одлуку о екстрадицији у Хрватску Марушић очекује у октобру ове године. Тренутно се налази у

кућном притвору.

Жупанијско државно одвјетништво у Осијеку је 17. јуна 2024., након проведене истраге, подигло пред Жупанијским судом у Осијеку оптужницу против осморице држављана Републике Хрватске (1935., 1967., 1969., 1960., 1957., 1959., 1959. и 1960.) због почињених кривичних дјела ратног злочина против цивилног становништва, а међу њима је и Боро Марушић (1967).

ГРЧКА, КРИТ – СЛУЧАЈ „З. МАЏАРАЦ“

Зоран Маџарац ухапшен на острву Криту

ПРЕМА ВЕРИТАСОВИМ САЗНАЊИМА НА ОСТРВУ КРИТУ У ГРЧКОЈ УХАПШЕН ЈЕ СРБИН ИЗ БАРАЊЕ, ЗОРАН МАЏАРАЦ, ПО ПОТЈЕРНИЦИ КОЈУ ЈЕ ЗА ЊИМ РАСПИСАЛО ХРВАТСКО ПРАВОСУЂЕ ЗБОГ НАВОДНО ПОЧИЊЕНОГ РАТНОГ ЗЛОЧИНА У ТОКУ РАТА ДЕВЕДЕСЕТИХ. ЕКСТРАДИЦИОНИ ПОСТУПАК ЈЕ У ТОКУ А МАЏАРАЦ СЕ НАЛАЗИ У ЕКСТРАДИЦИОНОМ ПРИТВОРУ.

Жупанијско државно одвјетништво је 3. априла 2001. године подигло оптужницу против више десетина (57) Срба са подручја Барање, међу којима се налази и Зоран Маџарац (1968), због кривичног дјела ратног злочина против цивила

Терете се да су у раздобљу од мјесеца августа 1991. до марта 1993. у Белом Манастиру и другим мјестима Барање, као судионици оружане побуне дијела локалног српског становништва против уставно правног поретка РХ, организирали различите од-

метничке групе те паравојне и параредарствене снаге, наоружани и војно опремљени од стране ЈНА и СР Србије те тој армији и различитим паравојним снагама из Србије придружени у заједничком оружаном нападу који је Србија припремила и извела на РХ, а у заједничком циљу да на подручју Барање и Источне Хрватске створе српску парадржавну творевину и прикључе је Србији, кроз цијело наведено вријеме планирали, организирали и активно проводили безразложна и незаконита хапшења цивилних становника Барање, хрватске, мађарске и друге народности, њихово психичко и физичко злостављање, мјере контроле кретања, незаконите претраге кућа и станова несрпског становништва у циљу присвајања њихове вредније имовине, лишавање слободе те злостављања и понижавања ухапшених, укључујући и премлаћивања до смрти.

ПРЕКРШАЈНИ ПОСТУПЦИ ПРОТИВ СРБА ЗБОГ САДРЖАЈА ОБЈАВЉЕНИХ ПРЕКО ДРУШТВЕНИХ МРЕЖА

СЛУЧАЈ „ВЕЛИБОР ТРИПКОВИЋ”

Штрбац: Србин осуђен на 15 дана затвора због крајишких пјесама

3. новембар 2023.

Хрватске власти хапсиле су 32-годишњег Србина Велибора Трипковића због садржаја објављених на његовој приватној Фејсбук страници, међу којима и српских крајишких пјесама, и по хитном поступку га осудиле на 15 дана затвора, изјавио је директор Информационо-документационог центра „ВЕРИТАС” Саво Штрбац.

Трипковић, који има држављанство и Србије и Хрватске, а живи у Србији, ухапшен је јуче на прелазу Бајаково када је са дјевојком пошао да посети баку у Книну, гдје је до сада одлазио по неколико пута годишње.

Дјевојка је пуштена, а Трипковића је хрватска полиција спровела у полицијску станицу Книн, одакле је одведен судији за прекршаје гдје је по хитном поступку добио 15 дана затвора.

Штрбац за Срну наводи да је Трипковић ухапшен на основу „фамозног” члана пет” из Закона о прекршајима против јавног реда и мира, према коме ће се онај „ко на јавном мјесту извођењем, репродуковањем пјесама, композиција и текстова или ношењем или истицањем симбола, текстова, слика, цртежа ремети јавни ред и мир казнити новчано од 700 до 4.000 евра или затвором до 30 дана.

Тај закон који је прољетос ступио на снагу, а предвиђа драстично повећане казне, послужио је као изговор за малтретирање већ неколико Срба, међу којима и пјевача српских крајишких пјесама Рајка Лалића, те Давора Олујића.

Штрбац примјећује да се сад види да је правилно процијенио да ће се ове мјере, за које је Загреб тврдио како им је циљ спречавање истицања усташких амблема, опет преломити преко леђа Срба.

Он наводи да у хрватском МУП-у постоји служба која прати друштвене мреже, односно оне који су им интересантни, а интересантни су им првенствено Крајишници Штрбац и указује да се на овај начин шаље порука Србима да се не враћају, да нису добродошли, а истовремено „доводи у ред” оне Србе који су остали.

- Наравно да се на овај начин шаљу поруке Србима да нису добродошли. Иако је ту апсурд да је ове године било бар 20.000 Срба из Србије који су радили најчешће послове у угоститељству. Они су им, као, сад добродошли, а они Срби који су тамо рођени, имају имовину, који треба да добију нешто од Хрватске, нешто среде, уреде, они им не одговарају – каже Штрбац.

Како подсјећа, тако су хрватске власти стављале у затвор људе зато што су били на концерту на којем је неко

истакао слике Ратка Младића или, у једном случају, због објављивања на приватном налогу на друштвеној мрежи слике Драже Михаиловића коју је у позитивном свјетлу још 1942. године објавио чувени амерички магазин „Тајм” на својој насловној страни.

У данас објављеном саопштењу Полицијске станице Книн наводи се да је Трипковић на друштвеним мрежама од фебруара 2019. године „објављивао садржаје који вријеђају националне осјећаје грађана Хрватске /различите фотографије и стихови/ и величају непостојећу територијалну творевину чиме је починио наведени прекршај”.

Штрбац подсјећа да је тако исто због „вријеђања националних осјећаја грађана Хрватске” љетос осуђен на казну од 1.000 евра пјевач крајишких пјесама Рајко Лалић због објављивања пјесме под називом „Јован Далматинац”.

- То је љубавна пјесмица, али им је за сметало што се спомиње неко море и што је тај момак Јован, којег је вољела једна Српкиња из Србије, погинуо за Крајину – наводи Штрбац.

СЛУЧАЈ „РАЈКО ЛАЛИЋ И ДАВОР ОЛУЈИЋ“

JutarnjiLIST VELIČAO SAO KRAJINU

21. avgust 2023.

U Kninu uhićen glazbenik iz Obrovca: 'Pjevaо je četničke pjesme, sve je objavljivao na društvenim mrežama!'

ŠEZDESETTROGODIŠNJI ČLAN JEDNE GLAZBENE SKUPINE SPORNE JE PJESME IZVODIO DOK JE NA SEBI NOSIO ZNAKOVLJE I ODJEĆU KOJU SU NOSILI PRIPADNICI KRAJINE

Nakon provedenog kriminalističkog istraživanja, djelatnici Policijske postaje Knin utvrdili su da je 63-godišnji član jedne glazbene skupine izvodio pjesme koje su nastale tijekom 1995. godine i koje veličaju tzv. SAO Krajinu, piše Dnevnik.hr.

PU šibensko-kninska navodi da je 63-godišnjak tijekom nastupa na kojem je izvodio sporne pjesme nosio određena znakovlja i odjevne predmete koje su nosili pripadnici SAO Krajine.

Policija je dodala da je sve to objavljeno na društvenim mrežama.

Iako se sporni nastup nije dogodio u Kninu, osumnjičeni je priveden kada je došao na područje grada.

Osumnjičeni je predan pritvorskom nadzorniku Policijske uprave šiben-

ske-kninske dok je kaznena prijava dostavljena Općinskom državnom odvjetništvu u Šibeniku dok će protiv njega biti podnesen i Optužni prijedlog.

Uz to, djelatnici Policijske postaje Knin utvrdili su da je 44-godišnjak s prebivalištem na području Obrovca na društvenim mrežama objavljivao fotografije i glazbeni sadržaj koji vrijeđaju nacionalne osjećaje građana Republike Hrvatske.

Uz Optužni prijedlog, priveden je na Prekršajni odjel Općinskog suda u Šibeniku gdje mu je Rješenjem određena novčana kazna od 1000 eura.

22. август 2023.

Саопштење поводом процесуирања два Србина због објављивања садржаја на друштвеним мрежама

Јуче су скоро сви медији у региону пренели два саопштења са сајта Шибенско-книнске полиције о криминалистичком истраживању над две особе због кривичног дела и прекршаја почињених преко друштвених мрежа.

За 44-годишњака наводи се да је утврђено како је на друштвеним мрежама, из мржње објављивао садржаје који вређају националне осећаје грађана РХ (фотографије и музички садржај) чиме је починио прекршај из чл. 5. Закона о прекршајима против јавног реда и мира, због чега му је Прекршајно одељење Општинског суда у Шибенику изрекло новчану казну од 1.000 евра.

За 63-годишњака се наводи како је, као припадник музичке групе, изводио песме које су настале током 1995. чији су текстови РХ извргнули руглу, презиру и јавном омаловажавању, те да је приликом наступања и извођења песама носио одређене симболе и одевне предмете који приказују припадност непостојећој „територијалној творевини“, а што је јавно објављено на друштвеним мрежама, чиме је починио и кривично дело „повреда угледа РХ“ и прекршај из чл. 5. Закона о прекршајима против јавног реда и мира.

Иако се не наводе ни имена ни национална припадност оsumњичених, из описа њихових инкриминација лако се да закључити да су у питању особе српске националности. Веритас је дошао до њихових имена: први се зове Д.О. из Мушковаца код Обровца а други је Р.Л из Плавна код Книна (на молбу породица објављујемо само њихове иницијале). Обојица се баве музиком и певањем, годинама са истим репертоаром наступају широм региона, укључујући и Хрватску, обојица имају и хрватско и српско држављанство и обојица су ухапшени када су се из Хрватске враћали у Србију, гдје такође бораве и они и чланови њихових породица. Њихови, рођаци, пријатељи и познаваоци јединствени су у тврдњи да ни њихове песме ни стил одевања нису никога могли ружити и вређати.

Млађи се након што му је изречена казна вратио у Билишане, а старији је у понедељак приведен општинском државном тужиоцу у Шибенику, који је против њега после саслушања одбацио кривичну пријаву због крив. дела, док му је Прекршајно одељење Општинског суда у Шибенику синоћ изрекло казну од 15 дана затвора.

Хрватска је у мају ове године изменила Закон о прекршајима против јавног реда и мира, тако што је новчане казне вишеструко повећала (уместо дотадашње од 20 до 150 евра, на 700 до четири хиљаде евра) за деведесетак

прекршаја за које је могуће изрећи и затворску казну. Иако је опис инкриминације прекршаја из члана 5. (ремећење јавног реда и мира на јавном месту „извођењем, репродуковањем песама, композиција и текстова или ношењем или истицањем симбола, текстова, слика, цртежа“) остао исти, иако се у том опису не спомињу никакви појединачни симболи, ипак су хрватски медији наглашавали, а остали у регији некритички преузимали, да се драстично повећава казна само за истицање усташких симбола, посебно усташког поздрава „За дом спремни“.

У провођењу тог закона хрватска полиција је, уз сузе једног полицајца, спречила групу „црнокошуљаша“ да приликом овогодишње прославе „Олује“, у униформама са ознакама „ЗДС“, марширају кроз Книн, али су тај поздрав книнским улицама извикивали неки други Хрвати, за које нема информација да су кажњени по измењеном закону, чија строга се и даље „тренира“ над припадницима српске мањине како би била још мања.

Сада је очито да је та манипулација са изменама закона о прекршајима с наводном намером спречавања употребе усташких симбола била намењена свету у години у којој Хрватска председава Међународним савезом за сећање на Холокауст (?!).

У Београду и Бања Луци, 22.08.2023.

ПРЕДСЕДНИК
Саво Штрбац

ПОЛИТИКА

29. август 2023.

Саво Штрбац:

'Јован Далматинац' пред судом

У прошли понедељак (21. август) скоро сви медији у региону пренели су два саопштења са сајта Шибенско-книнске полиције о криминалистичком истраживању над две особе због прекршаја из чл. пет Закона о прекршајима против јавног реда и мира („ко на јавном месту извођењем, репродуковањем песама, композиција и текстова или ношењем или истицањем симбола, текстова, слика, цртежа ремети јавни ред и мир казнит ће се новчано од 700 до 4.000 евра или затвором до 30 дана“) а против једног и због кривичног дела „повреде угледа РХ“ из чл. 349 КЗ („ко јавно извргне руглу, презиру или грубом омаловажавању Републику Хрватску, њену заставу, грб, или химну казнит ће се затвора до једне године“), почињених преко друштвених мрежа.

За 44-годишњака наводи се да је утврђено како је на друштвеним мрежама, из мржње објављивао садржаје који вређају националне осећаје грађана РХ (фотографије и музички садржај) чиме је починио прекршај из чл. пет цитираног закона, због чега му је Прекршајно одељење Општинског суда у Шибенику изрекло новчану казну од 1.000 евра.

За 63-годишњака се напомиње како је, као припадник музичке групе, изводио песме које су настале током

1995. чији су текстови РХ извргнули руглу, презиру и јавном омаловажавању, те да је приликом наступања и извођења песама носио одређене симболе и одевне предмете који приказују припадност непостојећој „територијалној творевини“, а што је јавно објављено на друштвеним мрежама, чиме је починио и кривично дело „повреде угледа РХ“ из цитираног чл. 349. КЗ и прекршај из чл. пет цитираног закона, због чега је предан притворском надзорнику Полицијске управе шибенско-книнске, док је кривична пријава достављена Општинском државном тужиоцу у Шибенику, а против њега ће бити поднесен и оптужни предлог (прекршајна пријава).

Иако се не наводе ни имена ни национална припадност осумњичених, из описа њихових инкриминација свако је могао да закључи да су починиоци српске националности. „Веритас“ је истог дана дошао до њихових имена: први је Давор Олујић из Билишана код Обровца а други Рајко Лалић из Плавна код Книна.

Обојица се баве певањем крајишких песама, годинама са истим репертоаром наступају широм региона, укључујући и Хрватску, имају и хрватско и српско држављанство и ухапшени су када су се из Хрватске враћали у Ср-

бију, где такође бораве и они и поједини чланови њихових породица.

Олујић се након што му је изречена новчана казна, у коју му је урачунато и време од једног дана проведено у полицијском притвору, вратио у Билишане, а Лалић је у понедељак приведен жупанијском (а не општинском) државном тужилаштву у Шибенику, које је два дана касније на свом сајту објавило саопштење из којег дознајемо да нису против њега, након испитивања, предложили одређивање истражног затвора и да је пуштен да се брани са слободе, те да ће предузимати даље законом прописане радње чији је циљ доношење државнотужилачке одлуке (која у време писања овог текста још није била донесена). Приликом испитивања у тужилаштву био је присутан и Лалићев бранилац по службеној дужности, који није ни знао да ће његов брањеник бити изведен и пред прекршајног судију, па је у медије одаслао поруку да је његов брањеник пуштен да се брани са слободе. Међутим, истог дана увече у осам сати, Лалић је уз оптужни предлог приведен и у Прекршајно одељење Општинског суда у Шибенику, које му је изрекло казну од 15 дана затвора за поменути прекршај.

Медији у региону већ осам дана из свих углова коментаришу случај

„преступника“ Лалића, како се и очекивало, хрватски га углавном нападају а српски га бране, иако још нису видели целокупну инкриминацију. С друге стране, медији су се са другим „преступником“ Олујићем бавили само први дан и то успутно и спорадично, мада се његова комплетна инкриминација истог дана појавила на друштвеним мрежама (!?), а пошто је врло илустративна, дословно ћу је цитирати:

„Крив је што је 18. августа 2023. у Книну на друштвеној мрежи ‘Фејсбук’ и на свом отвореном профилу објавио и држао фотографије на којима српски певач ‘Баја мали книнца’, наступа и у руци држи фотографију са ликом ратног злочинца и војводе ‘Драже Михаљевића’ те више фотографија с недавног наступа где је видљиво како Н.Н. мушке особе носе мајице на којима су истакнуте границе тзв. ‘Републике Српске Крајине’, фотографије на којима Н.Н. мушке особе носе мајице са ликом ратног злочинца Ратка Младића, те је објавио фотографије на којима непозата женска особа на глави носи капу тзв. ‘шајкачу с кокардом’, затим текстове и плакате с границе тзв. ‘РСК’, те и друге текстове, видео – уратке и песме којима се величају ратни злочинци тзв. ‘РСК’, те да је на свом профилу поставио видео – урадак на којима се види да изводи песму Милована Веселиновића званог ‘Миле Делија Крајишник’, под називом ‘Јован Далматинац’, чији текст гласи: ‘Био једном један клинац, православни Далматинац, мало чудан и услован кажу да се звао Јован, растао је у Крајини, ће најљепше свићу зоре и гледао сва-

ког дана на Крајинско плаво море, ту је једном љетовала из Србије једна мала заљуби се у Јована Крајишког сиротана. У богатству проклетоме њен се отац заносио, одвео је у Србију кад је Јован запросио, сазнали су неки људи још се сама зором буди тугује и чека принца свога Јована Далматинца, кад сам чуо ову причу суза ми у оку сину јер је Јован Далматинац живот дао за Крајину”.

И раније је Прекршајни суд у Шибенику у најмање три случаја изрицао затворске казне Србима повратницима због стављања на њихове профиле на друштвеним мрежама фотографије Драже Михаиловића (а не Михаљевића) и четничких симбола, о чему сам већ писао на овим страницама (последњи текст „За обману спремни“ од 11. априла 2023).

Знам какав је у Хрватској код већине доживљај свег што је у вези за РСК и Ратком Младићем, који је почетком рата деведесетих година прошлог века као командант Книнског корпуса био страх и трепет за њихову војску, па могу и схватити да фотографије поменутих ликова и текстови који их величају као и симболи и ликови у вези за РСК, могу изазвати одређену дозу узнемирености и nelaгоде, да не кажем, и страха, али не могу разумети да песма „Јован Далматинац“ може повредити било чија национална осећања.

Једино што би могло повредити хрватска национална осећања јесте стих у којем се спомиње „Крајинско плаво море“, што би се могло протумачити са српском намером да васкрсну Републику Српску Крајину, тим више што и име „Јован Далмати-

нац“ асоцира на Јована Рашковића, који се почетком деведесетих ставио на чело крајишких Срба. Међутим, у песми „Јован Далматинац“, у изворном извођењу њеног аутора Миле Делије (<https://www.youtube.com/watch?v=kqKLHexCT-s>) уопште се и не спомиње „Крајинско“ већ Каринско море, како се звало и прије и током рата а тако се зове и данас.

Постоји могућност да су састављачи прекршајне пријаве (кнински полицајци) намерно прекрстили „Каринско“ у „Крајинско“ море како би „сместили“ Олујићу најтежу инкриминацију (у потпуности цитирану у диспозитиву), али је вероватније да су полуписмени инспектори (што се може закључити из погрешног писања презимена Д. Михаиловића и речи „услован“ уместо „усован“), то урадили ненамерно из незнања, а судија по инерцији инкриминацију преузео из полицијске пријаве, не потрудивши се ни да је прочита.

Било како било, осудити човека за певање оваквих, у суштини дубоко емотивних, стихова представља велики блам за хрватску државу и њено правосуђе.

А срамота ће бити још већи ако надлежно тужилаштво отвори истрагу против Лалића због кривичног дела повреде угледа Републике Хрватске због текстова написаних 1995.

Вероватно се та повреда, по састављачима кривичне пријаве, огледа у називу првог албума овог певача и његове музичке групе „Српска тромеђа“ који носи назив: „Родни Книну, стари српски граде, шта у теби сад усташе раде“. Пророчански, нема шта!!

СЛУЧАЈ „МИЛЕНА БОРЈАН“

Глас Српске

31. август 2023.

Општински суд у Шибенику одредио је 15 дана затвора 43-годишњакињи, са пребивалиштем на подручју Србије, јер је на друштвеним мрежама објављивала фотографије и музику који вријеђају национал-

Жени из Србије 15 дана затвора у Хрватској: Величала Републику Српску Крајину

не осјећаје грађана Хрватске и величају Републику Српску Крајину.

У полицијској станици Книн завршено је криминалистичко истраживање над 43-годишњакињом осумњиченом за прекршаја из Зако-

на о прекршајима против јавног реда и мира.

- Спроведеним криминалистичким истраживањем утврђено је да је осумњичена 43-годишњакиња, која пребива на подручју Србије, на друштвеним мрежама, из мржње

објављивала садржаје који вријеђају национална осјећања грађана Републике Хрватске (фотографије и музички садржај) и величају непостојећу територијалну творевину, чиме је починила наведени прекршај

– саопштено је из Полицијске управе шибенско-книнске.

Она је приведена у Прекршајно одјељење Општинског суда у Шибенику, гдје јој је рјешењем одређена

казна затвора у трајању од 15 дана, наведено је у саопштењу.

Према Веритасовим сазнањима ухапшена се зове МИЛЕНА БОРЈАН, рођена Пајић из Плавна.

СЛУЧАЈ „ШПИРО РАШКОВИЋ”

Глас Српске

27. јануар 2024.

СЕДАМДЕСЕТЈЕДНОГОДИШЊИ СРБИН ШПИРО РАШКОВИЋ ПРИВЕДЕН ЈЕ У ХРВАТскоЈ, ЈЕР ЈЕ НА „ФЕЈСБУКУ” ОБЈАВИО ФОТОГРАФИЈУ НА КОЈОЈ СЕ НАЛАЗЕ ОН И ВЕСЕЛИН ШЉИВАНЧАНИН И ФОТОГРАФИЈА ЈЕДНЕ ДЈЕВОЈКЕ СА КОКАРДОМ НА КАПИ.

Рашковића је книнска полиција привела 23. јануара, због прекршаја почињеног преко друштвене мреже „Фејсбук”, јер је „из мржње” објављивао садржаје „који вријеђају националне осјећаје грађана Хрватске”, чиме је „реметио јавни ред и мир”.

Истог дана му је Прекршајно одјељење Општинског суда у Шибенику изрекло казну од 15 дана затвора, коју издржава у Шибенику, саопштио је Документационо-информативни центар „Веритас” Саве Штрпца.

„Веритас” истиче да је иста полиција похапсила до сада најмање осам Срба за исти „прекршај”, јер су на своје Фејсбук профиле стављали „непоћудне” фотографије и музичке садржаје.

За ово најновије процесуирање „Веритас” је сазнао од Шпириних пријатеља из книнске крајине, који су и сами затечени ћутањем и надлежних органа и медија.

Према тим изворима, Шпиро је по образовању доктор биотехничких наука и проглашен је за најпопуларнијег предавача биофарминга у граду Суботици, гдје га је „одувала” хрватска „Олуја” у августу 1995. године.

Осим тога, наводе пријатељи, Шпиро има необичне и дуге бркове, да је

Због Фејсбука још један Србин иза решетака

весела и широких светоназора, често посјећује родни крај Рашковиће поред Книна, има доста пријатеља међу свим нацијама, па их је још више изненадило његово процесуирање због некакве мржње.

Хрватска је у мају прошле године измијенила Закон о прекршајима против јавног реда и мира, тако што је новчане казне вишеструко повећала /умјесто дотадашње од 20 до 150 евра, на 700 до 4.000 евра/ за деведесетак прекршаја за које је могуће изрећи и затворску казну.

„Веритас” напомиње да је опис инкриминације прекршаја ремећење јавног реда и мира на јавном месту „извођењем, репродуковањем песама, композиција и текстова или ношењем или истицањем симбола, текстова, слика, цртежа” остао исти.

Додаје се да су у том опису не спомињу никакви појединачни сим-

боли, али да су ипак хрватски медији наглашавали, а остали медији у региону некритички преузимају, да се драстично повећава казна само за истицање усташких симбола, посебно усташког поздрава „За дом спремни”.

У спровођењу тог закона хрватска полиција је, како указује „Веритас”, уз сузе једног полицајца, спријечила групу „црнокошуљаша” да приликом прошлогодишње прославе „Олује”, у униформама са ознакама „За дом спремни”, марширају кроз Книн.

Али, додаје „Веритас”, тај поздрав су книнским улицама узви-

кивали неки други Хрвати, за које нема информација да су уопште кажњени по измијењеном закону.

У саопштењу се напомиње да је двојици Хрвата за учешће у великом дефилеу припадника ХОС-а са усташким униформама, ознакама и барјацима у Колони сјећања у Вуковару 18. новембра прошле године, судским рјешењем одређена мјера задржавања у трајању од пет дана, такође по измијењеном закону, чија строга се и даље „тренира” над припадницима српске мањине како би била још мања.

„Сада је још очитије да је та манипулација са измјенама закона о прекршајима са наводном намјером спречавања употребе усташких симбола била намијењена свијету у години у којој Хрватска предсједава Међународним савезом за сјећање на Холокауст”, оцјењује „Веритас”.

Serbian Times

27. јануар 2024.

TEROR U HRVATSKOJ SE NASTAVLJA: Srbin (71) osuđen na 15 dana zatvora zbog objave na Fejsbuku!

U utorak 23. januara ove godine kninska policija privela je Srbina Špiru Raškovića (71) zbog prekršaja počinjenog preko društvene mreže fejsbuk. kako se navodi, on je „iz mržnje objavljivao sadržaje koji vređaju nacionalne osećaje građana RH (fotografiju na kojoj se nalaze on i Veselin Šljivančanin i fotografija jedne mlade djevojke sa kokardom na glavi), čime je počinio prekršaj iz čl. 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira“, za koji prekršaj mu je istog dana, po kratkom postupku, Prekršajno odeljenje Opštinskog suda u Šibeniku izreklo kaznu od 15 dana zatvora, koju izdržava u Šibeniku, saopštio je Dokumentacioni centar „Veritas“.

Za razliku od najmanje osam Srba, koliko ih je ista policija pohapsila i isti prekršajni sud kaznio za isti prekršaj izvršen na isti način (stavljanjem na svoje profile na fejsbuku „nepoćudnih“ fotografija i muzičkih sadržaja) o kojim „pothvatima“ su na svojim službenim stranicama izveštavali i policija i sud a prenosili skoro svi mediji u regionu, ovo najnovije procesuiranje, prvo u ovoj godini, niko ni reći do sada nije objavio.

Za ovo procesuiranje „Veritas“ je doznao od Špirinih prijatelja iz Kninske

krajine, koji su i sami zatečeni ćutanjem i nadležnih organa i medija.

Od njegovih prijatelja doznali smo da je Špiro po obrazovanju dr. biotehničkih nauka i da je proglašen za najpopularnijeg predavača biofarminga u gradu Subotici, gdje ga je „oduvala“ hrvatska „oluja“ u avgustu 1995. godine. Doznali smo i da Špiro ima neobične i duge brkove, da je veseljak i širokih svetonazora, da često posećuje rodni kraj Raškoviće pored Knina, da ima dosta prijatelja među svim nacijama, pa ih je još više iznenadilo njegovo procesuiranje zbog nekakve „mržnje“, kaže se u saopštenju „Veritasa“.

Hrvatska je u maju prošle godine izmnila Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira, tako što je novčane kazne višestruko povećala (umesto dotadašnje od 20 do 150 evra, na 700 do četiri hiljade evra) za devedesetak prekršaja za koje je moguće izreći i zatvorsku kaznu. Iako je opis inkriminacije prekršaja iz člana 5. (remećenje javnog reda i mira na javnom mestu „izvođenjem, reprodukovanjem pesama, kompozicija i tekstova ili nošenjem ili isticanjem simbola, tekstova, slika, crteža“) ostao isti, iako se u tom opisu ne spominju nikakvi pojedinačni simboli, ipak su hr-

vatski mediji naglašavali, a ostali u regiji nekritički preuzimali, da se drastično povećava kazna samo za isticanje ustaških simbola, posebno ustaškog pozdrava „Za dom spremni“.

U provođenju tog zakona hrvatska policija je, uz suze jednog policajca, sprečila grupu „crnokošuljaša“ da prilikom prošlogodišnje proslave „Oluje“, u uniformama sa oznakama „Za dom spremni“, marširaju kroz Knin, ali su taj pozdrav kninskim ulicama izvikivali neki drugi Hrvati, za koje nema informacija da su uopšte kažnjeni po izmenjenom zakonu, dok je dvojici Hrvata za učešće u velikom defileu pripadnika HOS-a sa ustaškim uniformama, oznakama i barjacima u Koloni sjećanja u Vukovaru 18. novembra prošle godine sudskim rešenjem određena mera zadržavanja u trajanju od pet dana, takođe po izmenjenom zakonu, čija strogoća se i dalje „trenira“ nad pripadnicima srpske manjine kako bi bila još manja.

Sada je još očitije da je ta manipulacija sa izmenama zakona o prekršajima s navodnom namerom sprečavanja upotrebe ustaških simbola bila namenjena svetu u godini u kojoj Hrvatska predseđava Međunarodnim savezom za sećanje na Holokaust (?), navodi „Veritas“

КОМЕНТАРИ ЗБОГ ХАПШЕЊА СРБА РАДИ САДРЖАЈА ОБЈАВЉЕНИХ НА ДРУШТВЕНИМ МРЕЖАМА

INDEX HR

31. avgust 2023.

Sud šalje ljude u zatvor zbog „vrijeđanja nacionalnih osjećaja“. Tog nema u zakonu

SUD U ŠIBENIKU ljude šalje u zatvor zbog nečega što naziva „vrijeđanjem nacionalnih osjećaja građana Republike Hrvatske“

Žena iz Srbije veličala „nepostojeću teritorijalnu tvorevinu“

Policija je u današnjem priopćenju navela da je „provedenim kriminalističkim istraživanjem utvrđeno kako je

osumnjičena 43-godišnjakinja, koja prebiva na području Srbije, na društvenim mrežama, iz mržnje objavljivala sadržaje koji vrijeđaju nacionalne osjećaje građana Republike Hrvatske (fotografije i glazbeni sadržaj) i veličaju nepostojeću teritorijalnu tvorevinu“.

Uz optužni prijedlog je privedena na Prekršajni odjel Općinskog suda u Šibeniku gdje joj je rješenjem određena kazna zatvora u trajanju od 15 dana, stoji u policijskom priopćenju.

Što je to vrijeđanje nacionalnih osjeća-ja? Toga nema u zakonu

Index je pitao Policijsku upravu šibensko- kninsku kako znaju da su ovakvi sadržaji objavljeni iz mržnje, što je bitan aspekt u cijeloj priči. Pitali smo ih i što je to „vrijeđanje nacionalnih osjeća-ja” prema kriterijima te policijske uprave.

Općinski sud u Šibeniku smo pitali da nam objasne zašto je ovdje određena zatvorska kazna te što je to vrijeđanje nacionalnih osjeća-ja, jer se ono uopće ne spominje u zakonu.

Nismo dobili odgovore ni od suda, ni od policije. Kad ih dobijemo, objavit ćemo ih. Ostaje tako nejasno što policiji u Šibeniku, kao i šibenskom sudu, znači „vrijeđanje nacionalnih osjeća-ja”, ali i kako točno utvrđuju što je mržnja i koliko treba biti ta mržnja prema kojoj se određuju zatvorske kazne.

Priopćenje je formulirano upravo na način kao da ti pojmovi poput „vrijeđanja nacionalnih osjeća-ja” ili „mržnje” stoje u zakonu te nedvosmisleno podrazumijevaju kaznu koja je propisana, a ne kao da vrijeđanje nacionalnih osjeća-ja uopće ne postoji kao pojam. U zakonu postoji članak 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira.

„Tko na javnom mjestu izvođenjem, reproduciranjem pjesama skladbi i tekstova ili nošenjem ili isticanjem simbol, tekstova, slika, crteža remeti javni red i mir, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 700 do 4000 eura kazne ili kaznom zatvora do 30 dana”, stoji u zakonu.

Sud je tako procijenio da je sadržaj na društvenim mrežama koji veliča SAO Krajinu za skoro pa najveću kaznu. Hrvatsko pravosuđe je tako počelo slati ljude u zatvor jer objavljuju gluposti po društvenim mrežama.

Odvjetnik Nobilo: To se u socijalizmu zvalo „izazivanje nacionalne netrpeljivosti”, ali više ne postoji

„Taj oblik ‘vrijeđanje nacionalnih osjeća-ja građana’ Zakon Republike Hrvatske ne poznaje. To je bilo za vrijeme socijalizma, to se tada zvalo ‘izazivanje nacionalne netrpeljivosti’, to je tada bilo kazneno djelo i bilo je jasno opisano

u zakonu”, rekao je za Index odvjetnik Anto Nobilo.

Ističe što je njemu još nejasno.

„Ovdje mi je u svemu nejasno i što znači ovo oko veličanja nepostojeće teritorijalne tvorevine. Ona je međunarodno nepriznata, ali je postojala kao oblik pobune protiv Hrvatske. No što se tiče samog slučaja, trebao bih znati više detalja.

Konkretno, za takvu oštru kaznu trebalo bi se znati o kakvoj se pjesmi radi, o kakvim se stihovima radi, o kakvim fotografijama. Sve bi to trebalo izazivati veliku netrpeljivost da bi se mogla donijeti takva kazna. Ako je izaziva, onda je opravdano, ali ovdje ne znam o čemu se točno radi”, rekao je Nobilo.

U kolovozu čovjek platio 1000 eura zbog „vrijeđanja nacionalnih osjeća-ja”

Kako smo naveli, ovo nije prvi put da se donose presude zbog „vrijeđanja nacionalnih osjeća-ja”. I to uvijek čini jedan te isti sud, Općinski u Šibeniku.

U policijskoj postaji Knin, u kolovozu ove godine, dovršeno je kriminalističko istraživanje nad 44-godišnjakom osumnjičenim za počinjenje prekršaja iz čl. 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira.

Utvrđeno je da je osumnjičenik, koji prebiva na području Obrovca, na društvenim mrežama iz mržnje objavljivao fotografije i glazbeni sadržaj koji vrijeđaju nacionalne osjećaje građana Republike Hrvatske, čime je počinio navedeni prekršaj.

Uz optužni prijedlog je priveden na Prekršajni odjel Općinskog suda u Šibeniku gdje mu je određena novčana kazna od 1000 eura.

Mladić u svibnju završio u zatvoru zbog iste stvari

Slična priča dogodila se i u svibnju. Tada je u Policijskoj postaji Knin dovršeno kriminalističko istraživanje nad 29-godišnjakom osumnjičenim za počinjenje prekršaja iz članka 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira.

„Provedenim kriminalističkim istraživanjem utvrđeno je kako je osumnjičeni 29-godišnjak, koji prebiva na području Biskupije, u razdoblju od 2022. do svibnja 2023. godine na internet aplikaciji

za komunikaciju, iz mržnje objavljivao fotografije i glazbene sadržaje koji vrijeđaju nacionalne osjećaje građana Republike Hrvatske čime je počinio navedeni prekršaj.

Uz optužni prijedlog je priveden na Prekršajni odjel Općinskog suda u Šibeniku, gdje mu je rješenjem određena kazna zatvora u trajanju od 15 dana”, izjavio je tada Šime Pavić, policijski glasnogovornik.

Još jedan iz Srbije u travnju završio u zatvoru jer je objavljivao gluposti

Kako je policija izvijestila u travnju ove godine, u policijskoj postaji Knin dovršeno je kriminalističko istraživanje nad 32-godišnjakom osumnjičenim za počinjenje prekršaja iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira.

Utvrđeno je kako je osumnjičeni 32-godišnjak, koji prebiva na području Srbije, u razdoblju od 2019. do studenog 2022. na internetskoj aplikaciji za komunikaciju iz mržnje objavljivao sadržaje koji vrijeđaju nacionalne osjećaje građana Republike Hrvatske, čime je počinio navedeni prekršaj.

„Uz Optužni prijedlog je priveden na Prekršajni odjel Općinskog suda u Šibeniku gdje mu je Rješenjem određena uvjetna kazna zatvora u trajanju od 15 dana koja se neće izvršiti ukoliko u roku od godinu dana ne počinu istovrsni prekršaj”, navedeno je tada.

U zatvor išao i državljani SAD-a

Zbog objava na društvenim mrežama kojima je vrijeđao nacionalne osjećaje Hrvata i time prekršio javni red i mir, policija je privela 55-godišnjaka, nakon čega mu je sud odredio 15-dnevnu zatvorsku kaznu, izvijestila je u kolovozu 2022. godine Policijska uprava šibensko- kninska.

Riječ je o muškarcu s prebivalištem u Sjedinjenim Američkim Državama, a policija ga je osumnjičila za kršenje javnog reda i mira zbog sadržaja koji je tijekom kolovoza 2019. te srpnja 2021. objavljivao na svom profilu na društvenim mrežama.

Iz PU šibensko- kninske ističu da je 55-godišnjak „iz mržnje objavljivao sadržaje koji vrijeđaju nacionalne osjećaje građana Republike Hrvatske”.

1. септембар 2023.

Саопштење поводом учесталог процесуирања Срба у Хрватској за прекршај учињен преко друштвених мрежа

Полицијска управа шибенско-книнска јуче је на својој интернетској страници објавила следеће саопштење: „Проведеним криминалистичким истраживањем утврђено је како је осумњичена 43-годишњакиња, која пребива на подручју Србије, на друштвеним мрежама, из мржње објављивала садржаје који вређају националне осећаје грађана Републике Хрватске (фотографије и музички садржај) и величају непостојећу територијалну творевину чиме је починила наведени прекршај. Уз Оптужни предлог је приведена на Прекршајни одјел Опћинског суда у Шибенику гдје јој је решењем одређена казна затвора у трајању од 15 дана”.

У току дана, управо преко друштвених мрежа, дознао се и њен идентитет – зове се Милена Борјан, дјевојачко Пајић, рођена у Плавну код Книна.

По евиденцији Веритаса, ово је седмо процесуирање Срба са подручја Книна, од тога пет у овој години, за исти прекршај учињен преко друштвене мреже „фејсбук”. Сви процесуирани су и осуђени – петеро на безусловне затворске казне, један на 16 и черверо на 15 дана, један на условну казну од 15 дана и један на новчану казну у износу од 1.000 евра. Све прекршајне пријаве поднела је книнска полиција а све пресуде донио је Прекршајни суд у Шибенику. Осуђени се нису ни жалили на изречене казне због тога што им у пресуди пише да жалба не одлаже извршење казне па се плаше да би им жалба још више продужила боравак у затвору и повратак у мјеста борава, која су у правилу изван Хрватске.

Пошто се ни власт ни струка ни наука, ни у Хрватској ни у Србији, чији су процесуирани држављани, још не изјашњавају о овој појави, а медији у региони углавном преносе службена саопштења Полицијске управе шибенско-книнске, одлучили смо да као провокацију и изазов на адекватну реакцију свим поменутих понудимо правне норме на које се позивају хрватска полицијим и прекршајни судови.

Дакле, сви до сад осуђени Срби су процесуирани за прекршај из члана пет Закона о прекршјима против јавног реда и мира, који гласи: „Ко на јавном месту извођењем, репродуковањем песама, музике и текстова или ношењем или истицањем симбола, текстова, слика, цртежа ремети јавни ред и мир, казнит ће се за прекршај новчаном казном у износу од 700 до 4.000 евра или казном затвора до 30 дана”.

Дефиниција прекршаја против јавног реда и мира налази се у члану првом поменутог закона који гласи: „Прекршаји против јавног реда и мира су дела којима се на недозвољен начин ремети мир, рад или нормалан начин живота грађана, ствара немир, нерасположење, узнемиреност или омета кретање грађана на улицама и другим јавним местима или омета остваривање њихова права и дужности, вређа морал, омета вршење законитих мера државних органа и службених особа, нарушава јавни ред и мир грађана те дела утврђена овим законом.”

Ни један ни други члан не спомиње „из мржње објављивање садржаја на друштвеним мрежама који вређају националне осећаје грађана Републике Хрватске и величају непостојећу територијалну творевину”, каква се квалификација наводи свим до сад процесуиранима, па се поставља питање по којим то критеријумима полиција и прекршајне судије процењују да је неко из мржње поставио неки садржај (текст, музику, фотографију ...) и по којим мерилима оцењују да такви садржаји вређају националне осећаје грађана Републике Хрватске и величају непостојећу територијалну творевину?

Тражећи одговоре на ова питања од прозваних субјеката могли би убудуће спречити ову необичну појаву (непогоду), вероватно јединствену у свету.

У Београду и Бањалуци, 1. септембра 2023.

ПРЕДСЕДНИК
Саво Штрбац

ПОЛИТИКА

2. септембар 2024.

Седморо Срба из Книна осуђено због песама на Фејсбуку

Суд у ШИБЕНИКУ од почетка године ПРОЦЕСУИРАО ЈЕ СЕДМОРО СРБА СА ПОДРУЧЈА КНИНА ЗБОГ ШИРЕЊА САДРЖАЈА НА ФЕЈСБУКУ

У КОЈИМА СУ ОПТУЖЕНИ НАВОДНО ШИРИЛИ МРЖЊУ И ВРЕЂАЛИ НАЦИОНАЛНЕ ОСЕЋАЈЕ ГРАЂАНА ХРВАТСКЕ, САОПШТЕНО ЈЕ ИЗ ДО-

КУМЕНТАЦИОНО-ИНФОРМАЦИОНОГ ЦЕНТРА „ВЕРИТАС”.

У „Веритасу” су навели да је Полицијска управа шибенско-книнска

јуче на интернет страници објавила саопштење у којем је наведено да је „спроведеним криминалистичким истраживањем утврђено да је осумњичена, четрдесеттворогодишња жена, која пребива на подручју Србије, на друштвеним мрежама из мржње објављивала садржаје који вређају националне осећаје грађана Хрватске (фотографије и музички садржај)“.

Из Полицијске управе шибенско-книнске саопштили су да је ова жена, како се наводи „величала непостојећу територијалну творевину“ (Републику Српску Крајину) за шта јој је одређена казна затвора од 15 дана.

„У току дана, преко друштвених мрежа, сазнао се и њен идентитет. Она се зове Милена Борјан, девојачко Пајић, рођена у Плавну код Книна – наведено је у „Веритасу“.

Како су истакли у „Веритасу“, ово је седмо процесуирање Срба са по-

дручја Книна, пето у овој години, за исти прекршај учињен преко друштвене мреже Фејсбук.

„Сви процесуирани су и осуђени – петоро на безусловне затворске казне, један на 16 и четворо на 15 дана, један на условну казну од 15 дана и један на новчану казну од 1.000 евра. Све прекршајне пријаве поднела је книнска полиција, а све пресуде Прекршајни суд у Шибенику – објаснили су у „Веритасу“.

Они су указали да се осуђени нису жалили на изречене казне због тога што им у пресуди пише да жалба не одлаже извршење казне, те се плаше да би им жалба још више продужила боравак у затвору и повратак у места боравака, која су по правилу изван Хрватске.

У „Веритасу“ су истакли да су сви до сада осуђени Срби, процесуирани за прекршај из члана пет Закона о прекршајима против јавног реда и мира у којем је наведено да могу да буду

кажњени новчано од 700 до 4.000 евра или затвором до 30 дана.

Према објашњењу „Веритаса“, дефиниција прекршаја против јавног реда и мира налази се у члану првом поменутог закона, у којем се, као ни у члану пет, нигдје не помиње квалификација да се „из мржње објављују садржаји на друштвеним мрежама који вређају националне осећаје грађана Хрватске и величају непостојећу територијалну творевину“, за шта се терете сви до сада процесуирани Срби.

„Поставља се питање по којим критеријумима полиција и прекршајне судије процењују да је неко из мржње поставио неки садржај и по којим мерилима оцењују да такви садржаји вређају националне осећаје грађана Хрватске и величају непостојећу територијалну творевину? Тражећи одговоре на ова питања од прозваних субјеката, могли би убудуће спречити ову необичну појаву, вероватно јединствену у свету – наводе из „Веритаса“.

NOVOSTI НОВОСТИ

16. septembar 2023.

Nježni „nacionalni osjećaji“

ОПĆИНСКИ СУД У ШИБЕНИКУ ИЗРИЧЕ КАЗНЕ ЗБОГ ВРИЈЕЂАЊА „НАЦИОНАЛНИХ ОСЈЕЋАЈА ГРАЂАНА РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ“ И „ХРВАТског НАРОДА“, ПА И НА ПРИВАТНИМ ТЕЛЕФОНИМА. ИСТИ КРИТЕРИЈИ НЕ ВРИЈЕДЕ ЗА НЕБРОЈЕНО ВЕЋЕ КОЛИЧИНЕ УСТАШКОГ И АНТИСРПСКОГ САДРЖАЈА У ЈАВНОМ ПРОСТОРУ

Прошлог трavnja Опćински суд у Шибенику прогласио је јавним мјестом приватни телефонски број. На 15 дана затвора осудио је грађанина Србије с хрватским и српским држављанством зато што је уз свој мобилни број на профилној фотографији апликације Viber имао слику Momčila Ђујића, четничког војводе, попа и ратног злочинца. У пресуди до које су дошле Новости пише да је починитељ прекршио чланак 5. Закона о прекршајима против јавног реда и мира, у којем стоји да ће се казнити svakог tko на "јавном мјесту" крши јавни ред и мир "извођењем, reproducирањем pjesama, skladbi и tekstova

Skejini istomišljenici u Kninu (foto Duško Jaramaz/PIXSELL)

или isticanjem simbola, tekstova, slika, crteža“.

Osim što је као јавно мјесто definirала приватни телефонски број, sutkinja Опćинског суда у Шибенику ocijenila је да је починитељ био "motiviran злочином из mržnje", а cilj му је био да vrijeđa "nacionalne osjećaje грађана Republike Hrvatske" и "Hrvatskog naroda" s velikim "h". Uz činjenicu да је, dakle, sliku

na privatnom telefonskom broju proglasila "zločinom из mržnje" koja "vrijeđa nacionalne osjećaje" hrvatskog naroda, sutkinja је više od dva tjedna затвора dosudila čovjeku koji је Ђујићеву fotografiju izbrisao najmanje pola godine prije nego što је uhićen и осуден. Za njim је bila raspisana tjeratica, па је у travnju на граници automatski privođen.

Počinitelj se, međutim, nije žalio, pa je presuda postala konačna. Odrekao se daljnjeg postupka i ispričao za sliku, rekavši da se gorko kaje i da nije imao namjeru nikoga isprovocirati. Sutkinja mu je dala uvjetnu kaznu s godinom dana kušnje, i nije završio iza rešetaka. On je prošao bolje od najmanje tri pojedinca koji su zbog mržnje prema "osjećajima" hrvatskih građana zadnjih mjeseci odradili pretežito 15 dana zatvora. Prije mjesec dana takvu je presudu "konzumirao" čovjek koji je na Facebooku objavio dvije fotografije četničkog zločinca Draže Mihailovića, jednu 2019., a drugu 2021. godine.

Ovisno o preferenciji sudaca, nije teško zamisliti da će kolektivno nacionalno tijelo danas-sutra osjetiti duboku povrijeđenost javnim veličanjem Jugoslavije, petokrake, ukazivanjem na posljedice "Oluje" ili ismijavanjem Franje Tuđmana

Prije dva tjedna žena je osuđena na istu kaznu zbog "veličanja nepostojeće teritorijalne tvorevine", odnosno Krajine, kao i čovjek koji je pjevao pjesme sličnog sadržaja. I potonji je na sudu prihvatio krivnju te se ispričao. No budući da su svoju sklonost izražavali više od jednom objavom slika nekog uzora s kardom ili zbog prikaza granice propale SAO Krajine, to su suci Općinskog suda u Šibeniku smatrali nekom vrstom recidivizma. Pod obrazloženjem da bi na Facebooku opet mogli objaviti nešto slično, slali su ih bezuvjetno u zatvor. Sve ih je prijavila policija u Kninu.

Pohvalno je da se hrvatsko pravosuđe i represivni organi gonjenja razračunavaju s reliktima historijskog fašizma na ovim prostorima, uz određenu ogradu o dobro poznatom selektivnom ignoriranju ustaških parnjaka. Međutim, način na koji sud u Šibeniku presuđuje ponešto je čudan i možda ne bi preživio

žalbu i reviziju višeg suda. Kad smo pokazali dijelove citirane odluke s popom Đujićem na privatnom broju nekolicini vrsnih odvjetnica i pravnih stručnjakinja, sve su nam redom ukazale na niz problematičnih pravnih kvalifikacija.

Ovisno o preferenciji sudaca, nije teško zamisliti da će kolektivno nacionalno tijelo danas-sutra osjetiti duboku povrijeđenost javnim veličanjem Jugoslavije, petokrake, ukazivanjem na posljedice "Oluje" ili ismijavanjem Franje Tuđmana

Prema ključnom pasusu presude, "okrivljenik je objavljenom fotografijom na svom otvorenom, javnom i svima dostupnom Viber profilu nedvojbeno izrazio težnju prema Velikoj Srbiji i veličanju četništva te na taj način motiviran zločinom iz mržnje vrijeđa, provocira i uznemiruje hrvatsku javnost, Hrvatski narod i vrijeđa nacionalne osjećaje građana Republike Hrvatske. Što je dakle postupio protivno odredbi članka 5. st. 1. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira". Jedna pravna stručnjakinja s kojom smo se posavjetovali rekla nam je da problem vidi odmah na početku.

- Profilna fotografija na privatnom mobitelu nije javno mjesto, niti se komunikacija mobitelom smatra komunikacijom na javnom mjestu, pa bilo kakvo kažnjavanje za neki prekršaj protiv javnog reda i mira zbog fotografije na zaslonu ili sadržaja komunikacije nije u skladu sa Zakonom o prekršajima protiv javnog reda i mira - veli nam ona.

Nadalje, Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira na temelju kojeg je počinitelj osuđen u svom repertoaru nema "zločin iz mržnje", koji se nalazi u kaznenim djelima.

Profesorica na Pravnom fakultetu u Zagrebu Maja Munivrana kaže da se, doduše, zločinima iz mržnje smatraju i određeni prekršaji, ali ne u Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira, već u "Protokolu o postupanju u slučaju zločina iz mržnje", dokumentu iz 2021. u kojem se detektiraju prekršaji ako su oni počinjeni "zbog rasne pripadnosti, boje kože, vjeroispovijesti, nacionalnog ili etničkog podrijetla, jezika, invaliditeta, spola, spolnog opredjeljenja, rodnog identiteta ili kakvih drugih osobina druge osobe". No Munivrana dodaje

da je riječ o definiciji unutar Protokola samo za potrebe statističkog praćenja, ne i o definiciji na temelju koje se može pravno postaviti kvalifikacija.

- To, međutim, ne priječi sud da prilikom odmjeravanja kazne uzme u obzir motive počinjenja djela - veli Munivrana.

Jedno veliko istraživanje Hrvatskog pravnog centra u kojem je sudjelovala, a koje je obuhvatilo i prekršajne zločine iz mržnje poput fizičkog sukoba na javnom mjestu koji je motiviran mržnjom, pokazalo je da suci u pravilu ne navode motive, kaže Munivrana.

- Naše preporuke su tada upravo išle u smjeru potrebe da suci kao relevantne okolnosti navedu motive, no ni u jednom analiziranom predmetu u kojem je kvalifikacija bila isključivo po Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira tada to nije bio slučaj - kaže profesorica.

Što se tiče članka 5. istog zakona koji je bio ključan za osudu svih navedenih pojedinaca, u tijeku je novi projekt koji analizira i taj aspekt.

- No i na temelju sadašnjih saznanja čini mi se kako takva praksa u najmanju ruku nije učestala, izuzev situacija koje spominjete - veli Munivrana.

U prijevodu, hrvatsko pravosuđe je preko Općinskog suda u Šibeniku konačno počelo u prekršajima - doduše, krnje i nepravilno - koristiti "zločine iz mržnje" kao motive, dok godinama svjesno odbija primjenjivati iste kriterije za nebrojeno veće količine ustaškog i antisrpskog sadržaja u hrvatskom javnom prostoru.

Problem se ne iscrpljuje s navedenim presudama. Kad na stranu stavimo "Hrvatski narod" kao žrtvu uvrede u ovom postupku, što znači dobiti 15 dana zatvora zbog vrijeđanja "nacionalnih osjećaja građana RH"? Zločin iz mržnje barem postoji u zakonodavstvu, premda ne u citiranom prekršajnom zakonu, ali zato "nacionalni osjećaji građana" nikada ni u kakvom obliku nisu viđeni u zakonima Republike Hrvatske u zadnjih 30 godina. Čak i kad bi se kolektivni osjećaji kao arbitrarna sklepotina mogli negdje ugurati, ni u tom slučaju to ne bi moglo ući u obilježje prekršaja iz članka 5. koji govori o remećenju javnog reda i mira, a na temelju kojeg su donesene ove presude.

Po mišljenju Munivrane, "nacionalni osjećaji" bi se eventualno mogli izvesti iz vrlo široko postavljenog članka 1. istog zakona, u kojem se nalazi zbirno obrazloženje svih kažnjivih prekršaja. No ni tamo nema ničega sličnog "nacionalnim osjećajima", ali se spominje općenito stvaranje "uznemirenosti" kod građana ili vrijeđanje njihova morala. Ali i uz takvo tumačenje članka 1., koji u presudi nije citiran, ova pravница smatra da je zaštita "nacionalnih osjećaja" vrlo sporna kao legitimni cilj ograničenja prava na slobodu izražavanja.

Gledajući u širem kontekstu praksu koja nadire iz šibenskog suda, penaliziranje pojedinaca zbog vrijeđanja osjećaja nacije moglo bi postati toljaga za kažnjavanje puno šire populacije od šačice mrežnih ljubitelja četnika. Ovisno o preferenciji sudaca, nije teško zamisliti da će kolektivno nacionalno tijelo danas-sutra osjetiti duboku povrijeđenost javnim veličanjem Jugoslavije, petokrake, ukazivanjem na posljedice "Oluje" ili ismijavanjem Franje Tuđmana. Neujednačenost u kažnjavanju i tumačenju zakona ova profesorica vidi i kroz analogne predmete veličanja ustaškog režima.

U presudama takvoga tipa koje je čitala suci nisu govorili o vrijeđanju nacionalnih osjećaja Hrvata, nego su procjenjivali govor s aspekta rasizma, fašizma i simboliziranja mržnje. Na koncu, tu je i pitanje sankcija: samo jedan počinitelj je morao platiti 1000 eura, svi ostali su osuđeni na zatvor. Pritom su svi uhićeni i dovedeni sucima čim su došli u Hrvatsku. U isto vrijeme, portal Index je u srpnju ove godine objavio snimku s Facebooka na kojoj voditelj "Bujice" Velimir Bujanec pjeva koljačku pjesmu "Jasenovac i Gradiška Stara". Da su kriteriji isti, bio bi uhićen i procesuiran po hitnom postupku. Umjesto toga, protiv njega je pokrenuta nekakva istraga.

Prije mjesec dana s 40 je eura kažnjen vlasnik picerije koji je prije skoro godinu dama na društvenoj mreži napisao da neće zapošljavati "četnike" i crnce. Protiv njega je odbačena prijava za poticanje na nasilje i mržnju pa je osuđen samo zbog "objave neprimjerenog sadržaja". Nekoliko godina prije jedan je hrvatski sud vandalski natpis "Ubij Srbina" na automobilu u vlasništvu čovjeka srpske nacionalnosti okarakterizirao

kao "neprimjeren natpis na vozilu". U drugom predmetu, grafit sa svastikom i ustaškim obilježjem je iz poticanja na mržnju i nasilje prekvalificiran u "oštećenje tuđe stvari". Okrivljenik koji je drugom čovjeku opsovao majku srpsku i četničku i rekao da zna gdje živi osuđen je za običnu prijetnju. Za istu stvar je osuđen i čovjek koji je poznatiku uputio poruku "Sada krećem, znam gdje živiš, j* te u usta četnička, j* ti ženu i dijete, dijete ću ti zaklati i zapalit ću vas sve".

Navedeni anegdotalni primjeri dosta vjerno ukazuju na dvostruka mjerila u procesuiranju "zločina iz mržnje", čije su ponajveće žrtve prema svim studijama u Hrvatskoj upravo pripadnici srpske manjine. Sudeći po vijestima sa šibensko-kninskog područja, oni su promaknuti u dominantne počinitelje.

Paralelno s prekršajnim progonom Srba s dvojnim državljanstvom koji na Facebooku cmolje nad sudbinom SAO Krajine i simpatiziraju četnike, na šibenskom sudu se trenutno vodi jedan jedini predmet zbog uzvika "Za dom spremni". Na pitanje koliko je puta 2021. i 2022. na ovom sudu evidentirano osoba zbog korištenja tog pozdrava odgovorili su nam da na prekršajnom odjelu nema nijedne donesene odluke.

Navedeni podaci dodatno su nevjerojatni s obzirom na okolnosti prethodnih, a posebno ovogodišnje proslave "Oluje" u Kninu. Kad su pred tim gradom prije mjesec dana priveli i na šibenski sud odveli 17 veterana postrojbe HOS nazvane po ustaškom zločincu Rafaelu Bobanu, pripadnici MUP-a odlučili su da će ih prijaviti zbog pokušaja probijanja kolone motornim vozilom, blokade ceste, neposlušna prema uniformiranim licima i zbog remećenja javnog reda i mira. Nisu na koncu prijavljeni zbog ustaškog pozdrava na majicama, a kamoli zbog "zločina iz mržnje" prema "nacionalnim osjećajima građana Republike Hrvatske".

HOS-ov barjak vijorio se toga dana nesmetano po Kninu i bez uhićenog Marka Skeje i njegovih 16 crnokošuljaša. Iz raznih video-snimki vidljivo je da ga je nosila oveća grupa navijača, koji su potom više puta po cijelom gradu dizali ruke na nacistički pozdrav i opetovano urlali "Za dom spremni". Šibensko-kninska policija tada je na-

javila pokretanje istrage koja, kako su nas obavijestili, do danas nije završena. Kad se pogledaju druge snimke istog događaja, jasno je da gradom bez ikakvog problema defiliraju i stotine drugih pojedinaca u odjevnim predmetima na kojima se koči poznata ustaška krilatica. Do zaključenja teksta, nitko nije procesuiran.

Upravo je policija u Kninu 2016. godine ostala bez svog načelnika zbog nezdravog i nezakonitog odnosa prema Skeji i njegovim provokatorima. Načelnik je samovoljno i bez sankcija otišao u mirovinu nakon što su više instance saznale da nije prosljeđio prijavu protiv šefa splitskih veterana HOS-a. Godine 2020. policija nije sankcionirala korištenje tog pozdrava, pravdajući se tezom da nije nedopušten ako se koristi u komemorativne svrhe, što je potpuno krivo tumačenje ionako skandaloznih zaključaka one Vladine komisije za suočavanje s prošlošću. Kad su HOS-ovci u Kninu konačno prijavljeni zbog ustaškog pozdrava, u opisu prekršaja nije bila riječ o širenju mržnje, već o "uzviku neprimjerenog sadržaja", nešto što se kao kovanica po hrvatskim institucijama godinama ponavlja. Veličanje četništva je "zločin iz mržnje", dok je glorifikacija hrvatskog fašizma nerijetko smještena u domenu narušavanja građanske decentnosti, nešto poput glasnog prdca na obiteljskoj večeri.

Dobro je znati raspone i kanale djelovanja kninske policije, s naglaskom na društvene mreže gdje su uhvatili srpske počinitelje u deliktu, jer se njihova marljivost može usmjeriti i na druge pojedince. Za takvo nešto nije potrebno obilaziti Facebook grupe i profile nebrojenih tisuća građana iz svih dijelova Hrvatske koji objavljuju antisrpski i fašistoidni sadržaj. Ograničimo se samo na domenu djelovanja policije u Kninu, odnosno na njihove sumještane, i to ljude koji se na razne načine mogu nazivati javnim osobama.

Na primjer, jedan aktivni policijski službenik u Kninu za prijatelja na Facebooku ima Tomislava Čolaka, vijećnika u kninskom gradskom vijeću, koji je tamo dospio na listi Mosta. Prije tri godine Čolak je objavio link na video u kojem veterani 4. Gardijske brigade urlaju "Za dom spremni", što bi bilo analogno Srbinu koji je osuđen zbog objave nekakve

pjesme u kojoj se izražava ljubav prema četnicima. Čolak je u više navrata objavljivao naslovnice Novosti, a ispod tih njegovih objava do danas stoje komentari poput "rokajte po četnicima i domaćim izdajicama", odnosno "zabrani izdavanje ove lakrdije, stuć redakciju i sve". Na njegovu objavu o proslavi oslobođenja Dalmacije od fašista jedan je pratitelj napisao: "Ja bi ih na licu mjesta pobio sto posto." Da ne govorimo o nizu drugih primjera u kojem se veličaju ustaše i širi mržnja prema Srbima. Drugi policajčev Facebook prijatelj kao profilnu sliku ima Veliku Hrvatsku koja se rasprostranjuje do Drine, što bi se moglo usporediti s kažnjavanjem objave granica SAO Krajine na šibenskom sudu.

Službena Facebook stranica Domovinski pokret Knin, koju prati 1,2 tisuće ljudi, vrvi antisrpskim mrzilačkim sadržajem. Tamo su administratori objavili i sliku pripadnika MUP-a, stavljajući mu metu na čelo tvrdnjom da je 1991. no-

sio četničku zastavu po Vukovaru i bio u onoj skupini četnika koji su pjevali da će klati Hrvate. Šef kninskog ogranka Domovinskog pokreta Zlatko Baliban napisao je na Facebooku 2021. godine da zastupniku Roma Veljku Kajtaziju smeta "Za dom spremni", ali mu "ne smeta što njegovi Romi imaju oružje". "Srića u nesrići je što su se propucali međusobno! Kajtazi i ostali znajte: Bili smo i bit ćemo ZA DOM SPREMNI baš zbog takvih", poručio je. Članica Predsjedništva iste podružnice Domovinskog pokreta Vesna Ravlić 2013. godine objavila je fotografiju vojnika sa zastavom na kojoj se jasno vidi stilizirani ustaški samoglasnik uz natpis "rob nikada". U kolovozu 2020. objavila je snimku na kojoj dio pripadnika HOS-ovih veterana uz negodovanje ostalih pjeva "Oj ustaše, kad ćemo do Drine" i s kolektivnim uzvikivanjem ustaškog pozdrava od Skeje i suboraca. I ova stranica obiluje opetovanim veličanjem toga urlika.

Profil s imenom Ivan Kanaet, kako se zove i potpredsjednik Domovinskog pokreta iz Knina, iz dana u dan publicira identične mrzilačke sadržaje kao i sam profil navedene stranke. Uz dodatke da Kanaet desetke puta ispisiuje "Za dom spremni" i u više navrata objavljuje fotografiju žene s četničkom šubarom, uz optužbu da se radi o potpredsjednici Vlade i predstavnici srpske manjine iz Šibensko-kninske županije Anji Šimpragi. Iako je odavno kao obična laž prokazana tvrdnja da je Šimpraga na toj fotografiji, Kanaet i njemu slični i dalje vode opasnu šovinističku hajku protiv nje. Ovo je najmanji mogući uzrok smrdljivog mulja koji se godinama nalazi pred nozdrvama kninskih policajaca i tamošnje javnosti. Novosti će im svakako poslati navedene primjere. Obavijestit ćemo javnost ako ikada odgovore.

piše Hrvoje Šimičević

СУДСКИ ПРОЦЕСИ У РХ ЗА НАКНАДУ ШТЕТЕ

**NOVOSTI
НОВОСТИ**

21. mart 2024.

Merčepova ostavština

NEPRAVOMOĆNOM ODLUKOM REPUBLIKA HRVATSKA MORA D. G.-U ISPLATITI 44.793,95 EURA NAKNADE NEIMOVINSKE ŠTETE I 16.450 EURA PARNIČNOG TROŠKA, U POSTUPKU ZBOG SMRTI OCA VASILIJA MILETIĆA I BRATA MILORADA UBIJENIH POČETKOM RATA DEVEDESETIH

Još uvijek, nakon 33 godine, s vremena na vrijeme, na doba straha i smrti koje je vladalo početkom devedesetih, čak i izvan ratnih zona po hrvatskim gradovima podsjećaju nas rijetke sudske odluke. Blic sjećanje osvježila je nepravomoćna odluka Općinskog suda u Kutini kojom Republika Hrvatska mora D. G.-u isplatiti 44.793,95 eura naknade neimovinske štete i 16.450 eura parničnog troška, u postupku zbog smrti oca Vasilija Miletića i brata Milorada koji

su ubijeni početkom rata devedesetih. Vasilije i Milorad Miletić našli su se na putu Merčepovom eskadronu smrti i odvedeni su 1. novembra 1991. iz porodične kuće u Kutini. Kasnije su pronađeni mrtvi blizu lokaliteta Pakračke Poljane, u mjestu Bujavica.

Pravosudna borba porodice otpočela je 2004. Republika Hrvatska pozivala se na zastaru i na činjenicu da nikad nije dokazano da su Vasilije i Milorad pali kao žrtve pripadnika MUP-a ili Hrvatske vojske. No malobrojni svjedoci u postupku svjedočili su da su Miletiće odvela lica u uniformama HV-a i da su se predstavljali kao Merčepovci. Jedan od svjedoka rekao je da je 20. novembra 1991. i sam završio u Pakračkoj Poljani, u prostoriji krvavih zidova i da mu je jedan od čuvara ispričao kako je „pri-

jašnja grupa od 11 ljudi ubijena, te da su među njima bili otac i sin iz Kutine”.

Općinski sud u Kutini utvrdio je odgovornost Republike Hrvatske na temelju iskaza svjedoka i na temelju dokaza zaključio da su oca i sina odveli i usmrtili pripadnici Merčepove jedinice. Ova nepravomoćna presuda stiže četiri godine nakon Merčepove smrti. Ubijeni Miletići nisu bili obuhvaćeni presudom kojom je Merčep 2016. osuđen po zapovjednoj odgovornosti, a Vrhovni sud mu je godinu dana kasnije povisio kaznu s pet i pol na sedam godina zatvora.

Merčep je smrt dočekao na slobodi, a njegovom ispraćaju prisustvovala su brojne osobe iz političkog života. Na osnovu dosadašnjeg pravosudnog

iskustva, pitanje je što će se po ladicama hrvatskog pravosuđa promijeniti na putu do pravomoćne presude koja

je nedostižan cilj mnogim porodicama odvedenih, nestalih i ubijenih srpskih

civila po hrvatskim gradovima koji traže istinu, pravdu i odštetu.

ПОЛИТИКА Хрватска влада „поклонила” друштву „Привредник” његову имовину

21. март 2024.

ПОСЛЕ 83 ГОДИНЕ СРПСКОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ ЋЕ БИТИ ВРАЋЕН САМО МАЊИ ДЕО ИМОВИНЕ У ЦЕНТРУ ЗАГРЕБА, КОЈУ СУ БОГАТИ СРБИ ОСТАВИЛИ У НАСЛЕДСТВО НОВИМ ГЕНЕРАЦИЈАМА ЗА ОМОГУЋАВАЊЕ ЊИХОВОГ ШКОЛОВАЊА И ОБРАЗОВАЊА

СПЕЦИЈАЛНО ЗА „ПОЛИТИКУ”

Загреб – Српско привредно друштво „Привредник” из Загребa, најстарија активна организација

Срба у Хрватској, већ дуго је подстанар у сопственој кући, односно деценијама плаћа кирију (најпре граду, а затим држави) за коришћење сопственог простора у центру Загребa. Ова апсурдна ситуација ускоро би требало да се разреши, јер је хрватска влада на једној од својих последњих седница, 8. марта ове године, донела одлуку да се део простора који „Привредник” користи у Прерадовићевој улици у Загребу и део простора на углу Гајеве и Бериславићеве, „дарује” „Привреднику” због изузетних доприноса на пољу помагања у образовању младих. Велике зграде на овим адресама, али и многе друге грађевине у готово свим већим градовима у Хрватској, биле су у власништву „Привредника” све до Другог светског рата, а правна борба за њихово враћање траје већ неколико деценија. Наиме, будући да „Привреднику” није признат статус наследника некадашњег истоименог друштва, а тиме ни власништво над вредним некретностима, преговори с неколико хрватских влада трају од 1997, кад је донет Закон о денационализацији. Слична удружења која су

имала дисконтинуитет у раду ипак нису наишла и на сличне заврзламе и препреке повратку имовине као што је био случај с „Привредником”. Тек ове године компромисним правним решењем „Привреднику” је враћена имовина, и то уговором о поклону.

Међутим, оно што се чинило да ће бити исправљање деценијске неправде, испоставило се да је нови апсурд који достојанству ове тради-

Ту имовину 'Привреднику' је 1941. године отео усташки режим, да би онда ту отимачину легализовали комунисти 1946. године у виду национализације, објашњава председник „Привредника” Никола Лунић у разговору за „Политику”.

„Привредник” је, иначе, од 1897. године, када је основан, па до 1941, кад га НДХ насилно укида, помогао у обучавању више од 40.000 младих за различите занате и трговину. Многи

од питомца добила су преко „Привредникових” штедно-кредитних задруга и повољне кредите за отварање самосталних занатских и трговачких радњи, као и за покретање разних других послова. Вративши се након изучавања заната у своје локалне средине, многи од њих били су покретачи напретка и развитака тих сре-

ционалне добротворне организације задаје још један ударац. Сопствену имовину „Привредник” након 83 године у формално-правном смислу сада добија „на поклон”, путем тзв. даровнице, али не сву имовину, већ само њен мањи део.

„Осим имовине у Загребу, „Привредник” је био власник зграда и кућа у многим другим градовима у Хрватској: у Риједи, Госпићу, Карловцу, Пакрацу, Дарувару, Славонском Броду, Осијеку, Винковцима, Вуковару... То су квадрати простора које су богати Срби оставили у сврху школовања и образовања младих људи, односно да се њиховом економском експлоатацијом осигурају средства за њихово стицање знања и вештина за, у то време, различите занате и трговину.

дина, често једини писмени у свом крају. Историјска заслуга „Привредника” у том периоду огледала се у томе што је помогао у превођењу знатног броја сеоског становништва из некадашње Војне Крајине у урбано и грађанско. Многи угледни Срби били су добротвори „Привредника”, међу њима и Михаило Пупин, Никола Тесла, Јован Цвијић, Паја Јовановић, Лазар Дунђерски.

„Привреднику” ће бити враћен део имовине у Загребу, али само врло мали део. Реч је о деловима две врло вредне зграде у самом центру града. Једна од њих је „Привредников” дом, који се простире на више од 2.000 квадратних метара и који је оснивач овог друштва Владимир Матијевић, заједно са својим сарадницима, та-

дашњим угледним и имућним загревачким Србима, купио 1907. године за потребе „Привредника“. Ова зграда има и снажну симболичку вредност за данашњи „Привредник“ – ту се налазила централа друштва и то је било место где су тадашњи питомци долазили, где су обављани лекарски прегледи, где се утврђивало које су њихове склоности за разне занате и трговину и одатле су упућивани на разна места широм тадашње Аустроугарске. Друга зграда, такође врло важна, јесте Бачићева палата. Њу је 1921. трговац из Јасеновца Лазар Бачић даровним уговором поклонио „Привреднику“ за школовање српске деце и омладине, за бригу о њима. То је његова задужбина, која се простире на више од 1.000 квадрата. Бачић је био велепоседник, индустријалац и велики добротвор, а иронија судбине удесила је да усташке власти у НДХ баш његова постројења у Јасеновцу искористе за проширење јасеновачког логора, где је почињен геноцид над српским, јеврејским и ромским народом.

„Привредник“ данас, након што је прошао кроз различите културно-историјске прилике и недаће, након обнове рада, функционише тако што кроз своја два фонда, Фонд „Владимир Матијевић“ и Фонд „Ивана Вујновић“, стипендира одличне ученике и студенте слабијих материјалних могућности. То чини тако што око себе окупља пре свега племените и пожртвоване људе, институције, што властитим хуманитарним активностима, водећи се начелима солидарности и добротворства, осигурава средства за стипендирање школовања и образовања омладине. Тако „Привредник“ наставља традицију. Од обнове рада почетком деведесетих година прошлог века, па до данас стипендирао је стотине ученика и студената, а само ове школске године њих 132. Међутим, од свеукупне имовине, која би у огромној мери олакшала ову мисију, „Привреднику“ је враћено око 1.000 квадрата, дакле, трећина. Остатак је у поседу приватних лица.

„Ову одлуку хрватске владе треба поздравити и подржати јер ће захваљујући тој имовини 'Привредник' бити у могућности да стипендира већи број стипендиста, моћи ће да повећа износ стипендија, моћи ће да развије и друге делатности усмерене на очување и јачање српског идентитета у Хрватској, не занемарујући укљученост у хрватско друштво. Јер за 'Привредник' је кроз историју била важна инклузивност која се темељила на снажном идентитету и осећају националне припадности“, напомиње Лунић и објашњава да упркос великом броју стипендиста које имају, тек нешто више од половине пријављених кандидата стипендију и добије, што говори колика је потреба за помоћи у школовању и образовању деце и омладине, најчешће из подручја девастираних ратом, која ни до данас у економском смислу нису достигла развој осталих делова Хрватске.

Оливера Радовић

NOVOSTI НОВОСТИ

22. mart 2024.

VOJISLAVU I LJEPOSAVI STANIMIROVIĆ, ZBOG OPTUŽBI U EMISIJI „BUJICA“ O NAVODNOM RATNOM ZLOČINU, NEPRAVOMOĆNO JE DOSUĐENA ODŠTETA OD 10.618 EURA

Prije nekoliko dana Večernji list izvijestio je da je Vojislavu i Ljeposavi Stanimirović zbog optužbi u emisiji „Bujica“ o navodnom ratnom zločinu, nepravomoćno dosuđena odšteta od 10.618 eura. Već ranije, u februaru 2023. Općinski sud u Osijeku nepravomoćno je presudio da Osječka televizija treba platiti 10,7 hiljada eura zbog toga što je prenijela „Bujicu“ u kojoj su iznošene neistine jer su oboje povezivani s teškim zločinima počinjenima tokom rata.

Optužbe o povezanosti Stanimirovića s ratnim zločinima iznijeli su voditelj Velimir Bujanec i njegov gost Josip Jurčević u emisiji emitiranoj 30. septembra i 10. oktobra 2016., tvrdeći da

Stanimiroviću odšteta

je Stanimirović „ozbiljno upleten u ratne zločine“ na području Vukovara i Tovarnika, u čemu da mu je pomagala i supruga.

Priča o lažnim optužbama kojima se teretilo Stanimirovića vuče se od jula 2013. kada su protiv njega tadašnja novinarka Karolina Vidović Krišto i spomenuti Josip Jurčević podnijeli Županijskom državnom odvjetništvu u Osijeku krivičnu prijavu zbog krivičnih djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava, a slučaj je preuzeo zagrebački advokat Zvonimir Hodak. Teretili su ga za učešća u mučenju i ubojstvu 12 hrvatskih policajaca u maju 1991. u Borovu Selu te da je u oktobru 1991. u Tovarniku učestvovao u odvođenju ranjenog hrvatskog vojnika koji je ubijen. Osječko ŽDO 2016. odbacilo je tu prijavu jer nije bila potvrđena sumnja da je Stanimirović počinio zločine za koje se tom prijavom tereti „niti bilo koja druga kaznena djela za koja se progone poduzima po službenoj dužnosti

te je stoga kaznena prijava protiv njega odbačena“.

Stanimirović je u međuvremenu podnio policiji prijavu protiv liječnika vukovarske bolnice Vladimira Horvatića tražeći od policije da u sklopu svoje ovlasti utvrdi njegovu moguću kaznenu odgovornost. Razlog za to bile su psovke koje je Horvatić objavio na svom Facebook profilu. Tom prilikom Stanimirović je naveo da je njegovu ulogu u ratu više puta provjeravao DORH te da nisu pronađeni elementi krivične odgovornosti, a da je Horvatićev tekst pun govora mržnje i raspirivanja nacionalne netrpeljivosti, širenja straha i netolerancije. Ipak, 23. maja 2017. Općinski sud u Vukovaru oslobodio je Horvatića optužbe, prihvativši tvrdnju njegovog advokata da je Horvatić samo iznio „svoj deklaratorni stav“ bez elemenata krivičnog djela.

СЛУЧАЈ „ТИШМА ПРОТИВ ХРВАТСКЕ ”

SLOBODNA DALMACIJA

Ustavni sud dodijelio milijunsku odštetu za smrt srpskog civila

22. mart 2024.

Obitelji Momčila Tišme, jednog od petorice Srba ubijenih 6. kolovoza 1995. godine kod sela Očestova, država treba isplatiti više od 223 tisuće eura (milijun i 680 tisuća kuna), uz naknadu za izgubljeno uzdržavanje, troškove postupka i zatezne kamate

NAKON ŠTO JE USTAVNI SUD U LIPNJU 2022. GODINE „SRUŠIO” TRI ODLUKE, I TO PRESUDU OPĆINSKOG GRAĐANSKOG SUDA U ZAGREBU, ZAGREBAČKOG ŽUPANIJSKOG SUDA TE RJEŠENJE VR-

HOVNOG SUDA O ODBIJANJU REVIZIJE U SLUČAJU U KOJEM JE OBITELJ MOMČILA TIŠME, JEDNOG OD PETORICE SRBA UBIJENIH 6. KOLOVOZA 1995. GODINE KOD SELA OČESTOVA, OD HRVATSKE TRAŽI-

LA ODŠTETU, ZAGREBAČKI OPĆINSKI GRAĐANSKI SUD NEDAVNO JE DONIO NOVU PRESUDU PO KOJOJ ĆE IM DRŽAVA TREBATI ISPLATITI VIŠE OD 223 TISUĆE EURA (VIŠE OD MILIJUN I 680 TISUĆA KUNA).

novosti

Isbjeglice u 'Oluji' srušjeni 9. kolovoza 1995. na granici Hrvatske i BiH

Zanimljivo je da je, vjerovatno prvi put u Hrvatskoj, dosuđeno i da država sama mora isplatiti i naknadu za izgubljeno uzdržavanje, koja iznosi, ovisno o mjesecu i godini, od 40-ak do 100 eura mjesečno plus zatezne kamate, a teče od rujna 1995. godine do studenoga 2007. godine

PRESUDA ZA SLUČAJ IZ 'OLUJE' U OČESTOVU KOD KNINA

Vladimir Urukalo
slobodnadalmacija.hr

Ustavni sud dodijelio milijunsku odštetu za smrt srpskog civila

Nakon što je Ustavni sud u lipnju 2022. godine "srušio" tri odluke, i to presudu Općinskog građanskog suda u Zagrebu, zagrebačkog županijskog suda te rješenje Vrhovnog suda o odbijanju revizije u slučaju u kojem je obitelj Momčila Tišme, jednog od petorice Srba ubijenih 6. kolovoza 1995. godine kod sela Očestova, od Hrvatske tražila odštetu, zagrebački Općinski građanski sud nedavno je donio novu presudu po kojoj će im država trebati isplatiti više od 223 tisuće eura (više od milijun i 680 tisuća kuna).

Roditelji ubijenog Tišme dobit

Obitelji Momčila Tišme, jednog od petorice Srba ubijenih 6. kolovoza 1995. godine kod sela Očestova, država treba isplatiti više od 223 tisuće eura (milijun i 680 tisuća kuna), uz naknadu za izgubljeno uzdržavanje, troškove postupka i zatezne kamate

Roditelji ubijenog Tišme dobit će na ime neimovinske štete svaki po 43.798 eura (330 tisuća kuna), isto kao i supruga ubijenog te njegov sin, koji je u vrijeme smrti svojeg oca imao niti godinu dana, a sve to, naravno, uz zatezne kamate te troškove postupka.

Smješteni u podrum

Zanimljivo je da je, vjerojatno prvi put u Hrvatskoj, dosuđeno i da država sinu mora isplatiti i naknadu za izgubljeno uzdržavanje, koja iznosi, ovisno o mjesecu i godini, od 40-ak do 100 eura mjesečno plus zatezne kamate, a teče od rujna 1995. godine do studenoga 2007. godine.

Kako stoji u odluci Ustavnog suda, a na temelju koje je zagrebački sud donio ovu najnoviju presudu, Hrvatska je vojska u mjestu Očestovu 5. kolovoza 1995. godine u podrumu jedne kuće zatočila dvadesetak osoba. Po iskazima jedne svjedokinje koja je s obitelji vozilom 5. kolovoza 1995. godine išla iz Obrovca prema Kninu, kod mjesta Očestova Hrvatska vojska otvorila je paljbu na njihovo vozilo, a tada je teško ranjen njezin sin, te kći i jedna rođakinja. Nakon što su zaustavili vozilo, hrvatski vojnici smjestili su ih u jedan podrum, a tamo je bilo 20-ak ljudi. Među njima je upoznala Momčila Tišmu, kojega prije toga nije poznavala. Bio je u civilnoj odjeći. Sutradan ujutro rečeno im je da će mlađi muškarci biti otpremljeni u vojni zatvor, a njezin sin u bolnicu. Vojnici su izveli petoricu mlađih muškaraca, a pet minuta kasnije čuli su se hici.

Desetak godina poslije doznali su da su petorica odvedenih iz tog podruma nakon dvadesetak dana zajedno pokopani na kninskom groblju.

Drugi je svjedok naveo da je tog dana bio na poslu te da je, kao i ostah građani, odlučio napustiti svoj dom. Pješice su krenuli do Unprofora, kad su sreli Momčila Tišmu. U blizini su vidjeli jedan traktor koji je netko ostavio jer nije imao goriva, a onda su im unproforci natočili gorivo te su njih, trojica krenuli tim traktorom Tišma je vozio.

Kod Očestova ih je zaustavila Hrvatska vojska, pretresla ih i odvezla do podruma jedne kuće, gdje je njih, oko

25 prenoćilo, a kuću su čuvali hrvatski vojnici. Sutradan ujutro pripadnici HV-a su prozvali petoricu mlađih muškaraca rekavši da je došla policija. Među odvedenima je bio i Momčilo Tišma. Svjedok je kazao da tada nije vidio policiju i da mu je poznato da nitko od petorice muškaraca više nije viđen živ.

MORH sve detaljno naveo

Njihovi su posmrtni ostaci nađeni 2001. godine te je obavljena obdukcija, koja je utvrdila da je Tišma, konkretno, ubijen s dva metka u glavu. Članovi obitelji jednog od petorice ubijenih, su 13. prosinca 2006. godine podnijeli kaznenu prijavu DORH-u zbog sumnje u ratni zločin protiv civilnog stanovništva, a supruga ubijenog je 13. lipnja 2011. godine učinila isto.

ŽDO u Šibeniku vodio je taj predmet te je šibenska policija obavijesno ispitala dva svjedoka i tražila od MORH-a „dostavu dokumentacije o tome jesu li se na tom području kretale vojne postrojbe i je li bilo borbenih, djelovanja”. Ministarstvo obrane je 19. ožujka 2007. godine dalo podatke po kojima je utvrđeno da su na području sela Očestova „napadna djelovanja u vrijeme predmetnog događaja izvodile snage 4. gardijske brigade te su detaljno navedene zone napada i zadaće postrojbi te brigade, kao i osobe koje su im zapovijedale”.

Šibenski ŽDO je 23. travnja 2020. godine izvijestio DORH da „dosadašnji rezultati izvida nisu dali rezultate o neposrednom otkrivanju počinitelja navedenih, kaznenih, djela te da se izvidi nastavljaju u cilju otkrivanja neposrednih počinitelja i nastavlja se utvrđivanje koje su jedinice HV-a u vrijeme vojno-redarstvene akcije ‘Oluja’ boravile na tom području i tko su bili zapovjednici, a sve kako bi se odlučilo ima li mjesta njihovoj zapovjednoj odgovornosti”.

Slučaj je početkom 2020. godine dodijeljen ŽDO-u Split, a 24. veljače 2021. oni odgovaraju odvjetnici obitelji Tišma Slađani Čanković da su se „provodili izvidi koji nisu otkrili neposrednog počinitelja te da se nastavlja s daljnjim provođenjem izvida...”.

Supruga pokojnog je u postupku, uz ostalo, navela i kako je za suprugovu smrt saznala tek u lipnju 2006. godine, kad je DNK analiza potvrdila da je on među žrtvama, a da se do tada nadala da je živ te da je bilo svakakvih informacija o njegovoj sudbini, od toga da je u zatvoru do toga da je negdje živ.

Do njegove smrti bavili su se poljoprivredom, on je radio i kao tokar, a u vrijeme kad je zarobljen, po njezinim riječima, odrađivao je radnu obvezu u poljoprivredi vozeći kombajn. Njegov je otac, uz ostalo, kazao i da je obitelj u kolovozu 1995. pobjegla, a da Momčilo nije bio s njima jer je radio u susjednom selu.

Pucnjevi nisu dokaz

Sudovi koji su donosili prethodne odluke svoje su odbijanje zahtjeva obitelji pokojnog temeljili na tome da „u konkretnom slučaju tužitelji prije svega nisu dokazali da bi pok. Momčilo Tišma bio ubijen od strane pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga”.

Tvrdilo se i da nitko od svjedoka nije iskazao da bi pok. Momčila Tišmu ubili pripadnici HV-a, niti o tome postoje ikakvi drugi dokazi, a činjenica da su se čuli pucnjevi, „u situaciji dok je u tijeku vojno-redarstvena akcija, na području gdje se ta akcija odvija, nije dokaz da je Momčilo Tišma tada i nastradao, niti od koga je nastradao”.

No Ustavni je sud naveo kako su Županijski i Vrhovni sud ovakvim stavom „podnositeljima nametnuli prekomjerni standard dokazivanja, koji je u okolnostima konkretnog slučaja neprihvatljiv i suprotan stajalištima samog Vrhovnog suda... Naime, Vrhovni je sud svojedobno zauzeo stav da je, kad ratni zločin koji su počinili pripadnici oružanih snaga uključuje prisilne nestanke, a nestala žrtva kasnije je proglašena umrlom, država odgovorna za smrt žrtve i nastalu štetu zbog očite uzročno-posljedične veze između nestanka i (pretpostavljene) smrti žrtve.

U takvim je slučajevima na državi da dokaže da je žrtva preživjela ih da je umrla u drukčijim okolnostima.

СЛУЧАЈ „ЈОВИЧИЋ ПРОТИВ ХРВАТСКЕ ”

8. јуни 2024.

Zarobljenik iz logora u Kerestincu 20 godina чека одштету „Ударали су ме по цијелом тијелу, газили су по мени...”

ДРЖАВИ НА НАПЛАТУ СТИЖЕ НОВА ОДШТЕТА ЗА ЗАРОБЛЈЕНИКА МУЧЕНОГ У ЛОГОРУ У КЕРЕСТИНЦУ НА ПОЧЕТКУ ДОМОВИНСКОГ РАТА.

Ђ. Ј. био је ухићен у студеном 1991. јер се, тврдили су тужитељи, након осамосталjenja Хрватске прикључио ЈНА и на Банији врбовао српско становништво да организира референдум за прикључење Петринје SAO Крајини.

Рјешење о провођењу истраге теретило га је за судjelovanje у оружаном побуну против Хрватске.

Мучење затвореника

Након што је неко вријеме провео у притвору у Сиску те у логору у Гајевој улици у центру Загреба, Ђ. Ј. завршио је у tzv. Коначишту у Керестинцу. Тамо је физички и психички злостављан. Тужбу због тога поднио је још у оџуку 2004. године.

Неправомoћна пресуда Опћинског суда у Сиску стиже тек сада. Према нјој Република Хрватска Ђ. Ј. мора платити укупно 20.650 еура одштете. Tijekom procesa бивши заробљеник описао је како је maltretiran заједно с осталима који су били притворени у Керестинцу.

„Тукли су ме људи у uniformama с амблемима из којих се могло закључити да су pripadници или Хрватске војске или Хр-

vatsке полиције. Ударали су ме по цијелом тијелу, газили су по мени, тукли ме дрвеним палицама и рукавицама са заковима, ципелами са окovima. Нисам се могао дићи од болова у плућима. Био сам pretућен најмање 20 пута”, описао је тјекoм procesa.

Пјевање усташких pjesama

Присјетио се и како су им прије ручка држали predavanja у којима су понижавани, а пуштене су им и неке усташке pjesme. „Ми смо их морали пјевати. Ја сам само мумљао нешто како биh избјегао батинjanje. Морао сам гледати и мучења осталих”, изјавио је ponavљајући како му је све то теško padало.

Премлаћивање је трајало и по пет, шест сати. „Тражио сам lijeчничку помоћ но никада ју нисам добио. У Керестинцу нас је 30-ак било у соби од 50 квадратa. Тамо сам провео два тједна, а онда су ме vratили у притвор у Сисак.

Последице злостављанја

Након што је пуштен Ђ. Ј. потражио је lijeчничку помоћ у Медицинском центру у Сиску. „Бојао сам се ићи на lijeчење у Загреб да ме као Србина тамо не ubију. Све то оставило је последице на мени. Нисам могао спавати. Бојао сам се за себе и obитељ. Због тога сам запadao

и у depresivna stanja. Нисам био sposoban ни радити”, испричао је Ђ. Ј. који је касније одселио у Аустрију гдје је 1999. ostvario право на invalidску mirovinu. Осим одштете од Хрватске је тражио и изгубљену зарату од 312 тисућа еура, али суд тај нјегов заhtjev није прихватио.

Predstavnici Републике Хрватске тврдили су на суду како му не би требало исплатити ништа јер није био neosnovано лишен слободe. Наиме, против нјегa је поступак завршен одлуком о oпpосту, а то, према нјиховом ставу, није исто као ослобађајућа пресуда.

Заповједници већ казнјени

Након што је чуо iskaze вјештака који су описали какве је последице maltretiranja претрпио Ђ. Ј., суд је закључио да има право на одштету.

Тим више што је Stjepan Klarić, ratni заповједник Коначишта ратних заробљеника које се најприје налазило у Загребу а затим у Керестинцу, заједно с неколико својих suboraca, правомoћно осуђен због ратног злочина над заробљеницима у Керестинцу. Klarić је добио осам година затвора, док су остали казнјени с годином и пол до пет година.

13. јуни 2024.

ЕЛЕКТРОШОКОВИ И СЛОМЉЕНА РЕБРА ВРЕДЕ 7.000 ЕВРА!

Да ли Хрватска исплаћује одштету и коме због бруталних мучења у логорима и убистава

НЕ ЗНА СЕ КОЛИКО ЈЕ СРБА, МУЧЕНИХ У ЗАТВОРИМА И ЛОГОРИМА ШИРОМ ХРВАТСКЕ ТОКОМ РАТА ДЕВЕДЕСЕТИХ, КАО И ЧЛАНОВА ПОРОДИЦА УБИЈЕНИХ, УСПЕЛО ДА ДОБИЈЕ ОДШТЕТУ ОД ОВЕ ДРЖАВЕ. РЕГИСТРА, БАР ЈАВНОГ, НЕМА, КАО ШТО, ЧИНИ СЕ, НЕМА НИ ПРАВИЛА КО ЋЕ ЈЕ ДОВИТИ.

Извесно је да су накнаде за претрпљене физичке и психичке трауме добили они чији су мучитељи пра-

воснажно осуђени за ратне злочине. Хрватски судови су, према евиденцији Документационо-информационог центра „Веритас”, осудили седамдесетак војника и полицајаца за ратне злочине над Србима („Госпић”, „Сисак”, „Лора”, „Керестинац”, „Пакрачка пољана”, „Марино село”, „Паулин Двор”, „Церна”, „Медачки цеп”, „Кулине...”). У свим тим случајевима Загреб је исплатио или ће исплатити накнаду оштећенима

који су преживели, или породицама убијених.

Последњи је одштету добио, додуше само у првостепеном поступку, Ђорђе Јовичић – око 20.000 евра. Ухапшен је 1991. јер се, како су тврдили тужиоци, прикључио ЈНА и на Банији врбовао српско становништво да организује референдум за прикључење Петриње SAO Крајини. Терећен је за учествовање у оружаном побуну против Хрватске. Неко

веме провео је у притвору у Сиску и логору у Гајевој улици, у Загребу, да би доспео у тзв. Коначиште, у Керестинцу, где је физички и психички злостављан. Због тога је поднео тужбу 2004, али је пресуда Општинског суда у Сиску стигла тек пре неколико дана.

НИЈЕ РАТНИ ЗЛОЧИН НЕГО „РАТНА ШТЕТА“

НАРОЧИТО је апсурдан случај смрти породице Вуковић из Медара. У акцији „Бљесак“ убијени су: Ранко, супруга Анђелија и деца Горан (11) и Гордана (8), као и Милутин, супруга Цвијета и ћерка Драгана (7). Хрватски судови одбили су тужбу сестара Радмиле и Мирјане због убиства оца Милутина, мајке Цвијете и сестре Драгане, уз образложење да ова убиства нису ратни злочин већ „ратна штета“!

Утврђено је да су Ђорђа тукли дрвеним палицама и рукавицама са заковицама, и газили га ципелама с окривима, тако да није могао да устане од болова у плућима. Никада није добио лекарску помоћ. Заточене Србе су терали да певају усташке песме и понижавали их. У просторији од 50 квадрата било их је тридесетак. Злостављани су касније сведочили на суђењу за ратне злочине команданту Коначишта Стјепану Кларићу, који је 2012. осуђен за мучење 34 ратна заробљеника. Добио је осам година затвора, а четири војника којима је био надређен од годину и по до пет.

Међу онима који су сведочили био је и Б. М. Од батинања је зарадио 10 поломљених ребара и добио накнаду око 7.000 евра.

- Мучили су ме електрошоковима и тукли. Једном ме је пијани „зенга“ увео у просторију, претио ми пиштољем, а онда ми ставио цев у уста. Говорио је „сад ћу да ти проспем мозак“ и онда повукао окидач. Само је кликнуло – цев је, срећом, била празна. Требало је то психички преживети! Други пут су ме увели у исту собу када је ушао један њихов и „зенгу“ зграбио за груди и бацио у страну, а мене ухватио за руку и извео. Пошто нам нису давали да једемо, тај Хрват ми је ноћу, кришом, доносио храну. На крају сам размењен – открио је,

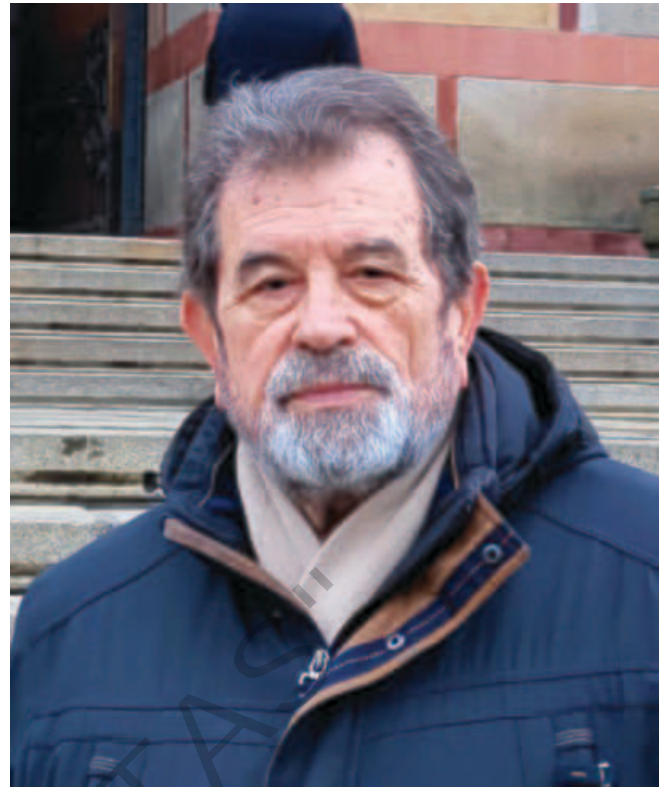
између осталог, овај сведок на суђењу.

Око 860.000 евра одштете добиле су и породице жртава које су 21. септембра 1991. припадници МУП и ЗНГ, на мосту на Корани, у Карловцу, ликвидирали после предаје и одлагања оружја. Од тринаесторице припадника ЈНА и ТО неколико је заклано, а већина убијена хицима из аутоматског оружја. Тројица, међу којима и један са тешким повредама, спасли су се скоком са моста, а четврти се у току ноћи искобељао испод мртвих сабораца. За овај злочин осуђен је Михајло Миша Хростов на четири године затвора!

- За две деценије поднето је на хиљаде тужби против Хрватске, од чега око 1.000 уз учешће „Веритаса“ – каже за „Новости“ Саво Штрбац из овог центра. – Хрватска је 1996. и 1999. суспендовала неке одредбе Закона о обавезним односима, по којима је држава била обавезна да надокнади штету својим грађанима. Судови су били затрпани тужбама. Тек 2003. донели су два нова акта – Закон о одговорности за штету насталу услед терористичких аката и јавних демонстрација и Закон о одговорности Хрватске за штету узроковану од припадника хрватских оружаних и редарствених снага током Домовинског рата. Највише тужби Срби су поднели већ наредне године, али су масовно одбијане. Међутим, када су осуђени кривци за ратне злочине, као што је то случај са Керестинцем, било је основа за обнову поступка.

ПРИТИСАК НА ЖРТВЕ ДА ОДУСТАНУ

На жртве је, каже Штрбац, вршен притисак да одустану од одштетних захтева, уз коментар „дали смо ти

Саво Штрбац

опрост, нећеш ваљда да тражиш и паре?!“ Реч је, наиме, о онима који су гоњени за оружану побуну (а таквих је било више од 21.000). Многи су потпали под Закон о амнестији. Међутим, амнестија није дата свима, већ је сваки случај понаособ анализиран, па су неке оптужнице преквалификоване у ратни злочин, и за такве није било опроста. Ови поступци се и даље воде.

Међу онима који су изгубили на суду налази се сестра Радета Радосваљевића. Њега, жену Јованку и синове Дејана (14) и Ненада (10), 25. фебруара 1992. године, у Дарувару, ликвидирао је припадник Хрватске војске Јожица Мудри. Правоснажно је осуђен на 15 година затвора. Радетов отац Петар и сестра Милица поднели су тужбу за накнаду штете, али је Петар умро. Судови су одбили Миличин захтев, зато што „у тренутку смрти није живела са братовом породицом, па јој не припада ни право на нематеријалну штету као наследници оца Петра“. Хрватској је надокнадила трошак поступка 25.000 евра!

В. Црњански Спасојевић,
С. Јањић Матић

СЛУЧАЈ „ХАЈДУ ПРОТИВ ХРВАТСКЕ ”

19. juli 2024.

Čovjeku koji je bio optužen za ubojstvo dječaka, Hrvatska sada plaća odštetu...

REPUBLIKA HRVATSKA MORAT ĆE PLATITI 32 TISUĆE EURA ODŠTETE 74-GODIŠNJAKU KOJI JE BIO OPTUŽEN ZA RATNI ZLOČIN U VUKOVARU, NO NA KRAJU JE PRAVOMOĆNO OSLOBOĐEN KRIVNJE. ZBOG 458 DANA ŠTO IH JE NEDUŽAN PROVEO U ISTRAŽNOM ZATVORU DOBIT ĆE OD DRŽAVE NAKNADU AKO PRESUDA ŠTO JU JE DANAS DONIO OPĆINSKI GRAĐANSKI SUD U ZAGREBU BUDE POTVRĐENA.

Ovaj Vukovaraц s kanadskom adresom bio je optužen da je s još dvojicom pripadnika srpskih paravojnih formacija 18. studenog 1991. nakon pada Vukovara na "Veleprometu" zlostavljao maloljetnog dječaka. Nakon što su ga, prema optužnici, izudarali zbog čega je dječak ostao ležati na tlu, izboli su ga bajunetama i ubili.

Istražni zatvor nakon uhićenja

Zbog brutalnog zločina ovaj je 74-godišnjak bio uhićen u ožujku 2020. godine u zračnoj luci u Londonu. Bio je na povratku iz Srbije u Kanadu. Navodno je dva tjedna ranije bio i u Vukovaru.

U istražnom zatvoru čekao je rasplet suđenja. Nepravomoćnom presudom koja mu je izrečena 21. lipnja 2021. oslobođen je krivnje, te pušten da se brani sa slobode.

Visoki kazneni sud potvrdio je oslobađajuću presudu u studenom 2022.

godine. Ključno je bilo to što ga je kao počinitelja zločina identificirala samo jedna svjedokinja, dok niti jedan drugi svjedok nije tvrdio da je on ubio 16-godišnjaka na Veleprometu. Ta svjedokinja bila je ranije udana za 74-godišnjakovog brata.

Odšteta zbog pritvaranja

Sada bivšem optuženiku stiže nepravomoćna presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu kojom je prihvaćen njegov zahtjev za odštetom zbog neosnovanog uhićenja i pritvaranja.

"Ja sam državljanin Kanade i obiteljski čovjek. Protiv mene nikada ranije nije vođen niti jedan kazneni postupak. U procesu na Županijskom sudu u Osijeku na teret mi je stavljeno jedno od najtežih kaznenih djela. Nikako nisam mogao prihvatiti da sam nevin optužen za tako strašan zločin. Optužbe su mi bile grozne pogotovo jer sam i sam imao djecu iste dobi kao i žrtva za čiju smrt sam bio optužen", izjavio je.

Maltretiranje u istražnom zatvoru

"Tijekom boravka u istražnom zatvoru patio sam od nesаница, mučnine, tjeskobe i stresa, nisam mogao jesti zbog čega sam bio iscrpljen i slab. Neki zatvorenici su me i maltretirali. Brojni mediji pisali su o kaznenom postupku koji je protiv mene vođen i javnost me već bila osudila. To je kod mene izazva-

Prema saznanjima „Веритаса“ правоснажно ослобођени зове се Драгутин Хајду (1950). „Веритас“ је пратио процес против Хајдуа, од хапшења до првостепене ослобађајуће пресуде.

Драгутин Хајду је рођени Вуковарац, мађарске националности, ожењен са Српкињом, у току рата деведесетих је био на српској страни. Прије 24 године са супругом и двојицом синова отишао је у Канаду, чији је држављанин.

lo strah hoću li uspjeti dokazati svoju nevinost.

Bio sam suočen s prijetnjom kazne zaptora od minimalno 20 godina, što bi s obzirom na moju dob zapravo značilo doživotan zatvor. Bio sam odvojen od svoje obitelji koja me zbog epidemioloških mjera vezanih za Covid-19 nije mogla posjećivati. Sve je do rezultiralo dodatnim strahom, tjeskobom i nemoći.

Nakon što sam uspio dokazati svoju nevinost nerado razmišljam i pričam o tom razdoblju života", naveo je u svom iskazu na sudu 74-godišnjak. Sud je prihvatio njegovu tužbu jer svatko tko je nedužan proveo određeno vrijeme u zatvoru ima pravo na odštetu zbog toga. Država se još može žaliti na presudu.

ПРИМЈЕНА ЗАКОНА О ЦИВИЛНИМ СТРАДАЛНИЦИМА У ДОМОВИНСКОМ РАТУ

ПОЛИТИКА

Саво Штрбац:

29. септембар 2023.

Бранка и њена деца

У ОНОМЕ ЛЕЖАЈУ ДО САМОГ ИСТОЧНОГ ЗИДА ЗАТЕЧЕНА СУ ДВА ДЕЧЈА ЛЕША И ТО ЈЕДАН ДО ЗИДА ГДЕ ЈЕ ПРОСТИМ ОКОМ ВИДЉИВО ДА СЕ РАДИ О МУШКОМ ДЕТЕТУ СТАРОМ ОКО СЕДАМ ГОДИНА

ПРЕ НЕКОЛИКО ДАНА БРАНКА ЈЕ ДОБИЛА РЕШЕЊЕ ИЗ ГРАДСКОГ УРЕДА ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ, ЗДРАВСТВО, БРАНИТЕЉЕ И ОСОБЕ С ИНВАЛИДИТЕТОМ ГРАДА ЗАГРЕБА КОЈИМ СЕ „ОДБИЈА СА ЗАХТЕВОМ ЗА ПРИЗНАВАЊЕ СТАТУСА ЧЛАНА ПОРОДИЦЕ ОСОБЕ УМРЛЕ У ДОМОВИНСКОМ РАТУ И ПРАВА НА ПОРОДИЧНУ ИНВАЛИДНИНУ ПО ДЕТЕТУ МИЛАНУ ГАГИЋ”.

У образложењу решења се наводи да је прегледом „заостале непријатељске документације пронађен спис предмета у којем је евидентирано да су дана 16. септембра 1993. године у породичној кући у окупираном месту Буковић, Бенковац, услед експлозије гранате смртно страдали Бранкин супруг Миленко Гагић те њихово двоје деце Милан и Милена”.

Те ноћи су падале гранате испале не са хрватских положаја по Бенковцу и околним местима, укључујући и приградско бенковачко насеље Буковић. Трагедија породице Гагић је у Бенковцу и широм Равних Котара и Буковице одјекнула много јаче него граната која их је побила, а бол за изгубљеном децом је била немерљива.

„Веритас” у својој архиви од оснивања (а основан је неколико месеци по страдању Бранкине породице) чува и комплетну судско-медицинску документацију о

страдању породице Гагић, у којој се налази и записник о увиђају, којег је исте ноћи обавио тадашњи председник Општинског суда у Бенковцу Драго Буљ.

У записнику се напомиње да се увиђај врши у ноћним условима (започео у 2.15 часова) без светла, под милицијском лампом, тако да сви детаљи нису ни уочљиви. Судија најпре констатује затечено стање објекта (кућа приземница, покривена циглом положеној по прљима, испод крова на гредама постављене даске, а услед удара гранате урушено најмање трећина крова...).

А у унурашњости, тачно испод урушеног крова два кревета положена уз источни зид. „У ономе лежају до самог источног зида затечена су два децја леша и то један до зида где је простим оком видљиво да се ради о мушком детету старом око седам година. У тим ноћним условима уочљиво је да је детету искидан стомак јер се види утроба... До њега се налази женски децји леш којем недостаје једна половина главе, а тело је углавном искидано... До тог лежаја налази се други лежај где је затечен леш одраслог мушкарца, који је такође без главе... И овде као и на предходном лежају се налази малтер, комадићи цигле и дасака... На лицу места се сазнало да је од ове гранате погинуо Гагић Миленко, рођен 1947, те његово двоје деце, и то син Милан стар седам година и кћи Милена стара четири и по године, дочим му је жена Бранка, рођена 1959. такође рањена, али је до доласка увиђајне екипе отпремљена у болницу.”

Трагедију је, иако тешко телесно повређена, преживела само Бранка, Миленкова супруга и Миланова и Миленина мајка. Иако смо се срели више пута у просторијама „Веритаса” у Београду, устручавао сам се да са њом тет-а-тет заподенем разговор о њеним сећањима на породичну трагедију. Ради провере да ли је посмртне остатке супруга и деце са бенковачког гробља, где су били сахрањени без њеног присуства, пренела у породичну гробницу у Смилчићу, што јој је била дугогодишња жеља, назвао сам је телефоном 21. јануара 2016. Рекла ми је да још није успела али ми је и отворила душу и причала дуго и нашироко а ја сам бележио:

Са супругом и децом до јесени 1991, живела је у Задру у изнајмљеном смештају. У јесен 1991. када су из Задра почели бежати Срби, и њена породица се преселила у Смилчић, Миленково родно место, где су и кућу направили, и које место је било под српском контролом. Кад је 21. јануара 1993. кренула хрватска акција „Масленица”, с обзиром да се Смилчић налазио близу линије фронта и на удару хрватске артиљерије, преселили су се у село Буковић код Бенковца и сместили у кућу Душана Савића. Иако су могли отићи и код њених родитеља у Затон Обровачки, изабрали су Буковић јер су проценили да су ту заштићенији него на другим местима. Процена им је, на њихову несрећу, била катастрофална.

„Нешто пре него је граната ударила у ту кућу, по мраку сам, с обзиром на то да струје није било, спремила децу у кревет, а након тога супруг и ја смо

легли у кревет који се налазио у истој просторији. Кад је ударила граната у кућу прво сам, онако у мраку, пошто се није оглашавао, пипала супруга све док ми рука није упала у његову утробу.”

Причала ми је Бранка како су је тешко рањену сместили у болничка кола и одвезли најпре у бенковачку амбуланту а затим у книнску болницу и како је кола хитне помоћи на путу до Книна засула киша гелера од још једне испалене гранате али да овај пут није било рањених. Причала ми је како се лечила и опорављала у бањама Топуско на Кордуну и у Апатину, одакле је отишла код стрица у Ковин а одатле се преселила у Београд, где је једном приликом упознала Бранка, избеглицу из Сиска, са којим се почела дружити. Писала је оцу да са једним човеком, који јој се свиђа, излази на кафу а отац јој је одговорио: „Кад је твоје срце све оно преживело, а сад мисли да је то то, слободно се ти среди и удај.” И удала се.

У септембру 1995. родила је једно мушко дете, али су је након три дана обавестили да је дете умрло, мада никада није добила ни родни ни смртни лист, а са градског гробља је добила потврду да беба под њеним именом никад није сахрањена на том гробљу. У фебруару 1997. са Бранком је добила и сина Павла, на којег је пренела и сву љубав за предходно изгубљену децу.

Са Павлом сам разговарао ових дана. Бранка има рашта да се поноси. Њен Павле је добар човек и успешан спортиста (игра хокеј на леду за Црвену звезду и репрезентацију Србије).

Разговор смо и водили поводом уводно поменутог решења, у којем пише да је спис предмета, како то и налаже Правилник о начину остваривања статуса и права цивилних страдалника из Домовинског рата, достављен Повјеренству (комитету) Министарства хрватских бранитеља за утврђивање запрете из чл. 5. Закона о цивилним страдалницима из Домовинског рата, које им је 12. јуна 2023. године вратило спис „уз напомену да је од надлежних тела прибавило податке о подносиоцу захтева и страдалој цивилној особи темељем које подносилац захтева изводи свој статус, те је дало мишљење да у погледу именованих постоји запрека из члана 5. став 1. тачка 1. Закона. Наведеном одредбом је прописано да статусе и права из овог закона не могу остварити припадници, помагачи или сарадници непријатељских војних и паравојних јединица који су суделовали у оружаном агресивном на Републику Хрватску и сви који су на било који начин помагали непријатеља, као ни чланови њихових породица темељем њихова страдања”, па је следом наведеног и решено као у изреци решења.

Ни речи о томе како дете од седам година може бити припадник, помагач или сарадник непријатељских војних и паравојних јединица? Бранка очекује да ће ускоро добити слично решење и на своје захтеве да јој се призна статус цивилне жртве и по основу страдању другог тетета и по основу њеног рањавања. По основу супругова страдања није ни подносила захтев претпостављајући да би му, иако

није био војно ангажова, могли наћи неку „запреку”. Није јој јасно зашто надлежни орган о свим њеним захтевима није одлучивао у једном поступку.

И није Бранка једина која је добила одбијеницу о признању статуса цивилне жртве.

О хрватском Закону о цивилним жртвама рата већ сам писао на овим страницама (текст „Хрватски закон о ратним цивилним жртвама”, објављен 21. октобра 2021).

Сада могу поновити оно што сам и тада констатовао да су се аутори овог закона заиста потрудили да поставе многе „запреке” српским страдалницима и члановима њихових породица, посебно онима који су страдали на подручју бивше РСК, на путу до признавања статуса ратног страдалника, без којег се не може остварити ниједно од законом предвиђених права.

Иако смо били свесни тих „запрека” саветовали смо и Бранки и осталим српским цивилним жртвама и члановима њихових породица да поднесу захтеве за признање таквог статуса према прописаној процедури и да буду спремни на „рововску” правну борбу кроз хрватске и међународне институције. Борба је почела. Али како се борити против „комитета”, који делује изван управног органа који доноси коначну одлуку, чије мишљење се, иако без образложења, мора поштовати.

Јадна је и бедна „демократија” која строгоћу прописа тренира на дискриминацији и убиствима недужне деце.

NOVOSTI НОВОСТИ

1. јуни 2024.

MINISTARSTVO BRANITELJA BEZ DOKAZA JE OCIJENILO DA SU MAJKE DJECE UBIJENE NA PETROVAČKOJ CESTI U AVGUSTU 1995., KAO I SAMA DJECA, BILI POMAGAČI NEPRIJATELJSKE VOJSKE. ODVJETNICA SLAĐANA ČANKOVIĆ NAJAVLJUJE PRIJEDLOG

Djeca kao neprijatelji

ZA OČJENU USTAVNOSTI ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA

I ptice na grani znaju što se dogodilo na Petrovačkoj cesti. Imamo dokaze, svjedoke i snimke. To je istina, ali po njihovome nije. Pravda tu ne može pobijediti. Oni su sa svojim principima jači

od pravde. Kad vidim šta mi pišu u tim rješenjima, još više se nasekiram i sve me vraća nazad, bude mi još gore. Prošlo je 30 godina skoro, a oni nisu prihvatili osnovno. Imam jedno dijete i koliko mogu, ja se tješim. Želim ostati normalna i zdrava. Da poživim svom djetetu

tu. Najgore je onome ko je nastradao i izgubio najmilije. Optužuju nas da smo saradnici vojske. Ja, žena, a Darko dije te, 13 godina je tek bio napunio. Apsurd! Ja sam samo gledala da izađemo živi i zdravi u Oluji, bilo gdje da se sklonimo. Odahnula sam kad smo ušli u Bosnu, čuti, dobro je, mislim se, maknuli smo se, bitno da je živa glava. Međutim, ništa nije tako ispalo – o nemogućnosti stjecanja statusa člana obitelji civilne žrtve rata i prava na obiteljsku invalidninu govori Jovanka Vuković, majka dječaka Darka Vukovića koji je zajedno s ocem Krstanom ubijen u granatiranju izbjegličke kolone 7. avgusta 1995.

Ministarstvo hrvatskih branitelja ocijenilo je, bez dokaza, da su Jovanka i druge majke ubijene djece u izbjegličkoj koloni, kao i sama djeca – bili pomagači neprijateljske vojske. Osim toga, tvrde da se vojna operacija prije 29 godina odvijala isključivo u Hrvatskoj, pa zbog tzv. teritorijalnosti pravnog sustava, uopće ne mogu ni sagledati stradanje civila u Bosni i Hercegovini. Vidljivo je to iz nedavnih negativnih rješenja koja su upućena majkama. One su svoje pravo tražile na temelju Zakona o civilnim stradalnicima, ali nejasnim kriterijima nisu udovoljile.

Na Petrovačkoj cesti kod mjesta Bravsko u Bosni i Hercegovini, izbjegličku kolonu raketirala su dva nadzvučna aviona tipa MiG-21 Hrvatskog ratnog zrakoplovstva (HRZ) u niskom preletu. U napadu su ubijeni Darinka Drča (1927.), njeni unuci Jovica Drča (1989.) i Mirjana Dubajić (1974.) iz Brotnje kod Donjeg Lapca, zatim brat i sestra Nevenka (1984.) i Žarko Rajić (1986.) iz Donjeg Lapca, Krstan Vuković (1951.) i njegov sin Darko (1982.) također iz Donjeg Lapca te Branko Stjelja (1923.) i sin Mirko (1961.) iz Nadina kod Benkovca. Tužilaštvo za ratne zločine u Beogradu, 2022. podiglo je optužnicu protiv četvorice pilota Hrvatskog ratnog zrakoplovstva po zapovjednoj liniji,

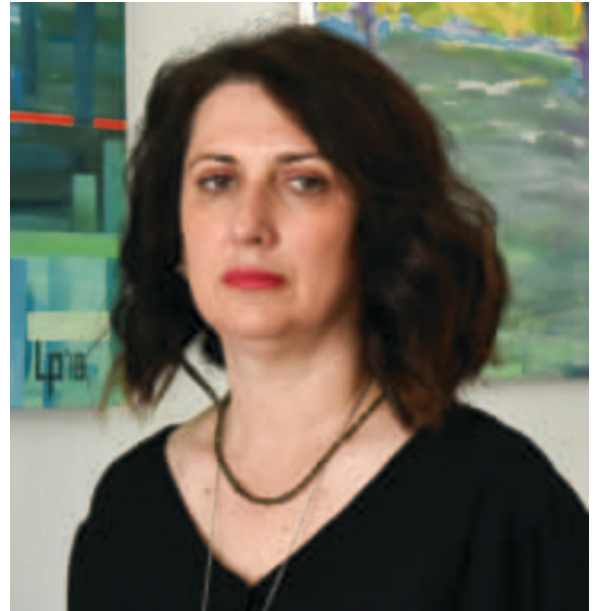
ali Hrvatska je sve optužbe odbacila.

Majke ubijene djece pred zakonima Hrvatske su bez mrlje, što im institucije i priznaju. Razmatrajući zahtjev Jovanke Vuković, zagrebački Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom pribavio je uvjerenje od Ministarstva pravosuđa i uprave. Dokazano je da nije osuđivana za kaznena djela iz članka 5. Zakona o civilnim stradalnicima. Riječ je, inače, o kaznenom djelu pomaganja ili surađivanja s neprijateljskim vojnim ili paravojnim postrojbama. Međutim, u konačnoj odluci nisu prevagnule činjenice nego mišljenje Povjerenstva pri Ministarstvu branitelja. Odlučeno je da su Jovanka i maloljetni Darko Vuković pomagali neprijateljsku vojsku. Neshvatljivo je zašto veću težinu ima mišljenje s neke sjednice i na čemu se ono zasniva.

Pritom su svi osnovni podaci o stradalom dječaku u hrvatskim javnopravnim tijelima znakovito oskudni. Nije evidentiran u informacijskom sustavu MUP-a, u matici umrlih nisu, navodi se, pronađeni podaci ni dokumentacija koja bi se na njega odnosila, s obzirom na to da je smrt nastupila „na području druge države Bosne i Hercegovine”. Ne nalazi se ni u evidencijama žrtava na području RH, osoba oštećenih kaznenim djelom tokom rata.

Slađana Čanković, odvjetnica roditelja ubijene djece, pripremila je prijedlog za ocjenu suglasnosti Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata i podzakonskih akata s Ustavom Republike Hrvatske. Želi propitati ustavnost spornog članka 5., te 6. i 21. kao i članka 22. Pravilnika o načinu ostvarivanja statusa i prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata.

- O činjenici da li su podnositelj zahtjeva ili civilna žrtva bili pomagači neprijateljske vojske odlučuje Povjerenstvo, a ne službena osoba koja provodi upravni

Slađana Čanković

postupak. Upravno tijelo koje odlučuje u upravnom postupku nema punu jurisdikciju. Ako službena osoba nema mogućnost samostalno utvrđivati činjenice i okolnosti, već to odlučuje Povjerenstvo, ne može se raditi o nepristranom i neovisnom tijelu – govori Čanković.

Porodice stradalih podnijele su tužbe radi naknade štete na Općinskom građanskom sudu u Zagrebu. Odvjetnica pokušava dokazati da su za vrijeme „Oluje” HRZ i Protuzračna obrana učestvovali sa 17 borbenih aviona MiG-21. Vazduhoplovstvo Republike Srpske Krajine, tvrdi, tokom 1995. nije imalo takve avione. Sudu je dostavila dokument u kojem je podrobno objašnjeno na koji su način bile angažirane zračne snage, kao i tok same operacije po danima i zadaćama. Priložen je i članak iz Večernjeg lista iz 2014. „Hrvatsko ratno zrakoplovstvo u Oluji: Sva djelovanja protiv ‘Srpske vojske Krajine’ 1995.”

- Iz članka je vidljivo kako je objekt djelovanja hrvatskih zrakoplovnih snaga 7. avgusta 1995. bilo Medeno polje u općini Bosanski Petrovac. Tvrdnja iz članka proizlazi upravo iz dokumenta „Raščlamba sudjelovanja snaga HRZ i PZO u operaciji HV Oluja”. Dokument je javno dostupan, ali DORH je prigovorio da to ne može biti korišteno kao dokaz jer je dokument tajan – opisuje Čanković paradokse slučaja.

Sudovi, ministarstvo i DORH koriste svoju moć da bi očuvali narativ o čistoj završnoj operaciji u ratu. Ipak, općepoznata je činjenica da se 1995. u Bosni,

osim mnoštva civila, nalazila i Hrvatska vojska. Potvrđeno je to u oslobađajućoj presudi hrvatskim generalima „Tužitelj protiv A. Gotovine i M. Markača” Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju iz 2012.

I dok se civilima ne priznaje stradanje, vojnicima HVO-a koji su ratovali na području susjedne zemlje, kontinuirano se povećavaju prava. Oni koji su u BiH stekli status ratnog invalida mogu ostvariti pravo na invalidsku

mirovinu već ako im nadležno tijelo vještačenja u Hrvatskoj utvrdi gubitak radne sposobnosti.

ОДЛУКА ХРВАТСКЕ ВЛАДЕ О ОТПИСУ ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПАРНИЧНИХ ТРОШКОВА

ПОЛИТИКА

11. јануар 2024.

Саво Штрбац:

Ко ме је и зашто хрватска Влада отписала дугове

Влада Републике Хрватске је на 274. седници, одржаној 28. децембра 2023. године, усвојила Одлуку о отпису тражбина трошкова парничног поступка досуђених Републици Хрватској, тражбина с наслова накнаде штете и других тражбина досуђених Републици Хрватској, у одређеним поступцима. ИНФОРМАЦИЈА О УСВАЈАЊУ ОВЕ ОДЛУКЕ ПОД ИСТИМ ДАТУМОМ ОБЈАВЉЕНА ЈЕ НА СЛУЖБЕНОМ САЈТУ ХРВАТСКЕ ВЛАДЕ, НА КОЈЕМ ЈЕ ОБЈАВЉЕН И ПРЕДЛОГ ТЕКСТА ОДЛУКЕ. „ВЕРИТАС” ЈЕ ДАН КАСНИЈЕ НА СВОМ САЈТУ ОБЈАВИО ВЕСТ О УСВАЈАЊУ И ТЕКСТ ПОМЕНУТЕ ОДЛУКЕ, ДОК ХРВАТСКИ МЕДИЈИ ПРВИХ ДЕВЕТ ДАНА НИ СЛОВА НИСУ ПОСВЕТИЛИ ОВОЈ ОДЛУЦИ.

Тек 5. јануара 2024, на порталу бранитељског форума, под насловом „Влада опрашта дугове припадницима српске националне мањине на име изгубљених судских спорова против Републике Хрватске”, преузима вест о усвајању и текст поменуто одлуке са „Веритасовог” сајта уз коментар: „Са овом одлуком хвали се Саво Штрбац на страници 'Веритаса'”. А дан касније и портал „директно.хр” преноси исту вест под насловом: „Владина одлука која је прочитати уступак Пуповцу прошла испод радара: Саво Штрбац је одушевљен.”

Са чиме се ја то хвалим и одушевљавам?

„Овом се одлуком отписују тражбине (потраживања) трошкова парничних поступака досуђених Републици Хрватској правоснажним пресудима донесеним након 31. јула 2003. у поступцима покренутим на основу Закона о одговорности за штету насталу услед терористичких аката и јавних демонстрација ('Народне новине', број 117/03) и Закона о одговорности Републике Хрватске за штету узроковану од припадника хрватских оружаних и редарствених снага током Домовинског рата ('Народне новине', број 117/03), као и ненаплаћене тражбине по основу правоснажних пресуда у регресним парницама за накнаду новчаних износа које је РХ исплатила по основу правоснажних пресуда донесених сагласно наведеним законима, а прописује се и могућност отписа других потраживања досуђених РХ које се односе на Домовински рат у одређеним судским и управним поступцима. Такође се прописује да ће се извршити поврат Републици Хрватској досуђених и већ наплаћених потраживања из наведених поступака”, наводи се, између осталог, у образложењу предлагача ове одлуке.

Из образложења се дознаје и да је по процени на основу наведених закона покренуто од 1.500 до 2.000 захтева, а после и тужби пред надлежним судовима; да је тек 16 одсто тужитеља који су били обавезни да плате парничне трошкове, платило их или их плаћа; за износе које Република

Хрватска исплати, држава има право регреса те да већина таквих случајева није наплатива ни у извршним поступцима и да ће за провођење одлуке бити потребно око 700.000 евра. А из текста одлуке произилази и да се захтев за поврат уплаћених средстава подноси надлежном одветништву у року од године дана од усвајања одлуке, када је и ступила на снагу; да захтев могу поднети и наследници; да се поврат средстава врши без камате и да се за провођење ове одлуке оснива одбор којег чине представници Министарства правосуђа и управе, Министарства хрватских бранитеља, Министарства финансија и Државног одветништва РХ.

Значај ове одлуке најбоље ће се разумети кроз следеће примере:

Дана 25. фебруара 1992. године, у Дарувару, припадник Хрватске војске Јожица Мудри ликвидирао је четворочлану српску породицу Радосављевић: Радета, његову супругу Јованку и њихове малолетне синове Дејана (14) и Ненада (10), за које дело су га хрватски судови правоснажно и осудили на 15 година затвора.

Радетов отац Петар и сестра Милица по правоснажности пресуде поднели су тужбу против РХ ради накнаде штете. Петар умире у току парнице, а поступак, као једини наследник, преузима његова кћи Милица. Општински суд у Дарувару, пресудом из јуна 2007, коју је потврдио и Жупанијски суд у Бјеловару, одбија Миличин

тужбени захтев у целости, уз образложење да у тренутку смрти није живела са братом и његовом породицом те да јој не припада ни право на материјалну штету као наследници оца Петра, какав став су заузели и Врховни и Уставни судови Хрватске. С обзиром на то да је изгубила спорове, судови су пресудили да она држави Хрватској накнади трошак парничног поступка у износу од око 25.000 евра. Познато нам је да је Милица платила поменути износ.

Првог маја 1995. године, хрватске оружане снаге извршиле су агресију, под кодним називом „Бљесак“, на српску област Западна Славонија, у саставу РСК, у време када је ова област била под заштитом УН-а. У тој акцији најтеже је страдала породица браће Вуковић из Медара: Ранко, супруга му Анђелија и њихова деца Горан (11) и Гордана (осам), те Милутин и супруга му Цвијета и њихова ћерка Драгана (седам). По тужби сестара Радмиле и Мирјане Вуковић, поднесене против РХ за накнаду штете због убиства оца им Милутина, мајке Цвијете и сестре Драгане, хрватски судови су одбили њихову тужбу уз образложење да убиство њихових родитеља и сестре није ратни злочин већ „ратна штета“, за коју држава не одговара, уз обавезу да оне држави плате парнични трошак у износу од око 3.200 евра. Није нам познато да ли су сестре и платиле овај износ.

У оваквим и сличним случајевима (а има их на стотине) ако тужитељи до сада нису платили поменуте парничне трошкове држави Хрватској, неће их ни морати платити, а ако су их

платили, исти износ би им требало бити враћен без камата ако у року од године дана од усвајања одлуке поднесу захтев за поврат.

То су примери који иду у прилог оштећеницима српске националности, о чему пишу и већ поменути хрватски портали.

Међутим у овој одлуци се „крије“ и отпис потраживања РХ и за ненаплаћена потраживања по основу правоснажних пресуда у регресним парницама за накнаду новчаних износа које је РХ исплатила по основу правоснажних пресуда донесених сагласно наведеним законима.

Ево примера и за ову „скривалицу“: Двадесет и првог септембра 1991. припадници МУП-а и ЗНГ РХ, на мосту на реци Корани у Карловцу, ликвидирали су, након предаје и одлагања оружја, тринаесторицу припадника ЈНА и ТО, неколико клањем у лежећем положају, а већину хицима из аутоматског оружја у стојећем положају, док су се тројица, међу њима и један са тешким повредама, спасили скоком са моста, а четврти се у току ноћи, такође са тешким повредама, искобељао испод мртвих сабораца. За овај злочин у мају 1992. започео је кривични прогон карловачког специјалца Михајла Мише Хрстова, а завршио је у мају 2015. пресудом Врховног суда, којом је осуђен на четири године затвора због кривичног дела против човечности и међународног права – протуправним убијањем и рањавањем непријатеља. Хрватска држава од свог бившег специјалца Хрстова, потражује око 860.000 евра колико је исплатила породицама убијених

жртва по правоснажним пресудама парничног суда за накнаду штете.

Хрватски судови су, према „Веритасовој“ евиденцији, до сада правоснажно осудили око 70-ак својих војника и полицајаца за ратне злочине над Србима („Госпић“, „Сисак“, „Лора“, „Керестинац“, „Пакрачка пољана“, „Марино село“, „Паулин Двор“, „Церна“, „Медачки џеп“, „Кулине“) и у свим тим случајевима држава је исплатила (или ће исплатити) накнаду штете или директно оштећенима који су преживели тортуре или породицама убијених, а затим регресним тужбама тражи(ла) накнаду од осуђених.

По овој одлуци свим правоснажно осуђеним припадницима сопствених оружаних снага и полиције држава такође отписује потраживања, а оно што су уплатили до сада по регресним тужбама, вратиће им се из државног буџета.

Задњих двадесетак година у Хрватској су, и кроз струку и кроз јавност, честа тема били трошкови обухваћени овом одлуком, па ми је још интригантније због чега се ова одлука не коментарише у Хрватској. Сва је прилика да власт чека погодан тренутак да са њеним ефектима „на сва звона“ изађе у јавност. То би се ускоро могло и десити јер је Хрватска ушла у супер изборну годину, а странка на власти могла би на основу ње добити више гласова бирача са десног политичког спектра и од српске популације, присталица Домовинског покрета и СДСС, као могућих коалиционих партнера у будућој саборској већини.

JutarnjiLIST

8. januar 2024.

Hrvatska vraća novac osuđenim ratnim zločincima?! Evo o kolikom se iznosu radi

REPUBLIKA HRVATSKA VRATIT ĆE SVE NOVCE PRAVOMOĆNO OSUĐENIM HRVATSKIM RATNIM ZLOČINCIMA KOJE JE TIJEKOM GODINA DRŽAVA REGRESNO OD NJIH NAPLATILA NA IME PODMIRENJA ODŠTETA ŽRTVAMA NJIHOVIH ZLOČINA.

Odlučila je tako Vlada u svojoj odluci kojom se također obustavljaju svi takvi regresni postupci koji su u tijeku, brišu se zabilježbe na imovini zločinaca koje su stavljene zbog ovrha na osnovi tih odštetnih zahtjeva i slično. Također, istom odlukom trebali bi se obustaviti i svi ovršni postupci koje protiv obitelji

žrtava zločina vodi Republika Hrvatska, a radi se o naplati potraživanja troškova sudskih postupaka onih žrtava koji su protiv RH pokrenuli parnice zbog naknade štete, no te su parnice izgubili, najčešće zato što nisu uspjeli dokazati da im je član obitelji ili imovina stradala u ratnim operacijama od

ruku pripadnika hrvatskih Oružanih snaga (OSRH).

Načelo reciprociteta podrazumijevalo bi da se i onima od kojih je u prošlosti RH uspjela naplatiti troškove postupka također vrati novac. Vlada procjenjuje da bi za namirenje svih ovih troškova trebalo oko 700.000 eura.

Postupak u dvije faze

Naime, kako što je poznato, temeljem dvaju zakona iz 2003. godine – Zakona o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata i Zakona o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija – Hrvatska, točnije Državno odvjetništvo, je regresno tužilo osobe koje su pravomoćno osuđene za ratni zločin koji su počinili kao pripadnici OSRH, te on njih tražilo da osobno nadoknade štetu koju je RH prethodno morala isplatiti žrtvama zločina ili njihovim obiteljima.

Dakle, postupak se u praksi odvijao u dvije faze. Najprije bi neki pripadnik OSRH u kaznenome postupku bio osuđen za ratni zločin. Žrtve ili njihove obitelji bi zatim tužile RH potražujući odštetu ili po osnovi izgubljenoga člana obitelji, pretrpljenih ozljeda ili štete na imovini. Ključni dokaz žrtava da su štetu pretrpjeli baš djelovanjem pripad-

nika OSRH bilo bi upravo postojanje pravomoćne kaznene presude za ratni zločin te je često upravo to bio glavni kriterij kojim se sudovi vodili kod odlučivanja kod takvih tužbi.

Ukoliko bi žrtva dobila spor RH bi joj isplatila dosuđenu štetu, no zatim bi Državno odvjetništvo regresno tužilo osuđenika za taj ratni zločin te od njega potraživalo da državi plati istu onoliku štetu koju je država morala isplatiti žrtvi. S druge strane, neke od žrtava bi izgubile sporove iz raznih razloga, te bi se zatim protiv njih provodili ovršni postupci za nemale parnične troškove. Ovom odlukom, koliko smo to uspjeli iščitati, sve bi ovo bilo stavljeno van snage.

Procjena da je temeljem navedenih zakona pokrenuto od 1500 do 2000 zahtjeva, a poslije i tužbi pred nadležnim sudovima. Tek 16% tužitelja koji su bili obvezni platiti parnične troškove je platilo ili plaća te troškove. Za iznose koje Republika Hrvatska isplati sukladno uvodno navedenim propisima, Republika Hrvatska ima pravo regresa. Većina takvih slučajeva nije naplativa ni u ovršnim postupcima.

Osniva se povjerenstvo za provedbu odluke

Međutim, iako su obveznici plaćanja u teškoj socio-ekonomskoj situaciji, na većinu navedenih slučajeva nije primje-

njiva Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja jer je navedenom Uredbom propisano da se sukladno navedenoj Uredbi ne mogu otpisati dugovi i potraživanja s osnove stečnog bez osnove.

Otpisivanje postojećih dugova kao i povrat naplaćenih sredstava kroz ovrhe i dobrovoljna plaćanja troškova postupka ima izravne učinke na socijalnu uključenost i zaštitu izravnih i neizravnih stradalnika Domovinskog rata. Također se propisuje da se će se izvršiti povrat Republici Hrvatskoj dosuđenih i već naplaćenih tražbina iz navedenih postupaka. Za provedbu ove Odluke osniva se Povjerenstvo koje čine predstavnici Ministarstva pravosuđa i uprave, Ministarstva hrvatskih branitelja, Ministarstva financija i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske", navedeno je u obrazloženju odluke Vlade.

Među najpoznatijim slučajevima takvih regresnih tužbi koje su još u tijeku su postupci koje je RH vodi protiv bivšega MUP-ovog specijalca Mihajla Hrastova, osuđenoga zbog ratnoga zločina nad zarobljenicima na Koranskom mostu, te Vladimira Milankovića, ratnoga zapovjednika policije u Sisku, osuđenoga temeljem zapovjedne odgovornosti za zločine nad civilima u Sisku.

СУДСКИ ПОСТУПЦИ ПРЕД ЕВРОПСКИ СУДОМ ЗА ЉУДСКА ПРАВА (ЕСЉП)

СЛУЧАЈ "ДАРА ПРОТИВ ХРВАТСКЕ"

ПОЛИТИКА

3. јули 2024.

МОЈ ЖИВОТ У ИНОСТРАНСТВУ Дара коначно добила Хрватску у Стразбуру

Хрватски суд упорно је тврдио да ЈОЈ ОТАЦ НИЈЕ УБИЈЕН У ОЛУЈИ, НЕГО ДА ЈЕ УМРО ПРИРОДНОМ СМРЉУ, АЛИ ЈЕ НА КРАЈУ У СТРАЗБУРУ ПРЕСУЂЕНО ДА ЈОЈ ВРАТЕ ОТЕТУ

КУЋУ И ИМАЊЕ И ИСПЛАТЕ ЗАОСТАЛЕ ПЕНЗИЈЕ

У Бремен сам стигао брзо возом из Холандије. Тачно онако како сам предвидео, у 10 и 30 ујутру. Пожурио

сам од главне станице до центра, да осетим атмосферу коју сам доживео још као двадесетогодишњак кад сам сваког лета у њему радио по шест месеци. Пет пута, пет година уза- стопно.

Дошао сам до центра, на тргу поплочаним црвеном циглом било је пуно људи. Тог јутра изгледао је умивено као да је падала киша. Подсећао је на Принцесграхт у Амстердаму.

Туристи у Бремену још стављају новчић на трамвајску пругу и радују се као деца кад га трамвај испегла. После оду код златара да им пробуши рупу и окаче га на ланчић око врата. Верују да то доноси срећу. Сетио сам се да сам пре много година и ја то радио. Заборавио сам коме сам после дао ту амајлију у студентском граду у Београду. Да ли Гоци, Милице, Вишњи или можда Љубиши.

Пожурио сам до Снорштресе, бременске Скадарлије, да видим да ли и даље постоји ресторан „Београд“. Да баш у њему попијем кафу. Ту сам радио за баром. Газда и ја смо били једини Срби (тада Југословени), остали персонал су били Индијци (Мадраси). Емигрирали су из Индије и са Цејлона оне године кад је убијена Индира Ганди.

Шеф кухиње био нам је Надан, доктор математике и јога мајстор. Њега сам највише волео да видим. Посебну пажњу је посвећивао правећи јело за мене. Никада није дозволио да му помогнем да избаци канте за смеће. Сав је био мршав и танак.

Ја му наравно нисам одао тајну зашто сам такав. Сваке ноћи сам проводио време у дискотеци „Зашто не“. Ноћу у диско а дању посао. Тако сам ја почео моју гастарбајтерску каријеру.

У међувремену сам прошао поред зграде где је била дискотека. Нема је више, уместо ње је подигнута гаража. Осетио сам бол и празнину у грудима. После три минута дошао сам до следеће душевне рупе.

Ни ресторана више није било Сада се ту продају фрижидери и шпорети. Стао сам поред улазних врата као сироче. Морам баш ту да чекам Даринку јер смо се тако договорили.

Време је стало. Но, срећом Даринка је дошла на време. Поздравили смо се на улици, ушли у њен ауто и одмах кренули ка њеној кући у Есен. Слабо смо причали успут, она је пратила

пут уз помоћ навигације. Знам Даринку годинама, сада је у пензији.

Цео радни век је провела у Универзитетској клиници у „Стеглик“ Берлину. После уједињења две Немачке променила је име у „Сарите 40“. Путање је било монотоним бетонским аутопутем где Немци возе као суманути. Срећом нисмо наишли ни на једног камиказу (оне што намерно возе у супротном смеру) да би што више људи унесрећили приликом самоубиства. Таквих шофера гледао сам у време када се аутостопом прочешљао целу Немачку, уздуж и попреко.

Коначно стигосмо у гаражу испод лепе зидане зграде још из 19. века. Ту је Даринка купила апартман, а има своју башту. Донео сам јој ланац соларних светиљки да још осветљавају ноћу башту.

Први пут сам овде код ње, до сада смо се састајали по нашим црквама у Холандији и у кафићима у Ден Хагу.

Даринка је отворила два хладна немачка пива. Попили смо пар гутљаја и она је отишла до албума са сликама. Да ми покаже цео свој живот. Њен муж, Фриц, инжењер по струци умро је пре седам година. Искрено га је волела и једва га је прежалила. Типичан маркантни Немац, са плавим очима.

Фриц је много пута ишао у Српску Крајину носећи хуманитарну помоћ народу и Даринкиној фамилији у време грађанског рата. Имају два сина који заузимају високе функције у немачком друштву. Један као правник а други као економиста.

Даринкине руке почеше да дрхте, за тренутак је изгубила и глас. Налетела је на слику оца Станка. Хтео сам да јој помогнем и узех албум у руке. Видео сам једног црномањастог витког човека у најбољим годинама. Одмах се видело да је Даринка ћерка овог човека.

„Убиле су га усташе, 1995. године, на само двеста метара од цркве у Глини. Док му је жена, Сека Станојевић тешко рањена.

У тој истој глинској Цркви, на Светог Илију, 1941. године заклани су Станков деда Јован и стриц Марко. Стра-

дала су и два моја ујака, Љубан 24 године и Стеван 17 година.

Мој деда по мајци Ђуро такође са њима заклан у глинској Цркви. Ту је у Другом светском рату страдало 1246 душа. Мој отац је живео у Бовићу где протиче река Трепча. Пре рата смо имали школу са 860 ђака. Данас ни једног. У мом Бовићу је Владимир Назор написао песму „Мајци православној“.

Отац и цело село кренули су у бекство ка Србији. Колону су из авиона гађале Туђманове убице. Док су Хрвати истовремено напали село из свих праваца. У колони су страдале 24 душе међу њима и деца. За овај случај је Готовина у првој пресуди био осуђен.”

Мајка, тешко рањена је успела да се домогне Немачке, код ћерке и зета. Ту се месецима опорављала и кад је коначно дошла себи, тражила је од Даринке да тражи пензију мужа коју ју је примао у Хрватској све до почетка рата.

Ту почињу танталове муке за Даринку и Фрица. Отац јој је убијен почетком августа. Олуја је била од 4 до 7 августа 1995. године. Међутим, суд у Хрватској упорно је тврдио да је Станко био жив до 24. августа кад је умро природном смрћу.

После више година опструкција хрватских судова, Фриц је тужио Хрватску суду у Стразбуру. Ту је било најтеже доказати време Станкове смрти. На крају је суд досудио онако како се у стварности збило, као и прави датум смрти.

Држава Хрватска је морала да исплати цео заостатак пензије Даринкиној мајци Секи. Такође и да јој врате отету кућу и имање.

Иначе, кад су протерани из села, у њему је остао сакривен брат од стрица, Сава. Ни до данас га нису пронашли ни међу мртвима ни међу живима.

Торнаго, Холандија

СЛУЧАЈ: „ЗЕЦ ПРОТИВ ХРВАТСКЕ" И „ОРЕШЧАНИН ПРОТИВ ХРВАТСКЕ"

21. avgust 2023.

Analize odluka o nedopuštenosti – Zec protiv Hrvatske i Oreščanin protiv Hrvatske

NEDOPUŠTENI PRIGOVORI PODNOSITELJA ZAHTJEVA KOJI SU SE ŽALILI NA POVREDE KONVENCIJSKIH PRAVA ZBOG NEUSPJEHA U SPOROVIMA ZA NAKNADU ŠTETE PROTIV RH

U odluci 5148 Oreščanin protiv Hrvatske Europski sud je odbacio kao nedopuštene podnositeljeve prigovore da su odluke domaćih sudova kojima je odbijen njegov tužbeni zahtjev protiv države proizvoljne i diskriminirajuće. Naime, podnositelj zahtjeva je protiv Republike Hrvatske podnio dvije tužbe za naknadu štete na nekretninama i pokretninama koje su se nalazile na području Sisačko-moslavačke županije, a koje su navodno spalili i ukrali pripadnici Hrvatske vojske u kolovozu 1995. Tužbe su odbijene jer su bile podnesene izvan općeg zakonskog roka zastare od pet godina. Budući da su oba tužbena zahtjeva zastarjela, Europski sud je utvrdio da podnositelj zahtjeva nije pretrpio značajnu štetu zbog navodnih proizvoljnih utvrđenja domaćih sudova te da nije dokazao da su počinitelji bili vojnici Hrvatske vojske niti da je šteta predstavljala ratnu štetu.

I u odluci Zec protiv Hrvatske Europski sud je proglasio nedopuštenima prigovore podnositeljice zahtjeva da su joj povrijeđena konvencijska prava jer nije mogla ostvariti naknadu nematerijalne štete zbog zlostavljanja koje su počinili pripadnici Hrvatske vojske. Naime, podnositeljica je zahtjev Europskom sudu podnijela izvan roka, odnosno više od šest mjeseci od pravomoćnog okončanja domaćeg postupka.

Analize su dostupne u rubrici *Sudska praksa – Praksa Europskog suda za ljudska prava protiv Republike Hrvatske pod odgovarajućim člancima Konvencije*, te u rubrici *Sudska praksa – Analize presuda i odluka*.

СЛУЧАЈ „КУШИЋ ПРОТИВ ХРВАТСКЕ"

8. februar 2024.

Evropski sud za ljudska prava:

Predmetni zahtjev nedopušten

EVROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA (ESLJP) NA SJEDNICI SUDIJE POJEDINCA ODRŽANOJ 08.02.2024. GODINE U PREDMETU "KUŠIĆ PROTIV HRVATSKE" RAZMATRAJUĆI ZAHTJEV ZDRAVKE KUŠIĆ, BOJANA KUŠIĆA I MARTINE KUŠIĆ ZBOG NEEFIKASNE ISTRAGE UBISTVA NJIHOVOG SUPRUGA I OCA PETRA, ODNOSNO SVEKRA I DJEDA NEDJELJKA, PREDMETNI ZAHTJEV JE PROGLASIO NEDOPUŠTENIM.

Nedeljka Kušića (61) i njegovog sina Peru (36), civile srpske nacionalnosti, iz njihove kuće u Sisku odveli su 5. februara 1992. muškarci u maskirnim uniformama. Sutradan su njihova tijela pronađena pored ceste kod Petrovog Polja. Nakon što je pregledom tijela ustanovljeno da su Kušići umrli usljed prostrijelnih rana glave i trupa, policija je Okružnom javnom tužilaštvu u Sisku podnijela krivičnu prijavu protiv nepoznatog počinioca zbog ubistva, po kojoj je otvorena istraga u kojoj su ubistva Kušića kvalifikovana kao ratni zločin. Istraga je 2010. prenesena na osiječka pravosudna tijela, a u martu 2019. prenesena je na zagrebačko pravosuđe i još uvijek je u toku.

Perina supruga Zdravka i djeca Bojan i Martina tokom devedesetih izbjegli su u Srbiju, gdje su u međuvremenu postali srpski državljani. Oni su, na prijedlog Veritasa, a preko opunomoćnika Slađane Čanković, advokatkinje iz Zagreba, 29. septembra 2017. ESLJP-u podnijeli zahtjev smatrajući da je istraga koju nadležna državna tijela vode zbog ubistva ubijenih Kušića neefikasna. Podnosioci se prije podnošenja zahtjeva ESLJP-u nisu obratili hrvatskim pravosudnim tijelima pa ni Ustavnom sudu (US), smatrajući da u Hrvatskoj za njihove prigovore nema efikasnog domaćeg pravnog sredstva, s obzirom da je i Ustavni sud u sličnim predmetima redovno odbijao tužbe kao neosnovane.

Odlukom od 16. januara 2020. godine ESLJP je njihov zahtjev proglasio nedopuštenim, zbog toga što nisu iscrpili sva dostupna i efikasna domaća pravna sredstva predviđena članom 35. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda prije podnošenja zahtjeva tom sudu.

ESLJP je u predmetu „Kušić...”, po prvi put u svojoj praksi, utvrdio kako je hrvatski Ustavni sud, nakon mnogo godina nerazmatranja takvih tužbi, promijenio i utvrdio svoju praksu te je u svojim najnovijim odlukama, donesenim tokom 2019, ispitao efikasnost istraga uzimajući u obzir konvencijske standarde i standarde postavljene u praksi Evropskog suda kao osnovu za svoju ocjenu, te je sada efikasan pravni lijek za pritužbe na neefikasnu istragu pod članom 2. (pravo na život) i članom 3. (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) Konvencije.

Podnosioci su zbog toga dužni podnijeti ustavnu tužbu u Hrvatskoj prije podnošenja zahtjeva ECHR-u.

Odlukom, na koju se referiše ECHR, hrvatski Ustavni sud je u novembru 2019. utvrdio da Županijsko državno odvjetništvo u Bjelovaru nije provelo efikasnu istragu ubistva srpskog civila 1991. u Virovitici (ubistvo Srbina Bogdana Mudrinića) te su članovima njegove porodice, suprugi i djeci, odredili „zadovoljštinu” od 70.000 kuna (oko 9.400 evra).

U predmetu „Kušić...” ECHR nije dao ni obrazloženje po kom pravilu je zahtjev podnosioca proglasio nedopuštenim s obzirom da je isti podnesen više od dvije godine prije nego što je Ustavni sud Republike Hrvatske donio presedentsku odluku u predmetu „Mudrinić”.

Kušići su su 14. februara 2020. podnijeli ustavnu tužbu Ustavnom sudu RH zbog nedjeleotvorne istrage ubistva njihovih bliskih rođaka. Međutim, Odlukom broj: U-III/18-634/2020 od 15.02.2022, US je odbio ustavnu tužbu u dijelu koji se odnosi na postupovni aspekt prava na život za razdoblje od 25. jula 2016. nadalje, te rješanjem tužbu u preostalom dijelu odbacio.

U obrazloženju citirane odluke US navodi "Stoga je u ovom predmetu ustavna tužba u odnosu na razdoblje do 25. jula 2016. (za prigovr koji je već ESLJP-u podnesen izvan roka od šest mjeseci) također nepravodobna pa je na temelju čl. 72. Ustavnog zakona rješeno kao u izreci".

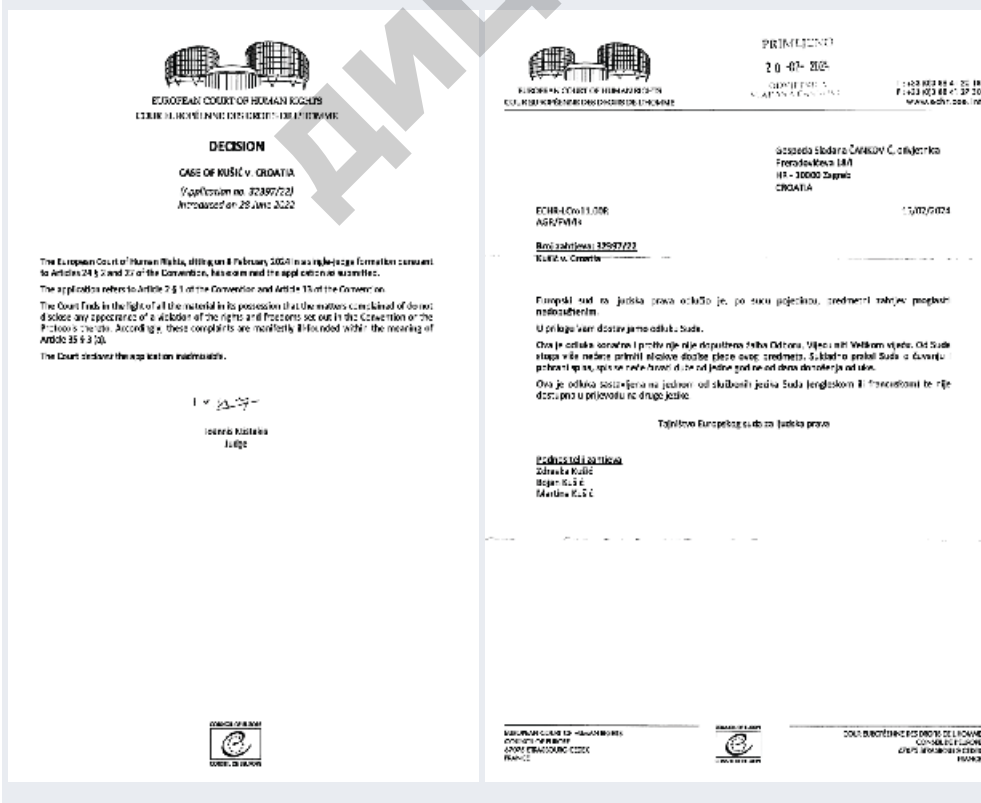
A za odbijajući dio ustavne tužbe, US daje sljedeće obrazloženje:

"Imajući na umu naprijed navedeno utvrđenje da je ustavna tužba u odnosu na prigovor neučinkovite istrage za razdoblje do 25.07.2016. nepravodobna, Ustavni sud će ocijeniti samo efikasnost radnji poduzetih nakon 25.07.2016 kada su intenzivno nastavljene istražne radnje od strane policije i državnog odvjetništva i kada su se pojavile nove informacije koje su mogle biti od utjecaja na istrage Smrti N.i P.K te nije bilo znatnijih zastoja u toj istrazi.

Ustavni sud smatra da ne postoje dokazi koji potkrepljuju tvrdnje podnosioca o tome da nadležna državna tijela u razmatranom razdoblju (od 26.07.2016. pa nadalje) nisu provela odgovarajuću istragu odvođenja i ubistva N. i P. K., ili da su na neki način štitila osobe odgovorne za taj događaj. Osim toga nadležna tijela krivičnog progona i dalje i dalje intenzivno provode kriminalističku obradu s ciljem utvrđivanja počinioca ratnog zločina na N. i P.K.

Stoga Ustavni sud utvrđuje da u razmatranom periodu od 25.07.2016. nadalje nije došlo do povrede minimalnog standarda koji se zahtjeva člankom 21. Ustava i članom 2. Konvencije.

Imajući na umu da istraga još uvijek traje, Ustavni sud ističe da ako podnositelji ustavne tužbe postanu nezadovoljni postignutim napretkom, ako dođe do neosnovanih zastoja ili nakon završetka istrage podnositelji budu nezadovoljni ishodom, imaju mogućnost ponovo obratiti Ustavnom sudu."

ХРВАТСКИ ЗАКОН О РЕХАБИЛИТАЦИЈИ ОСУЂЕНИКА

ПОЛИТИКА

Саво Штрбац:

9. фебруар 2024.

Хрватска рехабилитација осуђеника за ратне злочине

СКОРО СВИ МЕДИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ ОКОМИЛИ СУ СЕ НА ОДРЕДБЕ О РЕХАБИЛИТАЦИЈИ РАТНИХ ЗЛОЧИНАЦА, ИАКО ИХ ЗАКОН УОПШТЕ И НЕ СПОМИЊЕ. У ТОМ КОНТЕКСТУ СПОМИЊЕ СЕ СКОРАШЊА МОГУЋНОСТ РЕХАБИЛИТАЦИЈЕ МИРКА НОРЦА (1967), ПРИПАДНИКА ХРВАТСКЕ ВОЈСКЕ, ПРАВОСНАЖНО ОСУЂЕНОГ ЗА ЗЛОЧИНЕ НАД СРБИМА У ГОСПИЋУ И „МЕДАЧКОМ ЦЕПУ”, НА 15 ГОДИНА ЗАТВОРА, ОД КОЈИХ ЈЕ И ИЗДРЖАО ДВЕ ТРЕЋИНЕ, А ОСТАТАК ПРОВЕО НА УСЛОВНОЈ СЛОБОДИ, НА КОЈУ ЈЕ ПУШТЕН У ТОКУ 2011.

У задњих неколико дана медији у региону велику пажњу поклањају хрватском Закону о правним последицама осуде, казненој евиденцији и рехабилитацији под поприлично бомбастичним насловима: „Хрватска брише ратне злочинце”, „Злочинци постају хероји, жртве поново убијају”, „Да ли Закон о рехабилитацији у Хрватској коригује историјске чињенице?”

Упоредјујући медијске извештаје са оригиналним текстом поменутог закона, запазио сам да у њима има много неразумевања и импровизовања, због чега сам и одлучио да овој теми и ја посветим мало пажње.

Према одлуци Хрватског сабора од 12. децембра 2012, Закон о правним последицама осуде, казненој евиденцији и рехабилитацији усвојен је ради усклађивања са законодавством ЕУ о информацијама садржаним у казненој евиденцији. Закон је ступио на снагу 1. јануара 2013, а Хрватска је постала чланица ЕУ 1. јула исте године. Закон је у међувремену доживео и три новеле (2015, 2017. и 2022), углавном козметичке природе.

О праву на рехабилитацију поменути закон каже: учинилац кривичног дела који је правоснажно осуђен или

је ослобођен казне има право након протекла законом одређеног времена и под условима који су одређени овим законом, сматрати се особом која није учинила кривично дело, а њезина права и слобода не могу се разликовати од права и слобода особа које нису учиниле кривично дело; након издржане, опроштене или застареле казне затвора, осуђене особе имају сва права грађанина утврђена Уставом, законом или другим прописима те могу стицати сва права осим оних која су им ограничена безбедносном мером или наступањем правне последице осуде; под условом да учинилац кривичног дела није поновно осуђен због новог кривичног дела, рехабилитација наступа по сили закона кад протекну следећи рокови: двадесет година код осуде на казну дуготрајног затвора, петнаест година код осуде на казну затвора од десет година или тежу казну, десет година код осуде на казну затвора од три године или тежу казну, пет година код осуде на казну затвора од једне године или теже казне; протеком поменутих рокова учинилац кривичног дела сматра се неосуђиваним и свака употреба података о особи као учиниоцу кривичног дела забрањена је, а употреба тих података нема правни učinak; рехабилитована особа има право порицати пређашњу осуђиваност и због тога не сме бити позвана на одговорност нити имати било какве правне последице; решење о рехабилитацији доноси Министарство правде по службеној дужности, а у случају неких спорних момената и суд на захтев осуђеног.

Из оригиналног текста је видљиво да закон не прави разлику између обичних и ратних злочинаца, па се стога његове одредбе односе на обе категорије. Једини изузеци који се тичу рехабилитације појединаца који су

починили злочине су они који су починили злочине „према жртви посебно рањивој због њезине доби, болести, овисности, трудноће, инвалидитета, тешке или душевне сметње” и против „околиша” (онечишћавање животне средине).

Скоро сви медијски извештаји окомиле су се на одредбе о рехабилитацији ратних злочинаца, иако их закон уопште и не спомиње. У том контексту спомиње се скорашња могућност рехабилитације Мирка Норца (1967), припадника хрватске војске, правоснажно осуђеног за злочине над Србима у Госпићу и „Медачком цепу”, на 15 година затвора, од којих је и издржао две трећине, а остатак провео на условној слободи, на коју је пуштен у току 2011. Неки медији калкулишу да Норцу 2026. (15 година по изласку из затвора) по сили закона наступа рехабилитација. По мом схватању осуђеном се и условни отпуст рачуна у издржавање казне, што значи да му рок од 15 година за рехабилитацију почиње тећи од 2016. (кад му истиче казна од 15 година затвора), а то онда значи и да би му рехабилитација наступила 2031. године. Мирко би тада имао 64 године.

По саопштењу Државног одветништва Републике Хрватске (ДОРХ) из маја 2023. године, због злочина почињених у домовинском рату кривични поступак у протекле три деценије покренут је против готово 4.000 особа, од чега их је, правоснажно и неправоснажно, осуђено 707, пред надлежним судовима водио се кривични поступак против 499, док се истрага водила против 139 особа. Међу укупно процесуиранима за ратне злочине на подручју Хрватске, по „Веритасовим” истраживањима, око три процента су припадници оружаних снага РХ, а сви остали су

припадници „непријатељских снага“ (ТО, ЈНА, СВК, функционери РСК и Републике Србије и понеки добровољац). Од свих до сада процесуираних, тек је за око 13 процената поступак вођен у присуству, а за све остале у одсуству. Међу укупно осуђенима, такође по „Веритасовим“ истраживањима, налази се око 70 припадника Хрватске војске Хрватског већа одбране, а сви остали су припадници „непријатељских снага“.

Један од осуђених пред хрватским судовима је и Србин Богдан Банић (1937), који је ухапшен 11. септембра 1995, под оптужбом „да је од августа 1991. до почетка августа 1995. у родним Лепурима, општина Бенковац, као наоружани припадник паравојних јединица, с другим неидентификованим особама, вршио протеривање хрватског становништва из тог села и пљачкао њихове куће, запалио господарску зграду, убио три свиње и четири коња у власништву протераних Хрвата“, чије дело је квалификовано као ратни злочин, и за које је пресудом Врховног суда РХ од 22. фебруара 1996. правоснажно осуђен на казну од осам година затвора, коју је издржавао у затвору Лепоглава све до 26. марта 2001, када га је председник РХ помиловао од даљег издржавања казне затвора.

Према горе поменутом закону, казна је Банићу у казненој евиденцији требала бити брисана по службеној

дужности десет година по изласку из затвора (око 2,5 године су му опрштене), односно са даном 26. марта 2003. У том моменту имао је 66 година.

Према закону који је повољнији за окривљене, казна за ратне злочине може се изрећи у распону од пет до 20 године, а уз посебно олакшавајуће околности и испод законског минимума, али не мање од једне године. У пракси хрватских судова регистровани смо изречене казне учиниоцима ратних злочина у свим распонима од једне до 20 година.

Да ли је требало и осуђеним особама за ратне злочине дати право на рехабилитацију?

Био сам судија када је у кривичном законодавству СФРЈ постојала и смртна казна за најтежа кривична дела, међу која су спадала и кривична дела ратних злочина. Био сам судија и кад је укинута смртна казна у законодавству СФРЈ, што су касније преузеле и нове државе настале распадом те заједничке државе. Главни разлог за укидање смртне казне био је немогућност накнадне поправке евентуалне грешке у процесу утврђивања чињеница, али и могућност ресоцијализације осуђеног. Укидање смртне казне многи правни теоретичари и практичари сматрали су цивилизацијским искорак у односу на дотадашњу више-

миленијумску праксу. Исти разлози требало би бити оправдање и за рехабилитацију правоснажно осуђених особа под условима у уводно поменутом закону, којег је Хрватска морала преузети из законодавства ЕУ. Такав пропис ће морати донети и Србија (која тренутно прописује сличну рехабилитацију за особе осуђене до три и факултативну судску од три до пет година затвора), уколико жели постати чланица ЕУ.

А да се ја питам, рехабилитацију за осуђенике за ратне злочине изједначио бих са оном предвиђеном за осуђенике за кривична дела према „жртви посебно рањивој због њезине доби, болести, овисности, трудноће, инвалидитета, тешке или душевне сметње“ и против онечишћавање животне средине. По тој рачуници, у време наступања рехабилитације Мирко Норац би имао 79, а Богдан Банић 76 година.

Слажем се са онима који сматрају да правила о рехабилитацији из уводно поменутог хрватског закона не би смела да се односе на коришћење „брисаних“ података на извештавање о питањима за која постоји оправдан и значајнији јавни интерес, као и у научне сврхе. Уосталом, таква је пракса у земљама региона била и до сада за кривична дела за која је била предвиђена законска или судска рехабилитација.

5. фебруар 2024.

У Хрватској и ратни злочинци постају „невини“ – све по европским стандардима

По хрватском закону о рехабилитацији ратни злочинци ће након одслужене затворске казне бити „чисти пред законом“ и сваки траг њихових злочина биће избрисан из правног регистра. Закон је усклађен са прописима Европске уније и прописује такође да „рехабилитовани“ злочинац може чак и да негира да је некада био пред судом и у затвору.

Хрватски **Закон о правним последицама осуде, казненој евиденцији и рехабилитацији** донет је још у децембру 2012. године, а ступио је на снагу првог јануара 2013. године. Хрватска је исте те године ушла у састав Европске уније и овај закон је прилагођен њеном и законодавству других европских држава.

Поново је постао актуелан јер осуђеницима долази на „дневни ред“ – рехабилитација.

Ратне злочинце треба изнова срамотити

Уколико је неко починио злочин и одслужио прописано време, његов досије се брише и он је пред законом поново „чист“.

Ово је, како каже за Спутњик загребачки универзитетски професор и политички аналитичар **Жарко Пуховски**, класично правно начело које се свуда прихвата и које подразумева

да су људи након одслужене затворске казне рехабилитовани. Проблем је у томе, сматра он, што се **овим законом изједначају сви преступници**, па се тиме изједначава младић који је украо кола и човек који је извршио стравичан ратни злочин.

Проблем је у томе што тај закон не прави разлику између тога да ли је неко крадљивац или ратни злочинац. То је кључно јер није изузета ситуација када је неко осуђен за ратни злочин од осталих пресуда и чини ми се да је то потпуно погрешно. Верујем да ратне злочинце треба увек и изнова срамотити, осим у ситуација која је, нажалост, врло ретка на овом подручју, када се ради о људима који су се покајали због својих злочина, изјавио је Пуховски за Спутњик.

Он наглашава да је закон сам по себи разуман у смислу модерне судске или кривичне науке, али као велику његову ману види то што се ратни злочин не третира засебно. Ова врста злочина се издваја и по томе што не застарева, па би по тој логици, додаје Пуховски, то исто „незастаревање“) требало да се примени свуда, односно не само за суђење, већ и за важење пресуде. По његовом мишљењу, **пресуда за ратни злочин мора бити нешто што се понавља кад год се спомиње име осуђене особе у јавности**, осим, понавља, у евентуалној ситуацији људи који су се покајали.

Срби и Хрвати једнаки пред законом?

Закон сам по себи не прави разлику између Срба и Хрвата, већ се односи на свакога ко је починио злочин на територији данашње Хрватске, али Пуховски напомиње да је примена и тумачење битније од самог закона.

У закону постоје вишеструки проблеми који нису разјашњени, објашњава Пуховски, попут тога да се осуђени у другим државама могу третирати независно од закона за осуђенике у Хрватској. Још једна нејасноћа односи се на називање људи ратним злочинцима. Примера ради, **Слободана Милошевића** у

Хрватској називају ратним злочинцем, иако је он умро пре него што је осуђен. Невезано за то да ли Милошевић јесте или није ратни злочинац, овај закон не дозвољава да се он тако ословљава.

Имамо једну потпуну збрку у којој су „њихови) односно Срби ратни злочинци, а наши су углавном наводни ратни злочинци. То све три стране раде једне у односу на друге односно треће.

Попу поп, бобу боб

Када је реч о томе да се осуђени и рехабилитовани ратни злочинац не сме тако и називати, било у новинским текстовима или историјским уџбеницима, Пуховски сматра да ту, упркос закону, не постоји никаква основа за тужбу.

Мислим да формулација да је неко осуђен за ратни злочин не може бити сумњива у било којој интерпретацији права и то је просто чињеница – неко јесте или није осуђен за ратни злочин. Наравно да он то може негирати, али не може да тужи никога ако му је рекао да је био осуђен, што је чињенична истина, закључује Пуховски.

Закон у складу са ЕУ

Саво Штрбац, председник Документационо информационог центра „Веритас) и некадашњи судија каже да је овај закон доживео три измене 2015, 1017. и 2022. године, али да су оне биле „козметичке) природе, а да се основа рехабилитације прописује у основном акту донесеном 2012. године. Ту се, каже он, **нигде не спомињу ратни злочинци**, нити закон за циљ има њихову рехабилитацију, већ рехабилитацију затвореника који су своје одслужили. Једини **изузетци** који су направљени односе се на починиоце кривичних дела против деце, инвалида, душевних болесника, трудница и животне средине и за њих су предвиђени дупли рокови за наступање рехабилитације, рекао је Штрбац.

Рехабилитација значи брисање из казнене евиденције осуда кад протекне одређен број година након издржане, опроштене или застареле казне затвора. Нема разлике ни по националности. Не прави се разлика између Хрвата и Срба, изјавио је Штрбац за Спутњик.

Помиловање

Све поменуто односи се искључиво на оне осуђенике који су издржали казне. Некима је суђено у одсуству и они не могу бити рехабилитовани док казну не издрже или док им се казна не опрости или не застари, објашњава Штрбац. Будући да ратни злочин не застарева, овим почињеницима преостају две могућности, дакле или **одслужење казне**, или **помиловање**. Председник државе је тај који злочинцу може пружити помиловање, а Саво Штрбац додаје и то да хрватски председници дају и по неколико година „опроста) за ратне злочине.

Штрбац напомиње да се и сам као судија сусретао са тиме да се новинари или други терете пред судом за изношење података који су „у јавном интересу) и сматра да ће, независно од овог закона, осуђени ратни злочинци и даље тако називати како у новинама, тако и у уџбеницима из историје.

Ако се гледа само овај закон онда би неко могао рећи „Ако новинар напише да је Норац починио злочине над Србима у Медачокм џепу могао би да одговара због клевете или увреде). Ми смо и раније имали случајева да човеку, када му се брише казна из казнене евиденције, не смеће говорити у приватном обраћању, у животу, да је починио дело. Не смеш лопову рећи да је лопов, јер ће се он увредити и ти онда можеш отићи на суд, али ако то новинар каже, у неком јавном интересу, онда смо ми као судије те људе ослобађали, закључио је Штрбац.

HRVATSKI PENZIONERI I STAŽ OSIGURANJA

15. avgust 2023.

HRVATSKA NE PRIZNAJE DEO RADNOG STAŽA IZ DEVEDESETIH

Desetine hiljada ljudi ne može da ostvari penziona prava

HRVATSKA I DALJE NE PRIZNAJE RADNI STAŽ OD 1991. DO 1995. OD 37.000 PODNETIH ZAHTEVA, POLOVINA JOŠ NIJE OSTVARILA PRAVO.

Hiljade ljudi koji su između 1991. i 1995. bili zaposleni na području tadašnje Republike Srpske Krajine ni posle 28 godina od prekida sukoba u Hrvatskoj ne mogu da povežu staž i ostvare pravo na penziju. Od ukupno 37.000 podnetih zahteva, nešto manje od pola je ostvarilo to pravo. U praksi se nailazi na mnoge prepreke u ostvarenju tih prava, pa se postavlja pitanje da li će svi penzioneri iz Hrvatske koji su izbegli u Srbiju ikada dobiti svoje penzije.

Hrvatska je još 1997. donela Zakon o konvalidaciji, kojoj podležu svi pravni i sudski akti, uključujući i presude donete za vreme Republike Srpske Krajine, koju kao državu nije priznala ni Srbija, piše Euronews.

Konvalidacija znači naknadno osnažiti neki akt, a kako objašnjava predsednik Dokumentaciono informacionog centra Veritas Savo Štrbac, da nema Zakona o konvalidaciji, ostali bi nepriznati svi upisi, na primer u matične knjige rođenih i umrlih. On, međutim, navodi da je pitanje penzija malo komplikovanije.

Zašto se teško ostvaruje pravo na priznanje staža za penziju?

Ilija Maričić, rođen je u Lici u Hrvatskoj gde je od 1969. do 1995. godine radio u Jugoslovenskoj železnici. Hrvati su mu priznali radni staž samo do 1991. kada je na prostoru hrvatske teritorije formirana međunarodno nepriznata Republika Srpska Krajina.

– Primao sam platu sa železnice sve vreme rata. Iako je železnica tada slabije funkcionisala, u manjem obimu, i trebalo je manje izvršilaca, ja sam imao ulogu da štitim imovinu železnice, da ne bi propadala, ispričao je Maričić.

Maričić je u penziji od 2015. Železnica za koju je radio spadala je pod upravu Zadra. Nakon što je uvideo da su njegove nekadašnje kolege koje su radile pod upravom Šibenika dobile i do 150 evra veću penziju, uputio je žalbu.

– Nisu usvojili moje zahteve jer nemaju podataka da sam ja radio u RSK, jer to ne pripada Hrvatskoj. Ti dokumenti kao njima nisu dostupni, kaže Maričić.

On je dodao da nije imao nikakve dokaze niti dokumenta.

– Ja sam jedva spasio glavu. Kad sam pošao 1995. godine, nisam ni navratio u kuću, ništa od dokumenata nemam, rekao je Maričić.

Hrvatska je od 2008. do 2023. primila više od 37.000 zahteva za konvalidaciju staža, od kojih je odbijeno 17.000.

Predsednik Udruženja pensionera iz Hrvatske Jovo Kablar kaže da Hrvatska čini sve da omogućiti tim ljudima da dođu do svojih dokumenata i svoje imovine.

Najznačajniji pokušaj da se dođe do penzija bila je izmena sporazuma Srbije i Hrvatske o socijalnom osiguranju. Nakon ulaska Hrvatske u EU sve je stalo.

– Hrvatska je priznala da nam dužuje penzije. Jedan broj naših ljudi se žalio, rečeno je – pravo postoji ali nema sredstava, naveo je Kalaba.

Firme redovno izmirivale obaveze

Jovo Kalaba, koji je do 1990. bio predsednik opštine Knin i poslanik u hrvatskom saboru, tvrdi da su preduzeća koja su radila na prostoru Republike Srpske Krajine uredno izmirivala svoje obaveze prema hrvatskim županijama.

– Ja sam u mojoj firmi jedno vreme bio zamenik direktora, i ja sam potpisivao to, svakog prvog se potpiše obrazac M4 i šalje u filijalu Šibenik ili koja ima, dodao je on.

Savo Štrbac kaže da sve koji su ostvarili staž u RSK, Veritas upućuje i pomaže im da podnesu zahtev. On navodi da se staž može konvalidirati iz vremena kada je neko radio u bolnici, školi i svim ustanovama koje su postojale i pre nego što je formirana RSK.

– Prvo i osnovno na osnovu čega se konvalidira staž su spiskovi ili dokumentacija penzionog fonda RSK. Svi koji su plaćali poreze i doprinose našli su se u fondu RSK.

– Ti spiskovi su ostali u Kninu i Hrvatska je posle došla u njihov posed. Kad god neko podnese zahtev za konvalidaciju, oni idu u taj spisak koji se sada nalazi u Šibeniku, objasnio je Štrbac.

Pravo na penziju ne zastareva

Štrbac je kazao da je najpre bilo predviđeno da zahtev za konvalidaciju staža treba da se pod-

nese u roku od 30 dana od povratka u Hrvatsku, pa je onda bio rok od godinu dana, a 2008. godine je nekim drugim hrvatskim i međunarodnim propisima predviđeno da se zahtev može podneti neograničeno, bez zastarivanja i da to danas ljudi i rade.

Štrbac je objasnio da je zahtev za konvalidaciju staža mogao da podnese neko ko ga je ostvario za vreme trajanja RSK, ali ne svaki staž.

Ispričao je da njemu, po zakonu, nisu konvalidirali staž za vreme dok je bio sekretar vlade RSK.

Podsetio je da je Hrvatska još 1997. donela Zakon o konvalidaciji.

– To je jedan od najkraćih zakona, ima tri člana, i kaže konvalidiraju se svi upravni i sudski akti koje su donele ovlašćene organizacije, organi za vreme dok je deo Hrvatske, a to će reći RSK bila pod zaštitom UN. Posle toga su doneti podzakonski akti 1997. i 1998. koji razrađuju kako se to konvalidira. Neko ostvari neko ne ostvari, od 37.000 podnetih zahteva, nešto manje od pola je ostvarilo, dodao je Štrbac.

To pitanje je, dodaje, pravno dobro rešeno kroz propise i međudržavne ugovore, ali problem se postavlja u praksi kod upravnih i sudskih organa.

Naveo je primer njegove supruge koja je radila u opštinskom javnom pravobranilaštvu, organu koji je postojao od 1945. godine.

– Podnela je zahtev za konvalidaciju, rečeno je da joj ne mogu to konvalidirati jer je od dokumentacije imala samo zdravstvenu knjižicu u kojoj je pisalo da je bila u neprekidnom radnom odnosu od 1982. pa do 1995. Rekli su da je nema na tom spisku, ne mogu da nađu da je njena organizacija, opština plaćala poreze i doprinose iako su sve njene kolege koje su radile u drugim organima dobili tu konvalidaciju. Pa zaključujem da to nisu uradili zbog mene, nisu se trudili, nisu hteli... Problem je u tom radu kod tih organa, i tu prave razne probleme, nije u propisima, rekao je Štrbac.

On kaže da Hrvatska ima dobre propise i zakone jer su morali da usklade sa evropskim propisima i standardima, ali da se postavljaju mnoge prepreke u ostvarenju tih prava.

15. avgust 2023.

KONVALIDACIJA

Iz Srbije se žale da im Hrvatska ne priznaje staž iz takozvane RS Krajine

PITANJE KONVALIDACIJE JE DOBRO ZAKONSKI RIJEŠENO, NAPOMINJE ŠTRBAC, NO PRAKSA JE NEŠTO POSVE DRUGAČIJE. IZMEĐU OSTALOG POŽALIO SE DA MU HRVATSKA NIJE PRIZNALA STAŽ KOJI JE OSTVARIO KAO TAJNIK VLADE TAKOZVANE REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE.

Hrvatska prema Zakonu o konvalidaciji iz 1997. godine priznaje radni staž osobama koje su radile od 1991. do 1995. godine na dijelu okupiranog hrvatskog teritorija. Od 37.000 zahtjeva koje su za ostvarivanje ovog prava podnijeli umirovljenici koji mahom žive na području susjedne Srbije, odobreno ih je manje od polovine, javljaju srbijanski mediji. Neki od podnositelja zahtjeva progovorili su za Euronews Serbia.

Ilija Maričić rođen je u Lici, u Hrvatskoj, gdje je radio u Jugoslavenskim željeznicama od 1969. do 1995. godine. Hrvatska mu je staž priznala samo do 1991. godine, kada je na hrvatskom teritoriju nastala međunarodno nepriznata Republika Srpska Krajina, navodi Euronews.

„Cijeli rat sam primao plaću od Željeznice. Iako je Željeznica tada radila manje, u manjem obimu, i bilo je potrebno manje izvršitelja, ja sam imao ulogu čuvati imovinu željeznice, da ne propadne“, rekao je Maričić koji se je umirovio 2015. godine. Željeznica za koju je radio bila je pod upravom Zadra. Nakon što je vidio da njegovi bivši kolege koji su radili u šibenskoj upravi dobi-

vaju i do 150 eura više mirovine, podnio je žalbu.

„Nisu prihvatili moj zahtjev jer nemaju saznanja da sam radio u RSK, jer ona ne pripada Hrvatskoj. Ti dokumenti im nisu dostupni“, kaže Maričić. On sam ništa od dokumenta nije ponio sa sobom u Srbiju. Dodaje, spašavao je živu glavu pa nije stigao.

Kablar: Hrvatska čini sve da ljudi ne dobiju dokumente

Predsjednik Udruge umirovljenika Hrvatske Jovo Kablar za Euronews Serbia kaže da Hrvatska čini sve da ti ljudi ne dođu do svojih dokumenata i svoje imovine. Najznačajniji pokušaj da se dođe do mirovina bila je izmjena sporazuma između Srbije i Hrvatske o socijalnom osiguranju. Nakon ulaska Hrvatske u EU sve je stalo.

Kablar je do 1990. godine bio predsjednik općine Knin i zastupnik u Hrvatskom saboru. Tvrdi da su tvrtke koje su radila na području takozvane Republike Srpske Krajine uredno podmirivala svoje obveze prema hrvatskim županijama.

Štrbac: Hrvatska je uzela popise iz Knina

Za Euronews Serbia je o ovoj temi progovorio i Savo Štrbac, predsjednik Dokumentacijsko informacijskog centra Veritas. Ovaj nekadašnji benkovački sudac bio je tajnik Vlade takozvane Republike Srpske Krajine u funkciji ministra informiranja. Kaže, da nema Zako-

na o konvalidaciji, svi upisi, primjerice u matične knjige rođenih i umrlih, ostali bi nepriznati. Ipak, navodi da je pitanje mirovina nešto kompliciranije.

„Prva i osnovna osnova po kojoj se utvrđuje staž su spiskovi odnosno dokumentacija mirovinskog fonda RSK. Svi koji su plaćali poreze i doprinose bili su u fondu RSK. Ti popisi su ostali u Kninu i Hrvatska je kasnije došla u njihov posjed. Kad god netko podnese zahtjev za konvalidaciju, ide se na taj popis koji je sada u Šibeniku“, pojasnio je Štrbac.

Pitanje konvalidacije je dobro zakonski riješeno, napominje, no praksa je nešto posve drugačije. Između ostalog požalio se da mu Hrvatska nije priznala staž koji je ostvario kao tajnik Vlade takozvane Republike Srpske Krajine.

Kao drugi primjer, Štrbac navodi svoju suprugu koja je radila u općinskom Državnom odvjetništvu. „Podnijela je zahtjev za konvalidaciju, rečeno joj je da joj ne mogu konvalidirati staž jer ima samo zdravstvenu knjižicu u kojoj piše da je u neprekidnom radnom odnosu od 1982. do 1995. Rekli su da je nema na tom popisu, niti mogu naći da je nje-na organizacija općina plaćala poreze i doprinose, iako su svi njeni kolege koji su radili u drugim tijelima dobili tu potvrdu“, žali se Štrbac na hrvatsku državu i zaključuje da gospođa Štrbac ne može ostvariti svoje pravo samo zato što mu je supruga.

16. avgust 2023.

U TRI SLUČAJA USTAVNI SUD JE SRUŠIO RIGOROZNU I DISKRIMINATORNU PRAKSU UPRAVNIH SUDOVA KOJI SU ODBILI KONVALIDACIJE MIROVINA STEČENIH NA PODRUČJU BIVŠE RS KRAJINE

Ustavni protiv upravnih sudova

Oštećeni nekadašnji radnici, koji su se zadesili u radnom odnosu od oktobra 1991. do avgusta 1995. na području bivše Republike Srpske Krajine, svim sredstvima nastoje dokazati državi da su pet dana tjedno odlazili na svoja radna mjesta i od plaće izdvajali za mirovinski fond. Iako danas ispunjavaju uvjete za starosnu penziju, mnoge

osobe ne mogu ostvariti realan iznos jer im nedostaje obračun te ključne, nepune četiri godine rada u okolnostima rata i raspada zajedničke države. Tada je zbog više sile funkcionirao tzv. parafond koji je naknadno pravno naslijedio Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje. U vrijeme razaranja, kada ni ljudski životi nisu bili na cijeni, i

registratori s gomilama radno-pravnih podataka na mnogim mjestima su uništeni.

Baš zbog činjenice da HZMO za pojedine bivše radnike ne posjeduje evidentiran status osiguranika u parafondu, postupci se po službenoj dužnosti ili na želju zakinutih radnika nastavljaju na upravnim sudovima i na Visokom upravnom sudu. A tamo se vode redom apsurdni sudski procesi, od kojih brojni završavaju na Ustavnom sudu. To se lako može uočiti iščitavanjem odabranih odluka Ustavnog suda u predmetima o konvalidaciji radnog staža. U tri ustavne odluke, pod sličnom argumentacijom su oborene prvostupanjske i drugostupanjske presude te su predmeti vraćeni na ponovni postupak.

Za početak, indikativno je što u ovom području, koje je nakon mirne reintegracije bilo jasno uređeno s nekoliko zakonskih i podzakonskih akata, uopće postoje brojni zahtjevi za ocjenu ustavnosti nižih sudova. Apsurdnost sudskih postupaka se očituje u bojkotiranju svih dodatnih dokaznih sredstava koji bivši radnici predočuju na sudu, dok s druge strane upravni sudovi često pred oštećene postavljaju upravo prekomjeran teret dokazivanja. Bivši radnici nemaju pristup ionako nepotpunim državnim arhivama. Mogu se tek obraćati institucijama.

U slučaju Draženke Štrbac iz Benkovca sudovi nisu niti htjeli provoditi dodatne dokaze. Jedini pisani dokaz koji posjeduje je ovjerena zdravstvena knjižica iz spornog perioda. Sudovi su se priklonili prethodnom negativnom rješenju HZMO-a, što je najčešća praksa upravnih sudova. Upravni sud u Splitu u njenom slučaju čak nije pristao ni na ispitivanje svjedoka, njenih kolega, koje su mogle potvrditi da je bila u radnom kolektivu s njima.

U svom očitovanju Ustavnom sudu Štrbac je postavila pitanje: „Kako drugačije saznati činjenicu koju zna cijeli Benkovac, ako ne pomoću svjedoka? Ako je, pak, za konvalidaciju radnog staža valjan samo evidentiran status osiguranika u odgovarajućim evidencijama tijela mirovinskog i invalidskog osiguranja, dokaz koji stranka teško može sama pribaviti, onda se postavlja i pitanje – zašto se provode bilo kakvi

drugi dokazi? Racio Zakona o konvalidaciji radnog staža je u tome da se utvrdi istina i pomogne onima koji su zaista radili u spornom vremenu, a ne da im se uskraćuje to pravo”, navedeno je u njenom očitovanju.

Ustavni sud je u slučaju Štrbac ocijenio da su „zbog pretjerano formalističkog pristupa u dokazivanju i utvrđivanju činjenica, upravni sudovi propustili ocijeniti činjenično pitanje.” Kako navodi Slađana Čanković, odvjetnica Draženke Štrbac, stupanjem na snagu Zakona o upravnom sporu 2012., upravni sudovi i Visoki upravni sud dužni su voditi upravni spor kao spor pune jurisdikcije, samostalno utvrđivati činjenično stanje, provesti javnu i kontradiktornu usmenu raspravu te meritorno odlučiti o upravnoj stvari.

- Upravni sud nije proveo niti jedan predloženi dokaz već je prihvatio stajališta upravnih tijela, tj. HZMO-a. Sud nije ispunio svoju zadaću sudske kontrole pojedinačnih upravnih akata. Samim time, stranke pred tim sudom nisu bile u ravnopravnom položaju – navodi Čanković. Na pitanje zašto se od pojedinaca očekuje da pribave radno-pravno dokumentaciju koja je nedostupna i državnim institucijama te što se time želi postići, Čanković stvar vraća na početak – na HZMO.

- Način na koji se pravno pristupa i rješava problem konvalidacije radnog staža pred upravnim tijelima je takav da HZMO inzistira na svom interesu: da je takvih priznanja što manje. HZMO donosi pravilnik po kojima postupa. Zato je sva nada usmjerena na postupanje upravnog suda da provede postupak, donese odluku i na taj način kontrolira akte Zavoda – objašnjava odvjetnica Čanković.

Prema informacijama koje smo dobili od HZMO-a, od 17. maja 2008. do 7. jula 2023., zaprimljeno je 37.170 zahtjeva za konvalidaciju staža. Od toga je 19.965 zahtjeva pozitivno riješeno dok je 17.147 zahtjeva odbijeno. Trenutno je u postupku 58 zahtjeva.

Bogdan Mimić iz Benkovca i Đuro Orlović iz Korenice su također podnijeli ocjenu ustavnosti ovakvog spora. Oni su pred nižim sudovima iznijeli kudikamo više argumenata od Štrbac. Orlović je, primjerice, donio naramak

dokaza: podatke o isplati naknade za topli obrok, karticu plaće, ovjerene isplatne liste, obavijest o korištenju godišnjeg odmora, rješenje o imenovanju na određenu poziciju, dopis o nadoknadi goriva za službeni put, nalog za isplatu naknade za gorivo sanitetskog vozila koje je osobno platio... Ali Upravni sud u Rijeci ništa od toga nije uvažio. Ponuđeno je nejasno objašnjenje da „isplatne liste kao dokazi o isplati akontacije plaće i toplog obroka nisu javne, već privatne isprave.” Upravni sud u Splitu je na gotovo identičan način odbio provoditi dokaze i raspravljati o zahtjevu Bogdana Mimića.

Da je praksa na upravnim sudovima u najmanju ruku rigidna, pokazuje i ocjena Ustavnog suda. U oba predmeta, Mimić i Orlović, iznijet je decidan stav ustavnih sudaca. Oni navode da sudovi o odluci o dokazima moraju dati dostatno obrazloženje. Poručuju da „odbijanje dokaza ne smije biti proizvoljno i da prava zažagarantirana Ustavom ne smiju biti teoretska i iluzorna, nego praktična i djelotvorna”.

Kako komentira voditeljica Pravnog odjela SNV-a Jelena Borić, Ustavni sud je u ovim predmetima podsjetio upravne sudove da su ovlašteni za puno više od ocjene zakonitosti upravnog akta.

- Dokazi su neposredni i posredni. Objedinjuju sve izvore koji su zakonom dopušteni i koji bi nadležnim sudovima omogućavali da činjenično stanje točno utvrde i donesu odluku. Kada je riječ o konvalidaciji radnog staža, moraju se uzeti u obzir rat i poraće. To razdoblje je utjecalo na gubitak materijalnih dokaza. Ukoliko su dokazi o stažu osiguranja uništeni, tada se na njima ne može inzistirati kao jedino prihvatljivim i vjerodostojnim – naglašava Borić.

Na pitanje može li se govoriti o diskriminaciji oštećenih u ovim dugotrajnim procesima, naše sugovornice navode da je diskriminacija u pravnom smislu uvijek teško dokaziva. Slađana Čanković govori da su podnositelji zahtjeva u većini građani srpske nacionalnosti, što može ostaviti dojam diskriminacije. Jelena Borić kratko zaključuje se oštećeni sami osjećaju diskriminirani u životnoj fazi kada bi trebali uživati u plodovima svog radnog vijeka.

ПОВРАТАК И ЖИВОТ У РХ

17. септембар 2023.

Чудо код Книна:

Срби расути „Олујом” подигли најскромнију ал најважнију кућу – СВОГ великог учитеља

ДОСИТЕЈЕВА КАМЕНА КУЋИЦА У ПЛАВНУ САДА ЈЕ МУЗЕЈ, ЗАХВАЉУЈУЋИ МЕШТАНИМА ОВОГ СЕЛА РАДУТИМ ПО СВЕТУ

Мештани Плавна код Книна, расути после „Олује”, обновили су најскромнију, али најважнију кућу у свом селу, кућицу у којој је живео и прву школу држао велики српски просветитељ, реформатор и књижевник Доситеј Обрадовић. Срби које је у Далмацији учио писмености, нису заборавили његову изреку „ништавни су они људи који учитељев рад за ситно сматрају”.

Основна Школа у Плавну, на прелепом брдском простору где се сударају Динара и Велебит, двадесетак километара од Книна, од памтивека је носила име „Доситеј Обрадовић”, по првом учитељу у том месту.

А прва школа налазила се у каменој кућици поред цркве Светог Великомученика Георгија из 1618, Светог Ђурђа, како кажу Плавањци. На ту важну чињеницу је, после рата у Хрватској, подсећала неким чудом сачувана мермерна табла на спољњем зиду.

Типична далматинска камена кућица била је пред рушењем, више је личила на шталу, него на место где је настало једно од најважнијих дела српске књижевности 18. века. Сада је музеј, пре свих, захваљујући Милораду Кураици, становнику овом места, са новом адресом у Суботици.

„Нисам задовољан како се ми Срби односимо према нашој културној баштини, према нашем наслеђу. Морамо бити много доследнији, држати се максиме, твоје је свето, а и моје свето, своје чувај, а у моје не дирај.

Морао сам нешто урадити”, прича Кураица за Спутњик.

Он није одмах дошао на идеју да се обнови кућа Доситеја Обрадовића. Прво је, када је било два и по века од доласка просветитеља у Далмацију, 2019. године, пожелео да врати сећање на Доситеја.

„С обзиром да се већ педесетак година бавим његовим делом, а признајем да и даље мало знам о том горостасу људског рода, рекао сам, а имао сам и нешто документације, велики део је остао 1995. у родној кући у селу, хајде да нешто направим. Припремио сам изложбу која је ишла по Србији, корона је спречила да иде даље, питао сам се, шта кад изложба стане. Схватио сам да би било добро да се братска кућа санира, уреди, да буде у функцији”.

Обнова куће уз помоћ Хрватске и Србије

Кућица у којој је Доситеј боравио и писао у власништву је Српске православне цркве, епархије далматинске. Обратио се владикам Никодиму Косовићу и добио благослов за акцију.

Објект је проглашена заштитеним спомеником културе Републике Хрватске 2014. године, па је за

радове било потребно прикупити документацију и добити дозволу за пројекат обнове. Ни то није био проблем, Кураица је имао велику помоћ стручњака Конзерваторског одељења Министарства културе у Шибенику, др Марка Синобада.

Обнова је трајала готово четири године, није било једноставно, јер су се ствари одвијале на релацији Плавно – Суботица, где Кураица живи, где делује и Завичајно удружење Далмација, које је било носилац пројекта обнове.

Наш саговорник је прочитао сваки спис који је реформатор својом руком написао, сваки осврт на његов рад, а посебно га је занимала његова мисија просвећивања Срба у Далмацији.

Преко Новог Хопова, Славоније, Загреба, Баније и Лике, Доситеј Обрадовић у њу је стигао је 14. априла 1761. године, у манастир Крупу, један од најстаријих духовних центара Срба западно од Дрине, основан почетком 14. века. У Далмацији је Обрадовић, са краћим прекидима, провео наредних десет година.

„Највише је времена боравио у Книнској крајини, у Книнском пољу, на Синобадовој главици код цркве Светог Ђурђа, у селима Голубић, Орлић и у мом Плавну, где је био две године. Мојим, нашим прецима, давао је основе писмености, а из Плавна је посећивао и све манастире, пре свих Крку и Драговић”, прича нам Кураица.

Важно дело написано у Плавну

По властитом сведочењу, прве огледе својих буквица Доситеј је почео писати 1765, у кући попа Аврама Симића, у Орлићу на книн-

У Плавну је 16. марта 1770. датирана друга Буквица, познатија као Ижица. Наши преци од памтивека се сећају тог великана српског рода, а у делу „Живот и прикљученија”, и он се радо се сећа Далмације и Книнске крајине. Без дилеме, Далмација је колевка књижевног рада Доситеја Обрадовића, што многи нерадо истичу. Ја стално наглашавам, јер носим презиме Кураица. У писму јеромонаху Теодосију, он каже, „ако не будем ту, јавите се Симеону Кураици, он ће знати где сам”. Дакле, тај монах је био велики пријатељ Доситеју, а он је својим златним ногама, корачао и по мојим родним Кураицама”.

Кућа Доситеја Обрадовића пре и после обнове

ском Косову. Беседе Јована Златоустог преводи и модификује за свештеникову ћерку Јелену. Од Јелене су многи „с великом молбом” те списе „просили и преписивали”, те су се они распрострли „по свој Далмацији под именом Доситеове Буквице”, објашњава читаоцима Обрадовић.

Наш саговорник додаје да је за Ижицу интересантно да је чекала да изађе из штампе пуних 60 година. Написана је 1770. а штампана је Севастијан Илић 1830. у Карлштату, данашњем Карловцу у Републици Хрватској.

Музеј поклон епархији далматинској

Обнову су финансирани мештани Плавна које су рат и избеглиштво расули широм света, а помогле су и институције, Српско народно веће из

Загреба и Фонд за културу АП Војводине. Сређена кућа остављена је на употребу и чување лика и дела Доситеја Обрадовића, епархији далматинској.

„Након родне куће Доситеја Обрадовића у Чакову, код Темишвара, Музеја града Београда, Музеја Вука и Доситеја, данас и Братску кућу у овом селу поред Книна краси статуа Доситеја Обрадовића, рад Рудолфа Валдеца. Исти споменик налази се на Студентском тргу у Београду”, каже са поносом наш саговорник.

Објавио је десет књига, али Доситеј је за њега непресушна тема. Урадио је и полчасовну видео презентацију коју могу да виде посетиоци кућице у његовом селу, у којој је просветитељ писао, која му је била база за обилазак Далматинске Загоре.

„Људи већ долазе, али писао сам Туристичком савезу Книна, да уђе у

програм разгледања града и околине, нажалост, још нисам добио одговор. Замолио сам комшију који живи у Плавну да оде тамо, да пробамо да то решимо, али је на потезу и Епархија далматинска, држим да је и њима у интересу да се кућа посећује, да се велики Доситеј Обрадовић не заборава, да буде светло на крају тунела, пример мени, вама и многим будућим генерацијама”.

Кураица, који је професор индустријске педагогије и магистар техничких наука, је приредио и изложбу фотографија „Знаменити Срби Далмације”. Реч је о 112 великана који су утицали на српску културу, науку и духовност. Постављена је 16 пута широм Србије и Републике Српске, два пута у Чикагу. Ускоро би требало да се нађе и пред посетиоцима Руског дома у Београду.

Сенка Милош

ХРВАТСКА - СУОЧАВАЊЕ С ПРОШЛОШЋУ

ПОЛИТИКА

Саво Штрбац:

24. новембар 2023.

Замислите вуковарске ученике српске националности у њиховом граду са транспарентом на којем је ћирилицом исписан текст: 'У нашем граду је 1991. био грађански рат у којем су гинули и Срби и Хрвати', како марширају у истој колони са хосовцима у црним усташким униформама и десетинама црних барјака са натписом 'за дом спремно'

Медији у региону, а понајвише у Србији, у претходној недељи велику

Историја у мимоходу

пажњу су поклонили иницијативама са округлог стола „Овчара – злочин без казне”, који је организовало Удружење загребачких добровољаца бранилаца Вуковара: а) да хрватска влада, на основу правоснажних пресуда из Србије у случају „Овчара”, покрене захтев за ратну одштету од те државе, б) да Министарство науке и образовања у свим школама, особито тамо где су већина деце припадници српске националне мањине, уведе

јединствен образовни систем у којем ће деца о Домовинском рату учити као о одбрани хрватског народа од српско-црногорске и агресије ЈНА, а не, као до сада, о грађанском рату и ц) да се у Кривични закон унесе ново кривично дело „кршење Декларације о Домовинском рату” с предлогом да се онај ко крши ту декларацију казни затвором на најмање пет година, а ако је прекршилац државни или локални функционер, службеник и

намештеник, затвором од најмање осам година.

Ниједна од поменутих иницијатива није нова. Најчешће се рециклирају пред изборе или поводом комеморисања догађаја из рата деведесетих прошлог века. И ове иницијативе појавиле су се уочи државног празника „Дан сећања на жртву Вуковара и Шкабрње” и пред улазак у наредну супер изборну годину, у којој следе парламентарни избори за парламент ЕУ и за Хрватски сабор те председнички избори за РХ.

Иницијатива да Хрватска тражи ратну одштету од Србије до сада је најчешће рециклирана а кулминирала је у време вођења спора о геноциду пред Међународним судом правде по узајамним тужбама Хрватске и Србије, који је започео хрватском тужбом из 1999. а завршио 2015. пресудом тога суда којом су одбијени главни тужбени захтеви обе стране – да по утврђењу суда није било геноцида ни на једној ни на другој страни. Тек у случају да је суд прихватио главни тужбени захтев једне или обе стране, поступак би се наставио пред истим судом о накнади ратне штете. То што су неке породице и са једне и са друге стране, на основу појединачних пресуда националних судова, остварили накнаду штете за страдале чланове њихових породица не може бити основа и за накнаду штете (ратне репарације) државе од државе. Дакле, ова иницијатива је потпуно промашена.

Иницијатива о инкриминацији „кршења Декларације о Домовинском рату” такође није нова и могло би се рећи да је стара колико и она прва, пошто је ову декларацију Сабор усвојио у октобру 2000. године. У преамбули те декларације пише: „потврђујући да је на Републику Хрватску оружану агресију извршила Србија, Црна Гора и ЈНА с оружаном побуном дела српског пучанства у Републици Хрватској”, а у тачки два: „Република Хрватска водила је праведан и легитиман, одбрамбени и ослободилачки, а не агресивни и освајачки рат према било коме у којем је бранила свој териториј од великосрпске агресије унутар међународно признатих граница”. Овај наратив о „домовинском рату” ин-

корпориран је и у све хрватске позитивне прописе, енциклопедије, Википедије, свакодневни јавни простор и школске уџбенике.

Од када је донесена поменута декларација појављивале су се и иницијативе о инкриминацији другачијег наратива „домовинског рата”, попут негирања Холокауста у више држава или попут негирања геноцида у Сребреници (Инцков закон) и од много „јачих” ауторитета у хрватском јавном и стручном миљеу од поменутог минорног удружења, за којег раније нисам ни чуо. Дакле, реална могућност још увек постоји да се оваква иницијатива и реализује у догледној будућности.

Иницијатива „да се у свим школама, особито тамо где су већина деце припадници српске националне мањине, уведе јединствен образовни систем у којем ће деца о Домовинском рату учити као о одбрани хрватског народа од српско-црногорске и агресије ЈНА, а не, као до сада, о грађанском рату”, иако није нова, у Србији је добила највише медијске пажње.

За разумевање ове иницијативе, треба подсетити да се васпитање и образовање припадника националних мањина у Хрватској спроводи на основу три модела организовања и провођења наставе: модел А – целокупна настава се изводи на језику и писму националне мањине, уз обавезно учење хрватског језика у истом броју сати у којем се учи језик мањине; модел Б – настава се изводи двојезично, природна се група предмета учи на хрватском језику, а друштвена група предмета на језику националне мањине и модел Ц – настава се изводи на хрватском језику уз додатних два до пет школских сати намењених учењу (неговању) језика и културе (географије, историје, музичке и ликовне уметности) националне мањине.

Српска национална мањина наставу по моделу А изводи углавном на истоку Хрватске, односно на вуковарском и беломанастирском подручју у Православној гимназији у Загребу. По подацима за школску 2013/2014. годину по овом моделу настава је извођена у 17 основних за 1.897 ученика и седам средњих школа за 794

ученика. Исте године по моделу Б настава је извођена у једној основној школи за 17 ученика, а по моделу Ц у 32 основне школе за 671 ученика и у једној средњој школи за 15 ученика. Новије податке нисам могао пронаћи, али из разних извора произилази да их сада може бити само мање него пре десет година. Треба истаћи да настава по наведеним моделима за децу националних мањина није обавезна и да њихови родитељи одлучују да ли ће и по којем моделу учити њихова деца или ће учити по програму за већинску популацију.

Од свих предмета који се уче по било ком моделу, за ученике српске националне мањине (и за подносиоце уводно наведених иницијатива, и не само њих) историја је најпроблематичнија и то из разлога што се наративи о рату деведесетих прошлог века из хрватских и српских уџбеника потпуно разликују.

За разлику од хрватског, српски наратив рат деведесетих на простору Хрватске дефинише као грађански рат. Наставник историје у Петој београдској гимназији Марко Пиштало пре неки дан је на ТВ К1 у емисији „Уранак”, у којој сам и ја учествовао, потврдио да су у нашим (српским) уџбеницима ови сукоби дефинисани као грађански рат и да су те лекције у програму. Такав наратив заступамо и ми из „Веритаса” уз додатак да је то био грађански рат са примесам верског.

Сад замислите српску децу која уче по А моделу да је рат деведесетих на подручју Хрватске био грађански рат, а у реалном животу их чека она дефиниција из „декларације о домовинском рату” да то није био грађански рат, већ да је „Република Хрватска водила праведан и легитиман, одбрамбени и ослободилачки рат у којем је бранила свој териториј од великосрпске агресије унутар међународно признатих граница”. То што су они научили из српског уџбеника историје, у свакодневном животу их, уколико остану живети у Хрватској, може коштати најмање затвора и по сад важећим законима, а понеког, како ствари тренутно стоје, и главе. У прилог томе говоре и вуковарска и шкабрњска колона сећања, од 18. новембра, у којима су доминирала

ушашка обележја, и у којима због претњи нису учествовали ни они представници Срба који тренутно партиципирају у власти.

Слично је и са ћириличним писмом. У јавном простору, укључујући и натписе на надгробним споменицима, Срби га могу користити де јуре ако их је у некој локалној самоуправи више од трећине, а ни тада нема гаранције

да ће то право моћи користити и де факто.

Замислите вуковарске ученике српске националности у недавно одржаном мимоходу у њиховом граду са транспарентом на којем је ћирилицом исписан текст: „У нашем граду је 1991. био грађански рат у којем су гинули и Срби и Хрвати“, како марширају у истој колони са хосовцима у црним ушашким униформама

са ушашким амблемима и десетинама црних барјака са натписом „за дом спремни“!? Тешко је и замислити а камоли доживети и преживети.

Све то из личног искуства знају и њихови родитељи што је и основни разлог да већина њих своју децу и не усмерава у наставне моделе за српску националну мањину.

**NOVOSTI
НОВОСТИ**

Genocid iza zatvorenih vrata

9. mart 2024.

Vlast se hvali postignućima predsjedavanjem IHRA-om, iako samo predsjedavanje jedva da je itko i mogao vidjeti. Jedina izložba, o Lei Dojč, bila je isključivo za diplomate, nije objavljen dokument stručne skupine IHRA-e, a smeta spominjanje genocida nad Srbima

Ova godina uspješnog hrvatskog predsjedanja IHRA-om imala je golem utjecaj na samu Hrvatsku. Nikada nećemo biti ista zemlja članica kao što smo bili prije predsjedanja koje će imati trajan utjecaj na obrazovanje, sjećanje i istraživanje Holokausta. Počasćeni smo i ponizni što smo imali priliku voditi ovu organizaciju tijekom protekle godine – izjavila je veleposlanica Terezija Gras, hrvatska supredsjedateljica IHRA-e, Međunarodnog saveza sjećanja na Holokaust, na ceremoniji primopredaje predsjedanja Ujedinjenom Kraljevstvu.

I bi to jedina izjava povodom kraja jednogodišnjeg hrvatskog predsjedanja koja se može pronaći samo na službenim stranicama IHRA-e, bez slova na službenim stranicama hrvatskih institucija koje su direktno ili indirektno sudjelovale u predsjedanju, kao i bez ikakvog javnog odjeka po hrvatskim nacionalnim medijima, kao što je proteklo i prethodnih 365 dana. Nezapaženo je u hrvatskoj javnosti prošlo obraćanje Vesne Teršelič iz Dokumente 29. veljače, zadnjeg dana predsjedanja, na mjestu nekadašnje zagrebačke sinagoge gdje je otvorila brojna pitanja koje je iza sebe ostavilo, za domaću javnost, skoro pa tajno hrvatsko predsjedanje IHRA-om.

Teršelič je tražila od nadležnih odgovore: zašto je hrvatsko predsjedanje bilo

netransparentno sa selektivnim pristupom kulturi sjećanja, zašto Ministarstvo vanjskih i europskih poslova nije objavilo dokument preporuka stručne skupine IHRA-e, zašto je jedina organizirana izložba fotografija o Lei Dojč bila postavljena samo na engleskom jeziku i namijenjena isključivo diplomatskom koru, što dokazuje, kako je navela, činjenica da na izložbu nisu pozvani hrvatski mediji i javnost, zašto mediji nisu bili pozvani na događanje organizirano 9. studenog, povodom obljetnice Kristalne noći, zašto su političke institucije intervenirale u sadržaj privremenih info ploča u Jasenovcu te kome smeta spomen genocida nad Srbima...

Prosvjeduemo jer su propuštene brojne prilike za razgovor o kulturi sjećanja. Skrivanje rada na dijelu prošlosti kojeg se trebamo sramiti otežava proces humaniziranja odnosa prema žrtvama. Zbog zaglušujućeg muka institucija u velikoj mjeri je propuštena prilika za informiranje javnosti i javnu osudu ustaškog režima odgovornog za Holokaust, genocid nad Romima i genocid nad Srbima – poručila je Teršelič napominjući da odgovore od nadležnih na postavljena pitanja čeka tjednima te da Dokumenti preostaje još da odgovore zatraži putem Povjerenika za informiranje.

Početak Plenkovićeve vladavine obilježio je ustaški pozdrav „Za dom spremni“ sa dvostrukim konotacijama u Jasenovcu, a zaključuje njegovo tzv. predizborno skretanje udesno. Hrvatsko predsjedanje IHRA-om jednostavno se nije uklopilo u to HDZ-ovo skretanje udesno, navodi Bauk

I Novosti su još od prosinca čekale odgovore na pitanja o sadržaju i porukama hrvatskog predsjedanja IHRA-om. Tek na ponovljeni upit stigao je šturi odgovor iz Ministarstva vanjskih i europskih poslova u kojem potvrđuju da organizirani događaji nisu bili javni već „za ograničenu publiku“, kao i da su plenumi IHRA-e zatvoreni, ne videći problem u nedostatku prostora za domaću javnost čiji dobar dio smatra ustaše „dobrim momcima“. Ministarstvo navodi da su održane dvije znanstvene konferencije u suradnji sa Savezom Roma „Kali Sara“ te da su sve tri radne definicije IHRA-e (o antisemitizmu, genocidu nad Romima i negiranju i iskrivljavanju istine o Holokaustu) usvojili Vlada, Hrvatski nogometni savez, Hrvatski olimpijski odbor, Paraolimpijski odbor te Sveučilišta u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Zadru, kao i da je izmijenjen Zakon o kršenju javnog reda i mira s ciljem sprječavanja rijetkih slučajeva antisemitizma čime su određene visoke novčane kazne za isticanje autoritarnih i totalitarnih simbola između 700 i 4.000 eura.

I dok su vladajući zadovoljni napisanim, protokolima i promocijom pred stranim diplomatima, državni praznik Dan antifašističke borbe protekao je bez državnog vrha, pročelja zgrada kraše murali s ustaškim porukama, ustaški pozdrav još uvijek nije kazneno već samo prekršajno (ne)djelo, u državnoj režiji nije obnovljen nijedan antifašistički spomenik, pokrenuta značajnija akcija i inicijativa...

Da je želja da se mijenjamo i popravljamo izostala smatra Hrvoje Klasić, pro-

fesor povijesti na zagrebačkom Filozofskom fakultetu.

- Percepcija IHRA-e u Hrvatskoj je vrlo niska. Građani Hrvatske, pa čak i zainteresirana javnost, srednjoškolski nastavnici, sveučilišni profesori, gotovo da ništa ne znaju o tome što se događalo za vrijeme predsjedanja. Drago mi je ako netko vidi pomake poslije hrvatskog predsjedanja, ali ja bih rekao da su ti pomaci vidljivi zadnjih nekoliko godina najviše zahvaljujući pritisku hrvatskih medija i dijela intelektualaca. Kritiku bih uputio i IHRA-i jer mi se čini, možda ću zvučati naivno, da nije shvatila koja država predsjedava jer odnos prema Holokaustu sigurno nije jednak u Danskoj, Švedskoj, Finskoj i u Hrvatskoj, plus što ratna zbivanja iz Hrvatske 1941. – 1945. nisu ni približno slična onima u ostatku Europe i zbog toga je trebalo drugačije reagirati i na različite načine biti puno prisutniji u javnosti – smatra Hrvoje Klasić.

Hrvatsko predsjedanje IHRA-om ocjenjuje kao propuštenu priliku za hrvatsko društvo kako bi se ono konačno suočilo sa činjenicom koju uspješno decenijama izbjegava i revitalizira – o Holokaustu u Hrvatskoj ne možemo govoriti bez govora o počinjenom ustaškom genocidu nad Srbima i Romima.

- Za bolje i zrelije hrvatsko društvo vrlo je bitno naglasiti da se u Drugom svjetskom ratu u Hrvatskoj nije dogodio samo Holokaust nego i genocid nad Srbima i Romima, i to ne smijemo izostaviti ili pratiti izolirano jedno od drugog. I jedan, i drugi, i treći genocid provodio je isti režim. Hrvatski specifikum je da nacisti nisu bili nositelji genocidnih radnji, posebno ne prema Srbima, čak ne ni prema Židovima, već su od samog početka to bile ustaše koje su genocide provodile doslovno samoinicijativno i vlastitim snagama. U većini ostalih europskih zemalja Holokaust su ipak najvećim dijelom provodili nacistička vlast i vojska Trećeg Rajha – objašnjava Klasić.

- Hrvatsko društvo puno će se lakše suočiti sa problemom istrebljenja Židova nego istrebljenja Srba. Puno je spremnije prihvatiti činjenice o Holokaustu, posebno kad se govori o odvoženju Židova u Aušvic i druge nacističke logore, nego činjenice o genocidu nad Srbima i nad Romima, ali i nad Židovima

u samoj NDH. Podsjećam da je najveći dio židovske zajednice uništen na tlu NDH, ne u nacističkim koncentracijskim logorima. S obzirom na posebno problematičan odnos hrvatskog društva, politike i znanstvene zajednice prema genocidu nad Srbima, IHRA je u tom pogledu morala napraviti jasniju odrednicu. Svaki genocid u konačnici mora biti na jednak način osuđen. Postupanja i genocidi ustaškog režima nad Židovima, Srbima i Romima doista su najtamnija mrlja u hrvatskoj povijesti koju svaki Hrvat mora osuditi bez obzira na kojoj strani bili njegovi preci – jasan je Klasić i poručuje da bi „najveći doprinos hrvatskog predsjedanja IHRA-om bio da se prihvatilo i shvatilo da je nemoguće govoriti o Holokaustu nad židovima bez govora o genocidu nad Srbima i Romima jer su svi protjerivani i ubijani od istog režima i iz istog razloga: jer se rasno, nacionalno, etnički, vjerski nisu uklapali u koncepcije čiste Hrvatske”.

Zagrebački pravnik Erol Čehu, jedan od potpisnika Inicijative za promjenu ulica nazvanih po ustaškim dužnosnicima, smatra da pozitivna ocjena hrvatskog predsjedanja IHRA-om pokazuje licemjernost hrvatske politike što je kako on kaže, porazno za sve žrtve Drugog svjetskog rata.

- Istovremeno s hrvatskim predsjedanjem u hrvatskom društvu prezentiraju se pojave veličanja ustaštva na pročeljima zgrada, ustaške poruke na utakmicama, u javnom prostoru, pojave koje ciljaju ne samo židovsku nego i srpsku i romsku zajednicu nad kojima je počinjen genocid u Drugom svjetskom ratu. Hrvatski društveni život nije očišćen od političkog kapitaliziranja veličanja ustaštva. Jasnije i transparentnije predsjedavanje Hrvatske IHRA-om moglo je vladajućoj političkoj opciji ugroziti desno biračko tijelo, što je nepoželjno u godini prije izbora. Neoustaštvo je i dalje obvezni dio predizbornog folkloru i načina poentiranja u odnosu na određene skupine kojima se pokušava dodvoriti. Nažalost, od samostalnosti Hrvatske do danas postoji određeni prešutni dogovor svih političkih opcija da se ta pitanja ne diraju jer su potrebna u izbornim ciklusima za dodvoravanje hrvatskoj desnici. Ta skupina u Hrvatskoj koja otvoreno po-

kazuje simpatije prema ustaškom režimu nije marginalna – ističe Čehu.

- Na zapadu je obrazovanje o Holokaustu je dio školskih kurikuluma. U Hrvatskoj se o ustavnim vrednotama govori na razini seoskog vašara, koliko će tko dobiti za što. Ta pitanja odnosa prema ustaškom režimu trebala bi biti jasna, nedvosmislena, iznad politike, s postavljenim nacionalnim konsenzusom. Bez apsolutne i nedvosmislene osude necivilizacijskog ustaškog djelovanja hrvatski antifašizam se nije izgradio kao univerzalna vrijednost. Pitanje nedvosmislene osude ustaškog režima ekvivalent je pitanju hrvatskog ulaska u EU – smatra Čehu.

Da je hrvatsko predsjedanje IHRA-om bilo sasvim neiskreno ističe Gordan Bosanac iz platforme Možemo! i dugogodišnji aktivist civilnog društva.

- Predsjedanje se preuzelo kako bi se zadovoljila ušminkana slika namijenjena međunarodnim krugovima. Strogo se kontroliralo kako će se pojedine aktivnosti provoditi s obvezom da oni ne budu namijenjeni i otvoreni za domaću publiku kako se slučajno ne bi propitivalo što to i zašto Hrvatska radi. Predsjedanje nije iskorišteno da se uistinu naprave strukturne promjene u suočavanju s prošlošću i hrvatskom ulogom u Drugom svjetskom ratu posebno s obzirom na činjenicu da i dalje glorificiramo tamnu stranu naše povijesti. Frapantno je kako su zaobiđeni resursi civilnog društva koji su decenijama aktivni u procesima suočavanja sa prošlošću i pitanja Holokausta – govori Bosanac ističući da je Grad Zagreb u protekloj godini revitalizirao Spomen područje Dotrščina kao i nastavio rad na kulturi sjećanja i obilježavanja anti-fašističke borbe.

- HDZ ima problem s temama iz Drugog svjetskog rata. Naš premijer se voli hvaliti međunarodnim uspjesima, ali ovo mu je nekako predsjedanje bilo puno, puno manje prioritarno, da ne kažem nebitno. Plenkovićeva Vlada je još jednom potvrdila da je nedorasla u otvaranju procesa suočavanja s našim civilizacijskim promašajima i jednostavno pušta da revizionistički pogledi i slavljenje NDH i dalje živi i da se širi dajući im određenu vrstu legitimiteta. Predsjedanje se uopće nije osjetilo ni na području školstva niti se ta činjeni-

ca iskoristila bar da veći broj škola posjeti Spomen područje Jasenovac. Iako Ministarstvo obrazovanja odobrava i financira posjete Jasenovcu, izuzetno male brojke školskih posjeta potvrđuju koliko je Jasenovac nepoželjna destinacija i koliko su socijalne barijere puno jače od bilo kakvih financijskih poticaja ministarstva – napominje Bosanac. Saborski zastupnik SDP-a Arsen Bauk ističe da je hrvatsko predsjedanje IHRA-om samo još jedno u nizu dosljednog provođenja šutnje o stvarima za koje Vlada ocijeni da bi im mogla naštetiti u dnevnoj politici i na predstojećim izborima.

- Kako drugačije objasniti tu samozatajnu šutnju kad znamo da se ova Vlada znala pohvaliti i sa mnogo manje bitnim svojim postignućima a ovaj „uspjeh” predsjedanja IHRA-om su prešutjeli, navodi Bauk.

- Samo oni vještiji u guglanju mogli su saznati za to velebno hrvatsko predsjedanje jer je to bilo dosta konspirativno. No za razliku od Vlade, mi na jugu posebno brojimo „uspjehe” te vrste u poplavi murala na kojima je vojnik sa šljemom kojeg su jedino nosile nacističke i ustaške postrojbe u Drugom svjetskom ratu. Očito da ni ti koji su oslikavali taj mural nisu čuli za to „uspješno” hrvatsko predsjedanje IHRA-om niti što ono

znači. Početak Plenkovićeve vladavine obilježio je ustaški pozdrav „Za dom spremni” sa dvostrukim konotacijama u Jasenovcu, a zaključuje njegovo tzv. predizborno skretanje udesno. Hrvatsko predsjedanje IHRA-om jednostavno se nije uklopilo u to HDZ-ovo skretanje udesno. Za vladajuće sve što ima veze s Drugim svjetskim ratom je politika dvostrukih konotacija za dvostruku publiku. Za domaću javnost revizionizam i neoustaštvo na dnevnom nivou, a za diplomatski kor i stranu publiku predsjedavanje IHRA-om – zaključuje Bauk.

**NOVOSTI
HOBOČIJA**

16. maj 2024.

Michael Martens: Njemačka je uvjetovala priznanje Hrvatske zaštitom Srba na razini Ustava

NAŠAO SAM MATERIJALNI DOKAZ DA JE JEDAN OD RATNIH CILJEVA HRVATSKE BILA PODJELA BOSNE, REKAO JE DUGOGODIŠNJI BALKANSKI DOPISNIK UGLEDNOGA NJEMAČKOG DNEVNIKA FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG MICHAEL MARTENS U RAZGOVORU S LADISLAVOM TOMIČIĆEM ZA ZAVIDAVANJE VIDE TV

Helmut Kohl i Hans Dietrich Genscher uvjetovali su Franji Tuđmanu 1991. međunarodno priznanje Hrvatske ustavnim zakonom o zaštiti Srba na najvišoj razini, a Tuđman je još 1991. njemačkim partnerima u Bundestagu rekao da Hrvatska želi dio BiH kao svoj ratni cilj, izjavio je dugogodišnji balkanski dopisnik uglednoga njemačkog dnevnika Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ) Michael Martens u razgovoru za emisiju Vide TV Zavidavanje s Ladislavom Tomičićem, koju možete gledati na ovoj poveznici.

Martens je duže od dvadeset godina dopisnik FAZ-a s Balkana. Napisao je nekoliko knjiga, među kojima dvije o Ivi Andriću, a sada, na temelju materijala iz deklasificiranih njemačkih diplomatskih arhiva, piše knjigu o ulozi Njemačke u međunarodnom priznanju Hrvat-

ske. U razgovoru s Tomičićem otkrio je nekoliko detalja svog istraživanja.

„Kad je Njemačka 1991. odlučila priznati Hrvatsku, Kohl i Genscher naveli su Tuđmanu uvjet da Hrvatska mora imati zaštitu Srba na najvišoj razini, ali ne samo u zakonu, nego i u Ustavu, da to ne bi mogla sutra promijeniti”, opisao je Martens. „Ponudili su Tuđmanu uglednog njemačkog profesora da pomogne napisati ustavni zakon, a bila je to ponuda koja se nije mogla odbiti. Preporuka Njemačke je bila da model za Srbe u Hrvatskoj bude rješenje kao u južnom Tirolu”, opisao je Martens podatke iz njemačkih arhiva koji su nakon trideset godina otvoreni.

„Našao sam materijalni dokaz da je jedan od ratnih ciljeva Hrvatske bila podjela Bosne”, izjavio je Martens, precizirajući kako je pronašao dokumente o zatvorenom sastanku u Bundestagu iz 1991. na kojem je Tuđman govorio o susretu s Miloševićem u Karađorđevu. Na pitanje zašto je Tuđman govorio tako otvoreno, Martens je iznio pretpostavku „da je pogrešno shvatio što je bila Njemačka 1991.” „Imao je ideje o Njemačkoj koje nisu odgovarale stvarnosti, i koje su mu omogućavale da bude opušteniji i da kaže nešto što ne bi rekao u Velikoj Britaniji ili Francuskoj”.

Martens nije optimističan kada je riječ o proširenju Europske unije, a nedavnu odluku EU o kandidatskom statusu Bosni i Hercegovini, smatra „pukom retorikom”. „Ne vjerujem da će se proširenje dogoditi”, rekao je, upućujući na pesimistične izjave francuskog predsjednika Emmanuela Macrona. „Uvijek će neka država staviti veto na proširenje.”

Martens ne podržava inzistiranje da srpski političari priznaju kako je u Srebrenici počinjen genocid. „Zločin u Srebrenici po međunarodnom pravu jest genocid, ali nije mi važno zovu li ga i srpski političari tako. Dosta je ako kažu da je strašan zločin i crna točka srpske povijesti”, smatra Martens, koji kao argument za tu tvrdnju navodi ponašanje službene Turske prema genocidu nad Armencima iz 1915., koja je od početnih isprika Reccepa Tayyipa Erdogana Armencima danas stigla do potpunog poricanja odgovornosti turske države za te zločine.

Packe Vijeća Europe Hrvatskoj zbog tretmana srpskog

28. maj 2024.

Hrvatska treba promicati svijest o srpskom jeziku i kulturi kao sastavnom dijelu kulturne baštine Hrvatske, ojačati upotrebu srpskog jezika i pisma, dakle ćirilice, na razini lokalnih vlasti, regionalne i lokalne samouprave i povećati broj općina u kojima se srpski jezik i ćirilica ravnopravno i službeno koriste. Hrvatska treba promicati svijest o srpskom jeziku i kulturi kao sastavnom dijelu kulturne baštine Hrvatske, što podrazumijeva i promicanje toga u redovnom obrazovanju i medijima. Nadalje, treba poduzeti odlučne korake u promicanju poštivanja, razumijevanja i tolerancije u društvu kao cjelini u odnosu na srpski jezik u Hrvatskoj. Potrebno je i ojačati upotrebu srpskog jezika i pisma, dakle ćirilice, na razini lokalnih vlasti, regionalne i lokalne samouprave i povećati broj općina u kojima se srpski jezik i ćirilica ravnopravno i službeno koriste.

Sve to izrijekom je navedeno u Preporukama za trenutačnu akciju Sedmog izvještaja o Hrvatskoj Komiteta stručnjaka za Europsku povelju o regionalnim ili manjinskim jezicima Vijeća Europe. Izvještaj je objavljen u ponedjeljak, a na

više od 60 stranica detaljno opisuje položaj, pravni i stvarni, svakog manjinskog jezika u Hrvatskoj.

Preporuke za trenutačnu akciju najvažniji su dio preporuka za svaki pojedini jezik i država članica Vijeća Europe, a Hrvatska ne samo da je članica nego je i njena državljanka Marija Pejčinović, članica HDZ-a i bivša ministrica vanjskih poslova, ujedno i glavna tajnica Vijeća Europe, njima se poziva da hitno promijeni ili dopuni svoju politiku ili način djelovanja prema pojedinom manjinskom jeziku.

Komitet stručnjaka je Hrvatskoj preporučio i kako poboljšati zaštitu i promicanje srpskog jezika. U tome se ističe preporuka hrvatskim vlastima da se pridržavaju svih obveza prema Europskoj povelji o regionalnim ili manjinskim jezicima koje se još ne smatraju „ispunjenim”. Nije „ispunjeno”, dapače bilježi se pogoršanje, u „odlučnoj akciji promicanja srpskog” ili „osiguranju korisnicima srpskog jezika da mogu podnijeti usmene ili pisane zahtjeve lokalnim ispostava nacionalne vlasti i dobiti odgovor na srpskom jeziku”.

U odjeljku „daljnje preporuke” Vijeće Europe poziva vlasti navodi se upotreba srpskog (ćiriličnog) pisma u javnim uslugama koje pruža uprava, promicanje i upotreba ili usvajanje naziva mjesta na srpskom jeziku (ćiriličnom pismu) te redovno emitiranje televizijskog programa na srpskom jeziku dovoljno dugog trajanja.

U izvještaju se konstatira da je položaj srpskog jezika nakon objave rezultata popisa stanovništva oslabljen te da više nije u ravnopravnoj i službenoj upotrebi u Vukovaru i Donjim Kukuruzarima. „Komitet stručnjaka podsjeća da Povelja zahtijeva pozitivnu akciju vlasti za promicanje manjinskih jezika i podrazumijeva poduzimanje proaktivnih mjera kako bi se osiguralo njihovo sustavno korištenje. Na temelju raspoloživih informacija to nije slučaj sa srpskim.”

U izvještaju se generalno ocjenjuje da se u Hrvatskoj manjinski jezici široko koriste u obrazovanju, ali su ograničeni u javnoj upravi i radioteleviziji.

Tihomir Ponoš

Tabuiziranje genocida

5. juni 2024.

Iz ovotjednih događaja i istupa, jasno je da Vlada i Ministarstvo kulture nastavljaju razdvajanje pojma „genocid” od stradanja Srba u NDH

Ravnatelj Javne ustanove Spomen područje (JUSP) Jasenovac Ivo Pejaković podnio je nedavno ostavku nezadovoljan činjenicom da njegovi nadređeni, posredno i vlada premijera Andreja Plenkovića, već duže vrijeme rade na tome da institucionalno onemogućće karakteriziranje masovnog zločina nad Srbima u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj kao genocida. To je bilo razvidno i iz njegovog istupa na tribini Privrednika, koja je jučer održana u Zagrebu. Nakon sedam godina na toj poziciji, deset mjeseci uoči isteka mandata, Pejaković je

odlučio napustiti ravnateljско mjesto. Neposredan povod za njegovu odluku bilo je javno problematiziranje članka na službenim stranicama JUSP Jasenovac, u kojem je stajala i neprecizna rečenica prema kojoj je na sastanku između Hitlera i Pavelića 1941. godine spomenuto „konačno rješenje” nad Srbima. Navedena kvalifikacija tamo nije izrečena, što ne znači da se u stvarnosti nije provodila. Prema svim relevantnim istraživanjima, namjera je postojala. Pavelićev režim ju je provodio diljem NDH. Nešto što je trebalo biti rutinsko ispravljanje omaške, pretvorilo se u dramatičnu Pejakovićevu odluku.

Sporni tekst s „konačnim rješenjem” objavljen je davne 2007. godine. Cro-

Facta, hrvatska stranica za provjeru činjenica, objavila je tekst o tome. Njihov sadržaj ubrzo je publiciran na stranicama Većernjeg lista, nakon čega je u kratkom razdoblju do Pejakovića stigao službeni dopis predsjednice upravnog vijeća JUSP Jasenovac, Matee Brstilo Rešetar, u kojem je od njega tražila očitovanje. To je bio povod za ostavku, ali razlozi upravo leže u dužem radu Plenkovićeve vlade na razdvajanju pojma „genocid” od stradanja Srba u NDH.

- Ni za koga nije sporno da se masovni zločini nad Židovima u Drugom svjetskom ratu mogu okarakterizirati kao Holokaust, da se masovni zločini nad Romima mogu okarakterizirati kao genocid. I onda dolazimo do toga kako

okarakterizirati masovne zločine nad Srbima. Ja sam stava da se to može i treba okarakterizirati kao genocid. Čitave rasprave i suprotnosti u razmišljanjima (o ovoj temi, op.a.) su dovele do ostavke – rekao je Pejaković, koji je prvi ravnateljski mandat započeo 2017., a drugi 2021. godine. U oba slučaja imenovala ga je ministrica kulture Nina Obuljen Koržinek. Pejaković je rekao da su u tome razdoblju, povodom raznih obljetnica, na službenim stranicama ustanove u tekstovima pisali o genocidu nad Srbima u NDH. „Nitko nikad nije reagirao niti obraćao pažnju na to. Dok nismo došli u ovu situaciju gdje se to postavilo kao pitanje”, ispričao je.

Kao jedan od primjera razilaženja u tim stavovima, Pejaković je naveo prošlogodišnje predsjedanje Hrvatske Međunarodnim savezom sjećanja na holokaust (IHRA). U preporukama IHRA-e za Jasenovac pisalo je da tamo treba postaviti info-ploče s „jasnim i preciznim” podacima oko događaja u tom logoru. Činjenica je da oko toga nismo mogli postići dogovor. Došli smo na kraju do situacije da ne postoje definicije zločina na tim pločama, ne koriste se pojmovi holokausta i genocida. O tome su opet bile rasprave i diskusije kako tome pristupiti. Ja sam bio na pozicijama da to treba jasno definirati – ispričao je Pejaković. Iz organizacije Documenta – centar za suočavanje s prošlošću, prije dva su tjedna poslali pismo ministrici kulture, u kojem je podsjećaju da tekst koji je prošle godine osvanuo na ploča-

ma u Jasenovcu „nisu odobrili ni ravnatelj, ni savjet Spomen područja Jasenovac”. „Na izričit zahtjev članova Savjeta JUSP-a Jasenovac, među kojima prije svega predstavnika naroda žrtava, za informacijom o imenima recenzenata za koje je Ministarstvo kulture i medija reklo da su utjecali na konačnu verziju teksta, još uvijek nije odgovoreno”, poručili su iz Documente.

Iz svega navedenog nameće se zaključak da Republika Hrvatska institucionalno doista radi na pokušaju negiranja genocida nad Srbima u NDH, pojma koji u kontekstu srpskog stradanja u toj paradržavi i genocidnim namjerama Pavelićevog režima, niti jedan ozbiljni povjesničar ne dovodi u pitanje. Da je riječ o službenoj hrvatskoj politici govori i više istupa nadležne ministricice kulture Obuljen Koržinek. Povodom ostavke Pejakovića ona je spomenula Holokaust nad Židovima, genocid nad Romima „te masovne zločine nad Srbima”. Prošle godine njeno je ministarstvo u odgovoru tjedniku Nacional napisalo identičnu rečenicu. Ministrica je prošli tjedan još najavila da će nadležne državne institucije i „znanstvenici i stručnjaci koji se bave povijesnim istraživanjem razdoblja Drugo svjetskog rata pokrenuti temeljite historiografske analize i recenzije svih sadržaja na mrežnim stranicama ustanove, kako bi informacije koje se predstavljaju javnosti bile točne, vjerodostojne i temeljene na relevantnim primarnim izvorima i arhivskom gradivu”.

Premda je ovaj potez nastojala odvojiti od historijskog revizionizma, treba podsjetiti da dolazi od osobe koja je po stavovima o „masovnim zločinima nad Srbima”, lišenima riječi genocid, na liniji s pojedinim desničarskim revizionistima. Baš kao i vlada koju predstavlja.

Danas su u Jasenovcu su s Pejakovićem razgovarali članci Srpskog narodnog vijeća i predstavnici srpske manjine u saboru, Milorad Pupovac, Dragana Jeckov i Boris Milošević. Pejaković ih je obavijestio o razlozima ostavke. „Vodeći ljudi SNV-a izražavaju iznimnu zabrinutost zbog nastavljanja javnog iskazivanja nesprenosti predstavnika vlasti u Hrvatskoj da zločin fizičkog uništenja, prisilnog iseljavanja i prisilne asimilacije srpskog naroda imenuju kao zločin eliminacije, kao što to čine u slučaju židovskog i romskog naroda i nakon što je gospodin Pejaković tu nesprenost naveo kao glavni razlog svoje ostavke”, poručili su u priopćenju.

Pozvali su najviše predstavnike svih grana hrvatskih vlasti da omoguće nesmetan nastavak rada postojećoj upravi JUSP-a „Jasenovac”. „Što znači da otklone razloge zbog kojih je njezin ravnatelj Ivo Pejaković podnio ostavku i zbog kojih i mi kao predstavnici naroda žrtava osjećamo ozbiljnu povredu prava na dostojanstveno sjećanje na sve one naše sunarodnjake koji su bili žrtve genocidne politike NDH”, zaključili su.

Hrvoje Šimičević

ПОКУШАЈИ ОЖИВЉАВАЊА ХПЦ

ПОЛИТИКА

Удруга за обнову Павелићеве ХПЦ

21. јануар 2024.

ТЕМА НЕДЕЉЕ: СТВАРАЊЕ ЛАЖНИХ ПРАВОСЛАВНИХ ЦРКАВА

Специјално за „Политику” – Саша Косановић

ЗАГРЕБ – Православни Бадњак у селу Дицмо у Цетинској Крајини. Верници, окупљени око протојереја Милана Кадичевића, који је за ту прилику дошао из Сплита, пале Бадњак. Славе Рођење Христово. Леп народни обичај наставља се

упркос чињеници да је Срба у том и свим другим крајевима Хрватске све мање, тренутно их има испод 200.000. Дogaђај није привукао пажњу медија, иако се о свим већим православним празницима увек у информативним емисијама

прикаже нека српска породица која се третира попут Индијанаца у резервату, да би шире гледалејство, ето, видело да међу нама живе неки, као што пева десничарска икона Томпсон, „чудни људи, чудног имена”.

На другом крају села Дицмо – гужва.

Нешто што се назива Удруга „Хрватски православни центар”, коју води хрватски ратни ветеран Предраг Мишић Пеђа, вуковарски борац, који је попут многих прошао третман од заробљавања преко логора у Стајићеву и затвора у Нишу и Сремској Митровици, након чега је размењен у Неметину у лето 1992, када је хрватске заробљенике ратни злочинац Бранимир Главаш дочекивао покличем „Добро дошли у НДХ”.

Мишић је борац с Митнице и као такав има пуно право да буде љут на своје злостављаче и батинаше током заробљеништва. Оно на шта нема, то јест не би требало да има право јесте ширење мржње према Српској православној цркви, писање песмица којима вређа жртве Јасеновца и окупљање попут овога које је организовао у Дицму, где је најавио оснивање хрватске православне цркве. То је ништа друго него обнова Павелићеве ХПЦ, чији је циљ био затирање последњег стуба идентитета српског масакрираног и десеткованог народа у НДХ.

Да не би било дилеме какви антихришћански мотиви воде Предрага Мишића, довољно је погледати попис учесника овог лажног верског, а заправо готово отворено неоусташког окупљања, побринуо се сам Пеђа, рекавши да се на скупу окупило и неколико православаца ратних ветерана који подржавају аутокефалност ХПЦ и траже одмак од Српске православне цркве и светосавља.

Дакле, један од најважнијих Мишићевих узваника на православном Бадњаку био је декларисани усташа, пуковник ХОС-а Марко Skeje, бивши заповедник јединице срамотног назива Девета бојна „Рафаел Витез Бобан”.

Новооткривени екуменист Skeje, познат је по прославама 10. априла, дана проглашења НДХ, када уз усташки узвик „За дом спремни” на

сплитском гробљу одаје почаст погинулим бојовницима ХОС-а.

Осим Skeje, Мишићу су се придружиле и неки од чланова Градског већа Сплита, познатих по изливима мржње према Србима на друштвеним мрежама, али и председник сплитског огранка Социјалдемократске партије Давор Матијевић. Осим Матијевића, који сада тврди да није знао о каквом се скупу ради, много је дискутабилније присуство генерала Маријана Марковића, посебног изасланика председника Републике Хрватске Зорана Милановића и Динка Тандаре, изасланика Томе Медведа, потпредседника владе и министра хрватских бранитеља. Усташофилском скупу присуствовао је и потпредседник Сабора Анте Санадер, градоначелник Вуковара и председник Домовинског покрета Иван Пенава, који Мишића користи као Србина за показивање када год треба напасти Србе и српске политичке представнике у Хрватској. Јер Мишић је Србин каквог Пенава само пожелети може, нешто попут Игора Вукића, негатора геноцида над Србима у НДХ, који умањује жртве концентрационог логора Јасеновац и који је аутор бизарне тезе о постојању комунистичког логора у Јасеновцу.

Лицемерје хрватске политике додатно наглашава чињеница да се, готово истовремено када се у Дицму одржавала Пеђина blasfемична парада, у просторијама Српске православне цркве у Загребу одржавао пријем поводом Бадњака, на којем је говорио и присутнима Бадње вече и Божић честитао још један Милановићев изасланик, Орсат Миљанић. Милановићу очито није проблем да Србе на једном месту почасте, а да им се истовремено на другом месту наруга.

Вест да се у Дицму скупило неколико егзибициониста посвађаних с властитим идентитетом, не би завредила пажњу да нема историјског контекста у којем је ХПЦ настала и да није подршке коју је овој накарадној идеји, која вређа сваког преосталог Србина и православаца, сваког екумениски оријентираног хришћанина у Хрватској, дао врх државне власти.

Павелићев указ и Степинчев благослов

А о томе за шта се залажу Мишић, Пенава, Skeje, Марковић и слични говоре историјске књиге. Након првог, најстрашнијег таласа усташког геноцида по Лици, Банији, Кордуну и Славонији, након Данице, Јадовна и осталих стратишта, након клања и истребљивања Срба на најсвирепије начине, након формирања Јасеновца и првих покоља у њему, Павелић је под притиском Италијана и Немца покушао да примири Србе који су кренули у оружану борбу зарад свог биолошког опстанка. Тако је 1942. указом поглавника основана хрватска православна црква.

Било је то након што су само у Јадовну убијена 73 православна свештеника и након што су тамо мученичком смрћу скончали епископ горњокарловачки Сава (Зимоњић) и митрополит сарајевски Петар (Зимоњић). Било је то после покоља у Глинској цркви, када су усташе „покрштавале” Србе маљевима и камама и након нестанака читавих села и заједница. За оснивање хрватске православне цркве посебно се залагао надбискуп Алојзије Степинац, који је скрштених руку посматрао геноцид над Србима. Њихов прелазак на католицизам подстрекао је скупа с готово целокупним католичким клером. На чело фантомске и никада аутокефалне ХПЦ постављан је митрополит Гермоген, иначе руског порекла, који је свој срамотни животни пут завршио 1945. пред стрељачким стројем, јер је у време спровођења геноцида над српским народом седео уз бок њихових крвника и тиме им заправо давао легитимитет.

ПОЛИТИКА Саво Штрбац:

23. јануар 2024.

Православни Божић у хрватској супер изборној години

КРОЗ ПРЕДХОДНИХ ДВАДЕСЕТ ГОДИНА ЈАВНОСТ У РЕГИОНУ ЈЕ НАВИКЛА НА ПРИЈЕМЕ ПОВОДОМ ПРОСЛАВЕ БОЖИЋА ПО ЈУЛИЈАНСКОМ КАЛЕНДАРУ, КОЈИ СЕ У ОРГАНИЗАЦИЈИ СРПСКОГ НАРОДНОГ ВИЈЕЋА (СНВ) ОДРЖАВА СВАКОГ 6. ЈАНУАРА У ЗАГРЕБУ. ОВЕ ГОДИНЕ ПРИЈЕМ ЈЕ ОДРЖАН У ХОТЕЛУ „ВЕСТИН”, НА КОЈЕМ СУ ПРИСУСТВОВАЛИ: ХРВАТСКИ ПРЕМИЈЕР АНДРЕЈ ПЛЕНКОВИЋ, ПОТПРЕДСЕДНИЦИ ЊЕГОВЕ ВЛАДЕ ДАВОР БОЖИНОВИЋ И АЊА ШИМПРАГА, МИНИСТАР ВАЊСКИХ И ЕВРОПСКИХ ПОСЛОВА ГОРДАН ГРЛИЋ РАДМАН, МИНИСТАРКА КУЛТУРЕ И МЕДИЈА НИНА ОБУЉЕН КОРЖИНЕК, ИЗАСЛАНИК СРПСКОГ ПРЕДСЕДНИКА ЗА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА НЕСТАЛИХ С ХРВАТСКОМ ВЕРАМ МАТИЋ, ПРЕДСЕДНИЦА ХРВАТСКОГ НАЦИОНАЛНОГ ВЕЋА У СРБИЈИ ЈАСНА ВОЈНИЋ, ПОТПРЕДСЕДНИК ХРВАТСКОГ САБОРА ФУРИО РАДИН, БРОЈНИ ЗАСТУПНИЦИ У ХРВАТСКОМ САБОРУ ТЕ ЗАМЕННИК ЗАГРЕБАЧКОГ ГРАДОНАЧЕЛНИКА ЛУКА КОРЛАЕТ. БОЖИЋНИ БЛАГОСЛОВ ВЕРНИЦИМА УПУТИЛИ СУ ЕПИСКОПИ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ, ВЛАДИКА ЈОВАН (ЂУЛИВРК), СЛАВОНСКО-ПАКРАЧКИ ЕПИСКОП И ВЛАДИКА КИРИЛО (БОЈОВИЋ), БУЕНОСАЈРЕСКИ И ЈУЖНО-ЦЕНТРАЛНО АМЕРИЧКИ ЕПИСКОП И АДМИНИСТРАТОР МИТРОПОЛИЈЕ ЗАГРЕБАЧКО-ЉУВЉАНСКЕ.

ШТА СЕ КРИЈЕ ИЗ ОВОГ ПРИЛИЧНО НЕОБИЧНОГ СКУПА У ДИЦМУ, НА КОЈЕМ ЈЕ НАЈАВЉЕНО И ОСНИВАЊЕ ХРВАТСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ У ИДУЋИХ ПЕТ ГОДИНА? ОНИ СУ БИЛИ ПРИСУТНИ ЗБОГ ГЛАСОВА БИРАЧА СРПСКЕ НАЦИОНАЛНОСТИ У ОВОЈ СУПЕР ИЗБОРНОЈ ГОДИНИ

ЗАИСТА ИМПОЗАНТАН СКУП. НИШТА МАЊЕ НИСУ ИМПОЗАНТНЕ ПОРУКЕ КОЈЕ СУ ПУТЕМ МЕЈНСТРИМ МЕДИЈА ОДАСЛАНЕ СА ОВОГ ПРИЈЕМА. ЧЕЛНИК СНВ МИЛОРАД ПУПОВАЦ ЈЕ ИСТАКНУО КАКО ЈЕ ПОГРЕШНО ВЕРОВАЊЕ ДА СЕ ОСЛОБОЂЕЊЕ

ОД КОЛЕКТИВНЕ КРИВЊЕ МОЖЕ ПОСТИЋИ ПОЛИТИЧКИМ, СУДСКИМ ИЛИ ВОЈНИМ КОЛЕКТИВНИМ ОКРИВЉИВАЊЕМ И КАЖЊАВАЊЕМ ДРУГОГА, ЈЕР „ТАКВО ВЕРОВАЊЕ И НА ЊЕМУ ЗАСНОВАНО ДЕЛОВАЊЕ, ПРОИЗВОДИ ЈЕДИНО ЗАЧАРАНИ КРУГ ДУГОТРАЈНЕ И ОБНОВЉИВЕ НЕПРАВДЕ”.

ПРЕМИЈЕР ПЛЕНКОВИЋ ИСТАКНУО ЈЕ ВАЖНОСТ САРАДЊЕ ВЛАДЕ СА СРПСКОМ НАЦИОНАЛНОМ МАЊИНОМ У ХРВАТСКОЈ РЕКАВШИ ДА СУ У ПРОТЕКЛИМ ГОДИНАМА, ЗАЈЕДНИЧКИМ ОДЛАСЦИМА НА КОМЕМОРАЦИЈЕ У ВУКОВАР, КНИН, ШКАБРЊУ, ВАРИВОДЕ И ГРУБОРЕ, ПОСЛАНЕ ВАЖНЕ ПОРУКЕ О ВАЖНОСТИ МИРА И ПОМИРЕЊА АЛИ ДА „ЈЕДНАКО ТАКО НЕ ПОСУСТАЈЕМО НА ОНОМ ТЕМЕЉНОМ ПРЕДУСЛОВУ НАКОН СВАКОГ КОНФЛИКТА И СУКОБА, А ТО ЈЕ ИСТИНА. А ИСТИНА ЗНАЧИ И УТВРЂИВАЊЕ ОДГОВОРНОСТИ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ, И ПРОНАЛАЗАК СВИХ НЕСТАЛИХ. ТЕ ДВЕ ТЕМЕ ВАЖНЕ СУ У ОДНОСИМА ХРВАТСКЕ И СРБИЈЕ”, НАГЛАСИВШИ ДА ЋЕ ЈЕДНА ОД ВАЖНИХ ТЕМА, КОЈУ ТРЕБА СТАВИТИ НА СТО, БИТИ И ПИТАЊЕ ЗАСТУПЉЕНОСТИ ХРВАТСКЕ МАЊИНЕ У ПРЕДСТАВНИЧКИМ ТЕЛИМА У СРБИЈИ.

ИСТОГ ДАНА И ИСТИМ ПОВОДОМ ОДРЖАН ЈЕ ПРИЈЕМ У ДИЦМУ, У БЛИЗИНИ СПЛИТА, У ОРГАНИЗАЦИЈИ ТЗВ. ХРВАТСКОГ ПРАВОСЛАВНОГ ЦЕНТРА, КОЈИ ВОДИ „ХРВАТСКИ БРАНИТЕЉ ПРАВОСЛАВНЕ ВЈЕРЕ” ПРЕДРАГ МИШИЋ ПЕЋА, ДОБРОВОЉАЦ ДОМОВИНСКОГ РАТА И ЛОГОРАШ, КОЈИ ЗА СЕБЕ КАЖЕ ДА ЈЕ ПО НАЦИОНАЛНОСТИ ХРВАТ, ПО НАРОДНОСТИ СРБИН И ПРАВОСЛАВНЕ ВЈЕРОИСПОВИЈЕСТИ!?

И У ДИЦМУ СУ БИЛИ МНОГИ ПРЕДСТАВНИЦИ И ВЛАСТИ И ПОЛИТИКЕ, И ПОЗИЦИЈЕ И ОПОЗИЦИЈЕ, А МЕЂУ ЊИМА: ГЕНЕРАЛ МАРИЈАН МАРЕКОВИЋ, ИЗАСЛАНИК ПРЕДСЕДНИКА ЗОРАНА МИЛАНОВИЋА, ДИНКО ТАНДАРА, ИЗАСЛАНИК ПОТПРЕДСЕДНИКА ВЛАДЕ И МИНИСТРА ХРВАТСКИХ БРАНИТЕЉА ТОМЕ МЕДВЕДА, ЗАТИМ АНТЕ САНАДЕР, ПОТПРЕДСЕДНИК ХРВАТСКОГ САБОРА, ИВАН ПЕНАВА, ГРАДОНАЧЕЛНИК ВУКОВАРА И ПРЕДСЕДНИК ДЕМОКРАТСКОГ ПОКРЕТА, ПУКОВНИК МАРКО СЕЈО, КОМАНДАНТ 9. БОЈНЕ ХОС-А, МИРКО ЧОНДИЋ, ПЕНЗИОНИСА-

НИ ПУКОВНИК И ИСТАКНУТИ ЧЛАН ПРЕДСЕДНИШТВА ХСП-А, МАРТИН ПАУК, ОДБОРНИК У ГРАДСКОМ ВЕЋУ СПЛИТА И ЧЛАН СТРАНКЕ НЕОВИСНИ ЗА ХРВАТСКУ И ДАВОР МАТИЈЕВИЋ, ПРЕДСЕДНИК СПЛИТСКОГ ОГРАНКА СДП-А...

О ГРУПИ ОКУПЉЕНОЈ ОКО ПОМЕНУТОГ МИШИЋА НИСАМ НИ ЧУО ДО ОВОГА „БОЖИЋНОГ ПРИЈЕМА” У ДИЦМУ. НА ИНТЕРНЕТУ САМ ПРОНАШАО ЊИХОВУ СТРАНИЦУ (uhrc.hr) НА КОЈОЈ У РУБРИЦИ „О НАМА” ПИШЕ: „УДРУГА ‘ХРВАТСКИ ПРАВОСЛАВНИ ЦЕНТАР’ СА СЈЕДИШТЕМ У ВУКОВАРУ ЈЕ ДОБРОВОЉНА, НЕВЛАДИНА, НЕПРОФИТНА ОРГАНИЗАЦИЈА КОЈА СВОЈИМ РАДОМ ЖЕЛИ ПОМОЋИ, ПРУЖИТИ ПОТПОРУ ХРВАТСКИМ ПРАВОСЛАВНИМ ВЈЕРНИЦИМА, ПОДИЗАТИ И УНАПРИЈЕДИТИ ВЈЕРУ КАО И КВАЛИТЕТУ ПРОДУХОВЉЕНОГ ХРВАТСКИХ ПРАВОСЛАВНИХ ВЈЕРНИКА. ПРИСТУП ВАМ ЈЕ МОГУЋ САМО УКОЛИКО СЛАВИТЕ ОСНУТАК РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ, ОБИЉЕЖЈА ХОС-А, ЖРТВУ ДОМОВИНСКОГ РАТА, ПРИЗНАЊУ ИСТЕ, ПОИМАЊЕ АГРЕСОРА, ПРОЛИВЕНУ КРВ БРАНИТЕЉА, ХРВАТСКЕ ОБРАМБЕНЕ СНАГЕ И СВИХ КОЈИ СУ СРЦЕМ СУДЈЕЛОВАЛИ ГРАЂЕЊУ ЛИЈЕПЕ НАШЕ. ГРАДИТЕ БУДУЋНОСТ НА ВЈЕРИ И ЉУБАВИ У НАШУ ЛИЈЕПУ НАШУ”.

ШТО СЕ КРИЈЕ ИЗ ОВОГ ПРИЛИЧНО НЕОБИЧНОГ СКУПА У ДИЦМУ, НА КОЈЕМ ЈЕ НАЈАВЉЕНО И ОСНИВАЊЕ ХРВАТСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ У ИДУЋИХ ПЕТ ГОДИНА?

ОДГОВАРАЈУЋИ НА ОВО ПИТАЊЕ НОВИНАРУ „СЛОБОДНЕ ДАЛМАЦИЈЕ”, ДВА ДАНА ПОСЛЕ ОДРЖАНОГ СКУПА, ПОЗНАТИ ХРВАТСКИ НОВИНАР И ПУБЛИЦИСТ ДРАГО ПИЛСЕЛ, КОЈИ СЕ ДУГО И СЕРИОЗНО БАВИ РЕЛИГИЈСКИМ ТЕМАМА, КАЖЕ: „РАДИ СЕ О БОРБИ ЗА САБОРСКИ МАНДАТ У ДЕВЕТОЈ ИЗБОРНОЈ ЈЕДИНИЦИ ИЗМЕЂУ ДОМОВИНСКОГ ПОКРЕТА, МОСТА И ХДЗ-А. ЗАТО СЕ ДЕСНИЦА ПОНОВО, И ПО КО ЗНА КОЈИ ПУТ, ХВАТА ОСНИВАЊА ХРВАТСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ. ОВОГА ПУТА РАЧУНАЈУ НА ДЕСЕТ ХИЉАД СРБА ИЗ ЦЕГИНСКЕ КРАЈИНЕ. ЈЕДАН ДИО ЊИХ БИО ЈЕ У 126. БРИГАДИ ХРВАТСКЕ ВОЈСКЕ, А БИЛО ИХ ЈЕ, НАВОДНО, У ПРОЦЕНТУ ВИШЕ НЕГО ШТО ЈЕ

српски живаљ заступљен у укупном броју становника”.

У потпуности се могу сложити са Пилселом. Међутим у његовој изјави нисам пронашао одговор одакле на скупу изасланик председника државе (а није их било на пријему СНВ), који је дошао на ту функцију уз подршку СДП, странке са левог центра, некад и сам председник те странке и присуство председника актуелног сплитског огранка те странке, па бих допунио Пилсела и додао да су и они били присутни због гласова бирача српске националности у овој супер изборној години.

А на питање истог новинара колико је реално најављено оснивање Хрватске православне цркве у идућих пет година, Пилсел одговара:

„Да би нека Црква у православљу стекла своју аутокефалност, попут, рецимо, македонске, којој је то лани коначно и успело, она мора имати свој клер, цркве и манастире, те да како – вернике. Затим, нужно је имати барем три по црквеним законима именована епископа и признање Цариградске патријаршије, као и цркве од које се издвајаш, а то би у овом случају била Српска православна црква. Ова црква коју кани покренути Ми-

шић, не да нема монахе и свештенике, она нема ни министранта.”

И по овом питању бих се сложио са Пилселом уз допуну да је вероватније да је Мишић („Пенавин приватни Србин енд православац”, како га је назвао новинар загребачког „Национала” Саша Лековић) мислио на испуњење услова из хрватског Закона о правном положају верских заједница (NN 83/02, 73/13), којим је предвиђено да се новоосноване верске заједнице уписују у Евиденцију верских заједница подношењем захтјева за упис уз који се доставља и акт из којег је видљиво да је новооснована верска заједница као заједница верника пре подношења захтева била уписана у регистар удружења најмање пет година. То је исти онај закон по којем је једна друга група „православаца” која се зове „хрватска православна црква” са Бугарином Александром на челу прошле године одбијена са захтевом за упис у Евиденцију због мањкавости списка верника.

У вези горе поменутих божићних пријема, огласио се и тзв. патријарх тзв. ХПЦ тзв. Александар, која Божић слави по грегоријанском календару („исправљени Јулијански календар, чији је аутор Хрват пра-

вославне вере Милутин Миланковић”): „Мишић, који никад није био члан ХПЦ изненада се пре годину и по охрабрио и објавио да почиње прикупљати свештенике, које ће он сам едуковати. Како ће то он, који је по струци изгледа зидар(?) учинити није јасно, али га нико ни не пита”, додајући да је заједничко за оба пријема то да им се „одазвао цели хрватски државни врх, а изгледа нису нити верници кад се одазивају на позив на банкет на дан кад је строги пост”.

За Пилсела је проблематично што влада и уред председника шаљу своје изасланике на овакве скупове па вели: „Лицемерно је суделовати на позив епископа Кирила Бојовића, администратора Епархије загребачко-љубљанске буеносајреског и јужно-централно америчког, на примању у поводу православног Божића, а с друге стране слати своје изасланике и онима који заговарају одвајање од Српске православне цркве”.

У праву си Драго. Српској православној цркви у Хрватској не прети опасност од стране опскурног конверти-та Предрага Мишића и његове још опскурније „удруге”, већ од лицемерја представника власти.

ИНТЕГРАЦИЈА

ПОЛИТИКА

28. децембар 2023.

Саво Штрбац:

Протестном нотом на студентску трибину

„Добар дан. Зовем из велепосланства Републике Хрватске у Београду. На телефону привремена отправница послова Натали Лулић. Требам господина Саву Штрбца.”

„Ја сам. Изволите.”

„Да ли је истина да је 14. просинца на Правном факултету у Београду одржана трибина под називом ‘Правни субјективитет Републике Српске Крајине’?”

„Јесте. Све о тој трибини можете наћи у мојој колумни под називом ‘Рођендан Републике Српске Крајине’ објављеној у ‘Политици’, јуче у електронском а 18. децембра у штампаном издању.”

„Не интересује ме Ваша колумна. То што радите је казнено дјело угрожавања територијалног интегритета Републике Хрватске.”

Овај разговор је вођен 22. децембра ове године. У први мах нисам ни

поклонио посебну пажњу овом позиву, па сам се на њега одазвао као и на сваки други каквих је и тога дана прије описаног било десетак. Но, када је особа с друге стране изговарајући последњу реченицу повишеним и претећим тоном, нагло прекинула везу, схватио сам да ово ипак није био обичан позив.

Некако у исто време на вибер ми стиже линк на текст под насловом: --„ВЕЛИЧАЊЕ КРАЈИНЕ Језив

говор Саве Штрбца: Хрвати су продавали усташке симболе и лименке с 'чистим хрватским зраком', објављен тог истог дана на порталу „дневно.хр”. За разлику од наслова, могло би се рећи да је текст из моје колумне коректно препричан, а објављена је и фотографија која приказује заставу Републике Српске Крајине, коју су учесници трибине развукли испред катедре те кратки видео снимак на којем се виде учесници трибине и чује аплауз, уз напомену да је пренесено са „Веритасовог” сајта.

Видјевши овај текст, била ми је јаснија и фрустрација привремене отпрајнице послова у амбасади РХ у Београду. Сва је прилика да је неко из Хрватске позвао њихову амбасаду у

Београду и питао их нешто у вези са трибином, а они о тој трибини нису ништа знали иако су морали знати јер им је праћење таквих догађаја у опису радних задатака.

По чему је „језив” мој говор на поминутој студентској трибини? По наслову би се могло закључити да сам измислио продају усташких симбола и лименки са „чистим хрватским зраком”.

Са исте адресе стиже ми још један линк на текст: „100 ПОСТО ДОМАЋЕ Ово је доказ да је Хрватска дедесетих била испред свог времена”, објављен на порталу „директно.хр”, 4. августа 2017. у којем пише:

„Са доласком хрватске неовисности, пред сам почетак Домовинског рата, уз незаобилазне крунице и касете с домољубним пјесмама, необилазан сувенир који се продавао на проштењима и сличним догађањима био је и чисти хрватски зрак, упаки-

ран у лименку, сличну оној од газираних пића. Како се наводило на лименкама била је ријеч о 'финој мјешавини зрака из најљепших дијелова Хрватске', а као нуспојава оних који су га конзумирали 'јављао се осјећај среће и ведрога расположења'. Текст прати и неколико фотографија описане лименке.

Дакле, о „чистом хрватском зраку” нисам лагао. Још мање сам лагао о продаји усташких симбола. Ти симболи се и данас продају по вашарима широм Хрватске а и у хрватској дијаспори широм света. Иза тих симбола је у новембру ове године у Вуковару у „колони сјећања” марширало 150.000 људи, међу којима и цели државни врх, укључујући и представнике свих политичких странака, осим оних са српским предзнаком. Ових дана „Хрватски тједник” широм Хрватске дели календар за 2024. са хрватским великанима „од стољећа седмог за дом спремни”, међу који-

ма се налази и Анте Павелић...

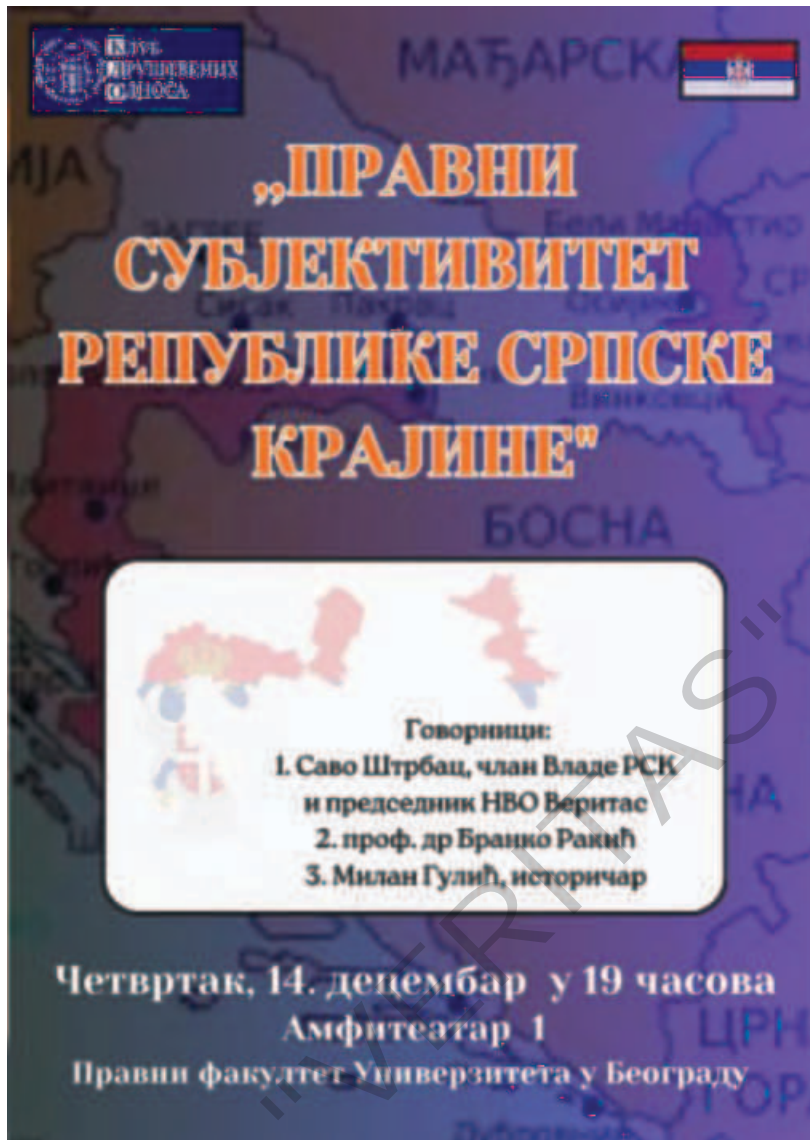
Навече истог дана моји сарадници ми проследише и линк на још један текст са портала „дневно.хр” под насловом: -- „НОТОРНИ ШТРБАЦ Хрватска реагирала на трибину о Крајини: Послана просвједна нота”, који је постављен у 22.24. Аутор се хвали „да им је, након што су објавили вијест да је на Правном факултету у Београду одржана трибина на тему 'Правни субјективитет Републике Српске Крајине', на којој је говорио и контравезни Саво Штрбац”, „читатељ” уступио нову информацију: „Велепосланство РХ у Републици Србији данас је упутило просвједну ноту Министарству спољних послова Републике Србије, везано уз тај догађај”, уз додатак да „то потврђује Натали Лулић, привремена

отпрајница послова”, али без навођења садржаја протестне ноте.

Пошто ме живо интересовало на који део трибине, на којој очито нису ни били, улажу протест, претраживао сам све портале на интернету и те вечери и наредних неколико дана, али не нађох нигде ни речи ни слова више од оне вести са портала „дневно.хр”. Незаинтересованост надлежних министарстава и медија за ову протесну ноту приписивао сам постизборним бурним догађајима у Србији и божићним благоданима у Хрватској.

А онда ми се „посрећи” да неколико дана касније индиректним каналима добијем текст предметне протестне ноте, из које цитирам све осим куртоазних детаља:

„Велепосланство Републике Хрватске у Републици Србији ... има потребу упутити оштар просвјед због одржавања трибине под насловом

‘Правни субјективитет Републике Српске Крајине’, коју је организирао Клуб за друштвене односе на Правном факултету Свеучилишта у Београду 14. просинца 2023. године.

Позивање на укључивање у привидну правну борбу за обнову статуса тзв. Републике Српске Крајине као ‘државе у држави’ је најгрубљи примјер обнављања великосрпске идеолошке и правне агресије на Републику Хрватску и одржавања идеје о поновном нарушавању територијалног интегритета Републике Хрватске.

Навођење рјешавања статуса Срба по европским стандардима као изговор за обнову тзв. Републике Српске Крајине је лажан изговор за такве политичке циљеве, јер је статус Срба у Републици Хрватској већ уређен Уставним законом о заштити националних мањина по највишим европским стандардима,

Тражимо да Република Србија, у складу с Повељом УН, осуди тај позив којим се грубо нарушава територијални интегритет и суверинитет Републике Хрватске”.

По мени је ова једна од најлицемернијих нота између Србије и Хрват-

ске од распада СФРЈ и то из следећих разлога:

За хрватску амбасаду у Београду споран је само „План 3-4”, који је Србија у Хрватској, уместо државе, која је под називом Република Српска Крајина егзистирала од 1991. до 1995, понудио „државу у држави”. Предлог тог плана, иза којег су стајале две и тада и сада најјаче државе света (Русија и САД) и две најзначајније асоцијације и тада и сада (УН и ЕУ), председник Хрватске је још у јануару 1995. примио „на разматрање”, а крајишки Срби су га, након јануарског одбијања, прихватили на састанку одржаном у Женеви од 2-3 августа 1995. параграфирањем „Споразума ради заустављања војне акције усмерене једних против других”, којег су такође, пре почетка завршне операције етничког чишћења познату под кодним називом „Олуја”, хрватској и српској делегацији предложили представници међународне заједнице.

Дакле, Хрватска је уз сагласност САД (читај и НАТО-а), али без знања и одобрења остала три предлагача „Плана 3-4”, оружаном силом „окупирала” територију дотадашње САО Крајине, која је по том плану и са-

чињавала територију „државе у држави”. А пошто Срби, који су вековима живели на том простору, нису потписали ни капитулацију, коју су Хрвати од њих ултимативно захтевали, а нису ни продали своју територију, нити су одустали од права на „државу у држави”, што имплицира да њихово право да на својим вековним стаништима, на којима су опстајали под разним државама пре „неовисне” Хрватске, није ни изгубљено ни застарело.

Овакво значење „Плана 3-4” Крајишници окупљени око „Веритаса” (и не само они), јавно заговарају још од параграфирања поменутог Женевског споразума од стране делегације РСК. То значи и да је поменута протестна нота хрватског велепосланства погрешно упућена Министарству иностраних послова Србије, а грешка је (и још већа дрскост) „учити” студенте државе домаћина са каквим темама се не смеју бавити.

Негде сам наишао на податак да данас у свету постоји око 60-ак националних група који су, попут Крајишника, привремено остали без територије. Уверен сам да би многи од њих „сувим златом” платили докуменат попут „Плана 3-4”.

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЕПАРХИЈА СРЕМСКА

ОДРЖАН 18. КРАЈИШКИ САБОР „КРУШЕДОЛСКА ЗВОНА”

26. мај 2024.

У Манастиру Крушедолу, 25. маја 2024. године, одржан је крајишки црквено-народни сабор „Крушедолска звона”, који већ 18. пут организују господин Вељко Вукелић из Инђије и Епархија Сремска.

Ова свечана манифестација започета је Светом архијерејском Литургијом у храму Благовештења Пресвете Богородице, којом је началствовао Његово Преосвештенство Епископ западноевропски Господин Јустин, уз саслушање Његовог Преосвештенства Епископа Сремског Господина Василија и Православног монаштва,

свештенства и ђаконства. Благољепију Евхаристијског сабрања, уз присуство многобројног верног народа, у великој мери допринело је и хармонично појање ученика Богословије Светог Арсенија из Сремских Карловаца.

У надахнутој архијерејској беседи, Преосвештени Владика Јустин позвао је српски народ на слогу и јединство у Христу, пре свега кроз молитву и Литургију, без обзира на појединач-

ну завичајну припадност. Истом приликом, Његовом Преосвештенству Епископу сремском Господину Василију изразио је дубоку благодарност на очинској љубави, бризи и стрпљењу, као и на свом рукоположењу у јерођаконски

чин, које је из његове руке примио управу у крушедолској монашкој обитељи, истакавши како је, на свим каснијим послушањима у нашој светој Цркви, увек срцу носио фрушкогорске манастире из којих је потекао.

По завршеном богослужењу, трудом организатора, господина Вукелића, уприличени су трпеза љубави, као и пригодан културно-уметнички програм, који је пред бројном публиком изведен на бини постављеној унутар манастирског комплекса. На 18. крајишком црквено-народном сабору учешће су узели председник Републике Српске господин Милорад Додик, министарка за бригу о породици и демографију у Влади Републике Србије госпођа Милица

Ђурђевић Стаменковски, министар за рад, борачка и социјална питања у Влади Републике Србије господин Немања Старовић, саветник председника Владе Републике Србије господин др Никола Бањац, заменик по-

крајинског секретара за културу, јавно информисање и односе са верским заједницама госпођа Јелена Добровић Бојановић, као и друге истакнуте личности из политичког и јавног живота.

18. КРАЈИНСКИ ЦРКВЕНО-НАРОДНИ СВЕСРПСКИ СБОР

КРУШЕДОЛСКА ЗВОНА

9.30 - АРХИЈЕРЕЈСКА ДИЈУРГИЈА И ПАРАСТОС
за све Србе настрадали у ратовима од 1991. до 1999. и њихове у изјегинштву

12.00 - САБОР ДУХА И НАРОДНОГ СТВАРАЛАШТВА

- Саборни поздрав - Вељко Бучевић
- Благослов - Владика СРЕМСКИ господин ВАСИЛИЈЕ
- Богат културно-умјетнички програм
- Специјални гости - Гоци Бенд, Бранка Јечкић...

ОМЛАДИНА КРУШЕДОЛ СРЕБОТ 25. мај 2024.

ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ У ХРВАТСКОЈ

ПОЛИТИКА **Саво Штрбац:**

17. мај 2024.

Постизборна коалиција ХДЗ-а и ДП-а дала је и одговор на питање 'треба ли Хрватска Србе', којим је СДСС започео предизборну кампању. Да, треба. Још се у Хрватској на власт најлакше долази на антисрпству

Десетог маја приведена је крају најнеобичнија, најинтригантнија, најгубља, најпростакија парламен-

Зоки, Пленки и Срби

тарна изборна кампања у Хрватској икада досад. Тога дана премијер у техничком мандату Андреј Пленковић (Пленки) актуелном председнику државе Зорану Милановићу (Зоки) донео је и предочио списак са именима 78 посланика који подржавају нову парламентарну већину (два више од потребног минимума), а овај је њему дао мандат за састав владе. По закону Пленки у наредних

30 дана мора изаћи с програмом и саставом нове владе у Сабор и добити довољан број гласова. Иначе, Зоки је дан пре заказао прву седницу Сабора за 16. мај и тако испунио још једну председничку законску обавезу да у року од 20 дана од проглашавања коначних изборних резултата закаже прву седницу Сабора. Ово је трећи пут да Пленки добија мандат

за састав владе, а други пут како му га даје Зоки.

А Пленки и Зоки су стари знанци. Имају и много заједничког: обојица су рођени Загрепчани, обојици су родитељи били истакнути чланови Титове комунистичке партије, истих су година, обојица завршила студије права на Правном факултету у Загребу, обојицу је у току рата директно с факултета тадашњи министар иностраних послова Мате Гранић довео у своје министарство (с плејадом младих факултетски образованих Хрвата) те их ослободио ратних обавеза и упутио у разна дипломатска представништва по свету, где су се калили учећи западњачку културу и стране језике, припремајући их за државничке функције.

Зоки је први постао председник СДП-а па онда и премијер (2012–2016), а затим је и Пленки „послан” из Брисела за председника ХДЗ-а и одмах постао премијер са задатком да „уљуди” Хрватску преко ХДЗ-а, којег је пре тога преузела „проушашка” фракција на челу с Карамарком. На првом телевизијском сучељавању старих знанаца, Зоки је „комплицитирао” Пленкију, алудирајући на његове светоназорске ставове и породични педигре, да би му више одговарало да је он председник СДП-а него ХДЗ-а. Зоки је изгубио изборе у срази с Пленкијем. Није му помогао ни „измишљени” деда усташа. Разочаран губитком избора, Зоки се повлачи из политичког живота, док Пленки успешно „корак по корак” чисти своју странку од проушашких елемената, приближавајући ХДЗ све више левом центру.

„Отпадници” из ХДЗ-а, међу којима има највише „бранитеља”, оснивају нову странку коју називају Домовински покрет (ДП), а на његово чело инсталирају познатог хрватског певача Мирослава Шкору, којег истичу и за кандидата на председничким изборима 2019, на којима из четворогодишње политичке илегале „васкрсава” и Зоки, који помоћу Шкоре побеђује на изборима ХДЗ-овог кандидата К. Г. Китаровић, али Пленки поново побеђује на парламентарним изборима и по други пут постаје премијер. И од тада почиње „тврда” кохабитација између председника и премијера, тј. између Зокија и Пленкија, која се манифестовала и кроз несарадњу на државничким пословима и кроз међусобне нападе на личној основи. У тим вербалним свакодневним нападима, који су увесељавали јавност, креативнији је био Зоки, о чему сведоче и анкете популарности, на којима је увек неколико места био изнад Пленкија.

У међувремену је ДП „склонио” забавњака Шкору с места председника странке и довео „одпадника” из ХДЗ-а Ивана Пенаву, који је у међувремену и уз помоћ српских гласова, постао градоначелник Вуковара, и на којој функцији се убрзано од умереног професора физичког васпитања претварао у борца против ионако редукованих права српске заједнице, истовремено правећи од Вуковара проушашку „тврђаву”, што га је и препоручило за председника ДП. Пленки и у првом и у другом мандату, као прави „еуропејац”, одлично сарађује с представницама националних мањина, којима, по важећим

прописима, припада осам заступничких мандата, укључујући и три српска, уз које, с још неколико „жетончића” из других странака, у оба претходна сазива успева обезбедити парламентарну већину.

У „надгорњавању” Зокија и Пленкија страдају и њихови коалициони партнери или симпатизери. Тако би се на мети Зокија често нашао и неспорни и дугогодишњи „вођа” српске заједнице, Милорад Пуповац (Пупи), који као „верни и одани” Пленкијев коалициони партнер гласа и за веома непопуларне одлуке (о избору компромитованог судије Ивана Турудића за главног државног тужиоца) или за проблематичне измене и допуне Закона о кривичном поступку названог „лекс АП” (уводи кажњавање за цурење информација из судских истрага). У претходна два мандата Пленки је због разних корупционашких афера сменио око тридесетак министара, због чега је од опозиције, и слева и здесна, зарадио епитет председника најкорумпираније владе и странке, којег по сваку цену треба макнути с власти, за што им се указала шанса у новим парламентарним изборима. Да би „раздрмали” своје бирачко тело и привукли неопредељене бираче, опозиција предвођена СДП-ом изводи неколико шокантних „бравура” са Зокијем у главној улози, који ујутро објављује да је изборе заказао у среду, а по подне истог дана најављује и своју кандидатуру за премијера, али не жели да поднесе оставку на место председника државе, због чега реагује и Уставни суд, дајући до знања и њему и новоформираној коалицији „Ријеке правде долазе” да пред-

седник државе не може истовремено бити и кандидат за премијера, што Зокију не смета да се укључи још жешће у изборну кампању „испаљујући“ свакодневно бујице оптужби на рачун Пленкија и ХДЗ-а, али и њихових коалиционих партнера, а највише на Пупија, с којим је некад био у веома приским односима.

Зокијеви шокантни потези заиста су довели до највеће излазности бирача у послератној Хрватској (око 62,30 процента), али не и до очекиваног броја мандата за опозицију, која је на изборе изашла у неколико колона. Иако је коалиција око ХДЗ добила 61 мандат, коалиција око СДП 42 мандата, прави изборни победник је био проушташки ДП са освојених 14 мандата, јер без њега ниједна страна није могла саставити већину од 76 руку. СДП не успева да окупи целокупну опозицију барем привремено ради рушења „корупционашке“ власти под водством Пленкија, али зато Пленки након тешких преговора са својим одметницима из ДП (12 руку), те руком суверенистице Весне Вучемиловић (Шкорине сестре) и четири мањинца (без Срба и представника талијанске мањине), формира нову парламентарну већину, а извесно ускоро и владу, којој ће се по трећи пут узастопно наћи на челу.

Међу Пленкијевим подржаваоцима нема његових верних припадника из српске заједнице. Не зато што их Пленки није хтео, него зато што је ДП условио своју подршку Пленкију са искључивањем било какве подршке од стране СДСС-а и њихова учешћа у извршној власти. И успели су у том захтеву. Пуповац, с друге стране, тврди да их нико није одбацио или избацио из саборске већине, већ да је то била њихова одлука да не учествују у већини у којој се налазе представници ДП, што значи да се и њима остварила жеља. Народ би то једноставније рекао „није шија него врат“.

Сада се већ зна и да ће ДП-у припасти министарства пољопривреде, енергетике и демографије, два потпредседничка места и десет до дванаест (20 процената) државних секретара по принципу: где је министар из ХДЗ-а, државни секретар ће бити из ДП, и обратно.

Захтеви ДП не исцрпљују се избацивањем српских представника из саборске већине и извршне власти.

„Пронаћи антихрватске субјекте, основати комитет за кроатизацију, препознати интересне групе које уводе глобалистички садржај у културу, ревидирати уџбенике историје, уклонити непоћудне ауторе из лектире, укинути „Новости“ (гласило Српског народног већа), променити име Лексико-

графског завода, само је део политичког програма Домовинског покрета за промену хрватског друштва.“ („Национал“, 10. мај 2024).

Остаје да одговорим и на питање ко је највећи губитник на протеклим парламентарним изборима у Хрватској.

„Ово је пораз Пленковића у смислу да га је вратило на почетне поставке Карамарковог ХДЗ-а. Све оно што је говорио у осам година, да ће променити ХДЗ, и Хрватску с европским вредностима, сада ово постаје његова судбина, да иде с ДП-ом“, оценила је Сандра Бенчић, премијерска кандидаткиња лево-зелене странке Можемо, која држи власт у Загребу и која је по снази била четврта странка на последњим парламентарним изборима.

Постизборна коалиција ХДЗ-а и ДП-а дала је и одговор на питање „треба ли Хрватска Србе“, с којим је СДСС започео предизборну кампању. Да, треба. Још увек се у Хрватској на власт најлакше долази на антисрпству.

29. мај 2024.

Јурица Керблер –
Од сталног дописника
Новости

ДОМОВИНСКИ ПОКРЕТ МИНИРА НОВАЦ ЗА СРБЕ: Хрватска припрема доношење новог оперативног плана за мањине за следеће четири године

ДОК СЕ ЧЕКА У ХРВАТскоЈ ДОНОШЕЊЕ НОВОГ ОПЕРАТИВНОГ ПЛАНА ЗА СЛЕДЕЋЕ ЧЕТИРИ ГОДИНЕ КОЈИ ЋЕ, ДОБРИМ ДЕЛОМ, ОДРЕДИТИ СУДБИНУ СРБА У ХРВАТскоЈ, ИЗ

ВЛАДАЈУЋЕГ ХДЗ-А ПОРУЧУЈУ ДА ЋЕ СВЕ „ОСТАТИ ПО СТАРОМ“.

А ТО ЗНАЧИ ДА ЋЕ ХРВАТСКА ВЛАДА И ДАЉЕ ОБЕЗБЕЂИВАТИ ЗНАТНА СРЕДСТВА ЗА МАЊИНЕ, ПРЕ СВЕГА ЗА СРПСКУ. МАДА, РЕАЛИЗА-

ЦИЈА ПРЕТХОДНИХ ПЛАНОВА НИЈЕ ИШЛА ВАШ ГЛАТКО.

Позитивних помака ипак је било, па су струју добила села Цикоте и Рогуље у западној Славонији, те Горњи Полоју у општини Бариловић, Баљ-

ци код Дрниша, Кољане, Катићи и Марјановићи код Врлике, заселак Борковићи код Отишћа, а комплетно је завршена електрификација Горњег Карина. Са водом је било теже, али је ипак на крају мандата прошлог сазива владе вода дошла до Ислама Грчког, а ускоро би требало и до Врбника код Книна и дела општине Двор. Изграђени су и путеви у Крњаку, Маркушици, Двору и Борову, уређени дечји вртићи и културни домови за Србе, пре неки дан отворен је један и у Осијеку.

Бивша потпредседница хрватске владе Ања Шимпрага сматра да би требало да се настави са реализацијом пројеката који нису завршени, али се још не зна шта ће ући у план до 2028. године. Много тога је остало нереализовано, а пре свега обећање да ће се омогућити у Загребу и Осијеку студирање српског језика и културе, као и оснивање задужбине за подршку дијалога и сарадње између младих Хрвата из Србије и Срба из Хрватске.

Највећа препрека да се крене у нови циклус реализација пројеката

који би унапредили живот за Србе у Хрватској свакако представља Домовински покрет који упорно одбија било какву сарадњу са СДСС-ом и настоји да водећу српску странку у Хрватској искључи из политичког живота. „Где је већина у којој је Домовински покрет, елементи СДСС-а не може бити, и тако ће и остати”, категоричан је Иван Пенава, председник странке која је у коалицији са ХДЗ-ом. Елементи коалиционог уговора са ХДЗ-ом, пре свега који се односе на став према Србима у Хрватској, нису познати јавности.

Све их је мање, јер и млади одлазе

У ПОСЛЕДЊИХ сто година чак у шест наврата се смањивао број Срба у Хрватској. Сада чине 3,2 одсто укупног становништва. Због притисака се и сада многи изјашњавају Хрватима да не би имали проблема и да би имали шансу да добију посао. А положај Срба у Хрватској и даље је забрињавајући, јер и даље одлазе, а млади немају перспективу за посао. Није донет ни законски оквир који би много оштрије санкционисао го-

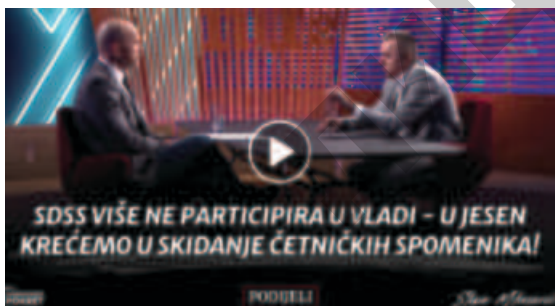
вор мржње и насиље према српској заједници.

– Права мањинских заједница не могу и не смеју да зависе од тренутне политичке констелације, већ морају да буду стандард испод ког се не иде, независно од тога ко је на власти – сматра Ања Шимпрага, и тврди да треба порадити на процесу обнове који је добрим делом стао, као и на повратку српске имовине.

Мањинске заједнице очекују да ће добити и већу заступљеност у програму јавне телевизије, могућност оснивања електронских медија, напредак у моделу школовања, што значи да мали број ученика неће бити препрека за формирање одељења у школама. Остаје спорно и даље финансирање загребачких „Новости”, због захтева Домовинског покрета да држава више не даје новац за те новине. Ни хрватски премијер Андреј Пленковић није рекао шта ће бити са „Новостима”, али је поручио да је легитимна расправа о уређивачкој политици „медија свих националних мањина која се доживљава као проблематична”.

Stipo Mlinarić emitirao je uživo — na lokaciji Hrvatska.
23. јун у 20:07 · Zagreb, Загреб, Хрватска · 🌐

SDSS више не participira у Vladi - у јесен крећемо у скидање четничких споменика!

КАД ВИДИШ НЕПРАВДУ КОЈА СЕ ТАЛОЖИ ТРИДЕСЕТ ГОДИНА. И НЕ ВИДИШ ДА ЋЕ СЕ ИТКО ИКАД УХВАТИТИ ЗА ТО И ПРОБАТИ ПРОМИЈЕНИТИ. ЈА НЕ КАЖЕМ ДА САМ SUPERMEN И ДА МОГУ ПРОМИЈЕНИТИ ПЕДЕСЕТ СТВАРИ, АЛИ ДА ПРОМИЈЕНИМ ЈЕДНУ, ЕВО ДА САМ ПРОМИЈЕНИО ОВО С DRAGANOM ЈЕЧКОВ, ТО ЈЕ КРУЦИЈАЛНО ВАЖНО. НЕТКО ЋЕ РЕЋИ ДА ЈЕ ТО БЕЗВЕЗЕ, АЛИ ЈА ЗНАМ ДА АКО ПРОМИЈЕНИМ ЈЕДНУ СТВАР ПУНО САМ НАПРАВИО.

Када би сваки саборски заступник промијенио једну ствар сваком у Хрватској би било добро. Да се сватко ухвати једне ствари и да то покуша гурати.

У Загребу су испалјене ракете на Банске дворе. Хтјели су убити легалну и демократски изабрану власт. МиГ је носио ту заставу на репу, са звијездом петокраком. Та застрада није забранјена законом. Та држава више ни не постоји. Ми нисмо забранили ни ту заставу. Због тога сам доживио медијску харангу.

Домовински покрет је трећа странка у Republicи Хрватској. На парламентарним и европарламентарним изборима. Да су нас бирачи казнили онда би Домовински покрет био попут Mosta и Суверениста. Одбори су неважни, SDSS више не participira у Vladi. Одбор је потпуно небитна ствар. У јесен идемо са законом који ће скинути четничке споменике.

НОВА ИЗДАЊА

Печат
ПЕЧАТ СРБИЈАНИЈЕ

18. август 2023.

БОЖИДАР ЗЕЧЕВИЋ

Девојчицу од седам година са лутком у руци и нешто на брзину спакованих личних ствари гурнула је мајка под цераду тог кишног летњег јутра, 7. августа 1995. међу такву исту децу-избеглице отргнуте од родног дома. Сада, двадесет и осам година

Поводом документарног филма Петровачка цеста, аутор Тихана Бајић, РТС1, 2023.

Крајишка кап Гернике

касније, то је поносна српска матрона из доњег Срема, дете усташке „Олује“, загледана у далеко згариште своје куће у Крајини коју је те зоре последњи пут видела. Остале су јој у свести само нејасне слике туђинских, туђманских авиона, како бришу над Петровачком цестом и сручују свој смртоносни товар на бескрајну реку избеглица која је текла од Лике, Далмације, Баније и Кордуна све до Београда, а оданде нагоре према Суботици и надолу, према Приштини, „видљива голим оком и из свемира“ каже очевидцац и учесник у филму Тихане Бајић, који смо недавно видели на РТС-у. Колону од 250 000 Срба коју је Туђман осудио да „практично нестане“, највеће етничко чишћење у Европи икада, геноцид до последњих година XX века незабележен и невиђен, тукла је тада из ваздуха бесрамна шака пилота-звери, дезертера из „ковачнице братства-јединства“, Брозове ЈНА, неки кажу још под петокраким звездама „на челичним крилима наше армије“. Погинули и рањени цивили одлетели су у небо ка сабраћи из баскијског града Гернике, коју је 1937. бомбардовала туђманска „легија Кондор“, са кукастим крстом на челичним крилима „дорнијеа“ у шпанском грађанском,

туђем рату, на очиглед исто тако забезекнуте и неме Европе. Те године Пабло Пикасо насликао је чувени мурал „Герника“ што стоји као велики знак доба зла у краљичином музеју у Мадриду. Сви знају за Гернику, нико за Петровачку цесту. То нас ставља пред нови, огроман знак питања над судбином Запада који се, пред нашим очима, сурвава у ништавило.

ЗАШТО ТЕК САДА? Тек после скоро три деценије (а све се зна од првог дана, готово од првог часа ракетирања избеглица-цивила на босанској цести, дубоко на територији ван назови хрватске државе), сви докази о ратном злочину нове Гернике

познати су и једва некако, кад већ ни за живу главу неће сами Хрвати (на то обавезни по свим међународним документима које су потписали да би добили своју „неовисност!“), београдско Тужилаштво за ратне злочине изводи пред лице правде хрватске официре одговорне за злочиначки хомицид. Цитирам, према хрватској штампи: „Србијанско Тужитељство за ратне злочине подигло је 31. ожујка 2022. оптужницу против четири висока часника Хрватске војске које терети да су у војно-редарственој акцији Олуја 7. и 8. коловоза 1995. наредили авионско ракетирање колоне избјеглица на Петровачкој цести код

Босанског Петровца и у мјесту Сводна код Новог Града. У тим нападима засад је идентифицирано 13 убијених особа, од којих је шесторо деце, као и преко 50 рањених особа. Оптужницом су обухваћени Владимир Микац (67) из Птуја, Зденко Радуљ (69) из Осиека, Жељко Јеленић (69) из Пуле и Данијел Боровић (64) из Вараждина. Њима се на терет ставља да су извршили кривично дело ратних злочина против цивилног становништва у саизвршилаштву“. Имена наводимо без преомишљања јер сваки ратни злочинац има име, а ова имена треба да остану масним словима уписана у историју бешчашћа геноцидне „Олује“, без обзира што данашњој Хрватској не пада на памет да их изручи. Са правне тачке гледишта долијаће кад-тад. Најчувенији београдски адвокат Тома Фила не оставља у то никакве сумње: „Основна ствар која стоји јесте утврђивање да ли постоји узрочна веза између погибије деце и цивила из колоне и њих четворице, односно да су они наредили бомбардовање колоне или извршили га. Ако се то утврди, све остале примедбе, попут оне да се територијално десило у БиХ, а да се суди у Србији, падају у воду. Лично очекујем да ће бити осуђујућа пресуда“ – сигуран је Фила. Његов колега са друге стране Анто Нобило (и сам душом и срцем на страни „Олује“) покушава да овом злочину да какав-такав правни оквир. Али није ствар само у томе. Правнички језик не може да сакрије нешто што је јаче: буру емоција против напада на основне људске вредности, на етичку вертикалу целе цивилизације, коју је тако брутално и поново згазила Хрватска уз отворену подршку Америке. Била је то оркестарска увертира за оно што се данас догађа у Украјини и што ће се, нажалост, још дешавати тамо и другде.

КОВ СРПСКЕ ГЕРНИКЕ Још они говоре о „вредностима“! Поводом јуриша нацистичких кондора на непоћну колону жена и деце, хрватски премијер Пленковић дрско и безочно истиче „вредности Олује“! Он прети да ће „заштитити дигнитет Домовинског рата и на тај начин упутити јасну поруку о томе шта су темељне вредности на којима је саздана сувремена и слободна Република Хрватска“.

Три знака усклика нису довољна за овакву легитимацију! „Они показују на тај начин да су им захвални што су урадили, они су за њих, шта год да су урадили – витезови“ (Саво Штребач). Има ли јасније потврде Дучићевог аксиома упућеног „синовима тисућљетне културе: ви Хрвати сте најхрабрији народ на свету. Не зато што се ничега не бојите, већ зато што се ничега не стидите“. И овом приликом Хрвати у лику свог челника *urbi et orbis* демонстрирају своје темељно начело: бомбама на жене и децу! Те вредности данашња Европа прихвата без протеста, штавише гура их нама под нос, као фрау фон дер или било који од безбројних комесара ЕУ што хорски мантрају о европским принципима и кластерима. Кластер усташких бомби разорио је свако поверење у њих. Сада остаје отворени и доследни судски процес и још једна кап српске Гернике која је канула из овог филма.

А она седмогодишња девојчица постала је већ архетип, као и сама „Петровачка цеста“, топос знамените песме Бранка Ђопића, која му се, као и све друго, откинула од срца. Последња два века српски живаљ из Војне Крајине бежи том истом цестом од папске курије и похрваћених бештија предвођених црним фратрима, чија је вера црни нож, а небо туђинске црне птице (фра Лазар Перица, поводом „Олује“: „Ми вас мрзимо!“). Квинтесенција мржње према властитом пореклу и праоцима, која је затрвала и последњу кап крви овог Старчевићевог накота зајашила је тог 7. августа НАТО авионе совјетске израде и титовских инсигнија и просула на малу Марију оно чега је морала да се ратосиља: исконску мржњу. Просула хотимично и темељно, прво осмотрила у налету, а када се уверила да су у колони само беспомоћне избеглице, сасула пакао на ојађени пук. Па затим исто поновила сутрадан, 8. августа, код Сводна, да притврди Фрањин бефел. Ту није било никакве војске, него камион паштета и нејач под ћебадима, то је утврдила и видела и фотографисала патрола црних птица и те се слике чувају и данас на Плесу и у Дивуљма и испливаће на видело у процесу који ће потрајати. Нема са овим наколом мира „док неко не клекне“, цити-

рам Лордана, док не призна да је и та „Петровачка цеста“ мучни испљувак усташке душе, који готово два века не да мира вилама Велебита. Тај Ђопићев симбол, та седмогодишња Марија која у свом малом веку мраваније згазила, са разбијеном лутком и животом, вапи и данас:

Смрачи се, рођена горо,
и на све наше путе,
пошаљи синове своје,
пошаљи вукове љуте,
освети моје ноге израњене,
и јутра гладна расплакана,
и руке модре и смрзнуте.

ХЕРОЈ ЗОРИЋ Још јеца Ђопићево дете на цести код Бравског. Али му у помоћ стиже и филм, моћни савезник у борби са лажљивом и поквареном државом, која је прво годинама негирала да се петровачки масакр уопште догодио, а онда то сама признала у неком њеном повијесном часопису, пуних петнаест година касније и офирала се бедно, као сваки нижеразредни преварант. Филм је медијум реалистичан и документаран; директна камера не лаже. Нема реза, нема илузије, све је сушта истина. Поуздани сведок овог догађаја био је филмски сниматељ Милорад Зорић, који је тада радио за Ројтерс и затекао се на лицу места неколико тренутака после ваздушног удара. Као искусан ратни репортер знао је да следи нови насртај и остао храбро, грисоноски, на лицу места. Зато његова слика исијава аутентичну, оштру истину која плени неупоредивом снагом. Остаће у аналима директне камере за вјеки вјекова као пример базеновог призора који чини саму суштину филма! Носите тих десетак кадрова на сваки суд, па и хашки, не треба вам друго! Додајте потресне исказе Јованке Вуковић и Сава Стијеље и драма ће се оголити до сржи. Никаква инсценација, цеста у студију, невешта реконструкција, слаба драматургија, телефонирање радње, композитни кадрови, дигитална опсена и остала реквизита из фондуса неуспелих намештаљки – филмски призор, који је узорно уступио Зорић, вечно је сведочанство моћи покретне слике. Зато и постоји овај уметнички медијум и зато је способан да преобрази болну збиљу у неки бољи свет.

Глас Српске

3. јули 2024.

Премијерно приказан филм „Свједок”, капитално дјело о др Зорану Станковићу и страдању Срба

ПРЕМИЈЕРНО ПРИКАЗАН ФИЛМ „СВЈЕДОК”, КАПИТАЛНО ДЈЕЛО О ДР ЗОРАНУ СТАНКОВИЋУ И СТРАДАЊУ СРБА

БАЊАЛУКА – Филм „Свједок”, капитално дјело аутора Дениса Бојића, премијерно је вечерас приказан у Бањалуци.

У филму је кроз живот и рад великог српског љекара, генерал-мајора Зорана Станковића испричана прича о српском страдању у свим крајевима бивше Југославије током ратова деведесетих.

Током грађанског рата у Југославији погинуло је и нестало близу 50.000 Срба, а Станковић, који је од посљедица Цовида-19 преминуо 2021. обдуцирао је близу 7.500 тијела страдалих и разговарао са 20.000 чланова њихове родбине.

У филму су приказани аутентични снимци сачињени на српским страшиштима, од Мркоњић Града преко Госпића и Вуковара до Склана и Кравице уз бројна свједочанства чланова породица страдалих.

Филм „Свједок” је немјерљив у садржају, немјерљив у истини, рекао је режисер Денис Бојић.

Почива на истини и представља свједочансто о размјерама српског страдања. - Један огроман филм, и по капацитету и садржају али и по националном сегменту који је битан за српски народ, јер обухвата један географски простор бивше Југославије и на видјело износи чињеницу за коју смо можда мислили да је знамо, а чини ми се да ће тек послје филма

бити јасна и видљива не само припадницима српског народа - навео је Бојић.

Након премијере у највећем граду Републике Српске, слиједе пројекције у другим градовима Републике Српске и Србије.

Филм је реализован у копродукцији Радио-телевизије Републике Српске и Републичког центра за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих лица, а сценарио и режију потписује награђивани режисер документарних филмова Денис Бојић.

Филм „Свједок” првобитно је замишљен и базиран на документацији и свједочанствима специјалисте судске медицине из Београда професора доктора Зорана Станковића која се тичу страдања српског народа

током ратних дешавања деведесетих година на простору земаља бивше Југославије.

Нажалост, Станковић је преминуо непосредно пред почетак снимања филма.

Након његове смрти филм мијења форму, али не и суштину. Огољену и сурову истину о страдању Срба приказану кроз ратни пут и историјски портрет доктора Станковића, пише РТРС.

По ријечима режисера, овај филм представља својеврсну колективну исповијест српског народа о његовом страдању, те истовремено причу о човјеку који се игром судбине нашао у вихору ратних дешавања, човјеку који је радећи часно свој посао, на себе и кроз себе преузео свједочанство о ужасима рата.

Радећи на више од 50 масовних гробница широм бивше земље и обдукцију више од 7.500 страдалих жртава, Станковић је једина особа која је на овакав начин свједочила о размјерама страдања српског народа.

Уједно, ово је историјски пресјек који кроз филмски израз у великој мјери обједињује мапу страдања српског народа.

Само на територији БиХ, Станковић је радио ексхумације и обдукције на више од тридесет масовних и појединачних гробница и то на локалитетима Сарајева, Тузле, Сокоца, Пала, Мостара, Билеће, Требиња, Невесиња, Каменице, Зворника, Склана, Шековића, Кравица, Сребренице, Братунца, Сандића, Рогатице, Милића, Брчког, Брода, Угљевика, Прибоја код Лопара, Купреса, Бихаћа и Мркоњић Града.

Уз архивски материјал и архивска свједочанства Станковића, те свједочења преживјелих чланова породица жртава, у филму су учествовали чланови његове најуже породице, чланови његовог обдукционог тима, новинари, сниматељи, адвокати. О трагичним судбинама чланова њихових породица, те о личним страхотама кроз које су пролазили у процесима идентификације, у филму свједоче бројни припадници српског народа. Филм је сниман на локацијама пет масовних гробница гдје су извршени

злочини над српским народом - Кравица, Мркоњић Град, Брод, Јелачићи и Зворник. Узимајући у обзир „Поворку сјећања” у Београду, у филму је добровољно учествовало више од 8.000 људи. Ради се махом о члановима и пријатељима породица погинулих и несталих цивила, војника ВРС.

Режисер Бојић захвалио је породици Станковић што је подржала и наставила реализацију филма, Радио-телевизији Републике Српске и Републичком центру за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих лица, који су у пуном капацитету стали иза једног оваквог историјског пројекта, те свим институцијама и појединцима који су дали свој допринос да се овај пројекат реализује.

Реализацију филма помогло је Министарство унутрашњих послова Републике Српске, те организације и удружења проистекла из Одбрамбено-отаџбинског рата, начелници и градончелници, општинске и градске управе, те јавна предузећа из Мркоњић Града, Брода, Зворника, Шековића, Склана, Братунца, Сребренице, Челинца, Власенице, Милића, Источног Сарајева, Бањалуке, Требиња, Бијељине, Вишеграда, Невесиња, Јелачића, Гацка, Љубиња, Билеће, Берковића, Прњавора, Пала, Сокоца, Трнова. Реализацију филма помогле су Управе граничних по-

лиција Босне и Херцеговине и Републике Србије, Управе царина БиХ и Србије, Представништво Републике Српске у Србији, Министарство унутрашњих послова Србије, Министарство одбране Србије, Министарство саобраћаја и веза Србије, Министарство финансија Србије, ЈП „Путеви Србије”, град Београд са свим својим надлежностима, Градско саобраћајно предузеће Београд, ЈКП Погребне услуге.

На филму „Свједок” радили су: сценарио и режија Денис Бојић, директор фотографије Дејан Рачић, монтажер Огњен Богдановић, главни сниматељ Љубомир Тешинић, сниматељ Саша Врућинић, сниматељи задње сцене Александар Зорић, Синиша Стојић, асистент снимања Милорад Рајлић, дрон оператери Љубомир Тешинић, Дејан Рачић, Бранислав Плавшић, Горан Лазић, Данило Цимбаљевић, Драган Глишовић, Србољуб Стојановић, сниматељи тона Жељко Каламанда, Срђан Радаковић, Александар Влајић, Душко Јовановић, дизајнер тона Владимир Владетић, графички дизајн Борис Билић, Огњен Богдановић, возачи Миро Марковић, Саша Поповић, композитор Давид Мастикоса, промоција Маргарета Златунић, линијски продуцент филма Филип Млађеновић.

14. јули 2024.

ВЛАДИМИР СУДАР

Биографија и ратни пут доктора Зорана Станковића уједно је и приказ страдања српског народа на територији бивше Југославије крајем 20. века, каже за Спутњик Денис Бојић, режисер и сценариста историјско – документарног филма „Свједок”, епске приче о страдању Срба и животу др Станковића.

„Свједок” тематизује и бави се радом др Зорана Станковића, специјалисте судске медицине са Војно медицинске академије (ВМА) у Београду, који је касније био министар здравља и министар одбране Србије и начелник ВМА, додаје Бојић.

Зоран Станковић златним словима уписан у српску историју

„Сама чињеница да је **обдуковао више од 7.500 људи** говори не само о његовом послу, него и о његовом доприносу српској историји. У најтежим тренуцима за српски народ **Зоран Станковић** је помогао свакој породици људи које је требало да обдукује, односно да пронађу свог ближњег који је страдао, тако да ће његово име остати уписано **злат-**

Свједок страдања Срба који се златним словима уписао у српску историју

ним словима у српској историји. Сам филм проистекао је из нашег познанства и заједничке идеје да његову биографију везано за ратна дешавања ставимо у филмску форму. С обзиром да је, на жалост, др Станковић преминуо, ми смо као екипа заједно са његовом породицом и продукцијском кућом **РТВ Републике Српске** одлучили да ту мисију наставимо, а сама продукција после његове смрти трајала је око три и по године.“

Бојић додаје да су успели да окупе огроман број људи који су добровољно учествовали у филму, не статиста већ **чланова породица несталих и погинулих војника и цивила**, локалних мештана са локација **масовних гробница** и свих поштовалаца др Зорана Станковића.

Тестамент о страдању Срба деведесетих

Поштоваоци његовог дела појавили су се у неколико колона сећања, првенствено на местима масовних гробница, а потом су отишли и на Станковићев гроб, чиме су „успоставили историјску равнотежу и као народ показали захвалност др Станковићу“, а уједно и све подсетили на **бруталност злочина** извршених **над Србима**, истиче Божић.

„Филм је имао званичну националну премијеру 3. јула у Бањалуци којој су присуствовале бројне високе званице из Републике Српске и Србије и готово сви актери. То је био тренутак одговорности и искрености да ли је све што смо замислили и урадили урађено на искрен, частан и поштен начин. По свим реакцијама, урадили смо и више од тога и поносни смо на чињеницу да смо успели да један огроман део историје ставимо у филмску форму, која ће бити снажан аргумент о страдању српског народа, глобално присутан и прихватљив.“

У понедељак, 8. јула одржана је пројекција овог антиратног филма у **Сребреници**, на отварању Петровданских дана и реакције су биле једнако снажне и емотивне, с обзиром на **страдање Срба у Подрињу**, додаје Божић.

Посматрано у широком оквиру, филм „Свједок“ је заиста један вид **теста-мента српског народа**, бар када је реч о његовом страдању током деведесетих година, истиче Божић.

Наследник Арчибалда Рајса

Бојић сматра да би **страдање српских цивила** требало посматрати у стогодишњем оквиру, имајући у виду три периода великог страдања Срба – од 1914. до 1918. године, од 1941. до 1945. и од 1991. до 1999. године.

„Оно што је Арчибалд Рајс радио у Првом светском рату – документовао на студиозан и систематичан начин страдање Срба где у највећој мери захваљујући њему имамо доказни материјал не само о броју страдалих Срба него и о бруталности злочина почињених над српским народом, стотину година касније урадио је Зоран Станковић. Колико је год то било могуће, документовао је сваку жртву. И не само локацију страдања него и начин страдања, на који начин је жртва уморена. Кроз апсолутно невиђену врсту професионализма све то је евидентирао и његова документација, његови обдукциони налази јесу историја страдања српског народа.“

Професионализам и човекољубље

Станковић је радио обдукцију на **више од 50 локација масовних гробница** широм бивше Југославије. Република Српска је поднела највећу жртву са више од **35.000 несталих и погинулих** цивила и војника, али Срби немају право да забораве ни припад-

нике српског народа који су погинули као припадници ЈНА на подручју Словеније, упозорава Божић.

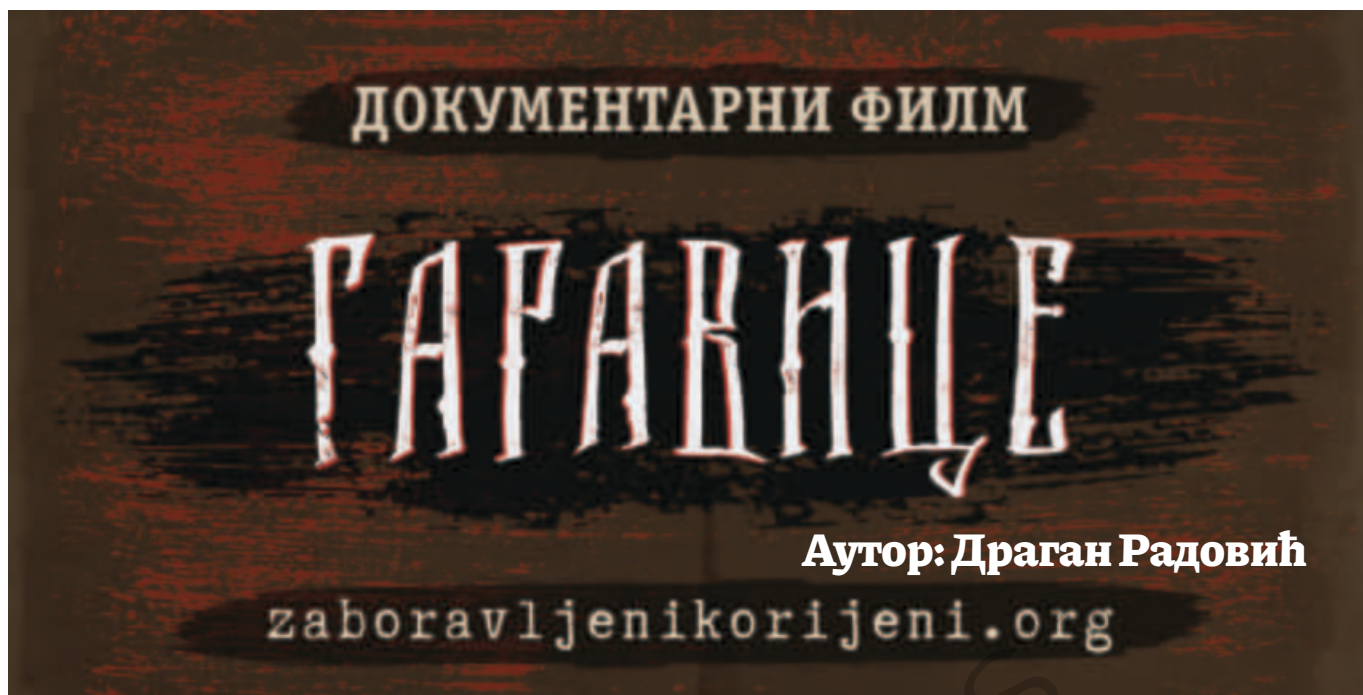
„Јако је важно да др Станковић није гледао на веру и нацију и није обдуковао само припаднике српске националности. Једноставно, његов професионализам није се односио на националну припадност него, пре свега, на човекољубље а касније и родољубље и то је, чини ми се, његова величина коју је тешко достићи. А можда и разумети, узимајући у обзир да рат буди све најгоре у људима. Изузетно смо поносни што смо га познавали и што је његова породица дала поверење и мени лично и екипи да завршимо филм.“

„Говорим истину и само истину“

Филм је посвећен ратном путу др Зорана Станковића али се један сегмент се односи на његове активности као сведока у **Хашком трибуналу**, открива Божић.

„Има једна реченица у филму која је можда и кључна, кад др Станковић каже: ‘Мени је свеједно да ли сам сведок одбране или тужилаштва, јер ја говорим истину и само истину’. Тако да се не може изузети његових скоро 15 година посвећених Хашком трибуналу, које је провео као експерт. Начин на који је сведочио и презентовао истину јесте континуитет његове борбе за истину о страдању Срба. Јер све оно на терену што је радио, све обдукције и сав доказни материјал, др Станковић је морао да брани и пред Хашким трибуналом тако да је његова биографија импозантна и свакако би је требало посматрати у контексту и ратних дешавања, али и сведочења у Хашком трибуналу“, закључио је Божић.

Документарни филм ГАРАВИЦЕ доноси причу о једном од највећих страстишта српског народа током Другог свјетског рата. Филм објашњава и посљедице које су услједиле након ликвидација на Гаравицама и другим масовним страстиштима у Бихаћу, Цазину, Великој Кладуши, Босанској Крупи и Босанском Петровцу. Базиран је на више од три хиљаде докумената (судске пресуде, саслушања, записници, извјештаји, прогласи и др) и живој ријечи 27 преживјелих свједока, од којих у филму говори 15.

Гаравице су највећа, али нису једина масовна гробница Срба у бихаћком крају. Хрватске и муслиманске усташе, у чијим редовима се нашао и хоџа Бећир Борић, водиле су Србе под нож у Дурџића Гај, Мачине Долове, Шуму Осоје, Делића Јаму, Пољице, Мехино Стање, Црно Језеро, Рисову Греду, Здени До и друга губилишта по селима, кућама, црквама и млиновима.

Библијску трагедију обиљежила је и насилна исламизација и покатоличавање Срба, умирање и остављање дјеце у сметовима Грмеча. Судске пресуде и архивска грађа забиље-

жили су злочине из страсти, вађење златних зуба, скидање крваве одјеће са унакажених српских жртава и учешће дјеце усташких породица у злочинима.

У току истраживања дошло се до сазнања да је о овим трагедијама Драган Гргић написао роман, али да је он 1961. забрањен и до данас никада није објављен. Коначно, дошло је вријеме да се свијет упозна са првом књигом о страдањима српског народа у бихаћком крају и јужном Кордуну. 2023. године Фондација Заборављени коријени издаје историјски роман КОРАНА КО РАНА.

**ПРОЈЕКЦИЈА ФИЛМА У БАЊАЛУЦИ
23. ОКТОБРА 2023. ГОДИНЕ**

patrijarh_porlijje
550 posts · 54K followers
Патријарх Порлије
Патријарх Порлије
Датум: 19. Октобар 2023. Године
Свакодневно и Патријархат
@patrijarh_porlijje

Ово није само филм, него и подсетник на људску бруталност, али и на људску снагу и отпорност. Њихова борба за опстанак, љубав и патња подсећају на незаменјиве приоритете мира, толеранције и поштовања људског живота.

Нека жртва Гаравичких страдалника буде снага младима у нашем народу да живе часно и надахнуће да истрају у очувању свог идентитета, стеченог крштењем, а призваног да буде посвећен Богу и пријатељству са сваким човеком.

БЕОГРАД, 21. ФЕБРУАР 2024.

Kosta Nikolić

Knjiga Koste Nikolića *Krajina 1991. – 1995.* donosi hrvatskoj javnosti novi i drugačiji pristup tragičnim događajima s početka devedesetih godina prošlog stoljeća. Narav pobune srpskih nacionalista u Hrvatskoj, koji su osnovali i neko vrijeme održavali zasebnu političku tvorevinu, kao i narav novog poretka u samostalnoj Hrvatskoj obje su suprotstavljene strane primorale na isključivost. Ideologija obaju režima bila je slična i težila je etnički homogenom prostoru. Kosta Nikolić u *Krajini 1991. – 1995.*, međutim, ne upušta se u ideološka tumačenja. Ideologije, samim time i jednostranosti, u javnom prostoru ima dovoljno i previše. Nikolić dosljedno i uporno citira dokumente iz svih relevantnih izvora, hrvatskih, srpskih i međunarodnih. Obilje citata ne narušava dramaturgiju knjige. Naprotiv. Citati, posebno kada je riječ o dijalozima glavnih aktera, razotkrivaju njihove motive, metode i osobni stil, napose njihovu grotesknost, bolje nego bilo kakva politološka, sociološka ili historiografska analiza. Upućuju na njihove strahove i opsesije, bešćutnost, nezainteresiranost za ljudske sudbine i spremnost na počinjenje zločina, ali i na zbunjenost, nemoć, uzaludne, premda nerijetko i iskrene pokušaje međunarodnih faktora da se krvoproliću stane nakraj i pronade političko rješenje za jedan anakroni sukob koji se odvija u vrijeme europskog trijumfa liberalne demokracije. Hrvatska javnost, navikla na jednostranu, mitološku percepciju događaja s početka devedesetih godina, ima priliku, u skladu s drevnim načelom rimskog prava, čuti i drugu stranu, ali ne i jednostranu mitologiju drugog predznaka. *Krajina 1991. – 1995.* Koste Nikolića uravnotežen je, dokumentima potkrijepljen prikaz jedne tragedije, a više od svega povod za smiren, sućutan i pomirljiv dijalog. (<https://fraktura.hr/krajina.html>)

Dejan Jović

Malo koji događaj u povesti je doživio tako raznolika, protivrečna i suprotstavljena tumačenja kao raspad Jugoslavije. Potpuno odsustvo konsenzusa, naučnog, publicističkog, žurnalističkog i kolokvijalnog, svakodnevnog, jednako prevladava i kada je reč o samoj jugoslovenskoj državi u odnosu na koje se grade novi nacionalni identiteti država naslednica. Knjiga Dejana Jovića *Uvod u Jugoslaviju* u tu polemiku, u tu kakofoniju narativa, u tu nepotrebnu strast, u taj (zapravo) politički sukob unosi smirenost Argumenta. Utoliko je Jovićevo *Uvod u Jugoslaviju* svojevrsni reset dosadašnjih interpretacija, nadajmo se i reset percepcija jednog važnog poglavlja povesti (post) jugoslovenskih naroda. Ova knjiga, pisana pre svega za nove generacije, rođene nakon raspada Jugoslavije, objašnjava šta je bila i šta je htela biti Jugoslavija – u čemu je uspela a u čemu nije. Ona nudi uverljiv odgovor i na pitanje – zašto se dogodio njen raspad, odnosno nestanak. Time otvara prostor za nova istraživanja, temeljena na arhivskom gradivu kao i na čvrstoj i uverljivoj metodologiji naučnog istraživanja. (<https://akademskaknjiga.com/katalog/uvod-u-jugoslaviju>)

Милан Гулић

„– Срби у Хрватској су у стварању југословенске државе видјели рјешење својих проблема и остварење својих генерацијских тежњи. У југословенској краљевини о њиховој судбини одлучивао је Београд, који је симболизовао српско јединство и слободу. Подвајање између Срба и Срба „пречана“ долазило је са оне стране Дрине, а дио Срба у Хрватској од Београда је својом политиком одвајао Светозар Прибићевић, стварајући унутарсрпске подјеле. Проблем за Србе у Хрватској, након што су стравично пострадали у Независној Држави Хрватској, настаје након Другог свјетског рата, с обзиром да су се њихови опустошени крајеви нашли у оквирима Федералне/Народне/Социјалистичке Републике Хрватске и да су своја права морали да траже преко Загреба. Десетковани су геноцидном политиком усташких власти, која их је обезглавила убијајући националне предводнике. Расељени су у послјератним колонизацијама, а њихови нови политички представници у Загребу нису били Срби у националном смислу, већ хрватски комунисти потекли из српског народа. Тако безначајни нису били чак ни монета за поткусуривање, осим у годинама које су претходиле рату и крвавом распаду Југославије. А и тада, засметали су чим су подигли главу.” („Српско коло”, бр. 100, мај 2024, стр. 13)

Жељко Мандић

Вријеме Гаврана (Бљесак 2) РОМАН

Издавач: СПКД „Просвјета”, Бањалука, 2024

„Вријеме гаврана” је наставак првог ауторовог романа „Бљесак”. За разлику од првог романа (о страдању српског народа у Западној Славонији током рата 1991-1995), „Вријеме гаврана” на 510 страна говори о путевима прогнаних Срба, не само Западне Славоније већ и других из дијелова Републике Српске Крајине и БиХ у нове крајеве од Источне Славоније, централне Србије, па до Косова и Метохије. То је прича о личним дилемама, страховима и прилагођавању новој средини у којој тиња и траје вишедеценијски сукоб између Срба и Албанаца. Све то проживљава ауторов главни лик Марковић тражећи себе у новим срединама. Иако се ради о роману који сам по себи подразумева умјетничку слободу, и у овом случају догађаји су тако вјерно описани да је садржај у корицама толико препознатљив да се многи читаоци питају - па откуд знаш све о мени.

Vladan Matijević

Pakrac, ROMAN

Laguna, Beograd, 2023

Traumatizovani veteran pakračkog ratišta svakodnevno prebiva na Bulevaru kralja Aleksandra, ispred pijace Đeram, sa grupom promašenih ljudi, narkomana, pijanaca, uličnih svirača, prosjaka, policijskih doušnika, sitnih kriminalaca, dilera droge i deviza, bivših ratnika, anarhista, prekupaca i drugih nevoljnika. Apsurd života koji se tu odigrava utoliko je opor i prepoznatljiv jer se dešava danas i ovde, u sredini gde su raspad svih vrednosti, sunovrat morala i golo nasilje postali normalna pojava.

Psihologija neuravnoteženog junaka ove bespoštedne anatomije posrnuća, između ostalog, oslikava naličje posleratne Srbije, osiromašene i moralno devastirane. Njegov dugotrajan unutrašnji monolog je upućen Pepiju, prijatelju sa ratišta. U tu ispovest o sebi i ljudima sa bulevara, svom svedenom životu između pijace Đeram i garsonjere pune oružja, povremeno se upliću krvave scene iz Pakraca. I dok opsesivno prati vesti iz današnje crne hronike, on se sa divljenjem seća Pepijeve surovosti ispoljene na ratištu. Istovremeno, glavni junaka sve više obuzima želja da nekog ubije, da se tako uklopi u procvat crne svakodnevice...

Драган Гргић

„КОРАНА КО РАНА”, ИСТОРИЈСКИ РОМАН

Издавач: Фондација Заборављени коријени

Приређивач: Драган Радовић

Драган Гргић, рођен 1917. године у селу Марин Мост код Цазина, 1961. завршио је писање романа на 500 страна. Била је то прва књига о страдању Срба и злочинима хрватских и муслиманских усташа на простору бихаћког краја и јужног Кордуна.

Трагични период рата обиљежио је губитак оца, мајке и брата, као и рањавање у борбама против усташа. Након завршетка романа, носилац „Партизанске споменице 1941” суочава се са забранама, кривичном одговорношћу и притисцима државних власти. У тако неријешеним сукобима преминуо је од посљедица инфаркта 1985. године у петроварадинској болници. Иза њега није остало потомство. Остао је само један испражњен трофејни пиштољ и посљедња нада да ће доћи боље вријеме када ће неко објавити његово животно дјело и да истина о страдању српског народа неће остати заробљена међу корицама двије ћирилицом исписане свеске. То вријеме је дошло и Гргићев историјски роман 2023. године издаје Фондација Заборављени коријени.

Владимир Лукић

„Када смо ишли у Дејтон сви су се спремали да иду код Милошевића. Он је позвао мене да разговарамо. Дуго смо разговарали и повјерење је било потпуно. Када је дошло да се допуњавају проценти за 49 одсто територије која треба да припадне Републици Српској рекао ми је да `све и један квадрат који остане треба да припадне Крајини`, рекао је Лукић.

Велимировић је рекао да је Лукић позван на преговоре у Дејтон као стручњак за картографију и да је већ тада било одлучено о подјели територије у односу 49 напрема 51.

„Часно је обавио тај посао, вратио се свом професорском послу, а од 2000. године се посветио српским жртвама у Другом свјетском рату”, рекао је Велимировић.

Књижевник и новинар Михајло Орловић нагласио је да је ово Лукићево дјело више историјско-документарног него белетристичког карактера.

„Лукићева искуства уче како савладати препреке и да упорност, рад и стрпљење увијек доведу до резултата”, нагласио је Орловић.

Рецензент књиге Никола Кобац нагласио је да Лукић није одлучивао о политици подјела, али да је знао више о међама у БиХ него сви други заједно.

„Стао је у одбрану правде не дозволивши да се чини неправда према неким дијеловима Републике Српске. Његов допринос није препознано вријеме, а хоће”, рекао је Кобац.

Иван Милошевић

Томислав Чотрић је рекао да је рат у Хрватској, на подручју Карловца, тема сећања у форми дневничких записа непосредног актера и добровољца Ивана Милошевића, његова „искрена исповест о свом добровољном учешћу у одбрани српског народа од паравојних усташких формација на подручју Српске Крајине”.

– То је уједно и српска страдалничка историја јер ретко где у Европи постоје места где су извршени стравичнији и гнуснији злочини према цивилном становништву због другачије етничке и верске припадности, као што су злочини усташа према српском народу. Одгајен у духу православља и родољубља, Иван, заједно са својим ратним друговима, несегично ставља свој млади живот на коцку у непоколебљивој жељи да, колико год може, да свој допринос у спречавању још једног погрома Срба. Кроз Иваново сведочење сазнајемо да су српски народ Крајине добровољно бранили војници из свих крајева бивше Југославије, били рањавани и остављали своје животе са узвишеним циљем спасавања српског народа од новог покоља, новог Јасеновца или Јадовна. Зато треба похвалити подухват аутора што се прихватио једног тешког посла, да објави своја сећања на ратне догађаје из блиске прошлости, док су многи актери још живи сведоци и где је истинитост написаног непосредно проверљива – рекао је Чотрић.

Горан Латинковић

Републички центар за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих лица и Удружење „65. заштитни моторизовани пук Главног штаба Војске Републике Српске”, Бања Лука, 2023

„Заштитни пук Главног штаба ВРС био је, по више основа, веома посебна ратна јединица ВРС. Таквом га чине обезбјеђивање у зонама одговорности свих шест корпуса, попуњеност јединице борцима из свих крајева Републике Српске, маневарски карактер јединице, командант који је постао генерал, младост велике већине њених припадника и висок проценат старјешина међу погинулим и рањеним борцима. Заштитни пук дао је велики допринос одбрани српског народа, без обзира на то што поједина подручја на којима су гинули његови борци нису остала у Републици Српској. Највећи допринос дали су пали ратници, као и они који су послерије љутих окршаја против непријатеља остали ратни војни инвалиди. Њихова света жртва положена је у темеље Републике Српске, чије стварање заиста представља једно од херојских доба у историји српског народа.”

Саво Штрбац

Кад вам се учини да је о страдању Крајишника крајем прошлог вијека већ све речено, Саво Штрбац пред вас простре своју десету Хронику прогнаних Крајишника и увјери вас да никада није крај сазнањима. Невјероватна енергија и напор да сваке недјеље у „Политикиној“ колумни понуди нови и додатни увид у збивања прије три деценије, Штрбац ставља на пиједестал највећег српског борца за истину и правду. И сам свјестан да нам је у историји недостајало оних који памте и критички сагледавају стварност, своје интересовање шири и на вријеме прије свог рођења. Приче о збивањима током Другог свјетског рата, преплићу се са онимиз каснијих сукоба. Са во их прича с истом преданошћу и жељом да се запамте. Ђорђе Лебовић је то сјајно објаснио у свом роману ‘Semperidem’, показујући како је зло увијекисто. Саво Штрбац ту тврдњу документује из дана у дан, наводећи нас на размишљање како би било да се се то никада није догодило...

... Не заборавимо да колумну објављује београдска „Политика“, сигурно најпрестижнији лист на српским просторима. Не улазимо у тренутне политичке оријентације, оно што је јасно свим људима из новинарства, јесте да она и даље колумну сигурно не би повјерила неком ко није у стању да је носи.

Свејлана Шиљејовић

Ранко Раделић

Брошура коју имате у руци и која садржи имена страдалих Источноблогораца на пројугословенској страни у грађанском рату 1991.-1995, као и убијених у постратовској атмосфери до 1998, само је један од пресека информација до којих се о тим догађањима до данас дошло. Од 2011. године, када је објављен први такав, назовимо га, процесни докуменат, дошли смо изгледа до сазнања о коначном броју сународника који су изгубили живот. Преостаје, ако за то буде могућности, да се додатно истраже чињенице о животу и погибији та 82 наша страдалника и о томе остави трајан запис потомцима.

За пуни, објективни, па и историјски приказ збивања на Билогори 1991, требало би свакако имати и увид у документе, исказе, пописе погинулих са друге, хрватске стране. Међутим, то је скоро немогућа мисија. Са једне стране, до поузданих свједока је тешко доћи, а тражити потребне информације у псеудонаучним текстовима попут оних код Петра Башића, Ивица Мишкулина, Ивана Самарцића или опскурним митоманским писанијама литерарног пара Дебић-Делић и сличних, залудан је посао. Има ту свега, а понајмање истине.

Прошло је 32 године од злосрећне јесени 1991. и раног мрза на Билогори. Свијет се тада, желим да вјерујем, из незнања дубоко огријешило о нас, баш као и са оном страшном четрдесетпрвом. Ми смо на најтежи начин дошли до спознаје и истина нам је данас јаснија од бистрог прољетног потока. Долази, чини се, вријеме испита за читаву људску расу и надам се да већина неће прекасно за ту истину отворити очи.

Милош Кордић

Јефтимијевић Михајловић се осврнула на теме, мотиве и симболе и метафоре Кордићеве ране и зрелије поезије.

„Песнички свет најновије збирке *Грло у ребрима* саграђен је од истих или сличних слика и феномена који су одувек окупирали његову песничку и стваралачку имагинацију. Он се врло често кретао у просторима сећања и исконског памћења или прапамћења просторима сна – ониристике и, нарочито, просторима метафизике, посматрајући и чулно перципирајући невидљиви свет у видљивим, појавним облицима. И што је можда још важније – у савременим догађајима“, навела је Јефтимијевић Михајловић закључивши да Милош Кордић јесте песник који има два завичаја – своју родну Банију и свој Београд, али се чини да је његов прави, истинити завичај – његова поезија.

„Треба рећи и то да је Кордићева песма, али и његова поезија у целини, веома сложена и да се опире једнозначним тумачењима. Збирка *Грло у ребрима* нуди нам један свет нијанси и привида, нејасних сазнања и неодређених простора. Кордићеве пејзажи су метафизички, било да су сачињени од слика свакодневног живота, слика и мириса детињства с Баније, Суње и Сиска, с једне, и слика хаотичне, ратом и бомбардовањем затечене београдске свакодневице, с друге стране, или, пак, слика епске и митске прошлости, с којом се, путем симбола и снова, непрестано дозива. Његови су мотиви и слике често надреалистички, чија значења превазилазе границе на први поглед виђеног, односно прочитаног“, рекла је Јефтимијевић Михајловић називајући Кордића песником „тишине“, и то оне метафизичке, тајанствене, која више поставља питања него што нуди одговоре, на моменте хладна, мистична и помало застрашујућа

Радмила Ђурђевић Вукана

Рођена је 16. марта 1979. у Бенковцу. Ратна збивања августа 1995. учинила су да као гимназијалка заједно са породицом напусти свој дом и да се нађе у крајишкој колони пред налетом Олује. Као и све Крајишнике, на том путу без повратка пратили су је неизвјесност, брига и страх. У Србији, у Београду започиње нови живот који је свако крајишко дијете натјерао да прије времена одрасте. Борба за живот, за боље сутра постаје свакодневица. Започету у родном крају, гимназију је завршила у Старој Пазови (1997), потом је дипломирала као економиста за туризам у Београду (2000). Данас живи и ради у Београду, удата је и поносна мајка три кћерке. Након пјесничког првенца *Зенић сејетљосне луче*, издаје и збирку *Бесамртна градина* која како ауторка каже води је путевима завичаја са жељом да пронађе коријење крајишких предака.

– У сувозид крајишке градине удјенух „подмуклу љепоту“ завичаја, боје дјетињства, мирисе борова са Велебита, један по један сиви камен сјећања, понеку болну рану и предака завјештања. Збирка пјесама је посвећена мојим кћеркама са жељом да и њихове стопе оставе траг на бијелој цести од Бенковца до Обровца... То је цеста на којој су исписани записи њихових, односно наших предака

Павле Павлица

Хај набу, ЗБИРКА ПЈЕСАМА

Издавач: Крајишки културни центар „Свети Сава“ Бањалука, 2024

Извод из рецензије:

Ова збирка поезије већ у свом наслову носи занимљив анаграмски код који у свом семантичком разјашњењу крије оне танане, суптилне, поетске структуре које опредељују већи број песама. Први циклус – *Ламент над Крајином* издваја се у врсту аутопоетичког и поетског исказа чији је епицентар трагедија подневља и људи некадашње Крајине. Други циклус песама – *Тачка у вјечности* упућен је на религиозно-традиционалне елементе српског православља, док је трећи – *Зачарани круг* у великој мери усмерен ка најмлађима. Збирка се ишчитава као својеврсни тестамент будућим генерацијама, да открију и сазнају ко су, шта су и одакле су.

гр Александар Саша Грандић

IN MEMORIAM

НИКОЛА ЦРНОБРЊА (1940 – 2023)

По поријеклу Банијац волио је завичајни Двор и село Црнобрње. Бјежећи пред усташама из родног Босанског Новог 1941. године стигао је са родитељима и двије сестре у Обреновац. Као мало дијете преживио је све страхоте рата што никада није заборавио. Након дипломирања на Филозофском факултету у Београду (1964) радио је у Народном музеју у Нишу, затим предавао латински језик на гимназији у Обреновцу а потом на Четвртој гимназији у Београду. Завршио је постдипломски студиј на Филозофском факултета из нумизматике старог вијека. Од 1977. па све до одласка у пензију радио је у Музеју града Београда гдје је био руководиолац Кабинета за новац и медаље. До краја живота водио је и бригу о нумизматичкој збирци Музеја СПЦ у Патријаршији. Објавио је велики број научних и стручних радова из области нумизматике, посебно античког периода и штампао неколико књига. Приредио је и организовао више изложби о налазима новца на тлу Београда. Учествовао је на бројним скуповима и симпозијима научника и нумизматичара. Немјерљив је његов допринос у истраживању, научној обради и чувању наших нумизматичких збирки.

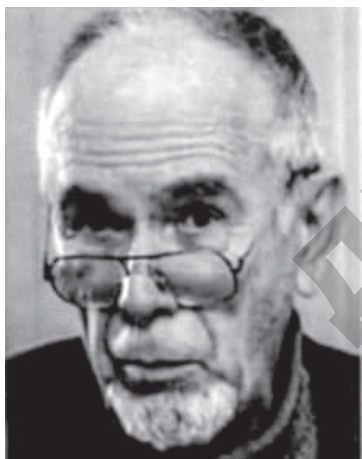
БРАНКО ПОПОВИЋ (1939 – 2024)

Као један од најближих пријатеља и сарадника доктора Јове Рашковића дружио се са нашим највећим интелектуалцима и великом људима, академицима, књижевницима, песницима. Био је један од оних који је 1990. основао Српску демократску странку која је покушала да поправи положај српског народа у Хрватској, и да Срби коначно преболе ране усташког геноцида из Другог светског рата.

Био је потомак Саве Поповића званог Чоко који је борећи се против присилног унијаћења Срба у Далмацији у деветнаестом веку убио унијатског свештеника, био затваран у тамници у Задру и одатле побегао у Босну. Славног српског трибуна Онисима Поповића Аустријанци су стрељали 1914. године. Памте се шетње по Пољани са доктором Јованом и другим Србима чак и онда када су у исто време на тој истој Пољани скупљали потписе за протеривање из Шибеника њега и доктора Јована Рашковића и Марка Добријевића.

МИЛАН ПОЧУЧА - ДИВОСЕЉАЧКИ (1939 – 2024)

Као дијете преживио је пакао осам усташких концентрационих логора и игром судбине остао на животу. Као свједок времена оставио је писани траг историји, своме роду и потомству, истине о голготатама које је преживио у логорима и казаматима НДХ. Са непуне 2,5 године, са мајком Јелом и сестром Љубицом (1937) заробљен је послје покоља у Крушковачама (Дивосело) 5. августа 1941. године и стравична сјећања овјековјечио је у својој књизи *Мост у времену*.

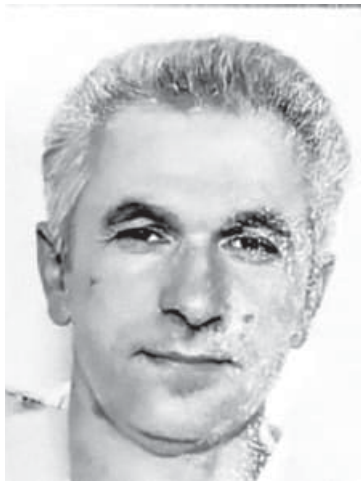
Слиједи боравак у домовима ратне сирочади, школовања у основној школи у Дивоселу, Гимназији у Госпићу до студија права у Београду, затим посао у струци: Лесковац, Вучје, Умка, Вршац, Бихаћ...

Тешко је доживио трагедију свога завичаја, свога Дивосела у грађанском рату у Хрватској 1991 – 1995. године.

СЛОБОДАН БОЖИЋ (1944 - 2024)

Иако су родитељи Слободана Божића са Кордуна, отац Милован из Крњака а мајка Драгиња Шарац из Будачке Ријеке, рођен је у Зрењанину. Након ослобођења породица се накратко преселила у Шид, да би већ 1950. године морала да се врати у завичај, у Карловац. Основну школу и гимназију завршио је у Карловцу а потом и Правни факултет у Загребу. Стажирао је у Карловцу, положио правосудни испит, и добио мјесто Предсједника Општинског суда у Војнићу. Из Војнића враћа се у Карловац гдје добија посао у ПИО фонду а неколико година касније изабран је за судију Окружног суда у Карловцу, гдје ће провести највећи дио своје каријере да би 1988. био изабран за судију Врховног суда Хрватске, као најмлађи судија, суда тога ранга, у тадашњој Југославији. По доласку ХДЗ-а на власт у Хрватској, био разријешен функције. Отвара адвокатску канцеларију, коју му 1991. године дижу у ваздух, па да би спасио породицу и себе, одлучује да се пресели у Београд, гдје се поново, до одласка у пензију, бавио адвокатуром.

МИЛАН ПОЛОВИНА (1946-2024)

Бивши, дугогодишњи председник „Завичајног удружења Банијаца“ у Новом Саду. Рођен у Петрињи. Гимназију је матурирао у Сиску. Радио у СУП-а Сисак, Општинској управи прихода у Петрињи и сопственој фирми у Новом Саду. Милан Половина дугогодишњи је културни прегалац и организатор многих културних догађаја утемељених на традицији Срба Баније. Доласком у Србију и даље је активан на очувању традиције Срба са Баније, када постаје секретар КУД „Банија“ Београд. Свијест да се мора сачувати традиција и народни обичаји краја гдје су живјели Срби, да су то и обавезе, један је од оснивача и дугогодишњи председник „Завичајног удружења Банијаца потомака и пријатеља Баније“ Нови Сад. Друштво је тада веома активно, па и у издавачкој дјелатности када неколико књижевника с Баније штампа своја ауторска дјела. У склопу друштва редовно су од 2009. године организоване популарне – Банијске вечери. Учествовао је и носио организацију десет Банијских вечери.

АКАДЕМИК ПРОФ. ДР СРБОЉУБ ЖИВАНОВИЋ (1933-2024)

Рођен је у породици железничког чиновника у Сарајеву. Вихор Другог светског рата је породицу Живановић као избеглице пронео кроз чак осам градова бивше Југославије, коначно их зауставивши у Београду. Ниже разреде гимназије и малу матуру положио је 1948. године у Првој мушкој гимназији у Београду, а више разреде гимназије у Првој мешовитој гимназији у Земуну. Дипломирао је на Медицинском факултету београдског универзитета 1959. године као један од најбољих студената. Године 1964. постао је један од најмлађих доктора наука у бившој Југославији. Своју професионалну каријеру посветио је анатомији, палеопатологији и биоантропологији. Изабран је за редовног члана Краљевског Антрополошког друштва Велике Британије (Royal Anthropological Society of Great Britain), као и за члана Краљевског медицинског друштва (Royal Society of Medicine). Био је члан многобројних међународних стручних удружења, као и члан Међународне словенске академије наука, културе, образовања и уметности, те Академије наука Републике Српске. Аутор је преко 30 књига. Био је члан форензичког тима који је 1964. године вршио ископавања масовних гробница у јасеновачком систему хрватских концентрационих логора смрти.

ДР СТОЈАН ЏЕЛАЛИЈА (1935 – 2024)

Рођен је у селу Батињани, срез Дарувар, Хрватска 15.08. 1935. године. Основну школу завршио је у родном селу и Дарувару, гимназију у Бјеловару, а Медицински факултет у Београду, као војни стипендиста, 1962. године. У току војно стручне каријере два пута је школован у Војномедицинској академији (ВМА) у Лењинграду (Сант Петербург). Специјализацију из медицине рада и радиолошке заштите завршио је на Медицинском факултету и на ВМА у Београду. Докторат из области ваздухопловне и космичке медицине одбранио је на ВМА у Београду 1984. године. Оснивач је и дугогодишњи наставник катедре за ваздухопловну медицину. У току војностручне каријере објавио је 85 стручних и научних радова и више чланака и расправа о организацији санитарне службе у војсци. За свој рад више пута је похваљиван и награђиван, одликован са 6 војних одликовања и више плакета. Члан Удружења Срба из Хрватске постао је после повратка из Загреба. У Удружењу је био члан Извршног одбора, генерални секретар и више година потпредседник Извршног одбора.

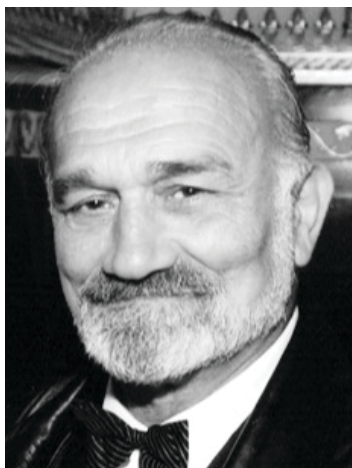
НИКОЛА КОШЕВИЋ (1939-2024)

Рођен је у Буковићу, општина Бенковац, у Северној Далмацији. Ликовну академију завршио је у Београду где је и дипломирао 1965, а прво запослење је добио у шабачкој Гимназији као професор ликовне културе. У Шапцу је радио само једну школску годину. Радио је као професор уметности још и у Бенковцу и Инђији. Годинама, све до одласка у пензију, био је самостални ликовни уметник. Излагао је на више самосталних и групних изложби у Србији, Хрватској и широм света. Аутор је више вајарских и сликарских дела, међу којима су бисте попа Петра Јагодића Курице, која је сада у збирци Уметничког братства манастира Крка, у Северној Далмацији, и књижевника Владана Деснице у Десничиним родном Исламу Грчком, код Задра. Та биста великог књижевника је уништена у акцији Хрватске војске и полиције почетком 1993. године. Оригинална гипсана биста била је изложена у Градској библиотеци у Београду пре неколико година, када је предложено да се Владан Десница изливен у бронзи постави у оближњем парку, Калемегдану.

Проф. др ЧЕДОМИР ШТРБАЦ (1940–2024)

Правник по основном и постдипломском образовању, усавршавао се у Паризу из области историје и теорије међународних односа. Докторирао је 1973, а звање редовног професора стекао је 1983. године. Био је секретар у Институту за историју радничког покрета Србије (данас ИНИС), Институту за савремену историју, потом Институту за међународну политику и привреду, Институту за међународни раднички покрет (данас ИЕС), где је обављао и функцију директора (1976–1987). Предавао је на универзитетима у Новом Саду и Београду. Једно време био је заменик министра за информисање у Влади Србије. Током рада у научним установама објавио је више самосталних монографија, као и коауторских са професором Бранком Петрановићем. Његова дипломатска каријера започела је 1988. године. Био је амбасадор у Габону (1989–1992) и једновремено у Екваторијалној Гвинеји, потом је у СИП-у водио службу за анализу и планирање те интерно дипломатско информисање. Следи његово постављење за амбасадора у Индији (1997–2002) и на нерезиденцијалној основи у Шри Ланки и Малдивима.

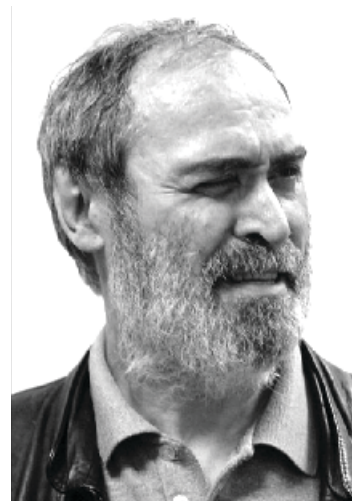
СИМО ИВАНЕЖА (1948 – 2024)

Рођени Београђанин, а његов отац је рођен у Заграду, општина Бенковац, па се и Симо осјећао Заграђанином колико и Београђанином. Симо и његова породица међу првима у Србији основали су фирму за интернет под називом „YUBC System“, преко које је „Веритас“ бесплатно годинама користио интернет. „YUBC System“ је један од оснивача Фондације „Регистар националног интернет домена Србије“ (РНИДС). Уговор о оснивању РНИДС-а 18. децембра 2006. потписало је 17 фирми и организација, те се тај датум узима као званични почетак рада. На десетогодишњицу оснивања РНИДС-а, у име првих суоснивача РНИДС-а, као оснивач компаније „YUBC System“, примио је Велику плакету. Био је велики пријатељ „Веритаса“ и чест гост у његовим просторијама. Председник „Веритаса“ Саво Штрбац присуствовао је Симиној сахрани, на којој је, у име свих сарадника „Веритаса“ и у своје лично име, положио цвијеће и запалио свијећу на његовом вјечном почивалишту.

МИЛОВАН - МИЛАН НЕНАДИЋ (1943-2024)

Рођен је у Дреновцу код Глине. Живио је и радио у Петрињи, гдје је започео и завршио своју рвачку, а започео тренерску каријеру. Почетком рата 1991. долази за кратко у Београд, а готово за стално у с трочланом породицом у Зрењанин, Био је легенда југословенског рвања грчко-римским стилем. Прошао је читав свијет, доноси медале са свих континената (осим Аустралије), и као такмичар и као тренер. Пред рат био је тренер рвача петрињског Гавриловића и тренер репрезентације Југославије. Најуспјешнији југословенски рвач свих времена морао је кренути пут избјеглиштва. За репрезентацију Југославије рвао је од 1962. до 1976. године, учествовао је на девет свјетских првенстава, на двије Олимпијаде (Мексико и Минхен), на седам европских првенстава, два пута на Универзијади и три пута на првенствима Балкана. Освојио је три медале на свјетским првенствима: једну сребрну и двије бронзане; бронзану медаљу освојио је на Олимпијским играма у Минхену; двије златне медале и једну сребрну на европским првенствима; златна медаља на Медитеранским играма; два пута побједник Трофеја шампиона и безбројни трофеји за успјехе на многим такмичењима и турнирима – и као такмичар и као тренер.

РАДОВАН ЈОВИЋ (1946 – 2024)

Рођен је у Товаришеву код Бачке Паланке. Основну школу похађао је у Врбици код Ливна (одакле су му родитељи: отац Лука и мајка Зорка) и Челебићу, средњу финансијску школу завршио је у Београду, а Вишу економску и журналистику у Новом Саду и Београду. Новинарством се почео бавити 70-тих година, прво као дописник „Вечерњих новости“ из Ливна и регије а 1986. проглашен је за најбољег хонорарног сарадника те године. Учествовао је у оснивању СДС-а, а од доласка у Вањалуку гдје је избјегао с породицом, радио је од 1933. у Новинској агенцији СРНА. Наставио је у „Гласу српске“ а каријеру је завршио у „Независним новинама“. Сарађивао је са листовима „Западна Србија“, „Јавност“, „Српско ослобођење“, Книна“, „Погледи“ „Фокус“, „Српски борац“ и другима. Оставио је запажен траг и у публицистици, објавивши више од 10 ауторских књига које су се односиле на страдање српског народа из времена Другог свјетског рата и последњег Одбрамбено-отаџбинског рата. Први је објавио новинску репортажу о напуштеним српским селима у доњем Ливањском пољу након операције „Олуја“. Птагио је и догађаје у РСК, посебно с нагласком на злочине над српским народом. Као новинар, посебно је пратио активности ДИЦ „Веритас“.

GN-72-48

KE-53-81

KNN-10-85

OK-43-54

VN-65-86

CBK Δ-1036

CBK Ж-0890

CBK Л-0254

CBK В-0595

